༄༅། །ཤེར་འགྲེལ་ཚིག་དོན་སྙིང་པོ་བཞུགས་སོ། །

ཀུན་དབང་གསུང་འབུམ་ཞུ་སྒྲིག་ཁང་། ཚོས་ཀྱི་བློ་གྲོས་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་།

༄༅། །ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་ཚིག་དོན་གྱི་སྙིང་པོ་གསལ་བའི་མེ་ལོང་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

ཆ

རྩ་བ། རྒྱལ་ཚབ་བྱམས་པ་མགོན་པོ།

འགྲེལ་པ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ།

ཡང་འགྲེལ། མཁན་ཆེན་ཀུན་དགའ་དབང་ཕྱུག

ཀུན་དབང་གསུང་འབུམ་ཞུ་སྒྲིག་ཁང་། ཆོས་ཀྱི་བློ་གྲོས་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་།

2016

THE DALAI LAMA

༄༅། །ད་ལམ་འཕགས་ཡུལ་ཚོན་ཏ་ར་རྫོང་སར་བཤད་གྲྭའི་ཀུན་དབང་གསུང་འབུམ་ཞུ་སྒྲིག་ཁང་དང་། ཆོས་ཀྱི་བློ་གྲོས་སློབ་སྒྲིག་ཁང་བྱུང་གིས་ལོ་ཤས་རིང་དལ་བ་ཁུར་ལེན་གྱིས་ཞི་བར་གཤེགས་པ། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ། ཞལ་སྔ་ནས་དོན་གྱི་སྐད་དུ་མཚན་ནས་སྨོས་ན། མཁན་རིན་པོ་ཆེ་ཀུན་དགའ་དབང་ཕྱུག་དམ་པ་གང་གི་གསུང་རྩོམ་ཁག་གླེགས་བམ་དུ་ཕྱོགས་སྒྲིག་བྱས་ཏེ་ཡོངས་སུ་གྲུབ་འདུག་ཅིང་། མཁས་པའི་དབང་པོའི་གསུང་རྩོམ་འདི་དག་ནི་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེའི་ཞབས་འདེགས་སུ་འགྱུར་ངེས་པས་ཕྱོགས་སྒྲིག་བྱེད་པོ་རྣམས་ཀྱི་ལེགས་བྱས་ལ་ཡི་རང་དང་ལེགས་སོའི་བསྔགས་བརྗོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར། གསུང་རྩོམ་ཕྱོགས་སྒྲིག་གི་དཀར་ཆག་ཏུ་གསལ་བ་ལྟར་གཞུང་ཆེན་དུ་མའི་ཡང་འགྲེལ་དང་། མཆན་འགྲེལ་སོགས་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཇི་སྙེད་ཅིག་སྐལ་ལྡན་གྱི་གདུལ་བྱའི་དཔལ་དུ་མཛད་ཡོད་པ་དག་ལས། ཞི་བར་གཤེགས་པའི་དམ་པ་ཁོང་ནི་མཁས་བཙུན་བཟང་པོའི་ཡོན་ཏན་གྱིས་ཐུགས་རྒྱུད་ལེགས་པར་བཏམས་པའི་མིང་དོན་གཉིས་མཚུངས་ཀྱི་བཀའ་གདམས་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་ཞིག་ཏུ་འཁྲུམས། ཐོག་མའི་ཞལ་མཇལ་འཕྲོས་མོལ་ལས་དམ་པ་ཉིད་ལ་འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་དང་བསླབ་བཏུས་ཀྱི་ཁྲིད་རྒྱུན་བཞུགས་འདུག་པ་ཤེས་མ་ཐག གཞུང་ཆེན་མོའི་འདི་དག་གི་བཤད་རྒྱུན་ཏ་ཅང་ཉམས་དམས་སུ་གྱུར་ཡོད་པས་འཚད་སྤྱིལ་ཐུབ་ན་ཅི་མ་རུང་སྙམ་པས་མ་ཞུ་ཐབས་མེད་ཀྱི་འདུན་པ་དྲག་པོ་བསྐྱེད་དེ་དམ་པ་གང་གི་དྲུང་དུ་འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་དང་བསླབ་བཏུས་ཀྱི་བཤད་ལུང་ཞུས། ཕྱིས་དབུ་མའི་གཞུང་ཆེན་ཁག་ནང་རང་རྒྱུད་ཐོག་མའི་ཞིང་རྟ་སྤྱོལ་འབྱེད་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་གྱི་དབུ་མ་སྙིང་པོ་ནི་དབུ་མའི་གཞུང་གལ་ཆེན་མེད་མི་རུང་བ་ཞིག་ཏུ་སོང་གཞུང་འདིའི་འཆད་ཉན་གྱི་རྒྱུན་ཞིག་གཏོང་ཐུབ་ན་སྙམ་སྟེ་དམ་པ་ཉིད་ལ་མཆན་འགྲེལ་ཞིག་མཛད་པར་བསྐུལ་ཞིང་། མཆན་འགྲེལ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཐོག་དབུ་མ་སྙིང་པོའི་བཤད་ལུང་གནང་བར་གསོལ་ཏེ་བཤད་པའི་རྒྱུན་སྐྱར་གསོའི་སྐལ་བ་བྱུང་། དེ་དག་གིས་མཚོན་དམ་པ་འདི་ཉིད་ཀྱི་དྲུང་དུ་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་དམ་པ་ཆོས་ཀྱི་བདུད་རྩི་དུ་མ་ཞིག་ནོད་ཡོད།

དམ་པ་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཞལ་ནས་སྔར་བོད་དུ་བཙོན་ཁང་ནང་བཞུགས་སྐབས་སྒྲུབ་པ་ཉམས་བཞེས་ལ་ཧུར་བརྩོན་བྱས་པ་ཡིན་ཞེས་ཡང་ཡང་གསུངས་པར་མཛད་ཅིང་། འཕགས་ཡུལ་དུ་བྲོས་བྱོལ་དུ་ཕེབས་ནས་ཀྱང་རྫོང་སར་བཤད་གྲྭ་མཆོག་ཕྱོགས་དུ་མར་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་བཤད་པའི་སྒོ་ནས་ཉམས་པ་སླར་གསོ་དང་བོད་བསྟན་སྲིད་གཉིས་ཐད་ཐུགས་ཁུར་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱེད་པ་དང་། དམ་པ་གང་ཉིད་དང་ཐུགས་ནང་མའི་གླེང་མོལ་ཡང་ཡང་བྱུང་བ་སོགས་ད་དུང་ཡང་ཡིད་ཡུལ་དུ་ཤར། མཇུག་མཐར་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱི་གསུང་གིས་འགྲོ་དོན་རྒྱ་ཆེར་འཕེལ་བའི་སྨོན་འདུན་དང་བཅས། དམ་པ་ཉིད་ཀྱི་སློབ་མར་གཏོགས་པ་ཤཱཀྱའི་དགེ་སློང་རྒྱལ་ཁམས་པ། ཆོས་སྨྲ་བ་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས། བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་བདུན་པའི་ཤིང་ལུག་ཟླ་ ༡༠ ཚེས་ ༡༩ ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༥ ཟླ་ ༡༡ ཚེས་ ༢༩ ལ།།

His Holiness
The Sakya Trizin
HEAD OF THE SAKYAPA ORDER
OF TIBETAN BUDDHISM

Dolma Phodrang
192 Rajpur Road.
P.O. Rajpur 248009
Dehra Dun U.K. INDIA
Tel:+91-135-2734081
Email:sakyadolmaphodrang
@gmail.com

༄༅། །༧གོང་ས་ལྷ་མའི་རྣམ་འདྲེན་༧རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མཆོག་གི་ཡོངས་འཛིན། རང་ཅག་ཡོངས་ལ་ཡང་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བས་བཀའ་དྲིན་བླ་ལྷག་ཏུ་བསྐྱངས་པའི་མཁན་ཆེན་བདེ་བར་གཤེགས་པ་ངག་དབང་ཀུན་དགའ་དབང་ཕྱུག་དཔལ་བཟང་པོའི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ཀུན་ལ་སྙོམས་པའི་རྨད་དུ་བྱུང་བའི་ཐུགས་བརྩེའི་བདག་ཉིད་ཅན། བཅོམ་ལྡན་འདས་རྒྱལ་བ་ཤཱཀྱ་སེངྒེས་ལེགས་པར་གསུངས་པའི་བསྟན་པ་དྲི་མ་མེད་པ་འདི་ནི། གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་ཕན་བདེ་གྲུ་ནོམ་པ་ལ་རེག་པར་འདོད་པ་དག་གིས་རྟེན་དང་གླིང་དང་དཔུང་གཉེན་དམ་པར་གཟིགས་ནས་དེ་ཉིད་ཡི་གེར་འབྲི་བ་དང་། ཀློག་པ་དང་། ཚུལ་བཞིན་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ནི་ཚད་གཟུང་དུ་མེད་པ་སྟེ། སློབ་དཔོན་དཔའ་བོས། གང་ཞིག་ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་བྱིན་ཞིང་། །འབྲི་བ་དང་ནི་ཉན་པ་དང་། །རྟག་ཏུ་དེ་དག་སེམས་བྱེད་དང་། །གལ་ཏེ་དེ་དག་གོམས་བྱེད་ན། །སྐྱེ་བ་དྲན་པ་རྟག་ཏུ་འཐོབ། །ཞེས་སོགས་རྒྱ་ཆེར་བསྔགས་པའི་ལུང་རིགས་ཀྱི་ནོར་བུ་ཐུགས་ལ་བཅངས་ནས་༧མགོན་པོ་གང་གིས་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དགེ་བའི་ལྷུགས་རྩོམ་མཛད་པ་སྟེ། དེ་ལ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉི་མའི་གཉེན་གྱི་བཀའ་ལུང་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གི་དགོངས་དོན་མ་ལུས་པ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་རྣམ་འགྲེལ། ཞལ་གདམས། ཆོས་འབྱུང་། རྟོགས་བརྗོད་སོགས་མང་དུ་བཞུགས་པ་རྣམས་བསྟན་འགྲོ་སྤྱི་དང་། སྒོས་སུ་སློབ་གཉེར་དག་ལ་ཆེད་དུ་དམིགས། ད་ལམ་རྫོང་སར་བཤད་གྲྭ་ཆོས་ཀྱི་བློ་གྲོས་ནས་གསུང་འབུམ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྡེབས་པའི་གླེགས་བམ་དཔར་དུ་བསྐྲུན་པའི་རྣམ་དཀར་དགེ་བས། རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་བཤད་སྒྲུབ་ལས་གསུམ་གྱིས་ཕྱོགས་དུས་ཀུན་ཏུ་དར་ཞིང་རྒྱས་པ་དང་། འགྲོ་བ་ཀུན་ཀྱང་དལ་རྟེན་རིམ་བརྒྱུད་ཐོས་བསམ་སྒོམ་པས་རྒྱུད་སྦྱངས་ཏེ་མྱུར་དུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གོ་འཕང་ལ་རེག་པའི་སྨོན་འདུན་བཅས། ཀ་སྦྱངས་དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱའི་ཆོས་གྲྭ་བརྩེ་ཆེན་འཕྲིན་ལས་དར་རྒྱས་གླིང་ནས། ས་སྐྱ་ཁྲི་འཛིན་པས། ཕྱི་ལོ་༢༠༡༥ ཟླ་ ༡༡ ཚེས་ ༢ དགེ་བ་ལ། །

His Eminence
Ngor E-Wam
Sharchen Ludingpa

Ngor E-Wam Centre,
P.O. Manduwala
Via Premnagar.
Dehra Dun U.A. (India)
Ph : 0135-2694934, 2694813

༄༅། །ཚེད་གསོལ། ཧྲེར་ ཅོན་ཏ་ར་ རྫོང་སར་ཆོས་ཀྱི་བློ་གྲོས་ནས། མཁན་ཆེན་ཀུན་དགའ་དབང་ཕྱུག་གི་གསུང་ཆོས་གཞུང་སྐོར་སོགས་སྤར་བསྐྲུན་མཛད་པ་འདི། བླ་མའི་མཛད་པ་བླ་ན་མེད་པ་རྗེས་དྲན་དང་། མ་འོངས་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་བློ་གྲོས་ཀྱི་པདྨོ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་རྒྱུ་ཡོང་རྒྱུ་བཅས་གང་ཅིར་དགེ་མཚན་བླ་ན་མེད་པ་ལགས་ན། ཐུན་ནས་དགའ་ཞིང་རྗེས་སུ་ཡི་རང་གི་གུས་འདུད་དང་། རྣམ་དཀར་དགེ་བའི་འབྲས་བུས་དམ་པའི་ཟག་མེད་ཐུགས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡོངས་རྫོགས་ཤིང་། བསྟན་དང་འགྲོ་བའི་གསོས་སྨན་དུ་འགྱུར་བའི་སྨོན་གསོལ་བཅས།

འཕགས་ཡུལ་ཨེ་ཝཾ་ཆོས་ལྡན་ངོར་གླུ་ལྡིང་པའི་མཁན་རྒན་བུ་བསྟན་པའི་ཉི་མས།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༥ ཟླ་ ༡༢ ཚེས་ ༡༥ དགེ་བར་ཕུལ།། ||

DZONGSAR JAMYANG KHYENTSE NORBU

༄༅། །རྫོང་སར་ཁམས་བྱེའི་བཤད་གྲྭའི་མཁན་རབས་དང་པོ་རྫོགས་ཆེན་མཁན་པོ་གཞན་དགའ་ནས་མཁན་བརྒྱུད་གསེར་རིའི་ཕྲེང་བ་བསྟར་ཆགས་པ་འདིས་བོད་གངས་ཅན་ལྗོངས་ནས་ས་སྐྱ་བཀའ་བརྒྱུད་རྙིང་མ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་གྲུབ་མཐའ་རིས་སུ་མ་ཆད་པ་ལ་གཞུང་ཆེན་བཅུ་གསུམ་དང་གྲགས་ཆེན་བཅོ་བརྒྱད་སོགས་ཀྱི་བཤད་རྒྱུན་གྱི་རིགས་རྣམས་ཙུང་ཟད་འཆད་ཉན་བྱེད་པའི་སྲི་ཞུ་བསྒྲུབས་དང་སྒྲུབ་བཞིན་པ་འདི་ནི་ཀུན་གྱིས་བསྙོན་དུ་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་ལ། མཁན་རབས་མང་དུ་བྱོན་པའི་ནང་ནས་རྒྱལ་བསྟན་སྨྱུམ་ཟད་མར་མེ་ལྟ་བུར་གྱུར་པའི་སྐབས་འདིར་ཐུགས་བསྐྱེད་ཟླ་ན་མེད་པ་མཁན་ཆེན་ཀུན་དགའ་དབང་ཕྱུག་གིས་དམ་པ་གོང་མའི་རྣམ་ཐར་བསྐྱངས་ནས་རླབས་ཆེན་བསྟན་པའི་བྱ་བ་འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ་རླབས་པོ་ཆེ་གནང་བའི་ཡ་གྱལ་རྩོམ་གྱི་གྲས་གསུང་འབུམ་གྱི་རིམ་པ་འདི་རྣམས་གང་ཉིད་ཀྱི་ཞལ་སློབ་རྣམས་ཀྱིས་བསྡུ་རུབ་བྱས་ནས་པར་བསྐྲུན་བྱས་པ་འདིས་མ་འོངས་པ་ན་ཐོས་བསམ་ལ་དོན་གཉེར་ཡོད་པའི་གང་ཟག་རྣམས་ལ་ཕན་ཐོགས་ངེས་པར་ཡོང་བའི་ཡིད་ཆེས་ཡོད། རྫོང་སར་འཇམ་དབྱངས་མཁྱེན་བརྩེ་ཐུབ་བསྟན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོས། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༨ ཟླ་ ༧ ཚེས་ ༢༢ བཟང་པོ་ལ།

༄༅། །མཁན་རིན་པོ་ཆེའི་རྣམ་ཐར་དང་འབྲེལ་བའི་སྔོན་གླེང་།

མཁན་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ངག་དབང་ཀུན་དགའ་དབང་ཕྱུག་མཆོག་ནི། སྤྱི་ལོ་༡༩༢༡རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔའི་རབ་གནས་ལྕགས་བྱ་ལོར། བསིལ་ལྡན་གངས་རིའི་ར་བས་སྐོར་བའི་ཞིང་བོད་ཆེན་པོའི་ལྗོངས། སྨར་ཁམས་ཀ་རེ་སྨད་གི་སྟོད་ཀྱི་ཕྱོགས། འབྲི་ཀླུང་གསེར་ལྡན་གྱི་ནུབ་ཀྱི་ཆར། མདོ་ཆུའི་རྒྱུད་རི་མདའ་སྟོད་ཀྲམ་མདའ་ལ་ཡབ་ཨུ་ཡུག་བསོད་བསྟན་དང་། ཡུམ་ཡོར་གཟའ་ཨ་ཡག་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་བལྟམས།

༡༩༣༩རབ་བྱུང་བཅུ་བདུན་ས་ཡོས་ལོར། མཁན་པོ་བཟོད་པ་ལེགས་བཤད་ཀྱི་ཞལ་སྔ་ནས་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་དང་། ༡༩༥༠ལོར་ངོར་ཨེ་ཝཾ་ཆོས་ལྡན་དུ་ཐར་རྩེ་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་བྱམས་པ་ནམ་མཁའ་ཀུན་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ཞལ་སྔ་ནས་བསྙེན་པར་རྫོགས་པ་དང་ལམ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པའི་གདམས་ངག་ཟབ་མོ་མནོས། ༡༩༥༣ལོར་ཁམས་བྱེའི་རྫོང་སར་བཤད་གྲྭར་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་མདོ་སྔགས་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོའི་ཉེ་གནས་དང་། གསན་སྦྱོང་ཆེད་དུ་ཕེབས། རིགས་ཀུན་ཁྱབ་བདག་རྡོ་རྗེ་འཆང་འཇམ་དབྱངས་མཁྱེན་བརྩེ་ཆོས་ཀྱི་བློ་གྲོས་མཇལ་ཞིང་རྡོ་རྗེ་རྣལ་འབྱོར་མའི་ཆོས་བཀའ་ཡོངས་རྫོགས་དང་། མགོན་པོའི་ཆོས་སྐོར་གྱིས་མཚོན། སློབ་བརྒྱུད་ཤིང་རྟ་ཆེ་བརྒྱད་ཀྱི་གདམས་ངག་མ་ལུས་

པ་ཞུས།

༡༩༤༣ནས་༡༩༥༠ཐམ་པའི་བར་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་ཐུབ་བསྟན་རྒྱལ་མཚོ་དང་ལུས་དང་གྲིབ་མ་བཞིན་འགྲོགས་ཤིང་། གྲགས་ཆེན་བཅོ་བརྒྱད་ཆ་ལག་དང་བཅས་པས་མཚོན་འཆད་ཉན་ཉམས་ལེན་གྱི་རྒྱུན་གཟུགས་སོ་ཅོག་གསན་སྦྱོང་མཛད། ༡༩༤༥ལ་རྫོང་སར་བཤད་གྲྭའི་སྐྱོར་དཔོན་དུ་གདེམས་བསྐོས་བྱུང་ནས་སྐྱོར་དཔོན་ལོ་ལྔ་ལ་གནང་། མཁན་པ་ཆེན་པོ་དབོན་སྟོན་མཁྱེན་རབ་དང་། སྐྱེ་དགོན་མཁན་པོ་ཕྲིན་ལས་ཆོས་འཕེལ། བདེ་གཞུང་ཨ་འཇམ་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་དམ་པ་དུ་མའི་ཞབས་ལ་བསྟེན་ནས་རིགས་གཏེར་རང་འགྲེལ་དང་། ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་དང་། ཀུན་བཏུས་ཀྱིས་གཙོས་ཆོས་འབྲེལ་ཅི་རིགས་གསན།

༡༩༥༠མཁན་རིན་པོ་ཆེ་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོའི་བཀའ་བཞིན་མདོ་སྲིབ་དགོན་གྱི་འགན་འཛིན་དང་མཁན་པོ་ལོ་བཞི་དང་། ༡༩༥༥ལོར་རྡོ་རྗེ་འཆང་ཆོས་ཀྱི་བློ་གྲོས་ཀྱི་བཀའ་བཞིན་ཨ་རྒྱ་དགོན་གྱི་བཤད་གྲྭའི་མཁན་པོ་ལོ་གསུམ་མཛད། ༡༩༥༩ལོ་ནས་༡༩༨༠ཐམ་པའི་བར་དུས་འགྱུར་གྱི་དབང་གིས་བཙོན་ཁང་དུ་བཞུགས་དགོས་བྱུང་། ༡༩༨༠ལོ་སྨད་ནས་གློད་བཀྲོལ་ཐོབ་ཅིང་རྡོ་རྗེ་འཆང་མཁྱེན་བརྩེ་ཆོས་ཀྱི་བློ་གྲོས་ཀྱི་ཡང་སྲིད། འཇམ་དབྱངས་མཁྱེན་བརྩེ་ཐུབ་བསྟན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོས་འཕགས་ཡུལ་དུ་ཕེབས་དགོས་པའི་བཀའ་འཕྲིན་སྤྱི་རྗེས་འགྱོར་བ་ལྟར། ༡༩༨༣དགུང་ལོ་༦༡ཐོག་གསར་བའི་སྒོ་ནས་གོམ་བགྲོད་ཀྱིས་རྒྱ་གར་ཤར་ཕྱོགས་འབྲས་ལྗོངས་སུ་ཕེབས་ནས། སྐྱབས་རྗེ་རྫོང་སར་མཁྱེན་བརྩེ་ཐུབ་བསྟན་ཆོས་ཀྱི་

རྒྱ་མཚོ་མཇལ། རིན་པོ་ཆེའི་དགོངས་བཞེད་ལྟར། སྤྱི་ལོ༡༩༨༣རབ་བྱུང་༡༧ཆུ་ཕག་ལོའི་ཚོ་འཕྲུལ་ཟླ་བའི་ཚེས་བཅོ་ལྔ་ཉིན་འབྲས་ལྗོངས་གནས་ནང་དུ་འཕགས་ཡུལ་རྫོང་སར་བཤད་གྲྭའི་དབུ་དངོས་སུ་བཙུགས།

༡༩༨༥རྒྱ་གར་ནུབ་བྱང་ཧི་མ་ཅལ་མངའ་སྡེའི་ཁོངས་སྦིར་ས་སྐྱ་དགོན་དུ་རྫོང་སར་བཤད་གྲྭ་སྤོས་ཤིང་མཁྱེན་བརྩེ་རིན་པོ་ཆེའི་བཀའ་དགོངས་བཞིན་བཤད་གྲྭའི་འགན་ཁུར་དང་མཁན་པོ་གཅིག་ཚོག་མཛད་ནས། ༡༩༩༥བར་གཙོ་བོ་ཆོས་ཁྲིད་ཁོ་ནས་འདའ་བ་མཛད། ༡༩༩༥ལོ་ནས་ཟེ་ཕན་སོགས་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཁ་ཤས་སུ་ཕེབས་ཤིང་བསྟན་འགྲོའི་དོན་རྒྱ་ཆེར་མཛད། ༡༩༩༩ལོ་ནས་ཅན་ཏ་རའི་རྫོང་སར་བཤད་གྲྭ་ཆོས་ཀྱི་བློ་གྲོས་གསར་བཞེངས་ཀྱི་དབུ་བཙུགས་ཤིང་། ༢༠༠༩ལོར་ༀགོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་དང་ས་གནས་མངའ་སྡེའི་བློན་ཆེན་གཉིས་གདན་དྲངས་ནས་ཕྱི་ལུགས་ལྟར་བཤད་གྲྭ་གསར་པའི་དབུ་འབྱེད་གནང་། ༢༠༠༨ལོར་བཤད་གྲྭའི་རྟེན་བརྟེན་པ་བཅས་ལེགས་པར་གྲུབ་ཅིང་། རིགས་ཀྱི་བདག་པོ་ༀསྐྱབས་མགོན་གོང་མ་བདག་ཁྲི་རྡོ་རྗེ་འཆང་གདན་ཞུས་ཀྱིས་ཞལ་སྔ་ནས་རབ་གནས་དང་། གསུང་ངག་རིན་པོ་ཆེ་སློབ་བཤད་བསྐུལ་གནང་མཛད་ཅིང་གྲུབ་ལ་ཉེ་བའི་སྐབས་ཏེ། ༢༠༠༨སྤྱི་ཟླ༥ཚེས་༢༥ལ་ཐུགས་དགོངས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་དབུགས་དབྱུངས་དང་བཅས་དགུང་གྲངས་གྱ་བརྒྱད་ཐོག་སྐུ་ཞི་བར་གཤེགས་སོ། །འཕགས་ཡུལ་དུ་ཕེབས་རྗེས་ༀགོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་དང་། ༀསྐྱབས་མགོན་གོང་མ་བདག་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེ། རྡོ་རྗེ་འཆང་ངོར་ཀླུ་ལྡིང་

མཁན་རིན་པོ་ཆེ་འཇམ་དབྱངས་བསྟན་པའི་ཉི་མ། རིས་མེད་བསྟན་པ་རྒྱ་མཚོའི་མངའ་བདག་འཇམ་དབྱངས་མཁྱེན་བརྩེ་ཐུབ་བསྟན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་མཆོག་བཞིའི་སྐུ་མདུན་ནས་དུས་འཁོར་དབང་ཆེན་དང་རྒྱུད་སྡེ་ཀུན་བཏུས་སོགས་མདོ་རྒྱུད་མན་ངག་ཅི་རིགས་གསན་པ་མ་ཟད། ༸གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་དང་། ༸སྐྱབས་མགོན་གོང་མ་བདག་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེ་གཉིས་ཀྱི་དབུས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་དེ་དག་ལ་ཆོས་བཀའ་མང་པོ་ཐུལ་ཞིང་། ཡོངས་ཀྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོར་གྱུར། གཞན་ཡང་བསྟན་པ་འཛིན་ནུས་ངེས་ཀྱི་སློབ་ཚོགས་མང་དུ་བསྐྲུན་ཅིང་རྒྱ་བལ་འབྲུག་གསུམ་གཙོས་མདོར་ན་འཛམ་གླིང་རིལ་པོར་གྲགས་ཆེན་བཅོ་བརྒྱད་འཆད་ཁྲིད་ཀྱི་རྒྱུན་ཆ་ཚང་བ་ད་ལྟ་བཞུགས་ཐུབ་པའང་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་ཉག་གཅིག་གི་བཀའ་དྲིན་དུ་ངེས། སྐྱེས་བུ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཕྲིན་ལས་ཀྱི་གཙོ་བོ་གསུང་གི་ཕྲིན་ལས་ཡིན་པ་ལྟར། སྐྱབས་མཆོག་མཁན་རིན་པོ་ཆེའི་ཞལ་སྔ་ནས་རྗེས་འཇུག་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱས་པའི་ལེགས་པར་བཤད་པའི་ཚོགས་ཇི་སྙེད་ཅིག་བཞུགས་པ་འདི་དག་ནི་མཁས་དང་གྲུབ་པ་འདོད་པ་རྣམས་ལ་རིགས་པ་དང་མན་ངག་གི་གཏེར་མཛོད་དུ་ངེས་ཤིང་། ལྷག་པར་དགག་བཞག་དང་མཁས་ཁྱད་ཀྱི་སྤྲོས་པ་བསྐྱུངས་ཤིང་གདུལ་བྱའི་བློ་གྲོས་དང་འཚམས་པར་བརྩམས་པ་ཤ་སྟག་ཏུ་སོང་བས་ཁ་གསལ་ལ་གོ་བདེ་བ། མཁས་བླུན་སུས་བལྟས་ཀྱང་རིན་ཐང་བྲལ་བའི་གཞུང་ལུགས་དང་མན་ངག་གི་གཏེར་མཛོད་འབའ་ཞིག་ཏུ་མཆིས། དེར་བརྟེན་ཞུ་སྒྲིག་པའི་གཏམ་ལས་ཞུ་སྒྲིག་བྱས་ཚུལ་གྱི་བརྒྱུད་རིམ་སྨོས་པ་ལྟར་ཞུ་སྒྲིག་པ་

ཡོངས་ཀྱིས་དད་བརྩོན་ལྷོད་མེད་བྱས་བརྟེན་ད་ཆར་འདོན་ཐེངས་དང་པོར་པོད་གྲངས་བཅུ་བཞི་ཐམ་པ་ཞུ་སྒྲིག་ལེགས་གྲུབ་བྱུང་བས་ལེགས་སོའི་བསྔགས་བརྗོད་ཞུ་རྒྱུ་དང་བཅས། རྫོང་སར་བཤད་གྲྭ་ཚོས་ཀྱི་བློ་གྲོས་ཀྱི་མཁན་པོ་ཚོས་དབྱིངས་རྡོ་རྗེའམ་གཟི་བརྗིད་མཐའ་ཡས་ཀྱིས། ༢༠༡༥། ༡༢། ༡༡ཉིན་རྫོང་སར་བཤད་གྲྭ་ཚོས་ཀྱི་བློ་གྲོས་སུ་བྲིས།

ཞུ་སྒྲིག་པའི་སྔོན་གླེང་།

༡༠

སྤྱི་ལོ་2007ལོར་འཕགས་ཡུལ་རྫོང་སར་བཤད་གྲྭའི་ལས་ཐོག་སློབ་སྤྱི་མཁན་པོ་རྒྱལ་མཚན་ཆོས་གྲགས་ཀྱིས་བཤད་གྲྭའི་འཛིན་སྐྱོང་ལྷན་ཚོགས་སུ་མཁན་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་རྣམས་ཁ་ཐོར་དུ་མི་འགྲོ་བའི་ཆེད་དུ་བསྡུ་རུབ་དང་ཉར་ཚགས་བྱ་དགོས་པའི་དགོངས་ཚུལ་ཕེབས་པ་བཞིན། མཁན་པོ་དཔལ་བསམ་མཆོག་གིས་ཐུགས་འགན་བཞེས་ཏེ་མ་དཔེ་འཚོལ་བསྡུ་མཛད། མ་དཔེ་རག་པ་རྣམས་སློབ་དཔོན་སྒྲོལ་མ་དར་རྒྱས་དང་གླིང་སྤྲུལ་འཇམ་བཟང་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་པར་ཆ་གློག་ཀླད་དུ་བཅུག སྤྱི་ལོ་2008ལོར་སྤྱི་ཟླ་5པར་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་བསྡུས། སྤྱི་ལོ་2008ལོའི་ལོ་མཇུག་ཏུ་ལས་ཐོག་མཁན་པོ་འཇམ་དབྱངས་བློ་གསལ་མཆོག་གི་སྣེ་ཁྲིད་འོག་བཤད་གྲྭའི་འཛིན་སྐྱོང་ལྷན་ཚོགས་ནས། སྤྱི་ཁྱབ་ཞུ་སྒྲིག་པ་མཁན་པོ་རྒྱལ་མཚན་ཆོས་གྲགས། ཞུ་སྒྲིག་པ་བོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་གི་ཉམས་ཞིབ་དང་རྩོམ་སྒྲུར་ཚན་པའི་འགན་འཛིན་ན་ག་སངས་རྒྱས་བསྟན་དར། ཞུ་སྒྲིག་པ་གཞོན་པ་མཁན་པོ་དཔལ་བསམ། ཞུ་སྒྲིག་ལས་རོགས། དབང་དགའ། གེ་སར། ཚེ་དབང་རིག་འཛིན། འཇམ་དབྱངས་མཁྱེན་རབ་བཅས་ལས་གྲུབ་པའི་ཀུན་དབང་གསུང་འབུམ་ཞུ་སྒྲིག་ཁང་དངོས་སུ་བཙུགས། སྤྱི་ལོ་2010ལོར་བཀའ་འབུམ་པོད་དང་པོ་<<མཁན་ཆེན་ཀུན་དགའ་དབང་ཕྱུག་གི་རང་

རྣམ་>>དང་། པོད་གཉིས་པ་<<ཉོན་པ་དང་བླ་མ་གཞན་གྱི་རྣམ་ཐར་>>གཉིས་ཞུ་ཕྲིག་ཡོངས་སུ་གྲུབ་ནས་ཐེངས་དང་པོར་དཔེ་སྐྲུན་ཞུས།

ཕྱི་ལོ་2014ལོར་ལས་ཐོག་མཁན་པོ་ཆོས་དབྱིངས་རྡོ་རྗེས་སྟེ་ཁྲིད་འོག་བཤད་གྲྭའི་འཛིན་སྐྱོང་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་ཞུ་ཕྲིག་ཚོགས་མི་བརྗེས་ཏེ། མཁན་པོ་འཇམ་དབྱངས་མཁྱེན་བརྩེ་འགན་ཁུར་བ་གཙོ་བོ་དང་། ལས་རོགས་སུ་དགེ་རྒན་བཞི་དང་སློབ་ཐོན་པ་གཉིས་བསྐོ་བཞག་དང་། ཡིག་འདོགས་པ་གླིང་སྨྲུལ་འཇམ་བཟང་རང་འཇགས་ཐོག དཔེ་བསྡུར་ལས་རོགས་སུ་བཤད་གྲྭའི་སློབ་མ་ཁག་ཅིག་བདམས་ཏེ། རྩ་བའི་ཞུ་ཕྲིག་གི་ལས་ཀ་ལྷུ་མཐུད་འགྲོ་བཞིན་པ་ལ། ཕྱི་ལོར་༧གོང་ས་མཆོག་གིས་བྱེས་ཀྱི་གདན་ས་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོར་མཁན་རིན་པོ་ཆེའི་ཚད་མའི་མཚན་འཁྲེལ་གྱི་ཐོག་ནས་གསུང་ཆོས་གནང་རྒྱུ་ཡིན་སྐབས། ཚད་མ་པོད་གཉིས་ཞུ་ཕྲིག་བྱས་ཤིང་དེབ་གཟུགས་སུ་བསྒྲིགས་ཏེ་གདན་ས་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོར་ཕུལ།

ཕྱི་ལོ་2015ལོར་མཁན་པོ་ཚེ་རིང་འགན་ཁུར་བ་གཙོ་བོ་དང་།ལས་རོགས་སུ་བཤད་གྲྭའི་དགེ་རྒན་བཞི་བསྐོ་བཞག་གིས་ཞུ་ཕྲིག་གི་བྱ་བ་ལྷུ་མཐུད་བསྒྲུབས་ཀྱང་ཞུ་ཕྲིག་པ་རྣམས་དཔེ་ཁྲིད་དང་ཕྱོགས་སྒྲིག་སོགས་མཛད་བྱེལ་གྱི་དབང་གིས་ལོ་དཀྱིལ་ལ་ལས་མཚམས་བཞག་དགོས་བྱུང་།

ཕྱི་ལོ་2015ལོའི་ཟླ་བ་9པའི་ཟླ་མཇུག་ཏུ་གསུང་འབུམ་ཞུ་ཕྲིག་གི་ལས་དོན་དེ་ཆོས་ཀྱི་བློ་གྲོས་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་ལ་གནང་ཞིང་། ཆོས་ཀྱི་བློ་གྲོས་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་གི་རྩོམ་སྒྲིག་པ་གྲུས་པ་སྟག་ཐུག་རྒྱལ་མཚན་དར་རྒྱས་དང་དཀོན་མཆོག་

བསམ་གཏན་གཉིས་ཀྱིས་གཙོ་འཁྲུན་ཁུར་བའི་འོག བཤད་གྲྭའི་དངོས་གཞིའི་སློབ་མའི་ནང་ནས་ལས་རོགས་ཁག་ཅིག་བསྐོས་ཏེ། འདི་ལོའི་ལོ་མཇུག་ཏུ་གསུང་འབུམ་ཞུ་སྒྲིག་གི་ལས་དོན་མཇུག་བསྡུ་ཐུབ་པ་དགོས་པའི་བཀའ་ཕེབས་པ་བཞིན། ངེད་ཚོས་ཀྱི་བློ་གྲོས་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་ནས་འཛིན་གྲྭ་གོང་འོག་གི་སློབ་མ་དགུ་ལས་རོགས་སུ་བསྐོས།

ཟླ་9ཚེས་27ཉིན་དངོས་སུ་ལས་འགོ་བཙུགས་ཏེ། དེ་སྔ་ཀུན་དབང་གསུང་འབུམ་ཞུ་སྒྲིག་ཁང་གིས་ཞུ་སྒྲིག་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་རྣམ་ཐར་པོད་གཉིས་དང་ཚད་མ་པོད་གཉིས་ཏེ་པོད་བཞི་ལ་བསྐྱར་ཞིབ་དང་། དེ་ཕྱིངས་དཔེ་བསྡུར་དང་ཞུ་དག་གང་འཚམ་གྲུབ་པ་རྣམས་ལ་བསྐྱར་ཞིབ། མ་གྲུབ་པ་རྣམས་ལ་དཔེ་བསྡུར་རེ་དང་ཞུ་དག་ཐེངས་གཉིས་རེ་བྱས་ཏེ་དེབ་གཟུགས་སུ་བསྒྲིགས། གཞུང་གི་རྩ་འགྲེལ་དཔེ་བསྡུར་དགོས་རིགས་རྣམས་པེ་ཅིན་དཔེ་བསྡུར་མ་གཙོ་བཟུང་གིས་དཔེ་བསྡུར་ཞུས་ཏེ་བསྡུར་འབྲས་རྣམས་ཞབས་མཆན་དུ་བཀོད། རྣམ་ཐར་ཁག་ནང་གསལ་བའི་ཡུལ་འདྲ་མིན་གྱི་མིང་དང་ཅ་དངོས་གསར་པ་འདྲ་མིན་གྱི་མིང་རྣམས་མཁན་རིན་པོ་ཆེས་ཇི་ཕྱིས་རང་འཇུགས་བཞག་ཏེ་དེ་དག་དེབ་ཀྱི་མཇུག་ཏུ་རེའུ་མིག་ཏུ་བཀོད་དེ་ཀློག་པ་པོར་སྟབས་བདེ་བསྐྲུན། མཁན་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྱག་བྲིས་ཕྱག་བསྟར་མ་ལ་དཔེ་བསྡུར་ཞུ་སྐབས་ཡི་གེ་མི་གསལ་བ་ལྟ་བུ་དོགས་གནས་སུ་གྱུར་པ་དག་ལ་རང་བཟོས་མ་བསླད་པར་ཚིག་གི་གོང་འོག་ཏུ་རྩོངས་རྟགས་*འདི་བཀོད་ཡོད། དཔེ་གཟུགས་སུ་སྒྲིག་སྐབས་དེ་སྔོན་གྱི་ཞུ་སྒྲིག་པ་དག

གིས་བོད་ཚན་བཅུ་བཞིར་ཕྱེས་ཡོད་པའི་བོད་གྲངས་རང་འཇགས་ཐོག བརྗོད་བྱ་དང་བོད་ཚད་ཀྱི་དབང་གིས་ཆོས་ཚན་ཁག་ཅིག་ཕན་ཚུན་བརྗེ་སྤོ་བྱས་ཤིང་བོད་ཀྱི་གོ་རིམ་བསྒྱུར་བསྒྲིགས་བྱས་པ་ནི། ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་སྔོ་སྟོན་དུ་བྱས་པ་བོད་དང་པོ་རང་རྣམ། བོད་གཉིས་པ་སྙན་པ་དང་བླ་མ་གཞན་གྱི་རྣམ་ཐར། བོད་གསུམ་པ་འཕགས་བོད་ཆོས་འབྱུང་བཅས་བཞུགས། དེ་རྗེས་ལྟ་བ་དང་སྤྱོད་པ་གཙོ་བོར་སྟོན་པ་བོད་བཞི་པ་སྤྱོད་འཇུག བོད་ལྔ་པ་དབུ་མ་སྙིང་པོའི་མཚན་འགྲེལ། བོད་དྲུག་པ་ཤེར་འགྲེལ་ཚིག་དོན་སྙིང་པོ། བོད་བདུན་པ་སྡོམ་གསུམ་འཇམ་དབྱངས་བླ་མའི་དགོངས་རྒྱན་གྱི་མཚན་འགྲེལ། བོད་བརྒྱད་པ་སོར་མདོའི་འགྲེལ་པ་བཅས་བཞུགས། དེ་རྗེས་བོད་དགུ་པ་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ། དེ་རྗེས་ཚད་མའི་སྡེར་བོད་བཅུ་པ་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་མཚན་འགྲེལ། བོད་བཅུ་གཅིག་པ་ཀུན་བཏུས། རིགས་ཐིགས། རྣམ་ངེས་བཅས་ཀྱི་མཚན་འགྲེལ། བོད་བཅུ་གཉིས་པ་ཚད་མ་རིགས་གཏེར་རང་འགྲེལ་མཚན་བྱ་ཅན་བཅས་བཞུགས། དེ་རྗེས་བློ་སྦྱོང་ཉམས་ལེན་སྐོར་གྱི་གདམས་པ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བྱས་པ་བོད་བཅུ་གསུམ་པ་ཉམས་ཁྲིད་ཉིན་མོའི་སྣང་བ། མཐའ་མར་གཞུང་འགྲེལ། ཉམས་ལེན། གསོལ་འདེབས། ཟིན་བྲིས་དང་བཅས་པ་གསུང་ཐོར་བུ་རྣམས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བཏུས་པ་བོད་བཅུ་བཞི་པ་སྣ་ཚོགས་དང་བཅས་ཏེ་བོད་བཅུ་བཞིར་གཏན་ལ་ཕབ་བོ། །འདི་དག་ནི་ཞུ་སྒྲིག་གི་ལས་རིམ་དང་པོའི་བོད་གྲངས་ཙམ་ལས་མཁན་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་འབུམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་བོད་གྲངས་མ་ཡིན། ལས་རིམ་གཉིས་པའི་གྲལ་དུ་གཞུང་

ཆེན་བཅུ་གསུམ་གྱི་མཚན་འགྲེལ་སོགས་ཡོད་དོ། །

དེ་ལྟར་ཞུ་སྒྲིག་གི་བྱ་བ་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་མཐའ་མར་ཕྱོགས་པ་པོ་དག་ལ་ཞུ་འདོད་པ་ནི། བསྟན་པའི་མེ་རོ་རྩང་ནས་གསོ་མཁན། ཡོངས་ཀྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་ཀུན་དགའ་དབང་ཕྱུག་ཁོང་གི་གསུང་འབུམ་ཞུ་སྒྲིག་གི་ལས་ལ་འཇུག་རྒྱུ་བྱུང་བ་ནི་མཁན་རིན་པོ་ཆེའི་ཐུགས་དགོངས་རྫོགས་པ་དང་ནང་བསྟན་ཤེས་རིག་གི་ཞབས་འདེགས་སུ་རློམ་ཚོག་མོད། ཞུ་སྒྲིག་པའི་ཡོན་ཚད་ཀྱི་དབང་གིས་ཞུ་སྒྲིག་གི་བྱ་བར་ཕྱོགས་གང་ས་ནས་ནོར་འཁྲུལ་དང་། མ་འདང་ས་ཡོད་པ་ནི་སློས་མེད་ལགས་པས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ནས་གཟིགས་བཞིན་པའི་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་ཉིད་དང་། རྒྱ་ཆེའི་ཕྱོགས་པ་པོ་ཡོངས་ལ་བཟོད་གསོལ་ཞུ་བ་དང་ཆབས་ཅིག ང་ཚོའི་སྣང་ངོ་ནས་མཁན་རིན་པོ་ཆེས་གཟུགས་སྐུའི་བཀོད་པ་བསྡུས་ཟིན་ཀྱང་། ཁོང་གི་གསུང་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གནས་པ་ནི་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གནས་པ་ཡིན་པས་ང་ཚོ་ད་དུང་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གནས་ཡོད་པ་མ་ཟད། མཁན་རིན་པོ་ཆེའི་སྙིང་རྗེ་དང་ཤེས་རབ་ང་ཚོ་དང་ནམ་ཡང་བྲལ་མེད་པའི་གསལ་འདེབས་དང་བཅས། ཆོས་ཀྱི་བློ་གྲོས་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་གི་རྩོམ་སྒྲིག་པའི་མིང་ཙམ་འཁུར་བ་སྟག་ཕྲུག་རྒྱལ་མཚན་དར་རྒྱས་ཀྱིས་སྤྱི་ལོ་2015ཟླ་བ་12ཚེས་10ཉིན་བྲིས་སོ།། །།

དཀར་ཆག

ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་ཚིག་དོན་གྱི་སྙིང་པོ་གསལ་བའི་མེ་ལོང་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།། 1

སྐབས་དང་པོ། རྣམ་མཁྱེན། 1

རྗེས་འགྲོ་ཡན་ལག་ལྔ་བཤད་པ། 2

མཚན་དོན། 4

འགྱུར་ཕྱག 5

བར་དུ་རྩོམ་བྱེད་དམ་པའི་གཞུང་གི་དོན། 6

ཡུལ་དམ་པ་ལ་མཆོད་པ་བརྗོད་པའི་དོན། 6

སློབ་དཔོན་སྔ་མས་ཇི་ལྟར་ཕྱེ་ཚུལ། 7

རང་ཉིད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་རྩོམ་པའི་རྒྱུ་བསྟན་པ། 10

བཤད་ཐབས་ཀྱི་མན་ངག་ངོས་བཟུང་བ། 12

སྐབས་སུ་བབ་པའི་མཆོད་བརྗོད་དངོས་བཤད་པ། 16

མཚམས་སྦྱར། 16

མཆོད་ཡུལ་ངོས་བཟུང་བ། 17
དགོས་དོན། 21
བསྡུས་དོན། 24
ཚིག་དོན། 26
ཆོས་འཁོར་གྱི་མཐའ་དཔྱོད། 28
དྲང་ངེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི། 29
བརྒལ་ལན། 35
ལམ་ཤེས་ཀྱི་མདོ་དོན་ལ་དཔྱད་པ། 40
བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོ་བྱང་སེམས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་སུ་བསྟན་པའི་སྒོ་
ནས་བསྟན་བཅོས་ལུས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ལ་སྦྱར་བ། 45
དེའི་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཡི་མངོན་རྟོགས་སུ་བསྟན་པའི་སྒོ་
ནས་མདོ་ཡི་དགོས་པ་ལ་སྦྱར་བ། 47
དེའི་འབྲས་བུ་འཕགས་བཞིའི་མངོན་རྟོགས་སུ་བསྟན་པའི་སྒོ་
ནས་མདོ་ཡི་སྙིང་གཞི་ལ་སྦྱར་བ། 49
དགོས་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཞི་བཤད་པ། 51
བསྡུས་དོན་ལུས་རྣམ་བཞག 59
རྣམ་མཁྱེན་བཤད་པ། 75
མཚམས་སྦྱར། 76

སེམས་བསྐྱེད་བཤད་པ། 80

རྩ་བའི་མདོ་སྦྱོར་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པ། 80

སྐབས་ཀྱི་གནད་དོན་ཅུང་ཟད་དཔྱད་པ། 83

སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། 91

མཚམས་སྦྱོར་བའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་བཤད་པ། 96

ས་མཚམས་ངོས་བཟུང་བ། 100

གདམས་ངག་བཤད་པ། 101

མཚམས་སྦྱོར་བའི་སྒོ་ནས་གདམས་ངག་བཅུ་སྤྱིར་བསྟན་པ། 102

རྟོགས་དཀའ་བ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ། 121

ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་བཤད་པ། 127

མཚམས་སྦྱར། 127

ཐུན་མིན་གྱི་འཆད་ཚུལ། 127

སློབ་དཔོན་གྱི་འགྲེལ་པའི་དོན་མདོར་བསྟན་པ། 134

དམིགས་རྣམ་རྒྱུ་གསུམ་རྒྱས་བཤད། 137

སྦྱོར་ལམ་བློ་རིག་གང་ཡིན་དཔྱད་པ། 147

རྟོགས་རིགས་གསུམ་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་ཡིན་དཔྱད་པ། 147

སྤང་བྱའི་རྟོག་པ་སྦྱོར་ལམ་ལ་ངོ་བོ་དང་སྤང་བྱ་གང་ལྡན་དཔྱད་པ། 152

དགག་རྟོག་དང་སྒྲུབ་རྟོག་གང་ཡིན་དཔྱད། 155

སྒྲིབ་གཉིས་གང་ཡིན་དཔྱད།...156
ཡོངས་འཛིན་དགེ་བཤེས་རྒྱས་བཤད།...158
སྒྲུབ་པའི་རྟེན་རིགས་བཤད་པ།..159
མཚམས་སྦྱོར་བའི་སྒོ་ནས་རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་ས་མཚམས།...............159
རིགས་ཀྱི་རྗོད་སྤྱོང་།...163
བྱེ་བྲག་སྨྲ་བའི་ལུགས། 166
མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས།...166
སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས།..167
དབུ་མ་པའི་ལུགས། 169
སྒྲུབ་པའི་དམིགས་པ་བཤད་པ། 171
མཚམས་སྦྱོར་དང་དམིགས་པ་དངོས།..171
སྒྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་བཤད་པ།...176
མཚམས་སྦྱོར། 176
ཆེད་དུ་བྱེད་པ་པོ་དང་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ཆེན་པོ་གསུམ། 176
སྒྲུབ་པའི་ངོ་བོ་བཤད་པ།...179
མཚམས་སྦྱོར། 179
སྒྲུབ་པ་བཞིའི་གྲངས་དང་གོ་རིམ། 181
གོ་སྒྲུབ། 181

འཛུག་སྒྲུབ། 183

མཚམས་སྦྱོར་བའི་སྒོ་ནས་ཚོགས་བཅུ་བདུན་སྤྱིར་བསྟན་པ། 186

ཡི་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ་ངོ་བོ་དང་ས་མཚམས། 189

ས་ཡི་ཚོགས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ་མཚམས་སྦྱོར་བ། 192

སྤྱི་དོན། 192

ས་དང་པོའི་ཡོངས་སྦྱོང་། 193

ས་གཉིས་པའི་ཡོངས་སྦྱོང་། 196

ས་གསུམ་པའི་ཡོངས་སྦྱོང་། 197

ས་བཞི་པའི་ཡོངས་སྦྱོང་ 199

ས་ལྔ་པའི་ཡོངས་སྦྱོང་། 201

ས་དྲུག་པའི་ཡོངས་སྦྱོང་། 202

ས་བདུན་པའི་ཡོངས་སྦྱོང་། 204

ས་བརྒྱད་པའི་ཡོངས་སྦྱོང་། 210

ས་དགུ་པའི་ཡོངས་སྦྱོང་། 212

ས་བཅུ་པ་འབྲས་བུའི་སྒོ་ནས་བསྟན་པ། 214

གཉེན་པོའི་ཚོགས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ། 218

ངེས་འབྱུང་སྒྲུབ་པ་བཤད་པ། 220

སྐབས་ཀྱི་སྒོ་ནས་མཇུག་བསྡུ་བ། 222

སྐབས་གཉིས་པ། ལམ་ཤེས། 223
རྣམ་མཁྱེན་གྱི་འོག་ཏུ་ལམ་ཤེས་འཆད་པའི་རྒྱུ་མཚན། 223
ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་བཤད་པ། 223
ལམ་ཤེས་སྐྱེ་རུང་བསྟན་པ། 224
ཁྱབ་པའི་དོན། 226
རང་བཞིན་གྱི་དོན། 227
དེའི་བྱེད་ལས་བསྟན་པ། 228
ཤེས་བྱ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ། 229
ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ལ་མཚམས་སྦྱོར་བ། 229
ཤེས་བྱ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ། 230
དེ་ཇི་ལྟར་ཤེས་པའི་ཚུལ། 231
དེའི་རྒྱུ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་བཤད་པ། 235
ཤེས་བྱ་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ། 238
རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་དངོས། 238
ཆོས་སྟོན་ཚུལ་ལ་རྩོད་སྤོང་། 240
རྣལ་མ་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ། 242
དེའི་རྒྱུ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་བཤད་པ། 245
མཐོང་ལམ། 247

བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ལ་མཚམས་སྦྱར་བ། 247

མཐོང་ལམ་ཡེ་ཤེས་མདོར་བསྟན། 247

དེའི་རྣམ་པ་རྒྱས་བཤད། 249

མཐོང་ལམ་གྱི་མཐའ་དཔྱད། 254

སྒོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པ་བཤད་པ། 260

མཚམས་སྦྱར་ཏེ་སྒོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པ་བཤད་པ། 260

མོས་པ་སྒོམ་ལམ་བཤད་པ། 261

མཚམས་སྦྱར་ནས་འབྲེལ་འགོད་པ། 261

ས་མཚམས་དང་རབ་དབྱེ། 262

མོས་པའི་ཕན་ཡོན་བཤད་པ། 264

བསྔོ་བ་སྒོམ་ལམ་བཤད་པ། 266

བསྔོ་བ་སྒོམ་ལམ་བྱེད་པ་དང་མི་དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་བསྟན་པ། 266

རྗེས་སུ་ཡི་རང་སྒོམ་ལམ་བཤད་པ། 270

རྗེས་སུ་ཡི་རང་སྒོམ་ལམ་ཐབས་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བསྟན་པ། 270

སྒྲུབ་པ་སྒོམ་ལམ་བཤད་པ། 271

སྒྲུབ་པ་སྒོམ་ལམ་ཡོན་ཏན་མངོན་པར་སྒྲུབ་པའི་སྒོ་ནས་བསྟན་པ། 271

རྣམ་དག་སྒོམ་ལམ་བཤད་པ། 273

རྣམ་དག་སྒོམ་ལམ་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་མིན་གྱི་རབ་དབྱེ་བསྟན་པ། 273

འབྲས་བུ་རྣམ་དག་སྒོམ་ལམ་དངོས་བཤད་པ། 275
རྣམ་དག་གི་ཁྱད་པར་སོ་སོར་བསྟན་པ། 277
སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་དག་དེ་ཤིན་ཏུ་བ་སྒྲུབ་པ།.. 278
དྲི་མ་སེལ་ཚུལ་གྱི་ༀླན་ཀ་སྦྱོང་བ། 281
སྐབས་ཀྱི་སྒོ་ནས་མཇུག་བསྡུ་བ། 282

སྐབས་གསུམ་པ། གཞི་ཤེས།.. 283
འབྲེལ་འགོད་པས་མཚམས་སྦྱར་བ།.. 283
སྲིད་ཞི་ལ་མི་གནས་པའི་གཞི་ཤེས་གཉིས་བཤད་པ། 283
རྗོད་སྦྱོང་གི་སྒོ་ནས་ཉེ་རིང་གི་གཞི་ཤེས་གཉིས་བཤདཔ། 285
ཐུན་མིན་གྱི་འཆད་ཚུལ།.. 286
མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་གཉེན་པོའི་གཞི་ཤེས་གཉིས་བཤད་པ། 289
མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་གཉེན་པོའི་དབྱེ་བ། 289
ལམ་ལ་མཚན་འཛིན་གྱི་གཉེན་པོ་ཡིན་པར་བསྟན།.............................. 290
འབྲས་བུ་ལ་མཚན་འཛིན་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་པའི་སྒྲུབ་བྱེད།............ 291
ཐེག་གསུམ་གྱི་ལྟ་བའི་ཁྱད་པར་དཔྱད་པ།.. 294
རྒྱུ་སྦྱོར་བ་བཤད་པ།... 308
སྦྱོར་བའི་དབྱེ་བ། 308

སྦྱོར་བའི་མཉམ་ཉིད་བཤད་པ། 314

འབྲས་བུ་མཐོང་ལམ་བཤད་པ། 315

མཚམས་སྦྱོར་དེ་མདོར་བསྟན་པ། 315

རྣམ་པའི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པར་བཤད་པ། 316

སྒོམ་ལམ་མི་བསྟན་པའི་རྒྱུ་མཚན། 320

མཁྱེན་གསུམ་གྱི་དོན་བསྡུ། 321

སྐབས་ཀྱི་སྒོ་ནས་མཇུག་བསྡུ་བ། 323

སྐབས་བཞི་པ། རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ། 325

འབྲེལ་འགོད་པས་མཚམས་སྦྱོར་བ། 325

རྣམ་པ་བཤད་པ། 325

མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བསྡུ་ཚུལ་མདོར་བསྟན། 325

གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་རྒྱས་བཤད། 328

ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་རྒྱས་བཤད། 332

རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་རྒྱས་བཤད། 338

གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་སོ་སོར་བཤད་པ། 342

སྤྱིའི་དོན་བསྡུ་ནི། 349

སྦྱོར་བ་བཤད་པ། 350

སྒོམ་པ་ལ་སྦྱོར་བ་པོའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག 350
དེས་རྣམ་པ་དེ་སྒོམ་པའི་སྦྱོར་བ་ལ་འཇུག་པའི་ཚུལ། 352
སྦྱོར་བའི་ཡོན་ཏན། 356
སྦྱོར་བའི་སྐྱོན། 359
སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད། 363
མཚམས་སྦྱར་ཏེ་དབྱེ་བ་མདོར་བསྟན་པ། 363
གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་མཚན། 367
ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་མཚན། 370
རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཤེས་མཚན། 371
ཁྱད་མཚན་ལ་མཚམས་སྦྱར་དང་མདོར་བསྟན་པ། 374
དེ་རྒྱས་པར་བཤད་པ། 375
གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ལ་ཁྱད་མཚན་ཡོད་མེད་དཔྱད། 378
བྱེད་མཚན་བཤད་པ། 379
ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ། 381
ཐར་པ་ཆ་མཐུན་བཤད་པ། 384
མཚམས་སྦྱོར་དང་ངོ་བོ། 384
དེའི་དབྱེ་བ། 386
ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་བཤད་པ། 389

སློབ་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་ཚོགས་ངོས་བཟུང་བ། 396
སློབ་པ་སོགས་སྨོས་པའི་དགོས་པ། 397
མཚན་གཞི་ངོས་བཟུང་བ། 398
དེའི་དོན་རྒྱས་བཤད། 400
བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པར་སྒྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས། 405
སྒོམ་ལམ་གྱི་ཁྱད་པར་བྱེད་ཆོས། 412
ཁྱད་གཞི་སྒོམ་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་དང་དབྱེ་བ། 413
དེའི་དབྱེ་བ་ལ་རྩོད་སྤོང་། 415
མཐར་ཐུག་གི་བྱེད་ལས་ལ་རྩོད་སྤོང་། 417
གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱེད་ལས་རྩོད་སྤོང་། 420
སྒོམ་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་དངོས། 423
གཞན་གྱི་དོན་ཁ་བསྐང་བ་ལ་སྒོམ་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་གཏན་ཚིགས་
མདོར་བསྟན་པ། 425
གཏན་ཚིགས་གང་ལ་ལྡན་པའི་གཞི་སྒོམ་ལམ་ངོས་བཟུང་བ། 426
བསོད་ནམས་གྲངས་མེད་སོགས་མི་བསྐྱེད་པར་ཐལ་བའི་རྩོད་སྤོང་། 427
སྤོང་གཉེན་ཉམས་འཕེལ་གྱི་བྱ་བ་མི་བྱེད་པར་ཐལ་བའི་རྩོད་སྤོང་། 429
སྐུར་འདེབས་ཀྱི་རྩོད་སྤོང་། 430
སྒྲོ་སྐུར་དང་བྲལ་བའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ། 431

སྲིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་བཤད་པ། 436
ཐུན་མིན་གྱི་ཉམས་ལེན་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན། 436
རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྱི་སྦྱོར་བ་དངོས་ངོས་བཟུང་ཞིང་དེ་ལ་གླན་ཀ་སྤོང་བ། .. 437
ཞིང་དག་པའི་སྦྱོར་བ་བཤད་པ། 440
ཐབས་མཁས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་བཤད་པ། 441
སྐབས་ཀྱི་སྒོ་ནས་མཇུག་བསྡུ་བ། 444

སྐབས་ལྔ་པ། རྩེ་སྦྱོར། 445
རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བའི་འོག་ཏུ་རྩེ་སྦྱོར་འཆད་པའི་རྒྱུ་མཚན། 445
རྟགས་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་མཚམས་སྦྱར་བ། 445
རྟགས་ཀྱི་རྩེ་སྦྱོར་བཤད་པ། 446
རྣམ་འཕེལ་གྱི་རྩེ་སྦྱོར་བཤད་པ། 448
བརྟན་པའི་རྩེ་སྦྱོར་བཤད་པ། 450
སེམས་ཀུན་ཏུ་གནས་པའི་རྩེ་སྦྱོར་བཤད་པ། 451
མཐོང་ལམ་རྩེ་སྦྱོརབཤད་པ། 452
འཇུག་པ་དང་ལྡོག་པ་གཟུང་རྟོག་མདོར་བསྟན། 453
རྫས་བཏགས་ཀྱི་འཛིན་རྟོག་མདོར་བསྟན་པ། 455
འཇུག་པ་གཟུང་རྟོག་རྒྱས་བཤད། 458

ལྡོག་པ་གཟུང་རྟོག་རྒྱས་བཤད། 461
རྫས་འཛིན་རྟོག་པ་རྒྱས་བཤད།.. 464
བདག་ས་འཛིན་རྟོག་པ་རྒྱས་བཤད།.. 466
མཐོང་ལམ་རྩེ་སྦྱོར་གྱི་རྒྱུ།.. 468
དེའི་འབྲས་བུ་དབུ་མ་པའི་ལུགས་ཀྱི་བྱང་ཆེན་ངོས་བཟུང་བ།.............. 470
དངོས་སྨྲའི་ལུགས་དངོས་སྟོབས་རིགས་པས་དགག་པ། 471
ཁས་བླངས་འགལ་བས་དགག་པ།.. 473
གྲོལ་བར་འདོད་པས་སྟོང་ཉིད་ལ་འཇུག་པར་གདམས་པ།..................... 476
རྣལ་མ་མཐོང་ལམ་རྩེ་སྦྱོར་གྱི་ངོ་བོ།.. 477
དེའི་ཁྱད་པར་གྱི་ལམ། 478
ཐུན་མིན་གྱི་འཆད་ཚུལ།.. 480
སྒོམ་ལམ་རྩེ་སྦྱོར་བཤད་པ།.. 484
གང་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བའི་རྟེན།.. 484
འཇུག་པ་གཟུང་རྟོག 487
ལྡོག་པ་གཟུང་རྟོག 490
འཛིན་རྟོག་དང་པོ་བསྟན་པ།.. 492
འཛིན་རྟོག་གཉིས་པ་མདོར་བསྟན། 494
དེ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།.. 495

སྦྱོང་བྱེད་གཉེན་པོའི་ངོ་བོ། 498

དེ་དག་གི་སྐབས་སུ་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན། 499

བར་ཆད་མེད་པའི་རྩེ་སྦྱོར་བཤད་པ། 502

ངོ་བོ་ངོས་གཟུང་བ། 502

དེའི་དམིགས་པ་བསྟན་པ། 505

བསལ་བྱ་ལོག་སྒྲུབ་བཤད་པ། 506

སྐབས་ཀྱི་སྒོ་ནས་མཇུག་བསྡུ་བ། 509

སྐབས་དྲུག་པ། མཐར་གྱིས་པའི་སྦྱོར་བ། 511

འབྲེལ་གྱི་སྒོ་ནས་མཚམས་སྦྱར་བ། 511

མཚོན་བྱེད་ཆོས་ཀྱིས་རྒྱས་པར་བཤད་པ། 512

སྐབས་ཀྱི་སྒོ་ནས་མཇུག་བསྡུ་བ། 514

སྐབས་བདུན་པ། སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱོར་བ། 515

འབྲེལ་གྱི་སྒོ་ནས་མཚམས་སྦྱར་བ། 515

རྣམ་སྨིན་མིན་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱོར་བ་བཤད་པ། 515

རྣམ་པར་སྨིན་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱོར་བ་བཤད་པ། 518

མཚན་ཉིད་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱོར་བ་བཤད་པ། 520

གཉིས་སུ་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱོར་བ་བཤད་པ། 521
སྐབས་ཀྱི་སྡོམ་ནས་མཇུག་བསྡུ་བ། 523

སྐབས་བརྒྱད་པ། འབྲས་བུ་ཆོས་སྐུ། 525
སྤྱི་དོན་ལ་སྐད་ཅིག་མའི་འོག་ཏུ་འབྲས་བུ་ཆོས་སྐུ་འཆད་པའི་རྒྱུ་མཚན། 525
སྤྱིར་ཕར་ཕྱིན་ཐེག་པར་སྐུ་གཅིག་ཏུ་གཞག་ཚུལ། 525
གཉིས་སུ་གཞག་པའི་ཚུལ། 526
གསུམ་དུ་བཞག་པའི་ཚུལ། 527
བཞི་དང་ལྔར་རྟོག་པའི་ཚུལ། 528
མཚན་བཏགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་དཔྱད་པ། 528
གཞུང་འདིའི་དགོངས་པ་སྐུ་བཞིར་ཕྱེ་བ་ལ་དཔྱད་པ། 530
སྐུ་གསུམ་འདོད་པའི་ལུགས་བརྗོད་ཅིང་དེ་ཉིད་དོན་ལ་ངེས་པའི་ཚུལ། 532
འགྲེལ་པའི་དོན་ལ་འབྲེལ་གྱི་སྡོམ་ནས་མཚམས་སྦྱར་བ། 535
རྟེན་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་བཤད་པ། 536
ཟག་མེད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ། 538
ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ཏིང་འཛིན་ཉན་རང་ལས་ཁྱད་པར་འཕགས་ཚུལ། 545
ཆོས་སྐུ་རྟག་པ་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་བ། 548
དེའི་དཔེ་བསྟན་པ། 549

རྟག་ཁྱབ་གཉིས་ཀ་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་བ། 550

ལོངས་སྐུ་བཤད་པ། 551

མཚམས་སྦྱར་ཏེ་མདོར་བསྟན། 551

མཚན་བཟང་རྒྱས་བཤད། 552

དེ་དག་འགྲུབ་པའི་རྒྱུ། 556

དཔེ་བྱད་རྒྱས་བཤད། 558

སྤྲུལ་སྐུ་བཤད་པ། 567

མཛད་པ་ཕྲིན་ལས་བཤད་པ། 568

མཚམས་སྦྱར་བའི་སྒོ་ནས་ཕྲིན་ལས་ཉེར་བདུན་བསྟན་པ། 568

ལམ་གྱི་རྟེན་ལ་འགོད་ཚུལ། 570

ལམ་ལ་འགོད་པའི་ཚུལ། 570

ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་འགོད་ཚུལ། 574

སྐབས་ཀྱི་སྒོ་ནས་མཇུག་བསྡུ་བ། 574

བར་པ་ལ་དད་པ་ལ་བརྒྱད་དུ་བསྟན་པ། 575

བསྡུས་པ་ལ་དད་པ་གསུམ་དུ་བསྟན་པ། 577

ཡུམ་གསུམ་བརྗོད་བྱ་གཅིག་ཏུ་བསྟན་པ། 579

འགྲེལ་པ་ཇི་ལྟར་བརྩམས་པའི་ཚུལ། 580

བརྩམས་པའི་དགེ་བ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྔོ་བ། 581

ཉོངས་པའི་དོན་ལ་བཟོད་པ་གསོལ་བ། 582
ཡུམ་དོན་རྟོགས་པའི་དུས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བརྗོད་པ། 583
བསྒྱུར་བ་མཐར་ཕྱིན་པ་མཇུག་གི་དོན། 583
སྨོན་ཚིག་དང་མཇུག་བྱང་། 584

༄༅། །ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་ བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་འགྲེལ་པ་དང་ བཅས་པའི་ཚིག་དོན་གྱི་སྙིང་པོ་གསལ་ བའི་མེ་ལོང་ཞེས་བྱ་བ་ བཞུགས་སོ། །

(པར་བཅུག་ས་བཅད་རྩོམ་སྒྲིག་པས་བསྣན།)

སྐབས་དང་པོ་རྣམ་མཁྱེན།

༈ ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་ཚིག་དོན་གྱི་སྙིང་པོ་གསལ་བའི་མེ་ལོང་ཞེས་བྱ་བ། བླ་མ་དང་ལྷག་པའི་ལྷ་མཆོག་མགོན་པོ་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་ཞབས་ཀྱི་པདྨོ་དྲི་མ་མེད་པ་ལ་སྒོ་གསུམ་གུས་པ་ཆེན་པོས་ཕྱག་འཚལ་ཞིང་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ། །ཐུགས་བརྩེ་བ་ཆེན་པོས་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་རྗེས་སུ་བཟུང་ཞིང་བྱིན་གྱིས་བརླབ་ཏུ་གསོལ།

ཤེར་ཕྱིན་སྟོན་པའི་སྟོན་པ་བླ་མེད་རྣམ་འདྲེན་ཤཱཀྱའི་གཙོ། །

སྒྲས་དོན་གསལ་མཛད་རྒྱལ་བའི་རྒྱལ་ཚབ་མགོན་པོ་བྱམས་པའི་ཞབས།།
བརྒྱུད་པའི་མན་ངག་ཇི་བཞིན་སྟེར་བའི་བཤེས་གཉེན་མཆོག་བཅས་ཀྱི།།
བཀའ་དྲིན་དྲན་བཞིན་བཏུད་ནས་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་བརྗོད་བྱང་འབྲི།།

རྩེས་འགོ་ཡན་ལག་ལྔ་བཤད་པ།

དེ་ཡང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་གཞུང་འདི་ཉིད་འཆད་པ་ལ་ལྔ་ལས།

དང་པོ་མཛད་པ་པོ་གང་གིས་མཛད་པ་ནི།

སྔོན་ཐོག་མར་འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་གསེར་མདོག་ཅན་ཞེས་བྱ་བར་གྱུར་པ་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གསེར་འོད་བཟང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་ཐུགས་བསྐྱེད་པ་དང་། དེ་ནས་བསྐལ་པ་ཆེན་པོ་གྲངས་མེད་པ་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་དུ་ཚོགས་གཉིས་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུར་གོམས་པར་མཛད་པའི་མཐར་འོག་མིན་དུ་ལོངས་སྐུའི་རྟེན་ལ་ཆོས་སྐུ་བརྙེས་པ་དང་། ཡང་སྔོན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རིན་ཆེན་གདུགས་ཞེས་བྱ་བའི་བསྟན་པར་དགེ་སློང་བློ་གྲོས་བརྟན་པ་ཞེས་བྱ་བར་གྱུར་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་བྱམས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མཚན་ཆགས་ཤིང་། ད་ལྟ་དགའ་ལྡན་གྱི་གནས་སུ་སྟོན་པ་ཐུབ་པའི་དབང་པོའི་རྒྱལ་ཚབ་ཀྱི་ཚུལ་དུ་བཞུགས་ཏེ་སྐྱེ་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཚུལ་བཟུང་བ་འཕགས་པ་བྱམས་པས་མཛད་དོ།།

གཉིས་པ་ལུང་གང་ལས་བཏུས་པ་ནི།

རྒྱལ་བའི་ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ་སོགས༵ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མདོ་སྡེ་རྣམས་ལས་བཏུས་སོ། །

གསུམ་པ་ཕྱོགས་གང་དུ་གཏོགས་པ་ནི།

བཀའ་བར་པ་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་ཆོས་འཁོར་ཏེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་གཏོགས་སོ། །

བཞི་པ་དབུ་ནས་ཞབས་སུ་བསྡུས་པའི་དོན་ནི།

ཤེས་བྱ་མཁྱེན་པ་གསུམ། ཉམས་ལེན་སྦྱོར་བ་བཞི། འབྲས་བུ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་སྟེ། དངོས་པོ་བརྒྱད་དམ། སེམས་བསྐྱེད་ལ་སོགས་པའི་དོན་བདུན་ཅུ་དག་གོ།

ལྔ་པ་དགོས་ཆེད་ནི།

ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོའི་སྦས་དོན་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་རིམ་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་རྫོངས་པའི་གདུལ་བྱའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཕྱིར་བསྟན་བཅོས་འདི་བརྩམས་པའོ། །འོ་ན་བསྟན་བཅོས་འདི་འགྲེལ་པ་གང་དང་མཐུན་པར་འཆད་ཅེ་ན། འཕགས་པ་བྱམས་པ་ཉིད་ཀྱིས་འགྲེལ་པ་རྩོམ་པར་དངོས་སུ་གནང་བ་ཐོབ་པར་གྲགས་པའི་སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོའི་འགྲེལ་ཆུང་དོན་གསལ་ལྟར་འཆད་དོ། །

མཚན་དོན།

དེ་ལྟར་ན་འདི་ལ་གསུམ་སྟེ། ཐོག་མར་སྒྱུར་བྱེད་དམ་པའི་ཀླད་ཀྱི་དོན། བར་དུ་རྩོམ་བྱེད་དམ་པའི་གཞུང་གི་དོན། ཐ་མར་བསྒྱུར་བ་མཐར་ཕྱིན་མཇུག་གི་དོན་ནོ། དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། མཚན་དོན་དང་། འགྱུར་ཕྱག་གོ། དང་པོ་ལ་གཉིས། མཚན་བསྒྱུར་བ་དང་། མཚན་དོན་བཤད་པའོ། དང་པོ་ལ། རྒྱ་སྐད་ལྟར་སྨོས་པ་ནི།

རྒྱ་གར་སྐད་དུ། ཨ་བྷི་ས་མ་ཡ་ཨ་ལཾ་ཀཱ་ར་ནཱ་མ་པྲཛྙཱ་པཱ་ར་མི་ཏཱ་ཨུ་པ་དེ་ཤ་ཤཱསྟྲ་བྲྀཏྟི། ཞེས་སོ། བོད་སྐད་ལྟར་དུ་སྨོས་པ་ནི། བོད་སྐད་དུ། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བའི་འགྲེལ་པ་ཞེས་སོ། སྐད་གཉིས་ཤན་སྦྱར་ན། པྲཛྙཱ་པཱ་ར་མི་ཏཱ་ནི། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ། ཨུ་པ་དེ་ཤ་ནི། མན་ངག ཤཱསྟྲ་ནི། བསྟན་བཅོས། ཨ་བྷི་ས་མ་ཡ་ནི། མངོན་པར་རྟོགས་པ། ཨ་ལཾ་ཀཱ་ར་ནི། རྒྱན། ནཱ་མ་ནི། ཞེས་བྱ་བ། བྲྀཏྟི། འགྲེལ་པའོ། །གཉིས་པ་ལ། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ནི།

གཞུང་ལམ་འབྲས་བུ་གསུམ་ལས་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་པ་གསུམ་གྱི་གཞུང་ཤེར་ཕྱིན་གཙོ་ཆེ་བ་གསུངས། མན་ངག་ནི། ཚིག་ཉུང་ངུས་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་སྦས་དོན་རྒྱ་ཆེར་སྟོན་པའི་དོན་དང་། བསྟན་བཅོས་ནི། གདུལ་བྱའི་

སེམས་བསླབ་པ་གསུམ་ལྡན་དུ་འཚོས་ཤིང་། ངན་འགྲོ་དང་སྲིད་པ་ལས་སྐྱོབ་པའི་དོན་དང་། མངོན་པར་རྟོགས་པ་ནི། ཡང་དག་པའི་དོན་རྟོགས་པ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པའམ། མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་དོན་དང་། རྒྱན་ནི། ཡུམ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་སྦས་པའི་དོན་གསལ་བར་བྱེད་པའི་དོན་དང་། ཞེས་བྱ་བ་ནི། མཚན་དེ་སྐད་དུ་འདོགས་ཞེས་པའི་དོན་དང་། འགྲེལ་པ་ནི། ཚིག་དོན་མདུད་པ་ལྟ་བུ་བཀྲོལ་བར་བྱེད་པའི་དོན་ནོ། །ཁར་ལ་བམ་གྲངས་སྨོས་པ་ནི། ཤོ་ལོ་ཀ་སུམ་བརྒྱ་རེ་ལ་བམ་པོ་རེ་བྱས་པའི་འགྲེལ་པ་འདི་ལ་བམ་པོ་ལྔ་ཡོད་པ་ལས་དང་པོ་ནས་འཆད་པ་ཡིན་པས། བམ་པོ་དང་པོ་ཞེས་སོ། །

འགྱུར་ཕྱག

གཉིས་པ་འགྱུར་ཕྱག་ནི། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཞེས་པ་སྟེ། འགྲེལ་པ་འདི་སྒྱུར་བ་པོ་ལོ་ཙྪ་བས། ཡུལ་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཐམས་ཅད་ལ། དུས་བསྒྱུར་བའི་ཐོག་མར། ཚུལ་སྒོ་གསུམ་གུས་པས། དགོས་པ་བར་ཆད་ཞི་ཞིང་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་དོན་འགྲུབ་པ་དང་། གཞན་ཡང་རང་ཉིད་དམ་པར་རྟོགས་པས་གཞན་བསྟན་བཅོས་འདི་ལ་འཆད་ཉན་གྱིས་འཇུག་ཅིང་། དེ་དག་གི་རྒྱུད་ནའང་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་ཅི་རིགས་གསོག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་

ཕྱག་འཚལ་བར་མཛད་ལ། ཚིག་དོན་ནི་གོ་སླའོ། །དེ་དག་ནི་སྒྱུར་བྱེད་དམ་པ་ལོ་ཙཱ་བས་བགོད་པར་མཛད་དོ། །

བར་དུ་རྩོམ་བྱེད་དམ་པའི་གཞུང་གི་དོན།

ཡུལ་དམ་པ་ལ་མཆོད་པ་བརྗོད་པའི་དོན།

གཉིས་པ་རྩོམ་བྱེད་དམ་པའི་གཞུང་གི་དོན་ལ་ཡང་གསུམ་སྟེ། བསྟན་བཅོས་འགྲེལ་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་དང་། བསྟན་བཅོས་འགྲེལ་པ་དངོས་ལ་འཇུག་པ། བསྟན་བཅོས་འགྲེལ་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་བྱ་བ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་ཡང་གསུམ་སྟེ། ཡུལ་དམ་པ་ལ་མཆོད་པ་བརྗོད་པའི་དོན་དང་། སློབ་དཔོན་སྔ་མས་ཇི་ལྟར་ཕྱེ་བའི་ཚུལ། རང་ཉིད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་རྩོམ་པའི་རྒྱུ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི

ཤེས་རབ་ཕ་རོལ་ཕྱིན་པ་ལ། །
དེའི་རྒྱུན་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་དག །
ཀུན་གྱི་རྒྱུན་དུ་འགྱུར་བ་ནི། །
རྣམ་པར་དབྱེ་ཕྱིར་གུས་ཕྱག་འཚལ། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། གང་ལ་ཕྱག་འཚལ་བའི་ཡུལ་ནི། གཞུང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་

རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བརྗོད་བྱ་དང་བཅས་པ་ལ། དགོས་པ་ནི། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དེའི་རྒྱུན་གྱི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་དག ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་པ་ཀུན་གྱི་རྒྱན་དུ་འགྱུར་བ་ནི། རྣམ་པར་དབྱེ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཚུལ་ནི། སྒོ་གསུམ་རབ་ཏུ་གུས་པས། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོས། འགྲེལ་པ་རྩོམ་པའི་ཐོག་མར་ཕྱག་འཚལ་བའོ། །གཞན་ཡང་ཡུལ་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་ཕྱག་འཚལ་བས་བསོད་ནམས་རླབས་ཆེན་པོ་ཐོབ་པ་དང་། དེས་འགྲེལ་པ་རྩོམ་པ་མཐར་ཕྱིན་པར་འགྱུར་བ་དང་། རང་ཉིད་དམ་པའི་སྤྱོད་པ་དང་མཐུན་པར་ཡང་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འགྲེལ་པ་འདིའི་དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི་ཡང་། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་ཚིག་དོན་ནི་བརྗོད་བྱ། འགྲེལ་ཆུང་དོན་གསལ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་ཡུམ་གསུམ་ཆར་གྱི་རྒྱན་དུ་གསལ་བར་ཤེས་པ་ནི་དགོས་པ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོས་བསམ་སྒོམ་པ་རབ་ཀྱི་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པ་ནི་ཉིང་དགོས། ཉིང་དགོས་དགོས་པ་ལས་བྱུང་། དགོས་པ་བསྟན་བཅོས་ལས་བྱུང་བ་ནི་འབྲེལ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

སློབ་དཔོན་སྤྱི་མས་ཇི་ལྟར་ཕྱེ་ཚུལ།

གཉིས་པ་སློབ་དཔོན་སྤྱི་མས་ཇི་ལྟར་ཕྱེ་བའི་ཚུལ་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་སློབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་ཕྱེ་ཚུལ་ནི། །

འགྲོ་ལ་ཆགས་པས་ཀུན་ཆགས་མཛད།།
འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་སྐྱོབ་ཉིད་ཀྱིས།།
མི་ཕམ་མགོན་ལས་གསན་ནས་ནི།།
བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོའི་རྣམ་བཤད་མཛད།།

ཅེས་གསུངས་ཏེ། ཀུན་སློང་གི་བསམ་པའི་ཁྱད་པར་འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་ནམ་ཡང་མི་འདོར་བའི་རྗེས་སུ་ཆགས་པས་ཏེ་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོས་ཀུན་ཏུ་ཆགས་པར་མཛད་པ། མཛད་པ་པོའི་ཁྱད་པར་འཕགས་པའི་གོ་འཕང་བརྙེས་པ་ཐོགས་མེད། སྦྱོར་བའི་ཁྱད་པར་རང་གིས་ཇི་ལྟར་རྟོགས་པའི་ལམ་སྟོན་པས་སྐྱོབ་པར་མཛད་པ་ཉིད་ཀྱིས། གང་ལ་བརྟེན་པའི་ཁྱད་པར་རྗེ་བཙུན་མི་ཕམ་མགོན་ཏེ་བྱམས་པ་ཉིད་ལས་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་དངོས་སུ་གསན་ནས་ནི། བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་མདོ་དང་བཅས་པའི་རྣམ་བཤད། དེ་ཉིད་རྣམ་ངེས་ཞེས་བྱ་བ་མཛད་དོ།།

གཉིས་པ་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་ཇི་ལྟར་བཀྲལ་ཚུལ་ནི།

འགྲོ་དོན་རྩ་ལག་དབྱིག་གི་གཉེན།།
རང་གི་མོས་པ་གཙོར་བྱེད་པས།།
ཤེས་བྱ་ནང་གི་ཡིན་པ་ལ།།
ཡང་དག་བརྟེན་ནས་རྣམ་པར་བཀྲོལ།།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཡོན་ཏན་གྱི་ཁྱད་པར་འགྲོ་བའི་དོན་མངོན་མཐོ་ངེས་

ལེགས་བསྒྲུབ་པའི་རྩ་ལག་ཏུ་གྱུར་པ་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས། རང་གི་སེམས་ཙམ་གྱི་ལྟ་བ་ལ་མོས་པ་གཙོ་བོར་བྱེད་པས། ཕྱི་དོན་དུ་སྣང་བའི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ནང་གི་སེམས་ཡིན་པར་སྨྲ་བའི་གྲུབ་མཐའ་ལ། ཡང་དག་པར་བརྟེན་ནས་ཡུམ་གྱི་དོན་རྣམ་པར་བཀྲོལ་ཏེ་འགྲེལ་པ་ཉིས་ཁྲི་གཞུང་འགྲེལ་མཛད་དོ། །

གསུམ་པ་འཕགས་པ་རྣམ་གྲོལ་སྡེས་ཕྱེ་ཚུལ་ནི།

འཕགས་པའི་ཡོངས་སུ་གདོགས་པ་ཡི། །
རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཞེས་བྱས་ཀྱང་། །
དེས་བྱས་བྱས་པ་མིན་མཐོང་ནས། །
དབུ་མར་གནས་པའི་བློས་རྣམ་ཕྱེ། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བརྙེས་ཏེ་འཕགས་པའི་ཡོངས་སུ་གདོགས་པ་ཡི་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཞེས་བྱ་བས་ཀྱང་། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་དེས་བྱས་པའི་འགྲེལ་པ་དེ་ནི་ཡུམ་དོན་ཇི་ལྟར་གནས་པ་བཞིན་བྱས་པ་མིན་པར་མཐོང་ནས། ཡོངས་ཉིད་ཀྱི་མཐའ་བྲལ་དབུ་མར་གནས་པའི་བློས་རྣམ་པར་ཕྱེ་བའི་འགྲེལ་པ་ཉི་ཁྲི་སྣང་བ་མཛད་དོ། །

བཞི་པ་བཙུན་པ་གྲོལ་སྡེས་རྣམ་བཤད་བྱས་ཚུལ་ནི།

དེ་ཡི་འོག་ཏུ་རྣམ་གྲོལ་སྡེ། །
དད་པའི་ས་ལ་གནས་པ་ཡིས། །

བསྟན་བཅོས་མཐའ་དག་མ་རྙེད་པར། །
རང་དང་རྗེས་མཐུན་རྣམ་བཤད་བྱས། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། འཕགས་པ་རྣམ་གྲོལ་སྡེས་འགྲེལ་པ་མཛད་ཟིན་པ་དེ་ཡི་འོག་ཏུ་བཙུན་པ་རྣམ་གྲོལ་སྡེ་ཞེས་པ་དད་པའི་ས་སྡེ་ཚོགས་ལམ་ལ་གནས་པ་དེ་ཡིས། བསྟན་བཅོས་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་ཚིག་དོན་མཐའ་དག་མ་རྙེད་པར་གཙོ་བོ་རང་གི་ཤེས་རབ་འཕེལ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་ཉིས་ཁྲི་རྣམ་འགྲེལ་ཞེས་པ་ཞིག་བྱས་སོ། །

རང་ཉིད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་རྩོམ་པའི་རྒྱུ་བསྟན་པ།

གསུམ་པ་རང་ཉིད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་རྩོམ་པའི་རྒྱུ་བསྟན་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཁྱད་པར་གཞན་ལས་ཁྱད་ཞུགས་པ་ནི།

དེ་ལྟར་མཁས་པས་སྣང་བྱས་ཤིང་། །
འགའ་ཞིག་ཕོ་ནས་མ་རྙེད་པའི། །
བསྟན་བཅོས་མཐའ་དག་འདི་དེ་ལྟར། །
རྙེད་པ་གང་དེ་ཡ་མཚན་ནོ། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཚུལ་དེ་ལྟར་མཁས་པས་ཏེ་འཕགས་པ་རྣམ་གྲོལ་སྡེས་ཡུམ་དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་སྣང་བར་བྱས་ཤིང་། མཁས་པ་སྤྱི་མ་དབྱིག་གཉེན་དང་བཙུན་པ་གྲོལ་སྡེ་སྡེ་གཞན་འགའ་ཞིག་ཕོ་ནས་མ་རྙེད་པའི་བསྟན་བཅོས་

མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གང་ཞིག་ཡུམ་གསུམ་པོ་མཐའ་དག་གི་ཚིག་དང་དོན་གྱི་རྒྱན་ཡིན་པ་འདི་དེ་ལྟར། སེང་བཟང་བདག་གིས་རྙེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཡ་མཚན་གྱི་གནས་སུ་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་དེས་ན་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཚིག་དོན་དབྱེ་བ་རིགས་པ་ནི།

དེ་བས་ཤིན་ཏུ་རྙེད་དཀའ་བ། །
ཟབ་མོའི་ལམ་འདི་ཅི་ཞིག་ལྟར། །
སངས་རྒྱས་དབང་གིས་རྙེད་པ་ནི། །
མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དབྱེ་བའི་རིགས། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྒྱུ་མཚན་དེ་ལྟ་བས་ན་ཤིན་ཏུ་རྙེད་པར་དཀའ་བ། མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་ཟབ་མོའི་ལམ་འདི་ཉིད་ཅི་ཞིག་ལྟར། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱིན་རླབས་ཀྱི་དབང་གིས་རྙེད་པ་ནི། མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཞུང་གི་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྣམ་པར་དབྱེ་བའི་རིགས་ཏེ།སངས་རྒྱས་དེ་ལ་བྱས་པ་ཤེས་ཤིང་དྲིན་དུ་གཟོ་བས་རབ་སྒྲུབ་པའི་མཆོད་པར་བྱ་འོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ཁེངས་པ་བསྐྱུངས་ཏེ་རྗོམ་པར་དམ་བཅའ་བ་ནི།

རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་བདག་གི་ནི། །
སྤྱོད་ཡུལ་མིན་ཀྱང་བསོད་ནམས་དག །
སྒྲུབ་དང་མཐུན་ཕྱིར་རང་གཞན་ལ། །

ཕན་གདགས་འདོད་པས་སྦྲོ་བ་སྐྱེས། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་དོན་ཤིན་ཏུ་བསྔིང་བ་དེ། མཁས་པ་སྟེ་མ་འགའ་ཞིག་གིས་ཀྱང་མ་རྙེད་ན་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་བདག་གི་ནི། སྤྱོད་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་མིན་ཀྱང་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་དག་རང་གི་རྒྱུད་ལ་སྦྱབ་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཕྱིར་རང་དོན་དང་། གཞན་ལ་ཡང་མངོན་མཐོ་ངེས་ལེགས་ཀྱི་གོ་འཕང་སྦྱིན་ཏེ་ཕན་གདགས་པར་འདོད་པས་འགྲེལ་པ་རྩོམ་པ་ལ་སྦྲོ་བ་སྐྱེས་སོ། །ཞེས་འགྲེལ་པ་རྩོམ་པ་དམ་བཅའ་བའོ། །

བཤད་ཐབས་ཀྱི་མན་ངག་ངོས་བཟུང་བ།

གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་འགྲེལ་པའི་དོན་དངོས་ལ་འཇུག་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། བརྗོད་བྱ་ཤེར་ཕྱིན་ལ་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་མཆོད་བརྗོད། རྗོད་བྱེད་བསྟན་བཅོས་ལ་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་དགོས་འབྲེལ། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་མངོན་རྟོགས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། བཤད་ཐབས་ཀྱི་མན་ངག་ངོས་བཟུང་བ། དེ་གཞུང་གིས་ཇི་ལྟར་བསྟན་པའི་ཚུལ། སྐབས་སུ་བབ་པ་མཆོད་བརྗོད་དངོས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

སྔོན་རྒྱ་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མདོ་འཆད་ཚུལ་གྱི་མན་ངག་དུ་མར་ཡོད་པར་གྲགས་ཀྱང་། འདིར་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས།

“གང་ཞིག་བདག་བས་བློ་དམན་ཞིང་། །མདོ་རྣམས་འཆད་

འདོད་དེ་དག་ལ། །མན་ངག་ཅུང་ཞིག་སྦྱིན་པར་བྱ། །དགོས་པ་བསྡུས་པའི་དོན་བཅས་དང་། །ཚིག་དོན་བཅས་དང་མཚམས་སྦྱར་བཅས། །བརྒལ་ལན་བཅས་ཏེ་བཤད་པར་བྱ། །མདོ་དོན་ཆེ་བ་ཉིད་ཐོས་ནས། །ཡིན་པ་དང་ནི་འཛིན་པ་ལ། ཉན་པ་པོ་དེ་གུས་བྱེད་པས། །ཐོག་མར་དགོས་པ་བརྗོད་པར་བྱ། །དགོས་པའི་དོན་ནི་བསྡུས་དོན་ལས། །བསྡུས་པའི་དོན་ནི་ཚིག་དོན་ལས། །གོ་རིམ་རིགས་པ་སྔ་ཕྱི་དག །མི་འགལ་བ་ནི་གཉིས་ལས་སོ། །”

ཞེས་མདོ་དོན་ཐམས་ཅད་བཤད་ཐབས་ཀྱི་མན་ངག་ལྔའི་སྒོ་ནས་བཤད་པར་བཞེད་ཅིང་། དེ་ཉིད་ཀུང་མགོན་པོ་བྱམས་པའི་མན་ངག་ཡིན་པ་སྟེ། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱིས་མདོ་འཆད་པའི་ཚེ་བཤད་ཐབས་ཀྱི་མན་ངག་ལྔ་ཚང་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས། འོ་ན་དེ་ཉིད་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལ་ཇི་ལྟར་ཚང་ཞེ་ན། གཉིས་པ་དེ་གཞུང་གིས་ཇི་ལྟར་བསྟན་པའི་ཚུལ་ནི།

མདོ་ཡི་དགོས་པ་སོགས་ཆོས་ལྔ་རྒྱན་གྱིས་སྟོན་པའི་ཚུལ་ལ། མཆོད་བརྗོད་ཀྱིས་མདོ་ཡི་དགོས་དོན་སྟོན་ཏེ། དགོས་དོན་ལ། མདོ་དོན་ཆེ་བ་ཉིད་ཐོས་ནས། །ཞེས་སོགས་ཚིགས་བཅད་ཀྱི་དོན་ཚང་དགོས་ཤིང་། དེ་ནི་རང་དོན་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྟོགས་པ་མཐར་ཕྱུག་བརྙེས་ཏེ། གཞན་དོན་རིགས་ཅན་གསུམ་ལ་ཆོས་འཁོར་བསྐོར་བ་ནི་མདོ་དོན་གྱི་ཆེ་བ་ཡིན་པ་ལ། དེ་མཆོད་

བཇོད་ཀྱིས་བསྟན་པས་མཆོད་བརྗོད་ངག་གི་གདུལ་བྱ་དབང་པོ་རྣོ་རྟུལ་གཉིས་པོ་ཡུམ་བརྗོད་བྱར་སྟོན་པའི་གསུང་རབ་ལེན་པ་དང་འཛིན་པ་ལ་ཞུགས་པར་བྱེད་པ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལས་འཕྲོས་ནས་དགོས་འགྲེལ་གྱི་གཞུང་གིས་ནི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དགོས་དོན་བསྟན་ཏོ། །ལུས་རྣམ་གཞག་གིས་བསྡུས་དོན་བསྟན་ཏེ། དགོས་པའི་དོན་དེ་བསྡུས་དོན་ལས་རྟོགས་དགོས་པར་གསུངས་པ་གང་ཞིག མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་སྐབས་སུ་བསྟན་པའི་ཤེར་ཕྱིན་དེ་ལུས་རྣམ་གཞག་གི་སྐབས་ནས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་དམ་དོན་བདུན་ཅུའི་སྒོ་ནས་རྟོགས་བྱར་བསྡུས་ཏེ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡན་ལག་རྒྱས་བཤད་ཀྱིས་ནི་ཚིག་དོན་བསྟན་ཏེ། བསྡུས་པའི་དོན་དེ་ཚིག་དོན་ལས་རྟོགས་དགོས་པར་གསུངས་ཤིང་། ལུས་རྣམ་གཞག་གི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་དངོས་བརྒྱད་དོན་བདུན་ཅུ་པོ་དེ་ཡན་ལག་རྒྱས་བཤད་ལས་རིམ་པ་བཞིན་རྟོགས་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

མཚན་ཉིད་དེ་ཡི་སྦྱོར་བ་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མཚམས་སྦྱོར་བསྟན་ཏེ། མཚམས་སྦྱོར་གྱི་དོན་ནི་གོ་རིམ་སྔ་ཕྱི་མི་འགལ་བར་བསྟན་པ་ལ་དབྱེག་གཉེན་གྱིས་གསུངས་ཤིང་། གཞུང་དེས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་ཀྱི་གོ་རིམ་མི་འགལ་བའི་སྒྲུབ་བྱེད་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དྲུག་གི་གོ་རིམ་ལས་མ་གསུངས་སོ་སྙམ་ན། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་ནང་ཚན་གྱི་གོ་རིམ་ལ་གཞི་ཤེས་དང་པོར་བསྟན་པའི་གོ་རིམ་ནི་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་དོན་བསྡུ་དང་། སྐབས་བཞི་པའི་

གཞུང་ལས་རྟོགས་ནུས་ཤིང་། རྣམ་མཁྱེན་དང་པོར་བསྟན་པའི་གོ་རིམ་ཉིད་ཀྱང་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་མཚམས་སྦྱོར་ཉིད་ལས་རྟོགས་ནུས་སོ། །

ཡུལ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་རྒྱུ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ནི་བཀལ་ལན་བསྟན་ཏེ། བཀལ་ལན་གྱི་དོན་ནི་རིགས་པ་སྔ་ཕྱི་མི་འགལ་བར་བསྟན་པ་ལ་གསུངས་ཤིང་། གཞུང་དེས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་དུ་བསྟན་པའི་རིགས་པ་དང་། དྲུག་ཏུ་བསྟན་པའི་རིགས་པ་གཉིས་མི་འགལ་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་པོ་དེ་ཡང་བསྡུ་ན་ཡུལ་དང་། སྦྱོར་བ། འབྲས་བུ་གསུམ་དུ་འདུ་བས་བརྒྱད་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཡུལ་ལ་གསུམ་དུ་ཕྱེ་ནས་བསྟན། དྲུག་གི་སྐབས་སུ་ཡུལ་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་པ་ཙམ་ཡིན་པས་མི་འགལ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

རིགས་པའི་དོན་མདོའི་དངོས་བསྟན་ལ་མེད་ཀྱང་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པ་པོས་སྦྱར་བ་ལ་འཇོག་དགོས་པ་ནི་རྒྱུད་བླར་ཤེས་སོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན།

> "དགོས་པ་བསྡུས་པའི་དོན་བཅས་དང་། །ཚིག་དོན་བཅས་
> དང་མཚམས་སྦྱོར་བཅས། །བཀལ་ལན་བཅས་ཏེ་བཤད་པར་
> བྱ། །"

ཞེས་དབྱིག་གཉེན་རང་ཉིད་ཀྱིས་གསུངས་པའི་གོ་རིམ་དེ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ལས་རྙེད་པར་ཤེས་པར་འགྱུར་བས་སོ། །

སྐབས་སུ་བབ་པའི་མཆོད་བརྗོད་དགོས་བཤད་པ།

གསུམ་པ་སྐབས་སུ་བབ་པའི་མཆོད་བརྗོད་དགོས་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། བཤད་ཐབས་ཀྱི་མན་ངག་གིས་རྒྱས་པར་བཤད། གནད་ཀྱི་དོན་ངོས་བཟུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱན་གྱིས་མདོ་འཆད་པའི་ཚེ་ན་ཡང་བཤད་ཐབས་ཀྱི་མན་ངག་ལྔ་ཚང་ཞིང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་ཀྱང་མདོ་འཆད་པ་ལ་བཤད་ཐབས་ཀྱི་མན་ངག་ལྔ་གསུངས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས། སློབ་དཔོན་སེང་བཟང་གིས་ཀྱང་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་བཤད་ཐབས་ཀྱི་མན་ངག་ལྔའི་སྒོ་ནས་བཤད་པ་བཞེད་པ་ལས། ཐོག་མར་མཆོད་བརྗོད་ལ་ལྔ་ཆར་སྦྱར་ནས། དགོས་འབྲེལ་མན་ཆད་ལ་མཚམས་སྦྱར་དང་ཚིག་དོན་ཙམ་ཞིག་སྦྱར་ཞིང་། སྐབས་འགར་བརྒལ་ལན་སྦྱར་བ་ཡང་ཡོད་དོ། །

མཚམས་སྦྱར།

དེ་ལྟར་ན་བཤད་ཐབས་ཀྱི་མན་ངག་ལྔ་ལས། དང་པོ་དགོས་པའི་དབང་གིས་མཚམས་སྦྱར་ཐོག་མར་སྨོས་པ་ནི། བསྟན་བཅོས་མཛད་པ་པོ་འཕགས་པ་བྱམས་པ་རང་ཉིད་གཞན་ངོར་སྐྱེས་བུ་དམ་པའི་སྤྱོད་པ་དང་མཐུན་པར་རབ་ཏུ་སྟོན་པར་མཛད་པས་ན། མཉམ་བཞག་བརྗོད་པ་དང་བྲལ་བ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་སོ་སོ་རང་གི་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་མངོན་དུ་མཛད་

ནས་དེས་དྲངས་པའི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་མཁྱེན་གསུམ་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་རབ་ཏུ་དྭང་བ་ནི། མངོན་མཐོ་ངེས་ལེགས་ཀྱི་ལེགས་པ་ཐམས་ཅད་འཐོབ་པའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ངེས་པར་བཟུང་ནས། དགོས་པ་ནི་གདུལ་བྱ་གཞན་དག བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་སྟེ་སྟོབས་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་རིན་པོ་ཆེ་ཕུལ་དུ་དབྱུང་དུ་མེད་ཅིང་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་འབྱུང་གནས་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་མཁྱེན་པ་གསུམ་པོ་དེ་ལ་དོན་གྱིས་འཇུག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་རབ་ཏུ་དྭང་བ་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་དུ། རེ་ཞིག་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པའི་དང་པོར་ཡུམ་ལ་སྒྲོ་སྐུར་མེད་པར་ཡོན་ཏན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་བརྗོད་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་གྱི་ཕྱག་འཚལ་བ། ཞེས་པ་སྟེ། འདིར་མཚམས་སྦྱར་སྤྱི་འགྲེལ་དུ་བཀོད་པ་ནི་འགྲེལ་པ་འདིའི་ལུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། མཚམས་སྦྱར་གྱི་དོན་གོ་རིམ་སྤྱི་ཕྱི་མི་འགལ་བར་བསྟན་པ་ལ་འཆད་དགོས་ཤིང་། གཞུང་འདིས་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་གོ་རིམ་ལ་མཆོད་བརྗོད་དང་པོར་བསྟན་པའི་དགོས་པ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རེ་ཞིག་དང་པོ་ཡུམ་ལ་ཡོན་ཏན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་བརྗོད་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་གྱི་ཞེས་སོགས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

མཆོད་ཡུམ་ངོས་བཟུང་བ།

དེ་ལྟར་མཚམས་སྦྱར་ཏེ། མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་རྩ་བའི་ཚིག་དངོས་ནི།

ཉན་ཐོས་ཞི་བ་འཚོལ་རྣམས་ཀུན་ཤེས་ཉིད་ཀྱིས་ཉེར་ཞིར་ཁྲིད་མཛད་གང་ཡིན་དང་།།
འགྲོ་ལ་ཕན་པར་བྱེད་རྣམས་ལམ་ཤེས་ཉིད་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་དོན་སྒྲུབ་མཛད་པ་གང་།།
གང་དང་ཡང་དག་ལྡན་པས་ཐུབ་རྣམས་རྣམ་པ་ཀུན་ལྡན་སྣ་ཚོགས་འདི་གསུངས་པ།།
ཉན་ཐོས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཚོགས་བཅས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ནི་ཡུམ་དེ་ལ་ཕྱག་འཚལ།ཀ

ཞེས་སོ། །འདིར་ཡུམ་དེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ཞེས་པའི་བསྟོད་ཕྱག་གི་ཡུལ་གྱི་མཆོད་ཡུལ་ངོས་བཟུང་ན། སྔོན་གྱི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་ཕོ་ན་ལ་འདོད་པ་དང་། འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ཕོ་ན་ལ་འདོད་པ། གཞུང་ལམ་འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་གསུམ་ག་ལ་འདོད་པ་བཅས་ཡོད་ཀྱང་། རང་ལུགས་ནི། སྤྱིར་ཡུམ་ཡིན་ན་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་དགོས་ཏེ། རྒྱུད་བླར།

"ཤེས་རབ་ནི། །སངས་རྒྱས་ཆོས་སྐྱེད་མ་དང་།"

ཞེས་དང་། འཇུག་པར།

"ཤེས་རབ་ཡུམ་གྱིས་བསྐྱེད་པ། "

ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་དང་། འདིར་ཡང་ཀུན་མཁྱེན་གསུམ་པོ་ཉིད་ཡུམ་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་མཆོད་ཡུལ་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི། རང་སྲས་འཕགས་པའི་སྐྱེད་བྱེད་དང་། རང་སྲས་འཕགས་པའི་བཞེད་དོན་སྒྲུབ་བྱེད་གང་རུང་དུ་གྱུར་པའི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ། དེ་ལ་དབྱེ་ན། སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་ཡུམ་དང་བཞེད་དོན་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཡུམ་གཉིས། དང་པོ་ལ་མཚན་

ཉིད་ནི། བདག་མེད་གསུམ་ཅི་རིགས་རྟོགས་པའི་སྒོ་ནས་རང་གི་རྟོགས་པའི་རྒྱུན་ཕྱི་མ་ལ་གནས་པའི་རང་སྲས་འཕགས་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་མཁྱེན་པ། དེ་ལ་དབྱེ་ན། རང་སྲས་ཉན་རང་འཕགས་པ་དང་། རང་སྲས་བྱང་སེམས་འཕགས་པ། རང་སྲས་སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་ཡུམ་དང་གསུམ། དང་པོའི་མཚན་ཉིད་ནི། གཞི་གང་ཟག་གི་བདག་གི་སྐྱེ་མེད་དུ་རྟོགས་པའམ། དེའི་ཁར་གཟུང་བ་ཆོས་ཀྱི་བདག་གི་སྐྱེ་མེད་རྟོགས་པའི་སྒོ་ནས་རང་གི་རྟོགས་པའི་རྒྱུན་ཕྱི་མ་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་འཕགས་པའམ། རང་རྒྱལ་འཕགས་པ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་མཁྱེན་པ། དེ་ལའང་དབྱེ་ན། ཚོགས་སྦྱོར་དུ་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པ་དང་། མཐོང་ལམ་ཡན་ཆད་ནས་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་འཇུག་པའི་སྔ་ལོགས་བར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་ཡུམ་གཉིས། གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད། འཛིན་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་གི་སྐྱེ་མེད་དམ་ལམ་སྐྱེ་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་སྒོ་ནས་རང་གི་རྟོགས་པའི་རྒྱུན་ཕྱི་མ་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་མཁྱེན་པ། དབྱེ་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་སྦྱོར་ནས་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་དང་། ས་དང་པོ་ནས་རྒྱུན་མཐའི་སྔ་ལོགས་ཀྱི་བར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་ཡུམ་གཉིས། གསུམ་པའི་མཚན་ཉིད། རྣམ་པ་སྐྱེ་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་སྒོ་ནས་རང་གི་རྟོགས་པའི་རྒྱུན་ཕྱི་མ་ལ་གནས་པའི་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་མཁྱེན་པ། དབྱེ་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་སྦྱོར་ནས་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པ་དང་། ས་དང

པོ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཡི་བར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་ཡུམ་གཉིས་རྣམས་སུ་ཡོད་ཅིང་། དེ་ཡང་མཁས་པ་སྔ་མས་ཚོགས་སྦྱོར་ན་སྐྱེད་ཡུམ་འཇོག་པ་ནི་གསུང་རབ་མཐའ་དག་གི་གནད་དུ་མཐོང་ཞིང་། འོན་ཀྱང་ཡུམ་གྱི་སྒོ་ནས་སྦྲས་སུ་བཞག་པ་ནི་འཕགས་པ་ཁོ་ན་ལ་འཇོག་ལ། ཡབ་ཀྱི་སྒོ་ནས་སྦྲས་སུ་འཇོག་པ་ནི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་སྦྱོར་ནའང་ཡོད་དོ་གསུངས།

གཉིས་པ་བཞེད་དོན་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཡུམ་གྱི་མཚན་ཉིད། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྒོ་ནས་རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་འཕགས་པའི་བཞེད་དོན་གྱི་གཙོ་བོ་སྒྲུབ་པའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་མཁྱེན་པ། དབྱེ་ན། མཆོད་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཡུམ་གཞི་ཤེས་དང་། ལམ་ཤེས། རྣམ་མཁྱེན་གསུམ། དང་པོའི་མཚན་ཉིད། གཞི་གང་ཟག་གི་བདག་གི་སྐྱེ་མེད་དང་། གཟུང་བ་ཆོས་ཀྱི་བདག་གི་སྐྱེ་མེད་ཅེ་རིགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྒོ་ནས་རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་ཐེག་དམན་འཕགས་པ་ཉེར་ཞི་གཉིས་སུ་ཁྲིད་པར་བྱེད་པའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་མཁྱེན་པ། ས་མཚམས་ཐེག་དམན་གྱི་མཐོང་ལམ་ནས་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་འཇུག་ཁ་མའི་བར་ན་ཡོད། གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད། ལམ་གསུམ་སྐྱེ་མེད་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྒོ་ནས་རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་དོན་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་མཁྱེན་པ། ས་མཚམས་ས་དང་པོ་ནས་རྒྱུན་མཐའི་བར་ན་ཡོད། གསུམ་པའི་མཚན་ཉིད། རྣམ་པ་སྐྱེ་མེད་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་པའི་སྒོ་ནས་རང་རྒྱུད་ལ་ལྡན་པའི་སངས་

རྒྱས་འཕགས་པས་ཆོས་འཁོར་བསྐོར་བའི་བདག་རྐྱེན་དུ་གྱུར་པའི་མཁྱེན་པ། ས་མཚམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་པོ་ནར་ཡོད་དོ། །དེས་ན་བསྟན་བཅོས་རྩ་བའི་ཀུན་ཤེས་ཉིད་ཅེས་སོགས་ཐབས་སྟོན་པའི་གཞུང་གསུམ་གྱིས་སྐྱེད་བྱེད་དང་། བཞེད་དོན་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཡུམ་གཉིས་ཀ་བསྟན་ཅིང་ཉེར་ཞི་ཁྲིད་མཛད་ཅེས་སོགས་འབྲས་བུ་སྟོན་པའི་གཞུང་གསུམ་གྱིས་བཞེད་དོན་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཡུམ་བསྟན་པར་གསུངས་སོ། །རྟོགས་རིགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ནི། གནད་དོན་གྱི་སྐབས་སུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །

དགོས་དོན།

འགྲེལ་པ་ལ། གཉིས་པ་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་དགོས་དོན་ནི། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་སོ། །

ཉན་ཐོས་ཞི་བ་འཚོལ་རྣམས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་འདིས་ནི་འཕགས་བཞི་བསྐྱེད་པའི་ཡུམ་འདི་ཡི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆེ་བའི་བདག་ཉིད་གཞན་ལས་ཁྱད་དུ་བྱུང་བ་དང་ལྡན་པ་ཞིག་བརྗོད་དེ། ཡོན་ཏན་བརྗོད་པ་དེ་ཐོས་པས་རྐྱེན་བྱས་ནས་རེ་ཞིག་མཆོད་བརྗོད་ངག་གི་གདུལ་བྱ་དབང་པོ་རྟུལ་པོ་དད་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་རྣམས་ནི། མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཡུམ་འདི་ལ་ཐེ་ཚོམ་མེད་པར་མྱུར་དུ་རབ་ཏུ་དྭང་བའི་དད་པ་སྐྱེའོ། །དབང་པོ་རྣོན་པོ་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་། གཅིག་

དང་དུ་མའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྟེ།

"བདག་དང་གཞན་སྨྲའི་དངོས་འདི་དག །ཡང་དག་ཏུ་ནི་གཅིག་པ་དང་། །དུ་མའི་རང་བཞིན་བྲལ་བའི་ཕྱིར། །རང་བཞིན་མེད་དེ་གཟུགས་བརྙན་བཞིན། །"

ཞེས་དང་།

"དངོས་པོ་གང་དང་གང་དཔྱད་ན། །དེ་དང་དེ་ལ་གཅིག་ཉིད་མེད། །གང་ལ་གཅིག་ཉིད་ཡོད་མིན་པ། །དེ་ལ་དུ་མ་ཉིད་ཀྱང་མེད། །"

ཅེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་གཅིག་དང་དུ་མར་བྲལ་བའི་གཏན་ཚིགས་དང་།

"བདག་ལས་མ་ཡིན་གཞན་ལས་མིན། །གཉིས་ལས་མ་ཡིན་རྒྱུ་མེད་མིན། །དངོས་པོ་གང་དག་གང་ན་ཡང་། །སྐྱེ་བ་ནམ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །"

ཞེས་སོགས་རྡོ་རྗེ་གཟེགས་མའི་གཏན་ཚིགས་དང་།

"གང་ཞིག་རྟེན་འབྱུང་མ་ཡིན་པའི། །ཆོས་འགའ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ། །དེ་ཕྱིར་སྟོང་ཉིད་མ་ཡིན་པའི། །ཆོས་འགའ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །"

ཞེས་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གཏན་ཚིགས་ལ་སོགས་པའི་ཚད་མས། གཞི་དང་ལམ་དང་རྣམ་པ་སྐྱེ་བ་མེད་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ན་མཚོད་བརྗོད་ཀྱི་ཚིགས་སུ་

བཅད་པའི་བརྗོད་བྱའི་དོན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་ཡུམ་ལ་སྲས་གསུམ་བསྐྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་དང་མི་ལྡན་ནོ་ཞེས་པའི་གནོད་པ་མ་མཐོང་ནས། དེ་ལྟ་བུའི་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་ཡུལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དེ་ཉིད་ལ། གནས་སྐབས་སུ་དབྱེ་ན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་དོ། །དེ་ཡང་ཡུམ་བར་མ་ལས་ཀྱང་།

> "ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་འདི་ལས་ནི་ཐེག་པ་གསུམ་པོ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་དང་། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་རྣམས་རྒྱ་ཆེར་བསྟན་ཏོ། །"

ཞེས་སོགས་གསུངས་པས་སོ། །

དེ་ལྟར་དབྱེ་ཡང་མཐར་ཐུག་ངེས་པའི་དོན་དུ་ན་ཡུམ་འདི་སངས་རྒྱས་ཁོ་ནའི་ཡུམ་ཡིན་པ་དང་། དེའི་རང་བཞིན་ལ་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་མི་ནུས་མོད། ཐ་སྙད་དྲང་དོན་དུ་ཉན་ཐོས་འཕགས་པའི་བསྐྱེད་ཡུམ་གྱི་ཚུལ་སོགས་ཏེ། ཚུལ་གསུམ་པ་ཅན་ཡིན་པ་དེ་ལྟ་བས་ན་རང་སྲས་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ལ་སོགས་པ་བསྐྱུན་པར་མཛད་པ་ནི་གདོན་མི་ཟ་བར་སྲིད་པ་ཉིད་དེ་ཞེས་ངེས་པར་བཟུང་སྟེ། མཁྱེན་པ་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་ཅན་ཡུམ་དེ་ལ་རབ་ཏུ་དྭང་བར་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཉིད་དོ། །ཡུམ་དེ་ལ་རབ་ཏུ་དྭང་བས་ཀྱང་

ཡུམ་དེའི་ཡོན་ཏན་མངོན་པར་འདོད་པའི་གང་ཟག་དབང་པོ་རྣོ་རྟུལ་གཉིས་ཀ་ཡང་བརྗོད་བྱ་ཡུམ་དེ་དང་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་གསུང་རབ་མདོ་དང་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་སོགས་ལ། ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་གནས་སྐབས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཚིག་གཟུང་བ་དང་། དོན་ཀུན་ཆུབ་པར་བྱ་བ་དང་། བསྒོམ་པ་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱ་བ་དང་། གཞན་ལ་རྒྱ་ཆེར་བསྟན་པ་ལ་སོགས་པའི་དོན་དུ་ཤིན་ཏུ་གུས་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལ་ཤིན་ཏུ་གུས་པས་ཀྱང་དེ་ནས་གང་ཟག་དེ་གཉིས་ཀ་ཡང་ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། བསམ་པ་ལས་བྱུང་བ་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པ་སྐྱེ་བའི་རིམ་གྱིས་ལེགས་པའི་མཆོག་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་འཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །དགོས་དོན་གྱི་དོན་བསྡུ་བ་ནི། དེའི་ཕྱིར་བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་ལ་རབ་ཏུ་དྭང་བ་ནི། ལེགས་པ་ཐམས་ཅད་འཐོབ་པའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་སྟེ་བྱེད་རྒྱུ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་གཞུང་གི་དགོས་པའི་དོན་བསྟན་ཏེ། མཆོད་བརྗོད་ངག་གི་གདུལ་བྱ་དབང་པོ་རྣོ་རྟུལ་གཉིས་ཀ་དྭང་བ་སྐྱེ་ཚུལ་སོ་སོར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

བསྡུས་དོན།

གསུམ་པ་བསྡུས་དོན་ནི། རྒྱ་མཚན་དེ་ལྟར་ན་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་ཡུམ་ལ་བསྟོད་པ་དེ་ལ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱིས་ནི་དོན་མངོན་རྟོགས་བརྒྱད་པོ་མཐའ་དག་བསྡུས་ལ། མངོན་རྟོགས་བརྒྱད་པོ་དེ་དག

ཀྱང་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་ཡུལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡིན་ཅིང་། མཁྱེན་གསུམ་དུ་མ་ཟད་མངོན་རྟོགས་བརྒྱད་པོ་དེས་ཀྱང་ལུས་ཀྱི་སྐབས་ནས་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ཚུལ་གྱིས་འཕགས་བཞིའི་བཞེད་དོན་ཐམས་ཅད་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་མགོན་པོ་བྱམས་པས་དེ་ལྟར་ཐུགས་ལ་བཞག་ནས་ཉན་ཐོས་ཞི་བ་འཚོལ་རྣམས་ཀུན་ཤེས་ཉིད་ཀྱིས་ཞེས་སོགས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་སྒོ་ནས་ཡུམ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་བསྟོད་པར་མཛད་དོ། །

འདིར་གསུམ་གྱིས་བརྒྱད་བསྡུས་ཚུལ་ཡང་། མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་ཚིགས་རྐང་དང་པོ་གསུམ་གྱིས་བསྟན་པའི་མཁྱེན་གསུམ་ནི་སྡུད་བྱེད་ཀྱི་མཁྱེན་གསུམ་དང་། ལུས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་བརྒྱད་པོ་བསྡུ་བྱར་འཛོག་པ་ནི་སྐབས་ཀྱི་དོན་ཡིན་པས་སྡུད་བྱེད་དེས་ལུས་ཀྱི་མཁྱེན་གསུམ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་བསྡུས་ཏེ། ལུས་ཀྱི་མཁྱེན་གསུམ་དེ་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ལྡོག་པ་ནས་བསྟན་པས་ལས་སློབ་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་ནི་སྦྱོར་བའི་སྒོ་ནས་བསྡུས་ཏེ། རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་དེ་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་སྒོམ་པའི་སྦྱོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྩེ་སྦྱོར་ནི་རབ་ཀྱི་སྒོ་ནས་བསྡུས་ཏེ། རྩེ་སྦྱོར་དེ་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་སྦྱོར་བ་རབ་ཏུ་གྱུར་པའི་གནས་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མཐར་གྱིས་པ་གོ་རིམ་གྱི་སྒོ་ནས་བསྡུས་ཏེ། མཐར་གྱིས་པ་དེ་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་གོ་

རིམ་དུ་སྒོམ་པའི་གནས་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐད་ཅིག་མ་མཐར་ཐུག་པའི་སྒོ་ནས་བསྡུས་ཏེ། སྐད་ཅིག་མ་དེ་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་སྦྱོར་བ་མཐར་ཐུག་པའི་གནས་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོས་སྐུ་རྣམ་སྨིན་གྱི་སྒོ་ནས་བསྡུས་ཏེ། ཆོས་སྐུ་དེ་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་སྦྱོར་བ་སྒོམ་པའི་རྣམ་སྨིན་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིའི་ཤེས་བྱེད་ནི། མཚན་ཉིད་དེ་ཡི་སྦྱོར་བ་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་འགྲེལ་པར་གསལ་ལོ། །དེ་དག་གིས་བསྡུས་དོན་བསྟན་ཏེ། དགོས་པའི་དོན་བསྡུས་དོན་ལས་རྟོགས་དགོས་པར་གསུངས་ཤིང་། གང་ཟག་གཉིས་པོ་དྭང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡུམ་ལ་འཇུག་དགོས་ན་ཡུམ་ཇི་ལྟ་བུ་ལ་འཇུག་སྙམ་ན། མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་བསྡུས་པར་བྱེད་པའི་མཁྱེན་གསུམ་ལ་འཇུག་དགོས་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཚིག་དོན།

བཞི་པ་ཚིག་དོན་ལ་བསྟོད་པ་དང་། ཕྱག་འཚལ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཉན་ཐོས་དང་། ཐེག་དམན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་པ་ཙམ་དུ་མཚུངས་པས་དེའི་ཕྱོགས་སུ་བསླན་པ་ཆོས་ལ་བདག་མེད་པའི་ཕྱོགས་གཅིག་གཟུང་རྟོག་སྤངས་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ཅུང་ཟད་ཙམ་ཞིག་ལྷག་པ། མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་གཞུང་རྐང་བ་ལས་ཉན་ཐོས་ཞེས་ཚིག་གི་རིམ་པ་གཅིག་གིས་བསྟན་པ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཅན་ཀྱང་སྟེ། ཞི་བ་མྱུ་ངན་ལས་

འདའ་བར་འཚོལ་འདོད་པ་རྣམས། གཞི་ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པར་རྟོགས་པའམ་སྐྱེ་བ་མེད་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཐབས་ཀྱིས་ཕུང་པོ་སྡུག་བདེན་གྱི་ལྷག་མ་དང་བཅས་པ་དང་། ཕུང་པོ་ལྷག་མ་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་རྣམ་པ་གཉིས་ཐོབ་པར་མཛད་པ་གང་ཡིན་པ་དང་ཞེས་གཞི་ཤེས་ལ་བསྟོད་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་བར་འགྲོ་བའི་དོན་བྱེད་པ་རྣམས་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་ལམ་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཐབས་ཀྱིས་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་གི་མངོན་མཐོ་ངེས་ལེགས་ཀྱི་དོན་སྒྲུབ་པར་མཛད་པ་གང་ཡིན་པ་དང་ཞེས་ལམ་ཤེས་ལ་བསྟོད་པ་དང་། ཐབས་ཤེས་བྱའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་མེད་པར་ཐུགས་སུ་ཆུད་པ་གང་དང་ལྡན་པས་ན། གང་ཟག་སངས་རྒྱས་སྒོ་གསུམ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལས་ཡང་དག་པར་བསྡམས་པའི་སྐུ་ཅན་ཞི་ལྷག་ཟུང་འཇུག་གི་རྣལ་འབྱོར་ཅན་གྱི་དབང་ཕྱུག་གི་གཙོ་བོ་ཐུབ་པ་མཆོག་གི་སྤྲུལ་པའི་སྐུ་རྣམས་ཀྱིས་དགོས་པ་ཉེན་མོངས་པ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ལ་སྦྱོད་པའི་གཉེན་པོར་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ངམ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རིམ་པ་གསུམ་མ་ལུས་པ་བརྗོད་བྱ་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་རྣམ་པ་ཀུན་ཏེ་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་ཞིང་། དྲང་ངེས་ཀྱི་ཐེག་པ་སྣ་ཚོགས་ཅན་འདི་གསུངས་ཏེ་བསྐོར་བར་མཛད་པ་ཞེས་རྣམ་མཁྱེན་ལ་བསྟོད་པའོ།

ཆོས་འཁོར་གྱི་མཐའ་དཔྱོད།

འདིར་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལ། དེའི་མཐའ་ཅུང་ཟད་དཔྱད་དེ། ཆོས་འཁོར་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི། ལུང་རྟོགས་གང་རུང་གིས་བསྡུས་པའི་སྟོན་པའི་དམ་ཆོས་གང་ཞིག གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་འཕོ་བར་སྣང་ཞིང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་འཇོམས་ནུས་པ་དེ་ཆོས་འཁོར་གྱི་མཚན་ཉིད། མཚོན་བྱའི་སྒྲ་དོན་ནི། འཁོར་ལོ་དང་ཆོས་མཐུན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་ཡུལ་གཞན་དང་གཞན་དུ་འཕོ་བ་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལས་རྒྱལ་བར་བྱེད་པ་ལྟར། སློབ་མའི་རྒྱུད་ལ་འཕོ་བ་ལྟར་བྱེད་པ་དང་། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དབྱེ་ན་གཉིས་ཏེ་ལུང་གི་ཆོས་འཁོར་དང་རྟོགས་པའི་ཆོས་འཁོར་རོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། བདེན་པ་བཞི་བརྗོད་བྱར་བྱས་པའི་རྣམ་པས་བསྟན་པའི་ཆོས་འཁོར་དང་། མཚན་ཉིད་མེད་པའམ་སྟོང་པ་ཉིད་བརྗོད་བྱར་སྟོན་པའི་རྣམ་པས་བསྟན་པའི་ཆོས་འཁོར་དང་། མཚན་ཉིད་གསུམ་དུ་ལེགས་པར་རྣམ་པར་ཕྱེ་བ་དང་ལྡན་པའི་ཆོས་འཁོར་རོ། །

བསྐོར་བའི་གནས་ནི། ཝཱ་རཱ་ཎ་སཱི་ལ་སོགས་པ་དང་། བྱ་རྒོད་ཕུང་པོའི་རི་བོ་ལ་སོགས་པ་དང་། གྲོང་ཁྱེར་ཡངས་པ་ཅན་ལ་སོགས་པའོ། །ཡུལ་ཝཱ་རཱ་ཎ་སཱིར་བསྐོར་བ་ལའང་བརྗོད་བྱ་བདེན་བཞིར་ཕྱེ་ནས་བསྟན་པ་ནི་

བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་ཏེ། ཆོས་འཁོར་དང་པོའི་དང་པོའོ། །ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྟོན་པ་རྣམས་ནི་དང་པོའི་བར་པའོ། །ཀུན་བརྟགས་གཞན་དབང་ཡོངས་གྲུབ་གསུམ་སྟོན་པ་ནི་དང་པོའི་ཐ་མའོ། །བྱ་རྒོད་ཕུང་པོའི་རི་ལ་གསུངས་པ་ལའང་། འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་དག་གི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་མདོ་ལྟ་བུ་ནི་བར་པའི་དང་པོ་ཡིན་ལ། གཟུགས་སོགས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཉིད། །ཅེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་མདོ་ལྟ་བུ་ནི་བར་པའི་བར་པ་དང་། དེ་མ་རྫོགས་དང་རབ་རྫོགས་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་མདོ་ལྟ་བུ་ནི་བར་པའི་ཐ་མ་ཡིན་ནོ། །གྲོང་ཁྱེར་ཡངས་པ་ཅན་ལ་སོགས་པར་གསུངས་པ་ལའང་། བདེན་བཞིའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ནི་ཐ་མའི་དང་པོ་དང་། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྟོན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ནི་ཐ་མའི་བར་པ་དང་། ཀུན་བརྟགས་གཞན་དབང་ཡོངས་གྲུབ་གསུམ་དུ་ཕྱེ་ནས་སྟོན་པ་ནི་ཐ་མའི་ཐ་མའོ། །བརྗོད་བྱ་བདེན་བཞི་སྟོན་པ་ལ་དང་པོ་དང་། མཚན་ཉིད་མེད་པ་ལ་བར་པ་དང་། ལེགས་པར་རྣམ་པར་ཕྱེ་བ་ལ་ཐ་མའི་ཐ་སྙད་ནི་དགོངས་འགྲེལ་ལས་གསུངས་སོ། །

དྲང་ངེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི།

བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་གཙོ་བོར་དྲང་དོན་ཡིན་ལ། དགོངས་འགྲེལ་ལས། བར་པ་དྲང་དོན་དུ་བཤད་པ་ལ། སེམས་ཙམ་པས་མདོ་དེ་ངེས་དོན་དུ་འདོད་ཀྱང་། དབུ་མ་པས་དྲང་དོན་དུ་བཞེད་ཅིང་། མདོ་གཞན་ལས།

“སྟོང་པ་བདེ་བར་གཤེགས་པས་བསྟན་པ་ལྟར། །ངེས་དོན་མདོ་སྡེ་དག་གི་བྱེ་བྲག་ཤེས། གང་ལས་སེམས་ཅན་གང་ཟག་སྐྱེས་བུ་བསྟན། །ཆོས་དེ་ཐམས་ཅད་དྲང་བའི་དོན་དུ་ཤེས། །”

ཞེས་པ་ལྟར། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྟོན་པའི་མདོ་ངེས་དོན་དུ་བཟུང་བ་ལྟར་རོ། །ཡང་འགའ་ཞིག་ཏུ། ཆོས་འཁོར་གསུམ་རིམ་ཅན་དུ་བསྐོར་བར་གསུངས་པ་ནི། ནོར་བུ་མཁན་གྱིས་ནོར་བུའི་དྲི་མ་སྦྱོང་བའི་དཔེ་བཞིན། གདུལ་བྱ་གཅིག་དང་པོར་ཐེག་དམན་ལ་བཀོད་ནས་དེའི་རྒྱུད་འདུས་ཐོབ་པ་ན། དམ་ཆོས་པདྨ་དཀར་པོ་སོགས་བསྟན་ནས་ཐེག་ཆེན་ལ་སྒྱུར་ཏེ་སྨིན་པར་མཛད། སྨིན་ཟིན་མངོན་སུམ་དུ་ལུང་བསྟན་ནས་གྲོལ་བར་མཛད་པས། དེ་ལྟ་བུའི་གདུལ་བྱ་ལ་ལྟོས་ན་སྔ་ཕྱིར་རིམ་ཅན་དུ་བསྐོར་བ་དང་། ཡང་འགའ་ལས།

“གསུང་གཅིག་ཉིད་དུ་གསུངས་མོད་ཀྱི། །དུ་མ་ཉིད་དུ་སོ་སོར་གོ། །”

ཞེས་ཅིག་ཅར་དུ་བསྐོར་གསུངས་པ་ནི། ཐེག་པ་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་ཅིག་ཅར་ཚོགས་པ་ན། ཆོས་འཁོར་གཅིག་ལའང་། སོ་སོའི་སྐལ་བ་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་གསུངས་པའི་སྣང་བ་དུ་མར་བྱུང་བའོ། །ངེས་པའི་དོན་དུ་ན་རིམ་དང་ཅིག་ཅར་ཉིད་འཇོག་པར་དཀའ་སྟེ། འཕགས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྐྱེ་བ

འབྱུང་བ་བསྟན་པའི་མདོ་ལས།

"རིགས་ཀྱི་བུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ནས། སངས་རྒྱས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་སངས་རྒྱས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་སྟེ། ཏིང་ངེ་འཛིན་སངས་རྒྱས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་སངས་རྒྱས་པ་ལ་སྙོམས་པར་ཞུགས་མ་ཐག་ཏུ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཇི་སྙེད་པ་དེ་སྙེད་ཀྱི་སྐུ་ཀུན་ཏུ་གནས་པར་འགྱུར་རོ། །སྐུ་ཇི་སྙེད་པ་དེ་སྙེད་ཀྱི་གསུང་དང་ཐུགས་དག་ཀུན་ཏུ་གནས་པར་འགྱུར་རོ། །"

ཞེས་གསུངས་ལ། སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་།

"ཀྱེ་མ་རྒྱལ་སྲས་ཁྱོད་ཉོན་ཤིག །འཛམ་བུའི་གླིང་རྣམས་ཐམས་ཅད་ན། །བདེ་གཤེགས་འདི་ན་བཞུགས་སྙམ་བྱེད། །བདག་ཅག་རྣམས་ནི་འདི་སྙམ་དུ། །རི་རབ་རྩེ་ལ་བདེར་གཤེགས་སྙམ། །འཇིག་རྟེན་ཁམས་རྣམས་གཞན་ན་ཡང་། སངས་རྒྱས་ངོ་མཚར་རྨད་རེ་ཆེ། །"

ཞེས་སོགས་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ། །ཡང་མདོ་ལས།

"ཞི་བའི་བློ་གྲོས། གང་གི་ནུབ་མོར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་

རྒྱས་པ་དང་། གང་གི་ནུབ་མོར་ལེན་པ་མི་མངའ་བར་མྱ་
ངན་ལས་འདའ་བར་འགྱུར་བ་དེའི་བར་དུ་ཐ་ན་ཡི་གེ་འབྲུ་
གཅིག་ཀྱང་མ་གསུངས་སོ། །གསུང་བར་མི་འགྱུར་རོ། །"

ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ནི། ངེས་དོན་མཐར་ཐུག་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་སྟེ། དོན་དམ་པར་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་གང་ཡང་བསྐོར་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་མ་ལུས་པ་ཞེས་པ་ནི། ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་སྟེ། དེ་ལ་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་གཅིག་གི་ཚད་ཇི་ཙམ་ཞེ་ན། ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་སྟོང་ཉིད་དོ། །དེ་རེ་རེ་ལ་ཡིག་འབྲུ་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་ཡོད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱད་དང་། ཡང་འབུམ་ཕྲག་བཞི་བཅུར་འགྱུར་རོ། །

ཡང་མཛོད་ནས་བསྟན་པ་ལྟར། ཁ་ཅིག་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་དྲུག་སྟོང་ལ་འདོད། ཁ་ཅིག་ཕུང་པོ་དང་སྐྱེ་མཆེད་དང་ཁམས་ལ་སོགས་པ་དོན་ཚན་སྣ་རེ་རྫོགས་པར་སྟོན་པའི་གཏམ་རྒྱུད་རེ་རེ་ལ་འདོད་པ་སོགས་ཡོད་ཀྱང་། དེ་དག་ནི་ཐེག་པ་ཐུན་མོང་བ་ལ་གྲགས་པ་ཙམ་ཡིན་ལ། ཐེག་པ་བླ་ན་མེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། མདོ་ལས།

"དབང་པོའི་གླང་པོ་ཆེ་རབ་བརྟན་གྱིས་བསྐུར་བར་འོས་
པའི་སྣག་ཚས་ནི་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་གཅིག་འབྲི་བར་ནུས་སོ། །"

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟར་བྱས་ན་མདོ་གང་དག་ལས།

"འཕགས་པ་ལྷས་བྱིན་གྱིས་གླང་པོ་ཆེ་ལུ་སྟོང་གིས་བསྐུར་བར་བྱ་བའི་གླེགས་བམ་རྣམས་ཁ་ཧོན་དུ་རྗོད་པར་བྱེད་དོ། །"

ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ཡང་རིགས་པར་འགྱུར་རོ་གསུངས། ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དེ་སྐད་ཅིག་ཡོད་པ་ཡིན་ན་ཅིའི་ཕྱིར་དེང་སང་འཛམ་བུའི་གླིང་ན་རབ་ཏུ་མི་སྣང་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག་ནི་འཇིག་རྟེན་ཁམས་གཞན་དག་ན་སྤྱོད་ཅིང་། གཞན་ཕལ་ཆེར་ཀླུ་རྣམས་ཀྱི་གནས་ན་སྤྱོད་པ་སྟེ།

"བསྟན་པ་རིན་ཆེན་མཆོག་ལྟར་བཟང་ལ་འཕན་མེད་པར། །རྣམ་པར་དག་ཚུལ་གང་ཡིན་ཀླུ་མགོ་གདེངས་ཀ་ཅན། །ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་གཙུག་གི་རྒྱན་བཞིན་གུས་མནོས་ནས། །ས་ཡི་གཏིང་ན་གནས་པའི་རབ་རིབ་སེལ་བར་མཛད། །"

ཅེས་པ་ལྟར་རོ། །ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དེ་དག་ཀྱང་བསྡུ་ན་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་དང་། དེ་ཡང་སྡེ་སྣོད་གསུམ་ཉིད་དུ་བཞག་སྟེ། མདོའི་སྡེ་དང་། དབྱངས་ཀྱིས་བསྙད་པའི་སྡེ། ལུང་དུ་བསྟན་པའི་སྡེ། ཚིགས་སུ་བཅད་པའི་སྡེ། ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་སྡེ་དག་ནི་འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱིས་མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྣོད་དུ་བསྡུས་པའོ། །གླེང་གཞིའི་སྡེ་དང་། རྟོགས་པ་བརྗོད་པའི་སྡེ། དེ་ལྟ་བུར་བྱུང་བའི་སྡེ། སྐྱེས་པ་རབས་ཀྱི་སྡེ་དག་ནི་འདུལ་བའི་སྡེ་སྣོད་

དུ་བསྡུས་པའོ། །ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྡེ་དང་། རྨད་དུ་བྱུང་བའི་སྡེ་དག་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྣོད་དུ་གཏོགས་པའོ། །གཏན་ལ་ཕབ་པའི་སྡེ་ནི་གཉིས་ཀའི་ཆོས་མངོན་པའི་སྡེ་སྣོད་དུ་བསྡུས་པའོ། །རྒྱལ་བའི་ཡུམ་རྒྱས་པ་འབུམ་ལྡན་མ་ལ་སོགས་པ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྡེ་སྣོད་དུ་བསྡུས་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

ཆོས་ཕུང་གི་ངོ་བོ་ནི། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བས། མིང་གི་རང་བཞིན་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ཡིན་པས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོར་འདུས་པར་འདོད། མདོ་སྡེ་པས། ཚིག་གམ་སྒྲ་རང་མཚན་ཡིན་པས་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོར་འདུ་བའམ་ཡང་ན་སྒྲ་སྤྱི་ལ་འདོད། སེམས་ཙམ་པས། ཉན་པ་པོའི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་སྒྲར་སྣང་བའི་རྣམ་རིག་ཏུ་འདོད་དོ། ། གཉིས་པ་རྫོགས་པའི་ཆོས་འཁོར་ལ་གཉིས་ཏེ།

འགོག་པའི་བདེན་པ་དང་། ལམ་གྱི་བདེན་པའོ། །དང་པོ་ནི་ཆོས་སྐུ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བས། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་མཐོང་བའི་ལམ་ཞེས། ངོ་བོ་མཐོང་ལམ་ཡིན་ཏེ། ལྔ་སྡེ་བཟང་པོ་ལ་མཐོང་ལམ་སྐྱེས་པའི་ཚེ། ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་རོ། །ཞེས་སྒྲ་བསྒྲགས་པས་སོ། །ཞེས་འདོད་ཀྱང་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་པས་ནི། ཚོགས་ལམ་སོགས་ལམ་ལྔ་ཆར་ལ་འདོད་པ་ནི་ཁྱད་པར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ཡང་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་མ་ལུས་པ་མཐའ་དག་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བསྐོར་རོ། །ཞེས་པ་

ཙམ་ངེས་པར་བཟུང་གི་ཚུལ་འདི་ལྟར་བསྒྲོར་ཞེས་དམན་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་ནི་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་བྱ་བ་ག་ལ་ནུས་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་ནི་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ཕྱག་འཚལ་བ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་གཙོ་བོ་སངས་རྒྱས་མཆོག་གི་སྤྲུལ་པའི་སྐུ་འཁོར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགེ་འདུན་དང་ལ་སོགས་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཚོགས་དང་བཅས་པས་ཡོངས་སུ་བསྐོར་བ་དེ་དག་གི་བཞེད་དོན་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡུམ་དེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཞེས་པ་སྟེ་ཚིག་དོན་ནོ། །

བརྒྱལ་ལན།

ལྔ་པ་བརྒྱལ་ལན་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་གང་ལ་བརྒྱལ་ཞིང་རྩོད་པའི་ཡུལ་ནི། མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་སྐབས་སུ་དངོས་སུ་ཡུམ་ལ་མཆོད་པར་བརྗོད་ནས་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྒྱན་རྩོམ་པ་ཤུགས་ལ་དམ་བཅས་པ་ལའོ། །

གཉིས་པ་གང་གིས་རྩོད་པའི་གང་ཟག་ནི། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྒྱན་རྩོམ་པར་ངེས་ཀྱང་གཞི་གཉེན་རྣམ་གསུམ་གང་བརྗོད་བྱར་བྱེད་མ་ངེས་ཤིང་སྐྱེར་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱར་དེ་གསུམ་དུ་ངེས་པའི་གང་ཟག་གིས་སོ། །

གསུམ་པ་ཇི་ལྟར་རྩོད་པའི་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟར་ཕྱག་འཚལ་བ་དང་བསྟོད་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བའི་སྒོ་ནས་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་

རྒྱན་རྩོམ་ན། དེའི་བརྗོད་བྱར་གཞི་དང་གཉེན་པོ་དང་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་རྣམས་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་བསྡུས་པར་མཛད་ན་ཞེས། དེ་ཡང་གཞི་ཁོ་ན་བསྡུས་པས་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྒྱན་རྩོམ་མམ། ལམ་ཁོ་ན་བསྡུས་པས་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྒྱན་རྩོམ་མམ། རྣམ་པ་ཁོ་ན་བསྡུས་པས་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྒྱན་རྩོམ་ཞེས་འདྲི། དེ་ལ་ཕྱོགས་དང་པོ་ལྟར་ན་ནི་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་རྣམ་པར་སྦྱར་བའི་འབད་པ་དོན་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྒྱན་གྱི་བསྟན་བཅོས་འདི་ལས་ནི། དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་སྟོན་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པའི་གཞུང་དག་ལས་མི་སློས་པའི་གཞི་གང་ཡིན་པ་དེ་འབྱུང་བ་ནི་མེད་པས་ཟློས་པའི་སྐྱོན་ཡོད་དོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན་ཡང་། གཉེན་པོ་རྣམ་པར་བྱང་བའི་དངོས་པོ་ཁོ་ན་བསྡུས་པའི་ཕྱིར། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་དངོས་པོ་མ་བསྡུས་པས་གཉེན་པོ་འདི་གང་གི་གཉེན་པོ་ཡིན་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །གསུམ་པ་ལྟར་ན་ཡང་རྣམ་པ་གཞི་བཅས་སམ་གཞི་མེད་སྟོན། དང་པོ་ལྟར་ན་གཞི་ལ་བཀོད་པའི་སྐྱོན་ཡོད་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན་ཤེས་བྱའི་རྣམ་པ་གཞི་མེད་པ་ཙམ་ཞིག་བསྡུས་པའི་ཕྱིར་སྐྱེས་བུ་ལ་མཁོ་བའི་དོན་རྟོགས་པ་མེད་པས། དེ་ལྟར་ན་སྐྱེས་བུས་དོན་དུ་གཉེར་བྱ་ཙུང་ཟད་ཀྱང་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྒྱན་གྱི་བསྟན་བཅོས་སྦྱར་བ་དོན་མེད་པ་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་གཞན་དག་སེམས་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན་ཞེས་པའོ། །

བཞི་པ་ལན་ནི། སྐྱོན་དེ་དག་མེད་དེ། གཞི་གཉེན་རྣམ་པ་གསུམ་ཆར་བརྗོད་བྱར་བསྡུས་པའི་སྒོ་ནས་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྒྱུན་རྫོགས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་སྨོན་པ་ནི་འདི་ལྟར། སྐྱོན་དེ་ལྟ་བུ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ན་ཕྱོགས་གསུམ་ཆར་བརྗོད་བྱར་བསྡུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་། བླ་ན་མེད་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་གོ་རིམ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱིས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་མཐའ་དག་བསྡུས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་མཐའ་དག་ནི་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བསྡུས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་མཐའ་དག་ནི་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བསྡུས། བླ་ན་མེད་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་མཐའ་དག་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱིས་བསྡུས་པས་སོ། །དེས་ན་གཞི་གཉེན་རྣམ་པའི་ཕྱོགས་གསུམ་ཆར་བརྗོད་བྱར་བསྡུས་ཤིང་གསུམ་ཆར་གྱིས་ཀྱང་མཁྱེན་གསུམ་བསྡུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་ལུང་འགོད་པ་ནི། མཁྱེན་གསུམ་གྱིས་འཕགས་བཞིའི་མངོན་རྟོགས་བསྡུས་པའི་ཚུལ་འདི་ལྟར། རྒྱལ་བའི་ཡུམ་བར་མ་ལས།

> “རབ་འབྱོར་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ནི་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་ནོ། །ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་

མཁྱེན་པ་ཉིད་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་
དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡིན་ནོ། །”

ཞེས་དང་། དེ་ཉིད་དྲི་བ་དང་ལན་གྱིས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཅིའི་སླད་དུ་ཐམས་ཅད་འཚལ་བ་ཉིད་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ལགས། རབ་འབྱོར་ཐམས་ཅད་ནི་གཟུགས་སོགས་ཕྱི་དང་དབང་སོགས་ནང་གི་ཆོས་ཇི་སྙེད་པ་འདི་ཙམ་ཡིན་ལ། དེ་དག་ཀྱང་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་མི་རྟག་པ་སོགས་ཤེས་ཀྱི་ལམ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་མ་ཡིན་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་མ་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ནི་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཅིའི་སླད་དུ་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་འཚལ་བ་ཉིད་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ལགས། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་གང་ཡིན་པ་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་གང་ཡིན་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་གང་ཡིན་པའི་ལམ་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པར་བྱ་ཞིང་ལམ་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ལམ་དེ་དག་གི་སྦྱངས་རྟོགས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱ་ཞིང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་དག་གིས་ལམ་གྱི་སྒྲིབ་པ་སྤོང་བའི་བྱ་བ་ཡང་བྱ་ལ། གཞན་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་པའི་སྨོན་ལམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་མ་བྱས་པ་དང་། སྐུ་དངོས་ཀྱི་གདུལ་འོས་ཀྱི་སེམས་ཅན་རྣམས་སྒྲིབ་པ་སྦྱང་རུང་དང་གཉེན་པོ་

སྐྱེ་རུང་དུ་ཡོངས་སུ་སྨིན་པར་མ་བྱས་པ་དང་། རང་སྣང་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་མ་སྦྱངས་པར་བྱང་སེམས་དེ་དག་གིས་ཡང་དག་པའི་མཐའ་ཆོས་དབྱིངས་ཉིད་ལ་རྟག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཚུལ་གྱིས་མངོན་སུམ་དུ་མི་བྱའོ། །དེའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ནི་ལམ་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཅིའི་སླད་དུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལགས། རབ་འབྱོར་རྣམ་པ་སྣེ་ངོ་བོ་གང་དག་དང་རྟགས་ཏེ་འབྲས་བུ་གང་དག་དང་མཚན་མ་སྣེ་རྒྱུ་གང་དག་གིས་ཆོས་རྣམས་རབ་ཏུ་བརྗོད་པའི་རྣམ་པ་དེ་དག་དང་རྟགས་དེ་དག་དང་མཚན་མ་དེ་དག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཐུགས་སུ་ཆུད་དེ་དེའི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ་ཞེས་ཡུམ་བར་མ་ལས་གསུངས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་མདོར་བསྡུས་པ་བརྒྱད་སྟོང་པ་ལས་ཀྱང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ལ་སློབ་པར་འདོད་པས་ཀྱང་ཡུམ་ལ་བསླབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པར་གསུངས་ལ། ཡུམ་རྒྱས་པ་ལས་ཀྱང་།

"རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པའི་ས་ལ་སློབ་པར་འདོད་པས་ཀྱང་ཡུམ་ལ་བསླབ་པར་བྱ།"

ཞེས་སོགས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་སོ། །

ལམ་ཤེས་ཀྱི་མདོ་དོན་ལ་དཔྱད་པ།

གོང་དུ་གསལ་བའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་མདོའི་དོན་ལ་ཅུང་ཟད་དཔྱད་ན། ལམ་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པར་བྱ་ཞིང་། ལམ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་སེམས་ཀྱིས་བསྐྱེད་བྱ་དང་ཤེས་བྱའི་ལམ་ངོས་འཛིན་དགོས་པ་ནི་སྐབས་གཉིས་པར་འབྱུང་ངོ་། །དེ་དག་ཀྱང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱ་ཞིང་། ཞེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཉན་རང་གི་སྤང་རྟོགས་རྫོགས་པའི་ཚད་ལ། ཁ་ཅིག་ས་བརྒྱད་པ་ནས་རྫོགས་པར་འདོད་པ་ནི་སེམས་ཙམ་པའི་གྲུབ་མཐའ་དང་འདྲེས་པས་ལན་ཏེ། དེའི་ལུགས་ལ་ཉོན་ཡིད་ཁས་བླངས་པས་ཉན་རང་གི་སྤངས་རྟོགས་ས་བརྒྱད་པ་ནས་རྫོགས་ཏེ། དེར་ཉོན་ཡིད་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འགའ་ཞིག་སངས་རྒྱས་མ་ཐོབ་བར་མི་རྫོགས་པར་འདོད་པ་ནི་མངོན་པ་ཀུན་བཏུས་ཀྱི་ལུགས་སོ། །དབུ་མ་པའི་ལུགས་ལ་ཉོན་ཡིད་ལོགས་སུ་མི་འདོད་པ་དང་། ཉོན་སྒྲིབ་ཀྱི་བག་ཆགས་ཤེས་སྒྲིབ་ཏུ་འཛོག་པ་དེ་ཉན་རང་གིས་མ་སྤངས་པས་ཉན་རང་གི་སྤངས་རྟོགས་ས་དང་པོ་ནས་རྫོགས་ཏེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་སྟུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ལ་ཉན་རང་གི་མཐོང་སྒོམ་གཉིས་ཆར་གྱི་ནུས་པ་ཚང་བས་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་ཉན་རང་གི་སྤང་བྱའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཉོན་སྒྲིབ་དང་ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་

རྟོག་མ་ལུས་པ་སྤངས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་དང་། འཕགས་སེང་གཉིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བཞེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་འདིར་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོར་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་དྲུག་ལས་མ་བཤད་ཅིང་། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་དང་རྒྱུད་བླར་ཡང་ཚོགས་དྲུག་ལས་གཞན་པའི་ཉོན་ཡིད་ཁས་མི་ལེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། ས་དང་པོ་ཐོབ་པ་ན་ཉན་རང་གི་སྤངས་རྟོགས་རྫོགས་པར་བཞེད་པ་ནི་ལུགས་འདིའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །སྨོན་ལམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་མ་བྱས་པ་དང་། ཞེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྨོན་ལམ་རྫོགས་པའི་ཚད་ནི། མདོ་སྡེ་རྒྱན་དུ།

"བརྟན་པ་རྣམས་ཀྱི་སྨོན་ལམ་ནི། །སེམས་པ་འདུན་དང་བཅས་པའོ། །"

ཞེས་དང་། བྱང་སར།

"བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སྨོན་ལམ་གྱི་མཆོག་ནི་སེམས་བསྐྱེད་པའོ། །"

ཞེས་པ་ལྟར་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ནུས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ཏེ་སངས་རྒྱས་པའོ། །སེམས་ཅན་རྣམས་ཡོངས་སུ་སྨིན་པར་མ་བྱས་པ་དང་། ཞེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཅན་སྨིན་པའི་ཚད་ནི། སྤང་བྱ་མཐོང་སྤང་དངོས་སུ་སྤོང་རུང་དང་གཉེན་པོ་མཐོང་ལམ་དངོས་སུ་སྐྱེ་རུང་ཡིན་པ་ལ། དེ་ཡང་རང་ཉིད་སྤྲུལ་སྐུར་སངས་རྒྱས་པའི་འཁོར་གྱི་ཐོག་མ་དེ་དེ་ལྟར་འགྱུར་བར་བྱས་པ་ནི་སྨིན་པར་བྱས་པའི་ཚད་དེ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་དུ།

"ཇི་ལྟར་རྨ་དང་ཟས་ལ་དེ་དག་གི །གཟུགས་དང་སྨྲུད་དུ་རུང་བ་སྨིན་འདོད་ལྟར། །"

ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་མ་སྦྱངས་པར། ཞེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཞིང་སྦྱོང་གི་ཚད་ནི། རང་སྣང་ལ་སྣོད་བཅུད་ཐམས་ཅད་དག་པ་རབ་འབྱམས་འབབ་ཞིག་ཏུ་འཆར་བ་སྟེ། ཞིང་དག་སྦྱོར་གྱི་ནུས་པ་མཐར་ཐུག་པའོ། །འདི་གསུམ་ཆ་མཐུན་པ་ས་བདུན་པ་མན་ཆད་དུ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ཡང་ཡོད་མོད་ཀྱི། རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་འདི་གསུམ་གྱི་ཉམས་ལེན་རྒྱུན་མ་ཆད་པར་འབྱུང་བ་ནི་ས་བརྒྱད་པ་ནས་འཛོག་གོ། །དེ་དག་གིས་ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་སུམ་དུ་མི་བྱའོ། །ཞེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡང་དག་པའི་མཐའ་ངོས་བཟུང་ཞིང་དེ་མངོན་དུ་བྱ་བའི་ཚད་ལ། ཡང་དག་པའི་མཐའ་ནི་སྤྲོས་པ་མཐའ་དག་བཀག་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ། འཇུག་འགྲེལ་དུ།

"འགོག་པ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ནི་ཡང་དག་པའི་མཐའ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ཡིན་པས། དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་འགོག་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། འདིར་སྤྲོས་པ་མཐའ་དག་འགག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །"

ཞེས་དང་། དབུས་མཐར།

"སྟོང་པ་ཉིད་ནི་མདོར་བསྟུ་ན། །དེ་བཞིན་ཉིད་དང་ཡང་

དག་མཐའ། །མཚན་མ་མེད་དང་དོན་དམ་དང་། །ཆོས་ཀྱི་
དབྱིངས་ནི་རྣམ་གྲངས་སོ། །"

ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེ་རྟོགས་པ་ཙམ་གྱིས་མངོན་དུ་བྱས་པར་ནི་མི་འཇོག་སྟེ། ཚོགས་སྦྱོར་དུ་དེ་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པ་ཡོད་ཅིང་ས་བཅུའི་མཉམ་གཞག་རྣམས་སུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ཡོད་ཀྱང་དེ་མ་བཀག་པའི་ཕྱིར་རོ། །མཉམ་པར་བཞག་པ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་མངོན་དུ་བྱས་པར་མི་འཇོག་སྟེ། ངོ་སྐལ་གྱི་སྒྲིབ་པ་སྤོང་བའི་ཚེ་དག་སར་ཡང་མཉམ་པར་བཞག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་སྡེ་ས་བཅུ་པར།

"རིགས་ཀྱི་བུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་
ལ་འདི་ནི་དོན་དམ་པའི་བཟོད་པ་ཡང་ཡིན།"

ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་ཇི་ལྟར་སྙམ་ན། རྫོགས་སྨིན་སྦྱངས་གསུམ་མ་བྱས་པར་མངོན་དུ་བྱ་བ་བཀག་པ་ནི། དག་སར་སྒྲིབ་པ་སྤོང་བ་སོགས་ཀྱི་དགོས་པ་མེད་བཞིན་དུ་ཡུན་རིང་དུ་མཉམ་པར་བཞག་པས་དུས་དེ་སྲིད་ཀྱི་བར་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་རྒྱུན་ཆད་པར་འགྱུར་བའོ། །འདི་ལ་མདོ་སྡེ་ས་བཅུ་པར།

"དུས་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཚེ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་འགྱུར་རོ། །"

ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེའི་དོན་འཕགས་པ་རྣམ་གྲོལ་སྡེས་རེ་ཞིག་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་རྒྱུན་ཆད་པས་དགོངས་པ་ཅན་གྱི་མྱང་འདས་སུ་གསུངས་སོ། །མངོན་

དུ་བྱ་བའི་དུས་ནི། རྫོགས་སྨིན་སྦྱངས་གསུམ་བྱས་ཟིན་པ་ན་སྟེ། འདི་ལ་དུས་རྟག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་ཀྱང་གཞན་དོན་འབད་མེད་ལྷུན་གྲུབ་ཏུ་འབྱུང་ཞིང་ཐུགས་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་མི་མངའ་བ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པར་གསུངས་པ་དང་གནད་གཅིག་གོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

ལུང་གི་དོན་བཤད་པ་ནི། མདོ་ལས་འཕགས་བཞིའི་མངོན་རྟོགས་སྐྱོད་བྱེད་མཁྱེན་གསུམ་བསྟན་པ་དེ་ལ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ལ་དམིགས་ཏེ། རྣམ་པ་མི་རྟག་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་བ་ལ་སོགས་པ་རྟོགས་པའི་རྟེན་ཅན་དང་། བྲལ་བའི་འབྲས་བུ་ཉོན་མོངས་པའི་རྩ་བ་ཕུང་པོ་ལ་བདག་ཏུ་སྨོངས་པ་སྤངས་པ་ཅན་ཡིན་ནོ། །ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ནི། ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱི་རྟོགས་རིགས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རང་རང་གི་སྤྱང་བྱ་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ལ་དམིགས་པ་དང་། ཐབས་ཀྱིས་རྫོགས་སྨིན་སྦྱངས་གསུམ་མ་བྱས་པར་དེ་ཕོ་ན་ཉིད་ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་སུམ་དུ་མི་བྱེད་པའི་རྟེན་ཅན་དང་། བྱེད་པའི་འབྲས་བུ་སེམས་ཅན་འཁོར་དུ་མ་བསྡུས་པ་སྡུད་པ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པ་ཅན་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་ནས་རྣམ་པ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་རྟེན་ཅན་དང་། འབྲས་བུ་ལ། གཞན་དོན་ནི་ནམ་མཁའི་ཁམས་ཀྱིས་མཐས་གཏུགས་པར་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་བར་རྒྱུན་མི་ཆད་པ་དང་། རང་དོན་ནི། ཡང་དག་པ

ཉིད་ཀྱི་མཐའ་གློ་བུར་དྲི་བྲལ་གྱི་ཆོས་སྐུ་རྗོགས་པ་དང་། མ་རིག་བག་ཆགས་ལ་བརྟེན་ཏེ། ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་ལུས་ལེན་པའི་མཚམས་སྦྱོར་བ་ཉིད་སྤངས་པ་ཅན་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་རྒྱལ་པོ་ཟས་གཙང་མའི་སྲས་སུ་གྱུར་པ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུ་གང་ཞེ་ན། འདི་ནི་ཐུབ་པ་ཆེན་པོའི་བྱ་བ་གྲུབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་བརྟགས་པ་སྟེ། འདི་ནི་གཞོན་ནུ་དོན་ཐམས་ཅད་གྲུབ་པའོ་ཞེས་བྱ་བར་གཟུང་བར་ཟད་ཀྱི་ཅི་ཡང་མཚམས་སྦྱོར་བ་མེད་དོ་གསུངས།

མདུག་བསྡུ་བ་ནི། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་འཕགས་བཞིའི་མངོན་རྟོགས་བསྡུས་པ་དེ་ལྟ་བས་ན་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱར་ནི། གཞི་དང་གཉེན་པོ་དང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་བསྡུས་པས་ན་མངོན་པར་རྟོགས་པ་རིལ་པོ་རྫོགས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་འཐད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །

བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོ་བྱང་སེམས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་སུ་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་བསྟན་བཅོས་ལུས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ལ་སྦྱར་བ།

གཉིས་པ་གཞན་ཀྱི་དོན་ངོས་གཟུང་བ་ལ་གསུམ་སྟེ། བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོ་བྱང་སེམས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་སུ་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་བསྟན་བཅོས་ལུས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ལ་སྦྱར་བ་དང་། དེའི་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཡི་

མངོན་རྟོགས་སུ་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་མདོའི་དགོས་པ་ལ་སྦྱར་བ་དང་། དེའི་འབྲས་བུ་འཕགས་བཞིའི་མངོན་རྟོགས་སུ་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་མདོའི་གླེང་གཞི་ལ་སྦྱར་བའོ། །

དང་པོ་ནི། མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་ཚིགས་རྐང་དང་པོས་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་སྐྱེ་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་རྟོགས་པ་བསྟན་ཏེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་དེ་བསྟན་པས་ཉན་ཐོས་ཞི་བ་འཚོལ་བ་རྣམས་རྟོགས་རིགས་དེ་ཉམས་སུ་བླངས་པས་ཀུན་ཤེས་ཉིད་ཀྱིས་ཉེར་ཞིར་ཁྲིད་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཚིགས་རྐང་གཉིས་པས་ནི་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་སྐྱེ་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་རྟོགས་པ་བསྟན་ཏེ། རྟོགས་རིགས་དེ་རང་གིས་ཉམས་སུ་བླངས་ཤིང་བྱང་སེམས་ཀྱི་རིགས་ཅན་གཞན་ལ་ཡང་བསྟན་པས་འགྲོ་ལ་ཕན་པར་བྱེད་པའི་བྱང་སེམས་རང་གཞན་རྣམས་ལམ་ཤེས་ཉིད་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་གྱི་དོན་སྒྲུབ་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཚིགས་རྐང་གསུམ་པས་ནི་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་པ་སྐྱེ་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་རྟོགས་པ་བསྟན་ཏེ། རྟོགས་རིགས་དེ་རང་གིས་ཉམས་སུ་བླངས་པས་རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་པ་གང་དང་ཡང་དག་ལྡན་པས་ཐུབ་པ་རྣམས་ཇི་ལྟ་ཇི་སྙེད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཀུན་དང་ལྡན་པའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་སྣ་ཚོགས་པ་གསུངས་པ་འདི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྐྱེ་མེད་གསུམ་རྟོགས་པའི་རྟོགས་པ་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡུམ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རང་སྲས་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཕྱག་

འཚལ་ལོ་ཞེས་པ་ནི་སྐྱིད་བྱེད་ཀྱི་ཡུམ་དང་འབྲེལ་ལོ། །སངས་རྒྱས་ཛི་ན་བུ་ཞེ་ན། ཉན་ཐོས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཚོགས་དང་བཅས་པའོ། །

འདི་བསྟན་བཅོས་རྩ་བའི་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། བསྟན་བཅོས་རྩ་བར་སྐབས་དང་པོ་གསུམ་གྱི་མཁྱེན་གསུམ་དང་། མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་མཁྱེན་གསུམ་གནད་གཅིག་པར་བཞེད་ནས་ལུས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཡང་། ཐུབ་པའི་རྣམ་ཀུན་མཁྱེན་པ་ཉིད། །ཅེས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མཁས་རྣམས་ཀྱི། །ཞེས་དང་། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་མཐོང་བའི་ལམ། །ཞེས་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་དང་སྦྱར་བར་མཛད་ཅིང་། དེ་ཉིད་བྱང་སེམས་ཀྱི་བསྒོམ་བྱར་བསྡུ་བའི་ཚེ་ན་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་བསྡུས་ནས་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་སྦྱོར་བ་གསུམ་གྱིས་བསྒོམ་པ་སྐབས་བཞི་པར་བཤད་ཅིང་། དེ་རྫོགས་པ་རབ་ཏུ་གྱུར་པ་རྩེ་སྦྱོར་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ཉིད་ཀྱིས་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་སུ་བསྟན་པའི་ཚེ་བསྟན་བཅོས་ལུས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ལ་སྦྱར་བ་ཡང་འབད་མེད་དུ་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །བཤད་ཚུལ་འདི་ལ་རྣམ་མཁྱེན་དང་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་ནི་རྟོགས་རིགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པར་འཆད་དགོས་སོ། །

དེའི་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཡི་མངོན་རྟོགས་སུ་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་མདོ་ཡི་དགོས་པ་ལ་སྦྱར་བ།

གཉིས་པ་དེའི་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་མངོན་རྟོགས་སུ་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་མདོའི་དགོས་པ་ལ་སྦྱར་བ་ནི། ཚིགས་རྐང་དང་པོས་སངས་རྒྱས་སའི་གཞི་སྐྱེ་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་རྟོགས་རིགས་བསྟན་ཏེ། རྟོགས་རིགས་དེ་གདུལ་བྱ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་ལ་བསྟན་པ་ན། ཉན་ཐོས་ཞི་བ་འཚོལ་བ་རྣམས་རྟོགས་རིགས་དེ་ཉམས་སུ་བླངས་པས་ཀུན་ཤེས་ཉིད་ཀྱིས་ཉེར་ཞིར་ཁྲིད་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཚིགས་རྐང་གཉིས་པས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་ལམ་སྐྱེ་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་རྟོགས་པ་བསྟན་ཏེ། རྟོགས་རིགས་དེ་གདུལ་བྱ་བྱང་སེམས་ཀྱི་རིགས་ཅན་ལ་བསྟན་པས་འགྲོ་ལ་ཕན་པར་བྱེད་པའི་བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱིས་རྟོགས་རིགས་དེ་ཉམས་སུ་བླངས་པས་ལམ་ཤེས་ཉིད་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་གྱི་དོན་སྒྲུབ་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཚིགས་རྐང་གསུམ་པས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་རྣམ་མཁྱེན་བསྟན་ཏེ། རྣམ་མཁྱེན་རང་ཉིད་གང་དང་ཡང་དག་ལྡན་པས་སོགས་སོ། །དེ་ལྟ་བུའི་མཁྱེན་གསུམ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཞེད་དོན་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཡུམ་ཡིན་པས་དེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་བའོ། །ཉན་ཐོས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཚོགས་བཅས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ལ་སྦྱར་བ་སྔར་དང་འདྲའོ། །དེ་ལྟར་ན་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་གཞུང་འདིས་མདོའི་དགོས་པ་བསྟན་ཏེ། མདོའི་དགོས་པ་མཐར་ཐུག་ནི་མཁྱེན་གསུམ་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྡོག་པ་ཐ་དད་དུ་ལྡན་པའི་འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་ཐོབ་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འདི་ཡང་བསྟན་བཅོས་རྩ་བའི་དགོངས་པ་ཡིན་པ་སྟེ། བསྟན་

བཙོས་རྩ་བར་ཐོབ་བྱའི་འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་དེ་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་དེ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་སུ་མངོན་པར་རྟོགས་པར་བརྒྱད་བཤད་པ་ལས་མཁྱེན་གསུམ་ཐོས་བསམ་གྱི་ཡུལ་དུ་བྱས། སྒྱུར་བའི་ཉམས་སུ་བླངས་པ་ལས་འབྲས་བུ་ཆོས་སྐུ་ཐོབ་པའི་ཚེ་ན་ཕྲིན་ལས་ཉི་ཤུ་རྩ་བདུན་བྱེད་པ་དེ་འབྱུང་ཞིང་། དེ་ལྟ་བུའི་ཕྲིན་ལས་ཀྱི་བདག་རྐྱེན་དུ་གྱུར་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་དེ་ཡང་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་སྐབས་ནས་འབྱུང་བ་མཁྱེན་པ་གསུམ་པོ་དེ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པའི་དོན་ཏོ། རྒྱུད་བླར། ཐོག་མར་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དང་མཇུག་ཏུ་ཕྲིན་ལས་བསྟན་པ་དང་འདྲའོ། །

དེའི་འབྲས་བུ་འཕགས་བཞིའི་མངོན་རྟོགས་སུ་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་མདོ་ཡི་གླེང་གཞི་ལ་སྦྱར་བ།

གསུམ་པ་དེའི་འབྲས་བུ་འཕགས་བཞིའི་མངོན་རྟོགས་སུ་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་མདོའི་གླེང་གཞི་ལ་སྦྱར་བ་ནི། ཚོགས་ཁང་དང་པོས་ཐེག་དམན་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་དང་། གཉིས་པས་བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་ཤེས་དང་། གསུམ་པས་སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་མཁྱེན་བསྟན་པ་སྟེ། གཞུང་ཚིག་ལ་སྦྱར་བ་ནི་གོ་སླ་ལ། དེའི་ཚེ་ཕྱག་འཚལ་བའི་ཡུལ་ནི་འཕགས་པ་སོ་སོའི་མཁྱེན་གསུམ་ལ་འཇོག་པ་མ་ཡིན་གྱི། གང་དང་ཞེས་པའི་ཚིག་དེ་ཕྱག་འཚལ་བའི་ཡུལ་གྱི་ཡུམ་དང་འབྲེལ་བས་སངས་

རྒྱས་ཀྱི་ཡུམ་གང་དང་ཡང་དག་པར་ལྡན་པས་ཐུབ་རྣམས་རྣམ་པ་ཀུན་ལྡན་སྣ་ཚོགས་འདི་གསུངས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡུམ་དེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ཞེས་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །སངས་རྒྱས་དེ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགེ་འདུན་གྱི་འཁོར་ཚོགས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་འཁོར་ཚོགས་དང་བཅས་པའི་མཆོག་གི་སྤྲུལ་པའི་སྐུའོ་ཞེས་པའི་དོན་ཏོ། །

འདི་ཡང་བསྟན་བཅོས་རྩ་བའི་དགོངས་པ་ཡིན་པ་སྟེ། བསྟན་བཅོས་རྩ་བར་རྣམ་མཁྱེན་ལུས་ཀྱི་ཐོག་མར་ཡོད་བཞིན་དུ། མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་སྐབས་སུ་གཞི་ཤེས་དང་པོར་བཤད་པ་འདི་དང་ཉན་ཐོས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཚོགས་བཅས་ཞེས་ཚིག་གིས་སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་སངས་རྒྱས་དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཚོགས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཚོགས་དང་བཅས་པར་བསྟན་པ་འདི་དང་། སྐབས་དེར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཚོགས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཚོགས་དང་། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་གསུམ་རིམ་བཞིན་དུ་བསྟན་པ་སྟེ། གནད་འདི་གསུམ་གྱིས་བསྟན་བཅོས་རྩ་བའི་དགོངས་པར་གདོན་མི་ཟའོ། །དེས་ན་བཤད་ཚུལ་དང་པོ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་ཡུམ་དང་། ཕྱི་མ་གཉིས་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཞེད་དོན་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཡུམ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ཞེས་པར་འགྱུར་བས་ཕྱག་གི་ཡུལ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡུམ་ཁོ་ན་སྟེ། འདིར་བསྟན་བཅོས་ལུས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོ་དང་། མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བུ་ལ་ཕྱག་འཚལ་བའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐེག་དམན་གྱི་རྒྱུད་

ཀྱི་གཞི་ཤེས་ནི་འདིར་སྦྲག་འཚལ་བའི་ཡུལ་མ་ཡིན་ཏེ། བསྟན་བཅོས་འདིའི་གདུལ་བྱའི་གཙོ་བོ་ཐེག་དམན་གྱི་ལམ་ལ་འཇུག་པ་སྤངས་ནས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་ལ་འཇུག་པའི་ཆེད་དུ། ལམ་རེ་རེའི་སྐབས་སུ་ཡང་ཐེག་དམན་གྱི་ལམ་ལས་ཁྱད་པར་འཕགས་ཚུལ་རེ་རེ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ཐུན་མོང་མིན་པའི་འཆད་ཚུལ་གསུམ་པོ་དེ་ལ་མཐའ་དཔྱོད་ཀྱིས་ཤེས་བྱེད་དང་ཡང་སྦྱར་བར་འདོད་ན་སྟོན་དོན་ཉིད་ལ་གཟིགས་འཚལ་ཞིང་། འདི་ནི་སྙིང་དོན་བསྡུས་ཏེ་བྲིས་པ་ཡིན་ནོ། །

དགོས་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཞི་བཤད་པ།

གཉིས་པ་རྗོད་བྱེད་བསྟན་བཅོས་ལ་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་དགོས་འབྲེལ་བཤད་པ་ལ། དང་པོ་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། སྐྱེ་བོ་བློ་གྲོས་དམན་པ་དག་གིས་འདི་ལྟར། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཡུམ་རྒྱས་པ་དང་འབྲིང་དང་མདོར་བསྡུས་པ་ལ་དད་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཕན་འདོགས་པར་བཞེད་པ་ཐུགས་རྗེ་ཅན་ཉིད་ཀྱིས། ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་པ་དེ་དང་དེ་ལས་ཡུམ་དོན་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་ཀྱི་རིམ་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་དོན་མཐའ་དག་གསལ་བར་མཛད་ཟིན་པ་མ་ཡིན་ནམ། བཅོམ་ལྡན་འདས་འཕགས་པ་མ་རྒྱལ་བ་ལས་རྒྱལ་བ་བྱམས་པས་ཀྱང་དེ་བསྟན་པ་ལ་དོན་ཅི་ཞིག་ཡོད་སྙམ་དུ་དོགས་པ་སྐྱེས་ན་དེ་བསལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡང་

རྒྱལ་བའི་ཡུམ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རིམ་པ་བསྟན་པའི་དོན་ལ་གདུལ་བྱ་དབང་པོ་རྣོན་པོའི་རིགས་ཅན་དག་ཐེ་ཚོམ་བསྐྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཀུང་རྒྱན་གྱི་བསྟན་བཅོས་ལ་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་བྱམས་པ་རང་གི་བསྟན་བཅོས་འདི་ཉིད་ཀྱི་བརྗོད་པར་བྱ་བ་དང་། དགོས་པ་དང་། དགོས་པའི་ཡང་དགོས་པ་དང་། འབྲེལ་པ་རྩ་ཚིག་གི་ཁོང་ན་ཡོད་པ་རྣམས་གསུངས་ཏེ་ཞེས་སོ། །འདིས་འཆད་པ་པོའི་ངག་ལ་ཡོད་པའི་དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི་ཡང་བསྟན་པ་སྟེ་དེ་ཡང་བསྟན་བཅོས་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལ་ཡོད་པའི་དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི་ནི་དགོས་འབྲེལ་ངག་གི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པ་དང་། དེ་བརྗོད་པས་ཉན་པ་པོའི་རྒྱུད་ལ་དོན་འགྱུར་གྱི་ཐེ་ཚོམ་སྐྱེ་བ་ནི་དགོས་པ་ཡིན་པ་དང་། ཐེ་ཚོམ་གྱིས་མཚམས་སྦྱར་ཏེ་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལ་ཐོས་བསམ་གྱིས་འཇུག་པ་ནི་ཉིང་དགོས་ཡིན་པ་དང་། དེ་དག་སྔ་ཕྱིར་བརྟེན་པ་ནི་འབྲེལ་པའོ། །

འདིར་ཐུན་མོང་མིན་པའི་འཆད་ཚུལ་ལྟར་ན། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཉིད་ལམ། །ཞེས་སོགས་ཚིགས་བཅད་གཉིས་ཏེ། འདིའི་ཚིགས་རྐང་དང་པོ་གསུམ་གྱིས་བརྗོད་བྱ། དེ་ནས་གསུམ་གྱིས་ཉིང་དགོས། ཐ་མ་གཉིས་ཀྱིས་དགོས་པ་བསྟན་ཏེ། དེ་ཡང་མགོན་པོ་བྱམས་པས་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་སྒོ་ནས་ཡུམ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ནས་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྒྱན་རྫོམ་པར་དམ་བཅས་པ་ན་དེའི་དང་པོར་བརྗོད་བྱ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་བཤད་ཚུལ་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་བསྟུས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་

མཁྱེན་གསུམ་ལ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཐ་སྙད་མཛད་པ་དེ་ཐོབ་བྱའི་འབྲས་བུར་བྱས་ནས། དེ་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ལམ་མཚོན་བརྗོད་ཀྱི་བཤད་ཚུལ་དང་པོས་བསྟུས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྐྱེ་མེད་གསུམ་རྟོགས་པའི་རྟོགས་པ་གང་ཟག་གི་ཚ་རྐྱེན་གྱི་སྒོ་ནས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་དུ་འགྱུར་བ་དེ་ཉིད་འདིར་བརྗོད་བྱ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཉིད་ལམ། །ཞེས་པས་བསྟན། འོ་ན་དེ་ཉིད་བཀའ་ལ་མ་ལྟོས་པར་བྱམས་པས་རང་སྟོབས་ཀྱིས་བཤད་པ་ཡིན་ནམ་སྙམ་ན། སྟོན་པས་འདི་ལས་བཤད་པ་གང་། །ཞེས་པ་སྟེ། སྟོན་པས་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ལས་གསུངས་པ་དེ་འདིར་བཤད་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི་དེ་ལས་ལོགས་སུ་མི་འཆད་ཅེས་པའི་དོན་ནོ། །འོ་ན་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ནས་བཤད་པའི་ཐེག་པ་གསུམ་ཆར་གྱི་ལམ་འདིར་འཆད་དམ་ཞེ་ན། གཞན་གྱིས་སྤྱོད་བ་མ་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་པ་སྟེ། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོར་ཐེག་པ་གསུམ་ཆར་གྱི་ལམ་གསུངས་ཀྱང་འདིར་ནི་ཐེག་པ་གཞན་གྱིས་སྤྱོད་བ་མ་ཡིན་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཁོ་ནས་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བར་བྱ་བ་དེ་འཆད་ཅེས་པའི་དོན་ནོ། །རྟོགས་རིགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་ནི་ཐེག་པ་གསུམ་ཆར་གྱི་རྟོགས་རིགས་དངོས་སུ་བསྟན་ཏེ། བྱང་སེམས་ཁོ་ནས་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བར་བྱ་བ་དེ་ལ་ཐེག་པ་གསུམ་ཆར་གྱི་རྟོགས་རིགས་ཚང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཐེག་དམན་རང་རྒྱུད་པའི་ལམ་ནི་གཞུང་འདིར་དངོས་སུ་མི་སྟོན་པར་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་དགོས་པ་ནི། སྟོན་པས་འདི་ལས་བཤད་པ་གང་། །ཞེས་

པ་ལས་འཕྲོས་ནས་སྟོན་པས་བཤད་ཟིན་པས་བསྟན་བཅོས་བརྩམས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ་སྙམ་ན། དེའི་ལན་ནི། བདེ་བླག་ཏུ་ནི་རྟོགས་པ་ཞེས། །བྱ་བ་རྩོམ་པའི་དགོས་པ་ཡིན། །ཞེས་པའི་ཚིགས་རྐང་ཐ་མ་གཉིས་ཏེ། བསྟན་བཅོས་མ་བརྩམས་ན་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་མདོ་དོན་བདེ་བླག་ཏུ་རྟོགས་པར་མི་ནུས་པས་དེ་དག་གིས་མདོ་དོན་དེ་རྟོགས་པའི་ཆེད་དུ་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པར་བྱ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །

གསུམ་པ་ཉིང་དགོས་ནི། འོ་ན་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོས་མདོ་དོན་བདེ་བླག་ཏུ་རྟོགས་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། དེའི་ལན་དུ། ཆོས་སྤྱོད་བཅུ་ཡི་བདག་ཉིད་ཀྱི། །མདོ་དོན་དྲན་པ་ལ་བཞག་ནས། །བློ་དང་ལྡན་པས་མཐོང་འགྱུར་ཕྱིར། །ཞེས་ཚིགས་རྐང་བར་པ་གསུམ་སྟེ། མདོ་དོན་བདེ་བླག་ཏུ་རྟོགས་པ་ལ་བསྟན་ནས་ཆོས་སྤྱོད་བཅུ་ཡི་བདག་ཉིད་ཀྱི་མདོ་དོན་དྲན་པའི་ཤེས་པ་ལ་བཞག་ནས། བློ་དང་ལྡན་པས་ཚོགས་སྦྱོར་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་གཅིག་ཏུ་བསྒོམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ས་དང་པོར་ཆོས་སྤྱོད་བཅུ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བར་འགྱུར་བ་ནི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཉིང་དགོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་དོན་ནོ། འདིར་ཆོས་སྤྱོད་བཅུ་ཡི་ངོས་འཛིན་ལ། རྒྱ་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས། དབུས་མཐའ་ནས་གསུངས་པའི་ཡི་གེ་འབྲི་མཆོད་སྦྱིན་པ་སོགས་བཅུ་ལ་བྱེད་པ་དང་། རྣམ་མཁྱེན་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་བཅུ་ལ་བྱེད་པ་དང་། ཕར་ཕྱིན་བཅུ་ལ་བྱེད་པ་སྟེ་ལུགས་གསུམ་བྱུང་ཡང་། བསྟན་

བཅོས་རྩ་བ་དང་འགྲེལ་ཚུང་གི་དགོངས་པ་ནི་ཕྱི་མ་ཉིད་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡང་། ཆོས་སྤྱོད་བཅུ་ཡི་བདག་ཉིད་ཀྱི། །མདོ་དོན་ཞེས་པས་མདོ་དོན་མ་ལུས་པ་ཆོས་སྤྱོད་བཅུས་བསྡུས་པར་གསུངས་པ་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཉིད་ལམ། །ཞེས་པའི་ལམ་དེ་དང་དོན་གཅིག་ཡིན་པའི་གནད་ཀྱིས་ཆོས་སྤྱོད་བཅུ་ནི་ཕར་ཕྱིན་བཅུ་ལ་འཇོག་གོ། །དེ་ལྟར་ན། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས།

"ཆོས་ནི་ཤེས་བྱ་ལམ་དང་ནི། །མྱ་ངན་འདས་དང་ཡིད་ཀྱི་ཡུལ། །གསུང་རབ་ཚེ་དང་བསོད་ནམས་དང་། །འབྱུང་འགྱུར་ངེས་དང་ཆོས་ལུགས་ལའོ། །"

ཞེས་དོན་བཅུ་ལ་འཇུག་པར་གསུངས་པ་ལས་སྐབས་འདིར་ནི། ལམ་ལ་འཇུག་ཅིང་། དེའི་སྤྱོད་པ་ནི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བཅུ་ཡིན་ལ། ཕར་ཕྱིན་བཅུས་མདོ་དོན་མ་ལུས་པ་བསྡུས་ཚུལ་ནི། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་སྐབས་སུ་ཡང་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བཅུ་པོ་འདི་ཉིད་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་ལྷོག་པ་ནས་བསྟན། སྦྱོར་བཞིའི་སྐབས་སུ་ཡང་བཅུ་པོ་དེ་ཉིད་ཉམས་ལེན་གྱི་ལྡོག་པ་ནས་བསྟན། ཆོས་སྐུའི་སྐབས་སུ་ཡང་བཅུ་པོ་དེ་ཉིད་འབྲས་བུའི་ལྡོག་པ་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་ཕར་ཕྱིན་ཕྱི་མ་བཞི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་ནང་དུ་འདུས་པས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཕར་ཕྱིན་དྲུག་པོ་དེ་ལ་སློབ་པའི་ཐ་སྙད་མཛད་ནས་དེ་ཉིད་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་སྐབས་སུ་བསྟན་པ་ལ་སྤྱིའི་

སྒྲུབ་པ་དང་། སྦྱོར་བཞིའི་སྐབས་སུ་བསྟན་པ་ལ་བྱེ་བྲག་གི་སྒྲུབ་པ། ཞེས་པའི་གཞུང་དང་འབྱོར་བ་ཡིན་ནོ། །བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཉིང་དགོས་མ་མཐའ་ས་དང་པོ་ནས་འཛོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཡིན་སྙམ་ན། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའི་གནས་སྐབས་སུ་བསྟན་བཅོས་ལ་མ་ལྟོས་པར་མདོ་དོན་བདེ་བླག་ཏུ་རྟོགས་པར་མི་ནུས་པས་བསྟན་བཅོས་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་པའི་མདོ་དོན་དེ་ཚོགས་སྦྱོར་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་བསྒོམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ས་དང་པོར་ཆོས་ཉིད་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཚེ་བསྟན་བཅོས་ལ་མ་ལྟོས་པར་རང་ཉིད་ཀྱིས་མདོ་དོན་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་སྒོ་ནས་བཀའི་དགོངས་པ་རང་དབང་དུ་འགྲེལ་ནུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ་དཔེར་ན་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་བཞིན་ནོ། །འདི་ལ་དགོངས་ནས།

> “གང་ཞིག་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་འབའ་ཞིག་གི །དབང་བྱས་
> རྣམ་གཡེང་མེད་ཡིད་ཅན་གྱིས་བཤད། །ཐར་པ་ཐོབ་པའི་
> ལམ་དང་རྗེས་མཐུན་པ། །དེ་ཡང་དྲང་སྲོང་བཀའ་བཞིན་
> སྤྱི་བོས་བླངས། །”

ཞེས་གསུངས་སོ། །མདོར་ན་དགོས་འབྲེལ་ངག་གི་ཚིགས་བཅད་གཉིས་པོ་འདིས་རྗོད་བྱེད་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལ་བརྟེན་ནས། བརྗོད་བྱ་དགོས་པ་ཉིང་དགོས་གསུམ་ལ་འཇུག་པའི་རིམ་པ་འདི་ལྟར་བསྟན་ཏེ། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའི་དུས་སུ་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལ་ཐོས་བསམ་བྱས་པས་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོའི་དོན་ངོ་བོ་ཆོས་སྦྱོད་བཅུ་ཡིན་ཀྱང་བསྟན་ཚུལ་སྐབས་བརྒྱད་ཀྱི་སྒོ་ནས་བསྟན་པ་

དེ་ཉིད་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པར་འགྱུར་ལ། དེའི་དོན་ཚོགས་སྦྱོར་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཉམས་སུ་བླངས་པས་ས་དང་པོར་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བཅུ་པོ་མངོན་དུ་འགྱུར་ལ། དེ་ནས་ལམ་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་བསྟན་བཅོས་ལ་མི་ལྟོས་པར་མདོའི་དོན་ལ་རང་ཉིད་ཀྱིས་འཇུག་པར་བསྟན་ཏེ་གསུང་རབ་མཐའ་དག་གི་དགོངས་པའོ་ཞེས་གསུངས། སློབ་དཔོན་གྱི་འགྲེལ་ཚུལ་ལ། དང་པོ་བརྗོད་བྱ་ནི། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ནི། ཐོབ་བྱའི་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་མཁྱེན་གསུམ་དང་། དེ་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ལམ་ནི་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་གསུམ་སྟེ་གང་ཟག་གི་ཚ་རྐྱེན་གྱི་སྒོ་ནས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་དུ་འགྱུར་བ་ཐམས་ཅད་བརྗོད་བྱར་ཉེ་བར་མཚོན་པ་ལྟར་ལེན་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ཡང་འདི་ལྟར། བཅོམ་ལྡན་འདས་སྐུ་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་ཆོ་འཕྲུལ་དང་། གསུང་རྗེས་སུ་བསྟན་པའི་ཆོ་འཕྲུལ་དང་། ཐུགས་ཀུན་ཏུ་བརྗོད་པའི་ཆོ་འཕྲུལ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་ལ་གདམས་ངག་རྗེས་སུ་སྟོན་པར་མཛད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས། རྒྱལ་བའི་ཡུམ་རྣམ་པ་གསུམ་ཆར་ལས་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བསྟན་བཅོས་འདིར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །འབྲེལ་བ་ནི། དེ་ལྟར་ན་བསྟན་བཅོས་འདི་ལས་ནི་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་གྱི་གཞུང་ཤེས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ཤེས་པས་དོན་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་ཤེས་པར་འགྱུར་བ་དེས་ན། རྗོད་པར་བྱེད་པ་

བསྟན་བཅོས་དང་བརྗོད་པར་བྱ་བའི་དོན་མངོན་པར་རྟོགས་པ་དག་ཐབས་དང་ཐབས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཚུལ་གྱིས་བྱམས་པས་འབྲེལ་བར་མཛད་པའོ། །འཕྲོག་བྱེད་སོགས་ཕྱི་རོལ་པ་དང་གཙིག་ཤོས་ནང་པ་ཉིད་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པ་ལ་གོམས་པར་མ་བྱས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བ་ལ་སོགས་པ་སྟེ་བསམ་པ་དང་སྒོམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་པ་སྐྱེ་བའི་རིམ་གྱིས་མ་མྱངས་པ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རང་དང་གཞན་གྱི་དོན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་རང་གིས་ཡོང་དུ་ཚུད་པ་གཞན་ཅི་ལ་ཡང་མ་རག་པར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ལམ་སྒྲུབ་པ་ལ་ཆས་པ་དག་ཡོ་ནས་ཤེས་རབ་གསུམ་གྱིས་ཡུམ་གྱི་ཚིག་དང་དོན་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བས་ཡང་ཡང་བཞག་པའི་བག་ཆགས་གོམས་པ་ལས་སེམས་དེ་དང་དེའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་བྱུང་བའི་འདྲིས་པའི་དངོས་པོ་ལ་མི་བརྗེད་པའི་དྲན་པའི་ཤེས་པ་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མདོའི་དོན་མ་ལུས་པ་སྟེ། ཤེས་བྱ་མཁྱེན་པ་གསུམ། ཉམས་ལེན་སྦྱོར་བ་བཞི། འབྲས་བུ་ཆོས་སྐུ་དང་བཅས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན་ཏེ། དེ་ཡང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་ལྡན་པས་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བཅུ་སྒྲུབ་པའི་སྤྱོད་པ་ཡིན་པར་ལེགས་པར་བཞག་ནས། དེ་ལྟར་སྤྱད་པའི་འབྲས་བུ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བ་རྟོགས་པའི་མཚན་ཉིད་ས་རབ་ཏུ་དགའ་བ་དང་དྲི་མ་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་རྟོགས་པའི་རིམ་པས

རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དགོས་པའི་ཡང་དགོས་པ་སྙེ་ཉིང་དགོས་ཀྱི་ཆེད་དུ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མངོན་པར་འདོད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མདོའི་དོན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་སྒྲུབ་པ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་མ་ལུས་པ་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་ཚེགས་ཆུང་ངུས་བདེ་བླག་ཏུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་ནི་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པའི་དགོས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །

རྩ་བ།

རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཉིད་ལམ། །
སྟོན་པས་འདི་རྣམས་བཤད་པ་གང་། །
གཞན་གྱིས་མྱོང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། །
ཆོས་སྤྱོད་བཅུ་ཡི་བདག་ཉིད་ཀྱི། །༢
མདོ་དོན་དྲན་པ་ལ་བཞག་ནས། །
བློ་དང་ལྡན་པས་མཐོང་འགྱུར་ཕྱིར། །
བདེ་བླག་ཏུ་ནི་རྟོགས་པ་ཞེས། །
བྱ་བ་རྩོམ་པའི་དགོས་པ་ཡིན། །༣

བསྡུས་དོན་ལུས་རྣམ་བཞག

གསུམ་པ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་མངོན་རྟོགས་བཤད་པ་ལ་

གསུམ་སྟེ། རྒྱས་པ་ལ་དད་པ་ལ་བརྒྱད་དུ་ཕྱེ་བ། བར་པ་ལ་དད་པ་ལ་དྲུག་ཏུ་བསྟན་པ། བསྡུས་པ་ལ་དད་པ་ལ་གསུམ་དུ་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། བསྡུས་དོན་ལུས་རྣམ་གཞག་དང་། ཚིག་དོན་ཡན་ལག་རྒྱས་བཤད་དོ། །དང་པོ་ལ་འགྲེལ་པས་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི།

བཤད་ཐབས་ཀྱི་མན་ངག་ལྔ་ལས། དེ་ལྟར་མཆོད་བརྗོད་ཀྱིས་མདོའི་དགོས་དོན་བསྟན་པའི་ཞར་ལ་འབྲེལ་བ་ལ་སོགས་པ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི་ཡང་བསྙད་ཟིན་ནས་དཔེར་ན་དཀྱུས་ས་མཐོང་བའི་རྟ་བཞིན་དུ་གདུལ་བྱ་ཉན་པ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཡན་ལག་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་དོན་བདེ་བླག་ཏུ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་། འཆད་པ་པོས་ཀྱང་བསྡུས་དོན་ལས་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་བྱས་པ་ཡང་མ་འཛིངས་པར་ཡན་ལག་རྒྱས་བཤད་ཉིད་ཀྱིས་བཤད་པར་བྱ་སླ་བར་གཟིགས་ནས་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་བཅོ་ལྔས་དང་པོ་མདོ་ཙམ་དང་། གཉིས་པ་ཅུང་ཟད་རྒྱས་པར་བསྟན་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་བསྡུས་དོན་ལུས་རྣམ་པར་བཞག་པ་མགོན་པོ་བྱམས་པས་གསུངས་ཏེ་ཞེས་པའོ། །

རྩ་བ།

ཤེས་རབ་ཕ་རོལ་ཕྱིན་པ་ནི། །
དངོས་པོ་བརྒྱད་ཀྱིས་ཡང་དག་བཤད། །

ཅེས་སོགས་ཚིགས་བཅད་བཅོ་ལྔ་ལས་དང་པོ་མདོ་ཙམ་སྟོན་པའི་ཚིགས་

རྐང་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ནི། མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་བཤད་ཚུལ་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་བསྟུས་པའི་འབྲས་བུ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ནི། དེ་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ལམ་གྱི་དངོས་པོ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཡང་དག་པར་བཤད། བཤད་ཚུལ་དང་པོས་བསྟུས་པའི་ལམ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ནི། གང་ཟག་གི་ཆ་རྐྱེན་གྱི་དངོས་པོ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཡང་དག་པར་བཤད། ཞར་ལ་སྟོན་པས་འདི་ལས་བཤད་པ་གང་ཞེས་པ་ལས་འཕྲོས་ནས་གཞུང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ནི། བརྗོད་བྱའི་དངོས་པོ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཡང་དག་པར་བཤད། ཅེས་པ་ཡང་ཐོབ་བོ། །དེ་ལྟར་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི་ཤེར་ཕྱིན་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ལ། ཕྱི་མ་གཉིས་ནི་བཏགས་པ་བ་ཡིན་པ་སྟེ། འདོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་གཞུང་ནི་དེ་སྟོན་བྱེད་ཡིན་པ་དང་། ལམ་ནི་དེ་ཐོབ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཏགས་པའི་དགོས་པ་ནི་འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་དོན་དུ་གཉེར་བས་གཞུང་ལ་ཐོས་བསམ་གྱིས་འཇུག་ཅིང་ལམ་བསྒོམ་བྱར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུའོ། །དངོས་ལ་གནོད་བྱེད་ནི་དེ་གཉིས་རབ་ཀྱི་མཐར་ཕྱིན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དངོས་པོ་བརྒྱད་ཀྱི་ངོས་འཛིན་གྱི་རྩ་ཚིག་ནི།

རྣམ་ཀུན་མཁྱེན་ཉིད་ལམ་ཤེས་ཉིད། །
དེ་ནས་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད། །༤
རྣམ་ཀུན་མངོན་རྫོགས་རྟོགས་པ་དང་། །

རྩེ་མོར་ཕྱིན་དང་མཐར་གྱིས་པ། །
སྐད་ཅིག་གཅིག་མངོན་རྫོགས་བྱང་ཆུབ། །
ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དང་དེ་རྣམས་བརྒྱད། །༥

ཅེས་པ་སྟེ། དེ་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་གྲངས་ངེས་ནི། དོན་དུ་གཉེར་བྱ་འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་དེ་ཐོབ་པ་ལ། གདན་ལ་དབབ་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་དང་། ཉམས་ལེན་སྒྲུབ་པ། ཐོབ་བྱའི་འབྲས་བུ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། འབྲས་བུ་ལ་སྨྲོ་བ་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་དུ་རྣམ་མཁྱེན། དེ་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ལམ་ཤེས། དེ་དག་གི་གོལ་ས་གཅོད་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་གཞི་ཤེས་ཏེ། དེ་གསུམ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ལ་བཞི་སྟེ། ཐོས་བསམ་གྱིས་གདན་ལ་ཕབ་པའི་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བསྡུས་ནས་སྒོམ་དགོས་པས་རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ། དེ་ཉིད་ལ་སྒོམ་བྱུང་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་སྒོ་ནས་དབང་ཐོབ་པ་རྩེ་མོའི་སྦྱོར་བ། དེ་ཉིད་ལ་བློའི་ནུས་པ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་གོ་རིམ་དུ་སྒོམ་པ་མཐར་གྱིས་པའི་སྦྱོར་བ། དེ་ཉིད་ལ་བརྟན་པ་ཐོབ་ནས་ཅིག་ཅར་དུ་སྒོམ་པ་སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱོར་བ་རྣམས་སུ་གྲངས་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ཐོབ་བྱའི་འབྲས་བུ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་སྟེ་དེ་ལྟར་རྣམ་པ་བརྒྱད་དོ། །ཞེས་བསྡུས་པའོ། །

གཉིས་པ་དེ་ལས་ཅུང་ཟད་ཕྱེ་སྟེ་བཤད་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཡུལ་དང་། སྦྱོར་བ་དང་། འབྲས་བུའོ། །དང་པོ་ལ་རྣམ་མཁྱེན། ལམ་ཤེས། གཞི་ཤེས

གསུམ་ལས། དང་པོ་རྣམ་མཁྱེན་ནི།

རྩ་བ།

སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་གདམས་ངག་དང་། །

ངེས་འབྱེད་ཡན་ལག་རྣམ་བཞི་དང་། །

སྒྲུབ་པ་ཡི་ནི་རྟེན་གྱུར་པ། །

ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་། །༦

དམིགས་པ་དག་དང་ཆེད་དང་ནི། །

གོ་ཆ་འཇུག་པའི་བྱ་བ་དང་། །

ཚོགས་ནི་ངེས་པར་འབྱུང་བཅས་རྣམས། །

ཐུབ་པའི་རྣམ་ཀུན་མཁྱེན་པ་ཉིད། །༧

ཅེས་པ་སྟེ། འདི་ལ་རྣམ་མཁྱེན་མཚོན་བྱེད་ཆོས་བཅུའི་ངོ་བོ་དང་གྲངས་ངེས་ནི། བསམ་པ་དང་སྦྱོར་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་བསམ་པ་ནི་སེམས་བསྐྱེད༡། གཉིས་པ་སྦྱོར་བ་ལ་སྒྲུབ་པའི་རྒྱུ། འབྲས་བུ་སྒྲུབ་པ། སྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་གི་ཆོས་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་སྒྲུབ་པའི་རྒྱུ་ནི་གདམས་ངག་༢། གཉིས་པ་འབྲས་བུ་སྒྲུབ་པ་ནི་ངེས་འབྱེད་ཡན་ལག་༣ །གསུམ་པ་སྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་གི་ཆོས་ལ་སྒྲུབ་པའི་རྟེན། སྒྲུབ་པའི་དམིགས་པ། སྒྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ། སྒྲུབ་པ་རང་གི་ངོ་བོ་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་སྒྲུབ་པའི་རྟེན་ནི་ཆོས་དབྱིངས་༤། གཉིས་པ་སྒྲུབ་པའི་དམིགས་པ་ནི་སྒྲོ་འདོགས་གཅད་

བྱ་༥། གསུམ་པ་སྒྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ནི་ཆེན་པོ་གསུམ༦། བཞི་པ་སྒྲུབ་པ་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་བཞི་སྟེ། དང་པོ་འཁོར་གསུམ་མི་དམིགས་པས་གོ་བགོས་པ་གོ་ཆའི་སྒྲུབ་པ་༧། གཉིས་པ་གོ་བགོས་པ་ལྟར་ཐེག་ཆེན་ལ་སྦྱོར་བའི་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱིས་ཞུགས་པ་འཇུག་པའི་སྒྲུབ་པ་༨། གསུམ་པ་ཞུགས་པའི་འོག་ཏུ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་ཆེད་ཚོགས་བསགས་པ་ཚོགས་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་༩། བཞི་པ་ཚོགས་ཀྱི་དཔུང་སོགས་པས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལས་རྒྱལ་བ་ངེས་འབྱུང་སྒྲུབ་པ་རྣམས་སོ་༡༠། །ཆོས་བཅུ་པོ་དེས་རྣམ་མཁྱེན་ཇི་ལྟར་མཚོན་ཚུལ་ནི། ཡུལ་གྱིས་ཡུལ་ཅན་མཚོན་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཏེ། ཆོས་བཅུ་པོ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་ནི་རྣམ་མཁྱེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་བཅུ་པོ་རྟེན་ལུས་དང་སྦྱར་བ་ནི། ཐུབ་པའི་རྣམ་ཀུན་མཁྱེན་པ་ཉིད། །ཅེས་པ་སྟེ། རྣམ་ཀུན་མཁྱེན་ཉིད་ཅེས་པའི་རྣམ་མཁྱེན་ངོས་བཟུང་བའོ། །

གཉིས་པ་ལམ་ཤེས་ནི།

རྩ་བ།

མོག་མོག་པོར་བྱེད་ལ་སོགས་དང་། །
སློབ་མ་བསེ་རུའི་ལམ་གང་དང་། །
འདི་དང་གཞན་པའི་ཡོན་ཏན་གྱིས། །

ཕན་ཡོན་ཆེ་བ་མཐོང་བའི་ལམ། །༨
བྱེད་པ་དང་ནི་མོས་པ་དང་། །
བསྟོད་དང་བཀུར་དང་བསྔགས་པ་དང་། །
བསྔོ་དང་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ། །
ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བླ་མེད་དག །༩
སྒྲུབ་དང་ཤིན་ཏུ་དག་པ་ཞེས། །
བྱ་བ་འདི་ནི་སྒོམ་པའི་ལམ། །
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མཁས་རྣམས་ཀྱི། །
ལམ་ཤེས་ཉིད་ནི་དེ་འདྲར་བཤད། །༡༠

ཅེས་པ་སྟེ། འདི་ལ་ལམ་ཤེས་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་བཅུ་གཅིག་གི་ངོ་བོ་དང་གྲངས་ངེས་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་འོད་ཀྱིས་འདོད་གཟུགས་ཀྱི་ལྷའི་འོད་མོག་མོག་པོར་བྱེད་པ་སོགས་ལམ་ཤེས་བསྐྱེད་པའི་ཆོས་དང་། རང་བཞིན། བྱེད་ལས་རྣམས་དང་པོ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཅེས་གཅིག་ཏུ་བགྲང་༡། གཉིས་པ་ཤེས་བྱ་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ལ་གཉིས་ཏེ། གཞན་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་ལམ་དང་། རང་མངོན་དུ་བྱ་བའི་ལམ་མོ། །དང་པོ་ལ་སློབ་མ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་ལ་བསྟན་བྱ་ཤེས་བྱ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་དང་༢། བསེ་རུ་སྟེ་རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས་ཅན་ལ་བསྟན་བྱ་ཤེས་བྱ་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་དང་གཉིས༣། གཉིས་པ་རང་མངོན་དུ་བྱ་བའི་ལམ་ལ་ཡང་གཉིས། དང་པོ་སྦྲིབ་

པ་ཕྱོགས་གཅིག་སྤང་བའི་གཉེན་པོ་མཐོང་ལམ་༤། གཉིས་པ་སྒྲིབ་པ་མཐའ་དག་སྤང་བའི་གཉེན་པོ་སྒོམ་ལམ་ལ་གཉིས་ལས་དང་པོ་སྒོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པ་དངོས་༥། གཉིས་པ་བྱེད་པ་ཅན་གྱི་སྒོམ་ལམ་ལ་རྗེས་ཐོབ་དག་པ་འཇིག་རྟེན་པའི་རང་བཞིན་དང་། མཉམ་གཞག་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་རང་བཞིན་གཉིས། དེའི་དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས་དང་པོ་བསོད་ནམས་མ་སྨིན་པ་སྨིན་པར་བྱེད་པ་ལ། མོས་པ་སྒོམ་ལམ་དངོས་དང་༦། མོས་པའི་ཕན་ཡོན་བསྟོད་བཀུར་བསྔགས་པ་གཉིས་༧། གཉིས་པ་སྨིན་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱུར་བསྒྱུར་བར་བྱེད་པ་བསྔོ་བ་སྒོམ་ལམ་༨། གསུམ་པ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་ཡོངས་སུ་སྤེལ་བར་བྱེད་པ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་སྒོམ་ལམ་མོ་༩། །གཉིས་པ་མཉམ་གཞག་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་རང་བཞིན་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ཡོན་ཏན་མངོན་པར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་སྒྲུབ་པ་སྒོམ་ལམ་༡༠། གཉིས་པ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དག་པར་བྱེད་པ་རྣམ་དག་སྒོམ་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་༡༡། །མཚོན་ཚུལ་ནི། རང་གི་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་ཏེ། ཕལ་ཆེར་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་མཚོན་བྱེད་ཆོས་བཅུ་གཅིག་པོ་འདི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟེན་ལུས་དང་སྦྱར་བ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མཁས་རྣམས་ཀྱི། །ལམ་ཤེས་ཉིད་ནི་དེ་འདྲར་བཤད། །ཅེས་པ་སྟེ། ལམ་ཤེས་ཉིད་ཅེས་པའི་ལམ་ཤེས་ངོས་བཟུང་བའོ། །

གསུམ་པ་གཞི་ཤེས་ནི།

རྩ་བ།

ཤེས་པས་སྲིད་ལ་མི་གནས་ཤིང་། །
སྙིང་རྗེས་ཞི་ལ་མི་གནས་དང་། །
ཐབས་མ་ཡིན་པས་རིང་བ་དང་། །
ཐབས་ཀྱིས་རིང་བ་མ་ཡིན་ཉིད། །༡༡
མི་མཐུན་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་དག་དང་། །
སྦྱོར་དང་དེ་ཡི་མཉམ་ཉིད་དང་། །
ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་མཐོང་བའི་ལམ། །
དེ་འདྲ་ཀུན་ཤེས་ཉིད་དུ་འདོད། །༡༢

ཅེས་པ་སྟེ། འདི་ལ་གཞི་ཤེས་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་དགུའི་ངོ་བོ་དང་གྲངས་ངེས་ནི། འཇུག་ཡུལ་གཞི་ཤེས། འཇུག་པ་སྦྱོར་བ། ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་སྟེ་གསུམ། དང་པོ་ལ་གཞི་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ། ཉེ་རིང་གི་རྒྱུ་མཚན། མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་གཉེན་པོའི་ཁྱད་པར་དང་གསུམ། དང་པོ་ངོ་བོ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཤེས་པས་སྲིད་ལ་མི་གནས་པའི་གཞི་ཤེས་དང་༡ སྙིང་རྗེས་ཞི་ལ་མི་གནས་པའི་གཞི་ཤེས་སོ་༢། །གཉིས་པ་ཉེ་རིང་གི་རྒྱུ་མཚན་ལ་གཉིས་ཏེ། ཐབས་ལ་མི་མཁས་པས་འབྲས་ཡུམ་ལ་རིང་བའི་གཞི་ཤེས་དང་༣ ཐབས་ལ་མཁས་པས་འབྲས་ཡུམ་ལ་ཉེ་བའི་གཞི་ཤེས་སོ་༤། །གསུམ་པ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་གཉེན་པོའི་ཁྱད་པར་ལ་གཉིས་ཏེ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་དང་༥ གཉེན་པོ་

གཞི་ཤེས་སོ་༦། །གཉིས་པ་འཇུག་པ་སྦྱོར་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྦྱོར་བའི་དབྱེ་བ་དང་༧། དེ་ཡི་མཉམ་ཉིད་དོ༨། །གསུམ་པ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་ནི་མཐོང་བའི་ལམ་མོ་༩། །མཚོན་ཚུལ་ནི། ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་མཚོན་པ་སྟེ། ཕལ་ཆེར་བའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་ཚོས་དགུ་པོ་ནི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟེན་ལུས་དང་སྦྱར་བ་ནི། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་ཞེས་དང་། དེ་འདྲ་ཀུན་ཤེས་ཉིད་དུ་འདོད། །ཅེས་པ་སྟེ། དེ་ནས་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད། །ཅེས་པའི་གཞི་ཤེས་ངོས་བཟུང་བའོ། །

གཉིས་པ་སྦྱོར་བ་ལ་བཞི་ལས་དང་པོ་རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་ནི།

རྩ་བ།

རྣམ་པ་སྦྱོར་བར་བཅས་རྣམས་དང་། །

ཡོན་ཏན་སྐྱོན་དང་མཚན་ཉིད་བཅས། །

ཐར་དང་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་དང་། །

སློབ་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་ཚོགས། །༡༣

སྲིད་དང་ཞི་བ་མཉམ་ཉིད་དང་། །

ཞིང་དག་བླ་ན་མེད་པ་ནི། །

རྣམ་ཀུན་མངོན་རྫོགས་རྟོགས་པ་སྟེ། །

འདི་ནི་ཐབས་མཁས་བཅས་པ་ཡིན། །༡༤

ཞེས་པ་སྟེ། འདི་ལ་ཡང་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་བཅུ་གཅིག་གི་ངོ་བོ་དང་གྲངས་ངེས་ནི། སྦྱོར་བ་སྒོམ་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཚུལ། ཞུགས་པའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག བསྒོམ་བྱ་སྦྱོར་བའི་ངོ་བོ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ་བསྒོམ་བྱ་དང་། སྒོམ་པའི་རྣལ་འབྱོར། སྟོན་འགྲོའི་ཆོས། ཉེ་རྒྱུ་དང་བཞི། དང་པོ་བསྒོམ་བྱ་ནི་རྣམ་པ་༡། གཉིས་པ་སྒོམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་ནི་སྦྱོར་བ་༢། གསུམ་པ་སྟོན་འགྲོའི་ཆོས་ལ་གསུམ་སྟེ། ཡོན་ཏན་དང་༣། སྐྱོན་དང་༤། མཚན་ཉིད་དོ་༥། །བཞི་པ་ཉེ་རྒྱུ་ནི་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་ནོ་༦། །གཉིས་པ་ཞུགས་པའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་ལ་གཉིས་ལས་དང་པོ་སྦྱོར་བ་སྐྱེས་པའི་གནས་སྐབས་ནི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་དང་༧། གཉིས་པ་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་དངོས་ནི་སློབ་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་ཚོགས་སོ་༨། །གསུམ་པ་བསྒོམ་བྱ་སྦྱོར་བའི་ངོ་བོ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ཆོས་སྐུའི་རྒྱུ་ནི་སྲིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་དང་༩། གཉིས་པ་གཟུགས་སྐུའི་རྒྱུ་ནི་ཞིང་དག་པའི་སྦྱོར་བ་དང་༡༠། གསུམ་པ་ཕྲིན་ལས་ཀྱི་རྒྱུ་ནི་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་སྦྱོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་༡༡། །མཚོན་ཚུལ་ནི་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་ཏེ། ཕལ་ཆེར་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཆོས་བཅུ་གཅིག་པོ་འདི་རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལུས་དང་སྦྱར་བ་ནི། རྣམ་ཀུན་མངོན་རྫོགས་རྟོགས་པ་སྟེ་ཞེས་པ་སྟེ། ། རྣམ་ཀུན་མངོན་རྫོགས་རྟོགས་པ་དང་། །ཞེས་པ་རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་ངོས་བཟུང་བའོ། །

གཉིས་པ་རྩེ་སྦྱོར་ནི།

རྩ་བ།

དེ་ཡི་རྟགས་དང་རྣམ་འཕེལ་དང་། །
བརྟན་དང་སེམས་ཀུན་གནས་པ་དང་། །
མཐོང་ཞེས་བྱ་དང་སྒོམ་པ་ཞེས། །
བྱ་བའི་ལམ་ནི་སོ་སོ་ལ། །༧༥
རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམ་བཞི་ཡི། །
གཉེན་པོ་རྣམ་པ་བཞི་དང་ནི། །
བར་ཆད་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན། །
ལོག་པར་སྒྲུབ་དང་བཅས་པ་ནི། །༧༦
རྩེ་མོའི་མངོན་རྟོགས་

ཞེས་པ་སྟེ། འདི་ལ་ཡང་རྩེ་སྦྱོར་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱད་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་གྲངས་ངེས་ནི། སྦྱོར་ལམ། མཐོང་ལམ། སྒོམ་ལམ། བར་ཆད་མེད་པའི་རྩེ་སྦྱོར་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི་སྦྱོར་ལམ་རྩེ་སྦྱོར་ལ་བཞི་སྟེ། རྩེ་སྦྱོར་དེའི་རྟགས་དང་༡། དེའི་རྣམ་འཕེལ་དང་༢། དེའི་བརྟན་པ་དང་༣། དེའི་སེམས་ཀུན་ཏུ་གནས་པས་མཚོན་པའི་རྩེ་སྦྱོར་རོ་༤། །གཉིས་པ་མཐོང་ལམ་རྩེ་སྦྱོར་ནི། མཐོང་སྤང་བཞིའི་གཉེན་པོར་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་༥། གསུམ་པ་སྒོམ་ལམ་རྩེ་སྦྱོར་ནི་སྒོམ་ལམ་བཞིའི་གཉེན་པོར་བར་ཆད་མེད་ལམ་མོ་༦། །བཞི་

པ་བར་ཆད་མེད་པའི་རྩེ་སྦྱོར་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་དངོས་ནི་བར་ཆད་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་༄། གཉིས་པ་ནི་བསལ་བྱ་ལོག་སྒྲུབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཉ། །མཚོན་ཚུལ་ནི་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་ཏེ། ཕལ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཆོས་བརྒྱད་པོ་འདི་རྩེ་སྦྱོར་གྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལམ་ཤེས་སོགས་ལ་ཕལ་ཆེ་བ་སྨོས་པའི་དོན་ནི། ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་པོ་གསུམ་དང་། བྱང་སེམས་སོ་སྐྱེའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་དང་། ཡོན་ཏན་དང་། སྐྱོན་དང་། སློབ་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་ཚོགས་དང་། བསལ་བྱ་ལོག་སྒྲུབ་རྣམས་དེ་དང་དེའི་ངོ་བོ་ཡིན་པ་བསལ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལུས་དང་སྦྱར་བ་ནི། རྩེ་མོའི་མངོན་རྟོགས། ཞེས་པ་སྟེ། རྩེ་མོར་ཕྱིན་དང་། ཞེས་པའི་རྩེ་སྦྱོར་ངོས་བཟུང་བའོ། །

གསུམ་པ་མཐར་གྱིས་པའི་སྦྱོར་བ་ནི།

རྩ་བ།

མཐར་གྱིས་པ། །

རྣམ་གསུམ་རྣམ་བཅུ་

ཞེས་པ་སྟེ། མཐར་གྱིས་པའི་སྦྱོར་བ་མཚོན་བྱེད་ཆོས་བཅུ་གསུམ་གྱི་ངོ་བོ་དང་གྲངས་ངེས་ནི། དེ་ལ་སྦྱོར་བ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་། བསམ་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་། དེ་ཉིད་རྣམ་པ་དག་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་དང་གསུམ་ལས། དང་

པོ་ལ་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་༨ གཉིས་པ་བསམ་པ་ཕུན་ཚོགས་ལ་ལམ་གྱི་རྟེན་དང་། དེའི་གཞི་དང་། དེ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་དབང་པོ་རྗེས་སུ་དྲན་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལམ་གྱི་རྟེན་ལ་དཀོན་མཆོག་རྗེས་སུ་དྲན་པ་གསུམ་༩། གཉིས་པ་ལ་ལམ་དེའི་གཞི་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་གཏོང་བ་རྗེས་སུ་དྲན་པ་གཉིས་༡༡། གསུམ་པ་ལམ་དེ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་དབང་པོ་ལྷ་རྗེས་སུ་དྲན་པའོ་༡༢། །གསུམ་པ་དེ་གཉིས་རྣམ་པར་དག་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་ནི། དངོས་མེད་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་མཐར་ཕྱིན་པའི་སྦྱོར་བ་ཡིན་ནོ་༡༣། །མཚོན་ཚུལ་ནི་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་ཏེ། ཆོས་བཅུ་གསུམ་པོ་ནི་མཐར་ཕྱིན་པའི་སྦྱོར་བའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལུས་དང་སྦྱར་བ་ནི། མཐར་ཕྱིན་པ། ཞེས་པ་སྟེ། ལུས་ཀྱི་ཚིགས་དང་ཁྱད་པར་མི་སྣང་ངོ་། །

བཞི་པ་སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱོར་བ་ནི།

རྩ་བ།

སྐད་ཅིག་མ། །
གཅིག་གིས་མངོན་རྫོགས་བྱང་ཆུབ་པ། །
མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ནི་རྣམ་པ་བཞི། །༡༤

ཞེས་པ་སྟེ། འདི་ལ་སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱོར་བ་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་བཞིའི་ངོ་བོ་དང་གྲངས་ངེས་ནི། རྟོགས་རིགས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཚུལ་དང་། ཤེས་བྱ་

རྟོགས་པའི་ཚུལ་དང་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་རྣམ་པར་སྨིན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ནི། རྣམ་པར་སྨིན་པ་མིན་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱོར་བ་དང་༡། རྣམ་པར་སྨིན་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ནི། རྣམ་པར་སྨིན་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱོར་བའོ་༢། །གཉིས་པ་ཤེས་བྱ་རྟོགས་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས་ལས། ཆོས་ཐམས་ཅད་མཚན་ཉིད་མེད་པར་རྟོགས་པ་ནི་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱོར་བ་དང་༣། ཆོས་ཐམས་ཅད་གཉིས་སུ་མེད་པར་རྟོགས་པ་ནི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱོར་བ་སྟེ་༤། རྒྱུན་མཐའི་ཡེ་ཤེས་གཅིག་ཉིད་ལ་མཚན་ཉིད་དོན་ལྡོག་མི་འདྲ་བ་བཞིར་ཕྱེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མཚོན་ཚུལ་ནི་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་ཏེ། ཆོས་བཞི་པོ་ནི་སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱོར་བའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལུས་དང་སྦྱར་བ་ནི། སྐད་ཅིག་མ། །གཅིག་གིས་མངོན་རྫོགས་བྱང་ཆུབ་པ། །ཞེས་པ་སྟེ། སྐད་ཅིག་གཅིག་མངོན་རྫོགས་བྱང་ཆུབ། །ཅེས་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱོར་བ་ངོས་བཟུང་བའོ། །

གསུམ་པ་འབྲས་བུ་ནི་ཆོས་སྐུ་སྟེ།

ཙ་བ།

ངོ་བོ་ཉིད་ལོངས་རྫོགས་བཅས་དང་། །
དེ་བཞིན་གཞན་པ་སྤྲུལ་པ་ནི། །

ཚོས་སྐུ་མཛད་པ་དང་བཅས་པ། །

རྣམ་པ་བཞིར་ནི་ཡང་དག་བརྗོད། །༧༨

ཅེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་ཡང་ཆོས་སྐུ་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་བཞིའི་ངོ་བོ་དང་གྲངས་ངེས་ནི། ཆོས་སྐུ་དངོས་དང་། དེའི་མཛད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་དང་༡། ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ་༢། སྤྲུལ་པའི་སྐུ༣་སྟེ་གསུམ་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་དང་། གཉིས་པ་མཛད་པ་ནི་ཁྱབ་ལས་༤ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མཚོན་ཚུལ་ནི་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་ཏེ། སྐུ་གསུམ་དང་བྱེད་པ་པོ་ལ་ཡོད་པའི་ཕྲིན་ལས་ནི་ཆོས་སྐུའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལུས་དང་སྦྱར་བ་ནི། ཆོས་སྐུ། ཞེས་པ་སྟེ། ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དང་། ཞེས་པའི་ཆོས་སྐུ་ངོས་བཟུང་བའོ། །དེ་ལྟར་ན་དངོས་བརྒྱད་རེ་རེ་ལ་ཡང་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་རྐང་གྲངས་བསྟན་པ་དང་། དེ་ལུས་དང་སྦྱར་བ་གཉིས་གཉིས་གསུངས་ཤིང་མཁྱེན་གསུམ་ལ་ནི་འདི་ནས་བསྟན་པའི་མཁྱེན་གསུམ་དང་། མཆོད་བརྗོད་ཀྱིས་བསྟན་པའི་མཁྱེན་གསུམ་དོན་གཅིག་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་དང་སྦྱར་བ་ཡང་གསུངས་སོ། །ལུས་དང་སྦྱོར་བ་ལ་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་མདུག་ཏུ་སྦྱར་བ་དང་། བར་དུ་སྦྱར་བ་དང་། ཐོག་མར་སྦྱར་བ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི་མཁྱེན་གསུམ་དང་རྩེ་སྦྱོར། གཉིས་པ་ནི་རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་དང་འབྲས་བུ་ཆོས་སྐུ། གསུམ་པ་ནི་མཐར་གྱིས་པ་དང་སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱོར་བའོ། །

འགྲེལ་པ་ནི། བསྡུས་དོན་ལུས་རྣམ་གཞག་ལ་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་

བཅོ་ལྔ་ཡོད་པ་དེ་ལ་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་ནི། ཡུམ་གྱི་ལུས་དངོས་པོ་བརྒྱད་དུ་བསྡུས་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་མདོར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་རྗེས་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་བཅུ་གསུམ་གྱིས་ནི། དངོས་པོ་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་དོན་བདུན་ཅུར་བསྡུས་ནས་རྒྱས་པར་བཤད་དེ། དེ་ལྟར་ན་སྒྲོ་སྐུར་གྱི་མཐའ་གཉིས་ཀ་སྤང་བའི་ཆེད། བསྡུས་པ་དང་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ལུས་རྣམ་གཞག་གི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་བཅོ་ལྔས་ཡུམ་གྱི་ལུས་ཀྱི་བསྡུས་དོན་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །ཚིག་དོན་རྒྱས་པར་མ་བཀྲོལ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། བསྡུས་པའི་དོན་གྱི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་རྣམས་ནི་བསྟན་བཅོས་མཛད་པ་པོ་བྱམས་པ་ཉིད་ཀྱིས། སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་ཕྱིར། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་འོག་ནས་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་བསྟན་བཅོས་མཐའ་དག་གིས་རྒྱས་པར་འཆད་པས་ན། རྒྱས་བཤད་དེ་དག་རྣམ་པར་བཤད་པས་བསྡུས་པའི་དོན་ཡང་བཤད་པར་བསམས་ཏེ། འགྲེལ་ཆུང་དོན་གསལ་འདིར་ཡང་བཤད་ན་ཟློས་པའི་ཉེས་པར་འགྱུར་དུ་དོགས་ནས་སེང་བཟང་བདག་གིས་ཚིག་རྣམ་པར་མ་བཀྲོལ་ལོ་ཞེས་སོ། །

རྣམ་མཁྱེན་བཤད་པ།

མཚམས་སྦྱར།

གཉིས་པ་ཚིག་དོན་ཡན་ལག་རྒྱས་བཤད་ལ་གསུམ་སྟེ། ཤེས་བྱ་མཁྱེན་པ་གསུམ། ཉམས་ལེན་སྦྱོར་བ་བཞི། འབྲས་བུ་ཆོས་ཀྱི་སྐུའོ། །དང་པོ་ལའང་གསུམ་ལས། དང་པོ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་རྒྱུ་མཚན་གྱི་སྒོ་ནས་མཚམས་སྦྱར། མཚོན་བྱེད་ཀྱི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པར་བཤད། སྐབས་ཀྱི་སྒོ་ནས་མཇུག་བསྡུ་བ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི།

དེ་ལྟར་བསྡུས་པའི་དོན་ཀུན་བསྟན་ཟིན་ནས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གང་ཞིག་འདས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པའི་རྗེས་སུ་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་འདོད་པས་དོན་དུ་གཉེར་བྱའི་འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཐོབ་པར་བྱ་དགོས་པས་ན། སྐབས་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ནས་དང་པོར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དེ་སྡུད་པའི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་དེ་དག་རྒྱས་པར་རྣམ་པར་བཤད་པའི་སྒོ་ནས་བཤད་པར་བཞེད་དེ་ཞེས་སོ། །

འདིར་འོ་ན་མཁྱེན་གསུམ་སྟོན་པའིསྐབས་གཞན་དུ་གཞི་ཤེས་ཐོག་མར་བསྟན་ནས་འདིར་རྣམ་མཁྱེན་ཐོག་མར་བསྟན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ལ་སྐབས་གཞན་དུ་གཞི་ཤེས་དང་པོར་བསྟན་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང་། འདིར་རྣམ་མཁྱེན་དང་པོར་བསྟན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གཉིས་ལས། དང་པོ་

ལ་འཕགས་པ་སོ་སོའི་མཁྱེན་གསུམ་འཆད་པའི་ཚེ་གཞི་ཤེས་དང་པོར་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་གོ་རིམ་ལྟར་དམན་མཆོག་གི་གོ་རིམ་ཡིན་ཏེ། འདི་ནི་གླེང་གཞིའི་གོ་རིམ་དང་མཐུན་ནོ། །བྱང་སེམས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་གསུམ་འཆད་པའི་ཚེ་གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་དང་པོར་བསྟན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་རྟོགས་རིགས་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྟོགས་རིགས་དེ་དང་པོར་བསྒོམ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣལ་འབྱོར་ས་བཞིའི་རིམ་པས་ལམ་ལ་འཇུག་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལ་དགོངས་ནས་རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བའི་སྐབས་སུ་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་དང་། གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་དང་པོར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་མཁྱེན་གསུམ་འཆད་པའི་ཚེའང་གཞི་ཤེས་དང་པོར་བསྟན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། རྒྱུའི་ངོས་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་རིམ་པ་དང་མཐུན་པ་དང་། འབྲས་བུའི་ངོས་ནས་གླེང་གཞིའི་གོ་རིམ་དང་མཐུན་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལ་དགོངས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་བརྒྱ་དང་བཅུ་འཆད་པའི་ཚེ་གཞི་ཤེས་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་དང་པོར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་གོ་རིམ་ལ་ནི་བྱང་སེམས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སཡི་མཁྱེན་གསུམ་དང་། གླེང་གཞིའི་གོ་རིམ་གསུམ་ཆར་ཚང་ཚུལ་ནི་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་གོ་རིམ་ཕལ་ཆེར་དེ་ལྟར་ཡིན་ན། འདིར་རྣམ་མཁྱེན་ཐོག་མར་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། འདིའི་གདུལ་བྱའི་གཙོ་བོ་ནི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་འབྲས་བུ་ལ་སྤྲོ་བ་སྐྱེས་ཏེ། དེའི་རྒྱུ་ལ་འཇུག་པའི་ཆེད་དུ་འཐོབ་བྱའི་འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་དེ་ཐོག་མར་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སྐབས་དང་པོར་བསྟན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་ནི། སྐབས་བརྒྱད་ཀྱི་གོ་རིམ་ལ་འཇུག་པའི་ཚེ་རྣམ་མཁྱེན་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་བཅུ་པོ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་རྣམ་མཁྱེན་ལ་འཇུག་སྟེ། མཚོད་བརྗོད་ཀྱི་བཤད་ཚུལ་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་བསྟུས་པའི་རྣམ་མཁྱེན་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཉིད་ལམ། །ཞེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་རྣམ་མཁྱེན་དང་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཆད་ཚུལ་ནི་མི་གཅིག་སྟེ། སྔ་མ་གཉིས་ནི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་ཆར་ལམ་དུ་བྱས་པའི་འབྲས་བུའི་སྒོ་ནས་བཤད་ཅིང་། འདིར་ནི་མངོན་རྟོགས་ཕྱི་མ་བདུན་ལམ་དུ་བྱས་པའི་འབྲས་བུའི་སྒོ་ནས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་དབབ་པའི་ཡུལ་དུ་བཞག་པའི་ཚེ་ནི། ཆོས་བཅུ་པོ་སྐྱེ་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ལ་འཇུག་གོ། །དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི། བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པ་མཐའ་དག་མངོན་སུམ་དུ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐར་ཐུག དབྱེ་ན་ཇི་ལྟ་བ་དང་། ཇི་སྙེད་པ་མཁྱེན་པ་གཉིས་ལས། དང་པོའི་མཚན་ཉིད་ནི། དྲི་བྲལ་གྱི་ཆོས་དབྱིངས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་

པའི་ཡེ་ཤེས་མཐར་ཐུག གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཆོས་ཅན་གྱི་རྣམ་པ་མ་ལུས་པ་དང་། རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་གཙོ་བོ་མཁྱེན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གཉིས་ལས། དང་པོའི་མཚན་ཉིད། ཆོས་ཅན་ཇི་སྙེད་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐར་ཐུག གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད། ཐེག་ཆེན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་སོགས་ཆོས་བཅུ་པོ་མངོན་སུམ་དུ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐར་ཐུག་གོ། །དེ་ལྟར་ན་ཡུལ་གྱིས་ཡུལ་ཅན་མཚོན་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཆོས་བཅུ་པོས་རྣམ་མཁྱེན་མཚོན་པའོ། །

གཞན་ཡང་རྒྱུས་འབྲས་བུ་མཚོན་པའི་ཚུལ་ཡང་འདི་ལ་གནས་ཏེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་ཆོས་བཅུ་པོ་དེས་རྣམ་མཁྱེན་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་སྒྲུབ་པ་བསྟན་ནས་སྒྲུབ་པ་དེའི་འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་པ་ནི་རྣམ་མཁྱེན་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་མཚོན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མཚོན་བྱེད་ཆོས་བཅུ་པོའི་གོ་རིམ་ངེས་པ་ནི། ཐོག་མར་སེམས་བསྐྱེད་སྟོན་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་འོག་ཏུ་གདམས་ངག་སྟོན་ཏེ། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྐབས་སུ་དམིགས་ཡུལ་དུ་བྱས་པ་དེ་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་གདམས་ངག་ཉན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་འོག་ཏུ་ངེས་འབྱེད་ཡན་ལག་སྟོན་ཏེ། གདམས་ངག་གི་དོན་ཉམས་སུ་བླངས་པ་ལས་ངེས་འབྱེད་ཡན་ལག་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་འོག་ཏུ་སྒྲུབ་པའི་རྟེན་སྟོན་ཏེ། ངེས་འབྱེད་ཡན་ལག་ཐོབ་ནས་སེམས་ཀྱི་ཆོས་དབྱིངས་དེས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲུབ་པ་པོ་ནའི་རྟེན་བྱེད་

ཀྱི་ཐེག་པ་གཞན་གྱི་སྒྲུབ་པའི་རྟེན་བྱེད་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་འོག་ཏུ་སྒྲུབ་པའི་དམིགས་པ་སྟོན་ཏེ། ཐེག་པ་གཞན་དུ་འགྱུར་མི་སྲིད་པའི་སྒྲུབ་པ་དེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་འོག་ཏུ་སྒྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་སྟོན་ཏེ། དམིགས་པ་བདེན་བཞི་ལ་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་དེ་ཆེན་པོ་གསུམ་དུ་མ་ངེས་ཀྱང་། དམིགས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་དེ་ཆེན་པོ་གསུམ་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་འོག་ཏུ་གོ་སྒྲུབ་སྟོན་པ་སོགས་ནི་འོག་ནས་འབྱུང་ངོ་། །

སེམས་བསྐྱེད་བཤད་པ།

རྩ་བའི་མདོ་སྦྱོར་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་བཅུ་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་སེམས་བསྐྱེད་ལ། རྩ་བའི་མདོ་སྦྱོར་བསྡུས་ཏེ་བསྟན། སྐབས་ཀྱི་གནད་དོན་ཅུང་ཟད་དཔྱད། འགྲེལ་པས་ཚིག་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་ཕྱིར། །ཡང་དག་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད། །ཅེས་པ་སྟེ། སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། ཞེས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དེ་གང་ཞེ་ན། དེའི་མཚན་ཉིད་ནི། གཞན་དོན་གྱི་ཕྱིར་དུ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད་པའོ། །ཞེས་པས་བསྟན་ཏོ། །འོ་ན་གོང་དུ།

"སྟོན་པས་འདི་ལ་བཤད་པ་གང་། །"

ཞེས་གསུངས་པས་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དེ་སྟོན་པས་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ལས་ཇི་ལྟར་བཤད་པ་དེ་ཉིད་བསྟན་བཅོས་འདིར་བདེ་བླག་ཏུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཇི་ལྟར་བསྟན་སྙམ་ན། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དམིགས་པ་བྱང་ཆུབ་དང་གཞན་དོན་གཉིས་པོ་དེ་ནི་ཡུམ་གྱི་མདོ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་ངག་གིས་བསྡུས་པ་དང་རྒྱས་པ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་དང་སྦྱར་བ་ནི། དེ་དང་དེ་ནི་མདོ་བཞིན་དུ། །བསྡུས་དང་རྒྱས་པའི་སྒོ་ནས་བརྗོད། །ཅེས་ཚིག་རྐང་གཉིས་ཏེ། དེ་ཡང་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དམིགས་པ་བྱང་ཆུབ་དེ་དང་། གཞན་དོན་དེ་ནི་མདོ་ལས་བསྡུས་པ་དང་། རྒྱས་པ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བསྟན་པ་བཞིན་དུ་རྒྱན་གྱི་བསྟན་བཅོས་འདིར་ཡང་བསྡུས་པ་དང་རྒྱས་པ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བརྗོད་ཅེས་པའི་དོན་ནོ། །

བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་བསྡུས་པ་དང་རྒྱས་པའི་སྒོ་ནས་བརྗོད་པ་དེ་གང་ཞེ་ན། དེ་ཡང་ས་གསེར་ཟླ་བ་མེ་ཞེས་སོགས་སོ། །ཚུལ་ཇི་ལྟར་སྟོན་ན། ས་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་དེས་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དམིགས་པ་གཞན་དོན་དང་བྱང་ཆུབ་གཉིས་ཀ་མདོར་བསྡུས་ནས་སྟོན་ཏེ། མདོ་ལས། ཤཱ་རིའི་བུ་འདི་ལ་བྱང་སེམས་ཆེན་པོ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་བར་འདོད་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་

བཙོན་པར་བྱའོ་ཞེས་པས་བྱང་ཆུབ་མདོར་བསྟན་ཅིང་། བྱང་སེམས་ཆེན་པོ་ཕྱོགས་བཅུ་རེ་རེ་ཞིང་གང་གཱའི་ཀླུང་གི་བྱེ་མ་སྙེད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ན་སེམས་ཅན་གང་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཕུང་པོ་ལྷག་མ་མེད་པའི་དབྱིངས་སུ་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་འདོད་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་བསླབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་པས་གཞན་དོན་མདོར་བསྟན་པ་ཡིན་ལ་འདིར་དེ་གཉིས་ཀའི་དོན་བསྡུས་ནས་ས་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཆོས་དཀར་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞིའི་དངོས་པོར་གྱུར་པ་གསུངས་པའི་ཆོས་དཀར་པོ་ནི་བྱང་ཆུབ་དང་། གཞན་དོན་གཉིས་ཀ་ལ་འཇོག་དགོས་སོ། །གསེར་བཟང་པོ་དང་། ཟླ་བ་ཚེས་པ་དང་། མེ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་གསུམ་གྱིས་ནི་བྱང་ཆུབ་རྒྱས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། དང་པོས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ངོ་བོ་ཕར་ཕྱིན་དྲུག་ཏུ་ཕྱེ་ནས་བསྟན། གཉིས་པས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ངོ་བོ་བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་བར་དུ་ཕྱེ་ནས་བསྟན། གསུམ་པས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ངོ་བོ་མཁྱེན་པ་གསུམ་དུ་ཕྱེ་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཏེར་ལྟ་བུ་མན་ཆད་ཀྱིས་ནི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དམིགས་པ་གཞན་དོན་རྒྱས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ་གཞན་དོན་དུ་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སློབ་ཚུལ་དཔེ་དུ་མའི་སྒོ་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་ཕྱིར། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་བསྟན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དང་། ས་ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་པོ་ཡིན་ཁྱབ་

མཉམ་དུ་འདོད་དགོས་ཏེ། གཞུང་སྔ་མས་སེམས་བསྐྱེད་དེས་གཞན་དོན་དང་བྱང་ཆུབ་གཉིས་ལ་དམིགས་པར་བསྟན་ནས། དམིགས་པ་གཉིས་པོ་དེ་ཉིད་ས་ཞེས་པའི་ཚིག་གིས་མདོར་བསྟན། གསེར་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསྟན་བཅོས་རྩ་བར་སེམས་བསྐྱེད་མདོ་དང་སྦྱར་བ་ནི་གདམས་ངག་ནས་ཕྲིན་ལས་ཀྱི་བར་རྣམས་ཀྱང་མདོ་དང་སྦྱར་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེསཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་ལ། དངོས་སུ་མ་སྦྱར་བ་ནི་ཚིག་མང་དུ་དོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མདོ་དང་སྦྱར་བའི་དགོས་པ་ནི་རྗེས་འཇུག་གི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱལ་བའི་བཀའ་ལ་མ་ལྟོས་པར་ཞེན་ལྟའི་དབང་གིས་བསྟན་བཅོས་རང་དགར་རྩོམ་པ་དགག་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

སྐབས་ཀྱི་གནད་དོན་ཅུང་ཟད་དཔྱད་པ།

གཉིས་པ་སྐབས་ཀྱི་གནད་དོན་ཅུང་ཟད་དཔྱད་པ་ནི། འོ་ན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཚན་གཞི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གང་ཡིན་ཞེ་ན། འཕགས་སེང་གཉིས་ཀྱིས་གཙོ་སེམས་ལ་བཞེད་ཚུལ་འོག་འགྲེལ་པའི་སྐབས་སུ་འབྱུང་ལ། མགོན་པོ་བྱམས་པས་སེམས་བྱུང་ལ་བཤད་དེ་འདིར་ཡང་།

“ཡང་དག་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད། །”

ཅེས་དང་། མདོ་སྡེ་རྒྱན་དུ།

“དོན་གཉིས་ལྡན་པའི་སེམས་བྱུང་བ། །”

ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཐོགས་མེད་སྐུ་མཆེད་ཀྱང་འདི་ཉིད་བཞེད་དོ། །ཁྱད་ཀྱི་དོན་ནི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཚན་གཞི་གཙོ་བོ་སེམས་བྱུང་འདུན་པ་དང་། སེམས་པ་གཉིས་ལ་འཇོག་དགོས་ཏེ། ཡང་དག་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད། །ཅེས་པའི་འདོད་པ་དེ་འདུན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་།

“དོན་གཉིས་ལྡན་པའི་སེམས་བྱུང་བ། །”

ཞེས་པའི་སེམས་བྱུང་དེ་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་སེམས་པ་ལ་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐོགས་མེད་ཀྱིས་ནི་དེ་གཉིས་ཀ་ལ་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། སྨོན་ལམ་གྱི་མཆོག་སེམས་བསྐྱེད་དུ་བཤད་ཅིང་སྨོན་ལམ་དེ་ཡང་། མདོ་སྡེ་རྒྱན་དུ།

“བརྟན་པ་རྣམས་ཀྱི་སྨོན་ལམ་ནི། །སེམས་པ་འདུན་དང་
བཅས་པ་སྟེ། །”

ཞེས་སེམས་པ་དང་འདུན་པ་གཉིས་སུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་སེམས་བསྐྱེད་དེ་སེམས་བྱུང་དེ་གཉིས་སུ་ངེས་སམ་ཞེ་ན། སེམས་བྱུང་གཉིས་པོ་དེ་སེམས་བསྐྱེད་དུ་ནམ་ཞིག་སོང་བའི་ཚེ་དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་སེམས་བྱུང་གཞན་རྣམས་ཀྱང་། གཞན་སྟོབས་ཀྱིས་སེམས་བསྐྱེད་དུ་སོང་བ་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ཡང་སེམས་སེམས་བྱུང་གི་ལྡོག་པ་ནས་མ་སྨོས་པའི་སྐབས་འགྲོ་དང་། སེམས་བསྐྱེད་དང་། སྦྱོར་བ་དང་། སྒྲུབ་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་གཙོ་བོར་སེམས་བྱུང་གི་སྟེང་ནས་འཇོག་ཀྱང་གཞན་སྟོབས་ཀྱིས་སེམས་

སེམས་བྱུང་གཉིས་ཆར་ཡོད་པ་ནི་མངོན་པ་གོང་འོག་སོགས་གསུང་རབ་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འོ་ན་དེ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་དེ་སྨོན་འཇུག་གི་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་དགོས་པ་ལ་དེ་གཉིས་འགལ་ལམ་མི་འགལ་ཞེ་ན། འདིར་རྗེ་བཙུན་ས་སྐྱ་པའི་བཞེད་པ་ནི། སྤྱིར་སྨོན་པ་ལ། སྨོན་པའི་སེམས། སྨོན་པ་སེམས་བསྐྱེད་པ། སྨོན་པ་མི་ཉམས་པར་སྲུང་བ་དང་གསུམ། འཇུག་པ་ལ་ཡང་འཇུག་པའི་སེམས། འཇུག་པ་སེམས་བསྐྱེད་པ། འཇུག་པ་མི་ཉམས་པར་སྲུང་བ་དང་གསུམ་དུ་མཛད་ནས་སྨོན་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་འདོད་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་ལམ་སྒྲུབ་པར་འདོད་པ་ཡིན་པས་བློ་གཉིས་པོ་དེ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་ནས་སྡོམ་པས་མ་ཟིན་པའི་ཚེ་ན་སྨོན་པ་དང་། འཇུག་པའི་སེམས་ཙམ་དང་། སྡོམ་པས་ཟིན་པའི་ཚེ་ན་སྨོན་པ་དང་འཇུག་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དང་། དེ་མན་ཆད་དུ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ཐམས་ཅད་སྨོན་པ་མི་ཉམས་པར་སྲུང་བ་དང་། འཇུག་པ་མི་ཉམས་པར་སྲུང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དེ་གཉིས་མི་འགལ་བར་བཞེད་དོ། །དེས་ན་སྨོན་འཇུག་གི་སེམས་བསྐྱེད་མཚན་ཉིད་པ་སྐྱེས་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་དུ་ཞུགས་པ་དུས་མཉམ་སྟེ། སྨོན་འཇུག་གི་སེམས་བསྐྱེད་མཚན་ཉིད་པ་ལ་སྡོམ་པས་ཟིན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་དགོས་ཤིང་། དེ་སྐྱེས་པའི་ཚེ་འགྲོ་བའི་བྱ་བས་ཟིན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་སྐྱེས་དགོས་ལ་དེ་ཉིད་

ལམ་དུ་ཞུགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྟོན་པ་དམྱལ་བའི་ཤིང་རྟ་འདྲེན་པའི་གྱད་དུ་འཁྲུངས་པའི་ཚེ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པར་བཤད་པ་ལྟ་བུ་ལམ་མ་ཞུགས་ན་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་པར་བཤད་པ་ནི་སྨོན་པ་དང་འཇུག་པའི་སེམས་ཙམ་ལ་དགོངས་པའམ། གལ་ཏེ་སེམས་བསྐྱེད་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ན་ནི་དེའི་ཚེ་ལམ་དུ་ཞུགས་པ་ལ་ཡང་འགལ་བ་མེད་དོ། །དེས་ན་སྨོན་འཇུག་གི་སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་པོ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་ནས་ཇི་སྲིད་གནས་ཀྱི་བར་དུ་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་དུས་མཉམ་དུ་སྐྱེས་པའི་ཚེ་སྨོན་འཇུག་གི་སེམས་ཙམ་ནི་སེམས་བྱུང་འདུན་པ་དང་། སྨོན་འཇུག་གི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་གཙོ་བོ་ནི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྤོང་བའི་སེམས་པའི་སྟེང་ནས་འཇོག་པ་ཡིན་པས། སེམས་པ་དེ་སྨོན་པ་སེམས་བསྐྱེད་དང་། འཇུག་པ་སེམས་བསྐྱེད་དུ་ནམ་སོང་བའི་ཚེ་དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་སེམས་བྱུང་ཐམས་ཅད་སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

འོ་ན་སྨོན་འཇུག་གི་སེམས་བསྐྱེད་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ན་སྡོམ་པས་ཟིན་དགོས་ན་སྤྱོད་འཇུག་ཏུ།

"བྱང་ཆུབ་སྨོན་པའི་སེམས་ལས་ནི། །འཁོར་ཚེ་འབྲས་
བུ་ཆེར་འབྱུང་ཡང་། །ཇི་ལྟར་འཇུག་པའི་སེམས་བཞིན་
དུ། །བསོད་ནམས་རྒྱུན་ཆགས་འབྱུང་བ་མིན། །"

ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། སྨོན་པའི་སེམས་ནི་སྡོམ་

པས་མ་ཟིན་པའི་སློན་པའི་སེམས་ཙམ་ལ་དགོངས་ཤིང་། ཇི་ལྟར་འཇུག་པའི་སེམས་བཞིན་དུ། །ཞེས་པ་ནི་དེ་ཉིད་སྟོམ་པས་ཟིན་ནས་ལམ་ལ་འཇུག་པ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ཀྱི་མཇུག་ཏུ།

"གང་ནས་བཟུང་སྟེ་སེམས་ཅན་ཁམས། །མཐའ་ཡས་རབ་ཏུ་བསྒྲལ་བའི་ཕྱིར། །མི་ལྡོག་པ་ཡི་སེམས་ཀྱིས་སུ། །སེམས་དེ་ཡང་དག་བླངས་གྱུར་པ། །དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་གཉིད་ལོག་གམ། ། བག་མེད་གྱུར་ཀྱང་བསོད་ནམས་ཤུགས། །རྒྱུན་མི་ཆད་པ་དུ་མ་ཞིག །ནམ་མཁའ་མཉམ་པར་རབ་ཏུ་འབྱུང་། །"

ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་སློན་འཇུག་གི་སེམས་བསྐྱེད་མཚན་ཉིད་པ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ནས་རྒྱུན་མཐའི་བར་དུ་བཞག་པར་ཁྱད་པར་མེད་ན། སྤྱོད་འཇུག་ཏུ།

"འགྲོ་བར་འདོད་དང་འགྲོ་བ་ཡི། །ཁྱེ་བྲག་ཇི་ལྟར་ཤེས་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་མཁས་པས་འདི་གཉིས་ཀྱི། །ཁྱེ་བྲག་རིམ་བཞིན་ཤེས་པར་བྱ། །"

ཞེས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། གཞུང་དེས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་དུ་ཞུགས་ནས་སངས་རྒྱས་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་འགྲོ་བར་འདོད་པའི་བློ་དང་། འགྲོ་བའི་བྱ་བས་ཟིན་པ་གཉིས་ཡོད་པ་ལ། སློན་འཇུག་གཉིས་སུ་བཞག་པར་བསྟན་པས་ལུགས་འདི་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལས་གཞན་

དུ་འགྲོ་བའི་བྱ་བས་ཟིན་པའི་ཚེ་འགྲོ་བར་འདོད་པའི་བློ་མེད་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་མི་འཐད་དེ། འདི་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་འགྲོ་བར་འདོད་པ་དང་། འགྲོ་བ་དཔེར་བྱས་པ་ཡིན་པས་འཇིག་རྟེན་ན་འགྲོ་བའི་བྱ་བས་ཟིན་ཀྱང་འགྲོ་བར་འདོད་པའི་བློ་མེད་ན་དེ་ཉིད་དུ་གནས་པའམ། ཕྱིར་ལྡོག་པར་སྤྱོང་བས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །འགྲོ་བའི་བྱ་བས་མ་ཟིན་པའི་གོང་དུ་འགྲོ་བར་འདོད་པའི་བློ་ཙམ་ཡོད་པ་ནི་སྨོན་པའི་སེམས་ཙམ་ཡོད་པ་དང་མཚུངས་སོ། །

འོ་ན་འདིར་བསྟན་སེམས་བསྐྱེད་ཐ་མ་གསུམ་པོ་དེ་ལ་སྨོན་འཇུག་གཉིས་ཀྱིས་ཁྱབ་པར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་ཡང་འདོད་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་བཞག་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། སློབ་དཔོན་གྱིས་ནི་དོན་བདུན་ཅུའི་ཐོག་མ་སེམས་བསྐྱེད་དང་། བར་དུ་ཚོགས་སྒྲུབ་ཀྱི་སྐབས་སུ་སྟོང་ཉིད་ཉི་ཤུའི་ཡུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་དང་། ཐ་མ་ཕྱིན་ལས་དང་གསུམ་གྱི་ས་མཚམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་དུ་བཞག་པས་དོན་གཞན་རྣམས་ཀྱི་ས་མཚམས་ཀྱང་བདེ་བླག་ཏུ་རྟོགས་པ་ལ་དགོངས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་བཞག་པ་ཡིན་གྱི། བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་དེ་གསུམ་མེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་དང་། མདོ་སྡེ་རྒྱན་དུ། སེམས་བསྐྱེད་ཉེར་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་བཞག་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤྲིན་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་ནི་ས་བཅུ་པ་ཚོས་ཀྱི་སྤྲིན་ལ་འཇོག་པ་སྐབས་ཀྱི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཡང་འགའ་ཞིག་སྨོན་འཇུག་གཉིས་པོ་དེ་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དབྱེ་བར་བྱས་ནས་དེ་གཉིས་ལ་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་ཁྱབ་ཅིང་། དེ་གཉིས་དང་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་གཞི་མཐུན་མེད་པར་འདོད་ན། དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་ཕྱིར། །ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་སྨོན་འཇུག་གཉིས་ཀྱིས་བསྡུས་ཤིང་། གཞུང་དེས་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཁོ་ནའི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སྨོན་འཇུག་གཉིས་ཀྱིས་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཉེར་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བསྡུས་ཤིང་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱང་སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་ཀྱིས་བསྡུས་པས། ཕར་ཕྱིན་དྲུག་དང་ལྡན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ལས་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གནད་ཀྱི་དོན་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། ས་དང་པོའི་མཉམ་གཞག་གི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་གཙོ་སེམས་གཅིག་གི་འཁོར་དུ་ཀུན་འགྲོ་ལྔ་དང་། ཡུལ་ངེས་ལྔ། དགེ་བ་བཅུ་གཅིག་སྟེ་སེམས་བྱུང་ཉེར་གཅིག་འབྱུང་ལ། ཀུན་འགྲོ་ལྔའི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་པ་དང་། ཡུལ་ངེས་ལྔའི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་འདུན་པ་དེ་སྨོན་འཇུག་གི་སེམས་བསྐྱེད་དུ་སོང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱིས་སེམས་སེམས་བྱུང་ཐམས་ཅད་སྨོན་འཇུག་གི་སེམས་

བསྐྱེད་དུ་འགྱུར་བ་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །ཡུལ་ངེས་ལྔའི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་། ཤེས་རབ་གཉིས་པོ་དེ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་སུ་སོང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་སེམས་བྱུང་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་དུ་སྒྱུར་བར་བྱེད་དོ། །དེས་ན་ས་དང་པོའི་མཉམ་གཞག་གིས་བསྡུས་པའི་སེམས་སེམས་བྱུང་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་འདུན་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པའི་ཆ་ནས་སྨོན་པ་སེམས་བསྐྱེད་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཆེད་དུ་ལམ་སྒྲུབ་པའི་སེམས་པ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པའི་ཆ་ནས་འཇུག་པ་སེམས་བསྐྱེད། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཆ་ནས་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་དུ་འཇོག་པ་ནི་ཚད་ལྡན་གྱི་གཞུང་ལུགས་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཕྱོགས་གཅིག་པ་ཡིན་ནོ། །

འོ་ན་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་དང་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་པོ་མི་འགལ་བར་འགྱུར་ཏེ། སྨོན་འཇུག་གཉིས་དང་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྨོན་འཇུག་གི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་མ་ཁྱབ་པས་སྐྱོན་མེད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་བྱང་སེམས་སོ་སྐྱེའི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་དང་། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་སྨོན་འཇུག་གི་སེམས་བསྐྱེད་དང་། ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་གཞི་མཐུན་ཡིན་ལ། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་

ལ་མཉམ་པར་གཞག་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་སྨོན་འཇུག་གི་སེམས་བསྐྱེད་དང་། དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་གཞི་མཐུན་ཡིན་ནོ། །མདོར་བསྡུས་ན། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི། རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་ཁྱད་པར་བའོ། །བྱང་སེམས་ཀྱི་སྡོམ་པའི་མཚན་ཉིད་ནི། རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་ཁྱད་པར་བ་གང་ཞིག མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྤོང་བའི་སེམས་པ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་དབང་ལྡན་རྒྱུན་ཆགས་པའོ། །དབྱེ་བ་ལ། ས་མཚམས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། མོས་པས་སྤྱོད་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དང་། ལྷག་བསམ་རྣམ་པར་དག་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དང་། རྣམ་པར་སྨིན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དང་། སྒྲིབ་པ་སྤངས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དང་བཞིའོ། །དཔེའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། ས་ལྟ་བུ་ནས་སྤྲིན་ལྟ་བུའི་བར་ཉེར་གཉིས་སོ། །དམིགས་ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། སྨོན་པ་སེམས་བསྐྱེད་དང་། འཇུག་པ་སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་ཡོད་དེ། འབྲས་བུ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་དམིགས་པ་དང་། དེའི་རྒྱུ་ལམ་ལ་དམིགས་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་དང་། ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་ཡོད་དེ། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་བསྡུས་པ་དང་། མ་བསྡུས་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད།

གསུམ་པ་འགྲེལ་པའི་སྒོ་ནས་ཚིག་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་

ལ། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། ས་མཚམས་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། འདི་ལྟར། སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་རང་གི་ངོ་བོ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་བསྒྲུབ་བྱར་དམིགས་པ་དང་བཅས་པ། ཞེས་མཚམས་སྦྱར།

རྩ་བ།

སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་ཕྱིར། །

ཡང་དག་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད། །

ཅེས་གསུངས་ཏེ། རང་ཉིད་སངས་རྒྱས་སུ་གྲུབ་ནས་གཞན་རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་དོན་གྱི་ཕྱིར་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་སྐལ་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་འབད་པར་བྱའོ་ཞེས་སེམས་བསྐྱེད་པ་དེ་ལ་དབྱེ་ན། གཞན་གྱི་དོན་དུ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་སྨོན་པ་དང་། དེ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པའི་སེམས་ཏེ་དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་རྣམ་པ་གཉིས་སོ། །

འདི་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ། དང་པོ་རྩོད་པ་འགོད་པ་ནི། ཁོ་ན་རེ། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད་པ་ཉིད་ནི་བྱང་ཆུབ་དོན་དུ་གཉེར་བ་དགེ་བའི་ཆོས་ལ་འདུན་པ་སྟེ་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ལ། སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཙོ་བོའི་སེམས་ཉིད་ཡུལ་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་གཞན་དོན་དང་བྱང་ཆུབ་སྣང་བ་ཅན་དུ་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ནམ་སྟེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཇི་ལྟར་ན་འདོད་པ་དེ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། ལན་ལ་གཉིས

ལས། དང་པོ་རྒྱུའི་མིང་གིས་བཏགས་པར་བསྟན་པ་ནི། སེམས་བྱུང་ཡིན་ན་སེམས་བསྐྱེད་མིན་པ་བདེན་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་འདིར་སེམས་བྱུང་གི་མིང་གིས་འདོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། འགྲོ་བ་མགོན་མེད་པ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱ་མཚོར་ནུབ་པ་ལ་མངོན་པར་བལྟས་ནས་དེ་གདོན་པའི་བསམ་པ་དགེ་བའི་ཆོས་གཞན་དོན་ལ་འདུན་པའི་མཚན་ཉིད་དེ། གཞན་དོན་དོན་དུ་གཉེར་བ་ཡོད་ན་དེ་ལས་འབྲས་བུ་འཚང་རྒྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པས། དེས་ན་རྒྱུ་དགེ་བའི་ཆོས་ལ་འདུན་པའི་མིང་དེས་འབྲས་བུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། བཏགས་པའི་དགོས་པ་ནི། དེ་ལྟར་གཞན་དོན་དོན་དུ་གཉེར་བའི་འདུན་པ་དེ་ཡོད་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་པའི་རྒྱུད་ན་དགེ་བའི་ཆོས་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་ཞིང་འཕེལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། རྒྱུ་འདུན་པའི་མིང་གིས་ཉེ་བར་བཏགས་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་པས་སེམས་བྱུང་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་བཀོད་པའི་ཉེས་པ་མེད་དོ། །

གཉིས་པ་གྲོགས་ཀྱི་མིང་གིས་བཏགས་པར་བསྟན་པ་ནི། ལན་གྱི་རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན་གྲོགས་སྨོན་ལམ་ནི་དོན་དུ་གཉེར་བ་སྟེ། དེ་གང་ཞེ་ན། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད་པ་ཉིད་ཡིན་ལ། གྲོགས་སྨོན་ལམ་དེ་དང་ལྡན་ཅིག་སྤྱོད་པའི་དོན་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་གྲོགས་སྨོན་ལམ་དེའི་སྒྲར་བསྟན་ལ། དེའི་དགོས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ན་གྲོགས་དོན་གཉེར་གྱི་

སྨོན་ལམ་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སྨོན་ལམ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་དེ་སྐྱེའོ་ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡིན་ནོ། །ཉི་སྣང་ལས་ཀྱང་།

"སེམས་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྟེ་རྣམ་པར་རིག་པའོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་གང་ཞེ་ན། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྟེ་དཀར་པོའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པ་ནི་དེ་ལ་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །"

ཞེས་གསུངས་སོ། །དམིགས་ཡུལ་ལ་དྲི་བས་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། ཡང་མཐར་ཐུག་གང་འདོད་པའི་བདག་ཉིད་དངོས་ཀྱི་དམིགས་པ་དང་། དགོས་པ་གང་གི་དོན་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་དམིགས་པ་སྟེ། རིམ་པ་བཞིན་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དེ་ནི་གང་ཡིན། གཞན་གྱི་དོན་དེ་ནི་གང་ཡིན་ཞེ་ན།

རྩ་བ།

དེ་དང་དེ་ནི་མདོ་བཞིན་དུ། །
བསྡུས་དང་རྒྱས་པའི་སྒོ་ནས་བརྗོད། །༡༨

ཅེས་བྱ་བ་བྱམས་པས་གསུངས་ཏེ། མདོ་ནི། རྒྱལ་བའི་ཡུམ་རྣམ་པ་གསུམ་ཆར་ལས་ཀྱང་གསུང་ཚུལ་ནི།

"ཤཱ་རིའི་བུ་འདི་ལ་བྱང་སེམས་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་

རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པར་
འདོད་པས་ཡུམ་ལ་བརྩོན་པར་བྱའོ། །"

ཞེས་པ་འདིས་བྱང་ཆུབ་མདོར་བསྟན་ཏེ། རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མིང་ཙམ་བསྟན་པས་སོ། །འདིར་མདོ་ཚིག་དུམ་བུར་བཀོད་པ་ནི།

"ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བསྒྲུབ་པར་བྱའོ། །"

ཞེས་པ་དང་།

"ཤཱ་རིའི་བུ་འདི་ལ་བྱང་སེམས་ཆེན་པོ་མི་གནས་པའི་ཚུལ་
གྱིས་ཡུམ་ལ་གནས་ཏེ། སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་
སྦྱིན་པར་བྱ་བ་དང་། སྦྱིན་པ་པོ་དང་ལེན་པ་པོ་ལ་སོགས་པ་
མི་དམིགས་པར་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་གྱིས་སྦྱིན་སོགས་ཕ་རོལ་
ཏུ་ཕྱིན་པ་རྫོགས་པར་བསྒྲུབ་པར་བྱའོ། །"

ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོས་ནི། བྱང་ཆུབ་རྒྱས་བཤད་དུ་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དོན་ཅན་དང་། ཞེས་པ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ངོ་བོ་ཕར་ཕྱིན་དྲུག་ཏུ་ཕྱེ་སྟེ་བཤད་པས་སོ། །

ཡང་བྱང་སེམས་ཆེན་པོ་ཕྱོགས་བཅུ་རེ་རེ་ཞིང་གངྒཱའི་ཀླུང་གི་སོགས་ཀྱི་མདོ་ཚིག་བསྡུས་པ་འདིར་བཀོད་པ་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རང་རང་གི་སྐལ་བ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་དགོད་པར་འདོད་པས་སོགས་ཀྱིས་གཞན་དོན་མདོར་བསྟན་ཏེ། གཞན་དོན་གྱི་

ཐབས་མ་ཕྱེ་བར་བསྟན་པས་སོ། །སེམས་ཅན་སེར་སྣ་ཅན་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་དགོད་པར་འདོད་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་འདི་ཉིད་ལ་བསྒྲུབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་རྒྱས་པར་ གཞན་དོན་གྱི་ཐབས་ཕྱེ་ནས་བསྟན་པས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་བྱང་ཆུབ་དང་གཞན་དོན་རབ་ཏུ་སྟོན་པ་ཡི་མདོ་དོན་བརྗོད་བྱར་ལྷུར་ལེན་པར་བྱེད་པའི་རྒྱན་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ངག་གིས་མདོའི་དོན་དང་མི་འགལ་བར་བསྡུས་པ་དང་། རྒྱས་པའི་སྒོ་ནས་དམིགས་ཡུལ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དང་གཞན་གྱི་དོན་བསྟན་ཏེ་ཞེས་སོ། །དོན་བསྡུ་བ་ནི། དེ་ལྟར་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་གྱི་དོན་གྱི་ཕྱིར་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །འོ་ན་སེམས་བསྐྱེད་ཡུམ་གསུམ་ག་དང་སྦྱར་བ་ལྟར། གདམས་ངག་སོགས་ཀྱང་སྦྱར་དགོས་སོ་སྙམ་ན། གཙུག་ལག་གི་གཞུང་སྟེ་ཡུམ་གྱི་མདོ་དེ་དག་ལས་སྐབས་ཀྱི་དོན་གདམས་ངག་ནས་ཕྲིན་ལས་ཀྱི་བར་དུ་སྟོན་པ་ལྷུར་ལེན་པ་ནི། རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་པ་ཐམས་ཅད་ལས་ཀྱང་གསུང་མོད་ཀྱི། ཚིག་མང་བས་གདུལ་བྱ་ཕལ་ཆེར་བློ་རྣམ་པར་འཁྲུགས་པར་འགྱུར་དུ་དོགས་ནས་འགྲེལ་པ་འདིར་ཁུངས་ཉིད་དུ་མ་བྲིས་སོ། །

མཚམས་སྦྱར་བའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ། མཚམས་སྦྱོར་བ་ནི། དེ་ལྟར་སེམས་བསྐྱེད་པ་དམིགས་པ་དང་རང་གི་ངོ་བོ་དང་བཅས་པ་བརྗོད་ནས། ད་ནི་དེའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་ཞེས་སོ། །

རྩ་བ།

དེ་ཡང་ས་གསེར་ཟླ་བ་མེ། །
གཏེར་དང་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་མཚོ། །
རྡོ་རྗེ་རི་སྨན་བཤེས་གཉེན་དང་། །
ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ཉི་མ་གླུ། །༡༠
རྒྱལ་པོ་མཛོད་དང་ལམ་པོ་ཆེ། །
བཞོན་པ་བཀོད་མའི་ཆུ་དང་ནི། །
སྒྲ་སྙན་ཆུ་བོ་སྤྲིན་རྣམས་ཀྱིས། །
རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་སོ། །༡༡

ཞེས་སོ། །འགྲེལ་པ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་དག་གིས་རྒྱས་པར་བཤད་དེ། དེ་ཡང་ཅུང་ཟད་རྟོགས་སླ་བའི་ཆེད་དུ་དམིགས་ཏེ། དོན་དང་། དཔེ་དང་། ཆོས་མཐུན་གསུམ་པོ་སྦྱར་ཏེ་བསྟན་པ་ནི། གྲོགས་བྱང་ཆུབ་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ནི། གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ས་དང་ཆོས་མཐུན་པ་ཡིན་ཏེ། མ་ཆགས་པ་སོགས་ཆོས་དཀར་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞིའི་དངོས་པོར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་དང་། ཕར་ཕྱིན་དྲུག་ལ་དམིགས་པའི་ཕན་བདེའི་བསམ་པ་

དང་ལྡན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ནི། གསེར་བཟང་པོ་དང་ཆོས་མཚུངས་ཏེ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་བར་དུ་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དྲན་པ་ཉེར་གཞག་སོགས་སྒོམ་པར་འདོད་པའི་ལྷག་པའི་བསམ་པ་དང་ལྡན་པ་ནི། ཡར་ངོའི་ཟླ་བ་ཚེས་པ་དང་ཆོས་མཐུན་ཏེ། བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་སོགས་དགེ་བའི་ཆོས་མཐའ་དག་གོང་ནས་གོང་དུ་རྣམ་པར་འཕེལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། མཁྱེན་གསུམ་སྒོམ་པའི་སྦྱོར་བ་དང་ལྡན་པ་ནི། མེ་དང་ཆོས་མཐུན་ཏེ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སྒྲིབ་པའི་བུད་ཤིང་སྲེག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། སྦྱིན་པའི་ཕར་ཕྱིན་དང་ལྡན་པ་ནི། གཏེར་ཆེན་པོ་དང་ཆོས་མཐུན་ཏེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་གིས་ཚིམ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་པ་ནི། རིན་པོ་ཆེའི་འབྱུང་ཁུངས་ཀྱི་གནས་དང་ཆོས་མཐུན་ཏེ། སྟོབས་སོགས་ཡོན་ཏན་རིན་པོ་ཆེའི་རྟེན་གྱི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། བཟོད་པ་དང་ལྡན་པ་ནི། རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་དང་ཆོས་མཐུན་ཏེ། མི་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་ཐོག་ཏུ་བབས་པས་མི་འཁྲུགས་པའི་ཕྱིར་དང་། བརྩོན་འགྲུས་དང་ལྡན་པ་ནི། རྡོ་རྗེ་དང་ཆོས་མཐུན་ཏེ། དོན་ཡང་དག་པར་ངེས་པའི་ཡིད་ཆེས་པ་བརྟན་པས་བདུད་ལས་ཀྱིས་མི་ཕྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། བསམ་གཏན་དང་ལྡན་པ་ནི། རིའི་རྒྱལ་པོ་དང་ཆོས་མཐུན་ཏེ། བདུད་མོ་སོགས་དམིགས་པའི་རྣམ་པར་གཡེང་བས་མི་བསྐྱོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཤེས་རབ་དང་ལྡན་པ་ནི། སྨན་དང་ཆོས་མཐུན་

ཏེ། ནད་དང་འདྲ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པའི་ནད་རབ་ཏུ་ཞི་བའི་ཕྱིར་དང་། ཐབས་ལ་མཁས་པ་དང་ལྡན་པ་ནི། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་ཆོས་མཐུན་ཏེ། གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་བའི་ཕྱིར་དང་། སྨོན་ལམ་དང་ལྡན་པ་ནི། ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་དང་ཆོས་མཐུན་ཏེ། ཇི་ལྟར་སྨོན་པའི་འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། སྟོབས་དང་ལྡན་པ་ནི། ཉི་མ་དང་ཆོས་མཐུན་ཏེ། གདུལ་བྱ་རྣམས་སྐལ་བ་དང་འཚམ་པར་ཡོངས་སུ་སྨིན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་ལྡན་པ་ནི། ཆོས་ཀྱི་སྒྲ་དབྱངས་སྙན་པ་དང་ཆོས་མཐུན་ཏེ། བསམ་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་གདུལ་བྱ་འདུན་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་སྟོན་པའི་ཕྱིར་དང་། མངོན་པར་ཤེས་པ་དྲུག་དང་ལྡན་པ་ནི། རྒྱལ་པོ་དང་ཆོས་མཐུན་ཏེ། མངོན་ཤེས་ཀྱི་སྒོ་ནས་གཞན་དོན་བྱེད་པའི་མཐུ་ཐོགས་པ་མེད་པར་ཐོབ་པས་གཞན་གྱི་དོན་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་གཉིས་དང་ལྡན་པ་ནི། བང་མཛོད་དང་ཆོས་མཐུན་ཏེ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་མང་པོའི་མཛོད་ལྟ་བུར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་དང་ལྡན་པ་ནི། ལམ་པོ་ཆེ་དང་ཆོས་མཐུན་ཏེ། དུས་གསུམ་གྱི་འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་གཤེགས་ཤིང་རྗེས་སུ་གཤེགས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དང་། སྙིང་རྗེ་དང་ལྷག་མཐོང་དང་ལྡན་པ་ནི། བཞོན་པ་བཟང་པོ་དང་ཆོས་མཐུན་ཏེ། འཁོར་བ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་

པ་གང་དུ་ཡང་མི་ལྟུང་བས་མི་གནས་པའི་མྱང་འདས་སུ་བདེ་བླག་ཏུ་འགྲོ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། མི་བརྗེད་པའི་གཟུངས་དང་། ཀུན་ཏུ་ཐོགས་པ་མེད་པའི་སྤོབས་པ་དང་ལྡན་པ་ནི། བགོད་མའི་ཆུ་དང་ཆོས་མཐུན་ཏེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ སྤུར་ཐོས་པ་དང་མ་ཐོས་པའི་ཆོས་འཛིན་པས་མི་ཟད་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྡོམ་བཞི་འཆད་པའི་དགའ་སྟོན་དང་ལྡན་པ་ནི། ཆོས་ཀྱི་སྒྲ་སྙན་སྟོན་པ་ལྷའི་ཇ་བོ་ཆེ་དང་ཆོས་མཐུན་ཏེ། ཐར་པ་འདོད་པའི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྡོམ་བཞི་སྙན་པར་སྒྲོགས་པའི་ཕྱིར་དང་། བགྲོད་པ་གཅིག་པའི་ལམ་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་པ་དང་ལྡན་པ་ནི། ཆུ་བོའི་རྒྱུན་དང་ཆོས་མཐུན་ཏེ། གཞན་གྱི་དོན་མངོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་ཀྱི་བྱ་བ་ཐ་མི་དད་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་དང་། གྲོགས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ནི། སྤྲིན་ལྟ་བུ་སྟེ། སྤྲུལ་པའི་སྐུས་དགའ་ལྡན་གྱི་གནས་ན་བཞུགས་པ་ལ་སོགས་པ་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀུན་ཏུ་སྟོན་པར་རུང་བ་ཉིད་ཀྱིས་ན་དཔེ་དོན་ཆོས་མཐུན་གྲངས་བཞིན་ནོ། །དོན་བསྡུ་བ་ནི། དེ་ལྟར་ན། དེ་ཡང་ས་གསེར་ཟླ་བ་མེ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་ནི། དཔེའི་སྒོ་ནས་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །

ས་མཚམས་ངོས་བཟུང་བ།

གསུམ་པ་ས་མཚམས་བསྟན་པ་ནི། སེམས་བསྐྱེད་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་གསུངས་པ་དེ་ལ་འདུན་པ་དང་ལྡན་པ་སོགས་དང་པོ་གསུམ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ཆུང་ངུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན། ལས་དང་པོ་པའི་སས་བསྡུས་སོ། །དེའི་འོག་ཏུ་སྦྱོར་བ་དང་ལྡན་པ་གཅིག་ནི་ས་དང་པོ་ལ་འཇུག་པ་སྦྱོར་བའི་ལམ་གྱིས་བསྡུས་ཏེ། མོས་སྤྱོད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པས་སོ། །དེའི་འོག་ཏུ་སྦྱིན་པ་ནས་ཡེ་ཤེས་དང་ལྡན་པའི་བར་བཅུ་ནི་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལ་སོགས་པ་ས་བཅུས་བསྡུས་ཏེ། དང་པོ་མཐོང་བའི་ལམ་དང་ལྷག་མ་རྣམས་སྒོམ་པའི་ལམ་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ནོ། །དེའི་འོག་ཏུ་མངོན་ཤེས་དང་ལྡན་པ་ནས་གཟུངས་སྤོབས་དང་ལྡན་པའི་བར་ལྔ་ནི་ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་གྱིས་བསྡུས་ཏེ། དག་སའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པས་སོ། །དེའི་འོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཐ་མ་གསུམ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་འཇུག་པའི་སྦྱོར་བ་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུ་དང་། དངོས་གཞི་མཉམ་གཞག་དང་། མཇུག་གི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་སྒོ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སས་བསྡུས་པ་ཡིན་པས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་སེམས་བསྐྱེད་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ནི་ལས་དང་པོ་པའི་ས་ནས་བཟུང་སྟེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་གྱིས་བསྡུས་པ་ཡིན་ནོ། །

གདམས་ངག་བཤད་པ།

མཚམས་སྦྱར་བའི་སྒོ་ནས་གདམས་ངག་བཅུ་སྤྱིར་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་གདམས་ངག་ལ་གཉིས་ཏེ། གདམས་ངག་བཅུ་སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། རྫོགས་དཀའ་བ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི།

སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དབྱེ་བ་ངོ་བོའི་ཞར་ལ་བརྗོད་ནས། དེ་ལྟར་ཉན་པ་པོ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་པོ་ལ་སོགས་པ་བསྐྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་དག དུས་ནི་རང་རང་གི་ས་མཚམས་ཀྱི་དུས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ། མཉན་བྱའི་ངོ་བོ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པའི་ཐབས་སྟོན་པའི་གདམས་ངག་གང་ཞིག་དོན་དུ་གཉེར་བར་བྱེད་པའི་དགོས་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དབྱེ་བ་དེས་འཕངས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོས་འགྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཡོན་ཏན་ སྔར་ཐོབ་ཟིན་པ་རྣམས་མི་ཉམས་པར་ཡོངས་སུ་བསྲུང་བའི་དོན་གྱིས་གོང་ནས་གོང་དུ་མངོན་པར་འཕེལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་འདོམས་པ་ནི་གདམས་ངག་སྟེ་ཞེས་པའོ། །འདིར་མདོ་ལས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཇི་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་སྤྱོད་པར་བགྱི་ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་སེམས་བསྐྱེད་པའི་གང་ཟག་དེས་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དབྱེ་བའི་སྐབས་སུ་བསྟན་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པའི་ཆེད་དུ་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སློབ་དགོས་ན་ཇི་ལྟར་སློབ་པར་བགྱི་

ཞེས་དྲིས་པའོ། །

ལན་ནི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དབྱེ་བའི་སྐབས་སུ་བསྟན་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པ་ལ་ཤེར་ཕྱིན་ལ་འཇུག་པའི་སྒྲུབ་པ་ཉམས་སུ་ལེན་དགོས་པས་དེ་བརྗོད་བྱར་བསྟན་པའི་གདམས་པ་དང་། རྗེས་སུ་བསྟན་པ་གཉིས་འཆད་ཅེས་པ་སྟེ། གདམས་ངག་གི་མདོ་རྫོགས་པའི་རྗེས་སུ་ཡང་འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་གདམས་པ་སྟེ། འདི་ནི་རྗེས་སུ་བསྟན་པའོ། །ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ལ་གདམས་ཞེས་པ་ལས་འཕྲོས་ནས་གང་ཟག་གང་ལ། སྟོན་པ་གང་གིས། སྒྲུབ་པ་གང་ལ། དགོས་པ་གང་གི་ཆེད་དུ་གདམས། གདམས་པ་དང་རྗེས་བསྟན་གྱི་ཁྱད་པར་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དང་པོ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ནས་སྒྲུབ་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཆེད་དུ་གདམས་ངག་དོན་དུ་གཉེར་བའི་གང་ཟག་ལའོ། །གཉིས་པ་ནི། སྤྲུལ་པའི་སྐུ་ལྷ་བུའོ། །གསུམ་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲུབ་པའོ། །བཞི་པ་ནི། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དབྱེ་བའི་སྐབས་སུ་བསྟན་པའི་རང་གཞན་གྱི་དོན་མཐར་ཐུག་པ་རྫོགས་པའི་ཆེད་དུའོ། །ལྔ་པ་ནི། དེ་ལ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་དོན་ཐོབ་པའི་བྱ་བ་ཉེ་བར་སྟོན་པ་ནི་གདམས་པ་དང་རྗེས་སུ་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། ཐོབ་ཟིན་པའི་ཡོན་ཏན་ཡོངས་སུ་སྐྱོང་བའི་དོན་གྱིས་མི་ཉམས་པར་བྱེད་པ་ནི་གདམས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་འོག་ཏུ་མ་ཐོབ་པའི་ཡོན་

ཏན་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ན་རྗེས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

གདམས་ངག་དངོས་ནི།

ཙ་བ།

སྒྲུབ་དང་བདེན་པ་རྣམས་དང་ནི། །

སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་དཀོན་མཆོག་གསུམ། །

མ་ཞེན་ཡོངས་སུ་མི་ངལ་དང་། །

ལམ་ནི་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང་། །༢༢

སྤྱན་ལྔ་དང་ནི་མངོན་ཤེས་ཀྱི། །

ཡོན་ཏན་དྲུག་དང་མཐོང་ལམ་དང་། །

སྒོམ་ཞེས་བྱ་ལ་གདམས་ངག་ནི། །

བཅུ་ཡི་བདག་ཉིད་ཤེས་པར་བྱ། །༢༣

ཞེས་སོ། །

སྤྱིའི་དོན་ནི། འདི་ལ་སྒྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ལ་འདོམས་པ་དང་། ཁྱད་པར་ལ་འདོམས་པ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི། ཡུལ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ནས་གདམས་ངག་དོན་དུ་གཉེར་བའི་བྱང་སེམས་ལ་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བུ་སྒྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་བདེན་གཉིས་ལས་མི་འདའ་བར་ཐབས་ཤེས་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་སྒོ་ནས་ཤེར་ཕྱིན་སྒྲུབས་ཤིག་ཅེས་འདོམས་པར་བྱེད་པའི་མདོ་ཚིག་གོ།

གཉིས་པ་ཁྱད་པར་ལ་འདོམས་པ་ནི། ཀུན་རྫོབ་སྣང་ཙམ་ལ་སྐུར་བ་མི་འདེབས་ཤིང་དོན་དམ་པར་མི་དམིགས་པའི་བདེན་གཉིས་ལས་མི་འདའ་བ་ཙམ་གྱིས། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དབྱེ་བའི་སྐབས་སུ་བཤད་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་སྒྲུབ་ནུས་སམ་སྙམ་ན། དེ་ལ་ཡང་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་དམིགས་པ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པ་དང་། སྐྱབས་གསུམ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་སེལ་བར་བྱེད་པའི་བརྩོན་འགྲུས་དང་། གནས་སྐབས་སུ་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་དང་། མཐར་ཐུག་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་རྣམས་དགོས་སོ་ཞེས་པ་ནི། བདེན་པ་རྣམས་དང་ནི། ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན་ཏོ། །འདིར་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པར་བྱ་བའི་གཞི་བདེན་པ་བཞི་ལ་བཞག་པ་དང་། དམིགས་པ་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་བཞག་པ་དང་། འདི་ཡི་དམིགས་པ་དངོས་མེད་དེ། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་བདེན་པའི་དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་གཞག་པ་གསུམ་གྱི་ཁྱད་པར་ནི། རྟོགས་རིགས་ཐུན་མོང་བའི་དམིགས་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྟོགས་རིགས་ཀྱི་དམིགས་པ་དང་། མཉམ་གཞག་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །

རྟོགས་རིགས་ཐུན་མོང་གི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲུབ་པས་ཀྱང་བདེན་པ་བཞི་ལ་དམིགས་ཏེ། སྐབས་གསུམ་པར་བསྟན་པའི་མཐོང་ལམ་གྱི་དམིགས་པ་བདེན་བཞི་ལ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐྱབས་གསུམ་པོ་ནི་སྒྲུབ་

པའི་རྟེན་ཡིན་ཏེ། ཚོགས་སྦྱོར་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་སྒྲུབ་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་དང་འཕགས་པའི་གནས་སྐབས་སུ་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་སྒྲུབ་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བརྩོན་འགྲུས་གསུམ་པོ་ནི་སྒྲུབ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སེལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། མ་ཞེན་པའི་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་བྱ་བ་ངན་ཞེན་གྱི་ལེ་ལོ་སྤངས་ནས་སྒྲུབ་པ་ཁྱད་པར་དུ་འགྲོ་བར་བྱེད། ཡོངས་སུ་མི་ངལ་བའི་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱིས་སྙིད་ལུག་པའི་ལེ་ལོ་སྤངས་ནས་སྒྲུབ་པ་སླར་མི་ལྡོག་པར་བྱེད། ལམ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱིས་སེམས་ཞུམ་པའི་ལེ་ལོ་སྤངས་ནས་ཐེག་དམན་དུ་མི་ལྷུང་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱན་དང་མངོན་ཤེས་ནི། སྒྲུབ་པའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་ཏེ། སྤྱན་ལྔས་རང་དོན་བླང་དོར་ལ་གཞན་གྱི་དྲིང་མི་འཇོག་པར་བྱེད། མངོན་ཤེས་དྲུག་གིས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྒྱུ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མཐོང་ལམ་དང་སྒོམ་ལམ་གཉིས་པོ་ནི་སྒྲུབ་པ་མཐར་ཐུག་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། སྒྲུབ་པ་མཐར་ཐུག་པ་ལ་མཐོང་སྤང་དང་སྒོམ་སྤང་གཉིས་སྤོང་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲུབ་པའི་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་ལ་དགུར་གྲངས་ངེས་པ་ནི་སྒྲུབ་པའི་ངོ་བོ་དེས་བསྒྲུབ་བྱ་མཐར་ཐུག་སྒྲུབ་པ་ལ། དགུ་པོ་གང་རུང་ཞིག་མ་ཚང་ན་སྒྲུབ་མི་ནུས་ཤིང་དགུ་ཆར་ཚང་བས་སྒྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འགྲེལ་པ་ལ། སྒྲུབ་པ་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་འདོམས་པ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་

ཡིན་ནོ། །བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་བསྟན་པའི་སྐབས་སུ་ཇི་སྐད་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པའི་ཆེད་དུ་ཤེར་ཕྱིན་བསྒྲུབ་པ་ལ། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཁྱད་པར་སྣང་ཙམ་ལ་སྐྱུར་བ་མི་འདེབས་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་དང་། སྤྲོས་པའི་མཚན་མ་གང་ཡང་མི་དམིགས་པའི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་གཉིས་ལས་མི་འདའ་བས་དང་། ཐབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་བསམ་པ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། སྦྱོར་བ་ཕར་ཕྱིན་དྲུག་གིས་འབྲས་བུ་ཆོས་སྐུའི་ཆེད་དུ་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་འཇུག་པར་བྱའོ་ཞེས་སློབ་པ་ནི་སྒྲུབ་པ་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་འདོམས་པ་དང་།

སྒྲུབ་པའི་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་ལ། སྒྲུབ་པའི་དམིགས་པ་ལ་འདོམས་པ་ནི། བདེན་པ་བཞི་ལས། སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པ་ལ་འདོམས་པ་ནི། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལས་ཉོན་གྱི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་ཆོས་ཉིད་ངོ་བོ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ཡུལ་ཅན་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དག་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལས་མི་འདའ་བས་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོར་རང་བཞིན་གཅིག་གོ་ཞེས་བྱ་བར་འདོམས་པ་དང་།

ཀུན་འབྱུང་བ་ལ་འདོམས་པ་ནི། བདེན་པ་གཉིས་ལས་མི་འདའ་བས་སྟོང་པ་ཉིད་དང་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཟག་བཅས་རྒྱུར་གྱུར་པ་དག་ཐ་མི་དད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ནི་ཀུན་འབྱུང་བ་སྔོ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་དང་། འགོག་པ་སྔ་ཕྱིར་ཡོད་འཛིག་པ་དང་། ཆགས་སོགས་ཀུན་ནས་

ཉོན་མོངས་པ་དང་། དད་སོགས་རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཆོས་ཅན་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་འདོམས་པ་དང་།

འགོག་པ་ལ་འདོམས་པ་ནི། བདེན་པ་གཉིས་ལས་མི་འདའ་བས་གློ་བུར་དྲི་བྲལ་གྱི་སྟོང་པ་ཉིད་གང་ཞིག འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་སྐྱེ་བ་དང་། འགག་པ་དང་། སྤང་གཉེན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བ་དང་། གནས་སྐབས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཉམས་པ་དང་། འཕེལ་བ་ལ་སོགས་པ་དུས་གསུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་དང་བྲལ་བ་ལ་ནི། ཆོས་ཅན་གཟུགས་སོགས་མེད་པ་ནས། མ་རིག་པ་སྐྱེ་བ་སོགས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡང་མེད། མ་རིག་པ་འགག་པ་སོགས་རྣམ་བྱང་གི་རྟེན་འབྲེལ་ཡང་མེད། རྟོགས་པ་པོ་སངས་རྒྱས་ཀྱང་མེད། རྟོགས་པར་བྱ་བ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་བར་དུ་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་འདོམས་པ་དང་།

ལམ་བདེན་ལ་འདོམས་པ་ནི། དང་པོ་ལམ་ལ་འདོམས་པ། བདེན་གཉིས་ལས་མི་འདའ་བས་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་། བྱང་སེམས་བདག་ཉིད་དམ་སྟེ་དོན་དམ་པར་ཕན་ཚུན་བསྒོམ་བྱ་སྒོམ་བྱེད་དུ་ལྡན་པ་དང་མི་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པར་སྦྱོར་བྲལ་ཉིད་དུ་སློབ་པོ་ཞེས་དང་། རིགས་སྒྲུབ་ལ་འདོམས་པ། ནང་ཡུལ་ཅན་སྟོང་པ་ཉིད་དང་ལ་སོགས་པ་མཚན་མ་མེད་པ་དང་སྨོན་པ་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གསུམ་ནི་ཕྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་ལ་སོགས་པ་མཚན་མ་མེད་པ་དང་སྨོན་པ་མེད་

པ་རྣམས་ཕན་ཚུན་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་དུ་ལྡན་པ་དང་མི་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པར་སྤྲོས་བྲལ་ཉིད་དུ་སྒྲུབ་པོ་ཞེས་དང་། ངེས་འབྱེད་ལ་འདོམས་པ། སྔོན་གྱི་མཐའ་འཁོར་བ་ལས་ངེས་པར་འབྱིན་བྱེད་དང་། ཕྱི་མའི་མཐའ་གང་དུ་ངེས་པར་འབྱིན་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དག་ཕན་ཚུན་ངེས་པར་འབྱུང་བྱེད་དང་འབྱུང་སར་ཉིད་དུ་ལྡན་པ་མི་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པ་སྤྲོས་བྲལ་ཉིད་དུ་སྒྲུབ་པོ་ཞེས་སྟོན་པའི་ཚུལ་གྱིས་འདོམས་པ་སྟེ་བདེན་པ་བཞི་ལ་འདོམས་པ་དང་།

སྒྲུབ་པའི་རྟེན་ལ་འདོམས་པ་ལ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལས། སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་ལ་འདོམས་པ་ནི། བདེན་གཉིས་ལས་མི་འདའ་བའི་ཚུལ་གྱིས་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་དག་རྣམ་མཁྱེན་དུ་མཚན་ཉིད་གཅིག་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ཡུལ་ཅན་སངས་རྒྱས་སུ་བྱེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ནི་དེ་ཡོན་ཉིད་དུ་མི་དམིགས་པ་ལ། ཡུལ་གཟུགས་དང་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་ནས་མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་བར་གཉིས། ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་དུ་མི་སྦྱོར་བས་ན་སྟེ་མ་ཞེན་པར། དམིགས་པར་བྱ་བ་ཡུལ་དང་དམིགས་པར་བྱེད་པ་ཡུལ་ཅན་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པ་ནི་སངས་རྒྱས་སོ། །ཞེས་བྱ་བར་འདོམས་པ་དང་། ཆོས་དཀོན་མཆོག་ལ་ནི། བདེན་གཉིས་ལས་མི་འདའ་བའི་ཚུལ་གྱིས་ཡུལ་ཅན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱིས་བསྡུས་པའི་ཡུལ་གཞི་དང་། གཉེན་པོ་དང་། རྣམ་པ་མཐའ་དག་གིས་བསྡུས་པའི་ཆོས་ཐམས་

ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་འདོམས་པ་དང་། དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་ལ་ནི། བདེན་པ་གཉིས་ལས་མི་འདའ་བའི་ཚུལ་གྱིས་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་གི་ཡོངས་སུ་གཏོགས་པ་ཉིད་ཀྱི་དགྲ་བཅོམ་པ་མ་གཏོགས་པ་མཚོན་བྱེད་དཔེའི་དགེ་འདུན། འབྲས་བུ་ལ་གནས་པ་གསུམ་དང་ཞུགས་པ་བཞིའི་བྱེ་བྲག་གིས་རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་པ་སོགས་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོ་བདུན་པོ་རང་སངས་རྒྱས་དང་ལྷན་ཅིག་བརྒྱད་པོ་རྒྱ་མཚན་དབང་པོ་རྟུལ་པོ་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་ཡན་ལག་གི་དབྱེ་བས་གྲངས་ཉི་ཤུ་ཆད་པ། མཚོན་བྱ་དོན་གྱི་དགེ་འདུན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པ་སློབ་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་རྣམས་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ཉིད་དུ་འཇུག་པར་བྱའོ་ཞེས་ལུང་འབོགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་འདོམས་པ་སྟེ། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་འདོམས་པ་དང་།

འདིར་དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་འདོད་ཚུལ་ལ་ཅུང་ཟད་དཔྱད་ན། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བས་སངས་རྒྱས་ལ་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་དང་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་གཉིས་མངའ་བ་ལས། རྒྱལ་བུ་དོན་གྲུབ་ཀྱི་རྟེན་དུ་སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་ལྷ་བུའི་གཟུགས་སྐུ་ནི། སྡུག་བསྔལ་བདེན་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་པས་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལས་གཞན་པའི་ཡོངས་སྤྱོད་རྫོགས་སྐུ་ཡོད་པར་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྐྱབས་ཡུལ་གྱི་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་ནི། སངས་རྒྱས་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བར་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་

འཁོར་དང་བཅས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། ཆོས་དཀོན་མཆོག་ནི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་སོ་སོར་བརྟགས་པའི་འགོག་པ་ཡིན་ཞིང་། དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་ནི་སངས་རྒྱས་ལས་གཞན་པའི་སློབ་མི་སློབ་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་བདེན་འཁོར་དང་བཅས་པ་ཡིན་པར་འདོད་དེ། མཛོད་དུ།

"གང་ཞིག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་འགྲོ་དེ། །སངས་རྒྱས་དགེ་འདུན་བྱེད་པའི་ཆོས། །མི་སློབ་པ་དང་གཉིས་ཀ་དང་། །མྱ་ངན་འདས་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ། །"

ཞེས་སོ། །མདོ་སྡེ་པས། ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་སྐུ་ཁས་ལེན་ཅིང་། སྐུ་གསུམ་ཆར་ཡང་སངས་རྒྱས་སུ་འདོད་པ་ནི་ཁྱད་པར་རོ། །སེམས་ཙམ་པས། ཐུབ་པའི་སྐུ་གསུམ་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་ཡིན་ལ། བསྟན་པའི་ཆོས་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་དང་། སྒྲུབ་པའི་ཆོས་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་འཁོར་བཅས་དང་། དོན་དམ་པའི་ཆོས་གློ་བུར་གྱི་དྲི་མས་དག་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ནི་ཆོས་དཀོན་མཆོག་ཡིན་ཞིང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་དང་། ཉན་ཐོས་ཞུགས་གནས་བརྒྱད་དང་། རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱང་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་ཏུ་འདོད། དབུ་མ་པས་ཐུན་མོང་ལྟར་ན། སངས་རྒྱས་ནི་སྐུ་གསུམ། ཆོས་ནི་ལྷག་བཅས་ལྷག་མེད་ཀྱི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ། དགེ་འདུན་ནི་གང་ཟག་ཟུང་བཞི་ཡ་བརྒྱད་དུ་འདོད་ཅིང་། དེའི་ཚེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པར་གསུངས་ཏེ། སྐྱབས་གསུམ

བདུན་ཅུ་པ་ལས།

"ཐུབ་དབང་དག་གི་སྐུ་གསུམ་དང་། །མྱ་ངན་འདས་དང་
གང་ཟག་བརྒྱད། །"

ཅེས་དང་།

"ཤཱ་རིའི་ལུང་ལས་དགྲ་བཅོམ་གྱིས། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔར་
ཕྱུག་བྱས་ཕྱིར། །འདི་དག་དཀོན་མཆོག་གསུམ་གཞན་
མིན། །སངས་རྒྱས་ཡོངས་སུ་གཏོགས་པར་འདོད། །"

ཅེས་འབྱུང་བས་སོ། །

ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ནི། རྒྱུད་བླ་མ།འདུས་མ་བྱས་ཤིང་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དྲུག་གམ་བརྒྱད་དང་ལྡན་པའི་སངས་རྒྱས་ནི་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག བསམ་མེད་གཉིས་མེད་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དྲུག་གམ་བརྒྱད་དང་ལྡན་པའི་རྣམ་བྱང་གི་བདེན་པ་ནི་ཆོས་དཀོན་མཆོག ཇི་ལྟ་ཇི་སྙེད་རིག་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དྲུག་གམ་བརྒྱད་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ནི་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་ཏུ་གསུངས་ཏེ། འདུས་མ་བྱས་ཤིང་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ། །གཞན་གྱི་རྐྱེན་གྱིས་རྟོགས་མིན་པ། །མཁྱེན་དང་བརྩེ་དང་ནུས་པ་ལྡན། །དོན་གཉིས་ལྡན་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད། །ཅེས་དང་།

"བསམ་མེད་གཉིས་མེད་རྟོག་མེད་པ། །དག་གསལ་གཉེན་

པོའི་ཕྱོགས་ཉིད་ཀྱི། །གང་ཞིག་གང་གིས་ཆགས་བྲལ་
བ། །བདེན་གཉིས་མཚན་ཉིད་ཅན་དེ་ཆོས། །"

ཞེས་དང་།

"ཇི་ལྟ་ཇི་སྙེད་ནང་གི་ནི། །ཡེ་ཤེས་གཟིགས་པ་དག་པའི་
ཕྱིར། །བློ་ལྡན་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་ཚོགས། །བླ་མེད་ཡོན་ཏན་
དང་ལྡན་ཉིད། །"

ཅེས་སོ། །འདི་དག་ཀུང་གནས་སྐབས་སྐྱབས་གསུམ་དུ་བཞག་པ་ཡིན་གྱི། མཐར་ཐུག་གི་སྐྱབས་གསུམ་ནི་སངས་རྒྱས་ཁྱག་ཅིག་ལ་ཚང་ཚུལ་སོགས་རྒྱས་པར་རྒྱུད་བླ་མ་ལས་འབྱུང་ངོ་། །འོ་ན་འདིར་གང་གཟུང་ཞེ་ན། རྒྱུད་བླ་ནས་གསུངས་པ་དེ་ཉིད་གཙོ་བོར་གཟུང་བར་གསུངས་སོ། །

སྒྲུབ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སེལ་བའི་བརྩོན་འགྲུས་ལ་འདོམས་པ་ནི། དགོས་པ། སྦྱོར་བའི་བརྩོན་འགྲུས་བརྩམས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བསྐལ་པ་དུ་མ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱའི་དོན་ལ་ནན་ཏན་བྱེད་པ་ལ། ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་ལ་སོགས་པའི་ལས་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་བསོད་ནམས་ཉིད་ཀྱིས་དབང་རྟུལ་ལ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པར་འགྱུར་བས། དེའི་གཉེན་པོར་མ་ཞེན་པའི་བརྩོན་འགྲུས་ལ་འདོམས་པ་སྟེ། བདེན་གཉིས་ལས་མི་འདའ་བའི་ཚུལ་གྱིས་ལུས་ལ་སོགས་པ་དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་བསྟན་པའི་ཚུལ་གྱིས་འདོམས་པའི་གདམས་ངག་

དང་ངལ་བ་སེལ་བའི་བརྩོན་འགྲུས་ལ་འདོམས་པ་ནི། དགོས་པ་དུས་ཡུན་རིང་མོ་ཞིག་ཏུ་ལམ་གོམས་པར་བྱས་ཀྱང་འདོད་པའི་དོན་མ་གྲུབ་ན། དབང་རྟུལ་དངངས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་འགའ་ཡོངས་སུ་སྐྱོ་བར་འགྱུར་བས་ན། དེའི་གཉེན་པོར་ཡོངས་སུ་ངལ་བ་མེད་པའི་བརྩོན་འགྲུས་ལ་འདོམས་པ་སྟེ། བདེན་གཉིས་ལས་མི་འདའ་བའི་ཚུལ་གྱིས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ནས་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་བར་ལ་བདེན་པར་རློམ་པ་མེད་པ་ཉིད་དུ་བསྟན་པའི་ཚུལ་གྱིས་འདོམས་པའི་གདམས་ངག་དང་། ལམ་ཡོངས་སུ་བཟུང་བའི་བརྩོན་འགྲུས་ལ་འདོམས་པ་ནི། དགོས་པ། ཕྱོགས་བཅུ་ན་བཞུགས་པའི་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པ་ལས་བརྗོད་བྱའི་དོན་རེ་རེའི་ཕྱིར་ལམ་གྱི་ལུང་ཉོད་པར་བྱ་དགོས་ན་ག་ལ་ནུས་སྙམ་དུ་དབང་རྟུལ་སེམས་ཞུམ་པར་འགྱུར་བས། དེའི་གཉེན་པོར་ལམ་ཡོངས་སུ་བཟུང་བའི་བརྩོན་འགྲུས་ལ་འདོམས་པ་སྟེ། བདེན་པ་གཉིས་ལས་མི་འདའ་བའི་ཚུལ་གྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པ་ཉིད་དུ་བསླབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་འདོམས་པའི་གདམས་ངག་དང་། སྒྲུབ་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་འདོམས་པ་ལ།

སྤྱན་ལྔ་ལ་འདོམས་པ་ནི། ངོ་བོ། ཤའི་དང་། རྣམ་པར་སྨིན་པ་ལས་བྱུང་བའི་ལྷའི་དང་། ཤེས་རབ་དང་། ཆོས་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན་ལྔ་པོ་གྲངས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ། ཤའི་སྤྱན་ནི། རྣམ་སྨིན་ལས་བྱུང་བའི་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་མཐུ་ཆུང་བའི་ཕྱིར། ཡུལ་གྱི་དངོས་པོ་དཔག་ཚད་

བརྒྱ་ནས་སྟོང་གསུམ་གྱི་བར་མཐོང་བ་ལྷ་བུ་སོ་སོར་ངེས་པའི་ཡུལ་ཅན་ཉིད་ཡིན་པ་དང་། ལྷའི་སྤྱན་ནི། དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་ལས་བྱུང་ཞིང་བདག་རྐྱེན་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱོགས་བཅུའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཆི་འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་བ་མཐོང་བའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤྱན་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་བདག་གཉིས་ཀྱི་མཚན་མའི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་ནི། འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟོགས་པའི་བྱེ་བྲག་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་རྟོགས་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པ་སྟེ། བདེན་གཉིས་ལས་མི་འདའ་བའི་ཚུལ་གྱིས་དེ་ལྟ་བུའི་སྤྱན་ལྔ་པོའི་ཡུལ་ཅན་རྣམས་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་རོ་གཅིག་པ་ཉིད་དུ་བསྟན་པོ། །ཞེས་སློབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྤྱན་ལྔ་ལ་འདོམས་པ་དང་།

མངོན་ཤེས་དྲུག་ལ་འདོམས་པ་ནི། ང་པོ། རྫུ་འཕྲུལ་དང་། ལྷའི་རྣ་བ་དང་། གཞན་གྱི་སེམས་ཤེས་པ་དང་། སྔོན་གྱི་གནས་རྗེས་སུ་དྲན་པ་དང་། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་ལས་བྱུང་བ་ལྷའི་མིག་དང་། ཟག་པ་ཟད་པར་ཤེས་པའི་མངོན་པར་ཤེས་པ་སྟེ། དེ་རྣམས་ནི་རིམ་པ་བཞིན། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་ས་གཡོ་བ་དང་གཅིག་ཏུ་གྱུར་ནས་མང་པོར་འགྱུར་བ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་། ཤེས་རབ་མཚུངས་

ལྡན་དང་བཅས་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་ན་གནས་པའི་སྒྲ་ཆུང་ངུ་གཅིག་ཐོས་ཐོས་པར་བྱེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སོགས་དང་། གཞན་གྱི་སེམས་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པ་ལ་སོགས་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སོགས་དང་། རང་དང་གཞན་གྱི་ཚེ་རབས་སྔ་མ་དུ་མ་རྗེས་སུ་དྲན་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སོགས་དང་། གཟུགས་ཕྲ་རགས་ཐམས་ཅད་མཐོང་བར་བྱེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སོགས་དང་། ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་སྤོང་བར་བྱེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་སྟེ་མངོན་པར་ཤེས་པ་དེ་རྣམས། བདེན་གཉིས་ལས་མི་འདའ་བའི་ཚུལ་གྱིས་ཡེ་གཟོད་མ་ནས་ཞི་བ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པར་བྱའོ། །ཞེས་སྟོན་པའི་ཚུལ་གྱིས་གདམས་པ་སྟེ། མངོན་པར་ཤེས་པ་དྲུག་ལ་འདོམས་པ་དང་། འདིར་སྤྱན་དང་མངོན་ཤེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཅུང་དཔྱད་ན་བཞི་ལས། དང་པོ་གང་ལས་གསུངས་པའི་སྡེ་སྣོད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི། སྤྱན་ལྔ་ནི་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་དང་། བསྟན་བཅོས་ཁོ་ན་ལས་གསུངས་ལ། མངོན་ཤེས་དྲུག་ནི་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་སྡེ་སྣོད་གཉིས་ཀ་ལས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་གང་ལ་ལྡན་པའི་གང་ཟག་གི་ཁྱད་པར་ནི། སྤྱན་ལྔ་ནི་ཐེག་ཆེན་གྱི་གང་ཟག་ཁོ་ནའི་རྒྱུད་ན་ཡོད་དོ། །མངོན་ཤེས་དྲུག་ནི་ཐེག་པ་གསུམ་ཆར་དང་། དང་པོ་ལྔ་ནི་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ལ་ཡང་ཡོད་དོ། །

གསུམ་པ་གང་ལས་བྱུང་བ་རྒྱུའི་ཁྱད་པར་ནི། སྤྱན་ལྔ་ནི་ཐེག་ཆེན་

གྱི་ཚོགས་ལམ་ཆུང་ངུ་དང་འབྲིང་གི་གནས་སྐབས་སུ་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་ཉམས་སུ་བླངས་པ་ལས་འབྱུང་ལ། མངོན་ཤེས་དྲུག་ནི་ཕར་ཕྱིན་དྲུག་གི་ཉམས་ལེན་མེད་ཀྱང་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་བསྒོམ་ཞིང་རྣམ་གནས་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལས་འབྱུང་ངོ་། །འོན་ཀྱང་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་མངོན་ཤེས་དྲུག་ནི། བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཤིན་ཏུ་དག་པ་དང་། མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་གྱིས་ཟིན་པ་དང་། རྣམ་གནས་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གསུམ་ལས་འབྱུང་བར་མདོ་སྡེ་རྒྱན་དུ་བཤད་དོ། །

བཞི་པ་བྱ་བ་ལས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི། སྤྱན་ལྔས་ནི་སྒྲུབ་པ་ལ་གཞན་གྱི་དྲིང་མི་འཇོག་པར་བྱེད་དེ། ཤའི་སྤྱན་གྱིས་ཡར་སྟོན་པ་དང་། མར་སློབ་མ་གང་ན་ཡོད་པར་ཤེས། ལྷས་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་འཆི་འཕོ་དང་སྐྱེ་བ་ཤེས། ཤེས་རབ་ཀྱིས་བསྒོམ་པར་བྱ་བའི་བདག་མེད་གཉིས་ཤེས། ཆོས་ཀྱིས་གྲོགས་དགེ་འདུན་གྱི་རྟོགས་པ་ཤེས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན་གྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ལུགས་གཟིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མངོན་ཤེས་ལ་ཐེག་དམན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་མངོན་ཤེས་དྲུག་དང་། ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་མངོན་ཤེས་དང་པོ་ལྔས་ནི་རང་གཞན་གྱི་དོན་ཅི་རིགས་པ་སྒྲུབ་པ་ཙམ་ཡིན་ལ། བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་མངོན་ཤེས་དྲུག་གིས་ནི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྒྱུ་གཞན་དོན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་དེ། རྫུ་འཕྲུལ་གྱིས་གདུལ་བྱ་གང་ན་ཡོད་པའི་ཡུལ་དུ་གཤེགས་ནས། གཞན་སེམས་ཤེས་པས་གཞན་གྱི་སྤྱོད་པ་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པ་

སོགས་ཤེས་ཏེ། ལྷའི་རྣ་བས་དེ་དག་གི་སྐད་དང་མཐུན་པར་ཆོས་སྟོན། སྔོན་གནས་རྗེས་སུ་དྲན་པས་གང་ནས་འོངས་པ་དང་། ལྷའི་མིག་གིས་གང་དུ་འགྲོ་བ་དང་། ཟག་པ་ཟད་པ་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་ལམ་འདོམས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་ནི་སྤྱིའི་ཁྱད་པར་རོ། །སོ་སོའི་ཁྱད་པར་ནི་ཡི་གེས་འཇིགས་ཏེ་མ་བྲིས་སོ། །

སྒྲུབ་པ་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ལ་གདམས་པ་ལ། མཐོང་བའི་ལམ་ལ་འདོམས་པ་ནི། ཡུལ་བདེན་པ་བཞིས་བསྡུས་པ་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ལམ་དེ་ཡང་བདེན་པ་རེ་རེ་ཞིང་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་། ཆོས་ཤེས་པ་དང་། རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་བསྒོམ་བྱའི་ལམ་ལ། རྣལ་འབྱོར་པ་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་རྟོགས་པས་དཔེར་ན་སྒྱུ་མ་མཁན་བཞིན་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་མེད་པའི་ལུས་ཅན་དེས། དགོས་པ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་དངོས་པོའི་གཉེན་པོ་ཉིད་དུ་བདེན་གཉིས་ལས་མི་འདའ་བའི་ཚུལ་གྱིས་ཏེ། དེ་ཡང་དོན་དམ་པར་མི་དམིགས་ཤིང་། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་རྣམ་པར་སྒོམ་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་སྟོན་པའི་ཚུལ་གྱིས་གདམས་པ་སྟེ་མཐོང་བའི་ལམ་ལ་འདོམས་པ་དང་།

བསྒོམ་པའི་ལམ་ལ་འདོམས་པ་ནི། དཔེར་ན་འདུས་བྱས་ལམ་བདེན་དང་འདུས་མ་བྱས་འགོག་བདེན་དག་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་ངོ་བོ་གཅིག་

པ་ཉིད་ཀྱིས་དོན་དམ་པར་ཕན་ཚུན་ཐ་དད་པར་གདགས་པར་མི་ནུས་པ་བཞིན་དུ། ཇི་སྐད་བཤད་པའི་མཐོང་བའི་ལམ་གྱིས་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་དངོས་པོ་ལས་ཐ་མི་དད་པ་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། མཐོང་བ་དང་སྒོམ་པ་དག་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆོས་དབྱིངས་ཙམ་རྟོགས་པ་ལ་རྟོགས་རིགས་ཐ་དད་དུ་གྱུར་པ་མེད་པས། མཐོང་ལམ་ལས་བསྒོམ་པའི་ལམ་མཚན་ཉིད་པ་ལོགས་སུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི་བྱར་མེད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་སྤང་བྱ་སྒྲིབ་པ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཆ་དེ་མཐོང་ལམ་གྱིས་སྤོང་མི་ནུས་ཤིང་སྒོམ་ལམ་གྱིས་སྤོང་ནུས་པ་དེ་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན། སྒོམ་པའི་ལམ་དེས་སྤང་བར་བྱ་བའི་སྒྲིབ་པ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་དངོས་པོའི་གཉེན་པོ་ཉིད་དུ། བདེན་གཉིས་ལས་མི་འདའ་བས་དོན་དམ་པར་མི་དམིགས་ཤིང་། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་རྣམ་པར་སྒོམ་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་སྟོན་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྒོམ་པའི་ལམ་ལ་འདོམས་པ་སྟེ། འདིར་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ལས། སྒོམ་ལམ་རྟོགས་རིགས་ཐ་དད་མེད་པར་གསུངས་པ་ནི། མཉམ་གཞག་གི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཐེག་པ་གསུམ་ཆར་ལ་ཡང་མཐོང་ལམ་ལས་སྒོམ་ལམ་རྟོགས་རིགས་ཐ་དད་དུ་མེད་དེ། མཐོང་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་དོན་དེ་ཉིད་སྒོམ་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་རྒྱུན་ལྡན་དུ་སྒོམ་པར་བྱེད་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལ་དགོངས་ནས་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀ་ལ་མཐོང་སྒོམ་རྟོགས་རིགས་ཐ་དད་མེད་པར་གསུངས་སོ། །

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ནི་མཉམ་གཞག་གིས་དྲངས་པའི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་ངེས་ཤེས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་ལ་ཡང་ཐ་དད་མེད་དེ། ངེས་ཤེས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྒྲོས་བྲལ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་གཅིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་གི་སྒྲོས་པ་དང་ཡང་བྲལ། མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་གི་སྒྲོས་པ་དང་ཡང་བྲལ་བ་ལ་ངེས་ཤེས་དྲངས་པའི་ཚེ། ངེས་ཤེས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་རྟོགས་རིགས་ཐ་དད་མེད་པ་བཞིན་ནོ། །ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་སྒོམ་མཉམ་གཞག་གིས་དྲངས་པའི་ངེས་ཤེས་ལ་རྟོགས་རིགས་ཐ་དད་དུ་ཡོད་དེ། མཉམ་གཞག་དེས་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་ལ་ངེས་ཤེས་དྲངས་པས་འགའ་ཞིག་ནི་མི་རྟག་པའི་རྣམ་པ་ཅན། འགའ་ཞིག་ནི་སྡུག་བསྔལ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་སོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འོ་ན་མཉམ་གཞག་ལ་ཡང་མཚུངས་སོ་སྙམ་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་སྒོམ་མཉམ་གཞག་གིས་སྐྱེ་མེད་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་པའི་ལུགས་ལ་མཚུངས་ཀྱང་། འདིར་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་སྒོམ་མཉམ་གཞག་གིས་སྐྱེ་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་མི་རྟག་སྡུག་བསྔལ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་མ་ཡིན་པར་འདོད་པའི་ལུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དོན་བསྡུ་བ་ནི། གོང་དུ་བསྟན་པ་དེ་ལྟར་སྒྲུབ་པའི་ངོ་བོ་གང་ཡིན་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། དེས་འཕངས་པའི་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ། བདེན་གཉིས་ལས་མི་འདའ་བས་ཀུན་

ཇོབ་ཏུ་སྒྲུབ་པའི་རྣམ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་དོན་དམ་པར་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་འཇུག་པ་དང་། སྒྲུབ་པ་དེའི་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་བྱའི་དམིགས་པ་གང་ཡིན་པ་ནི་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་དང་། རྟེན་གང་ཡིན་པ་ནི་སྐྱབས་གསུམ་དང་། སྒྲུབ་པ་ཁྱད་པར་དུ་འགྲོ་བའི་རྒྱུ་གང་ཡིན་པ་ནི་མ་ཆགས་པ་དང་། སྒྲུབ་པ་སླར་མི་ལྡོག་པར་འགྲོ་བའི་རྒྱུ་གང་ཡིན་པ་ནི་ཡོངས་སུ་མི་ངལ་བ་དང་། ཐེག་པ་གཞན་གྱིས་མི་འགྲོ་བའི་རྒྱུ་གང་ཡིན་པ་ནི་ལམ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་སྐྱེ་བཙོན་འགྲུས་རྣམ་པ་གསུམ་གོ་རིམ་བཞིན་དང་། རང་གི་ བླང་དོར་ལ་གཞན་གྱི་དྲིང་མི་འཇོག་པར་འགྲོ་བ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུ་གང་ཡིན་པ་སྤྱན་ལྔ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་རྒྱུ་གང་ཡིན་པ་མངོན་པར་ཤེས་པ་དྲུག་དང་། སྒྲུབ་པ་མཐར་ཐུག་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་གང་ཡིན་པ་ནི་མཐོང་བ་དང་སྒོམ་པའི་ལམ་དག་སྟེ། དེ་དག་ཐམས་ཅད་གདམས་ངག་གི་སྐབས་སུ་རྫོགས་པར་བསྟན་ཏེ། བཅུ་པོ་འདི་ཙམ་ཁོ་ནས་དོན་གཉེར་གྱི་སྐྱེས་བུའི་དོན་ཐམས་ཅད་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པར་འགྱུར་བས་གདམས་ངག་ནི་རྣམ་པ་བཅུའོ་ཞེས་སོ། །

རྟོགས་དཀའ་བ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་རྟོགས་དཀའ་བ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་གི་སྐབས་སུ་བདེ་བླག་ཏུ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་

ཕྱིར་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་གཉིས་སོ་ཞེས་སོ། །

རྩ་བ།

དབང་པོ་རྟུལ་དང་རྣོན་པོ་དག །

དད་དང་མཐོང་ཐོབ་རིགས་ནས་རིགས། །

བར་ཆད་གཅིག་བར་སྐྱེས་ནས་དང་། །

བྱེད་དང་བྱེད་མིན་འོག་མིན་འགྲོ། །༢༤

འཕར་གསུམ་སྲིད་རྩེའི་མཐར་ཐུག་འགྲོ། །

གཟུགས་ཀྱི་ཆགས་བཅོམ་མཐོང་བ་ཡི། །

ཆོས་ལ་ཞི་ལུས་མངོན་སུམ་བྱེད། །

བསེ་རུ་དང་ནི་ཉི་ཤུ་འོ། །༢༥

ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་སོ། །འདིར་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ལུགས་ཐུན་མོང་མིན་པའི་འཆད་ཚུལ་ལྟར་ན། མཆོན་བྱེད་དཔེའི་དགེ་འདུན་ལ་སྦྱར་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགེ་འདུན་དང་། རང་རྒྱལ་གྱི་དགེ་འདུན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་ཞུགས་པའི་སྐོར། འབྲས་གནས་ཙམ་པོའི་སྐོར། འབྲས་གནས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་སྐོར་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། དབང་པོ་རྟུལ་དང་རྣོན་པོ་དག །ཅེས་ཏེ། འདི་ལ་རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་པ་གཉིས། ཆགས་བྲལ་སྔོན་སོང་གི་འབྲས་བུ་བར་པ་གཉིས་ཀྱི་ཞུགས་པ་གཉིས་གཉིས་ཏེ་དྲུག་ཡོད་ཀྱང་། རིམ་གྱིས་པའི་ཚེ་རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་པ་གཉིས་ལས་མེད་པས

གཉིས་སུ་བགྲང་བར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། དད་དང་མཐོང་ཐོབ། ཅེས་ཏེ། འདི་ལ་འབྲས་བུ་དང་པོ་གསུམ་གྱི་འབྲས་གནས་ཙམ་པོ་གཉིས་གཉིས་ཏེ། རིམ་གྱིས་པའི་སྐབས་སུའང་དྲུག་པོ་ཐ་དད་དུ་ཡོད་པས་དྲུག་ཏུ་བགྲང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ལ་རྒྱུན་ཞུགས་འབྲས་གནས་ཁྱད་པར་ཅན། ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་ཁྱད་པར་ཅན། ཕྱིར་མི་འོང་འབྲས་གནས་ཁྱད་པར་ཅན་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། རིགས་ནས་རིགས་ཞེས་པ་སྟེ་གཅིག་ཏུ་བགྲང་ངོ་། །གཉིས་པ་ནི། བར་ཆད་གཅིག་ཅེས་པའོ། ། གསུམ་པ་ལ་འདའ་བ་བཞི། གོང་འཕོ་གཉིས། གཟུགས་ཀྱི་ཆགས་བཅོམ། མཐོང་ཆོས་ཞི། ལུས་མངོན་བྱེད་དེ་དགུའོ། །

གཉིས་པ་ནི། བསེ་རུ་དང་ནི་ཞེས་པའོ། །འཕར་བ་གསུམ་ནི་འོག་མིན་འགྲོའི་ནང་ཚན་གྱི་དབྱེ་བ་ཙམ་ཡིན་གྱི། རྩ་བའི་དབྱེ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །འདི་ནི་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་རྩ་བ་གཉིས་ཀའི་དགོངས་པ་ཡིན་གྱི། འགའ་ཞིག་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་རྩ་བར་དངོས་སུ་མ་ཚང་བ་མདོ་ནས་ཁ་བསྐང་དགོས་པར་འདོད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། ཕྱིར་བསྟན་བཅོས་འདིར་སེམས་བསྐྱེད་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་དང་། གདམས་ངག་བཅུ་ལ་སོགས་པ་ནས་ཕྲིན་ལས་ཉི་ཤུ་རྩ་བདུན་གྱི་བར་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཚིག་ཟིན་ལ་གྲངས་དངོས་སུ་བསྟན་པ་རྣམས་ལ། བསྟན་བཅོས་ལ་མ་ཚང་བར་མདོ་ལས་ཁ་བསྐང་དགོས་པའི་ཚུལ་གཏན་ནས་མེད་པས་འདིར་ཡང་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དངོས་བསྟན་ལ་ཉི་ཤུ་ཚང་

དགོས་ལ། དེས་ན་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པ་པོས་ཐ་སྙད་ཟློར་ཡང་བའི་ཕྱིར་དུ་ཞུགས་པ་རྣམས་ཕྱོགས་གཅིག་དང་། འབྲས་གནས་ཙམ་པོ་བ་རྣམས་ཕྱོགས་གཅིག་དང་། ཁྱད་པར་ཅན་རྣམས་ཕྱོགས་གཅིག་པར་མཛད་པར་སྣང་བས་ལུགས་འདི་ལས་གཞན་འོས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

སློབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པར་རྩ་བའི་དངོས་བསྟན་བཅུ་བདུན་དང་། ཁ་བསྐང་དགོས་པར་གསུམ་བཞེད་ཚུལ་འགྲེལ་པ་འདི་ལྟར། སྐབས་གཉིས་པར་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བསྡུས་པ་མཐོང་བའི་ལམ་སྐད་ཅིག་བཅུ་དྲུག་གི་དང་པོ་བཅོ་ལྔ་བསྒྲོད་པའི་རང་གི་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་དད་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་བྱེ་བྲག་གིས་འབྲས་བུ་དང་པོ་ལ་ཞུགས་པའི་མིང་གིས་གདགས་སུ་རུང་བའི་བྱང་སེམས་རྣམ་པ་གཉིས་སོ། །དེ་གཉིས་སྔར་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བ་ཞིག་ཡིན་ན། དེའི་འོག་ཏུ་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་ལ་གནས་པ་ན་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་རྒྱུན་ཞུགས་འབྲས་གནས་ཙམ་པོ་འདི་ཁ་བསྐང་། དེའི་འོག་ཏུ་དེ་ཉིད་སྒོམ་པའི་ལམ་ལ་འདོད་ཉོན་རྣམ་པ་གསུམ་མམ་བཞི་རབ་ཏུ་སྤངས་པ་ལས་ལྷ་དང་མིའི་རིགས་ནས་རིགས་སུ་སྐྱེ་བ་གཉིས་སམ་གསུམ་ལེན་དགོས་པ་ཉིད་ཀྱིས་དེའི་མིང་ཅན་གྱི་བྱང་སེམས་གཞན་རྣམ་པ་གཉིས་ཡིན་ནོ། །དེའི་འོག་ཏུ་བྱང་སེམས་དབང་པོ་རྟུལ་པོ་དང་རྣོན་པོ་དག་རིམ་པ་བཞིན་དད་པས་མོས་པ་དང་མཐོང་བས་ཐོབ་པ་ཞེས་པའི་མིང་ཅན་དག་འདོད་ཉོན་

ལྔ་པ་སྤངས་ཤིང་དྲུག་པ་སྤོང་བ་ལ་བརྩོན་པ་ནི་འབྲས་བུ་གཉིས་པ་ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་ལ་ཞུགས་པ་གྲངས་ཉི་ཤུ་ལས་གཅིག་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །དེའི་འོག་ཏུ་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་རྣམ་པ་དྲུག་སྤངས་པས་ལན་གཅིག་ཕྱིར་འོང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་ཅན་གྱི་བྱང་སེམས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་ཙམ་པོ་འདི་ཁ་བསྐང་།

དེའི་འོག་ཏུ་བྱང་སེམས་དེ་ཉིད་འདོད་ཉོན་བདུན་ནམ་བརྒྱད་པ་སྤངས་པ་ན་སླར་འདོད་པར་སྐྱེ་བ་གཅིག་ལེན་དགོས་པས་སྔ་མ་ལས་གཞན་ཚེ་གཅིག་བར་ཆད་གཅིག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་ཅན་གྱི་བྱང་སེམས་ཡིན་ནོ། །དེའི་འོག་ཏུ་སྔ་མ་བཞིན་དུ་བྱང་སེམས་དབང་པོ་རྣོ་རྟུལ་གྱིས་དད་པས་མོས་པ་དང་། མཐོང་བས་ཐོབ་པ་གང་ཡིན་ཀྱང་འདོད་ཉོན་དགུ་པ་སྤོང་བ་ལ་བརྩོན་པ་ན། འབྲས་བུ་གསུམ་པ་ཕྱིར་མི་འོང་བ་ལ་ཞུགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་གིས་བསྟན་པའི་བྱང་སེམས་ཡིན་ནོ། །དེའི་འོག་ཏུ་འདོད་ཉོན་ཡོངས་རྫོགས་སྤངས་པས་ཕྱིར་མི་འོང་བ་སྟེ། དེ་ཡང་གཟུགས་སུ་སྐྱེ་བའི་ཀུན་སྦྱོར་གྱི་ས་བོན་སྤངས་ཤིང་། མངོན་པར་འགྲུབ་པའི་ཀུན་སྦྱོར་གྱི་ས་བོན་མ་སྤངས་པས་བར་སྲིད་གྲུབ་པ་ན་ལམ་མངོན་དུ་བྱས་ཏེ་འཚང་རྒྱ་བའི་ཚུལ་སྟོན་པ་ནི་བར་དོར་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བའི་མིང་ཅན་གྱི་བྱང་སེམས་དང་། ཀུན་སྦྱོར་གཉིས་ཀའི་ས་བོན་མ་སྤངས་པས་གཟུགས་སུ་སྐྱེས་ནས་འདའ་བའི་ཚུལ་སྟོན་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེས་ནས་ལམ་ལ་མངོན་པར

འདུ་བྱེད་པ་དང་བཅས་པ་ཡོངས་སུ་འདའ་བའི་ཚུལ་སྟོན་པ་དང་། དེ་ལས་བཟློག་པ་སྐྱེས་ནས་ལམ་ལ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པར་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་ཅན་ཏེ་རྣམ་པ་བཞི་དང་། གོང་དུ་འཕོ་བ་ནི་ལྔ་པའོ། །

དེའི་འོག་ཏུ་གོང་འཕོ་དེ་ཉིད་འོག་མིན་གྱི་མཐར་ཐུག་པར་འགྲོ་ཞིང་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་བའི་ཚུལ་སྟོན་པ་སྟེ། དེ་ཡང་ཚངས་རིས་ནས་འོག་མིན་དུ་འགྲོ་བ་འཕར་བ་དང་། ཚངས་རིས་ནས་གནས་གཙང་འགའ་ཞིག་དོར་ཏེ་འོག་མིན་དུ་འགྲོ་བ་ཕྱེད་དུ་འཕར་བ་དང་། གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་གནས་ཐམས་ཅད་བརྒྱུད་དེ་འོག་མིན་དུ་སྐྱེས་ནས་ཞིང་སྣ་ཚོགས་སུ་འཚང་རྒྱ་ཚུལ་སྟོན་པ་ནི། གནས་ཐམས་ཅད་དུ་འཕོ་བ་སྟོན་པ་ཉིད་ཀྱིས་གོང་དུ་འཕོ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་ཅན་བྱང་སེམས་གཞན་རྣམ་པ་གསུམ་མོ། དེའི་འོག་ཏུ་གོང་འཕོ་དེ་ཉིད་སྲིད་པའི་རྩེ་མོའི་མཐར་ཐུག་པར་འགྲོ་བ་ནུས་པ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་སྟེ། མཐོང་བའི་ཆོས་ཚེ་འདི་ཉིད་ལ་ཞི་བ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པའི་མིང་ཅན་གྱི་བྱང་སེམས་དང་། འགོག་པའི་སྙོམས་འཇུག་ལུས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་ནུས་པའི་མིང་ཅན་བཅས་འོག་མིན་འགྲོ་ལས་གཞན་རྣམ་པ་གཉིས་སོ། །དེའི་འོག་ཏུ་སྲིད་རྩེའི་ཉོན་མོངས་བརྒྱད་པ་སྤངས་ཤིང་དགྲ་བ་སྤོང་བ་ལ་བརྩོན་པ་ནི་དགྲ་བཅོམ་པ་ཉིད་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལ་ཞུགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་ཅན་གྱི་བྱང་སེམས་

ཡིན་ནོ། །ཞེས་འདི་ཁ་བསྐང་། དེའི་འོག་ཏུ་སངས་རྒྱས་དང་ཉན་ཐོས་མེད་པའི་ཞིང་ཁམས་འགའ་ཞིག་ཏུ་རང་བྱང་ཆུབ་པའི་ཚུལ་བསྟན་ནས་སྒྲ་མེད་ལུས་ཀྱིས་ཆོས་སྟོན་པས་རང་སངས་རྒྱས་ཞེས་པའི་མིང་གིས་གདགས་སུ་རུང་བའི་བྱང་སེམས་ཏེ་ཉི་ཤུ་འོ་ཞེས་སོ། །

ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་བཤད་པ།

མཚམས་སྦྱར།

དེ་ལྟར་གདམས་ངག་བསྟན་ཟིན་ནས་དེའི་འོག་ཏུ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་བསྟན་པ་ལ་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། བྱང་སེམས་ལས་དང་པོ་པ་ཚོགས་ལམ་ལ་གནས་པས་གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་ལྟར་གདམས་ངག་ཐོབ་པ་ལ་ནན་ཏན་བྱས་པས་འབྲས་བུ་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཡན་ལག་འབྱུང་བས་གདམས་ངག་གི་འོག་ཏུ་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཡན་ལག་འཆད་དོ། །

ཐུན་མིན་གྱི་འཆད་ཚུལ།

འདི་ལ་གཉིས་ཏེ། ཐུན་མིན་གྱི་འཆད་ཚུལ་དང་། སློབ་དཔོན་གྱི་འགྲེལ་པའི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ལས་དང་པོ་པས་གདམས་ངག་ཉན་ཏེ། དེའི་དོན་ལ་ཐོས་བསམ་གྱིས་འབད་པས་ཇི་སྲིད།

"སངས་རྒྱས་སོགས་དམིགས་དད་པ་དང་། །"

ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་ཡུལ་ལྔ་ལ་མཁས་པར་མ་གྱུར་གྱི་བར་དུ་ནི་ཚོགས་ལམ་ཕལ་པ་དང་། ཡུལ་ལྔ་ལ་མཁས་པའི་ཚེ་རྣམ་རྟོགས་སྦྱོར་བའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་ཡིན་ཞིང་། དེའི་དོན་རྩེ་གཅིག་ཏུ་བསྒོམ་པ་ལས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་གཟུང་བ་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་གསལ་སྣང་ཐོབ་པའི་ཚེ་དྲོད་དང་། རྣམ་བྱང་གི་གཟུང་བ་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་གསལ་སྣང་ཐོབ་པའི་ཚེ་རྩེ་མོ་དང་། གང་ཟག་རྫས་ཡོད་ཀྱི་འཛིན་པ་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་གསལ་སྣང་ཐོབ་པའི་ཚེ་བཟོད་པ་དང་། སྐྱེས་བུ་བཏགས་ཡོད་ཀྱི་འཛིན་པ་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་གསལ་སྣང་ཐོབ་པའི་ཚེ་ཆོས་མཆོག་ཏུ་འཇོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་དག་གི་དོན་ལ་མདོ་ལས་ཇི་ལྟར་གསུངས་པའི་ཚུལ་ནི། གདམས་ངག་གི་མདོ་རྫོགས་པའི་རྗེས་སུ་དྲོད་ཚུང་ངུའི་དམིགས་རྣམ་བསྟན། དེའི་འོག་ཏུ་རྒྱུའི་ཁྱད་པར་བསྟན། དེ་ནས་དྲོད་འབྲིང་གི་དམིགས་རྣམ་ནས་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོའི་དམིགས་རྣམ་གྱི་བར་དང་། དེ་ནས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བཞི་དང་། དེ་ནས་ཡོངས་འཛིན་གསུངས་སོ། །

དེ་ཉིད་བསྟན་བཅོས་སུ་ཇི་ལྟར་བསྡུས་པའི་ཚུལ་ལ། མདོའི་དོན་ཉན་རང་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་སྦྱོར་ལམ་དུ་བསྟན་ཚུལ་མདོར་བསྟན་པ་དང་། མདོའི་རིམ་པ་ལྟར་ཁྱད་ཆོས་སོ་སོར་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། དམིགས་པ་དང་ནི་རྣམ་པ་དང་། །ཞེས་སོགས་ཚིགས་བཅད

གཉིས་ཏེ། འདི་ལ་གང་གིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་པའི་ཆོས། གང་ཁྱད་པར་དུ་བྱ་བའི་གཞི། གང་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཡུལ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི།

རྩ་བ།

དམིགས་པ་དང་ནི་རྣམ་པ་དང་། །

རྒྱུ་དང་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ཡིས། །

ཞེས་པ་སྟེ། ཉན་རང་གི་སྦྱོར་ལམ་ནི་བདེན་པ་བཞི་ལ་དམིགས་པ་ཙམ་ཡིན་ལ། འདིས་ནི་བདེན་བཞིའི་སྟེང་གི་མི་རྟག་སོགས་ལ་ཡང་དམིགས་པ་དང་། ཉན་རང་གི་སྦྱོར་ལམ་ནི་མི་རྟག་སོགས་སུ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་ལ། འདི་ནི་མངོན་ཞེན་བཀག་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དང་། ཉན་རང་གི་སྦྱོར་ལམ་ནི་ཐེག་པ་གཅིག་དང་། གཉིས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་ཀྱི་རྒྱུ་ཙམ་ཡིན་ལ། འདི་ནི་ཐེག་པ་གསུམ་ཆར་གྱི་རྟོགས་རིགས་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་པ་དང་། ཉན་རང་གི་སྦྱོར་ལམ་ནི་ཕྱི་ནང་གི་ཡོངས་འཛིན་གཉིས་དང་བྲལ་བས་ཐེག་དམན་དུ་ལྟུང་བ་ཡིན་ལ། འདི་ནི་ཕྱི་ནང་གི་ཡོངས་འཛིན་གཉིས་ཀྱིས་ཐེག་དམན་དུ་མི་ལྟུང་བར་ཐེག་ཆེན་དུ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་སྟེ། ཁྱད་ཆོས་བཞིས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་སོ། །འདིར་རྣམ་རྟོག་བཞི་དང་ལྡན་པ་ཁྱད་ཆོས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་བགྲངས་ནས་ལྔར་བྱེད་པ་ནི་རྩ་བའི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མདོར་ཡོངས་འཛིན་གྱི་གོང་དུ་རྟོག་པ་ཡོད་བཞིན་དུ་འདིར་རྟོག་པ་འོག་ཏུ་བྲངས་ནས

ཡོངས་འཛིན་ཡན་ཆད་ལ་ཡིས་ཞེས་པའི་ཅེད་ཚིག་སྦྱར་བ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་མདོར་བསྟན་དུ་ཡོངས་འཛིན་སྦྱར་དང་རྟོག་པ་རྗེས་སུ་དྲངས་པ་ནི། རྟོག་པ་ཉན་རང་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་འཕགས་ཆོས་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་པའི་ཆེད་དང་། རྒྱས་བཤད་དུ་རྟོག་པ་ཡོངས་འཛིན་གྱི་སྦྱར་གསུངས་པ་ནི་མདོའི་གོ་རིམ་ལྟར་ཡིན་ལ། མདོ་ལས་དེ་ལྟར་བསྟན་པ་ནི་རྟོག་པ་ཁྱད་གཞིའི་ཕོངས་སུ་གཏོགས་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ། གང་ཁྱད་པར་དུ་བྱ་བའི་གཞི་ནི། །

རྩ་བ།

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྐྱོབ་པ་ཡི། །

དྲོད་སོགས་བདག་ཉིད་ཇི་བཞིན་དུ། །༣༩

རྣམ་རྟོག་བཞི་པོ་ལྡན་བརྟེན་པ། །

ཆུང་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་རྣམས། །

ཞེས་ཚིགས་བཅད་གཅིག་སྟེ། རྟེན་གྱི་ཁྱད་པར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྐྱོབ་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ། ངོ་བོའི་ཁྱད་པར་དྲོད་སོགས་བཞི་ཡིན་པ། ལྡན་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་གྲངས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་སྒྲུབ་པའི་རྣམ་རྟོག་བཞི་པོ་ལྡན་ཅིང་། མཉམ་གཞག་གི་གནས་སྐབས་སུ་དགག་པའི་རྣམ་རྟོག་བཞི་པོ་ལྡན་པ་དང་། དབྱེ་བའི་ཁྱད་པར་རེ་རེ་ལ་ཡང་ཆུང་ངུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་རྣམས་སུ་ཡོད་པ་སྟེ། ཁྱད་ཆོས་བཞི་དང་ལྡན་པའི་སྦྱོར་

ལམ་དེ་ཉིད་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་གཞི་ཡིན་ནོ། །འདིར་ཁྱད་ཆོས་ཙམ་དང་། ཉན་རང་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་གཉིས་མ་ནོར་བ་གལ་ཆེའོ། །

གསུམ་པ་གང་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཡུལ་ནི།

རྩ་བ།

ཉན་ཐོས་བསེ་རུ་ལྟ་བུ་དང་། །

བཅས་པ་དག་ལས་ཁྱད་པར་འཕགས། །༣༠

ཞེས་པའི་ཚིག་རྐང་ཐ་མ་གཉིས་ཀྱིས་བསྟན་ཏོ། །འོ་ན་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་གཞི་ལ་ཁྱད་ཆོས་བཞི་སྨོས་པའི་དགོས་པ་གང་ཞེ་ན། རྟེན་གྱི་ཁྱད་པར་སྨོས་པ་ནི། སྦྱོར་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་ཙམ་དུ་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་ལ། ངོ་བོའི་ཁྱད་པར་སྨོས་པ་ནི། འོག་གི་རྟོག་པ་བཞི་པོ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ལྡན་པའི་གཞི་དང་། ཆུང་དུ་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་དུ་དབྱེ་བའི་གཞི་ངོས་གཟུང་བའི་ཆེད་ཡིན་ནོ། །ལྡན་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་སྨོས་པ་ནི། ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་གཞི་དེ་ཡང་རྟོག་པ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་ནོ། །དབྱེ་བའི་ཁྱད་པར་སྨོས་པ་ནི། ཟུང་སོགས་བཞི་ལ་གསུམ་གསུམ་དུ་ཕྱེ་ནས་བཅུ་གཉིས་པོ་རེ་རེའི་སྟེང་དུ་ཡང་གོང་དུ་བཤད་པའི་དམིགས་པ་སོགས་ཁྱད་ཆོས་བཞི་བཞི་དང་ལྡན་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་ནོ། །མདོར་ན་ཚིག་རྐང་བར་པ་བཞིས་བསྟན་པའི་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་ཅན། ཚིག་རྐང་ཐ་མ་

གཉིས་ཀྱིས་བསྟན་དོན་ཡིན་ཏེ། ཚིག་རྐང་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་ཁྱད་ཆོས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་མདོའི་རིམ་པ་ལྟར་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་སོ་སོར་བཤད་པ་ལ། དམིགས་རྣམ་རྒྱུ་གསུམ་རྒྱས་པར་བཤད། ལྡན་པ་རྣམ་རྟོག་རྒྱས་པར་བཤད། ཡོངས་འཛིན་དགེ་བཤེས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི།

དམིགས་པ་མི་རྟག་ལ་སོགས་པ། །ཞེས་སོགས་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་བདུན་ཏེ། སྦྱོར་ལམ་བཅུ་གཉིས་པོ་རེ་རེའི་སྟེང་དུ་ཡང་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་དང་རྒྱུའི་ཁྱད་པར་གསུམ་གསུམ་དང་ལྡན་པར་བསྟན་ཏོ། །དེ་ཡང་མདོར་བྱད་ཆུང་དུའི་དམིགས་རྣམ་གྱི་འོག་ཏུ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་འདི་ལས་གང་ལ་བྱང་སེམས་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའམ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སའམ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་གང་ལ་བསླབ་པར་བྱ་བའི་ཐེག་པ་གསུམ་པོ་རྣམས་རྒྱ་ཆེར་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་རྒྱུའི་ཁྱད་པར་གསུངས་པ་ལྟར། འདིར་ཡང་། ཐེག་པ་གསུམ་ཆར་འཐོབ་པའི་རྒྱུ། །ཞེས་གསུངས་པ་ནི་དྲོད་འབྲིང་ལ་སོགས་པ་ཕྱི་མ་བཅུ་གཅིག་པོ་ལ་ཡང་སྦྱར་བར་བྱ་བ་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། གཞི་དང་དེ་ཡི་གཉེན་པོ་ཡི། །ཞེས་སོགས་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་གཉིས་ཏེ། མདོ་ལས་ཀྱང་གནས་སྐབས་འདིར་གསུངས་པ་ལྟར་རྒྱས་

བཤད་དུ་ཡང་གནས་སྐབས་འདིར་གསུངས་པ་ནི། གང་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་གཞི་དེ་ཡང་རྣམ་རྟོག་བཞི་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སྦྱོར་ལམ་ཡིན་གྱི་དམན་ལམ་སྔོན་སོང་གི་བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ལྟ་བུ་དང་། གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་ལྟ་བུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི། སེམས་མི་འགོང་བ་ཉིད་ལ་སོགས། །ཞེས་སོགས་ཚིགས་བཅད་གཅིག་སྟེ། འཕགས་པས་ཚིག་རྐང་དང་པོ་དང་གསུམ་པས་ནང་གི་ཡོངས་འཛིན་ཐབས་མཁས་དང་། གཉིས་པ་དང་གསུམ་པས་ཕྱིའི་ཡོངས་འཛིན་དགེ་བཤེས་དང་། བཞི་པས་དོན་བསྡུ་བསྟན་པར་བཞེད། སློབ་དཔོན་གྱིས་ནི་ཚིག་རྐང་དང་པོ་གསུམ་གྱིས་ཡོངས་འཛིན་དགེ་བཤེས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་གསུམ་ལ་སྦྱོར་བར་མཛད་དོ། །

འོ་ན་རྟོག་པ་ཁྱད་གཞིའི་ཁོངས་སུ་བགྲངས་ན་ཁྱད་ཆོས་བཞིའི་གོ་རིམ་ཇི་ལྟར་ཡིན་སྙམ་ན། ཐོག་མར་དམིགས་པའི་ཁྱད་ཆོས་བསྟན་དགོས་ཏེ། ཁྱད་ཆོས་འོག་མ་རྣམས་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ནས་རྣམ་པའི་ཁྱད་ཆོས་སྟོན་ཏེ། མི་རྟག་སོགས་ཀྱང་དམིགས་པར་བྱེད་ན་རྣམ་པ་ཇི་ལྟ་བུ་ཡིན་སྙམ་ན། འདིར་ཆོས་སུ་ལྟ་བའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པས་མངོན་ཞེན་བཀག་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་དོན་ཏོ། །འོ་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྟོགས་རིགས་ཁོ་ན་ཡིན་ནམ་སྙམ་ན། དེའི་འོག་ཏུ་རྒྱུའི་ཁྱད་

པར་བསྟན་ཏེ། ཐེག་པ་གསུམ་ཆར་གྱི་རྟོགས་རིགས་ཚང་བའི་མཐོང་ལམ་གྱི་རྒྱུ་བྱེད་པས་ད་ལྟ་ཡང་ཐེག་པ་གསུམ་ཆར་གྱི་རྟོགས་རིགས་ཚང་ཞེས་པའི་དོན་ཏོ། །

ཐེག་པ་གསུམ་ཆར་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་ན་ཐེག་དམན་དུ་ལྷུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེའི་ལོག་ཏུ་ཡོངས་འཛིན་སྟོན་ཏེ། ཕྱི་ནང་གི་ཡོངས་འཛིན་གཉིས་ཀྱིས་ཐེག་དམན་དུ་མི་ལྷུང་བར་ཐེག་ཆེན་དུ་ཡོངས་སུ་འཛིན་ཞེས་པའི་དོན་ཏོ། །གོ་རིམ་འདིས་ཀྱང་རྟོག་པ་ཁྱད་ཆོས་ཀྱི་ལོངས་སུ་མི་བགྲང་བར་གྲུབ་བོ། །ཞེས་སོ། །

སློབ་དཔོན་གྱི་འགྲེལ་པའི་དོན་མདོར་བསྟན།

སློབ་དཔོན་གྱི་འགྲེལ་པའི་དོན་མདོར་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་སློབ་དཔོན་གྱི་འགྲེལ་པའི་དོན་ལ་གཉིས་ཏེ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། དམིགས་པ་དང་ནི་རྣམ་པ་དང་། །ཞེས་སོགས་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་གཉིས། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་དང་པོར་གསུང་རབ་ཐོས་པ་དང་། བསམ་པ་ལ་སོགས་པ་ནས་བཟུང་ཚོགས་ཀྱི་ལམ་རབ་ཀྱི་མཐར་ཕྱིན་པ་ཐོབ་པ་ཐར་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པས་བསྡུས་པའི་དད་པ་དང་བརྩོན་འགྲུས་ལ་སོགས་པ་ལྔའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་དགེ་

བའི་རྩ་བ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་འོག་ཏུ་བདེན་པ་བཞི་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་དང་དམིགས་རྣམ་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་བཞི་པོ་འཇིག་རྟེན་པའི་སྒོམ་པ་ལས་བྱུང་བ། སོ་སོའི་ངོ་བོ་ནི། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་གཟུང་བ་མི་དམིགས་པ་དྲོ་བར་གྱུར་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་དང་། དེའི་འོག་ཏུ་རྣམ་བྱང་གི་གཟུང་བ་མི་དམིགས་པ་རྩེ་མོར་གྱུར་བ་དང་། དེའི་འོག་ཏུ་གང་ཟག་རྫས་ཡོད་ཀྱི་འཛིན་པ་མི་དམིགས་པ་བཟོད་པར་གྱུར་པ་དང་། དེའི་འོག་ཏུ་སྐྱེས་བུ་བཏགས་ཡོད་ཀྱི་འཛིན་པ་མི་དམིགས་པ་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་ཅེས་བྱ་བ་སྟེ། དེ་དག་ཆུང་ངུ་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བ་ནི། དུས་རིམ་གྱིས་སྐྱེས་པས་སམ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་དབང་པོ་རྟུལ་པོ་ལ་སོགས་པའི་གང་ཟག་གི་བྱེ་བྲག་གིས་རེ་རེ་ལ་ཡང་ཆུང་ངུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་གསུམ་གསུམ་མོ། །

ཁྱད་ཆོས་གང་གིས་ཁྱད་པར་འཕགས་པ་ནི། དམིགས་པ་མི་རྟག་ལ་སོགས་པ། །ཞེས་སོགས་འོག་ནས་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་དམིགས་པའི་ཁྱད་པར་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་བདེན་པ་བཞིའི་དངོས་པོ་སྟེ། ཆོས་མི་རྟག་སོགས་ལ་དམིགས་པ་དང་། ཆོས་གཟུགས་སོགས་སུ་ལྟ་བའི་གཉེན་པོ་ཉིད་ཀྱིས་བདེན་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་ཞུགས་པ་དང་། ཐེག་པ་གསུམ་ཆར་གྱི་རྟོགས་རིགས་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུའི་ངོ་བོ་དང་། །ཐེག་ཆེན་གྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཐེག་དམན་

ལས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང་ལྡན་པ་དང་། མཐོང་བ་དང་བསྒོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བའི་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བཞི་པོ་འོག་ནས་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ཚུལ་དང་སྤང་གཉེན་དུ་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་རྣམས་ནི། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་དྲོ་བ་ལ་སོགས་པ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་གི་དྲོ་བར་གྱུར་པ་ལ་སོགས་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ནི། ཁྱད་པར་ལྡ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ལས་གཟུགས་སུ་རུང་བ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་དངོས་པོའི་བདག་ཉིད་སྡུག་བསྔལ་སོགས་ཀྱི་བདེན་པ་བཞི་ལ་དམིགས་པ་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་ལྟ་བའི་གཉེན་པོ་ཉིད་ཀྱིས་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་ཞུགས་པ་དང་། རང་གི་ཐེག་པའི་དོན་རྟོགས་པ་ཕོ་ནའི་ཆེད་དུ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང་བྲལ་བ་དང་། རྣམ་པར་རྟོག་པ་བཞི་སྤང་བྱ་དང་མི་ལྡན་པར་འབྱུང་ངོ་ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞར་བྱུང་གི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི། བདེན་གཉིས་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་བདེན་པ་ཁ་ཅིག་ཏུ་ནི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཕུང་པོའི་རྒྱུའི་སྒོ་ནས་དང་། ཁ་ཅིག་ཏུ་ནི་ཀུན་འབྱུང་བའི་འབྲས་བུའི་སྒོ་ནས་དང་། ཁ་ཅིག་ཏུ་སྡེ་འགོག་པ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་དང་། ཁ་ཅིག་ཏུ་སྡེ་ལམ་ནི་མཁྱེན་པ་གསུམ་གྱི་ཆོས་མི་

དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྒོམས་པས་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པའི་སྒོ་ནས་ཏེ། ཇི་ལྟར་སྲིད་པ་བཞིན་བདེན་པ་བཞིའི་དངོས་པོ་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ལ། སྤྱི་མ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་བཞིན་དུ་མི་རྟག་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་གཞན་གྱིས་ཀུང་བདེན་པ་བཞི་ལ་ཀུན་ཏུ་དམིགས་སོ་ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

མདོར་བསྡུས་ཏེ་རྣམ་པར་བཀྲོལ་བ་ཙམ་དུ་བརྗོད་པར་འདོད་པས་རྣམ་པ་གཞན་གྱིས་དམིགས་ཚུལ་ནི་མ་སྤྲོས་སོ། །འདིར་ཕལ་ཆེན་སྡེ་པ་སོགས་ན་རེ། བདག་ཅག་གི་སྡེ་སྣོད་གསུམ་ལས་ཁྱོད་ཀྱི་ཐེག་པ་མི་སྣང་བས་ཁྱེད་ཅག་གི་ཐེག་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུངས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཟེར་བ་དང་། ཁ་ཅིག་དམིགས་རྣམ་གྱི་ཁྱད་པར་མི་འདྲ་བ་མི་འཐད་དེ། མཛོད་ལས།

“དྲི་མེད་བཅུ་དྲུག་རྣམ་གཞན་མེད། །”

ཅེས་བཤད་པས་སོ་ཞེ་ན། དེའི་ལན་དུ་གང་གི་ཕྱིར་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་འདི་ནི་ཐེག་དམན་ལས་ཁྱད་ཆོས་ལྷ་ཡིས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་གཞན་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་དམན་པའི་ཐེག་པ་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་གནས་སྐབས་གང་དུ་ཡང་སུན་འབྱིན་པ་བརྗོད་པར་མི་བྱའོ། །

དམིགས་རྣམ་རྒྱུ་གསུམ་རྒྱས་བཤད།

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་དམིགས་རྣམ་རྒྱུ་གསུམ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། དྲི་བས་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི།

དམིགས་པ་དང་རྣམ་པའི་ཁྱད་པར་ཇི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཅེ་ན། དེའི་ཕྱིར་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་དག་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་བདུན་གྱིས་བཤད་དེ། ཞེས་སོ། །འདི་ལ་སྦྱོར་ལམ་དྲོད་སོགས་བཞི་ལས། དང་པོ་དྲོད་ཀྱི་ནི།

རྩ་བ།

དམིགས་པ་མི་རྟག་ལ་སོགས་པ། །

བདེན་པའི་རྟེན་ཅན་དེ་ཡི་ནི། །

རྣམ་པ་མངོན་ཞེན་ལ་སོགས་འགོག །

ཐེག་པ་གསུམ་ཆར་འཐོབ་པའི་རྒྱུ། །༡༡

གཟུགས་སོགས་འདུ་འགོད་གནས་བྲལ་དང་། །

གནས་དང་བཏགས་དང་བརྗོད་དུ་མེད། །

ཅེས་བྱའོ། །འགྲེལ་པ་ནི། དེ་ལ་དྲོ་བ་ཆུང་ངུའི་དམིགས་པ་ནི། སྡུག་བསྔལ་ལ་སོགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་པོ་ལ་བརྟེན་པ་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་ཡིན་ནོ། །དེའི་རྣམ་པ་ནི་སྡུག་བསྔལ་ལ་སོགས་པའི་བདེན་པ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཆུང་ངུ་དང་། མི་རྟག་སོགས་སུ་དམིགས་པ་འཛིན་པོ་དང་ལ་སོགས་པ་མངོན་ཞེན་ཆེན་པོ་འགོག་པའི་འཛིན་སྟངས་ཅན་ཡིན་ནོ། །དྲོ་

བ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཐེག་པ་གསུམ་ཆར་གྱི་རྟོགས་པའི་རིགས་འཐོབ་པའི་རྒྱུའི་ངོ་བོ་ཡིན་པར་ཤེས་དགོས་ཏེ། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་གྱི་རྒྱུ་བྱེད་པ་ཡིན་པས་ནའོ། །དྲོ་བ་འབྲིང་གི་དམིགས་པ་ནི། འཇིག་རྟེན་པའི་མོས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དག་གི་གྲངས་དང་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་གཟུགས་དང་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པར་བསྒྲུབ་པ་དང་། མེད་པར་དགག་པ་དག་མི་དམིགས་ཤིང་མ་མཐོང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པ་ནི། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་མིང་ཐམས་ཅད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་བརྗོད་བྱ་རྒྱུན་མི་འདྲ་བ་རིགས་འདྲ་ཆད་པ་དང་། རྒྱུན་འདྲ་བ་རིགས་འདྲ་མ་ཆད་པ་ལ་འཇུག་པའི་མཚན་ཉིད་དག་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་འཛིན་སྟངས་ཅན་ཡིན་ནོ། །དྲོ་བ་ཆེན་པོའི་དམིགས་པ་ནི། གཟུགས་ནས་སངས་རྒྱས་ཞེས་བྱ་བའི་བར་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་བརྡར་བཏགས་པའི་ཆོས་ཏེ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཀྱིས་བཞག་པ་ཙམ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པ་ནི་དོན་དམ་པར་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་ལ་སོགས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་གང་དུ་ཡང་བརྗོད་དུ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་འཛིན་སྟངས་ཅན་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་མཐོང་ལམ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མེའི་སྔ་ལྟས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དྲོ་བར་གྱུར་པ་དམིགས་པ་ཡུལ་དང་རྣམ་པ་འཛིན་སྟངས་དང་རྒྱུའི་ཁྱད་པར་དང་ལྡན་པའི་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་རྣམ་པ་གསུམ་མོ། །

གཉིས་པ། རྩེ་མོའི་ནི།

རྩ་བ།

གཟུགས་སོགས་མི་གནས་དེ་དག་ནི། །
དེ་ཡི་ངོ་བོ་རང་བཞིན་མེད། །༡༢
དེ་དག་གཅིག་གི་རང་བཞིན་གཅིག །
དེ་མི་རྟག་སོགས་པར་མི་གནས། །
དེ་རྣམས་དེ་ཡི་ངོ་བོས་སྟོང་། །
དེ་དག་གཅིག་གི་རང་བཞིན་གཅིག །༡༣
ཆོས་རྣམས་མི་འཛིན་གང་ཡིན་དང་། །
དེ་དག་མཚན་མར་མི་མཐོང་ཕྱིར། །
ཤེས་རབ་ཀྱིས་ནི་ཡོངས་རྟོགས་པ། །
ཐམས་ཅད་དམིགས་སུ་མེད་པར་སོ། །༡༤

ཞེས་བྱ་བ་ལ། རྩེ་མོ་ཆུང་ངུའི་དམིགས་པ་ནི། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རང་གི་ངོ་བོ་དང་བྲལ་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པས་ན་རང་གི་ངོ་བོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་དོན་དམ་པར་མངོན་པར་ཞེན་པས་མི་གནས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པ་ནི། དོན་དམ་པར་གཟུགས་དང་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་དག་ཕན་ཚུན་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་པས། དེས་ན་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་མི་རྟག་པ་དང་

སྡུག་བསྔལ་བ་ལ་སོགས་པ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ལ་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་ཉིད་དུ་མི་གནས་པ་ཞེས་བྱ་བ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ནོ། །འབྲིང་གི་དམིགས་པ་ནི། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཕྱིར་ན་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་རྣམས་ནི་རང་གི་ངོ་བོ་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་པས་མི་རྟག་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་དག་ཕན་ཚུན་བདག་ཉིད་གཅིག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པ་ནི། དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་བཀག་པས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་རང་གིར་མི་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡིན་ནོ། །ཆེན་པོའི་དམིགས་པ་ནི། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཕྱིར་ན། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ལ་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་མར་མི་མཐོང་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པ་ནི། ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཡང་དག་པར་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པས་ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་མི་དམིགས་པར་ངེས་པར་རྟོགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །སྤྱིར་བཤད་པ་དེ་ལྟར་ན་དགེ་བའི་རྩ་བ་གཡོ་བའི་རྩེ་མོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྩེ་མོར་གྱུར་པ་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་དང་ཐེག་པ་གསུམ་རྟོགས་པའི་རྒྱུ་དང་ལྡན་པ་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་སྟེ་རྣམ་པ་གསུམ་མོ། །

གསུམ་པ་བཟློད་པའི་ནི།

རྩ་བ།

གཟུགས་སོགས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཉིད། །

དེ་མེད་པ་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད། །
དེ་དག་སྐྱེ་མེད་ངེས་འབྱུང་མེད། །
དག་དང་དེ་དག་མཚན་མ་མེད། །༢༥
དེ་ཡི་མཚན་མར་མི་བརྟེན་པས། །
སྨོས་མིན་འདུ་ཤེས་མེད་པ་ཡིན། །

ཞེས་བྱ་བ་ལ། བཟོད་པ་ཆུང་ངུའི་དམིགས་པ་ནི། གཟུགས་སུ་རུང་བ་ལ་སོགས་པ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྲ་བ་ལ་སོགས་པ་དག་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་གཅིག་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཕྱིར་ན་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པ་ནི། ཕྱི་དོན་ཡོད་པར་ལྟ་བའི་སྐྱེ་བོ་དམིགས་པ་ཅན་གྱི་ངོར། དོན་དམ་པར་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དངོས་པོ་མེད་པ་ཉིད་སྣང་ཙམ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཡིན་ནོ། །འབྲིང་གི་དམིགས་པ་ནི། རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཕྱིར་ན། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་ལས་ཉོན་གྱིས་སྐྱེ་བ་ཡང་མེད། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཡང་མེད་ཅེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པ་ནི། འཁོར་འདས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་རྟོགས་པ་པོ་ནས་ལུས་དང་ངག་ལ་སོགས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྒྲིབ་པ་གཉིས་དང་བྲལ་བས་རྣམ་པར་དག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱུར་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཡིན་ནོ། །ཆེན་པོའི་དམིགས་པ་ནི། དོན་དམ་པར་

རང་དང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་མི་འཐད་པས་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཚན་མ་མེད་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པ་ནི། རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཁོ་ནས་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་མཚན་མ་རྣམས་ཀྱི་རྟེན་དང་བྲལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཕྱིར་ན། མོས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་སྤྱིའི་རྣམ་པས་མི་མོས་ཤིང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་མངོན་སུམ་གྱི་རྣམ་པས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་མེད་པའམ་དམིགས་པ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་འདི་ཐོབ་ནས་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་ངན་འགྲོ་རུ་སྐྱེ་བ་མེད་པས་ཆོས་ཆེན་པོ་སྐྱེ་མེད་ཀྱི་དོན་ལ་བཟོད་ནུས་པའི་ཕྱིར་བཟོད་པར་གྱུར་པ་ཞེས་བྱ་བ་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་དང་རྒྱུ་དང་ལྡན་པ་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་རྣམ་པ་གསུམ་མོ། །

བཞི་པ་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོ་ནི།

རྩ་བ།

ཏིང་འཛིན་དེ་ཡི་བྱེད་པ་ཉིད། །
ལུང་སྟོན་པ་དང་རློམ་པ་ཟད། །༣༦
གསུམ་པོ་ཕན་ཚུན་ངོ་བོ་གཅིག
ཏིང་འཛིན་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ། །
དེ་ལྟར་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ནི། །
ཆུང་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་ཡིན། །༣༧

ཞེས་བྱ་བ་ལ། ཆོས་མཆོག་ཆུང་ངུའི་དམིགས་པ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་། དཔའ་བར་འགྲོ་བ་དང་། རིན་ཆེན་ཕྱག་རྒྱ་ལ་སོགས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྒོམ་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པ་ནི། རྒྱུ་རང་གི་སྨོན་ལམ་དང་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་དང་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་བྱ་བྱེད་རུང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས། ཚུལ་ནི་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པར་ཡུལ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་དུ་གདུལ་བྱའི་སྐལ་བ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བྱེད་པ་ལ་འཇུག་པ་ཞེས་བྱ་བ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཡིན་ནོ། །འབྲིང་གི་དམིགས་པ་ནི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཆོས་ཉིད་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པའི་དཔའ་བར་འགྲོ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་མཆོག་འབྲིང་གི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་ལྡན་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ལ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལུང་སྟོན་པར་མཛད་པ་འདི་ནི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཆོས་ཉིད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པ་ནི། གཟུང་འཛིན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་མི་འཐད་པས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གང་ཞིག་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་སྤྲོས་བྲལ་དུ་རྟོགས་པ་ལ་བདག་ནི་ད་ལྟར་མཉམ་པར་གཞག་པའོ། །མ་འོངས་པ་ན་མཉམ་པར་གཞག་པར་བྱའོ་སྙམ་པ་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པ་མི་འབྱུང་བ་ཞེས་བྱ་བ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཡིན་ནོ། །ཆེན་པོའི་དམིགས་པ་ནི། ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཕྱིར་ན། སྒོམ་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་སྒོམ་པ་པོ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་བསྒོམ་བྱ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་བཅས་ཏེ། དོན་གསུམ་པོ་ཕན་

ཚུན་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་ངོ་བོ་གཅིག་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཕྱིར་ན། ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་འཁོར་གསུམ་དུ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ནི་མཐོང་ལམ་སྐྱེ་བའི་ཐབས་དམ་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་འདིག་རྟེན་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། ཆོས་ཀྱི་མཆོག་ཅེས་བྱ་བ་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་དང་རྒྱུ་དང་ལྡན་པ་ཆུང་འབྲིང་ཆེ་སྟེ་རྣམ་པ་གསུམ་མོ། །འདིར་རྩ་བར། དེ་ལྟར་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ནི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཚིག་རྐང་གཉིས་པོ་ནི། དེ་ལྟར་བྲོ་བར་གྱུར་པ་ནི། །ཆུང་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་ཡིན། །ཞེས་པ་ནས། དེ་ལྟར་འཇིག་རྟེན་ཆོས་མཆོག་ནི། །ཞེས་པའི་བར་སྦྱར་བར་བྱའོ། །

དམིགས་རྣམ་ཕྱི་མ་རྣམས་ལ་ཆོས་ཅན་མ་བརྗོད་པའི་རྩོད་སྤོང་ནི། ཁོ་ན་རེ། དམིགས་པ་མི་རྟག་ལ་སོགས་པ། །བདེན་པའི་རྟེན་ཅན། ཞེས་བྱ་བ་མ་གཏོགས་པར་དམིགས་རྣམ་ཕྱི་མ་གཞན་རྣམས་ལ་ཆོས་ཅན་བདེན་བཞི་དངོས་སུ་མ་སྨོས་པའི་ཕྱིར། དམིགས་རྣམ་ཕྱི་མའི་གཞུང་ལ་བརྟེན་པས་ཆོས་ཅན་བདེན་བཞི་ལ་སྒྲོ་འདོགས་ཆོད་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དམིགས་པ་ལྷག་མ་བཅུ་གཅིག་དང་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་པོ་རྣམས་ཀྱང་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ཆོས་ཅན་བདེན་བཞི་དང་། ཆོས་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་དེ་རྣམས་རྟེན་ཆོས་ཅན་གྱི་ཚུལ་དུ་བརྗོད་པས་བརྗོད་པར་བྱ་བ

ཡིན་ཀྱང་། དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ཆོས་དངོས་སུ་བརྗོད་པས། དོན་ལ་དེའི་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་ཆོས་ཅན་ཡང་བརྗོད་པ་ཡིན་པ་ལ་ཆོས་ཅན་བདེན་བཞི་མི་རྟོགས་པའི་སྐྱོན་མེད་དེ། ཆོས་བརྗོད་པས་ཆོས་ཅན་རྟོགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྒྲ་འདི་དག་ལ་ནི། ཁྱད་པར་གཞན་རིགས་མི་མཐུན་པ་དག་སྤོང་བ་དང་མི་སྤོང་བའི་ཚུལ་གྱིས་བརྗོད་པ་ཙམ་མ་གཏོགས་པར་འདི་དག་ལ་བརྗོད་བྱ་དོན་གྱི་ཁྱད་པར་ནི་འགའ་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུགས་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ལན་གྱི་རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་བསྡེབ་པའི་ངོར་དམིགས་པ་དང་པོ་བདེན་བཞིའི་རྟེན་ཅན་དུ་བསྟན་པ་ལས་ཐ་དད་པར་ཕྱི་མ་རྣམས་དམིགས་རྣམ་གྱི་ཆོས་འབའ་ཞིག་གིས་བརྗོད་ཀྱང་། གཟུགས་སོགས་འདུ་འགོད་གནས་བྲལ་བ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མངོན་པར་ཞེན་པ་ལ་སོགས་པ་བཀག་པ་དང་ལྡན་པ་དག་རྒྱུད་པ་དེ་ཁོ་ནར་སྒྲུབ་པ་དང་དགག་པ་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཆོས་ཅན་སྡུག་བསྔལ་ལ་སོགས་པའི་བདེན་པར་གཏོགས་པ་ཁོ་ན་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་བཞག་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། རྗོད་ཆུང་ངུའི་དམིགས་པ་ལས་གཞན་འོག་མ་དག་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་དམིགས་རྣམ་ཙམ་དངོས་སུ་བསྟན་པས། དེ་དག་གི་ཆོས་ཅན་ནི་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་པོ་ཡིན་པ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

སྦྱོར་ལམ་བློ་རིག་གང་ཡིན་དཔྱད་པ།

འདིར་དམིགས་རྣམ་གྱི་ཁྱད་པར་ལས་འཕྲོས་ནས། སྦྱོར་ལམ་དེ་བློ་རིག་གང་ཡིན་དཔྱད་ན། ཐེག་དམན་རྒྱུན་ཞུགས་སོགས་ཀྱི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བ་འགའ་ཞིག་ལ་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་དེ། སྔར་གྱི་ཉོན་སྒྲིབ་ཀྱི་ལྷག་མ་སྤོང་དགོས་པས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྒོམ་པའི་ཚེ་དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དགྲ་བཅོམ་གྱི་རྟོགས་པ་སྔོན་སོང་ལ་ཡང་རེས་འགའ་མངོན་དུ་འགྱུར་བ་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དམན་ལམ་སྔོན་དུ་མ་སོགས་བ་ལ་ཐེག་པ་གསུམ་ཆར་འཐོབ་པའི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གྱུར་པའི་སྦྱོར་ལམ་རྣམས་ནི་སྒྲ་དོན་འདྲེས་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། བདག་མེད་གསུམ་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དམན་ལམ་སྔོན་དུ་མ་སོང་པ་ལ་ཡང་སྦྱོར་ལམ་ཐམས་ཅད་ནི་དེར་མ་ངེས་ཏེ། བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་དེ་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

རྟོགས་རིགས་གསུམ་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་ཡིན་དཔྱད་པ།

རྒྱུའི་ཁྱད་པར་ལས་འཕྲོས་ནས་རྟོགས་རིགས་གསུམ་པོ་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་ཡིན་དཔྱད་ན། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་

སུ་རྟོགས་རིགས་གསུམ་པོ་དེ་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་ཡོད་དེ། རྟོག་པ་སེལ་འཇུག་ཡིན་པས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྐྱེས་པའི་ཚེ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྐྱེས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ས་དང་པོ་ཡན་ཆད་དུ་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་ཡོད་དེ། ཡེ་ཤེས་གཅིག་ཉིད་ཀྱིས་སྤྲོས་པ་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་དུ་བཀག་ནུས་ལ། དེའི་ཚེ་བདེན་བཞིའི་སྟེང་དུ་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་གི་སྤྲོས་པ་བཀག་པའི་ཆ་ནས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པར་རྟོགས་པའི་རྟོགས་རིགས་དང་། གཟུང་བའི་དོན་དུ་སྤྲོས་པ་བཀག་པའི་ཆ་ནས་གཟུང་བ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྟོགས་རིགས་དང་། མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་གི་སྤྲོས་པ་བཀག་པའི་ཆ་ནས་འཛིན་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྟོགས་རིགས་སུ་འཇོག་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ལྡན་པ་རྣམ་རྟོག་རྒྱས་བཤད།

གཉིས་པ་ལྡན་པ་རྣམ་རྟོག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། རྣམ་པར་རྟོག་པ་བཞི་དང་ལྡན་པ་ཡང་དོན་གསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་གཟུང་རྟོག་ནི། ཞེས་སོ། །

རྩ་བ།

གཞི་དང་དེ་ཡི་གཉེན་པོ་ཡིས། །
གཟུང་བར་རྟོག་པ་རྣམ་པ་གཉིས། །
རྨོངས་དང་ཕུང་སོགས་དབྱེ་བྲག་གིས། །

དེ་ནི་སོ་སོར་རྣམ་པ་དགུ། །༡༨

ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། གཟུང་བར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་གཞིའི་རྟེན་ཅན་དང་གཉེན་པོའི་རྟེན་ཅན་ཉིད་ཀྱིས། རྣམ་པ་གཉིས་ལ་མ་རིག་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་རྣམ་པ་དགུ་དགུའོ། །གཉིས་པ་འཛིན་རྟོག་ནི།

རྩ་བ།

རྫས་དང་བཏགས་པའི་རྟེན་ཅན་གྱིས། །

འཛིན་པའང་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་འདོད། །

རང་དབང་བདག་སོགས་ངོ་བོ་དང་། །

ཕུང་སོགས་རྟེན་ལས་དེ་བཞིན་ནོ། །༡༩

ཞེས་བྱ་བ་ནི། སོ་སྐྱེ་གང་ཟག་རྫས་སུ་ཡོད་པ་དང་འཕགས་པས་སྐྱེས་བུ་བཏགས་པར་ཡོད་པ་ལ་དམིགས་པས་འཛིན་པར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་ཡིན་ལ། བདག་རང་དབང་ཅན་དང་། ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པ་ལ་དམིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ་སོར་དེ་ལྟར་རྣམ་པར་དགུ་དགུའོ། །དེ་ལ་མདོར་བསྟུས་པའི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། འདི་ལ་གཟུང་རྟོག་དང་། འཛིན་རྟོག་གཉིས་ལས་དང་པོ་ལ་ཡང་ཀུན་ཉོན་གཟུང་རྟོག་དང་། རྣམ་བྱང་གཟུང་རྟོག་གཉིས། དང་པོ་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་གཞིའི་རྟེན་ཅན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི་དབྱེ་གཞི། དབྱེ་ན། གཟུང་བར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་

དགུ་སྟེ། ཡུལ་དགུ་ཡོད་པས་སོ། །

དེ་ཡང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་དངོས་པོ་གནས་ཚུལ་མཐོང་བ་ལ་སྒྲིབ་པ་མ་རིག་པ་དང་། མ་རིག་པའི་འབྲས་བུ་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཕུང་པོ་ལྔ་དང་། ཕུང་པོ་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་མིང་དང་གཟུགས་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་། ཞེན་པའི་རྒྱུས་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་ལ་ཆགས་པ་དང་། རྟག་ཆད་དུ་གཟུང་བས་འདོད་ཆགས་སོགས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དོར་བྱ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བ་བླང་བྱར་མི་ཤེས་པ་དང་། དེའི་ཉེས་དམིགས་བླང་དོར་མི་ཤེས་པས་མཐོང་ལམ་སོགས་འཕགས་པའི་ལམ་ལ་མི་གནས་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་འཕེལ་བའི་དམིགས་པ་དང་། རྟེན་བདག་དང་གཞན་ལ་སོགས་པར་འདུ་ཤེས་པ་དང་། དྲི་མ་སྦྱངས་པས་རྣམ་པར་དག་པ་བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་དགུ་ལ་དམིགས་ནས་གཟུང་བར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དགུ་པོ་རྣམས་ཏེ། དེ་ཡང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ལ་དམིགས་ནས་གཟུང་བར་ཞེན་པ་ནི། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་གཟུང་རྟོག་དང་། གཉིས་པ་རྣམ་བྱང་གཟུང་རྟོག་ནི། གཉེན་པོའི་རྟེན་ཅན་ནི་དབྱེ་གཞི། དབྱེ་བ་ལ་དགུ་སྟེ། ཡུལ་དགུ་ཡོད་པས་སོ། །དེ་ཡང་རྣམ་བྱང་གི་ངོ་བོ་ནི། རྣམ་བྱང་གི་ཆོས་དུ་མར་འདུས་པའི་ཕུང་པོའི་དོན་དང་། རྐྱེན་ནི། རྣམ་བྱང་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་དོན་དང་། རྒྱུ་ནི། རྣམ་བྱང་གི་འབྱུང་ཁུངས་སུ་གྱུར་པ་རིགས་ཀྱི་དོན་དང་། རྟེན་འབྲེལ་ནི། མ་རིག་པ་འགགས་པས་ཡེ་ཤེས་སྐྱེ་བའི་དོན་དང་། སྟོང་པ་ནི། བདག་དང་བདག་གི་

བས་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དོན་དང་། འཚང་རྒྱ་བའི་རྒྱུ་སྒྲིབ་སོགས་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་དོན་དང་། རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ནི། མཐོང་བ་དང་། སྒོམ་པ་དང་། མི་སློབ་པའི་ལམ་དང་དགུ་ལ་དམིགས་ནས་གཟུང་བར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དགུ་པོ་རྣམས་ཏེ། དེ་ཡང་རྣམ་པར་བྱང་བ་ལ་དམིགས་ནས་གཟུང་བར་ཞེན་པ་ནི། རྣམ་བྱང་གཟུང་རྟོག་གོ། །མདོར་ན་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་། དེ་ལ་གཟུང་རྟོག་དང་པོ་ནི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་པ་དང་། གཉིས་པ་ནི་རྣམ་བྱང་གི་དངོས་པོ་ཁོ་ན་ཡིན་པར་ཉི་སྣང་ལས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་འཛིན་རྟོག་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་རྫས་འཛིན་རྟོག་པ་ནི། གང་ཟག་རྫས་སུ་ཡོད་པའི་རྟེན་ཅན་ནི་དབྱེ་གཞི། དབྱེ་ན་དགུ་ཡོད་པ་སྟེ། ཡུལ་དགུ་ཡོད་པས་སོ། །དེ་ཡང་བདག་གི་རང་བཞིན་ནི། གཞན་ལ་མི་ལྟོས་པས་རང་དབང་ཅན་དང་། ཆ་ཤས་མེད་པས་གཅིག་པུ་དང་། སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུར་གྱུར་པས་རྒྱུ་དང་། ལྟ་བ་པོ་དང་ལ་སོགས་པ་ཉན་པ་པོ་ལ་སོགས་པའི་བདག་དང་། བདག་གི་བྱེད་པ་ནི། འདོད་ཆགས་སོགས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་རྟེན་བྱེད་པ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཡི་རྟེན་བྱེད་པ་དང་། མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་རྟེན་བྱེད་པ་དང་། སྒོམ་པའི་ལམ་གྱི་རྟེན་བྱེད་པ་དང་། རང་གཞན་གྱི་དོན་བྱས་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་བདག་རྫས་སུ་ཡོད་པ་འཛིན་པར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དགུ་པོ་རྣམས་དང་། གཉིས་པ་བཏགས་འཛིན་

རྟོག་པ་ནི། སྐྱེས་བུ་བཏགས་པར་ཡོད་པའི་རྟེན་ཅན་ནི་དབྱེ་གཞི། དབྱེ་ན་དགུ་ཡོད་པ་སྟེ། ཡུལ་དགུ་ཡོད་པས་སོ། །དེ་ཡང་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའི་གདགས་གཞི། གཟུགས་སོགས་ཕུང་པོ་དང་། ཕྱི་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་དང་། མིག་སོགས་ཁམས་དང་། མ་རིག་པ་སོགས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་དང་། འཕགས་པའི་གདགས་གཞི། དད་སོགས་རྣམ་པར་བྱང་བ་དང་། རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་མཐོང་བའི་ལམ་དང་། བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་རང་བཞིན་སྒོམ་པའི་ལམ་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་དང་། སྟོབས་བཅུ་སོགས་མི་སློབ་པའི་ལམ་སྟེ། གདགས་གཞི་དེ་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་སྐྱེས་བུ་བཏགས་ཡོད་ཙམ་དུ་འཛིན་པ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དགུ་པོ་རྣམས་ཏེ། ཇི་སྐད་བཤད་པ་དེ་ལྟ་བུའི་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བཞི་དང་། དྲོ་བ་ལ་སོགས་པའི་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་བཞི་པོ་གྲངས་བཞིན་དུ་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ། །

སྦྱང་བྱའི་རྟོག་པ་སྦྱོར་ལམ་ལ་ངོ་བོ་དང་སྦྱང་བྱ་གང་ལྡན་དཔྱད་པ།

འདིར་མཐའ་ཙུང་ཟད་དཔྱད་པར་བྱ་སྟེ། འོ་ན་རྣམ་རྟོག་བཞི་པོ་སྦྱོར་ལམ་བཞི་ལ་ལྡན་ཞེས་པའི་དོན་ངོ་བོ་དང་སྦྱང་བྱ་གང་ལྡན་ཞེ་ན། དེའི་རྣམ་གཞག་མང་བར་སྣང་ཡང་། གནད་ཀྱི་དོན་ནི། གཞུང་ཉིད་ལས། དྲོད་སོགས་བདག་ཉིད་ཇི་བཞིན་དུ། །རྣམ་རྟོག་བཞི་པོ་ལྡན་བརྟེན་པ། །ཞེས་

འབྱུང་བས་ལྡན་པའི་ཚིག་དོན་སྤྱང་བྱར་ལྡན་པ་ལ་འཆད་པ་ནི་མི་རིགས་ལ། འོན་ཀྱང་སྦྱོར་ལམ་གྱི་སྤང་བྱ་མ་ཡིན་པ་ནི་མི་འདོད་དེ། སྐབས་འདིའི་དངོས་བསྟན་རྟོག་པ་བཞི་པོ་མཐོང་སྤང་ཡིན་པས་དེའི་སྤོང་བ་གཉེན་པོ་ལ་སྦྱོར་བའི་ལམ་དང་། བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གཉིས་ཡོད་པས་སྔ་མ་ནི་སྦྱོར་ལམ་བཞི་ཆར་དང་། ཕྱི་མ་ནི་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་འཇོག་པ་ནི་གཞུང་གི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འདིར་ལྡན་པའི་དོན་ནི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་རྗེས་ཐོབ་བཞི་ལ་དངོས་བསྟན་སྒྲུབ་རྟོག་བཞི་པོ་ངོ་བོར་ལྡན་ཞིང་། མཉམ་གཞག་བཞི་ལ་ཤུགས་བསྟན་དགག་རྟོག་བཞི་པོ་ངོ་བོར་ལྡན་པས་ན་ལྡན་ཞེས་དང་། བསྙེན་ཞེས་པའི་ཚིག་གཉིས་འབྱུང་བ་སྟེ། མཉམ་རྗེས་གང་དང་གང་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཚེ་དེའི་ངོ་བོར་ལྡན་པ་དེ་བསྙེན་པ་ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འོ་ན་སྒྲུབ་རྟོག་རྗེས་ཐོབ་ལ་ངོ་བོ་ལྡན་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། དྲོད་ཀྱི་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ཆོས་སམ། ཐེག་དམན་གྱི་ལམ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་ནི་དོར་བྱའི་གཟུང་བར་མངོན་པར་ཞེན། རྩེ་མོའི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་རྣམ་བྱང་གི་ཆོས་སམ་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་ནི་བླང་བྱའི་གཟུང་བར་མངོན་པར་ཞེན། བཟོད་པའི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་མཉམ་གཞག་གི་ལྟ་བས་མ་ཟིན་པའི་ཚེ། སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྗེས་གང་ཟག་རྫས་ཡོད་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱོད་པ

པོར་མངོན་པར་ཞེན། ཆོས་མཆོག་གི་རྟེན་ཐོབ་ཏུ་ནི་ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྗེས་སྐྱེས་བུ་བཏགས་ཡོད་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱོད་པ་པོར་མངོན་པར་ཞེན་པའོ། །མཉམ་གཞག་ལ་དགག་རྟོག་ངོ་བོར་ལྡན་པའི་ཚུལ་ནི། དྲོད་ཀྱི་མཉམ་གཞག་ཏུ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་གཟུང་བ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཚེ་དེར་ཞེན་པ་ལས་མ་འདས་ཏེ། སྒྲ་དོན་འདྲེས་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེར་ཞེན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱང་ལམ་ཕྱི་མ་ལ་ལྟོས་ཏེ། སྤང་བྱའི་རྣམ་རྟོག་ཡིན་ཏེ། སྦྱོར་དབུ་མའི་ལྟ་བ་ལ་ཡོད་པར་ཞེན་པ་དང་། མེད་པར་ཞེན་པ་དང་། བདེན་པར་ཞེན་པ་དང་། བདེན་མེད་དུ་ཞེན་པ་ཐམས་ཅད་བཀག་ནས་མཐར་འཛིན་པ་གང་ཡང་མེད་པ་གཅིག་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྩེ་མོ་སོགས་ལ་ཡང་མཉམ་གཞག་ཏུ་དགག་རྟོག་ངོ་བོར་ལྡན་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ངོ་བོར་ལྡན་པའི་ཚེ་སྦྱོར་ལམ་དེ་འདིར་བསྟན་གྱི་རྟོག་པ་ཡིན་ཞེས་པ་དང་། འདིར་བསྟན་གྱི་རྟོག་པ་དེ་སྦྱོར་ལམ་ཡིན་ཞེས་པ་ནི་ཁས་མི་ལེན་ཏེ། འདིར་བསྟན་གྱི་རྟོག་པ་ནི་མངོན་པར་ཞེན་པའི་ཆ་ནས་འཇོག་དགོས་ཤིང་སྦྱོར་ལམ་ནི་མངོན་ཞེན་བཀག་པའི་ཆ་ནས་འཇོག་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འོ་ན་ངོ་བོ་གཅིག་པར་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དྲོད་མཉམ་གཞག་གི་གནས་སྐབས་སུ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པའི་མི་རྟག་པ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་བཀག་པའི་ཚེ་མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ལས་མ་

འདས་པས་མི་རྟག་པ་ལ་མངོན་ཞེན་བཀག་པ་དང་། མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་གཉིས་བློ་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་ཡོད་ཅིང་། དེའི་ཚེ་མི་རྟག་པ་ལ་མངོན་ཞེན་བཀག་པའི་ཚ་དེ་སྦྱོར་ལམ་ཡིན་ཀྱང་འདིར་བསྟན་གྱི་རྟོག་པ་མ་ཡིན། མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པར་མངོན་པར་ཞེན་པའི་ཚ་དེ་འདིར་བསྟན་གྱི་རྟོག་པ་ཡིན་ཀྱང་སྦྱོར་ལམ་དུ་མི་འཇོག་པས་འགལ་བ་མེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་བློ་སྔ་མས་གང་དུ་ཞེན་པའི་ཡུལ་དེ་ཉིད་བློ་ཕྱི་མས་བཀག་ནས་སྟོང་པ་དང་མི་སྟོང་པ་སོགས་ཀྱི་ཞེན་པ་མཐའ་དག་ཀྱང་བཀག་དགོས་པས་དམིགས་རྣམ་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱར་བར་བྱ་ཞིང་། གནད་འདི་ཤེས་ན་དགག་རྟོག་དང་སྦྱོར་ལམ་མཉམ་གཞག་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་འཇོག་པའི་ཚུལ་དང་། རྟོག་པས་སྤྲོས་པ་ཐམས་ཅད་རེས་འཇོག་གིས་བཀག་དགོས་པའི་ཚུལ་དང་། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱིས་སྤྲོས་པ་མཐའ་དག་ཅིག་ཅར་དུ་བཀག་པའི་ཚུལ་རྣམས་གནད་གཅིག་ཏུ་འདུས་པར་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །

དགག་རྟོག་དང་སྒྲུབ་རྟོག་གང་ཡིན་དཔྱད།

འོ་ན་འདིར་བསྟན་གྱི་རྟོག་པ་བཞི་པོ་དགག་རྟོག་དང་སྒྲུབ་རྟོག་གང་ཡིན་ཞེ་ན། མདོའི་ཤུགས་བསྟན་དང་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དངོས་བསྟན་ནི། སྒྲུབ་རྟོག་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་དགུ་བཞི་སོ་དྲུག་ལ་དམིགས་ནས་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པས། སྒྲུབ་རྟོག་ལས་འོས་མེད་པའི་ཕྱིར་

རོ། །མདོའི་དངོས་བསྟན་དང་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཤུགས་བསྟན་ནི། དགག་རྟོག་ཡིན་ཏེ། ყུལ་སོ་དྲུག་ལ་དམིགས་ནས་གཟུང་འཛིན་རང་བཞིན་མེད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པས། འཛིན་སྟངས་དགག་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མཐོང་སྤང་དང་སྒོམ་སྤང་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དངོས་བསྟན་གྱི་སྦྱུབ་རྟོག་བཞི་པོ་ནི་མཐོང་སྤང་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། སྔོར་མཐོང་གི་མཉམ་གཞག་དང་འཛིན་སྟངས་དངོས་སུ་འགལ་བ་ཡིན་པའི་གནད་ཀྱིས་སོ། ། ཤུགས་བསྟན་དགག་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་རྟོག་པ་བཞི་པོ་མཐོང་ལམ་གྱིས་སྤོང་མི་ནུས་པས་བདེན་ཞེན་མེད་པར་ཆོས་ཅན་ལ་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་འཛིན་པར་སོང་བའི་ཚེ། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡང་མངོན་དུ་འགྱུར་སྲིད་ལ། དེ་ཉིད་སྐབས་ལྔ་པ་ནས་བཤད་པའི་སྒོམ་སྤང་གི་རྟོག་པར་འཇོག་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

སྒྲིབ་གཉིས་གང་ཡིན་དཔྱད།

སྒྲིབ་གཉིས་གང་ཡིན་ཞེ་ན། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་མཐོང་སྤང་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བཞི་པོ་གང་ཟག་གི་ངོས་ནས་བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་སྤང་བྱ་ཁོ་ན་ཡིན་ཀྱང་ཐེག་པ་གསུམ་ཆར་གྱི་སྤང་བྱའི་རིགས་ནི་ཐམས་ཅད་ཚང་སྟེ། གཟུང་རྟོག་གཉིས་ལ་གཞིའི་རྟེན་ཅན་དང་། དེའི་གཉེན་པོའི་རྟེན་ཅན་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་དངོས་སུ་གསུངས་ཤིང་། གཞི་དེ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ཆོས་ཙམ་དང་། དེའི་གཉེན་པོ་

རྣམ་བྱང་གི་ཆོས་ཅན་དུ་བྱས་ནས་བླང་དོར་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ནི་རང་རྒྱལ་གྱི་སྤང་བྱའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞི་དེ་ཐེག་དམན་གྱི་ལམ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་དང་། དེའི་གཉེན་པོ་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པར་བྱས་ནས་དེ་ལ་བླང་དོར་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ནི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤང་བྱའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རྫས་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་གང་ཟག་རྫས་ཡོད་དུ་འཛིན་པ་ནི་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཡིན་པས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྤང་བྱའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཉོན་སྒྲིབ་དང་། ཆོས་ལ་རྫས་ཡོད་དུ་འཛིན་པ་དང་། བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་གཉིས་ནི་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཡིན་པས་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤང་བྱའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

མདོར་ན་མཐོང་སྤང་རྟོག་པའི་ནང་དུ་ཐེག་པ་གསུམ་ཆར་གྱི་སྤང་བྱའི་རིགས་འདུས་པ་དང་། དེའི་གཉེན་པོ་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་མཉམ་གཞག་ན་ཐེག་པ་གསུམ་ཆར་གྱི་རྟོགས་རིགས་འདུས་པ་དང་། དེའི་འབྲས་བུ་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་ཐེག་པ་གསུམ་ཆར་གྱི་རྟོགས་རིགས་ཚང་བ་དང་། དེའི་འབྲས་བུ་རྣམ་དག་ལམ་ལ་ཐེག་པ་གསུམ་ཆར་གྱི་སྤང་བྱ་སྤངས་པའི་རྣམ་དག་ཚང་བ་ནི་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་འདིའི་དབུ་ཞབས་ཀྱི་དགོངས་པ་གཅིག་ཏུ་འདུས་པར་གསུངས་སོ། །

ཡོངས་འཛིན་དགེ་བཤེས་རྒྱས་བཤད།

གསུམ་པ་ཡོངས་འཛིན་དགེ་བཤེས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། མདོར་བསྟན་དུ། དམིགས་པ་དང་ནི་རྣམ་པ་དང་། །སོགས་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་སྦྱར་བ་དང་མཐུན་པར་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་རྟོག་པའི་སྐབས་ཀྱིས་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་རྟོག་པ་བཞི་པོ་ཉན་རང་ལས་ཁྱད་པར་བྱེད་ཆོས་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཡང་རྒྱས་བཤད་དུ་རྟོག་པའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་དེ་གསུངས་པ་ཞེས་སོ། །

ཙ་བ།

སེམས་མི་འགོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས། །

ངོ་བོ་ཉིད་མེད་སོགས་སྟོན་བྱེད། །

དེ་ཡི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་བོར་བ། །

རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་ཡོངས་འཛིན་ཡིན། །༤༠

འགྲེལ་པར། ཞེས་བྱ་བར་གསུངས་ཏེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཁྱད་པར། སེམས་དང་པོར་མི་འགོང་ཞིང་། བར་དུ་མི་སྐྲག་པ་དང་། ལ་སོགས་པ་ཐ་མར་ཀུན་ཏུ་སྐྲག་པ་མེད་པའི་སྒོ་ནས་ཆོས་སྟོན་པའི་ཁྱད་པར། ཐབས་ལ་མཁས་པས་གདུལ་བྱའི་བསམ་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་དངོས་པོ་མཐའ་དག་བདག་མེད་པ་དང་། ལ་

སོགས་པ་དགེ་རྩ་རྫོགས་བྱང་དུ་བསྔོ་བ་སོགས་སྟོན་པར་བྱེད་པ་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྤངས་པའི་ཁྱད་པར་ཕྱིན་དྲུག་གི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སེར་སྣ་ལ་སོགས་པ་དང་མི་ལྡན་པར་སྟོན་པ་པོ་མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྐུ་སོགས་ནི་གདམས་ངག་སྟོན་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཡིན་པས་བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པའི་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ། །

སྒྲུབ་པའི་རྟེན་རིགས་བཤད་པ།

མཚམས་སྦྱོར་བའི་སྒོ་ནས་རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་ས་མཚམས།

ངེས་འབྱེད་ཡན་ལག་བཤད་ཟིན་ནས། དེའི་འོག་ཏུ་སྒྲུབ་པའི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་རིགས་སྟོན་ཏེ། ངེས་འབྱེད་ཡན་ལག་ཐོབ་ནས་སྒྲུབ་པ་བཅུ་གསུམ་གྱི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་རིགས་འཇོག་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་རྒྱུ་འབྲས་དོན་གྱི་གོ་རིམ་ལྟར་ན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཐོག་མར་རིགས་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཀྱང་འདིར་འབྲས་བུའི་རྗེས་སུ་རྒྱུ་སྟོན་པ་ནི་རྟོགས་པའི་གོ་རིམ་ཡིན་པར་ཡང་གསུངས། འདི་ལ་རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་། རྩོད་པ་སྤོང་བ་དང་། རང་བཞིན་གཏན་ལ་དབབ་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་མཚམས་སྦྱོར་བ་ནི། འོག་ནས་འབྱུང་བའི་སྒྲུབ་པ་དང་ལྡན་པ་ལ་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ཇི་སྐད་བཤད་པ་དང་། མཐོང་བའི་ལམ་ལ་སོགས་པ་གཞན་

ཡང་འབྱུང་ཞིང་། དེ་དག་ཀྱང་རིགས་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲུབ་པས་སྒྲུབ་པའི་རྟེན་དུ་གྱུར་པ་རིགས་འཆད་དོ། །ཞེས་པའོ། །

རྩ་བ།

རྟོགས་པ་ཡི་ནི་ཆོས་དྲུག་དང་། །
གཉེན་པོ་དང་ནི་སྤོང་བ་དང་། །
དེ་དག་ཡོངས་སུ་གཏུགས་པ་དང་། །
ཤེས་རབ་སྙིང་བརྩེར་བཅས་པ་དང་། །༣༧
སློབ་མ་ཐུན་མོང་མིན་ཉིད་དང་། །
གཞན་གྱི་དོན་གྱི་གོ་རིམ་དང་། །
ཡེ་ཤེས་རྩོལ་བ་མི་མངའ་བར། །
འཇུག་པའི་རྟེན་ལ་རིགས་ཞེས་བྱ། །༣༨

ཞེས་པ་སྟེ། རྟེན་ལ་རིགས་ཞེས་བྱ། །ཞེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གསལ་བྱེད་དུ་སྦྱར་ནས་ཐོད་ཀྱི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་ཆོས་དབྱིངས་ལ་རིགས་ཞེས་བརྗོད་པ་ནས། ཡེ་ཤེས་རྩོལ་བ་མི་མངའ་བར་འཇུག་པའི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་ཆོས་དབྱིངས་ལ་རིགས་ཞེས་བརྗོད་པའི་བར་བཅུ་གསུམ་དུ་དབྱེར་ཡོད་དོ། །དེས་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམ་པ་བཅུ་གསུམ་པོའི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་དབྱིངས་ལ་སྒྲུབ་པའི་རྟེན་དུ་ལུས་རྣམ་གཞག་ལས་བསྟན་ལ་སྐབས་འདིར་ནི་སྒྲུབ་པའི་རྟེན་དེ་ཉིད་ལ་རིགས་ཞེས་བསྟན་པས་ཆོས་དབྱིངས་དང་རིགས་

གཉིས་པོ་དོན་གཅིག་གོ །དེ་ལ་བཅུ་གསུམ་དུ་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ན། རྟོགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དྲུག བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཉིས། རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཅིག ཡོན་ཏན་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་བཞི་སྟེ། སྒྲུབ་པ་བཅུ་གསུམ་ཡོད་པས་དེའི་རྟེན་ཆོས་དབྱིངས་བཅུ་གསུམ་ལ་རིགས་བཅུ་གསུམ་དུ་འཇོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ས་མཚམས་ནི། དང་པོ་དྲུག་སྦྱོར་ལམ་བཞི་དང་། མཐོང་ལམ་དང་། ས་བདུན་པ་མན་གྱི་སྒོམ་ལམ་ན་རིམ་པ་ལྟར་དང་། དེ་ནས་གསུམ་དག་པ་ས་གསུམ་ན་རིམ་བཞིན་དང་། དེ་ནས་གསུམ་ཡང་དག་ས་གསུམ་ན་རིམ་བཞིན་དང་། བཅུ་གསུམ་པ་ནི་ས་བཅུ་པའི་ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་ན་ཡོད་པར་བཤད་དོ། །

འགྲེལ་པ་ནི། ཞེས་བྱ་བར་གསུངས་སོ། །རེ་ཞིག་སྒོམ་བྱུང་གི་སྒྲུབ་པ་དང་པོར་འཛིན་རྟེན་པའི་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་དྲོ་བ་ལ་སོགས་པ་བཞི་པོ་རྣམས་འབྱུང་བས་དེ་དག་གི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་རིགས་ནི་བཞི་པོ་རྣམས་སོ། །དེའི་འོག་ཏུ་འཛིན་རྟེན་ལས་འདས་པ་མཐོང་བའི་ལམ་དང་། ས་བདུན་པ་མན་ཆད་ཀྱི་སྒོམ་པའི་ལམ་དག་ཐོབ་པས་དེ་དག་གི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་རིགས་གཉིས་པོ་དག་གོ །དེའི་འོག་ཏུ་རྟོགས་པ་ཡི་ཆོས་དྲུག་པོ་དེ་དག་རིམ་གྱིས་སྐྱེས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྒྱུན་པོ་ཕྱིར་ཕྱུང་བའི་དཔེས་བསྟན་པ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་སྒྲུབ་པ་དང་། དེའི་འོག་ཏུ་སྒོ་འཕར་བཅད་པ་ལྟར་གྱི་རྣམ་གྲོལ་གྱི་སྒྲུབ་པ་དག་འབྱུང་བས་དེ་དག་གི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་རིགས

གཉིས་དང་། ཞར་བྱུང་སྤང་གཉེན་སྐྱེ་འགག་བྱེད་ཚུལ་ནི། དུས་མཉམ་དུ་རིམ་པ་ལྟར་གཉེན་པོ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སྐྱེ་བ་དང་འགག་པ་དག་གོ། །དེའི་འོག་ཏུ་སྤང་གཉེན་དེ་དག་མི་དམིགས་པས་དེ་དག་སྐྱེ་བ་དང་འགག་པ་དང་ལྡན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྤངས་པ་ཡི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཐོབ་པའོ། །དེའི་རྗེན་དུ་གྱུར་པའི་རིགས་དང་། དེའི་འོག་ཏུ་སྔོན་གྱི་སློན་ལམ་དང་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་འཁོར་བ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་མི་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་དམ་དེའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཤེས་རབ་དང་ཐབས་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་སྟེ་དེའི་རྗེན་དུ་གྱུར་པའི་རིགས་སོ། །དེའི་འོག་ཏུ་ཐབས་ཤེས་དེ་དག་སྐྱེས་པས་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་སྟོབས་སོགས་འཐོབ་པས་དེའི་རྗེན་དུ་གྱུར་པའི་རིགས་སོ། །

དེའི་འོག་ཏུ་གདུལ་བྱའི་བསམ་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་གཞུག་པ་ལྷེམ་པོར་དགོངས་པ་དང་ལ་སོགས་པ་སྟེ་མཚན་ཉིད་དང་། གཉེན་པོ་དང་། བསྒྱུར་བ་ལ་ལྷེམ་པོར་དགོངས་པའི་སྒོ་ནས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་ལ་འགོད་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གཞན་གྱི་དོན་གྱི་གོ་རིམ་མོ་ཞེས་པ་གཞན་དོན་གོ་རིམ་དུ་བྱེད་པའི་སྒྲུབ་པ་འཐོབ་པས་དེའི་རྗེན་དུ་གྱུར་པའི་རིགས་སོ། །དེའི་འོག་ཏུ་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་བར་འབད་རྩོལ་གྱི་མཚན་མ་མེད་ཅིང་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པར་གཞན་གྱི་དོན་དང་། རང་དོན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་མ་ཐག་འབྱུང་བའི་

རྒྱུན་མཐའི་ཡེ་ཤེས་འཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྟེན་དུ་གྱུར་པ་ལ་རིགས་ཞེས་བྱའོ། །འདི་ནི་ཕལ་ཆེར་རྟོགས་པའི་གོ་རིམ་ཡིན་ནོ། །གདམས་ངག་ཏུ་མ་ཟད་བཅུ་གསུམ་པོ་འདིས་ཀྱང་སྦྱོར་ལམ་ནས་རྒྱུན་མཐའི་བར་གྱི་ལམ་ཐམས་ཅད་བསྡུས་པའི་ཕྱིར་ངེས་ལེགས་དོན་གཉེར་གྱི་སྐྱེས་བུའི་དོན་ཐམས་ཅད་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཡིན་ནོ། །

རྟེན་ངོས་བཟུང་བ་ནི། སྒྲུབ་པའི་ཆོས་དྲུག་སོགས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཐ་དད་པ་བཅུ་གསུམ་ཡོད་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམ་པ་བཅུ་གསུམ་པོ་ལ་རྟེན་ཞེས་བསྟན་ཏེ། ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཆོས་ཀྱི་གཞིར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་དེ་རྣམས་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཁོ་ན་ལ་ཐ་སྙད་དུ་རིགས་ཞེས་བསྟན་ཏོ། །

རིགས་ཀྱི་རྩོད་སྤོང་།

གཉིས་པ་རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་རྩོད་པ་འགོད་པ་ལ་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། དངོས་སྨྲ་བ་རྣམས་ན་རེ། གལ་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཁོ་ན་འཕགས་པའི་ཆོས་མཐོང་སྒོམ་སོགས་རྟོགས་པར་འགྱུར་བའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དེའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཆོས་ཉིད་བླ་ན་མེད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་སྟོབས་སོགས་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་ཡིན་ན། འོ་ན་ནི་ཆོས་དབྱིངས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་

རིགས་སུ་བྱེད་པ་དེའི་ཚེ། ཆོས་དབྱིངས་དེ་ནི་སྒྲིར་གནས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ལ་གནས་པར་འགྱུར་བ་ལས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཁོ་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཅན་མ་ཡིན་ནོ་སྙམ་པའི་སྐྱེ་བོ་བློ་དམན་པའི་ངོར་དེ་ཡིས་མི་ཤེས་པའི་དོགས་པ་བསུས་ནས་ལན་གདབ་པའི་ཕྱིར་རྩོད་པ་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་ཕྱེད་ནི། ཞེས་སོ། །

རྩ་བ།

ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་དབྱེར་མེད་ཕྱིར། །

རིགས་ནི་ཐ་དད་རུང་མ་ཡིན། །

གཉིས་པ་ལན་ནི། ཇི་ལྟར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་སོགས་པ་བདག་མེད་གསུམ་རྟོགས་པའི་རིམ་གྱིས་གོང་ནས་གོང་དུ་འགྲོ་བ་དམིགས་པ་དེ་བཞིན་དུའམ་དེ་དང་འཚམ་པར་འཕགས་པའི་ཆོས་རྟོགས་ཤིང་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དྲི་བཅས་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་རྒྱུའི་ངོ་བོ་རྣམ་པར་འཇོག་པའི་སྒོ་ནས་རིགས་ཉིད་དུ་ཐ་སྙད་འདོགས་སོ། །དེའི་དོན་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། ཐེག་པ་གསུམ་སོ་སོས་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རིམ་པས་རང་རང་གི་ཡུལ་བདག་མེད་གསུམ་ལ་ཇི་ལྟར་དམིགས་པ་ལྟར་འཕགས་པའི་ཆོས་རྟོགས་ཤིང་ཐོབ་ན། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ནི་དེ་དག་གི་རྟེན་དུ་གྱུར་པས་ན་དེ་དག་གི་རིགས་ཞེས་བརྗོད་དོ་ཞེས་པའི་དོན་ཏོ། །ཞེས་བྱ་བའི་ལན་ཞིག་ཀྱང་དོན་གྱིས་གཟིགས་མོད་ཀྱི། གོ་སླ་བའི་ཆེད་ཉིད་དུ་འདིག་རྟེན་པའི་ངག་གིས་ཏེ་རབ་

ཏུ་གྲགས་པའི་ལན་གཞན་དུ་ནི།

རྩ་བ།

བརྟེན་པའི་ཆོས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས། །

དེ་ཡི་དབྱེ་བ་ཡོངས་སུ་བརྗོད། །༩༡

ཅེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ་དཔེར་ན་འཛིམ་པ་གཅིག་ལས་མངོན་པར་གྲུབ་ཅིང་། མེ་ལྡེ་གཅིག་གིས་སོ་བཏང་བའི་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་བརྟེན་པ་སྦྲང་རྩི་དང་ལི་ཁ་ར་ལ་སོགས་པའི་སྣོད་ཉིད་ཀྱིས་ཐ་དད་པ་དེ་བཞིན་དུ་དྲི་བཅས་ཀྱི་ཆོས་དབྱིངས་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆ་ནས་མི་འདྲ་བའི་དབྱེ་བ་མེད་ཀྱང་། བརྟེན་པའི་ཆོས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱིས་བསྡུས་པ་རྟོགས་ཤིང་ཐོབ་པར་བྱ་བ་ཐ་དད་པ་ཉིད་ཀྱིས། རྟེན་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རིགས་ཐ་དད་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་སོ། །འོན་ཀྱང་འདིར་གཞུང་དོན་ནི། སྤྱར་ལུས་རྣམ་གཞག་ཏུ་སྒྲུབ་པའི་རྟེན་ཆོས་དབྱིངས་སུ་བཤད་པ་དང་། སྐབས་འདིར་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་རིགས་སུ་བྱས་ནས་དེ་ལ་བཅུ་གསུམ་ཡོད་པར་བཤད་པ་ལ། སྒྲུབ་པའི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་ཆོས་དབྱིངས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཐྲོད་ཀྱི་སྒྲུབ་པའི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་རིགས་ལ་སོགས་པ་ཐ་དད་པ་བཅུ་གསུམ་དུ་རུང་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལ་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། ཆོས་དབྱིངས་ཀྱི་ངོ་བོ་དེ་ལ་དབྱེ་བ་མེད་ཀྱང་། རྟེན་ཆོས་སྒྲུབ་པ་བཅུ་གསུམ་གྱི་བྱེ་བྲག་གི་ཆོས་དབྱིངས་དེའི་དབྱེ་བ་ཡང་ཐྲོད་ཀྱི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་

རིགས་ལ་སོགས་པ་བཅུ་གསུམ་དུ་ཡོངས་སུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ལོ་ཆེན་གྱིས་གསུངས་པ་འདི་རྩ་བའི་དགོངས་པར་སྣང་ངོ་གསུངས།

བྱེ་བྲག་སྨྲ་བའི་ལུགས།

གསུམ་པ་རིགས་ཀྱི་རང་བཞིན་གཏན་ལ་འབེབ་པ་ལ་བཞི་སྟེ། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བའི་ལུགས། མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས། སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས། དབུ་མ་པའི་ལུགས་སོ། །དང་པོ་ནི། སེམས་བྱུང་མ་ཆགས་པའི་རང་བཞིན་འདོད་པ་ཆུང་ཞིང་ཆོག་ཤེས་པ་ཞིག་ལ་རིགས་སུ་འདོད་ཅིང་དེ་ལ་འཕགས་པའི་རིགས་ཞེས་དང་། ཟག་མེད་ཀྱི་རིགས་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ལས་འཕགས་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་དབྱེ་ན་ཆོས་གོས་དང་། བསོད་སྙོམས་དང་། གནས་མལ་ངན་ངོན་ཙམ་གྱིས་ཆོག་ཤེས་པ་གསུམ་དང་། སྤོང་བ་དང་སྒོམ་པ་ལ་དགའ་བ་སྟེ་བཞི་ཡོད་དོ། །དེ་ལ་རང་བཞིན་གནས་རིགས་སུ་ནི་མི་འཇོག་སྟེ། རང་བཞིན་གྱི་དོན་མ་ཚང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྐྱེན་དབང་གིས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། ལུགས་འདི་ལ་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་སུ་འཇོག་པ་ཡང་མ་ངེས་ཏེ། ཉན་རང་གི་འཕགས་ལམ་བསྐྱེད་པར་ངེས་པ་དེ་སངས་རྒྱས་སུ་འགྱུར་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས།

གཉིས་པ་ནི་རྒྱལ་པོའི་སྲས་ཀྱིས།

“མདོ་སྡེ་པ་དག་གིས་རིགས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སེམས་ཀྱི་ས་བོན་ནུས་པ་ཡིན་ཏེ། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་དང་། སློབ་པའི་གནས་སྐབས་ན་ཡང་ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་ས་བོན་ལ་རིགས།”

ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཟག་མེད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ས་བོན་འབྲས་བུ་འབྱུང་རུང་གི་ནུས་པའོ། །འོ་ན་རྣམ་རིག་པ་དང་ཁྱད་པར་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་དང་། ཞེས་སོགས་སྨོས་ཏེ། རྣམ་རིག་པའི་ལུགས་ཀྱི་རིགས་ནི་རྐྱེན་དབང་གིས་གསར་དུ་བཞག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཡོད་པར་འདོད་ལ། འདི་ནི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའི་གནས་སྐབས་ན་སྟར་ཐོས་པ་ལ་སོགས་པའི་རྐྱེན་གྱིས་ཟག་མེད་ཀྱི་ས་བོན་བཞག་པ་དང་། སློབ་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཕྱིར་འོང་དང་། ཕྱིར་མི་འོང་པའི་འབྲས་བུ་ལས་ཉམས་པ་ན་ཡང་དེའི་ས་བོན་ཡོད་པ་ནི་རིགས་སུ་འདོད་པས་ཁྱད་པར་ཤིན་ཏུ་ཆེའོ། །འདི་ལ་ཡང་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གནས་རིགས་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་སུ་མི་འདོད་པ་ཡང་སྟར་དང་འདྲའོ། །

སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས།

གསུམ་པ་ནི། བྱང་ས་ལས།

"བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་རིགས་དེ་ནི་ཐོག་མ་མེད་
པ་ནས་འོངས་པ་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པ་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་གི་
ཁྱད་པར་གང་ཡིན་པ་སྟེ།"

ཞེས་སོགས་བཤད་དོ། །འདིའི་ངོ་བོ་ནི། ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ལ་ཡོད་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྒྱེན་དང་ཕྲད་ན་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ནུས་པ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཡོད་པ་ཞིག་ཏུ་འདོད་ལ། འདི་ལ་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་གི་ཁྱད་པར་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་གི་ནང་ནས་ཁྱད་པར་ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད། དེ་ལ་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་བརྒྱད་ཡོད་པ་ལས་ཁྱད་པར་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས། དེ་ལ་ཡང་རྣམ་སྨིན་གྱི་ཆ་དང་ས་བོན་གྱི་ཆ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས་ཁྱད་པར་ས་བོན་གྱི་ཆ། དེ་ལ་ཡང་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ས་བོན་གསུམ་ཡོད་པ་ལས་ཁྱད་པར་དགེ་བའི་ས་བོན། དེ་ལ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཀྱི་ས་བོན་གཉིས་ཡོད་པ་ལས་ཁྱད་པར་ཟག་མེད་ཀྱི་ས་བོན་ཞེས་པ་ནི་སེམས་ཙམ་པའི་འདོད་པའོ། །སྤྱིར་བྱང་ས་ནས་གསུངས་པའི་ཁྱད་པར་གསུམ་པོ་དེ་མདོ་ལས་བཤད་པ་ཡིན་པས། དབུ་མ་པ་རྣམས་ཀྱང་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་གི་ཁྱད་པར་འདོད་དགོས་ལ་དེའི་ཚེ་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་གི་ཁྱད་པར་ནི་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་གི་ཆོས་ཉིད་དུ་ཉི་སྣང་ལས་བཤད་དེ། མ་འདྲེས་པར་བྱའོ། །འདི་ལ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་སུ་འཛོག་པའི་ངེས་པ་

མེད་པ་ནི་སྔར་བཞིན་ནོ། །མདོར་ན་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་འདོད་པ་དག་གིས་རིགས་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཀྱིས་མ་ཁྱབ་པར་འདོད་པ་ནི་གྲུབ་མཐའི་གནད་ཡིན་གསུངས།

དབུ་མ་པའི་ལུགས།

བཞི་པ་དབུ་མ་པའི་ལུགས་ལ། རིགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི། ཆོས་སྐུ་ལ་བཤད་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་བཤད་པ་དང་། སེམས་ལ་བཤད་པ་སོགས་དུ་མར་སྣང་ཡང་རང་གི་ངོ་བོ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ནི། རྒྱུད་བླར།

"རྫོགས་སངས་སྐུ་ནི་འཕྲོ་ཕྱིར་དང་། །དེ་བཞིན་ཉིད་དབྱེར་མེད་ཕྱིར་དང་། །རིགས་ཡོད་ཕྱིར་ན་ལུས་ཅན་ཀུན། །རྟག་ཏུ་སངས་རྒྱས་སྙིང་པོ་ཅན། །"

ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་རྫོགས་སངས་སྐུ་ནི་འཕྲོ་ཕྱིར་དང་། ཞེས་པས། རྐྱེན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཕྲིན་ལས་འཇུག་ཏུ་རུང་བ་བསྟན། དེ་བཞིན་ཉིད་དབྱེར་མེད་ཕྱིར་དང་། །ཞེས་པས་འགལ་རྐྱེན་སྒྲིབ་པ་སྤང་དུ་རུང་བར་བསྟན། རིགས་ཡོད་ཕྱིར་ན། ཞེས་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་འབྱུང་དུ་རུང་བར་བསྟན་ཏེ། དེས་ན་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ལ་ཡང་དོན་དེ་གསུམ་ཆར་ཚང་ཞིང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ལ་ཡང་དོན་དེ་གསུམ་ཆར་ཚང་བ་ཡིན་ཀྱང་། རྒྱུ་དུས་ཀྱི་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོར་འཇོག་པ་ལ་ནི་འཇོག་བྱེད་གསུམ

ཆར་དགོས་ཤིང་། རིགས་སུ་འཇོག་པ་ལ་ནི་གསུམ་ཆར་མི་དགོས་ཏེ། གསུམ་པོ་དེའི་ནང་ཚན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མདོར་ན་རྒྱུ་དུས་ཀྱི་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོའི་མཚན་ཉིད། རྐྱེན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཕྲིན་ལས་འཇུག་རུང་། འགལ་རྐྱེན་སྒྲིབ་པ་སྤང་རུང་། འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་འབྱུང་དུ་རུང་བའི་ཆོས་དབྱིངས་སོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། རང་གི་ངོ་བོ་སྐུ་གསུམ་གང་རུང་དུ་འགྱུར་དུ་རུང་ཞིང་། དྲི་མ་ལས་མ་གྲོལ་བའི་དབྱིངས་སམ། རིགས་སད་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་དགེ་རྩ་གང་རུང་གིས་བསྡུས་པའི་རྒྱུའི་ཚོགས། །

དེ་ཡང་སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ལ་རང་བཞིན་གནས་རིགས་འདུས་བྱས་ཡིན་པ་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། ཡང་དག་མཐའ་དང་། མཚན་མ་མེད་པ་དང་། དོན་དམ་པ་དང་། ཆོས་དབྱིངས་རྣམས་གཞན་དབང་གི་སྟེང་དུ་ཀུན་བཏགས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་རིགས་པས་དཔྱད་བཟོད་དུ་གྲུབ་པ་ཞིག་གི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སུ་འདོད་པས། དེ་རྣམས་ཡིན་ཁྱབ་མཉམ་ཡིན་ཀྱང་། དབུ་མ་པའི་ལུགས་ནི། བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་དང་། ཆོས་དབྱིངས་དང་། རང་བཞིན་གནས་རིགས་རྣམས་ནི་ཆོས་ཅན་གསལ་བ་དང་། དེ་ཉིད་ལ་མཐའ་བཞིའི་སྤྲོས་པ་བཀག་པའི་ཆོས་ཉིད་དབྱེར་མེད་པའི་ཟུང་འཇུག་ལ་འདོད་ཅིང་། སྟོང་པ་ཉིད་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི་བདེན་པའམ་མཐའ་བཞིའི་སྤྲོས་པ་བཀག་པའི་གནས་

ལུགས་ཀྱི་ཆ་ནས་འཇོག་པས་ཁྱད་པར་ཞིན་ཏུ་ཆེ་སྟེ། ཟུང་འཇུག་གི་སྟོང་ཆ་ལ་འཇོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །མདོར་ན་སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ལ་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཡིན་ན་ཆོས་དབྱིངས་མ་ཡིན་དགོས་ཏེ། སྔ་མ་ནི་འདུས་བྱས་དང་། ཕྱི་མ་ནི་འདུས་མ་བྱས་ཡོན་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དབུ་མ་པའི་ལུགས་ལ་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཡིན་ན། ཆོས་དབྱིངས་ཡིན་དགོས་ཏེ། རང་བཞིན་གནས་རིགས་དེ་ཉིད་ཆོས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྟོབས་སོགས་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་པས་ན། ཆོས་དབྱིངས་སུ་འཇོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་དབྱིངས་དང་། རིགས་དང་། རྒྱུ་རྣམས་དོན་གཅིག་པའི་ཕྱིར་དང་། བསྟན་བཅོས་རྩ་བར་ཡང་སྒྲུབ་པའི་རྟེན་ཆོས་དབྱིངས་ལ་རིགས་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་དང་། འགྲེལ་པ་དག་ལས་ཀྱང་འདི་ཡོན་ན་བཞིན་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། འཕགས་མཆོག་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་ཀྱང་འདི་ཡོན་ན་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

སྒྲུབ་པའི་དམིགས་པ་བཤད་པ།

མཚམས་སྦྱར་དང་དམིགས་པ་དངོས།

སྒྲུབ་པའི་རྟེན་བསྟན་ཟིན་ནས་དེའི་འོག་ཏུ་སྒྲུབ་པའི་དམིགས་པ་འཆད་དེ། རིགས་སད་པའི་གང་ཟག་གིས་དམིགས་པ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་བཅད་ནས་སྒྲུབ་པ་ཉམས་སུ་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་ཡང་མཚམས་སྦྱར་བ་

ནི། ཇི་སྐད་བཤད་པའི་སྒྲུབ་པའི་རྟེན་གྱི་དམིགས་པ་གང་ཡིན་ཅེ་ན་དམིགས་པ་ཞེས་སོ། །

རྩ་བ།

དམིགས་པ་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ། །

དེ་ཡང་དགེ་ལ་སོགས་པ་ཡིན། །

འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་རྟོགས་པ་དང་། །

གང་དག་འཇིག་རྟེན་འདས་འདོད་དང་། །༡༤

ཟག་བཅས་ཟག་པ་མེད་ཆོས་དང་། །

གང་དག་འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས། །

སློབ་མ་ཐུན་མོང་ཆོས་རྣམས་དང་། །

གང་དག་ཐུབ་པའི་ཐུན་མོང་མིན། །༡༥

ཞེས་པ་སྟེ། ཚིག་རྐང་དང་པོས་མདོར་བསྟན། གཉིས་པས་རྒྱང་ཟད་བཤད། ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལས། ལམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། སྲུང་གཉེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། བདེན་གཉིས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། འབྲས་བུའི་དབང་དུ་བྱས་པ་རྣམས་ནི། ཚིག་རྐང་པ་གཉིས་དང་། གཅིག་དང་ཡང་གཅིག་དང་། ཡང་གཉིས་ཀྱིས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བསྟན་ཏོ། །དམིགས་པའི་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ངེས་པ་ནི། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོས་ཁ་ཅིག་ནི་བླང་བྱ། ཁ་ཅིག་ནི་དོར་བྱ། ཁ་ཅིག་ནི་རྒྱུད་ལ་

བསྐྱེད་པར་བྱ་བ། ཁ་ཅིག་ནི་ཐོབ་པར་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཇི་ལྟར་གནས་པ་བཞིན་རྟོགས་པར་བྱེད་ལ། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་དམིགས་སོ། །གྲངས་ཇི་ལྟར་ངེས་ཚུལ་ཡང་། སྒྲོ་འདོགས་གཅད་པར་བྱ་བའི་གཞི་ཐམས་ཅད་ནི་འདི་འདུས་པས་འདི་ལས་མང་བ་མི་དགོས་ལ། འདི་ལས་གང་རུང་ཞིག་མ་ཚང་ན་ཡང་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་ཚུལ་མི་འདུས་པར་འགྱུར་བས་འདི་ལས་ཉུང་བ་ཡང་མ་ཡིན་པས་ན་བཅུ་གཅིག་ཏུ་གྲངས་ངེས་སོ། །

གོ་རིམ་གྱི་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ངེས་པ་ཡང་། རང་གི་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་བཞག་ཏུ་མེད་ཀྱང་། རྟོགས་བྱེད་ཀྱི་བློ་ལ་བརྟེན་ནས་གོ་རིམ་ངེས་པ་ཡོད་དེ། བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་གང་ཟག་གིས་འདི་ལྟར། བདག་གིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་བསླབ་དགོས་ན་བླང་བར་བྱ་བ་ནི་གང་། དོར་བར་བྱ་བ་ནི་གང་། རེ་ཞིག་བཏང་སྙོམས་སུ་བཞག་བྱ་ནི་གང་སྙམ་པའི་བློ་སྐྱེ་བས་དེ་ལ་ལྟོས་ནས་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་པོ་རིམ་པ་བཞིན་གཞག་གོ། །དེ་ནས་མི་དགེ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་བཏང་སྙོམས་སུ་བཞག་སྟེ། དགེ་བ་ཉིད་ལ་ཡང་དང་པོ་བླང་བར་བྱ་བ་དང་། ཕྱིས་བླང་བར་བྱ་བ་གང་སྙམ་པའི་བློ་ལ་ལྟོས་ནས་འཇིག་རྟེན་པ་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་དང་། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གཉིས་གཞག་གོ། །དེ་ནས་ཡང་འཇིག་རྟེན་པ་བཏང་

སྙོམས་སུ་བཞག་སྟེ། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སྤང་བྱ་ནི་གང་། གཉེན་པོ་ནི་གང་ཡིན་སྙམ་པའི་བློ་སྐྱེ་བས་དེ་ལ་ལྟོས་ནས་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་སྤང་བྱ་དང་། ཟག་པ་མེད་པ་གཉེན་པོ་ཉིད་དུ་གཞག་གོ། །དེ་ནས་ཡང་ཟག་བཅས་བཏང་སྙོམས་སུ་བཞག་སྟེ། ཟག་མེད་ཀྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་དེ་གང་ཡིན་སྙམ་པའི་བློ་སྐྱེ་བས་དེ་ལ་ལྟོས་ནས་འདུས་བྱས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དང་། འདུས་མ་བྱས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་གཉིས་གཞག་གོ། །དེ་ནས་ཡང་འདུས་བྱས་བཏང་སྙོམས་སུ་བཞག་སྟེ། འདུས་མ་བྱས་རྟོགས་པའི་འབྲས་བུ་གང་ཡིན་སྙམ་པའི་བློ་སྐྱེ་བས་དེ་ལ་ལྟོས་ནས་དེའི་འབྲས་བུ་སློབ་མ་དང་ཐུན་མོང་བ་དང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་གཉིས་བཞག་སྟེ། འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ནི་འདུས་མ་བྱས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་ཤིན་ཏུ་མཐུན་ལ། སྔ་མ་སྔ་མ་བཏང་སྙོམས་སུ་བཞག་པ་ནི་གནས་སྐབས་དེ་དང་དེ་ནས་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པའི་བྱ་བ་རྫོགས་པའོ། །

འགྲེལ་པ་ནི། ཞེས་བྱ་བར་གསུངས་ཏེ། རེ་ཞིག་དང་པོར་དམིགས་པ་སྙིར་བསྟན་པ་ནི། འདོད་པར་བྱ་བའི་འབྲས་བུ་འབྱིན་པའི་དགེ་བ་དང་། མི་འདོད་པར་འབྱིན་པའི་མི་དགེ་བ་དང་། རྣམ་སྨིན་འབྱིན་མི་ནུས་པའི་ལུང་མ་བསྟན་པའི་ལས་གསུམ་སྟེ། དེ་དག་ནི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་ཉིད་དང་། སྲོག་གཅོད་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་སེམས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་སློང་བའི་ལུས་ཀྱི་བཟོ་ལ་སོགས་པའོ། །དེའི་འོག་ཏུ་ཁྱད་པར་

གྱི་དམིགས་པ་ནི། དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་དེ་དག་ཉིད་དབྱེ་གཞིར་བྱས་པ་ལ། དབྱེ་ངོ་འཇིག་རྟེན་པ་དང་། ལ་སོགས་པ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་རྣམ་པ་གཉིས་དང་། ཟག་བཅས་ཟག་མེད་རྣམ་པ་གཉིས་དང་། འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས་རྣམ་པ་གཉིས་དང་། ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་རྣམ་པ་གཉིས་པོའི་དབྱེ་བ་ཟུང་བཞི་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་དབྱེ་གཞི་གསུམ་དང་བཅས་བཅུ་གཅིག་ཡོད་པའི་ནང་ནས་སྤྱིར་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་བསྟན་ཟིན་པའི་ལྷག་མ་བརྒྱད་ཡོད་པ་རྣམས་ཏེ། དེ་དག་གྲངས་བཞིན་འཆད་པ་ལ། ཕྱིས་པའི་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་དང་འབྲེལ་བའི་ཕུང་པོ་ལྔ་ནི་འཇིག་རྟེན་པ་ཡིན་ཏེ། ཁམས་གསུམ་གྱི་སྲིད་པས་འཕངས་པའི་སོ་སྐྱེའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། འཕགས་པའི་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་བསམ་གཏན་བཞི་ནི། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཡིན་ཏེ། ཟག་མེད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཟག་པའི་རྟེན་བྱེད་པས་བདག་ཏུ་ལྟ་བའི་གཉེན་པོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་ལྔ་ནི་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་པ་དང་། བདག་དང་བདག་གིར་ལྟ་བའི་གཉེན་པོ་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དྲན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་བཞི་ནི་ཟག་པ་མེད་པ་ཡིན་པ་དང་། རྒྱུ་དང་རྐྱེན་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་པའི་ཁམས་ལ་སོགས་པ་ནི་འདུས་བྱས་ཡིན་པ་དང་། རྒྱུ་ལ་མི་ལྟོས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པ་དང་། ཐེག་

པ་གསུམ་གྱི་འཕགས་པའི་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་འབྱུང་བའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་བཞི་ལ་སོགས་པ་ནི་སློབ་མ་ཉན་ཐོས་སོགས་དང་ཐུན་མོང་གི་ཆོས་ཡིན་པ་དང་། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུད་ཁོ་ན་ལ་འབྱུང་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྟོབས་བཅུ་ནི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་སྐད་བཤད་པ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་དེ་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པའི་རིམ་གྱིས་དམིགས་པས་ན། སྒྲུབ་པའི་དམིགས་པ་ནི་རྣམ་པ་བཅུ་གཅིག་གོ། །ཞེས་སོ། །

སྒྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་བཤད་པ།

མཚམས་སྦྱར།

སྒྲུབ་པའི་དམིགས་པ་བསྟན་ཟིན་ནས་དེའི་འོག་ཏུ་སྒྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་སྟོན་ཏེ། དམིགས་པ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་ཆོད་པའི་སྒྲུབ་པ་དེ་ཡང་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་ཆེད་དུ་འབད་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། དམིགས་པ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་སྒྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་གང་ཡིན་ཅེ་ན། ཆེད་དུ་བྱ་བ། ཞེས་སོ། །

ཆེད་དུ་བྱེད་པ་པོ་དང་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ཆེན་པོ་གསུམ།

རྩ་བར།

སེམས་ཅན་ཀུན་མཆོག་ཉིད་སེམས་དང་། །

སྤྲངས་དང་རྟོགས་དང་གསུམ་པོ་ལ། །

ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་རང་བྱུང་གི། །

ཆེད་དུ་བྱ་བ་འདི་ཤེས་བྱ། །༩༧

ཞེས་པ་སྟེ། འདི་ལ་ཆེད་དུ་བྱེད་པོ་དང་། ཆེད་དུ་བྱ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རང་བྱུང་གི །ཞེས་པ་སྟེ། རང་བྱུང་དངོས་ནི་སངས་རྒྱས་ཡིན་ལ། འདིར་ནི་དེའི་མིང་གིས་བཏགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འོ། །འདོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། མདོ་ལས།

"རབ་འབྱོར་འདི་ལ་སེམས་ཅན་གྱི་ཕུང་པོ་ཆེན་པོ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་སྡེ་ཆེན་པོའི་མཆོག་ཏུ་འགྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱའོ། །"

ཞེས་རང་བྱུང་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ན་རང་བྱུང་གི་མིང་གིས་བཏགས་པའོ། །

གཉིས་པ་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་སེམས་ཆེན་པོ་ནི། སེམས་ཅན་ཀུན་མཆོག་ཉིད་སེམས་དང་། །ཞེས་པ་སྟེ། མདོའི་དོན་སེམས་ཅན་གྱི་ཕུང་པོ་ནི་འགྲོ་བ་རིགས་ལྔས་བསྡུས་པའི་སེམས་ཅན་ནམ། ཡང་ན་སྐྱེ་བ་བཞི་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་སྡེ་ཆེན་པོ་ནི། འཕགས་པ་གསུམ་གྱིས་བསྡུས་པའི་སེམས་ཅན་བརྒྱད་པ་ལ་སོགས་པ་ནས་ཕྱིར་མི་བཟློག་པའི་བྱང་སེམས་

ཀྱི་བར་རོ། །དེ་དག་ནི། འདིར་སེམས་ཅན་ཀུན་ཅེས་པར་བསྟུས་ལ། མཆོག་ནི་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་དམ་པར་གྱུར་པ་སྟེ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་གསུམ་མོ། །འདི་དག་ནི་ཆེན་པོ་གསུམ་ཆར་ལ་སྦྱར་བར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་དུ་བྱེད་པའི་སེམས་དང་། སྤོང་བ་དང་། རྟོགས་པ་གསུམ་པོ་ལ་ཆེན་པོ་གསུམ་དུ་འཇོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་སེམས་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་དང་། རླབས་པོ་ཆེའི་སེམས་དང་། མི་བསླུལ་བའི་སེམས་དང་། ཞེས་སོགས་གསུངས་པར། རྒྱུ་དུས་སུ་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སེམས་དེ་དག་བསྐྱེད་ནས་འབྲས་བུའི་དུས་སུ་མངོན་དུ་གྱུར་པའོ། །

གཉིས་པ་སྤོང་བ་ཆེན་པོ་ནི། བདག་ཏུ་ལྟ་བ་དང་། སེམས་ཅན་དུ་ལྟ་བ་དང་། སྲོག་ཏུ་ལྟ་བ་སོགས་ལྟ་བར་གྱུར་པ་ཐམས་ཅད་སྤོང་བའི་ཆེད་དུ་སྒྲུབ་པ་ཉམས་སུ་བླངས་པས་མ་ལུས་པ་སྤངས་པ་ནི་སྤོང་བ་ཆེན་པོའོ། །

གསུམ་པ་རྟོགས་པ་ཆེན་པོ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་སེམས། ཟག་པ་མེད་པའི་སེམས་ཞེས་སོགས་མདོ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཡི་ཡེ་ཤེས་བཞི་ནི་རྟོགས་པ་ཆེན་པོའོ། །

འགྲེལ་པ་ནི། ཞེས་བྱ་བར་གསུངས་སོ། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་སྤངས་རྟོགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་ཤེས་པའི་སྒོ་ནས་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་མཚན་སངས་རྒྱས་སུ་བཏགས་པ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཉིད་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ། རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་སེམས་ཅན་ཐམས

ཅད་སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་མཆོག་ཏུ་སྒྲུབ་པར་འདོད་པ་ཉིད་ཀྱི་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་སེམས་སོགས་སེམས་ཆེན་པོ་ཉིད་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་མཆོག་ཏུ་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་སྤོང་བ་ཆེན་པོ་ཉིད་དང་། རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་མཆོག་ཏུ་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་རྟོགས་པ་ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་སྒྲུབ་པ་ལ་འཇུག་པ་དེའི་ཕྱིར། བསྒྲུབ་བྱ་ཆེན་པོ་ཉིད་གསུམ་དང་ལྡན་པས་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་གསུམ་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

སྒྲུབ་པའི་ངོ་བོ་བཤད་པ།

མཚམས་སྦྱར།

སྒྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་བསྟན་ཟིན་ནས་སྒྲུབ་པ་རང་གི་ངོ་བོ་སྟོན་ཏེ། ཆེད་དུ་བྱ་བ་དེ་ཡང་སྒྲུབ་པ་རང་གི་ངོ་བོས་བསྒྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མཚམས་སྦྱར་བ་ནི་དེ་ལྟར་སྒྲུབ་པའི་རྟེན་དུ་གྱུར་པ་རིགས་དང་ལ་སོགས་པ་དམིགས་པ་དང་ཆེད་དུ་བྱ་བ་རྣམས་བརྗོད་ནས། སྒྲུབ་པ་དེའི་རང་གི་ངོ་བོ་གང་ཡིན་ཅེ་ན། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་ཡུལ་སྐྱེ་མེད་གསུམ་གཏན་ལ་དབབ་པའི་སྐབས་སུ་བསྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་ཚོགས་ལམ་ཕལ་པའི་སྒྲུབ་པ་དེ་ལ་ཡུལ་གྱི་སྒྲུབ་པ་ཞེས་བརྗོད་དེ། སྤྱིར་དཀར་པོ་དགེ་བའི་ཆོས་ཀྱི་རྟེན་

ཅན་དུ་གྱུར་པའི་བྱ་བ་ཙམ་ཡིན་པའི་སྒོ་ནས་སྒྲུབ་པར་འཇོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་པ་ཀུན་མངོན་པར་རྫོགས་པ་རྟོགས་པ་ལ་སོགས་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་རྣམ་པ་བཞི་པོའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་དེ་ལ། མངོན་པར་རྟོགས་པ་རེ་རེ་ཞིང་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་གི་རྟེན་ཅན་གྱི་བྱ་བ་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་ལ་མཁས་པའི་སྒྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ནི་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་སྒྲུབ་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་སྟེ། དེ་དག་གི་དོན་ཡང་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་སྒྲུབ་པ་རྣམས་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་ལྡོག་པ་ནས་བསྟན་ལ། སྦྱོར་བཞིའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་སྒྲུབ་པ་རྣམས་ཐོས་བསམ་རབ་ཀྱི་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་ཁྱད་པར་ཅན་ཡན་ཆད་དུ་ཉམས་སུ་བླང་བར་བྱ་བའི་ལྡོག་པ་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། བསྟན་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ཙམ་ལས་ངོ་བོའི་ཁྱད་པར་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལྟར་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སྦྱོར་བ་དང་། མཐོང་བ་དང་། སྒོམ་པ་དང་། ཁྱད་པར་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་ཅེས་པས་སྒྲུབ་པའི་ས་མཚམས་བསྟན་པ་སྟེ། དེ་ཡང་སྦྱོར་བ་དང་ཞེས་པས་གོ་སྒྲུབ་དང་། འཇུག་སྒྲུབ། ཚོགས་སྒྲུབ་དང་པོ་བཅོ་ལྔ་དང་གསུམ་རིམ་པ་ལྟར། མཐོང་ལམ་ལ་རྒྱུད་ནས་སྦྱོར་བ་ཚོགས་ལམ་དང་། དངོས་སུ་སྦྱོར་བ་སྦྱོར་ལམ་དང་། མངོན་སུམ་དུ་སྦྱོར་བ་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོ་ནས་ཡོད་པར་བསྟན། མཐོང་བ་དང་། སྒོམ་པ་

དང་ཞེས་པས། ས་དང་པོའི་ཚོགས་སྦྱུབ་དང་། མཐོང་སྤང་གཉེན་པོའི་ཚོགས་སྒྲུབ་གཉིས་མཐོང་ལམ་དང་། ས་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱི་ཚོགས་སྒྲུབ་དང་། སྒོམ་སྤང་གཉེན་པོའི་ཚོགས་སྒྲུབ་གཉིས་སྒོམ་ལམ་ནས་ཡོད་པར་བསྟན། ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཅེས་པས། ངེས་འབྱུང་སྒྲུབ་པ་སྒོམ་ལམ་གྱི་ཁྱད་པར་ལམ་ས་བརྒྱད་པ་ནས་ཡོད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

སྒྲུབ་པ་བཞིའི་གྲངས་དང་གོ་རིམ།

སྒྲུབ་པ་བཞིའི་གྲངས་དང་གོ་རིམ་སྟོན་པ་ནི། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤང་བྱ་མཐོང་སྤང་དང་སྒོམ་སྤང་གཉིས་པོ་སྤོང་བའི་ཆེད་དུ་བསམ་པས་གོ་བགོས་པ་ནི་གོ་ཆ་དང་། སྦྱོར་བས་ཇུལ་བཞིན་དུ་ཞུགས་པ་ནི་འཇུག་པ་དང་། གཉེན་པོའི་དཔུང་ཚོགས་གསོག་སྟེ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་གཡུལ་བསྐྲད་པ་ནི་ཚོགས་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཐོབ་པ་ནི་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཡི་སྒྲུབ་པ་སྟེ་བཞིའོ། །

གོ་སྒྲུབ།

སོ་སོར་བཤད་པ་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་གོ་སྒྲུབ་ནི། སྒྲུབ་པ་བཞི་པོ་དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་ངོ་བོ་དགེ་བའི་ལས་ལ་སྦྲོ་བ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་དང་པོ་གོ་ཆའི་སྒྲུབ་པ་གསུངས་པ་ཞེས་སོ། །

ཙ་བ།

དེ་དག་སོ་སོར་སྦྱིན་ལ་སོགས། །
རྣམ་པ་དྲུག་ཏུ་བསྡུས་པ་ཡིས། །
གོ་ཆའི་སྒྲུབ་པ་གང་ཡིན་དེ། །
དྲུག་ཚན་དྲུག་གིས་ཇི་བཞིན་བཤད། །༩༧

ཅེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལ་སྟོད་བྱེད་དྲུག་ནི་སྦྱིན་པའི་གོ་སྒྲུབ་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་གོ་སྒྲུབ་ཀྱི་བར་རྣམ་པ་དྲུག་གོ། །བསྡུ་བྱ་དྲུག་ཚན་དྲུག་ཏུ་འགྱུར་ཚུལ་ལ་འགྲེལ་པ་ནི། ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། མཚན་གཞི་ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པར་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་ལ་མཚོན་ན། ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་དེ་ཉིད་སྦྱིན་པའི་སྦྱིན་པ་དང་། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཚེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་སྤོང་བ་ནི་སྦྱིན་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཚེ་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མི་སྙན་པར་སྨྲ་བ་ཉིད་སོགས་བཟོད་པ་ནི་སྦྱིན་པའི་བཟོད་པ་དང་། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཚེ་དགེ་བའི་ཆོས་ལ་འདུན་པ་བསྐྱེད་པ་ནི་སྦྱིན་པའི་བརྩོན་འགྲུས་དང་། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཚེ་ཐེག་པ་གཞན་དང་མ་འདྲེས་པའི་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་ཉིད་ནི་སྦྱིན་པའི་བསམ་གཏན་དང་། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཚེ་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྔོ་བ་ནི་སྦྱིན་པའི་ཤེས་རབ་སྟེ་སྦྱིན་པའི་གོ་ཆ་དྲུག་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་གཞན་གནོད་གཞིར་བཅས་སྤོང་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལྟ་བུ་ལ་དྲུག་ཏུ་སྦྱར་བ་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་བར་རེ་རེ་ལ་ཡང་དྲུག་དྲུག་ཏུ་སྦྱར་རོ། །དེ་ཉིད་

གོ་ཆར་འགྱུར་པའི་ཚུལ་ཡང་། དེ་རྣམས་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་བསྒོམ་བྱ་སྦྱིན་པར་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་གི་ཉམས་ལེན་ལ། སྒོམ་བྱེད་འཁོར་གསུམ་མི་དམིགས་པའི་བསམ་པས་གོ་བགོས་པའི་གོ་ཆ་ཉིད་ཀྱིས་བྱེད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཚུལ་ཁྲིམས་སྲུང་བར་བྱེད། བཟོད་པ་རྫོགས་པར་བྱེད། བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ། བསམ་གཏན་སྒྲུབ། ཤེས་རབ་སྒོམ་པར་བྱེད་དོ། །གོ་ཆའི་སྒྲུབ་པ་དེ་ཉིད་དྲུག་ཏུ་འཇོག་ཚུལ་ཡང་། དེ་ལྟར་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སོ་སོར་རང་རང་གི་བསྡུ་བྱ་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་དྲུག་དྲུག་བསྡུས་པས་ན། དྲུག་ཚན་དྲུག་གིས་རྣམ་པ་སུམ་ཅུ་རྩ་དྲུག་ཡིན་མོད་ཀྱི། སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་དྲུག་སྟེ། སྦྱིན་པའི་བསྡུ་བྱ་དྲུག་སྦྱིན་པར་ཆོས་མཐུན་པ་སོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གོ་ཆའི་སྒྲུབ་པ་རྣམ་པ་དྲུག་གོ། །བམ་པོ་གཉིས་པ།

འཇུག་སྒྲུབ།

གཉིས་པ་འཇུག་སྒྲུབ་ལ་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། དེ་ལྟར་བསམ་པས་གོ་བགོས་པ་ལ་སྦྱོར་བ་འཇུག་པ་འབྱུང་བས་གཉིས་པ་འཇུག་པའི་སྒྲུབ་པ་འཆད་ཅེས་པའོ། །

རྩ་བ།

བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་སྦྱིན་སོགས་དང་། །
ལམ་དང་བྱམས་ལ་སོགས་པ་དང་། །

དམིགས་པ་མེད་དང་ལྡན་པ་དང་། །
འཁོར་གསུམ་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། །༧༡
ཆེད་དུ་བྱ་དང་མངོན་ཤེས་དྲུག །
རྣམ་ཀུན་མཁྱེན་པའི་ཚུལ་ལ་ནི། །
འཇུག་པའི་སྒྲུབ་པ་ཐེག་ཆེན་ལ། །
འཛོགས་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ། །༧༢

ཞེས་བྱ་བར་གསུངས་ཏེ། འདིར་འཇུག་པའི་སྒྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ནི། འཇུག་ཡུལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཚོགས་ཀྱི་ལམ་ལས་འདས་ནས་སྦྱོར་བའི་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱིས་འཇུག་པ་དང་འཛོགས་པའི་སྒྲུབ་པ་སྟེ། དེ་གཉིས་དོན་གཅིག་གོ། །དེ་ཡང་གང་ལ་འཇུག་པའི་ཡུལ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་སྟེ། འདི་ལ་རྒྱུའི་ཐེག་པ་དང་། འབྲས་བུའི་ཐེག་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་ནས། འཁོར་གསུམ་རྣམ་པར་དག་པའི་བར་རོ། །གཉིས་པ་ནི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་སོགས་ཕྱི་མ་གསུམ་མོ། །ཡང་ན་ཚན་པ་གསུམ་དུ་ཡང་བསྡུ་སྟེ། རང་དོན་གྱི་དང་། གཞན་དོན་གྱི་དང་། གཉིས་དོན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །དང་པོ་ནི། བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་སོགས་གསུམ་མོ། །གཉིས་པ་ནི། བྱམས་སོགས་གསུམ་མོ། །གསུམ་པ་ནི། ཆེད་དུ་བྱ་བ་སོགས་གསུམ་སྟེ་དགུའོ། །

འགྲེལ་པ་ནི། གོ་རིམ་དང་བཅས་ཏེ་འདི་ལྟར། དང་པོར་སེམས་བརྟན་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་མི་དམིགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་བསམ་

གཏན་བཞི་དང་། གཟུགས་མེད་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་བཞི་ལ་འཇུག་པ་དང་། དེ་བསྙོམས་པས་སེམས་བརྟན་ཞིང་ལས་སུ་རུང་བ་ཐོབ་པ་ན། ཚོགས་གཉིས་གསོག་དགོས་པས་འཁོར་གསུམ་མི་དམིགས་པའི་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་ལ་འཇུག་པ་དང་། ཚོགས་གཉིས་བསགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་མཐོང་སྒོམ་གྱི་ལམ་སྐྱེ་བས་མཐོང་བ་དང་། སྒོམ་པ་དང་། མི་སློབ་པ་དང་། ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་སྟེ་ལམ་ལ་འཇུག་པ་དང་འདིར་མི་སློབ་པ་དང་། ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་ནི་དག་ས་ཡི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །དེ་གསུམ་གྱིས་རང་དོན་གྲུབ་པར་བྱས་ཟིན་ནས། དེའི་འོག་ཏུ་གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ཚད་མེད་པ་བཞི་ལ་འཇུག་པ་དང་། དེ་ནས་གཞན་དོན་ལ་འཇུག་པའི་འཆིང་བ་ནི་བདག་ཏུ་དམིགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མི་དམིགས་པ་དང་ལྡན་པའི་ཤེས་རབ་ལ་འཇུག་པ་དང་། གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་ཏུ་དམིགས་པ་མེད་ཀྱང་འཁོར་གསུམ་དུ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་བློ་མ་སྤངས་ན་གཞན་དོན་བྱེད་མི་ནུས་པས། དེ་ནས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་འཁོར་གསུམ་དག་པ་སྟེ་མི་དམིགས་པ་ལ་འཇུག་པ་དང་། དེ་ལྟར་འཁོར་གསུམ་དག་པའི་སྦྱོད་པ་དང་ལྡན་པ་དེས་རང་དོན་ཆེད་དུ་བྱ་བ་གསུམ་སྒྲུབ་དགོས་པས། དེ་ནས་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ལ་འཇུག་པ་དང་། དེ་ཡང་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་དབང་དུ་བྱས་སོ། །དེ་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྒྱུ་མངོན་པར་ཤེས་པ་དྲུག་ལ་འཇུག་པ་དང་། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྒྱུ་ཚོགས་པས་རྣམ་མཁྱེན་ཐོབ་

པར་འགྱུར་བས། དེ་ནས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དག་ལ་འཇུག་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་བསམ་པ་དང་སྦྱོར་བས་ཡང་དག་པར་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པའི་བརྩོན་འགྲུས་རྣམས་ནི། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་མཐའ་དག་རྣམ་པར་གནོན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པས་དེ་དག་ནི་འཇུག་པའི་སྒྲུབ་པ་རྣམ་པ་དགུའོ། །

མཚམས་སྦྱོར་བའི་སྒོ་ནས་ཚོགས་བཅུ་བདུན་སྦྱོར་བསྟན་པ།

གསུམ་པ་ཚོགས་སྒྲུབ་ལ་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། དེ་ལྟར་ཐེག་ཆེན་ལ་འཇུག་པར་བྱས་པ་ལ་ཚོགས་སྐྱེ་བས་གསུམ་པ་ཚོགས་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་འཆད། ཅེས་པའོ། །

རྩ་བ།

བརྩེ་དང་སྦྱིན་ལ་སོགས་པ་དྲུག །
ཞི་གནས་ལྷག་མཐོང་བཅས་པ་དང་། །
ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའི་ལམ་གང་དང་། །
ཐབས་ལ་མཁས་པ་གང་ཡིན་དང་། །
ཡེ་ཤེས་དང་ནི་བསོད་ནམས་དང་། །
ལམ་དང་གཟུངས་དང་ས་བཅུ་དང་། །
གཉེན་པོ་ཚོགས་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་ཡི། །

རིམ་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ། །༥༧

ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདི་ལ་ཚོགས་བཅུ་བདུན་སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། རྟོགས་དཀའ་བ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། སྒྲུབ་པའི་གོ་རིམ་ནི། ཚོགས་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་ཡི། །རིམ་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་ན། རིམ་པ་ཇི་ལྟར་ཡིན་སྙམ་ན། ཐོག་མར་གཞན་སྡུག་སྔལ་དང་བྲལ་འདོད་ཀྱི་བརྩེ་བ་མངོན་དུ་བྱས་ནས་དེའི་འོག་ཏུ་གཞན་དོན་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་དྲུག་ལ་རིམ་པར་འཇུག་གོ། །དེ་ནས་གཞན་དོན་ལ་རྩེ་གཅིག་པའི་ཞི་གནས་ལ་ཞུགས་ནས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྷག་མཐོང་བསྐྱེད་དོ། །སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་ཙམ་གྱིས་སངས་རྒྱས་མི་ཐོབ་པས་དེ་ནས་ཤེས་རབ་དང་སྙིང་རྗེ་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའི་ལམ་ལ་སློབ་བོ། །གཉིས་པོ་ལ་བསླབས་པས་གཞན་དོན་བྱེད་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་གང་ཡིན་པ་ཐོབ་བོ། །དེ་ལས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེ་ཞིང་ཡེ་ཤེས་ལས་བསོད་ནམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཅན་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྐྱེའོ། །ཚོགས་གཉིས་གོམས་པར་བྱས་པས་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་དོན་དུ་ལམ་ལ་འཇུག་ཅིང་། ལམ་ཐོབ་པ་ལས་མི་བརྗེད་པའི་གཟུངས་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །

དེ་ལས་ས་བཅུ་ཐོབ་ནས་སྐབས་དེ་དག་ཏུ་གཉེན་པོ་ཡང་མངོན་དུ་བྱེད་དོ། །འགྲེལ་པ་ལ་སོ་སོའི་དོན་ནི། ཐེག་པ་ལ་གནས་ནས་གོ་ཆ་ཆེན་པོར་བགོས་པར་འཇོག་བྱེད་ཐོག་མར་བསམ་པ་རྣམ་དག་ནི། སྙིང་རྗེ་ཆེན་

པོའི་ཚོགས་དང་། སྦྱོར་བ་ཁྱད་པར་ཅན་ནི། སྦྱིན་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། བཟོད་པ་དང་། བརྩོན་འགྲུས་དང་། བསམ་གཏན་དང་། ཤེས་རབ་སྟེ་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་གི་ཚོགས་དང་། སྲིད་ཞི་གཉིས་ལས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་ཚོས་ནི། གཞན་དོན་གྱི་དམིགས་པ་ལ་རྩེ་གཅིག་པའི་མཚན་བཅས་མཚན་མེད་ཀྱི་ཞི་གནས་དང་། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྷག་མཐོང་གི་ཤེས་རབ་དང་། ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའི་ལམ་གྱི་ཚོགས་དང་། ཐེག་པའི་ངོ་བོ་ལ་བགྲོད་བྱེད་ལམ་གྱི་ངོ་བོའི་ཁྱད་པར་ནི། སྦྱོར་བ་རྣམ་མཁྱེན་ཡིད་བྱེད་དང་། རྗེས་བསྒོ་བས་ཟིན་པ་སོགས་ཀྱི་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་ཚོགས་དང་། ལམ་གྱི་རྒྱུ་ནི། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། བསོད་ནམས་ཀྱི་རྒྱུ་ཉིང་རྗེ་འཛིན་གྱི་ཚོགས་དང་། ངོ་བོ་ནི། མཐོང་བ་ལ་སོགས་པའི་ལམ་གྱི་ཚོགས་དང་། བྱེད་ལས་ནི། དྲན་པ་ཡོངས་སུ་གཏུགས་པ་མེད་པའི་ཚིག་དང་ལ་སོགས་པ་དོན་དང་བཟོད་པ་དང་གསང་སྔགས་དང་བཅས་པའི་གཟུངས་ཀྱི་ཚོགས་དང་། ལམ་མཐར་ཕྱིན་པའི་རྒྱུ་ལ་ཡོན་ཏན་གྱི་རྟེན་བྱེད་པ་ནི། ས་བཅུ་དང་། དྲི་མ་སེལ་བར་བྱེད་པའི་གཉེན་པོའི་ཚོགས་རྣམས་སོ། །ཚོགས་སུ་འཛོག་ཚུལ་ནི། དོན་དམ་པར་མི་དམིགས་པས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ལས་མི་འདའ་བར་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་རྟོགས་ཤིང་། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུས་བསྡུས་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དོན་མཐའ་དག་བསྒྲུབས་པས་ན། སྙིང་རྗེ་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་གིས་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ཡང་དག་པར་འགྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་སྒོ་ནས

བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོར་འབྲས་བུ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ན། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་རྒྱུ་ཚོགས་ཡིན་པས། དེ་ལྟར་ན་ཚོགས་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་རྣམ་པ་བཅུ་བདུན་ནོ། །

ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ་ངོ་བོ་དང་ས་མཚམས།

གཉིས་པ་རྟོགས་དཀའ་བ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་དང་། ས་ཡི་ཚོགས་དང་། གཉེན་པོའི་ཚོགས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་ཡུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ས་མཚམས་ནི། ཚོགས་སྒྲུབ་བཅུ་བདུན་སྤྱིར་བསྟན་པ་དེ་ལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ནི། སྒོམ་བྱུང་གིས་བསྡུས་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡུལ་ཅན་ནོ། །དེའི་ཡུལ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་གྱི་དབྱེ་བས་ཉི་ཤུ་ཡོད་པ་ལས། དེ་ཡང་ནང་དང་། ཕྱི་དང་དེ་གཉིས་ཀ། སྟོང་པ་ཉིད་རྟོགས་པ་གསུམ་ནི་གཙོ་ཆེར་མོས་སྤྱོད་ཀྱི་ས་ཚོགས་ལམ་ནས་བཞག་སྟེ། ས་དེར་ནང་དང་ཕྱི་དང་ཕྱི་ནང་གཉིས་ཀའི་ལུས་དང་ཚོར་བ་དང་སེམས་དང་ཆོས་དྲན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་རང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་གཙོ་བོར་སྒོམ་པའི་ཕྱིར་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་རྟོགས་པ་ནི་གཙོ་བོར་སྦྱོར་བའི་ལམ་ཆོས་མཆོག་ཏུ་བཞག་སྟེ། དེ་ན་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཙོ་བོར་སྤོང་བའི་ཕྱིར་དང་། ཆེན་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། དོན་དམ་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། འདུས་བྱས་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། འདུས་མ་བྱས་སྟོང་པ་ཉིད་

དང་། མཐའ་ལས་འདས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། དོར་བ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་བདུན་པོ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་བདུན་ནི། ས་དང་པོ་ནས་ས་བདུན་པའི་བར་དུ་བཞག་སྟེ། ས་དེ་དག་ཏུ་རིམ་པ་བཞིན་ཆོས་དབྱིངས་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བའི་དོན་དུ་དང་། ཆོས་དབྱིངས་མཆོག་གི་དོན་དུ་དང་། ཆོས་དབྱིངས་རྒྱུ་མཐུན་པའི་དོན་གྱི་མཆོག་ཏུ་དང་། ཆོས་དབྱིངས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་མེད་པའི་དོན་དུ་དང་། ཆོས་དབྱིངས་རྒྱུད་ཐ་དད་མེད་པའི་དོན་དུ་དང་། ཆོས་དབྱིངས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་པར་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་དོན་དུ་དང་། ཆོས་དབྱིངས་ཐ་དད་མེད་པའི་རྟེན་རྣམས་སུ་གཙོ་བོར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ནི་གཙོ་ཆེར་ས་བརྒྱད་པ་ལ་བཞག་སྟེ། དེར་ཆོས་དབྱིངས་འགྲིབ་པ་དང་འཕེལ་བ་མེད་པའི་དོན་དང་། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་དང་ཞིང་དག་པ་ལ་དབང་བའི་རྟེན་དུ་གཙོ་བོར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་གི་མཚན་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། མི་དམིགས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ནི་གཙོ་ཆེར་ས་དགུ་པ་ལ་བཞག་སྟེ། དེར་ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་ལ་དབང་བའི་རྟེན་དུ་གཙོ་བོར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ས་དེར་སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་པ་བཞི་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དང་། དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། དངོས་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ནི་གཙོ་ཆེར་ས་བཅུ་པ་ལ་བཞག་

སྟེ། དེར་ཆོས་དབྱིངས་ལས་ལ་དབང་བའི་རྟེན་དུ་རྟོགས་ཏེ། ས་དེར་ཇི་ལྟར་བཞེད་པ་བཞིན་སྤྲུལ་པ་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དངོས་པོ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། རང་གི་ངོ་བོ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། གཞན་གྱི་ངོ་བོ་སྟོང་པ་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་གསུམ་ནི་གཙོ་ཆེར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་བཞག་སྟེ། དེར་ཆོས་དབྱིངས་ཉོན་སྒྲིབ་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྤངས་པའི་རྟེན་དང་། ཤེས་སྒྲིབ་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྤངས་པའི་རྟེན་དང་། རང་བྱུང་གི་རྟེན་ཉིད་ཡིན་པར་གཙོ་བོར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་རྟོགས་བྱ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས་ཡུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཉི་ཤུའོ། །

ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་འཆད་པའི་སྐབས་འདིར་སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་སྟོང་ཚུལ་བཅས་སློབ་དཔོན་གྱིས་ཚིགས་སུ་བཅད་དེ་སྨྲས་པ། ནང་དང་ཕྱི་རོལ་རྣམས་དང་ནི། །གཉིས་དང་སྟོང་པའི་དངོས་པོ་དང་། །ཕྱོགས་དང་མྱ་ངན་འདས་ལམ་དང་། །རྒྱུན་ལས་སྐྱེས་དང་གཅིག་ཤོས་དང་། །མཐའ་འདས་ཐོག་མ་དོར་བ་མེད། །རང་བཞིན་དང་ནི་ཆོས་ཀུན་དང་། །ཆོས་སྐྱེ་ལ་སོགས་འདས་སོགས་དང་། །ལྡན་དང་གཅིག་ཤོས་ངོ་བོ་དང་། །མཁའ་དང་སྟོང་པ་ཞེས་བྱ་དང་། །ཆོས་ཀྱི་གཞན་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད། །རང་རང་ངོ་བོས་སྟོང་པའི་ཕྱིར། །སྟོང་པ་ཉིད་ནི་ཉི་ཤུར་འདོད། །ཅེས་པ་ནི་ཤེས་པར་སླའོ། །

ས་ཡི་ཚོགས་ཅི་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ་མཚམས་སྦྱར་བ།

གཉིས་པ་ས་ཡི་ཚོགས་ཅི་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། ས་ཡི་ཚོགས་ལ་ས་གང་གི་སྐྱོན་ཟད་ཅིང་ཡོན་ཏན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་བའི་དོན་དུ་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བར་འགྱུར་བའི་ཆོས་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་ཉི་ཤུ་རྩ་གསུམ་གསུངས་པ་ཞེས་སོ། །

སྤྱི་དོན།

འདིར་སྤྱིའི་དོན་ལ། ས་ཙམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི། རྟོགས་པ་ཕྱི་མ་དང་ཡོན་ཏན་གྱི་རྟེན་བྱེད་པའོ། །སྐབས་དོན་བྱང་སེམས་ཀྱི་ས་ཡི་མཚན་ཉིད་ནི། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའི་སྒོ་ནས་རྟོགས་པ་ཕྱི་མ་དང་ཡོན་ཏན་གྱི་རྟེན་བྱེད་པའི་ཉམས་ལེན་ཁྱད་པར་ཅན་ཏེ། འཇུག་འགྲེལ་དུ།

"བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་
ཤེས་སྙིང་རྗེ་ལ་སོགས་པས་ཟིན་པ་ཉིད་ཆར་རྣམ་པར་ཕྱེ་
བ་ན། ས་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་འཐོབ་སྟེ། ཡོན་ཏན་གྱི་འབྱུང་
གནས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།"

ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །ས་ཙམ་ལ་དབྱེ་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་དང་། རང་རྒྱལ་

གྱི་ས། ཐེག་ཆེན་གྱི་ས་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་དཀར་པོ་རྣམ་པར་མཐོང་བའི་ས། རིགས་ཀྱི་ས། བརྒྱད་པའི་ས། མཐོང་བའི་ས། བསྲབས་པའི་ས། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ས། བྱས་པ་རྟོགས་པའི་ས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་དང་བརྒྱད་དོ། །གཉིས་པ་ལ་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་མི་སྣང་ཞིང་། གསུམ་པ་ལ་མོས་སྤྱོད་ཀྱི་ས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་དང་གསུམ་ལས། བྱང་སེམས་ཀྱི་ས་ལ་ཡང་ས་དང་པོ་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ནས་ས་བཅུ་པ་ཆོས་ཀྱི་སྤྲིན་བར་བཅུར་ཡོད་པ་སྟེ། རིན་ཆེན་ཕྲེང་བར།

"ཇི་ལྟར་ཉན་ཐོས་ཐེག་པ་ལ། །ཉན་ཐོས་ས་ནི་བརྒྱད་བཤད་པ། །དེ་བཞིན་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་བཅུའོ། །"

ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །ས་དེ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲ་དོན་དང་། ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་ནི་འགྲེལ་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

ས་དང་པོའི་ཡོངས་སྦྱོང་།

འདི་ལ་ས་དགུ་ཡོངས་སྦྱོང་གི་སྒོ་ནས་བསྟན་པ་དང་། ས་བཅུ་པ་འབྲས་བུའི་སྒོ་ནས་བསྟན་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་དགུ་ལས། ཐོག་མར་ས་དང་པོའི་ཡོངས་སྦྱོང་ནི།

 རྩ་བ།

ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ་རྣམ་བཅུ་ཡིས། །
ས་ནི་དང་པོ་འཐོབ་འགྱུར་ཏེ། །
བསམ་དང་ཕན་པའི་དངོས་ཉིད་དང་། །
སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་སེམས་མཉམ་ཉིད། །༥༢
གཏོང་དང་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པ་དང་། །
དམ་ཆོས་དམིགས་པ་འཚོལ་བ་དང་། །
རྟག་ཏུ་ངེས་འབྱུང་སེམས་ཉིད་དང་། །
སངས་རྒྱས་སྐུར་འདོད་དགའ་བ་དང་། །༥༣
ཆོས་སྟོན་པ་དང་བདེན་པ་ཡི། །
ཚིག་ནི་བཅུ་པ་ཡིན་པར་འདོད། །
འདི་དག་རང་བཞིན་མི་དམིགས་པས། །
ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བར་ཤེས་པར་བྱ། །༥༤

ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཚིག་རྐང་དང་པོ་གཉིས་ནི་གྲངས་འདྲེན་པ་བསྒྱུར་ཏེ། འོག་མ་རྣམས་ཀྱི་ཡང་གསལ་བྱེད་དུ་སྦྱར་བར་བྱའོ། །

འགྲེལ་པ་ནི། རྩ་ཚིག་གི་རིམ་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་གཞི་རྩ་ཐམས་ཅད་ལ་རང་དོན་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་གྱ་གྱུ་མེད་པའི་བསམ་པ་དང་། བྱང་སེམས་རང་དང་གདུལ་བྱ་གཞན་གྱི་དགོས་པ་ལ་ཕན་པ་ཉིད་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སེམས་རྙེ་གཅིག་པའི་བྱམས་སོགས་ཉིད་དང་། ཕྱི་ནང་

གི་བདོག་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་གཏོང་བ་དང་། ཐེག་ཆེན་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་ཐུགས་མཐུ་བར་བྱེད་པ་དང་། བརྗོད་བྱ་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་གཏོགས་པའི་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་དམིགས་པ་མ་ལུས་པ་འཚོལ་བར་འདོད་པ་དང་། ཁྱིམ་ན་གནས་པ་ལ་སྐྱོན་རིག་ཅིང་མངོན་པར་མི་དགའ་བ་དང་། རྟག་ཏུ་བློ་ན་མེད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་འདོད་པ་སྙེ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། གདུལ་བྱ་དང་འཚམ་པར་དམ་པའི་ཆོས་རབ་ཏུ་སྟོན་པ་དང་། ཇི་ལྟར་གདམས་པ་བཞིན་སྒྲུབ་པས་བདེན་པ་སྨྲ་བ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་སྟེ། དེ་ལྟ་བུའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་རྣམ་པ་བཅུས་ས་དེའི་ཡོན་ཏན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བའི་རྒྱུའི་ཁྱད་པར་ངོ་བོ་ཉིད་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ་བྱས་པ་དག་ཁོ་ནས་ས་དང་པོ་རབ་ཏུ་དགའ་བ་རྫོགས་པར་འཐོབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །

འདིར། འདི་དག་རང་བཞིན་མི་དམིགས་པས། །ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བར་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་པ་ནི་འོག་མ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གསལ་བྱེད་དུ་སྦྱར་བར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་འདིར་ས་བཅུའི་མཉམ་གཞག་གིས་སྒྲིབ་པ་སྤོང་ཚུལ་ལ་གཉེན་པོའི་ཚོགས་སྒྲུབ་དང་། མཉམ་གཞག་ཏུ་ཐོབ་པའི་ས་དེ་ཉིད་ཡོན་ཏན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཆེད་དུ། རྗེས་ཐོབ་ཏུ་སྦྱོང་བ་ལ་ས་ཡི་ཚོགས་སུ་འཇོག་པའི་སྐབས་ཡིན་པས་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་མཚན་འཛིན་དང་བཅས་

པའི་ཉམས་ལེན་འབྱུང་སྲིད་པས་ན། དེ་དགག་པའི་ཆེད་དུ་རང་བཞིན་མི་དམིགས་པས་སྤྱོད་བར་གསུངས་པ་སྟེ། མོས་བསྒོ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་རྣམས་ལ་ཡང་མི་དམིགས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དགོས་གསུངས་པ་དང་དོན་གཅིག་གོ། །ས་དང་པོའི་ཡོངས་སྦྱོང་བཅུ་པོ་འདི་དག་རྫོགས་པར་ཐོབ་པའི་ཚེ་ས་དང་པོ་རྫོགས་པར་ཐོབ་ཟིན་པས། ས་གཉིས་པར་འཕོས་པ་ཡིན་ལ། འོག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་འདི་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདིར་ཟབ་ཟིང་གཏོང་བ་དང་། ཆོས་སྟོན་པ་གཙོ་བོར་གསུངས་པ་ནི། ས་དང་པོར་སྦྱིན་པའི་ཕར་ཕྱིན་ལྷག་པའི་དོན་ཡིན་གསུངས་སོ། །

ས་གཉིས་པའི་ཡོངས་སྦྱོང་།

གཉིས་པ་ས་གཉིས་པའི་ཡོངས་སྦྱོང་ནི།

རྩ་བ།

ཚུལ་ཁྲིམས་བྱས་པ་གཟོ་དང་བཟོད། །

རབ་ཏུ་དགའ་དང་སྙིང་བརྩེ་ཆེ། །

བཀུར་སྟི་བླ་མ་ལ་གུས་ཉན། །

བརྒྱད་པ་སྦྱིན་ལ་སོགས་ལ་བརྩོན། །༥༥

འགྲེལ་པ། ཞེས་བྱ་བ་ནི། གཞི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ། དགེ་བའི་ཆོས་སྡུད་པ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱ་བ་དང་། ཉེས་སྤྱོད་སྡོམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་

དང་། བསམ་པ་ཁྱད་པར་ཅན་ནི། གཞན་གྱིས་ཕན་པ་ཅུང་ཟད་བྱས་པ་དྲན་པ་དང་། གཞན་གྱིས་གནོད་པ་བྱས་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་བཟོད་པ་དང་། དགེ་བའི་ཆོས་བསྒྲུབ་པ་ལ་འགྲོད་པ་མེད་པ་དང་། སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱམས་པའི་སེམས་ཀྱིས་བརྩེ་བ་དང་། སྦྱོར་བ་ཁྱད་པར་ཅན་ནི། མཁན་པོ་ལ་སོགས་པ་ལ་འདུད་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་བསྟན་པའི་ཆོས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་སྒྲུབ་པ་དང་། སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་ལ་སྦྲོ་བ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུའི་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ་སྔ་མ་ས་དང་པོར་བསྟན་པ་བཞིན་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཁྱད་པར་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཀྱིས་ས་གཉིས་པ་དྲི་མ་མེད་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །འདིར་ཚུལ་ཁྲིམས་གཙོ་བོར་གསུངས་པ་ནི་ས་གཉིས་པའི་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་ལྷག་ཅིང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསླབ་པ་སྦྱོང་བའི་དོན་ནོ། །

ས་གསུམ་པའི་ཡོངས་སྦྱོང་།

གསུམ་པ་ས་གསུམ་པའི་ཡོངས་སྦྱོང་ནི།

ཙ་བ།

ཐོས་པས་མི་ངོམས་ཉིད་དང་ནི། །

ཟང་ཟིང་མེད་པར་ཆོས་སྦྱིན་དང་། །

སངས་རྒྱས་ཞིང་ཀུན་སྦྱོང་བ་དང་། །
འཁོར་བས་ཡོངས་སུ་མི་སྐྱོ་དང་། །༥༨
ངོ་ཚ་ཁྲེལ་ཡོད་ཅེས་བྱ་བ། །
རློམ་མེད་བདག་ཉིད་དེ་རྣམ་ལྔ། །

ཞེས་བྱ་བ་ནི། ས་གསུམ་པའི་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོ་ལས་བསྒྲལ་བར་བྱ་སྙམ་པའི་བསམ་པ་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་ཞིང་། དེ་ལ་ཐབས་སྒྲིབ་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་དགོས། སྒྲིབ་པ་སྤོང་བའི་རྒྱུ་ལ་ཤེས་རབ་དགོས། དེའི་རྒྱུར་ཡང་ཏིང་ངེ་འཛིན་དགོས། དེ་ལ་ཡང་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རབ་དབྱེ་ལ་མཁས་པ་ཞིག་དགོས། དེའི་ཆེད་དུ་གསུང་རབ་ཐོས་པ་ཞིག་དགོས་པས་ཐོས་པ་མཆོག་ཏུ་རྟོགས་ཤིང་། དེའི་ཚེ་ཚིག་བཞི་པ་གཅིག་ཙམ་གྱི་དོན་དུ་ཡང་སྟོང་གསུམ་མེ་ལྡེ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པ་ལས་ཀྱང་བརྒལ་བར་བྱེད་དོ། །དེས་ན་ཐོས་པས་མི་ངོམས་པ་ཉིད་དང་། ཟང་ཟིང་མེད་པར་གཞན་ལ་ཆོས་སྦྱིན་པ་གཉིས་འབྱུང་ཞིང་། སངས་རྒྱས་ལས་ཆོས་ཐོས་པའི་ཚེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་མཐོང་ནས་དེ་ཐོབ་པར་འདོད་པས་སངས་རྒྱས་ཞིང་ཀུན་སྦྱོང་བ་དང་། གཞན་ལ་ཆོས་སྦྱིན་པའི་ཚེ་ལོག་སྒྲུབ་བཟོད་པས་འཁོར་བས་ཡོངས་སུ་མི་སྐྱོ་བ་གཉིས་འབྱུང་། གཞན་དོན་བྱེད་པ་ལ་རང་དོན་རྫོགས་དགོས་པར་མཐོང་ནས་ངོ་ཚ་ཤེས་པ་དང་ཁྲེལ་ཡོད་པ་གཉིས་འབྱུང་། རློམ་མེད་ཅེས་པ་ནི་དེ་རྣམས་ལ་མངོན་ཞེན་མེད་པའི་དོན་ཏོ།

འགྲེལ་པ་ནི། དམ་པའི་ཆོས་ཞན་པས་ངོམས་མི་ཤེས་པ་དང་། རྙེད་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་མི་ལྟ་བའི་སེམས་ཀྱིས་དམ་པའི་ཆོས་རབ་ཏུ་སྟོན་པ་དང་། རང་གི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་ཀུན་ཏུ་སྦྱོང་བ་དང་། ཕན་བཏགས་པའི་སེམས་ཅན་མི་མཐུན་པ་ལ་སོགས་པ་མཐོང་བས་ཡོངས་སུ་མི་སྐྱོ་བ་དང་། རང་དང་གཞན་ལ་ལྟོས་ནས་ངོ་ཚ་ཤེས་པ་དང་། ཁྲེལ་ཡོད་པས་མི་དགེ་བའི་ཆོས་མི་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུའི་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ་རྣམ་པ་ལྔ་པོ་སྔ་མ་བཞིན་དུ་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་མི་རྟོག་པ་མི་དམིགས་པའི་རྣམ་པས་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ་བྱས་པས་ས་གསུམ་པ་འོད་བྱེད་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །འདིར་ཐོས་པས་མི་ངོམས་པ་ནི་ས་གསུམ་པའི་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བསླབ་པ་སྦྱོང་བའི་དོན་ཡིན་ཞིང་། འཁོར་བས་ཡོངས་སུ་མི་སྐྱོ་བ་ནི་བཟོད་པའི་ཕར་ཕྱིན་ལྷག་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །

ས་བཞི་པའི་ཡོངས་སྦྱོང་

བཞི་པ་ས་བཞི་པའི་ཡོངས་སྦྱོང་ནི།

རྩ་བ།

ནགས་གནས་འདོད་ཆུང་ཆོག་ཤེས་དང་། །
སྦྱངས་པ་ཡང་དག་སྡོམ་བརྟེན་དང་། །༥༧

བསླབ་པ་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་དང་། །
འདོད་པ་རྣམས་ལ་སྨོད་པ་དང་། །
མྱ་ངན་འདས་དང་བདོག་ཀུན་གཏོང་། །
མི་ཞུམ་པ་དང་ལྷ་བ་མེད། །༥༨

འགྲེལ་པ། ཅེས་བྱ་བ་ནི། སེམས་རྣམ་དག་ནི། རང་དོན་ཡིད་བྱེད་ཀྱིས་དབེན་པའི་དགོན་པར་གནས་པ་དང་། ཉེད་པ་མ་ཐོབ་པ་ལ་མངོན་པར་འདོད་པ་མེད་པ་དང་། ཉེད་པ་ཐོབ་པ་ལ་སྤང་བས་ལྷག་པར་དོན་དུ་གཉེར་བ་མེད་པ་དང་། སྤྱོད་པ་རྣམ་དག་ནི། ཟས་བསོད་སྙོམས་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་སྟེ། ཟས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་གསུམ། གོས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་གསུམ། གནས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ལྔ། སྤྱོད་ལམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཅིག་རྣམས་ཏེ་སྦྱངས་པའི་ཡོན་ཏན་བཅུ་གཉིས་ཡང་དག་པར་སྡོམ་པ་དང་། བསླབ་པ་བླངས་པ་སྲོག་ལ་སོགས་པའི་ཕྱིར་ཡང་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་བ་དང་། ཡིད་བྱེད་རྣམ་དག་ནི། འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་ཉེས་དམིགས་སུ་ལྟ་བས་སྨོད་པ་དང་། ཐྲིན་ལས་རྣམ་དག་ནི། གདུལ་བྱའི་བློ་དང་འཚམས་པར་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་གཞོལ་བར་བྱེད་པ་དང་། གཏོང་བ་རྣམ་དག་ནི། བདོག་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་གཏོང་བ་དང་། རྣལ་འབྱོར་རྣམ་དག་ནི། དགེ་བ་བསྒྲུབ་པ་ལ་སེམས་མི་ཞུམ་པ་དང་། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་མི་ལྟ་བ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུའི་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ་སྟ་མ་ལྟ་བུའི་མི་དམིགས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་བཅུས་ས་བཞི་པ་འོད་

འགྲོ་བ་ཅན་གནོན་པ་ཡིན་ནོ། །འདིར་འདོད་ཆུང་ཆོག་ཤེས་དང་སྦྱངས་པའི་ཡོན་ཏན་བཅུ་གཉིས་ལེན་པ་གཙོ་བོར་གསུངས་པ་ནི། ས་བཞི་པའི་རྟེས་ཐོབ་ཏུ་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་ལྷག་པའི་དོན་ཡིན་ཞིང་། མྱང་འདས་ལ་གཞོལ་བ་ནི། བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་ལ་མཁས་པའི་ཤེས་རབ་སྦྱོང་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །

ས་ལྔ་པའི་ཡོངས་སྦྱོང་།

ལྔ་པ་ས་ལྔ་པའི་ཡོངས་སྦྱོང་ནི།

 རྩ་བ།

འདྲིས་དང་ཁྱིམ་ལ་འཁྲེན་པ་དང་། །

འདུ་འཛིར་གྱུར་པའི་གནས་དང་ནི། །

བདག་བསྟོད་གཞན་ལ་བརྙས་པ་དང་། །

མི་དགེའི་ལས་ཀྱི་ལམ་བཅུ་དང་། །༥༩

རློམ་པས་ཁེངས་དང་ཕྱིན་ཅི་ལོག །

བློ་ངན་དང་ནི་ཉོན་མོངས་བཟོད། །

བཅུ་པོ་འདི་ནི་རྣམ་སྤངས་ན། །

ས་ལྔ་པ་ནི་ཡང་དག་འཐོབ། །༦༠

འགྲེལ་པ་ལ། ཅེས་བྱ་བ་ནི། བསམ་སྦྱོར་མ་དག་པ། རྙེད་པ་དང་བཀུར་སྟི་ལ་སོགས་པའི་དོན་དུ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དང་ལ་སོགས་པ་དགེ་སློང་མ་སོགས་

དང་འགྲོགས་པ་དང་། གཞན་ལ་དད་པ་ཅན་གྱི་ཁྱིམ་ཉེ་བར་མི་སྟོན་པ་དང་། གནས་མ་དག་པ། སྐྱེ་བོ་མང་པོ་འདུ་བའི་གྲོང་ལ་སོགས་པ་དང་། ཉེས་པར་སྤྱོད་པ་ནི། བདག་ལ་བསྟོགས་པ་དང་། གཞན་ལ་སྨོད་པ་དང་། མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་ལམ་བཅུ་དང་། རྒ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ང་རྒྱལ་གྱིས་ཐོས་པ་ལ་སོགས་པས་རློམ་ཞིང་གཞན་ལ་མི་འདུད་པ་དང་། མ་རིག་པ་ནི་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་ལ་བཟློག་སྟེ་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་། ལྟ་བ་ནི། ལོག་པར་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། བློ་གྲོས་ངན་པ། ཐེ་ཚོམ་དང་། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཕྱོགས་པར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམས་ནི་སྤོང་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟ་བུའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་ཆོས་བཅུ་རྣམ་པར་སྤངས་ཤིང་བཟློག་པའི་ཆོས་དོན་གྱིས་འཕངས་པ་མི་དམིགས་པའི་རྣམ་པས་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ་རྣམ་པ་བཅུས་ས་སྟེ་མ་བཞིན་དུ་ས་ལྔ་པ་སྦྱོང་དཀའ་བ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཐེ་ཚོམ་དང་ལྟ་བ་མཐོང་སྤང་ཡིན་ཡང་། སྐབས་འདིར་སྤོང་བར་བཤད་པ་ནི་གནས་ངན་ལེན་སྦྱོང་པའམ། ཐག་བསྲིངས་བའི་གཉེན་པོ་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་ཤིང་། འདུ་འཛིར་གྱུར་པའི་གནས་སྤོང་བ་གསུངས་པ་ནི། ས་ལྔ་པའི་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་བསམ་གཏན་གྱི་ཕར་ཕྱིན་ལྷག་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །

ས་དྲུག་པའི་ཡོངས་སྦྱོང་།

དྲུག་པ་ས་དྲུག་པའི་ཡོངས་སྦྱོང་ནི།

ཚ་བ།

སྦྱིན་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་བཟོད་བརྩོན་འགྲུས། །

བསམ་གཏན་ཤེས་རབ་རབ་རྫོགས་པས། །

སློབ་མ་དང་ནི་བཞི་རུ་ལ། །

དགའ་དང་སྐྲག་པའི་སེམས་སྤངས་པ། །༧༡

བསྔངས་ན་མི་ཞུམ་བདོག་པ་ཀུན། །

བཏང་ཡང་མི་དགའ་མེད་པ་དང་། །

དབུལ་ཡང་སློང་བ་མི་སྤོང་བས། །

ས་ནི་དྲུག་པ་ཡང་དག་འཐོབ། །༧༢

འགྲེལ་པ་ལ། ཅེས་བྱ་བ་ནི། འདི་ལ་བཅུ་གཉིས་ཡོད་པ་གཉིས་སུ་འདུས་པ་ལས། དང་པོ་སྤོང་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོ་ནི། སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པས་སོ། །ཕར་ཕྱིན་དྲུག་ས་དང་པོ་ནས་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་ནམ་སྙམ་ན། ཐོབ་མོད་ཀྱི་འདིར་ནི་རྫོགས་པར་ཐོབ་པའི་དོན་ཏོ། །གཉིས་པ་སྤང་བྱ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་གེགས་ནི། ཉན་ཐོས་ལ་འདོད་པ་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ལ་འདོད་པ་གཉིས་དང་། སྤྱོད་པ་རྗེས་སུ་སྒྲུབ་པའི་གེགས་ལ། དང་པོར་འཇུག་པའི་གེགས་ནི། ངོ་བོ་མི་དམིགས་པ་ལ་སྐྲག་པའི་སེམས་དང་། བར་དུ་སྒྲུབ་པའི་གེགས་ནི། སློང་བ་པོའི་སྐྱོ་བོས་བསྔངས་ན་ཞུམ་པ་སྐྱེ་བའི་སེམས་དང་། བདོག་པ་ཐམས་ཅད་རང་གི་ངང་གིས་གཏོང་

བར་ཞུགས་པ་ལ་མི་དགའ་བར་སྐྱེ་བའི་སེམས་གཉིས་དང་། ཐ་མར་མཐར་ཕྱིན་པའི་གེགས་ནི། བགྲིན་ཡང་སློང་བའི་སྐྱེ་བོ་སྤོང་བའི་སེམས་དང་དྲུག་སྤོང་བ་སྟེ། དེ་དག་རང་བཞིན་མི་དམིགས་པ་དེ་ལྟ་བུའི་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ་བཅུ་གཉིས་ཀྱིས་སྔ་མ་བཞིན་དུ་ས་དྲུག་པ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ཀུན་ཤེས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །འདིར་གཉེན་པོ་ཕར་ཕྱིན་དྲུག་རྫོགས་པས་སྤང་བྱ་དྲུག་སྤོང་བ་ཡིན་གྱི་སྤང་གཉེན་སོ་སོར་སྦྱར་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཞིང་། ཕར་ཕྱིན་དྲུག་རྫོགས་པར་གསུངས་པ་ནི། ས་དྲུག་པའི་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་ལྷག་པའི་དོན་ཡིན་ལ། ངོ་བོ་མི་དམིགས་པ་ལ་སྐྲག་པ་སྤོང་བ་ནི། རྟེན་འབྲེལ་ལ་མཁས་པའི་ཤེས་རབ་སྦྱོང་བའི་དོན་ཡིན་ནོ། །

ས་བདུན་པའི་ཡོངས་སྦྱོང་།

བདུན་པ་ས་བདུན་པའི་ཡོངས་སྦྱོང་ལ། སྤང་བྱ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དང་། སྤོང་བྱེད་གཉེན་པོ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།

རྩ་བ།

བདག་དང་སེམས་ཅན་འཛིན་པ་དང་། །

སྲོག་དང་གང་ཟག་ཆད་རྟག་དང་། །

མཚན་མ་རྒྱུ་དང་ཕུང་པོ་དང་། །

ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་དག་དང་ནི། །༨༣

ཁམས་གསུམ་པོ་ལ་གནས་དང་ཆགས། །
སེམས་ནི་ཀུན་ཏུ་ཞུམ་པ་དང་། །
དཀོན་མཆོག་གསུམ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ། །
དེར་ལྟ་བ་ཡི་མངོན་ཞེན་དང་། །༦༤
སྟོང་པ་ཉིད་ལ་རྩོད་པ་དང་། །
དེ་དང་འགལ་བའི་ཉེས་པ་ནི། །
ཉི་ཤུ་གང་ལ་རྣམ་ཆད་པ། །
དེ་ཡིས་ས་ནི་བདུན་པ་འཐོབ། །༦༥

འགྲེལ་པ་ལ། ཅེས་བྱ་བ་ནི། སོ་སྐྱེ་དང་ཐུན་མོང་བ་ལ། བདག་དང་། སེམས་ཅན་དང་། སྲོག་དང་། གང་ཟག་ཏུ་འཛིན་པ་བཞི་ནི་འཇིག་ལྟ་དང་། ཆད་པ་དང་། རྟག་པ་འཛིན་པ་གཉིས་ནི་མཐར་ལྟ་སྟེ་དེ་ལྟར་དྲུག་དང་། ཉན་རང་དང་ཐུན་མོང་བ་ནི། བླང་དོར་གྱི་མཚན་མ་རུ་འཛིན་པ་དང་། རྒྱུ་རིགས་ཐ་དད་དུ་འཛིན་པ་དང་། མིང་གཟུགས་སོགས་ཕུང་པོ་རུ་འཛིན་པ་དང་། རྒྱུའི་རང་བཞིན་གྱི་ཁམས་སུ་འཛིན་པ་དང་། ཕྱི་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་འཛིན་པ་དང་། ཁམས་གསུམ་པོ་རུ་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་ལ་གནས་པ་དང་། བླང་བྱ་རུ་ཆགས་པ་དང་། རྣམ་མཁྱེན་ཐོབ་པ་ལ་སེམས་ཀུན་ཏུ་ཞུམ་པ་དང་། གཟུགས་སྐུ་ལ་སངས་རྒྱས་དང་། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ལ་ཆོས་དང་། ཟུང་བཞི་ལ་དགེ་འདུན་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་སུ་ལྟ་བའི་མངོན་པར་ཞེན་པ་སྟེ་དེ་

ལྔར་བཅུ་གཉིས་དང་། བྱང་སེམས་ལས་དང་པོ་བ་དང་ཐུན་མོང་བ་ནི། སྟོང་པ་ཉིད་ལ་ཐེ་ཚོམ་གྱིས་རྟོད་པ་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་དང་འགལ་བ་བརྗོད་པའམ་ཞེས་པ་འཛིན་པ་དང་གཉིས་ཏེ། དེ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་སྤངས་པ་སྟེ། ཞེས་པ་དེ་ལྔ་བུ་ཉིཤུ་དང་བྲལ་ནས་བཟློག་པའི་ཆོས་དོན་གྱིས་འཕངས་པ་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ་སྤྱི་མ་བཞིན་དུ་ངོ་བོ་ཉིད་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་རྣམ་པ་ཉིཤུས་ས་བདུན་པ་རིང་དུ་སོང་བ་ཀུན་ཤེས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །

འོ་ན་ཉེས་པ་དང་པོ་དྲུག་པོ་འཛིན་ལྔ་དང་མཐར་ལྔ་ཡིན་པས་ས་དང་པོ་ནས་སྤངས་ཟིན་པ་མ་ཡིན་ནམ་སྙམ་ན། འདི་ལ་བདག་དང་སེམས་ཅན་སོགས་བདེན་པར་འཛིན་པ་དང་། བཏགས་པ་ཙམ་དུ་འཛིན་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཉོན་སྒྲིབ་ཡིན་པས་ས་དང་པོ་ནས་སྤངས་ཟིན་ལ། ཕྱི་མ་ལ་ཀུན་བརྟགས་དང་ལྷན་སྐྱེས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་མཐོང་སྤང་དུ་གྱུར་པའི་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་ཡིན་པས་ས་དང་པོ་ནས་སྤངས་ཟིན། གཉིས་པ་ལྷན་སྐྱེས་སུ་གྱུར་པའི་གང་ཟག་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་འཛིན་པའི་བློ་ནི་སྒོམ་སྤང་རྟོག་པ་ཡིན་པས། ས་བདུན་པའི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་མངོན་གྱུར་དུ་འབྱུང་སྲིད་ཅིང་། དེའི་ཚེ་མཚན་འཛིན་གྱི་བར་ཆད་འབྱུང་བས་ལམ་གྱི་དངོས་པོའི་རྒྱུན་དང་མི་ལྡན་པ་ཡིན་ལ། རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཡང་དེ་འབྱུང་མི་སྲིད་པའི་ཚེ་ས་བདུན་པ་རྫོགས་པར་ཐོབ་ནས་ས་བརྒྱད་པར་འཕོས་པ་ཡིན་

པས། ཉི་ཤུ་གང་ལ་རྣམ་ཚད་པ། །དེ་ཡི་ས་ནི་བདུན་པ་ཐོབ། །ཅེས་གསུངས་པ་ཡང་འདི་ལ་དགོངས་སོ། །ཆོས་སུ་འཛིན་པ་ལ་ཡང་ཆོས་སུ་བདེན་པ་དང་། དེར་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་འཛིན་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མཐོང་སྤང་དང་། ཕྱི་མ་ལ་ཀུན་བཏགས་དང་ལྷན་སྐྱེས་གཉིས་ལས། དང་པོ་མཐོང་སྤང་དང་། གཉིས་པ་ནི་སྒོམ་སྤང་རྟོག་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་འདིར་བཤད་པའི་མཚན་མར་འཛིན་པ་སོགས་བཅུ་གཉིས་དང་དོན་གཅིག་པས། ས་བདུན་པའི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་འབྱུང་སྲིད་པའོ། །

གཉིས་པ་སྦྱོང་བྱེད་གཉེན་པོ་ནི། དོན་གྱིས་འཕངས་པའི་ཆོས་ཉིད་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སྨྲས་ཏེ།

རྩ་བ།

རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་ཤེས་པ་དང་། །
འཁོར་གསུམ་རྣམ་པར་དག་ཉིད་དང་། །
སྙིང་རྗེ་དང་ནི་ཉོམ་མེད་དང་། །
ཆོས་མཉམ་ཉིད་དང་ཚུལ་གཅིག་ཤེས། །༧༦
མི་སྐྱེ་བ་དང་བཟོད་ཤེས་དང་། །
ཆོས་རྣམས་རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་སྟོན། །
རྟོག་པ་ཀུན་ཏུ་འཇོམས་པ་དང་། །
འདུ་ཤེས་ལྟ་དང་ཉོན་མོངས་སྤོང་། །༧༧

ཞི་གནས་ངེས་པར་སེམས་པ་དང་། །
ལྷག་མཐོང་ལ་ནི་མཁས་པ་དང་། །
སེམས་དུལ་བ་དང་ཐམས་ཅད་ལ། །
ཐོགས་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། །༧༨
ཆགས་པའི་ས་མིན་གར་འདོད་པར། །
ཞིང་གཞན་དུ་ནི་མཉམ་འགྲོ་དང་། །
ཀུན་ཏུ་བདག་གི་ངོ་བོ་ནི། །
སྟོན་པ་ཉིད་དང་ཉི་ཤུ་ལོ། །༧༩

འགྲེལ་པ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། ས་བདུན་པ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་གཞན་དོན་དུ་རྣམ་མཁྱེན་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། མཚན་མ་མེད་པ་དང་། སྨོན་པ་མེད་པ་ཡང་དག་པར་ཤེས་པ་ཡིས་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་བདག་དང་། སེམས་ཅན་དང་། སྲོག་ཏུ་འཛིན་པ་ཡི་ཉེས་པ་ཅི་རིགས་པ་སྤངས་པ་དང་། དགེ་བ་བཅུའི་ལས་ཀྱི་ལམ་ལ་གང་གསད་པར་བྱ་བ་དང་། གསོད་པ་པོ་དང་། བསད་པ་ལ་སོགས་པ་འཁོར་གསུམ་དུ་མི་དམིགས་པ་ལ་སོགས་པ་རྟོགས་པ་ཡིས་གང་ཟག་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པ་སྤངས་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་ཅན་གྱི་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་བརྗེ་བ་ཅི་རིགས་པར་རྫོགས་པས་ཆད་པར་འཛིན་པ་སྤངས་པ་དང་། བདེན་པའི་དངོས་པོར་དམིགས་པ་མེད་པ་རྟོགས་པས་

རྟག་པར་འཛིན་པ་ལས་བཟློག་པ་དང་། འཁོར་འདས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པ་ཡིས་བླང་དོར་གྱི་མཚན་མར་འཛིན་པ་སྤངས་པ་དང་། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་གཅིག་ཏུ་རྟོགས་པ་ཡིས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རྒྱུ་རིགས་ཐ་དད་དུ་འཛིན་པ་སྤངས་པ་དང་། མིང་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཡེ་གདོད་མ་ནས་མི་སྐྱེ་བ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཡིས་ཕུང་པོ་སྐྱེ་འཇིག་ཅན་དུ་འཛིན་པ་སྤངས་པ་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ཟབ་མོ་ལ་ངེས་པར་རྟོགས་པའི་བཟོད་པ་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ཡིས་ཁམས་སུ་འཛིན་པ་སྤངས་པ་དང་། ཕྱི་ནང་གིས་བསྡུས་པའི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཐབས་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་སྒོ་ནས་རབ་ཏུ་སྟོན་པ་ཡིས་ཕྱི་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་འཛིན་པ་སྤངས་པ་དང་། གཉིས་སྣང་གི་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་གཅོད་པ་ཡིས་ཁམས་གསུམ་པོ་ལ་དངོས་པོར་ཞེན་ཅིང་གནས་པའི་འཛིན་པ་བཅད་པ་དང་། མཚན་མར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་མེད་པ་དང་། འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་འདོར་བ་དང་། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་སྤངས་པ་གསུམ་གྱིས་བླང་དོར་ལ་ཆགས་འཛིན་དང་བྲལ་བ་དང་། གཞན་དོན་དུ་རྣམ་མཁྱེན་ལ་རྩེ་གཅིག་པའི་ཞི་གནས་སྒོམ་པ་ཡི་སྟོབས་ཀྱིས་རྣམ་མཁྱེན་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་ཀུན་ཏུ་ཞུམ་པ་དང་བྲལ་བ་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་སྣང་ཆ་མ་འགག་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པར་བྱེད་པ་ཡིས་སངས་རྒྱས་སུ་ལྟ་བའི་མངོན་ཞེན་སྤངས་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་བདག

མེད་བསྒོམས་པས་སེམས་དུལ་ཞིང་ཉེ་བར་ཞི་བ་ཐོབ་པ་ཡིས་ཆོས་སུ་ལྟ་བའི་མངོན་ཞེན་བྲལ་བ་དང་། བདེན་པ་གཉིས་ཀ་ལ་བརྟེན་ནས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེ་བས་དགེ་འདུན་དུ་ལྟ་བའི་མངོན་ཞེན་བསལ་བ་དང་། ཆོས་གང་ལ་ཡང་མངོན་པར་ཞེན་པའི་གནས་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པས་ཚུལ་ཁྲིམས་སུ་ལྟ་བའི་མངོན་ཞེན་མི་འབྱུང་བ་དང་། ཐེ་ཚོམ་སེལ་བའི་ཕྱིར་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་དུ་ལུས་དུ་མར་སྤྲུལ་ནས་དུས་མཉམ་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཐམས་ཅད་དུ་ཆོས་ཉན་པར་འགྲོ་བ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་རྩོད་པའི་འཛིན་པ་དང་བྲལ་བ་དང་། དམིགས་པ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་གདུལ་བྱ་རྣམས་བསྒྲལ་བའི་ཕྱིར་དེ་དག་གི་བློ་དང་མཐུན་པར་ཐམས་ཅད་དུ་བདག་གི་ལུས་རབ་ཏུ་སྟོན་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་དང་འགལ་བར་བརྗོད་པའི་འཛིན་པ་ཡོངས་སུ་སྤངས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་མི་དམིགས་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ་རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་པོ་འདིས་ཀྱང་སྔ་མ་བཞིན་དུ་ས་བདུན་པ་རྫོགས་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །

ས་བརྒྱད་པའི་ཡོངས་སྦྱོང་།

བརྒྱད་པ་ས་བརྒྱད་པའི་ཡོངས་སྦྱོང་ནི།

ཚ་བ།

སེམས་ཅན་ཀུན་ཡིད་ཤེས་པ་དང་། །
མངོན་པར་ཤེས་པས་བརྩེ་བ་དང་། །
སངས་རྒྱས་ཞིང་བཟང་སྒྲུབ་པ་དང་། །
ཡོངས་སུ་བརྟགས་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་བསྙེན། །༧༠
དབང་པོ་ཤེས་དང་རྒྱལ་བ་ཡི། །
ཞིང་སྦྱོང་སྒྱུ་མ་ལྟར་གནས་དང་། །
བསམ་བཞིན་སྲིད་པ་ལེན་པ་དང་། །
ལས་ནི་རྣམ་པ་འདི་བརྒྱད་བཤད། །༧༡

འགྲེལ་པ་ལ། ཅེས་བྱ་བ་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་འདོད་ཆགས་ཡོད་མེད་སོགས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཤེས་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སུ་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་མངོན་པར་ཤེས་པས་བརྩེ་བ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་རྟེན་གསེར་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོར་ཡོངས་སུ་བསྒྱུར་བ་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཆོས་ཀྱི་ཚིག་དོན་ཡོངས་སུ་བརྟགས་པས་སངས་རྒྱས་མཉེས་པར་བྱེད་པ་དང་། ལྷའི་མིག་བསྐྱེད་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་བརྟེན་པས་སེམས་ཅན་གྱི་སྐྱོན་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ་དང་། གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་བདེན་མེད་རྟོགས་པས་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་གནས་པ་དང་། གནས་གང་དུ་གང་གི་སྐྱེ་བ་བཟུང་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་འགྱུར་བ་མཐོང་ནས་བློ་སྔོན་དུ་བཏང་བའི་སྐྱེ་བ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བའི་ཆོས་ངོ་བོ་མི་

དམིགས་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་དེ་ལྟ་བུ་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཀྱིས་སྤྱ་མ་བཞིན་དུ་ས་བརྒྱད་པ་མི་གཡོ་བ་རྫོགས་པར་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །

ས་དགུ་པའི་ཡོངས་སྦྱོང་།

དགུ་པ་ས་དགུ་པའི་ཡོངས་སྦྱོང་ནི།

རྩ་བ།

སྨོན་ལམ་དག་ནི་མཐའ་ཡས་དང་། །

ལྷ་ལ་སོགས་པའི་སྐད་ཤེས་དང་། །

སྤོབས་པ་ཆུ་བོ་ལྟ་བུ་དང་། །

མངལ་དུ་འཇུག་པ་མཆོག་དང་ནི། །༥༢

རིགས་དང་རུས་དང་ཚོ་འབྲང་དང་། །

འཁོར་དང་སྐྱེ་བ་དག་དང་ནི། །

ངེས་འབྱུང་བྱང་ཆུབ་ཤིང་རྣམས་དང་། །

ཡོན་ཏན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཡིན། ༥༣

འགྲེལ་པ་ལ། ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུ་ནི། ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་རྫོགས་པས་ཇི་ལྟར་སྨོན་པ་བཞིན་འགྲུབ་པའི་སྨོན་ལམ་མཐའ་ཡས་པ་དང་། ཆོས་སྟོན་པའི་རྒྱུ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ནི། ཚིག་སོ་སོ་རིག་པ་ལྷ་ལ་སོགས་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བརྡ་སྐད་ཤེས་པ་དང་། སྤོབས་པ

སོ་སོ་རིག་པ་ཆུ་བོ་ལྟར་མི་ཟད་པ་དང་། དག་པ་ཕུན་ཚོགས་ལ་ལུས་དག་པ་ནི། སྐྱེས་བུ་དམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསྟགས་པའི་མའི་མངལ་དུ་འཇུག་པ་དང་། རྒྱལ་པོ་དང་བྲམ་ཟེ་ལ་སོགས་པར་རིགས་ཆེན་པོ་ལ་གནས་པས་རིགས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་། ཉི་མ་དང་བུ་རམ་ཤིང་ལ་སོགས་པ་རུས་ཕུན་གསུམ་ཚོགས་པ་ལས་སྐྱེས་པ་དང་། མ་ལ་སོགས་པ་དང་ལེགས་པར་འབྲེལ་པའི་གཉེན་གྱི་རྒྱུད་དུ་སྐྱེས་པས་ཚེ་འབྲང་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་། ཇི་ལྟར་བསྒོ་བ་བཞིན་ཉན་པ་རང་དབང་བའི་འཁོར་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་། སྐྱེས་མ་ཐག་ཏུ་བརྒྱ་བྱིན་དང་ཚངས་པ་ལ་སོགས་པས་མངོན་པར་བསྟོད་པའི་སྐྱེ་བ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་། དག་པའི་ཕྱོགས་འཛིན་པ་ནི། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་སེམས་ལ་སོགས་པས་བསྐུལ་ཏེ་མངོན་པར་འབྱུང་བས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་། ཉེར་སྤྱོད་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ནི། ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་དང་འདྲ་བའི་ཤིང་ཨཤྭད་ཐ་དང་། བྱམས་པའི་ཀླུ་ཤིང་ལ་སོགས་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཤིང་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་། འབྲས་བུ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ནི། སེམས་ཅན་སྨིན་པར་བྱ་བ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་སྟོབས་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པས་ཡོན་ཏན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཞེས་བྱ་བ། ངོ་བོ་མི་དམིགས་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་དེ་ལྟ་བུའི་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ་རྣམ་པ་བཅུ་

གཉིས་པོས་སྔ་མ་བཞིན་དུ་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ་བྱས་པའི་ཁྱད་པར་དག་གིས་ས་དགུ་པ་ལེགས་པའི་བློ་གྲོས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གསལ་བྱེད་དུ་སྦྱར་བར་བྱའོ། །

འོ་ན་འདིར་སྨོན་ལམ་མཐའ་ཡས་པ་ནི། ཕར་ཕྱིན་ལྷག་པའི་གོ་རིམ་ལྟར་ན་ས་བརྒྱད་པ་ལ་འཐད་ཅིང་། མངལ་དུ་འཇུག་པ་མཆོག་ལ་སོགས་པ་ཡང་ས་བཅུ་པའི་བྱང་སེམས་ལ་འཐད་པས། ས་དགུ་པ་ལ་ཇི་ལྟར་འཐད་སྙམ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། སྔ་མ་ནི་ས་བརྒྱད་པ་དང་ཐུན་མོང་བའི་དབང་དུ་བྱས་ལ། ཕྱི་མ་ནི་ས་བཅུ་པ་དང་ཐུན་མོང་བའི་དབང་དུ་བྱས་ཤིང་། གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་ནི་ས་དགུ་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་མཛད་པའི་གནད་ཀྱང་ས་སྔ་མའི་ཡོངས་སྦྱོང་དེ་མ་རྫོགས་པ་དེ་སྲིད་དུ་ས་སྔ་མ་དེ་ཡིན་ལ། རྫོགས་པར་ཐོབ་ནས་ས་ཕྱི་མར་འཕོས་པ་ཡིན་པས། ཡོངས་སྦྱོང་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་འདི་བཞིན་དུ་ཡོད་པར་ཞིབ་ཏུ་དཔྱད་ན་ཤེས་སོ་གསུངས།

ས་བཅུ་པ་འབྲས་བུའི་སྒོ་ནས་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་ས་བཅུ་པ་འབྲས་བུའི་སྒོ་ནས་བསྟན་པ་ལ་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། རྒྱུའི་ས་རྣམས་ཀྱི་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ་སྔར་བཤད་པ་དེ་ལྟར་སོ་སོར་ངེས་པར་བསྟན་ནས། འབྲས་བུའི་ས་ཉིད་དུ་ཡོངས་སྦྱོང་དེ་དག་མ་བཤད་པར་ས་འོག་མ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡར་ལྡན་དུ་བསྡུས་པའི་སྒོ་ནས་ས་བཅུ་པའི་

མཚན་ཉིད་འཆད་དོ་ཞེས་པའོ། །

རྩ་བ།

ས་དགུ་འདས་ནས་ཡེ་ཤེས་ནི། །
གང་གིས་སངས་རྒྱས་སར་གནས་པ། །
དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས། །
བཅུ་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ། །༧༩

ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། མདོ་ལས།

"རིགས་ཀྱི་ས་དང་། བརྒྱད་པའི་ས་དང་། མཐོང་བའི་ས་དང་། བསྲབས་པའི་ས་དང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ས་དང་། བྱས་པ་རྟོགས་པའི་ས་དང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་ཏེ་རབ་འབྱོར་དེ་ལྟར་བྱང་སེམས་ཆེན་པོ་ས་དགུ་ལས་འདས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་གནས་པ་སྟེ། རབ་འབྱོར་དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་བཅུ་པའོ། །"

ཞེས་གསུངས། འགྲེལ་པ། འདི་ལ་འདས་ས་དགུ་ངོས་བཟུང་བ་ལ། གནས་སྐབས་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་སྟེ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ངེས་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་བཞི་དང་། འབྲས་བུ་དང་པོ་རྒྱུན་ཞུགས་ལ་ཞུགས་པའི་རྟོགས་པ་དང་། རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པ་འབྲས་གནས་ཙམ་པོའི་རྟོགས་པ་

དང་། ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བ་འབྲས་གནས་ཙམ་པོའི་རྟོགས་པ་དང་། ཕྱིར་མི་འོང་བ་འབྲས་གནས་ཙམ་པོའི་རྟོགས་པ་དང་། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་རྟོགས་པ་སྟེ་དེ་ལྟར་དྲུག་དང་། ཐེག་པའི་ཚུལ་གསུམ་རྣམ་པར་བཞག་པར་དགོངས་པས་བསྡུས་པ་དང་པོ་གསུམ་གྱི་འབྲས་གནས་ཁྱད་པར་བའམ། ཕྱི་མ་གསུམ་གྱི་ཞུགས་པ་གསུམ་གྱི་རྟོགས་པ་དང་། རང་སངས་རྒྱས་བསེ་རུ་ལྟ་བུ་དང་ཚོགས་ན་སྤྱོད་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་རྣམས་ནི་གོ་རིམ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ། རིགས་ཀྱི་ས་དང་། བརྒྱད་པའི་དང་། མཐོང་བ་དང་། བསྲབས་པ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། བྱས་པ་རྟོགས་པ་དང་། ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་རྣམས་ཡིན་པ་དང་། ཇི་སྐད་བཤད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་རྣམ་པ་དགུ་པོ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་ཞེས་གཅིག་ཏུ་བགྲངས་ཏེ། དེ་ལྟར་འདས་ས་ས་དགུ་འདས་ནས་ས་བཅུ་པ་ལ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སངས་རྒྱས་དང་ཁྱིན་ལས་མཛད་ཚུལ་མཉམ་པ་ཡིན་པས་ན་སངས་རྒྱས་ཉིད་དུ་བརྗོད་པར་བྱའི། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་དངོས་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ལུགས་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་དེ་ལ་སློན་ལམ་གྱི་མཐུས་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་བའི་སྤྱོར་བ་ཤེས་པ་གང་གིས་གནས་པ་དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་བཅུ་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །

འོ་ན་ས་བཅུ་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་བྱང་སེམས་ཀྱི་ས་ལས་འདས་པར

རིགས་ཀྱང་། དམན་པའི་ས་བརྒྱད་ལས་འདས་པར་ཇི་ལྟར་རིགས་ཏེ། དམན་པའི་ས་བརྒྱད་སྔོན་དུ་མ་སོང་ན་ནི་དེ་ལས་འདས་པའི་དོན་མེད་ཅིང་སྔོན་དུ་སོང་ན་ནི་ཐེག་པ་འོག་མ་གཉིས་ཀ་བསྒྲོད་ཟིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཐེག་པ་འོག་མ་གཉིས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་རྒྱུན་ལྡན་དུ་བསྒོམ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་མཐོང་ལམ་དུ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ཟིན་ནས། དེ་ཕྱིན་ཆད་རྟོགས་རིགས་རྒྱུན་ལྡན་དུ་མི་སྒོམ་པས་དམན་པའི་ས་བརྒྱད་ཆར་ལས་འདས་པ་ཞེས་བྱ་བར་འཇོག་སྟེ། ཉེར་སྣང་དུ་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མདོར་ན་ས་དང་པོ་ནས་ཉན་རང་གི་སྤྱངས་རྟོགས་རྫོགས་པའི་ཚེ་དམན་པའི་ས་བརྒྱད་ལས་འདས་ཟིན་ཅིང་། དེའི་རྗེས་སུ་བྱང་སེམས་ཀྱི་ས་དགུ་ལས་འདས་པས་ན་དམན་པའི་ས་བརྒྱད་ལས་འདས་པ་ནི་ཤེས་མཐོང་གིས་བལྟས་ནས་འདས་པའི་དོན་ཡིན་ཞིང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་ས་དགུ་ལས་འདས་པ་ནི་ལམ་ཕྱི་མ་སྐྱེས་པ་ན་སྔ་མ་ལས་འདས་པའི་དོན་ཏོ། །འདིར་ས་ཡི་ངེས་ཚིག་དང་དབྱེ་བ་དང་རང་བཞིན་སོགས་ནི་མདོ་རྒྱན་སོགས་ལས་འབྱུང་ངོ་། །

འོ་ན་ས་བཅུ་པ་ཡོངས་སྦྱོང་གི་སྒོ་ནས་མི་སྟོན་པར་འབྲས་བུའི་སྒོ་ནས་སྟོན་པ་ཅི་ཞེ་ན། ས་དགུ་པོ་ཡོངས་སྦྱོང་གི་སྒོ་ནས་བསྟན་པ་ནི་བྱང་སེམས་ལས་དང་པོ་པ་འགའ་ཞིག་དེ་ལ་འཇུག་པར་མི་ནུས་སོ་སྙམ་དུ་སེམས་ཞུམ་པར་འགྱུར་བས་མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བུ་མ་ཟད་གནས་སྐབས་ས་བཅུ

པ་ལ་ཡང་འབྲས་བུ་འདི་ལྟར་ཡོད་དོ་ཞེས་སྨྲོ་བ་སྐྱེད་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པ་སྟེ། ས་བཅུ་པ་ལ་ཡོངས་སྤྱོད་ཡོད་ཀྱང་ས་དགུ་པའི་ཡོངས་སྤྱོད་གི་ཁོངས་སུ་བསྡུས་པ་ལས་ཀྱང་ཤེས་ཤིང་འདི་འདྲའི་རིགས་ཅན་སྐབས་ལྟ་པར་ཡང་འབྱུང་ངོ་། །

གཉེན་པོའི་ཚོགས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ།

གསུམ་པ་གཉེན་པོའི་ཚོགས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། གཉེན་པོའི་ཚོགས་ལ་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་གཅིག་གསུང་པ་ཞེས་སོ། །

ཙ་བ།
མཐོང་དང་སྒོམ་པའི་ལམ་དག་ལ། །
གཟུང་དང་འཛིན་པའི་རྣམ་རྟོག་རྣམས། །
ཉེ་བར་ཞི་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། །
གཉེན་པོ་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཅེས་བྱ། །༧༥

འགྲེལ་པ། ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་མཐོང་སྒོམ་གྱི་མཉམ་གཞག་གི་ལམ་གཉིས་པོ་ཁོ་ནའི་ཁྱད་པར་ལ། གཉེན་པོ་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཕྱེ་བ་སྟེ། སྤང་བྱ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་བརྒྱད་ཡོད་པའི་དབྱེ་བས་སོ། །དེ་ཡང་སྤང་བྱ་གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་དངོས་པོ་ཙམ་དང་། གཉེན་པོའི་

རྟེན་ཅན་གཉིས་དང་། འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གང་ཟག་རྫས་སུ་ཡོད་པ་དང་། སྐྱེས་བུ་བཏགས་པ་ཡོད་པའི་རྟེན་ཅན་གཉིས་སོ་སོར་མཐོང་བའི་ལམ་ལ་བཞི་དང་སྒོམ་པའི་ལམ་ལ་བཞི་སྤོང་བས། སྤང་བྱ་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བརྒྱད་ཉེ་བར་ཞི་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། མདོ་ལས།

> "ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་གཉིས་ཀའི་རྣམ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མངོན་དུ་བྱ་བར་གསུངས་པའི་མཐོང་སྒོམ་གྱི་ལམ་གཉིས་པོའི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་ལམ་གཉིས་པོ་སོ་ནའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གཉེན་པོ་རྣམ་པ་བརྒྱད་དོ། །"

ཞེས་སོ། །འདིར་འཕགས་པའི་དགོངས་པ་ནི། མཐོང་སྤང་རྟོག་པ་ལ་གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དངོས་པོ་ཙམ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། གཉེན་པོ་ལ་བརྟེན་པ་གཉིས། འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གང་ཟག་རྫས་སུ་ཡོད་པ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། སྐྱེས་བུ་བཏགས་པར་ཡོད་པ་ལ་བརྟེན་པ་གཉིས་ཏེ་བཞི། སྒོམ་སྤང་རྟོག་པ་ལ་གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དངོས་པོ་ཙམ་གྱི་རྣམ་པ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། གཉེན་པོ་ལ་བརྟེན་པ་གཉིས། འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཏུ་བཏགས་པ་ལ་བརྟེན་པ་དང་བཏགས་པ་དེའི་རྒྱུ་མཚན་ལ་བརྟེན་པ་གཉིས་ཏེ་བརྒྱད་དུ་བཞེད་དོ། །དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་རྟོག་བརྒྱད་པོ་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བར་བྱས་ནས། ངེས་པར་འབྱུང་བྱེད་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དེས་

འབྱུང་ཚུལ་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་འབྱུང་བའི་ཀུན་རྫོབ་ཁས་བླངས་པའི་ལན་གྱིས་མཐོང་སྤང་གཉེན་པོའི་ཚོགས་སྒྲུབ་དང་། དེ་མི་དམིགས་པའི་དོན་དམ་གྱི་ལན་གྱིས་སྒོམ་སྤང་གཉེན་པོའི་ཚོགས་སྒྲུབ་མདོ་ལས་གསུངས་སོ། །

ངེས་འབྱུང་སྒྲུབ་པ་བཤད་པ།

བཞི་པ་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་སྒྲུབ་པ་ལ་མཚམས་སྦྱར་བ། དེ་ལྟར་ཚོགས་བསགས་པ་ལས་འབྲས་བུ་མཆོག་ཏུ་ངེས་པར་འབྱུང་བས། བཞི་པ་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་སྒྲུབ་པ་འཆད་ཅེས་པའོ། །

རྩ་བ།

ཆེད་དུ་བྱ་དང་མཉམ་ཉིད་དང་། །
སེམས་ཅན་དོན་དང་འབད་མེད་དང་། །
མཐའ་ལས་འདས་པར་ངེས་འབྱུང་དང་། །
ཐོབ་པའི་མཚན་ཉིད་ངེས་འབྱུང་དང་། །༧༦
རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཉིད་དང་། །
ལམ་གྱི་ཡུལ་ཅན་ངེས་འབྱུང་སྟེ། །
རྣམ་པ་བརྒྱད་ཀྱི་བདག་ཉིད་འདི། །
ངེས་འབྱུང་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ཞེས་བྱ། །༧༧

འགྲེལ་པ། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། དོན་དམ་པར་ཐམས་ཅད་མི་དམིགས་པ་

ཉིད་ཀྱིས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་གང་དུ་ངེས་པར་འབྱུང་ས་བརྒྱད་ནི། ཆེད་དུ་བྱ་བ་ཆེན་པོ་གསུམ་གོང་དུ་ཇི་སྐད་བཤད་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཕྱེད་པར་བྱེད་པའམ་མཉམ་པ་རྒྱུན་མི་ཆད་པར་བྱེད་པ་དང་། འགྲོ་འོང་འབབ་རྩོལ་སོགས་ཀྱི་མཚན་མ་མེད་པར་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པ་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་། རྟག་པ་དང་ཆད་པ་དང་བྲལ་བའི་ངོ་བོའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་མི་གནས་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དང་། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་དོན་སྤངས་རྟོགས་ཐམས་ཅད་ཡོན་ཏན་ཡར་ལྡན་དུ་ཚང་ལ་རྫོགས་པར་འཐོབ་པ་དང་། འཁོར་འདས་མཉམ་ཉིད་མངོན་དུ་གྱུར་ཏེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དང་། དེའི་ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་ས་བཅུའི་རྒྱུན་མཐའི་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་མཐར་ཕྱུག་པ་དང་བརྒྱད་ནི་ངེས་པར་འབྱུང་ས་ཡིན་པ་སྟེ། ངེས་པར་འབྱུང་བར་བྱ་བའི་གཞི་བརྒྱད་པོ་དེ་ལྟ་བུ་དག་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཆོས་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར། གང་གིས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ནི་འཁོར་འདས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་གཞིའམ་འབྱུང་ས་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཡིན་པས་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་སྒྲུབ་པ་ཡང་ནི་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །ངེས་པར་འབྱུང་ས་བརྒྱད་པོ་དེར་བར་ཆད་པ་མེད་པར་ངེས་པར་

འབྱུང་བ་ནི་ས་བརྒྱད་པ་ནས་ཡོད་ཅིང་། དངོས་སུ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ལ་འཇོག་ན་རྒྱུན་མཐའ་འཇོག་དགོས་པར་གསུངས་སོ། །

སྐབས་ཀྱི་སྡོམ་ནས་མཇུག་བསྡུ་བ།

གསུམ་པ་སྐབས་ཀྱི་སྡོམ་ནས་མཇུག་བསྡུ་བ་ནི། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ཅེས་བྱ་བ་ལས་སྐབས་དང་པོའི་འགྲེལ་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པའོ།། །།

སྐབས་གཉིས་པ་ལམ་ཤེས་བཤད་པ།

རྣམ་མཁྱེན་གྱི་འོག་ཏུ་ལམ་ཤེས་འཆད་པའི་རྒྱུ་མཚན།

གཉིས་པ་ལམ་ཤེས་ལ། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་འོག་ཏུ་ལམ་ཤེས་འཆད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང་། རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྱི་གཞུང་གི་དོན་དངོས། སྐབས་ཀྱི་སྡོ་ནས་མཇུག་བསྡུ་བ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ། དོན་འབྲེལ་གྱིས་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། འབྲས་བུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་རྟོགས་པ་ནི་དེའི་རྒྱུ་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་མེད་ན་མེད་པས་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་འཆད་ཅེས་པ་སྟེ། འབྲས་བུ་རྟོགས་པའི་རྒྱུ་རྟོགས་པའི་བློ་དྲངས་པ་ནི་རྟོགས་པའི་གོ་རིམ་མོ། །ཚིག་གི་འབྲེལ་ནི། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་མདོ་ཛོགས་པའི་རྗེས་སུ་རྒྱལ་ཆེན་རིགས་བཞི་ནས་འོག་མིན་གྱི་བར་གྱི་ལྷའི་བུ་རྣམས་ལྷགས་པ་ན། དེ་དག་ལ་སྟོན་གྱི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་སྐབས་ཀྱི་རྟོགས་པ་དེ་བསྒྲུབ་པ་དང་། སྟོན་ནས་གནས་པའི་འཁོར་རྣམས་བརྙས་པར་ཡང་མི་འགྱུར་བའི་ཆེད། ལམ་ཤེས་འདིས་སྟོན་གྱི་རྣམ་མཁྱེན་དེ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་རྒྱུའི་ཚུལ་གྱིས་གསུངས་པའོ། །

ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་བཤད་པ།

ལམ་ཤེས་སྐྱེ་ཚུལ་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་རྒྱ་མཚན་ཅན་གྱི་གཞུང་དོན་དངོས་ལ། མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་བཅུ་གཅིག་ཡོད་པར་བསྟུ་ན་གཉིས་ཏེ། ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་། ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ལམ་ཤེས་དངོས་སོ། །དང་པོ་ལ།

རྩ་བ།

ལྷ་རྣམས་ཚུལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། །

འོད་ཀྱིས་མོག་མོག་པོར་མཛད་དང་། །

ཡུལ་ངེས་པ་དང་ཁྱབ་པ་དང་། །

རང་བཞིན་དང་ནི་དེ་ཡི་ལས། །༡

ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་འོད་ཀྱིས་མོག་མོག་པོར་མཛད་དང་། །ཞེས་པས་ལམ་ཤེས་སྐྱེ་ཚུལ་བ་བསྟན། ཡུལ་ངེས་པ་དང་ཞེས་པས་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ངེས་པ་བསྟན། ཁྱབ་པ་དང་ཞེས་པས་ལམ་ཤེས་སྐྱེ་བས་ཁྱབ་པ་བསྟན། རང་བཞིན་དང་ཞེས་པས་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་བསྟན། དེ་ཡི་ལས་ཞེས་པས་ལམ་ཤེས་ཀྱི་བྱེད་ལས་བསྟན་ཏོ། །

འགྲེལ་པ་ནི། དེ་ལྟར་ལྔ་ལས་དང་པོས་ལམ་ཤེས་སྐྱེ་ཚུལ་བསྟན་ཚུལ་ནི་འདི་ལྟར། ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་སྐྱེ་ཚུལ་བ་ཉིད་དུ་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལས་བྱུང་བའི་རང་བཞིན་གྱི་འོད་དག་གིས་

ལྷ་ལ་སོགས་པའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་འོད་མོག་མོག་པོར་མཛད་པ་ནི་ང་རྒྱལ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཁོ་ན་ལ་རྟོགས་པ་སྐྱེའོ་ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་མཛད་དེ། དེའི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་འོད་ཀྱི་མཐུ་ཆེ་བ་བསྟན་པའི་མདོའི་ཚིག་ཟུར་གྱིས་ལམ་ཤེས་སྐྱེ་བའི་རྟེན་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་སྟེ། དེའི་དོན་ཡང་ལམ་ཤེས་དངོས་སུ་སྐྱེ་རུང་བ་ལ་གེགས་ང་རྒྱལ་མངོན་འགྱུར་བས་མཚོན་པའི་ཉོན་མོངས་པ་མངོན་འགྱུར་བ་ཐམས་ཅད་བཅོམ་པ་ཞིག་དགོས་ཞེས་བསྟན་ནས། ཡོངས་གཅོད་ལ་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོ་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་དེས་ང་རྒྱལ་མངོན་འགྱུར་བས་མཚོན་པའི་ཉོན་མོངས་མངོན་འགྱུར་བ་བཅོམ་པས་ལམ་ཤེས་དངོས་སུ་སྐྱེ་རུང་དུ་བསྟན། རྣམ་བཅད་ལ་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་ཆགས་བྲལ་དེས་ཅི་ཡང་མེད་པ་མན་ཆད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་མངོན་འགྱུར་བ་བཅོམ་ཡང་། སྲིད་རྩེའི་ཉོན་མོངས་མངོན་འགྱུར་བ་མ་བཅོམ་པས་ལམ་ཤེས་དངོས་སུ་སྐྱེ་མི་རུང་བར་བསྟན།

འོ་ན་ཉོན་མོངས་མངོན་འགྱུར་བ་བཅོམ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ལམ་ཤེས་དངོས་སུ་སྐྱེ་རུང་ངམ་སྙམ་ན། ཡུལ་ངེས་པའི་དོན། གཉིས་པ་ཡུལ་ངེས་པ་དང་ཞེས་པའི་དོན། དེའི་སྟེང་དུ་ཡང་མཐུན་རྐྱེན་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཁོ་ན་དགོས་པ་ཡིན་པས་ལམ་ཤེས་སྐྱེ་མི་སྐྱེའི་ཡུལ་སོ་སོར་ངེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །འདིས་ཡོངས་གཅོད་ལ་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོ་

ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ལ་གེགས་ང་རྒྱལ་མངོན་འགྱུར་བ་བཅོམ་པའི་སྙིང་དུ་མཐུན་རྐྱེན་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཡང་ཡོད་པས་ལམ་ཤེས་དངོས་སུ་སྐྱེ་རུང་དུ་བསྟན་ནས། རྣམ་བཅད་ལ་ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པས་ཉོན་མོངས་མ་ལུས་པར་སྤངས་ཀྱང་མཐུན་རྐྱེན་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་མེད་པས་ལམ་ཤེས་དངོས་སུ་སྐྱེ་མི་རུང་བར་བསྟན། འོ་ན་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་ཅི་ཡང་མེད་པ་མན་ཆད་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་པ་དང་། ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ལ་ལམ་ཤེས་གཏན་ནས་མི་སྐྱེའམ་སྙམ་ན།

ཁྱབ་པའི་དོན།

གསུམ་པ། ཁྱབ་པ་དང་ཞེས་པའི་དོན་དེ་གཉིས་ལ་ཡང་ལམ་ཤེས་སྐྱེ་བར་བསྟན་ཏེ། དེ་ཡང་ཐེག་པ་གསུམ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི་དགོངས་པ་ཅན་ཡིན་གྱི། མཚན་ཉིད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ལང་གཤེགས་ཀྱི་མདོ་སོགས་ཀྱི་ལུགས་ལས་འབྱུང་བས་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། གཅིག་ཤོས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་པས་ཀྱང་སྐབས་དང་པོར་བསྟན་པའི་སངས་རྒྱས་སམ་རྣམ་མཁྱེན་ཉིད་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་བསྒོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །

འོ་ན་ལམ་ཤེས་དངོས་སུ་སྐྱེ་བ་ལ་ང་རྒྱལ་གྱིས་བསྡུས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་མངོན་འགྱུར་བཅོམ་དགོས་ན་ལམ་ཤེས་ཀྱིས་འདོད་སྲིད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཉོན་མོངས་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་སྤོང་ངམ་ཞེ་ན།

རང་བཞིན་གྱི་དོན།

བཞི་པ། རང་བཞིན་དང་ཞེས་པས་ལམ་ཤེས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་མི་སྤོང་བ་བསྟན་པ་སྟེ། དེ་ཡང་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་བར་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པར་ཞུགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་དེ་དག་གཞན་དོན་དུ་སྲིད་པར་སྐྱེ་བར་ལེན་པའི་རྒྱུར་དགོས་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྤངས་པ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །འོ་ན་ཉོན་མོངས་པ་དེ་གང་ཞེ་ན། ཉོན་མོངས་མཚན་ཉིད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ས་དང་པོ་ནས་སྤངས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་ཀྱང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཤེས་སྒྲིབ་ཏུ་གསུངས་པས་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་མི་སྤོང་བ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དགེ་རྩ་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཉོན་མོངས་ཏེ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་ཅིང་། སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྗེས་ཀུན་ནས་བསླངས་པས་བསམ་བཞིན་དུ་སྲིད་པར་གཞན་དོན་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པར་འདོད་པའི་འདུན་པའམ་སྲེད་པ་ནི། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་མི་སྤོང་རྒྱུའི་དགེ་རྩ་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཉོན་

མོངས་ཡིན་ཞིང་། བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། དགེ་རྩ་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཉོན་མོངས་ལ་བརྒྱད་གསུངས་པའི་གཅིག་ཡིན་པས་སོ། །འདི་ལ་ཉོན་མོངས་པའི་མིང་གིས་འདོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། བྱང་སེམས་ཁམས་གསུམ་དུ་སྦྱོར་བར་བྱེད་པ་ལ་ཉོན་མོངས་པ་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར་རོ། །བཏགས་པའི་དགོས་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐབས་མཁས་ཀྱིས་ཟིན་ན། ཉོན་མོངས་པ་མ་སྤངས་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ལམ་དུ་སྒྱུར་བར་བྱེད་པ་དེ་ཉན་རང་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དངོས་ལ་གནོད་བྱེད་ནི། དེ་ཉོན་མོངས་མཚན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་བླངས་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན།

དེའི་བྱེད་ལས་བསྟན་པ།

ལྔ་པ་བྱེད་ལས་ནི། དེ་ཡི་ལས་ཞེས་པས་གཞན་དོན་བྱེད་པའི་དགོས་པ་ཡོད་པར་བསྟན་པ་སྟེ། དེའི་འོག་ཏུ་ཉོན་མོངས་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་མི་སྤོང་བ་དེ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་བྱེད་ལས་ནི་རྫོགས་སྨིན་སྦྱངས་གསུམ་མ་བྱས་པར་ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པའི་རྟེན་ཅན་ཡིན་པ་དང་། མི་དམིགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་སྙིང་རྗེ་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའི་ཐབས་ལ་མཁས་པས་རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་འཁོར་དུ་ཡོངས་སུ་མ་བསྡུས་པ་རྣམས་ཡོངས་སུ་སྡུད་པ་དང་། ལ་སོགས་པ་བསྡུས

པ་སྨིན། སྨིན་པ་གྲོལ། གྲོལ་བ་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །དེ་ཡང་ལམ་དུ་མ་ཞུགས་པ་རྣམས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ཚོགས་ལམ་ལ་འགོད་པ་ནི་དང་པོ། ཚོགས་ལམ་པ་རྣམས་སྦྱོར་ལམ་ལ་འགོད་པ་ནི་གཉིས་པ། སྦྱོར་ལམ་པ་རྣམས་མཐོང་ལམ་ལ་འགོད་པ་ནི་གསུམ་པ། རིགས་ཅན་འོག་མ་གཉིས་དང་གོང་མའི་མཐོང་ལམ་པ་རྣམས་སྒོམ་ལམ་ལ་འགོད། སྒོམ་ལམ་པ་རྣམས་མི་སློབ་ལམ་ལ་འགོད་པ་ནི་བཞི་པ་ཡིན་ལ། བྱང་སེམས་ཀྱི་རིགས་ཅན་རྣམས་རང་དང་རྟོགས་པ་མཉམ་པ་ཙམ་ལ་འགོད་ནུས་ཀྱིས་རང་ལས་ལྷག་པ་ལ་འགོད་མི་ནུས་པས། དེ་ནི་བྱང་སེམས་གོང་མ་རྣམས་དང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་མཛད་པ་ཡིན་གསུངས།

ཤེས་བྱ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ།

ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ལ་མཚམས་སྦྱར་བ།

བསྟན་བྱ་ལམ་ནི། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་གཞན་དོན་བྱེད་པས། གཉིས་པ་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ལམ་ཤེས་དངོས་ལ་གསུམ་སྟེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་དང་། རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས། བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་སོ། །དང་པོ་ལ། མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་ལྟར་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་དང་བྱེད་ལས་ལ་

སོགས་པ་བརྗོད་ནས་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་སུ་ལམ་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པར་བྱ་དགོས་པས། ཐོག་མར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་འཆད་ཅེས་སོ།།

ཤེས་བྱ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ།

རྩ་བ།

ལམ་ཤེས་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་ལ་ནི།།
འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་དག་གི།།
རྣམ་པ་མི་དམིགས་སྒོ་ནས་ནི།།
ཉན་ཐོས་ལམ་འདི་ཤེས་པར་བྱ། །༣

ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། འདི་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་དངོས་དང་། དེའི་རྒྱུ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། ཤེས་བྱ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ནི། ཉན་ཐོས་རང་རྒྱུད་པའི་ལམ་ལོ་ན་ལ་འདོད་པ་དང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་རྟོགས་རིགས་ལོ་ན་ལ་འདོད་པ་དང་། གཉིས་ག་ཡོད་པར་འདོད་པའི་ལུགས་དང་གསུམ་ལས། ཕྱི་མ་ཉིད་འཐད་པས། འདི་ལ་རང་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་རང་གིས་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་སྒོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་། གཞན་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་གཞན་རིག་གི་ཚུལ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ལམ་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པར་བྱ་ཞིང་ཞེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་

བསྐྱེད་བྱའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་དང་། སྐབས་གསུམ་པའི་མཐོང་ལམ་གྱི་ཐད་ཀྱི་མདོར། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུན་སུམ་ཚོགས་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཤེས་པ་དང་མཐོང་བས་བལྟས་ནས་འདྲོ་ཞེས་པའི་འདའ་བར་བྱ་བའི་ལམ་དང་། ས་བཅུའི་པའི་ཚོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། ས་དགུ་ལས་འདས་པར་གསུངས་པའི་ས་དང་པོ་བདུན་དང་། ལུས་རྣམ་གཞག་ཏུ། སློབ་མ་བསེ་རུའི་ལམ་གང་དང་། །ཞེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་ལམ་དང་། འདིར་ཡང་། འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་དག་གི །རྣམ་པ་ཞེས་དང་། ཉན་ཐོས་ལམ་འདི་ཞེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་དངོས་བསྟན་གྱི་ལམ་རྣམས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་དང་། གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་ཉན་ཐོས་རང་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་རྟོགས་པའི་ལམ་རྣམས་མཁྱེན་པ་སྟེ། གཙོ་བོ་ནི་སྤྱ་མ་ཡིན་ལ་ཤེས་བྱ་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་བར་བྱའོ། །འོ་ན་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞིའི་རྣམ་པ་ཤེས་བྱ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་ན། རྣམ་པ་དུ་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ལས། མི་རྟག་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་ཉེར་དྲུག་གསུངས་ཤིང་། འདི་ཉིད་འཕགས་སེང་གཉིས་ཀྱིས་མངོན་པ་ནས་བཤད་པའི་མི་རྟག་ལ་སོགས་པ་བཅུ་དྲུག་དང་སྦྱོར་བར་མཛད་དོ། །

དེ་ཇི་ལྟར་ཤེས་པའི་ཚུལ།

ཤེས་བྱའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་དེ་ཇི་ལྟར་ཤེས་པའི་ཚུལ་ནི། མི་དམིགས་

སྒོ་ནས་ནི། ཉན་ཐོས་ལམ་འདི་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་ཏེ། དེ་ལྟ་བུའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་གྱི་རྟོགས་རིགས་དེ་ཡང་ཐེག་ཆེན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྟོགས་རིགས་མི་དམིགས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སྒོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་སོ་ཞེས་བསྟན་ཏོ། །འདི་ནི་ལམ་ཤེས་ཡིན་ན་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་སྐབས་བྱེད་ཀྱི་གཙོ་བོའོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་མི་དམིགས་པའི་རྣམ་པས་མ་ཟིན་པར་མངོན་ཞེན་ཅན་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་དེ་ཤེས་བྱ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་ཀྱང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་མ་ཡིན་གྱི། མི་དམིགས་པའི་རྣམ་པས་ཟིན་པ་ནི་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་གྲུབ་བོ། །འོན་ཀྱང་ལྡོག་པ་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། བློ་གཅིག་གི་སྟེང་གི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྟོགས་རིགས་དེ་ཤེས་བྱའི་ལམ་དང་། མི་དམིགས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དེ་ཡུལ་ཅན་ལམ་ཤེས་སུ་འཇོག་པའི་ཕྱིར་རོ་གསུངས།

འགྲེལ་པ་ནི། བདེན་པ་བཞི་ཡོད་པ་དེ་ལ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་མངོན་པ་ནས་བཤད་པ་རྣམས། ཤེར་མདོ་ནས་གསུངས་པའི་རྣམ་པ་དང་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་སྦྱར་བ་ལ། ཟག་བཅས་ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་ཞིང་འཇིག་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པས་མི་རྟག་པ་དང་། འཕགས་པ་རྣམས་དང་མི་མཐུན་པས་སྡུག་བསྔལ་བ་དང་། དེ་གཉིས་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་སྟེ་མངོན་པ་ནས་བཤད་པ་དང་མིང་དོན་མཐུན་པའི་

ཕྱིར་རོ། །དོན་གཞན་གྱི་བདག་གིས་སྟོང་པས་སྟོང་པའི་མཚན་ཉིད་བདག་མེད་པ་དང་། རང་ཉིད་བདག་མ་ཡིན་པས་བདག་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཞི་བའི་རྣམ་པ་སྟེ། དེ་གཉིས་ནི་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་རྣམ་པ་སྟེ། མདོ་ལས།

"བདག་མེད་པ་ཉིད་དང་། ཞི་བ་ཉིད་དང་།"

ཞེས་གསུངས་པ་དང་། མངོན་པ་ནས་འབྱུང་བ་གཉིས་དོན་གཅིག་ལ་མིང་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གཡག་ཊཱིཀ་ལས་སོ། (དེ་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཞི་བའི་རྣམ་པ་བཞི་དག་དང་།) ཞེས་པ་འདི། རོང་ཊཱིཀ་ལས་མ་དག་པ་གསུངས། དཔྱད། ཀུན་འབྱུང་བའི་བདེན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱ་བར་གྱུར་པས་རྒྱུ་དང་། ལས་ཉོན་རྒྱུན་མི་འཆད་པས་ཀུན་འབྱུང་བ་དང་། སྡུག་བསྔལ་དྲག་པོ་འཕྲལ་དུ་སྐྱེ་བས་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་དང་། སྡུག་བསྔལ་བརྒྱུད་མར་འབྱུང་བའི་རྐྱེན་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་ཞེས་པ་སྟེ། དེ་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི། མདོ་ལས། རིམ་པ་བཞིན་དུ་མ་ཞུ་བ་ལ་སོགས་པའི་ནད་དང་། རྟག་ཏུ་མི་བདེ་བའི་འབྲས་དང་། སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཐུག་རྩ་དང་། རང་འཇོམས་པར་བྱེད་པའི་སྡིག་པའི་རྣམ་པ་ལྔ་བུ་རྣམས་སུ་གསུངས་པ་དང་། ཡང་སྡུག་ཀུན་གྱི་བདེན་པ་གཉིས་པོ་དག་གི་རྣམ་པ་གཞན་ཐུན་མོང་བ་ནི་ཡིད་འབྱུང་བ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱ་བ་དང་། འགོག་པའི་ཕྱིར་ཞུགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལུང་ཆོས་མངོན་པ་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྡུག་བསྔལ་དང་ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་དེ་དག་ཉིད་སོ་སོའི་རྣམ་པ་ནི། མཐོང་

ལམ་དུ་ཡིད་འབྱུང་བར་བྱ་བ་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཡིན་ཏེ། དེའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་ཕྱིར་གྲོལ་བར་གྱུར་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན་ཕ་རོལ་དང་། རྒྱུན་དུ་འཇིག་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་རྣམ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དག་ཏུ་བསྒོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྒོམ་ལམ་ཐ་མར་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱ་བ་དག་གི་ངོ་བོ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་ངོ་བོ་མི་གནས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན་གཡོ་བ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་འཇིག་པས་ན་རབ་ཏུ་འཇིག་པའི་རྣམ་པ་དག་བསྒོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྷག་མེད་དུ་འགོག་པར་བྱ་བའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཡིན་ཏེ་འདི་དང་ཕྱི་མར་གནོད་པའི་གནས་ཡིན་པས་ན་འཇིགས་པ་དང་། སྲིན་པོ་དང་མི་མ་ཡིན་སོགས་ཀྱི་ཉེར་འཚེའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན་ནད་འགོ་བ་དང་། འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་འཁྲུགས་པ་སོགས་ཀྱི་གནོད་པའི་གནས་ཡིན་པས་ན་འཚེ་བའི་རྣམ་པ་རྣམས་སུ་ཡིད་ལ་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། འགོག་པའི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ལ་ཡུལ་ཅན་ཉོན་མོངས་པ་དང་བྲལ་བས་ན་འགོག་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཡུལ་བདག་མེད་པའི་རྣམ་པ་དང་། འབྲས་བུ་སྡུག་བསྔལ་རབ་ཏུ་ཞི་བས་ན་ཞི་བ་ཡི་རྣམ་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་དང་མི་གཙང་བས་དབེན་པས་བདེ་ཞིང་གཙང་བས་ན་གྱ་ནོམ་པའི་རྣམ་པའི་བདག་ཉིད་དབེན་པའི་རྣམ་པ་དང་། གཏན་དུ་ཕན་པའི་དངོས་པོ་ཉིད་ཀྱིས་ན་ངེས་པར་འབྱུང་བ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་མཚན་ཉིད་བདག་དང་བདག་གི་བའི་དངོས་པོས་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། གླང་དོར་གྱི་མཚན་མ་མེད་པ་དང་། ཁམས་གསུམ་ལ་མངོན་

པར་དགའ་བའི་སློན་པ་མེད་པ་དང་། མ་འོངས་པའི་ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པ་མི་གནས་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་རྣམ་པ་དག་དང་། དེ་ལ་བདག་མེད་པ་དང་དབེན་པ་དང་སྟོང་པ་ཉིད་དང་མཚན་མ་མེད་པ་དང་སློན་པ་མེད་པ་དང་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པ་རྣམ་པ་དྲུག་ནི་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་རྣམ་པ། ཞི་བའི་རྣམ་པ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པའོ། །

ལམ་གྱི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ནི་གོང་ནས་གོང་དུ་བགྲོད་པའི་དོན་གྱིས་ན་ལམ་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་གཉེན་པོའི་ཚོགས་སུ་གྱུར་པས་ན་རིགས་པ་དང་། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན་སྒྲུབ་པ་དང་། མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་གནས་སུ་འགྲོ་བར་བྱེད་པས་ན་ངེས་པར་འབྱིན་པའི་རྣམ་པ་སྟེ། ལམ་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་བཞི་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པའོ། །ཤེས་ཚུལ་ནི། བདེན་བཞིའི་རྣམ་པ་དེ་རྣམས་ངོ་བོ་ཉིད་མི་དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཤེས་བྱ་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་གོང་དུ་བསྟན་པ་དེ་ལྟར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ་ཞེས་སོ། །

དེའི་རྒྱུ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་བཤད་པ།

གཉིས་པ་དེའི་རྒྱུ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ལ་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། བདེན་པ་བཞིའི་རྣམ་པ་མངོན་སུམ་དུ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ནི། དེའི་རྒྱུ་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་ཡིན་པས

ཤེས་བྱའི་ལམ་བརྗོད་ཟིན་ནས་དེའི་རྒྱུ་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་འཆད་དོ་ཞེས་སོ། །

རྩ་བ།

འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་ལམ་ལ་ནི། །
གཟུགས་ལ་སོགས་པ་སྟོང་པའི་ཕྱིར། །
སྟོང་པ་ཉིད་རྣམས་དབྱེར་མེད་པས། །
དྲོ་བ་དེ་དག་མི་དམིགས་པས། །༣
རྩེ་མོར་གྱུར་པ་དག་ཏུ་འདོད། །
དེ་ལ་རྟག་ལ་སོགས་ཚུལ་གྱིས། །
གནས་པ་བཀག་པས་བཟོད་པ་རྣམས། །
ས་བཅུ་དག་ལས་བརྩམས་ནས་ནི། །༤
མི་གནས་རྒྱས་པར་བསྟན་པ་ཡིས། །
ཆོས་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་འགྱུར་བཤད་དེ། །
ཅི་ཕྱིར་ཞེ་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱིས། །
མཁྱེན་ནས་ཆོས་རྣམས་མ་གཟིགས་ཕྱིར། །༥

ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་དེ་ཉིད་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་ཤེས་པ་ཙམ་གྱིས་གཞན་ལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་འཆད་མི་ནུས་པས་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་དགོས་ལ། དེ་ལ་སྦྱོར་ལམ་དུ་རྒྱུན་ལྡན་བསྒོམ་དགོས་

པས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་མི་དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་སྒོམ་པར་བྱེད་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་བསྟན་ཏོ། །འགྲེལ་པ་ནི། རྣམ་མཁྱེན་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་སྒོ་ནས་དམིགས་པ་བདེན་པ་བཞི་ལ་དམིགས་ནས་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་བཞི་བསྐྱེད་པ་ལས། དེ་ཡང་རྣམ་པ་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཕུང་པོ་ལྔ་རང་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པའི་ཕྱིར། སྟོང་པ་ཉིད་རྣམས་ཕན་ཚུན་ཐ་དད་མེད་པའི་རྣམ་པ་བསྒོམས་པས་དྲོད་ཀྱི་རྟོགས་པ་སྐྱེ་བ་དང་། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་སྔ་མ་བཞིན་དུ་རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་པའི་ཕྱིར་མི་དམིགས་པའི་རྣམ་པ་བསྒོམས་པས་རྩེ་མོ་དང་། དྲོད་དུ་བཤད་པ་དེ་བཞིན་དུ་རང་རང་ངོ་བོས་སྟོང་པའི་ཕྱིར་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་རྟག་པའང་མ་ཡིན་མི་རྟག་པའང་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་ཀ་སོགས་ལ་གནས་པ་བཀག་པའི་རྣམ་པ་བསྒོམས་པས་བཟོད་པ་དང་། དེ་ཡང་གནས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། གང་གི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ནས་གནས་ཆོས་དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་ལ་སོགས་པ་རྣམས་མ་གཟིགས་པ་དེའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ཚད་མའི་སྐྱེས་བུ་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་འཐད་པས་སོ། །ཞེས་གོང་འོག་ཐུན་མོང་གི་སྒྲུབ་བྱེད་སྣང་རུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་སོ། །ས་རབ་ཏུ་དགའ་བ་སོགས་པ་ལ་མི་གནས་པའི་ཚུལ་མདོ་ལས་རྒྱས་པར་ཇི་སྐད་དུ་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་

རྣམ་པ་བསྒོམས་པས་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོ་སྐྱེ་བ་སྟེ། དེ་རྣམས་ཀྱིས་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་བདེན་པ་བཞི་ལ་དམིགས་པའི་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་སྒོམ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་བཞི་སྐྱེའོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །འདི་དག་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་བསྟན་པའོ། །

ཤེས་བྱ་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ།

རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་དངོས།

གཉིས་པ་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ལ། ལམ་ཤེས་དངོས་དང་། དེའི་རྒྱུ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། བསྡུས་དོན་དུ། སློབ་མ་བསེ་རུའི་ལམ་གང་དང་། །ཞེས་པ་ལྟར། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་གྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་བརྗོད་པར་རིགས་མོད་ཀྱི། དགོས་པའི་དབང་གིས་ཐོག་མར་ཉན་ཐོས་རྣམས་ལས་རང་སངས་རྒྱས་དེ་དག་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་ན། ཁྱད་ཆོས་གང་གིས་ན་རང་སངས་རྒྱས་དེ་དག་གི་ལམ་དེ་གཞན་ཞིག་ཡིན་སྙམ་པའི་དོགས་པ་བསུ་བར། རེ་ཞིག་ཉན་ཐོས་ལས་ཁྱད་ཞུགས་པ་ཉིད་དུ་བསྒྲུབས་པ་ཞེས་སོ། དེ་ཡང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མི་སློབ་ལམ་དང་། རང་རྒྱལ་གྱི་མི་སློབ་ལམ་ལ་ཁྱད་པར་

མེད་ན། དེ་གཉིས་ཀྱི་སློབ་ལམ་ལ་ཡང་ཁྱད་པར་མེད་པར་འགྱུར་བས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ལས་ལོགས་སུ་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་བསྟན་པ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་ཞིང་། མི་སློབ་ལམ་ཉིད་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད་ན་ཁྱད་པར་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མི་སློབ་ལམ་ལས་ཁྱད་པར་འཕགས་ཏེ། ལམ་བགྲོད་ཚུལ་དང་། ཆོས་སྟོན་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་ཁྱད་པར་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འདོད་ཁམས་སུ་སྲིད་པ་ཐ་མ་པའི་རྟེན་ལ་སློབ་དཔོན་གྱིས་གདམས་ངག་བསྟན་པ་ལ་མི་ལྟོས་པར་རང་བྱུང་གི་བྱང་ཆུབ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། སངས་རྒྱས་དང་ཉན་ཐོས་མི་བཞུགས་པའི་ཞིང་ཁམས་སུ་རང་གི་གདུལ་བྱ་ལ་སྒྲ་མེད་ལུས་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་གྱི་སྒོ་ནས་ཆོས་སྟོན་པའི་བདག་རྐྱེན་བྱེད་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ནི།

རྩ་བ།

རང་བྱུང་བདག་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། །
གཞན་གྱིས་བསྟན་ཡང་མི་དགོས་ལ། །
བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་ནི། །
ཟབ་པ་ཉིད་དུ་མངོན་པར་བརྗོད། །༦

ཅེས་སོ། །འགྲེལ་པ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། ཉན་ཐོས་རྣམས་ནི་རྣམ་གྲོལ་སྒྲ་ཕྱིར་འགྲོ། །ཞེས་པའི་ལུང་ལས་ཉན་ཐོས་འདོད་ཁམས་པ་སྲིད་པ་ཐ་མ་

པ་རྣམས་ནི་གཞན་གྱིས་གདམས་ངག་བསྟན་པ་ལ་ལྟོས་ནས་རང་གི་བྱང་ཆུབ་རྟོགས་པར་འགྱུར་ལ། གདུལ་བྱ་གཞན་དག་ཀྱང་ངག་གི་བརྗོད་པ་དང་བཅས་པའི་ཆོས་བསྟན་པས་དགེ་བ་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་སྔོན་སློབ་ལམ་དུ་བསྐལ་པ་བརྒྱའི་བར་དུ་ཐོས་པ་དང་སྒོམ་ལམ་ལ་སོགས་པ་མངོན་པར་འདུ་བྱས་པས་སྲིད་པ་ཐ་མའི་རྟེན་ལ་གཞན་གྱིས་གདམས་ངག་བསྟན་པ་ལ་མི་ལྟོས་པར་བདག་ཉིད་ཀྱིས་རང་གི་བྱང་ཆུབ་མངོན་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་ལ་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པས་གདམས་ངག་བསྟན་མི་དགོས་སོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཉན་ཐོས་ལས་ཁྱད་ཞུགས་པ་གཅིག་ཡིན་ནོ། །ཕྱོག་ཁྱབ་ནི། སྒྲར་བརྗོད་པའི་ཆོས་སྟོན་པའི་སྒོ་ནས་ཉན་པ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་འཆད་པ་པོའི་ཤེས་པའི་ཚུལ་རྟོགས་པར་བྱེད་དགོས་ན། རང་སངས་རྒྱས་དེ་དག་ནི་རང་གིས་ཐོབ་པའི་གཟུང་མེད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་སྒོམ་ལམ་ལ་སོགས་པའི་མཐུས་ཀུན་ཏུ་སྒྲ་མེད་པའི་ལུས་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་གྱི་སྒོ་ནས་ཆོས་བསྟན་པས་གདུལ་བྱ་གཞན་དག་དགེ་བ་བཅུ་ལ་སོགས་པ་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་དེ། དེའི་ཕྱིར་རང་སངས་རྒྱས་དེ་དག་གི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ཉིད་ནི་ཉན་ཐོས་ལས་ཁྱད་ཞུགས་པ་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །

ཆོས་སྟོན་ཚུལ་ལ་རྩོད་སྤོང་།

ཆོས་སྟོན་ཚུལ་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། ཡང་ཇི་ལྟར་ན་སྒྲ་མེད་པར་ཆོས་སྟོན་པར་འགྱུར་སྙམ་པའི་དོགས་པ་བསུ་བར་བྱས་ཏེ་ཞེས་སོ། །

རྩ་བ།

གང་གང་དོན་ནི་གང་གང་ལ། །
ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་ཉན་འདོད་པ། །
དེ་དེ་ལ་དོན་དེ་དང་ནི། །
སྒྲ་མེད་ཀྱང་དེ་དེ་ལྟར་སྣང་། །༥

ཞེས་སོ། །འགྲེལ་པ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། རྟོག་པས་རྣམ་པར་མ་བརྟགས་པ་དང་། དཔྱོད་པས་རྣམ་པར་མ་དཔྱད་པར་ཚིག་ཏུ་མི་སྨྲ་བས་ན་རྟོག་དཔྱོད་ཀྱིས་སྨྲ་དགོས་ཤིང་ཡིད་ཀྱི་བརྗོད་པ་རྟོག་དཔྱོད་ནི་རྣམ་པར་གཡེང་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་འཁྲུགས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འདི་ལྟར་སངས་རྒྱས་སུ་གྱུར་ནས་བརྗོད་པ་མེད་པར་ཆོས་སྟོན་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་སྨོན་ལམ་བཏབ་བོ། །སྨོན་ལམ་བཏབ་པས་སངས་རྒྱས་པ་ན་སྒྲ་མེད་དུ་ཆོས་སྟོན་པ་དེ་བས་ན་སངས་རྒྱས་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར། རང་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་གནས་སྐབས་ན་ཡང་སྨོན་ལམ་ལ་སོགས་པའི་མཐུས། སྒྲ་མེད་ཀྱང་ཉན་པ་པོ་གང་ཞིག་དོན་གང་ལ་རྣམ་པ་ཇི་ལྟར་ཉན་པར་འདོད་པ་དེའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་དོན་དེའི་རྣམ་པ་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་སྣང་བར་འགྱུར་བས་སྒྲ་

མེད་པར་ཆོས་སྟོན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཆོས་སྟོན་པའི་སྒྲའི་དོན་ནི་འདི་ལྟར་བརྗོད་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཉན་པ་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་བསྐྲུན་ཅིང་བསྐྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཡིན་ནོ། །དེ་འདི་ལ་ཡོད་པ་དེས་ན་སྒྲ་མེད་ཀྱང་ཆོས་སྟོན་པའི་དོན་གྲུབ་པའོ་ཞེས་སོ། །

རྣལ་མ་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ།

དེ་ལྟར་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མི་སློབ་ལམ་ལ་ཉན་ཐོས་ལས་ཁྱད་ཞུགས་པ་བརྗོད་ནས། འབྲས་བུའི་ཁྱད་པར་ནི་རྒྱུའི་ཁྱད་པར་ལས་འབྱུང་བས་ཁྱད་ཞུགས་པའི་མི་སློབ་པའི་ལམ་གྱི་ཆོས་དེ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུ་སློབ་ལམ་ནི། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སློབ་ལམ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་རྣལ་མ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་ནི། ཞེས་མཚམས་སྦྱར་ཏེ།

རྩ་བ།

གཟུང་དོན་རྟོག་པ་སྤོང་ཕྱིར་དང་། །
འཛིན་པ་མི་སྤོང་ཕྱིར་དང་ནི། །
རྟེན་གྱི་བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་ལམ། །
ཡང་དག་བསྡུས་པར་ཤེས་པར་བྱ། །༥

ཞེས་པ་སྟེ། འདི་ཉིད་མདོ་ལས་ཇི་ལྟར་གསུངས་ཚུལ་ནི།

"ལྷའི་བུ་དག་གཟུགས་ནི་ཟབ་པ་མ་ཡིན། ཕྲ་བ་མ་ཡིན་

ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གཟུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི་ཟབ་པ་མ་ཡིན། ཕྲ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །”

ཞེས་སོགས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་ལ་སྦྱར་ཏེ་གསུངས་པས་གཟུང་རྟོག་སྤོང་བའི་ཁྱད་པར་བསྟན།

“གནས་བརྟན་རབ་འབྱོར་ལ་ཆོས་ཉན་པ་ནི་ཇི་ལྟ་བུར་བསྐུལ་བར་བྱ། “

ཞེས་པའི་ལན་དུ།

“ལྷའི་བུ་དག་གཟུགས་ཀྱང་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་རྨི་ལམ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་པ་ནས་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱང་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་རྨི་ལམ་ལྟ་བུ། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཡང་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་རྨི་ལམ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཛིན་རྟོག་མི་སྤོང་བའི་ཁྱད་པར་བསྟན། ཡུམ་འདི་ལེན་པར་བྱེད་པ་སུ་དག་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཞེས་པའི་ལན་དུ། ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་བྱང་སེམས་ཆེན་པོ་རྣམས་སམ། བདེན་པ་མཐོང་བའི་གང་ཟག་གམ།

ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རྟེན་གྱི་ཁྱད་པར་བསྟན་ཏོ། །འོ་ན་ཁྱད་པར་གསུམ་པོ་འདི་དག་རང་རྒྱལ་རང་རྒྱུད་པའི་ལམ་གྱི་ཁྱད་ཆོས་སུ་བྱེད་དམ་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་རྟོགས་རིགས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་སུ་བྱེད་ཅེ་ན། མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དངོས་བསྟན་ནི་ཕྱི་མ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། གོང་གི་ཤེས་བྱ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་

ལམ་དེ་སྦྱོར་བ་སེམས་བསྐྱེད་དང་། དངོས་གཞི་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་། རྗེས་བསྔོ་བ་གསུམ་གྱིས་ཟིན་པའི་སྒོ་ནས་བཤད་པས་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་ལ་འཇོག་དགོས་ཤིང་དེ་དང་རྒྱུ་མཚན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། འདིར་རྟེན་གྱི་ཁྱད་པར་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་བྱང་སེམས་དང་རྒྱལ་སྲས་ཀྱི་ལྡོག་པ་ནས་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྐབས་དེར་སྒོམ་ལམ་མ་བཤད་པའི་གནད་ཀྱང་རྟོགས་རིགས་དེ་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒོམ་ལམ་དུ་གོམས་པར་མི་བྱེད་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འགྲེལ་པ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་བདེན་པའི་རྣམ་པར་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་བསྒོམ་པ་ཕོ་ན་དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་དངོས་པོའི་འབྱུང་ཚུལ་དང་ལྡོག་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་བསྒོམས་པས་གཟུང་བ་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་ཕྱི་དོན་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་གཟུགས་སོགས་འཛིན་པའི་དོན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དག་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་གཟུང་རྟོག་སྤངས་པས་ཉན་ཐོས་ལས་ཁྱད་ཞུགས་པའི་ཁྱད་པར་དང་། འཛིན་རྟོག་མ་སྤངས་པས་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་ལས་དམན་པའི་ཁྱད་པར་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པས་བསྡུས་པའི་བརྟེན་པའི་ཆོས་ལམ་ཉིད་ཀྱི་རྟེན་རིགས་སམ་གཞིའི་ཁྱད་པར་ཏེ། ཁྱད་པར་གསུམ་གྱིས་ཁྱད་

པར་དུ་འཕགས་པ་དང་ལྡན་པའི་བདེན་པ་བཞིའི་ཆོས་རྟོགས་པ་ཡིན་པར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམ་མཁྱེན་ཡིད་བྱེད་དང་མི་དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་ཤེས་པར་བྱའི། རང་དོན་དུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཤེས་བྱ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་མོ། །

དེའི་རྒྱུ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་བཤད་པ།

གཉིས་པ་དེའི་རྒྱུ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ལ་མཚམས་སྦྱོར་བ་ནི། ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ཐོབ་ན་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ལམ་ཤེས་པ་སྐྱེ་བས་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་བཤད་ཅེས་སོ། །

ཚིག

བཏགས་པའི་ཆོས་ཉིད་མི་འགལ་བར། །
སྟོན་པའི་རྣམ་པ་དྲོར་གྱུར་པ། །
རྩེ་མོར་གྱུར་པ་གཟུགས་ལ་སོགས། །
འགྲིབ་པ་མེད་ལ་སོགས་པས་ཕྱེ། །༩
ནང་སྟོང་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ཡིས། །
གཟུགས་སོགས་མི་འཛིན་ཕྱིར་བཟོད་པ། །
གཟུགས་སོགས་སྐྱེ་བ་མེད་སོགས་ཀྱི། །
རྣམ་པ་ཅན་ནི་ཆོས་ཀྱི་མཆོག །༡༠

ཅེས་རང་རྒྱལ་ལམ་གྱི་རྟོགས་རིགས་དེ་ཡང་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་ཤེས་པ་ཙམ་གྱིས་གཞན་ལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་འཆད་པར་མི་ནུས་པས་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་དགོས་ལ། དེ་ཡང་སྦྱོར་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་རྒྱུན་ལྡན་དུ་བསྒོམ་དགོས་པས་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུ། རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་གྱི་རྟོགས་རིགས་རྒྱུན་ལྡན་དུ་བསྒོམ་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་བསྟན་ཏོ། །འགྲེལ་པ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་བརྡ་ལས་བྱུང་བའི་མིང་དུ་བཏགས་པ་ཙམ་དང་། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དོན་དམ་པར་ཆོས་ཉིད་དང་མི་འགལ་བར་རབ་ཏུ་སྟོན་པའི་རྣམ་པ་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་དོན་དམ་པར་འགྲིབ་པ་དང་འཕེལ་བ་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་དོན་དུ་སློབ་པའི་རྣམ་པ་དང་། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་ནང་དང་ཕྱི་ལ་སོགས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་མི་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་དང་། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པའི་ཕྱིར་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་སྐྱེ་བ་དང་འགག་པ་ལ་སོགས་པ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རྣམ་པ་སྟེ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་བདེན་པ་བཞིའི་ཆོས་ལ་དམིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། དྲོད་དང་རྩེ་མོ་དང་བཟོད་པ་དང་ཆོས་མཆོག་སྟེ་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་བཞི་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །

མཐོང་ལམ།

བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ལ་མཚམས་སྦྱར་བ།

གསུམ་པ་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ལ་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། དམན་དང་མཆོག་གི་གོ་རིམ་གྱིས་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་གྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་འཆད་ཅེས་པའོ། །འདིར་ཤེས་བྱ་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་ནི་གདུལ་བྱ་གཞན་ལ་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡང་ཡིན་ཞིང་། རང་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་རྒྱུན་ལྡན་དུ་བསྒོམ་པར་བྱ་བ་ཡང་ཡིན་པས་ཡན་ལག་རྒྱས་བཤད་དུ་ཤེས་པར་བྱ། ཞེས་པའི་ཚིག་གི་ཁྱད་པར་མ་སྨོས་པར་རང་གི་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་བསྟན་ཞིང་། རྟོགས་རིགས་ཐུ་མ་གཉིས་ནི་གཞན་དོན་དུ་མཐོང་ལམ་དུ་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཙམ་ཡིན་གྱི། དེ་ཡན་ཆད་དུ་རྒྱུན་ལྡན་དུ་བསྒོམ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པས། ཤེས་པར་བྱ་ཞེས་པའི་ཚིག་གི་ཁྱད་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

མཐོང་ལམ་ཡེ་ཤེས་མདོར་བསྟན།

ཡང་ཤེས་བྱ་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་དང་། དེ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་གཉིས་རྟོགས་རིགས་གཅིག་པས་རང་གི་ངོ་བོ་མཐོང་བའི་ལམ་དང་། སྒོམ་པའི་ལམ་གཉིས་སུ་གསུངས་པ་ལས། དང་པོ་མཐོང་བའི་ལམ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཡེ་ཤེས་

མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྣམ་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

རྩ་བ།

བདེན་དང་བདེན་ལ་བཟོད་པ་དང་། །

ཤེས་པའི་སྐད་ཅིག་རྣམ་བཞི་ཡིས། །

ལམ་ཤེས་ཉིད་ལ་མཐོང་བའི་ལམ། །

ཕན་ཡོན་བཅས་པ་འདི་བཤད་དོ། །༡༡

ཞེས་པ་སྟེ། སྐབས་གཞན་དུ་ཡོན་ཏན་གྱི་ཕྱོགས་པ་གཞན་གྱི་སྒོ་ནས་བཤད་ཀྱང་། འདིར་འདི་ཕྱིའི་ཕན་ཡོན་གྱི་ཕྱོགས་པ་ནས་བསྟན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། སྐབས་འདིར་གདུལ་བྱ་བྱང་སེམས་ཀྱི་རིགས་ཅན་ལ་བསྟན་པ་དང་། རང་ཉིད་རྒྱུད་ལྡན་དུ་སྒོམ་པ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བསྟན་པ་གང་ཞིག དེ་གཉིས་ཀ་ལ་ཕན་ཡོན་གྱི་སྒོ་ནས་སྤྲོ་བ་བསྐྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འགྲེལ་པ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་སུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་། ཆོས་ཤེས་པ་དང་། རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་། རྗེས་སུ་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་བཟོད་པ་དང་། ཤེས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་བཞི་པོ་སོ་སོར་སྡུག་བསྔལ་ལ་སོགས་པའི་བདེན་པ་དང་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གྱི་འབྲེལ་བ་དག་དང་ལྡན་པ་ཤེས་པས་སྲིད་ལ་མི་གནས་པ་སོགས་ཚེ་འདི་དང་། སྙིང་རྗེས་ཞི་ལ་མི་གནས་པ་སོགས་ཚེ་རབས་གཞན་པའི་ཡོན་ཏན་དག་དང་ལྡན་པ་བསྒོམ་པར་བྱ་བ་ནི་མཐོང་བའི་ལམ་ཕན་ཡོན་ཆེན་པོ་ཞེས་མདོ་ལས་

བརྗོད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་མཐོང་བའི་ལམ་དེ་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་གི་ངོ་བོ་ཅན་དུ་བསྟན་ནས། སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་པོ་དེ་རྣམ་པ་ཇི་ལྟ་བུར་བསྒོམ་པར་བྱ་ཞེ་ན།

དེའི་རྣམ་པ་རྒྱས་བཤད།

གཉིས་པ་རྣམ་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི།

རྩ་བ།

དེ་བཞིན་ཉིད་དང་སངས་རྒྱས་དག །
ཕན་ཚུན་བརྟེན་པ་རྟེན་མེད་ཕྱིར། །
རྣམ་གྲངས་ཁས་མི་ལེན་པ་དང་། །
ཆེན་པོ་ཚད་མ་མེད་བཅས་དང་། །༡༢
ཚད་མེད་པ་དང་མཐའ་མེད་དང་། །
དེར་གནས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ། །
སངས་རྒྱས་ཉིད་དུ་ངེས་འཛིན་དང་། །
བླང་མེད་དོར་བ་མེད་སོགས་དང་། །༡༣
བྱམས་ལ་སོགས་དང་སྟོང་ཉིད་དང་། །
སངས་རྒྱས་ཉིད་ནི་འཐོབ་པ་དང་། །
རྣམ་པར་བྱང་ཀུན་ཡོངས་བསྡུས་དང་། །

ཉམ་ང་བ་དང་ནད་ཀུན་སེལ། །༧༤
མྱ་ངན་འདས་འཛིན་ཞི་ཉིད་དང་། །
སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་སྲུང་ལ་སོགས། །
སྲོག་མི་གཅོད་པ་ལ་སོགས་པ། །
རྣམ་པ་ཀུན་མཁྱེན་ཚུལ་ལ་ནི། །༧༥
བདག་ཉིད་གནས་ཏེ་སེམས་ཅན་དག །
འགོད་དང་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ། །
རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྔོ་བ། །
ལམ་ཤེས་ཉིད་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ། །༧༦

ཞེས་སོ། །འགྲེལ་པ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། དོན་དམ་པའི་ཚུལ་ཉིད་ཀྱིས་ཡུལ་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། ཡུལ་ཅན་སངས་རྒྱས་དག་ལ་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དངོས་པོ་མེད་པས་དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་ཕན་ཚུན་རྣམ་གྲངས་ཀྱིས་གནས་པར་ཁས་མི་ལེན་པ་ནི་སྡུག་བསྔལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པའི་རྣམ་པ་དང་། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དོན་དམ་པར་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཆེན་པོ་ཉིད་ནི། སྡུག་བསྔལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་རྣམ་པ་དང་། སྔ་མ་དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཟུགས་སོགས་དེ་དག་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་མེད་པ་ཉིད་ནི། སྡུག་བསྔལ་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པའི་རྣམ་པ་དང་། སྔ་མ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས། དཔེར་ན་ནམ་

མཁའ་ཚད་མེད་པ་ལྟ་བུར་གྱུར་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཟུགས་སོགས་དེ་དག་ཚད་ཀྱིས་བཟུང་དུ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུ་ནི། སྡུག་བསྔལ་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་རྣམ་པ་སྟེ། སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་བཞི་དག་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན་རྟག་པ་དང་ཆད་པའི་མཐའ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་མེད་པའི་རྣམ་པ་དང་། ཀུན་འབྱུང་ཆོས་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་གནས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ནི། གཟུགས་སོགས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་རང་བཞིན་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པར་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རྗེས་བཟོད་ཀྱི་ཤེར་ཕྱིན་དེ་ལ་གནས་པ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་བླང་བ་དང་དོར་བ་མེད་པར་བསྒོམ་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་དང་། སྐད་ཅིག་མ་བརྒྱད་པ་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་མོས་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བའི་བྱམས་སོགས་ཚད་མེད་པ་བཞི་བསྒོམ་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པ་བཞི་ནི་ཀུན་འབྱུང་བའི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་དག་ཡིན་ནོ། །

གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་གཏུག་མ་རང་བཞིན་གྱིས་ནས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་ཚད་མེད་པར་མཉམ་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་འཐོབ་པའི་རྣམ་པ་དང་། འགོག་པ་རྗེས་བཟོད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པར་གཉེན་པོ

རྣམས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བསྡུས་པའི་རྣམ་པ་དང་། རྗེས་ཤེས་ཀྱི་ཤེར་ཕྱིན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཕྱི་དང་ནང་གི་འཆི་བ་རབ་ཏུ་ཞི་བ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པ་བཞི་ནི་འགོག་པའི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་དག་ཡིན་ནོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་བསྒོམ་པ་ཡོ་ནས་འདུས་བྱས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དང་། འདུས་མ་བྱས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་སོགས་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཞི་བའི་རྣམ་པ་དང་། ཤེས་རབ་དང་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ལ་ཞུགས་པ་ལམ་ཆོས་ཤེས་ལ་གནས་པ་ནི། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ལྷས་བྱས་པའི་གནོད་པ་ལས་སྲུང་བ་དང་། འབྱུང་པོས་བྱས་པའི་གནོད་པ་ལས་བསྐྱབ་པ་དང་། ནང་གི་གནོད་པ་ལས་སྲྦ་བ་དག་མཛད་པའི་རྣམ་པ་དང་། ལམ་རྗེས་བཟོད་ལ་གནས་ཤིང་གཞན་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཐོབ་པར་མངོན་པར་འདོད་པས་ནི། བདག་ཉིད་སྲོག་གཅོད་པ་སྤང་བ་ལ་སོགས་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་གནས་ནས། དེ་ཉིད་ལ་གཞན་དག་འགོད་པར་མཛད་པའི་རྣམ་པ་དང་། གཞན་དོན་དུ་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་མི་ཟད་པར་བྱེད་འདོད་པས་ནི། དགེ་བ་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྔོ་བར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པ་བཞི་ནི་ལམ་གྱི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་དག་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་བུ་ནི་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བཟོད་ཤེས་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་རྣམ་པ་ཇི་ལྟར་བསྒོམ་པའི་ཚུལ་དག་ཡིན་ནོ། །

རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་བྱེད་ཁ་ཅིག་ནི། འདིར་བདེན་དང་བདེན་ལ་བཟོད་

པ་དང་། །སོགས་མཐོང་ལམ་མདོར་བསྟན་གྱི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པའི་དོན་ཉེ་བར་མཚོན་ཅིང་གསལ་བར་བྱེད་པ་ལྟུར་ལེན་པའི་གཞུང་། དེ་བཞིན་ཉིད་དང་སངས་རྒྱས་དག །ཅེས་སོགས་དེ་དག་གིས་རྣམ་པའི་དོན་མ་བཤད་པར་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་ཉེ་བར་མཚོན་པ་ཉེ་ཚེ་མཛད་པར་ཟད་དེ། སྔར་སྐབས་དང་པོར།

"དམིགས་པ་དང་ནི་རྣམ་པ་དང་། །"

སོགས་བཤད་པ་དང་། མ་བཤད་པའི་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ལ་སོགས་པའི་དོན་གྱིས་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་རྣམས་སུའང་རྣམ་པའི་དོན་མ་བཤད་པར་དབྱེ་བ་ཙམ་བསྟན་པ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་བལྟ་བར་བྱའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །གཞན་རྣམ་པ་བསྟན་པར་འདོད་པ་དག་ན་རེ། དེ་བཞིན་ཉིད་དང་ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་དེ་དག་གིས་ནི་མཉམ་གཞག་ཏུ་སྒོམ་པའི་རིམ་པ་དང་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ཡིད་ལ་བྱ་བའི་རིམ་པ་ལ་སོགས་པ་མ་བསྟན་པར་འགྱུར་ཏེ། རྣམ་པ་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་འདོད་ན། མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རིམ་པ་ཙུང་ཟད་ཀྱང་མ་བསྟན་ཏོ། །སྐྱོན་གཞན་ལུང་དང་ཡང་འགལ་ཏེ།

"དམིགས་པ་དང་ནི་རྣམ་པ་དང་། །"

ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའི་དོན་ཡང་ཇི་ལྟར་དྲངས་ཏེ་དྲང་དུ་མི་རུང་ངོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཞེས་སོ། །

མཐོང་ལམ་གྱི་མཐའ་དཔྱད།

འདིར་མཐོང་ལམ་ལ་མཐའ་ཅུང་ཟད་དཔྱད་ན། བསྟན་བཅོས་འདི་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་དང་པོར་མཐོང་སྤང་རྟོག་པ་བཞིའི་གཉེན་པོར་མཐོང་སྤང་གཉེན་པོའི་ཚོགས་སྒྲུབ་བཞི་གསུངས། སྐབས་གཉིས་པར་འདི་ཕྱིའི་ཕན་ཡོན་གྱི་སྒོ་ནས་ཞེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་གསུངས། སྐབས་གསུམ་པར་སྤྲོས་པ་སོ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྒོ་ནས་ཞེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་གསུངས། སྐབས་བཞི་པར་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཞེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་དང་། ཐེག་དམན་གྱི་སྦྱོར་བ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཁྱད་མཚན་གྱི་སྒོ་ནས་ཞེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་གསུངས། སྐབས་ལྔ་པའི་ལུས་རྣམ་གཞག་ཏུ་མཐོང་སྤང་རྟོག་པ་བཞིའི་གཉེན་པོར་མཐོང་ལམ་རྩེ་སྦྱོར་བཞི་གསུངས་ཤིང་། དེ་ཉིད་ཡན་ལག་རྒྱས་བཤད་དུ་བཟོད་པས་བསྡུས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཁོ་ན་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །གང་ལྟར་མཐོང་ལམ་གྱི་མཉམ་གཞག་རང་ངོར་མངོན་པར་རྟོགས་པ་གཅིག་ཡིན་པ་སྟེ། མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག་སྐྱེས་པ་ནས། མཉམ་གཞག་གི་རྒྱུན་དེ་ལས་མ་ལངས་ཀྱི་བར་དུ་བློ་དེའི་ངོར་སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱིའི་ཆ་བྲག་མེད་པ་སྟེ། བློ་དེས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་སྐྱེ་འགག་མེད་པའི་དོན་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་གང་

ཞིག སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱིའི་བྱེ་བྲག་མཐོང་ན་སྔ་མ་འགགས་ནས་ཕྱི་མ་སྐྱེ་བར་མཐོང་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལ་དགོངས་ནས་མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་བློ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་གནས་ལུགས་མཐོང་ཚུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས། རྟེན་འབྲེལ་སྐྱེ་འགག་མེད་པའི་ཆོས་ཤེས་པའི་འོག་ཏུ་དབྱེ་བ་མེད་པར་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟ་བུའི་མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག་དེ་ཡང་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་མ་ཡིན་གྱི་བྱ་རྫོགས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་པས། དེ་སྐྱེས་པའི་ཡུན་ཚད་དེ་ལ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་ཀྱི་ངེས་ཤེས་ལྟ་བུའམ། གང་ཟག་གོང་མས་གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་གཟིགས་པའི་ཚེ་སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱིའི་བྱེ་བྲག་མང་དུ་ཡོད་ལ། དེ་དག་ཀྱང་རྗེས་ཀྱི་ངེས་ཤེས་འདྲེན་པའི་གྲངས་ལ་ལྟོས་ནས། སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་ཏུ་རྣམ་པར་གཞག་གོ།

འདི་ལ་དགོངས་ནས་བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་ཕལ་ཆེར་ལས། སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་ཏུ་གསུངས་ཤིང་། ལུགས་འདིའི་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་གཉིས་ཀ་ལས། ལམ་ཤེས། གཞི་ཤེས། རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བའི་སྐབས་རྣམས་སུ་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་གསུངས་སོ། །འདི་ཐམས་ཅད་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཁོ་ན་ཡིན་པས། སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་པོ་ཐམས་ཅད་ཆོས་དབྱིངས་མཐོང་ཚུལ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་དེ། ཆོས་དབྱིངས་ཆ་ཤས་མེད་པ་ལ་མཐོང་མ་མཐོང་གི་ཆ་གཉིས་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལྟ་བུའི་མཉམ་གཞག་སྐྱེས་ནས་ཇི་སྲིད་རྒྱུན་མ་རྫོགས་ཀྱི་བར་དུ་ཆོས་དབྱིངས་སྤྲོས་པ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་

བ་དང་། རྟོགས་བྱེད་ཀྱི་བློ་གཉིས་པོ་གཉིས་སུ་སྣང་བ་ནུབ་ནས་དམིགས་རྣམ་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སྡུག་བསྔལ་ལ་ཆོས་བཟོད་ཉིད་ཀྱིས་བདེན་པ་བཞི་ཆར་གྱི་ཆོས་དབྱིངས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ཡིན་གྱི། བདེན་པ་བཞིའི་ཆོས་དབྱིངས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་མཐོང་བའི་ཁྱད་པར་ནི་ལུགས་འདི་ལ་མེད་དོ་གསུངས། སྐད་ཅིག་ཕྱི་མ་རྣམས་མཐོང་ལམ་མ་ཡིན་པར་ཡང་མི་འགྱུར་ཏེ། ཆོས་ཉིད་མཐོང་བའི་མཉམ་གཞག་གི་རྒྱུན་དེ་ཉིད་ཀྱི་རིགས་སུ་གཏོགས་པས་མཐོང་ལམ་དུ་འཇོག་སྟེ། དཔེར་ན། ཆོས་མཆོག་ཆུང་ངུ་དང་འབྲིང་གཉིས་འཇིག་རྟེན་པའི་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །

ལམ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡང་། དེ་ལྟར་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་ལས། སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ཁོ་ན་མཐོང་སྤང་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་དུ་སྤོང་བར་བྱེད་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་ཏེ། སྐབས་སྔ་མ་རྣམས་སུ་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་ཏུ་བཤད་ཀྱང་རྗེ་སྒྲོར་གྱི་སྐབས་སུ་མཐོང་སྤང་སྤོང་བའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས།

“སྐད་ཅིག་གཅིག་པའི་བཟོད་པ་ཡིས། །བསྡུས་པ་དེ་འདིར་
མཐོང་བའི་ལམ། །”

ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེའི་འགྲེལ་པར་འཕགས་སེང་གཉིས་ཆར་གྱིས་སྡུག་བསྔལ་ལ་ཆོས་བཟོད་སྐྱེས་ཟིན་པའི་ཚེ། མཐོང་སྤང་ཉོན་སྒྲིབ་དང་། ཤེས་

སྒྲིབ་ཐམས་ཅད་སྤངས་ཟིན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རིགས་པས་ཀྱང་གྲུབ་སྟེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་དེ་ས་བདེན་པ་བཞི་ཆར་གྱི་ཆོས་ཉིད་ཅིག་ཅར་དུ་མཐོང་བས་མཐོང་སྤང་ཅིག་ཅར་དུ་སྤོང་བར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་སྐད་ཅིག་ཕྱི་མ་བཅོ་ལྔ་པོ་ཐམས་ཅད་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དུ་གྲུབ་སྟེ། བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་ངེས་སྐལ་གྱི་དྲི་མ་ལས་གྲོལ་ཞིང་དེ་དང་དམིགས་རྣམ་ཁྱད་པར་མེད་པའི་མཉམ་གཞག་གི་རྒྱུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐབས་གོང་འོག་གི་མཐོང་ལམ་གྱི་ཁྱད་པར་ཡང་། སྐབས་དང་པོར་གསུངས་པའི་མཐོང་སྤང་གཉེན་པོའི་ཚོགས་སྒྲུབ་བཞི་དང་། སྐབས་ལྔ་པར་གསུངས་པའི་མཐོང་ལམ་རྩེ་སྦྱོར་བཞི་ནི་དོན་གཅིག་པས་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཁོ་ན་ལ་འཇོག་སྟེ། མཐོང་སྤང་བཞི་སྤོང་བའི་གཉེན་པོའི་ལྡོག་པ་ནས་བཞིར་ཕྱེ་བ་ཙམ་ཡིན་གྱི་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རིགས་པ་འདིས་སྒོམ་སྤང་གཉེན་པོའི་ཚོགས་སྒྲུབ་བཞི་དང་། སྒོམ་ལམ་རྩེ་སྦྱོར་བཞི་ཡང་ས་གཉིས་པ་ནས་བཅུ་པའི་བར་གྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་རེ་རེའི་སྟེང་དུ་ཡང་ལྡོག་པའི་སྒོ་ནས་བཞི་བཞིར་ཕྱེ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྐབས་གཉིས་པ་དང་། གསུམ་པ་དང་། བཞི་པར་གསུངས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་པོ་ཐམས་ཅད་དམིགས་རྣམ་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་རྣམས་ནི། རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ངེས་ཤེས་འདྲེན་པའི་ཁྱད་པར་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། དེ་དག་འདྲེན་པའི་ནུས་པ་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་རིམ་ཅན་དུ་ཐོབ་པས་ཤེས་བཟོད་

ཀྱི་ཁྱད་པར་རྣམས་ནི་མཉམ་གཞག་ལ་འཇོག་གོ།

གཅིག་ལ་དཔེར་མཚོན་ན། བྱང་སེམས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག་སྐད་ཅིག་དང་པོ་དེ་ཆོས་ཅན། སྐབས་གཉིས་པ་ནས་བཤད་པའི་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ཡིན་ཏེ། དེ་བཞིན་ཉིད་དང་སངས་རྒྱས་དག་ཕན་ཚུན་རྣམ་གྲངས་ཀྱིས་གནས་པ་ཁས་མི་ལེན་པ་ལ་ངེས་པ་རང་སྟོབས་ཀྱི་འདྲེན་པའི་མཉམ་གཞག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྐབས་གསུམ་པ་ནས་བསྟན་པའི་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ཡིན་ཏེ། སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པ་རྟག་མི་རྟག་གི་སྒྲོས་བྲལ་ལ་ངེས་ཤེས་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འདྲེན་པའི་མཉམ་གཞག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱིར་མི་ལྡོག་གི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་སོགས་ལ་འདུ་ཤེས་ལྡོག་པའི་རྗེས་ཐོབ་ལུས་ངག་གི་སྤྱོད་པ་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་ངེས་ཤེས་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འདྲེན་པའི་མཉམ་གཞག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱད་མཚན་གྱི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ཡིན་ཏེ་ཆོས་དབྱིངས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ལ་ངེས་པ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འདྲེན་པའི་མཉམ་གཞག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་དུ་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་པའི་བར་རེ་རེ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཅན་བཟུང་ནས་ཡོན་ཏན་གྱི་ལྡོག་པ་འདྲེན་ཚུལ་རྣམས་མ་འཛོལ་བར་བཀོད་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་སྐབས་གཉིས་པར་སྐད་ཅིག་མ་བརྒྱད་པའི་གནས་སྐབས་སུ་བྱམས་སོགས་ཚད་མེད་བཞི་བསྒོམ་དགོས་པར་གསུངས་པ་ཡང་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་བཞག་

ནས། དེ་འདྲེན་པའི་ནུས་པ་མཉམ་གཞག་སྐད་ཅིག་མ་བརྒྱད་པ་ལ་ཐོབ་པ་དང་། ཕྱིར་མི་ལྡོག་ཏུ་གྲུབ་པའི་རྟེན་ཐོབ་ལུས་ངག་གི་སྤྱོད་པ་ཁྱད་པར་ཅན་རྣམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་འགྱུར་བས་གོང་འོག་གི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་འགལ་མེད་དུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། །ཡོན་ཏན་གཞན་ཡང་ཐོབ་པའི་ཚུལ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ཀྱི་སྐབས་སུ་མདོ་སྡེ་ས་བཅུ་པ་ནས་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ཕྲག་བཅུ་གཉིས་དང་། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་སེང་གེ་རྣམ་བསྒྱིངས་དང་། ཐོད་རྒལ་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་རྣམས་དང་། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ནས་གསུངས་པ་ལྟར་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་བདུན་དང་། འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ཅིག་ཅར་དུ་ཐོབ་ཅིང་། མཉམ་གཞག་གི་གནས་སྐབས་སུ་ཆོས་ཉིད་སྤྲོས་པ་དང་བྲལ་བའི་དོན་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་གཞག་པ་ཡིན་པས་དེ་དག་མངོན་དུ་བྱེད་མི་ནུས་ཀྱང་ཡོན་ཏན་དེ་དག་ས་དང་པོའི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ནི་གནད་ཀྱི་དོན་ནོ། །

བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་བདུན་ནི་མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག་གི་ངོ་བོ་ལ་ཚང་ཡང་། འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ནི་ནུས་པ་མཉམ་གཞག་ཏུ་ཐོབ་ཀྱང་མངོན་དུ་བྱེད་པ་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་འབྱུང་བས་སྒོམ་ལམ་ནས་བཞག་པར་སྣང་སྟེ་ཐོད་རྒལ་གྱི་སྙོམས་འཇུག་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

སྒོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པ་བཤད་པ།

མཚམས་སྦྱར་ཏེ་སྒོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒོམ་ལམ་ལ། སྒོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པ་དང་། སྒོམ་ལམ་དངོས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ་སྒོམ་པའི་ལམ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པ་ལས། བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཞུང་བ་ཉིད་དང་། དགོས་པ་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་སྒོམ་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་ལ་མོས་པ་དང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པས་སེམས་གསོལ་བ་ཉིད་དུ་བྱས་ཏེ་རྒྱུ་སྒོམ་ལམ་ལ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་རེ་ཞིག་དང་པོར་སྒོམ་ལམ་དེའི་བྱེད་པ་འཆད། ཅེས་སོ། །

རྩ་བ།
ཀུན་ནས་ཞི་དང་ཐམས་ཅད་ལ། །
བདུད་དང་ཉོན་མོངས་ལས་རྒྱལ་དང་། །
གནོད་པས་བརྗི་བ་མེད་ཉིད་དང་། །
བྱང་ཆུབ་དང་ནི་རྟེན་མཆོད་ཉིད། །༡༧

ཅེས་པ་སྟེ། འདིར་སྒོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པ་དང་པོར་བསྟན་པ་ནི། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒོམ་ལམ་དེ་ཡང་གཞན་ལ་སྟོན་པ་དང་། རང་གིས་སྒོམ་པ་གཉིས་ཆར་གྱི་ཚེ་ཡང་བྱེད་པའི་སྒོ་ནས་སྤྲོ་བ་བསྐྱེད་དགོས་སོ་ཞེས་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་

ནོ། །འགྲེལ་པ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། གནས་སྐབས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ནི། ཉོན་མོངས་པའི་ནུས་པ་བཅོམ་པས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སེམས་ལ་རང་དབང་ཉིད་དུ་བྱེད་པ་དང་། ང་རྒྱལ་བཅོམ་པས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་སོགས་པ་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་ལ་གུས་པས་འདུད་པ་དང་། མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བུ་ནི། སྒོམ་སྤང་གི་ཉོན་མོངས་པ་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པ་དང་། ཕྱིའི་ཉེར་འཚེ་ཕ་རོལ་གྱིས་བྱས་པའི་གནོད་པ་རྗེས་སུ་སྒྲུབ་པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དང་། སྤངས་རྟོགས་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པ་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་སྒྲུབ་པ་དང་། སྒོམ་པའི་ལམ་གྱི་རྟེན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་ཕྱོགས་ཀྱང་མཆོད་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། འདི་དག་ནི་སྒོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པ་རྣམ་པ་དྲུག་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །

མོས་པ་སྒོམ་ལམ་བཤད་པ།

མཚམས་སྦྱར་ནས་འབྲེལ་འགོད་པ།

གཉིས་པ་སྒོམ་ལམ་དངོས་ལ་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། བྱེད་པའི་འོག་ཏུ་སྒོམ་པའི་ལམ་དངོས་བསྟན་པར་བྱ་སྟེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒོམ་ལམ་དེ་གཞན་ལ་བསྟན་པའི་ཚེ་ཡང་སྒོམ་ལམ་གྱི་རིགས་མ་ལུས་པ་བསྟན་དགོས་ལ། རང་གིས་སྒོམ་པའི་ཚེ་ཡང་རིགས་མ་ལུས་པ་སྒོམ་དགོས་ཤིང་། རིགས་མ་ལུས་པ་

དེ་ཡང་རྗེས་ཐོབ་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང་། མཉམ་གཞག་ཟག་པ་མེད་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་བསྒོམ་པའི་ལམ་དེ་ཟག་བཅས་དང་ཟག་མེད་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་བསྡུས་སོ། །

དེའི་ཕྱིར་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒོམ་པའི་ལམ་དང་པོ་རྗེས་ཐོབ་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དེ་ཡང་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱོགས་པ་ནས་བསྟན་དགོས་པས། དང་པོར་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་གསོག་པར་བྱེད་པ་མོས་པ་སྒོམ་ལམ་དང་། བར་དུ་སྤེལ་བར་བྱེད་པ་བསྔོ་བ་སྒོམ་ལམ་དང་། ཐ་མར་མི་ཟད་པར་བྱེད་པ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡི་སྒོམ་ལམ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་སྒོམ་པའི་ལམ་དང་པོ་མོས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་འཆད་ཅེས་སོ། །དེ་ཡང་མོས་པ་སྒོམ་ལམ་ནི་ས་མཚམས་ཀྱི་རབ་དབྱེའི་སྒོ་ནས་བསྟན། བསྔོ་བ་སྒོམ་ལམ་ནི་བྱེད་པ་དང་མི་དམིགས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྒོ་ནས་བསྟན། རྗེས་སུ་ཡི་རང་སྒོམ་ལམ་ནི་ཐབས་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བསྟན་ནས། མོས་པ་སྒོམ་ལམ་གྱི་ས་མཚམས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་དེ་འོག་མ་གཉིས་ལ་སྦྱར། བསྔོ་བ་སྒོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པ་དང་མི་དམིགས་པ་ཡང་གོང་འོག་གཉིས་ལ་སྦྱར། རྗེས་སུ་ཡི་རང་སྒོམ་ལམ་གྱི་ཐབས་ཤེས་གཉིས་ཀྱང་གོང་མ་གཉིས་ལ་སྦྱར་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །

ས་མཚམས་དང་རབ་དབྱེ།

དེ་ལྟར་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། འོ་ན་མོས་པ་སྒོམ་ལམ་གྱི་ས་མཚམས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་ཇི་ལྟ་བུ། དེ་འོག་མ་གཉིས་ལ་ཇི་ལྟར་སྦྱོར་ཞེ་ན། གང་ལ་མོས་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་ནི་ཤེར་ཕྱིན་དང་། གང་གིས་མོས་པར་བྱེད་པའི་བློ་ནི་ས་གཉིས་པ་ནས་བཅུ་པའི་བར་གྱི་མོས་པ་དགུ་པོ་དེ་ཡིན་ལ། ཇི་ལྟར་མོས་པའི་ཚུལ་ནི་བློ་དགུ་པོ་དེས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རང་དོན་ཕུན་ཚོགས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་སུ་མོས་པ་ལ་རང་དོན་མོས་པ་དགུ། གཉིས་དོན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་སུ་མོས་པ་ལ་གཉིས་དོན་མོས་པ་དགུ། གཞན་དོན་ཕུན་ཚོགས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་སུ་མོས་པ་ལ་གཞན་དོན་མོས་པ་དགུར་འཇོག་པ་ནི།

རྩ་བ།

མོས་པ་དང་ནི་དོན་དང་ནི། །
རང་གཞན་དོན་དང་གཞན་དོན་དང་། །
རྣམ་གསུམ་ཤེས་བྱ་དེ་ཡང་ནི། །
ཆུང་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་སྟེ། །༡༥
སོ་སོར་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་འདོད། །
ཆུང་ངུའི་ཆུང་སོགས་དབྱེ་བ་ཡིས། །
དེ་ཡང་རྣམ་གསུམ་དེ་ལྟར་ན། །
རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་བདུན་དུ་འདོད། །༡༦

ཅེས་པ་སྟེ། དགུ་ཚན་གསུམ་པོ་དེ་ཉིད་ས་གཉིས་པ་ནས་བཅུ་པའི་བར་དུ་གསུམ་གསུམ་ཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །འགྲེལ་པ་ནི། སྦྱོར་བས་གཞན་དོན་སྒྲུབ་པ་མཚུངས་ཀྱང་བསམ་པས་རང་དང་གཉིས་ཀ་དང་གཞན་གྱི་དོན་ལ་དམིགས་ནས་ཤེར་ཕྱིན་ལ་མོས་པ་གསུམ་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཕྱིར་ན། ཤེར་ཕྱིན་དེ་དོན་གསུམ་གྱི་འབྱུང་གནས་སུ་ཇི་ལྟར་མོས་པ་བཞིན་དུ་མཐོང་བ་སྟེ་འཐོབ་པར་འགྱུར་བའི་དགེ་བའི་ཆོས་དོན་གསུམ་པོ་ཉིད་ཀྱི་རྟེན་ཡིན་ན་ཡང་། ཐོག་མར་དོན་གསུམ་གྱི་རྒྱུ་མོས་པ་སྒོམ་པའི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པ་ལས་དང་པོར་སྒོམ་པའི་དུས་ཉིད་ནས་དོན་གསུམ་མངོན་སུམ་མི་བྱེད་པའི་མོས་པའི་ངོ་བོ་ཡང་རྣམ་པ་གསུམ་མོ། །གསུམ་མོ་དེ་དག་ཀྱང་རེ་རེ་ཞིང་ཆུང་ངུ་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་རྣམ་པ་གསུམ་གསུམ་དགུ་ཡིན་ལ། དགུ་པོ་དེ་ཡང་སོ་སོར་ཆུང་ངུའི་ཆུང་ངུ་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བས་རྣམ་པ་གསུམ་གསུམ་ཡིན་ཏེ། མོས་པ་གསུམ་པོ་རེ་རེ་ལ་དགུ་དགུ་ཡོད་པ་དེ་ལྟར་ན་དགུ་ཚན་གསུམ་གྱིས་མོས་པ་རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་རྩ་བདུན་ནོ་ཞེས་སོ། །

མོས་པའི་ཕན་ཡོན་བཤད་པ།

མོས་པའི་ཕན་ཡོན་བསྟན་པ་ལ་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་མོས་པ་སྒོམ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྟོབ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་

ཤེར་ཕྱིན་ལ་མོས་པ་སྒོམ་པའི་བྱང་སེམས་ལ་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པས་བསྟོད་པ་ལ་སོགས་པ་མཛད་པ་སྟེ། དེ་ཡང་རང་དོན་མོས་པ་དགུ་ལ་བསྟོད་པ་དགུ། གཉིས་དོན་མོས་པ་དགུ་ལ་བཀུར་བ་དགུ། གཞན་དོན་མོས་པ་དགུ་ལ་བསྔགས་པ་དགུ་མཛད་དོ། །ཞེས་བསྟོད་པ་དང་བཀུར་བ་དང་བསྔགས་པ་རྣམས་གསུངས་པ་ཞེས་སོ། །

རྩ་བ།

ཤེས་རབ་ཕ་རོལ་ཕྱིན་པ་ལ། །

མོས་པའི་གནས་སྐབས་རྣམས་ལ་ནི། །

དགུ་ཚན་གསུམ་གྱིས་བསྟོད་པ་དང་། །

བཀུར་བ་དང་ནི་བསྔགས་པར་འདོད། །༣༠

འགྲེལ་པ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། དོན་གསུམ་གྱི་འབྱུང་གནས་སུ་ཇི་ལྟར་མོས་པ་བཞིན་དོན་གསུམ་མཐོང་བའི་ཆོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་རྣམ་པས་ཞུགས་པའི་མོས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་པོ་དང་། གཉིས་པ་དང་། གསུམ་པ་སྟེ། དེ་དག་རེ་རེ་བཞིན་མོས་པའི་གནས་སྐབས་དགུ་དགུ་དག་ཏུ་བསྟོད་པ་སོགས་སོ་སོར་རྣམ་པ་དགུ་དགུ་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་གོང་ནས་གོང་དུ་འཇུག་སྟེ་མངོན་པར་དགའ་བར་བྱེད་ཅིང་། དེ་ཡང་རང་དོན་མོས་པའི་གནས་སྐབས་དགུ་དག་ཏུ་བསྟོད་པ་དགུ་དང་། གཉིས་དོན་མོས་པའི་གནས་སྐབས་དགུ་དག་ཏུ་བཀུར་བ་དགུ

དང་། གཞན་དོན་མོས་པའི་གནས་སྐབས་དགུ་དག་ཏུ་བསྡུགས་པ་རྣམ་པ་དགུ་མཛད་པར་འདོད་དེ། དེས་ན་བསྔོད་པ་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་ནི་ཡོན་ཏན་གྱི་དོན་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་རྟོགས་ནས་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཡིན་གྱི། གཙམ་བུའི་ངོ་བོ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་མོས་པ་སྒོམ་ལམ་གྱི་ས་མཚམས་ཀྱི་དབྱེ་བ་འོག་མ་གཉིས་ལ་སྦྱོར་ཚུལ་ནི། བསྔོ་བ་སྒོམ་ལམ་ལ་བཅུ་གཉིས་སུ་ཡོད་པ་དེ་རེ་རེ་ལ་ཡང་ཆུང་ངུའི་ཆུང་ངུ་སོགས་དགུ་དགུར་ཕྱེ་ཞིང་། རྗེས་སུ་ཡི་རང་སྒོམ་ལམ་ལ་ཡང་ཆུང་ངུའི་ཆུང་ངུ་སོགས་དགུ་ཡོད་པས་དེ་གཉིས་ས་གཉིས་པ་ནས་བཅུ་པའི་བར་དུ་ཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

བསྔོ་བ་སྒོམ་ལམ་བཤད་པ།

བསྔོ་བ་སྒོམ་ལམ་བྱེད་པ་དང་མི་དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་བསྟན་པ།

གཉིས་པ། བསྔོ་བ་སྒོམ་ལམ་བྱེད་པ་དང་། མི་དམིགས་པའི་རྣམ་པའི་སྒོ་ནས་བསྟན་པ་ལ་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། དེ་ལྟར་མོས་པ་ལས་བསྔོ་བ་འབྱུང་བས་གཉིས་པ་བསྔོ་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་འཆད་ཅེས་སོ། །

རྩ་བ།

ཡོངས་སུ་བསྔོ་བ་ཁྱད་པར་ཅན། །

དེ་ཡི་བྱེད་པ་མཆོག་ཡིན་ནོ། །
དེ་ནི་དམིགས་མེད་རྣམ་པ་ཅན། །
ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་མཚན་ཉིད་དོ། །༢༡
དབེན་དང་སངས་རྒྱས་བསོད་ནམས་ཚོགས། །
རང་བཞིན་དྲན་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན། །
ཐབས་བཅས་མཚན་མ་མེད་པ་དང་། །
སངས་རྒྱས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་དང་། །༢༢
ཁམས་གསུམ་གཏོགས་པ་མ་ཡིན་དང་། །
ཆུང་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་ཡི། །
བསྔོ་བ་གཞན་ནི་རྣམ་གསུམ་པོ། །
བསོད་ནམས་ཆེ་འབྱུང་བདག་ཉིད་དོ། །༢༣

ཞེས་སོ། །འགྲེལ་པ་ནི། ཇི་སྐད་བཤད་པའི་མོས་པ་བསྒོམས་པས་བསྡུས་པའི་དགེ་བ་དེ་ཉིད་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྔོ་བས་ཉན་རང་ལས་ཁྱད་པར་འཕགས་པ་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟར་མིང་དུ་བཏགས་པ་ཅན་གྱི་བསྔོ་བ་དང་། བསྔོ་བྱའི་དགེ་བ་མི་དམིགས་པའི་མིང་ཅན་གྱི་བསྔོ་བ་དང་། བདག་ལྟ་སོགས་སྤངས་པས་བསྔོ་བྱེད་ཀྱི་སེམས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ཡི་མིང་ཅན་གྱི་བསྔོ་བ་དང་། བདེན་འཛིན་ནམ་གཟུང་འཛིན་གྱི་དྲི་མས་དབེན་པའི་མིང་ཅན་གྱི་བསྔོ་བ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བའི་ཚོགས་ཀྱི་

རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་ལྟར་བདག་གི་དགེ་བའང་དྲན་པའི་མིང་ཅན་གྱི་བསྔོ་བ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་དང་བཅས་པ་ཡི་མིང་ཅན་གྱི་བསྔོ་བ་དང་། སྨྲིན་སོགས་ལ་མཚན་མར་མི་འཛིན་པའམ་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་འཛིན་པའི་མཚན་མ་མེད་པའི་མིང་ཅན་གྱི་བསྔོ་བ་དང་། སངས་རྒྱས་དགྱེས་པའི་ལམ་ཡིན་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གནང་བའི་མིང་ཅན་གྱི་བསྔོ་བ་དང་། དེར་ཞེན་པ་མེད་པས་བསྔོ་བ་གང་ཞིག་ཁམས་གསུམ་པར་མ་གཏོགས་པའི་མིང་ཅན་གྱི་བསྔོ་བ་དང་། བསྔོ་བ་གང་ཞིག་ཆུང་ངུ་དང་། འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་སྟེ། བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་འབྱུང་བ་ཡི་བསྔོ་བ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟར་མིང་དུ་བཏགས་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་བསྔོ་བ་བཅུ་གཉིས་པོ་རེ་རེ་བཞིན་གོ་རིམ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ། ཉན་རང་ལས་ཁྱད་པར་ཅན་ཞེས་པའི་མིང་ཅན་གྱི་བསྔོ་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་ཅིར་ཡང་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་དམིགས་པའི་བསྔོ་བ་དང་། དོན་དམ་པར་མི་དམིགས་པ་ལ་དམིགས་པ་ཞེས་སོགས་ཐ་མའི་ཚིག་ཀུན་ལ་སྦྱར་ཏེ། དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཡི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སོགས་པ་ཟག་མེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལ་དོན་དམ་པར་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་དམིགས་པའི་བསྔོ་བ་དང་། གང་གིས་བསྔོ་བར་བྱེད་པའི་སེམས་ལ་དོན་དམ་པར་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་དང་། བདག་དང་སེམས་ཅན་ལ་སོགས་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕུང་པོ་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་དང་། དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དགེ་བ་བཟང་ངན་

ཐ་དད་དང་། དོན་དམ་པར་སྨིན་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་མ་དང་། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་ཐམས་ཅད་དང་། དོན་དམ་པར་འདོད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་གསུམ་དང་། སེམས་ཅན་ཇི་སྙེད་ཅིག་དགེ་བ་བཅུ་དང་མངོན་པར་ཤེས་པ་ལྔ་ལ་སོགས་པའི་ལས་ཀྱི་ལམ་ལ་བཀོད་པ་དང་། ཇི་སྙེད་ཅིག་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པ་ནས་ལན་གཅིག་ཕྱིར་འོང་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་བཀོད་པ་དང་། ཇི་སྙེད་ཅིག་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་གནས་པ་ལ་མཆོད་པའི་བསོད་ནམས་ལ་སོགས་པ་ལས་ཤིན་ཏུ་མང་བའི་བསོད་ནམས་དེ་རྣམས་དོན་དམ་པར་མི་དམིགས་པ་ལ་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་དམིགས་ཏེ། ཐེག་པ་གསུམ་གྱིས་གདུལ་བར་བྱ་བའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་རང་རང་གི་སྐལ་བ་དང་འཚམས་པའི་ལམ་ཉེ་བར་སྟོན་པའི་རྒྱུའི་ངོ་བོ་བྱེད་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་དང་ལྡན་པ་དང་། ယུམ་ལ་མོས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་དང་རང་བཞིན་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་དགེ་བ་མི་ཟད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། བླ་ན་མེད་པའི་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྔོ་བ་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་བྱེད་དོ་ཞེས་སོ། །བསྔོ་བ་སྒོམ་ལམ་དེའི་བྱེད་པ་དང་མི་དམིགས་པ་དེ་གོང་འོག་གཉིས་ལ་སྦྱོར་བའི་ཚུལ་ནི། མོས་པ་སྒོམ་ལམ་དེ་ཡང་བྱེད་པ་མ་འོངས་པ་ན་ཤེར་ཕྱིན་འཐོབ་པའི་བྱ་བ་བྱེད་ཅིང་། རྣམ་པ་མི་དམིགས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དང་། རྗེས་སུ་ཡི་རང་སྒོམ་ལམ་དེ་ཡང་བྱེད་པ་རང་གཞན་གྱི་དགེ་རྩ་མཉམ་པར་འཐོབ་པའི་

བྱ་བ་བྱེད་ཅིང་། རྣམ་པ་མི་དམིགས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་སྒོ་ནས་སོ། །

རྗེས་སུ་ཡི་རང་སྒོམ་ལམ་བཤད་པ།

རྗེས་སུ་ཡི་རང་སྒོམ་ལམ་ཐབས་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བསྟན་པ།

གསུམ་པ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་སྒོམ་ལམ་ཐབས་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བསྟན་པ་ལ་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། གོང་དུ་བསྟན་པ་དེ་ལྟར་བསྔོ་བས་ལེགས་པར་བསྔོས་པའི་དགེ་བའི་དངོས་པོ་འདི་རྗེས་སུ་ཡི་རང་གིས་མངོན་པར་སྤེལ་བར་བྱ་བ་ཡིན་པས། གསུམ་པ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་འཆད་ཅེས་སོ། །

རྩ་བ།

ཐབས་དང་མི་དམིགས་པ་དག་གིས། །
དགེ་བའི་རྩ་ལ་ཡི་རང་བ། །
རྗེས་སུ་ཡི་རང་ཡིད་བྱེད་པ། །
སྒོམ་པ་ཡིན་པར་འདིར་བརྗོད་དོ། །༣༩

འགྲེལ་པ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། རབ་ཏུ་དགའ་བའི་སེམས་ཀྱིས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སྣང་ཆ་མ་དོར་བའི་ཐབས་ཀྱིས་རང་གཞན་གྱི་དགེ་བའི་རྩ་བ་རྣམས་ལ་

དམིགས་ནས་དོན་དམ་པར་མི་དམིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བར་བྱ་བ་དག་ཡིན་ནོ། །དེ་གོང་མ་གཉིས་ལ་ཇི་ལྟར་སྦྱོར་བའི་ཚུལ་ནི། གོང་མ་གཉིས་ཀྱང་མི་དམིགས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཁོ་ན་མ་ཡིན་པར་ཐབས་དང་ཟུང་འཇུག་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་སྒོ་ནས་སོ། །

བྱེད་ལས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དོན་བསྡུ་བ་ནི། སྒོམ་ལམ་གསུམ་ཡོད་པ་དེ་ལ་བསྡུས་པའི་དོན་ནི། མོས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ནི་གསེར་གྱི་འབྱུང་ཁུངས་དག་ནས་གསེར་གྱི་གར་བུ་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ་བསོད་ནམས་རྒྱ་ཆེན་པོ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་དོ། །བསྔོ་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ནི་གསེར་དེ་གསེར་མགར་གྱིས་རྒྱན་དུ་བསྒྱུར་བ་བཞིན་ཏུ་མོས་པས་བསགས་པའི་དགེ་བ་དེ་ཉིད་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱུའི་ཡན་ལག་ཏུ་སྒྱུར་པར་བྱེད་དོ། །རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ནི་རང་དང་གཞན་གྱིས་བསོད་ནམས་བྱས་པ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་འཐོབ་པོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །

སྒྲུབ་པ་སྒོམ་ལམ་བཤད་པ།

སྒྲུབ་པ་སྒོམ་ལམ་ཡོན་ཏན་མངོན་པར་སྒྲུབ་པའི་སྒོ་ནས་བསྟན་པ།

དེ་ལྟར་རྗེས་ཐོབ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་སྒོམ་ལམ་བསྟན་ཟིན་ནས། གཉིས་པ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ཀྱི་ལྡོག་པ་

ནས་བསྟན་དགོས་པས་མཉམ་གཞག་འཆད་པ་ལ་མཚམས་སྦྱོར་བ་ནི། ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་སྒོམ་ལམ་གྱི་འོག་ཏུ་ཟག་པ་མེད་པའི་སྒོམ་པའི་ལམ་སྟེ། དེ་ཡང་རང་གི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྒྲིབ་པ་སྤོང་བའི་གཉེན་པོ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། དེ་ལས་གྲོལ་བའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གཉིས་སུ་ངེས་པས། སྒྲུབ་པ་སྒོམ་ལམ་དང་རྣམ་དག་སྒོམ་ལམ་རྣམ་པ་གཉིས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་དང་པོ་ཡོན་ཏན་མངོན་པར་སྒྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒོམ་པའི་ལམ་འཆད་ཅེས་སོ། །

རྩ་བ།

དེ་ཡི་ངོ་བོ་ཉིད་མཆོག་ཉིད། །
ཀུན་ལ་མངོན་པར་འདུ་མི་བྱེད། །
ཆོས་རྣམས་དམིགས་སུ་མེད་པར་ནི། །
གཏོད་པར་བྱེད་པ་དོན་ཆེན་ཉིད། །༣༥

ཅེས་སོ། །འགྲེལ་པ་ནི། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་གནས་ཚུལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་མཐོང་ཟིན་གོམས་པར་བྱེད་པའི་ས་གཉིས་པ་སོགས་ཀྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ནི་སྒྲུབ་པ་སྒོམ་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དོ། །རྣམ་པར་མི་རྟོག་པས་མ་ཟིན་པའི་མོས་བསྒོ་རྗེས་སུ་ཡིད་བྱེད་གཞན་གྱིས་སངས་རྒྱས་ཉིད་མི་ཐོབ་པ་ལ་དེ་ཡིས་ཟིན་པའི་སྒྲུབ་པ་སྒོམ་ལམ་ནི་ཟག་བཅས་སྒོམ་ལམ་ལས་མཆོག་ཉིད་དོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཁྱད་པར་གདོད་མ་ནས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་རྟོགས་པ་ལ་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར། སྒྲུབ་པ་སྒོམ་ལམ་ནི་ཆོས་ཀུན་ལ་སྐྱེ་སོགས་ཀྱི་མཚན་མ་

མངོན་པར་འདུ་མི་བྱེད་པའོ། །གོང་དུ་བསྟན་པ་དེ་ལྟ་བུའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་ལ་སོགས་པ་མཆོག་ཉིད་དང་མངོན་པར་འདུ་མི་བྱེད་པ་དང་ལྡན་པའི་སྒྲུབ་པ་སྒོམ་ལམ་གྱིས་ཆོས་རྣམས་ཅིར་ཡང་མི་དམིགས་པ་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་རང་སྒོམ་བྱེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་པའི་རྒྱུད་ལ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ནི་གཏོད་པར་བྱེད་པའོ། །རང་སྒོམ་བྱེད་རྣལ་འབྱོར་པ་དོན་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་ཉིད་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་སྒྲུབ་པ་སྒོམ་ལམ་ནི་དོན་ཆེན་པོ་ལྡན་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་སོ། །

རྣམ་དག་སྒོམ་ལམ་བཤད་པ།

རྣམ་དག་སྒོམ་ལམ་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་མིན་གྱི་རབ་དབྱེ་བསྟན་པ།

དེ་ལྟ་བུའི་སྒྲུབ་པ་སྒོམ་ལམ་དེ་ཡང་མཐུན་རྐྱེན་རྒྱུ་ཚོགས་ཚང་ཞིང་འགལ་རྐྱེན་བར་ཆད་སྤོང་བའི་སྒོ་ནས་སྒྲུབ་དགོས་པས་རྒྱུ་ཚོགས་དང་། འགལ་རྐྱེན་བར་ཆད་གཉིས་པོ་དེ་སངས་རྒྱས་བསྟན་དང་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་པར་གསུངས་ཀྱང་། སློབ་དཔོན་གྱིས་རྣམ་དག་སྒོམ་ལམ་ལ་སྦྱོར་མཛད་པས་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། སྒྲུབ་པ་སྒོམ་ལམ་དེའི་འོག་ཏུ་མཐུན་རྐྱེན་གང་ཞིག་ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་དང་འགལ་རྐྱེན་གང་ཞིག་ཡོངས་སུ་བོར་བས་འཐོབ་པར་འགྱུར་བའི་སྒོམ་ལམ་འདིའི་སྐྱེ་བ་དང་མི་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་གང་ཞིག

ཡིན་སྙམ་པའི་ཐེ་ཚོམ་བསལ་བའི་སྒོ་ནས་གཉིས་པ་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་སྒོམ་ལམ་འཆད་ཅེས་སོ། །

རྩ་བ།

སངས་རྒྱས་བསྙེན་དང་སྦྱིན་སོགས་དང་། །

ཐབས་ལ་མཁས་པ་གང་ཡིན་པ། །

འདི་ལ་མོས་པའི་རྒྱུ་དག་ཡིན། །

ཆོས་ཀྱིས་ཕོངས་པའི་རྒྱུ་དག་ནི། །༣༨

བདུད་ཀྱི་ཐེབས་ཀྱིས་ནོན་པ་དང་། །

ཟབ་མོའི་ཆོས་ལ་མ་མོས་དང་། །

ཕུང་པོ་ལ་སོགས་མངོན་ཞེན་དང་། །

སྡིག་པའི་གྲོགས་པོས་ཡོངས་ཟིན་པའོ། །༣༩

ཞེས་སོ། །འགྲེལ་པ་ནི་ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། ཕྱིའི་མཐུན་རྐྱེན་ལམ་སྟོན་པའི་སངས་རྒྱས་མཉེས་པར་བྱེད་པ་དང་། ནང་གི་རྐྱེན་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་མཉམ་པར་གཞག་པའི་ཞི་གནས་ལ་མཁས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྣམ་དག་སྒོམ་ལམ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་དག་ཡིན་ནོ། །ཕྱིའི་འགལ་རྐྱེན་དུ་བདུད་ཀྱིས་གནོད་པ་བྱས་པ་དང་། ནང་གི་འགལ་རྐྱེན་ཆོས་ཟབ་མོ་ལ་མ་མོས་པ་དང་། དངོས་པོར་མངོན་པར་འཛིན་པ་དང་། ཡང་ཕྱིའི་འགལ་རྐྱེན་མི་དགེ་བའི་གྲོགས་པོ་དང་

འགྲོགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་དག་ནི་རྣམ་དག་སྒོམ་ལམ་མི་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་འགལ་རྐྱེན་དག་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །

འབྲས་བུ་རྣམ་དག་སྒོམ་ལམ་དངོས་བཤད་པ།

དེས་རྒྱུ་དང་རྒྱུ་མ་ཡིན་པའི་རབ་དབྱེ་བསྟན་ནས་འབྲས་བུ་རྣམ་དག་སྒོམ་ལམ་དངོས་ལ་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། དེ་ལྟར་འཐོབ་པ་དང་མི་འཐོབ་པའི་རྒྱུ་དག་བཤད་ནས། སྐབས་སུ་བབ་པའི་རྣམ་པར་དག་པ་སྤྱིར་བསྟན་པ་ནི་ཞེས་སོ། །

རྩ་བ།

འབྲས་བུ་དག་པ་གཟུགས་ལ་སོགས། །
དག་པ་ཉིད་དེ་གང་གི་ཕྱིར། །
དེ་གཉིས་ཐ་དད་མ་ཡིན་ཞིང་། །
བཅད་དུ་མེད་པས་དག་པར་བརྗོད། །༣༨

ཅེས་སོ། །འགྲེལ་པ་ནི། རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པ་ལ་སོགས་པ་འཕགས་པའི་གང་ཟག་བཞི་པོ་དེ་དག་གི་དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྣམ་པར་དག་པ་ཞེས་བརྗོད་དེ། རྒྱུ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་དེའི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །འབྲས་བུ་རྣམ་པར་དག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པར་དག་པ་ཡིན་ཏེ། འབྲས་བུ་རྣམ

གྲོལ་ལམ་དང་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པར་དག་པ་ནི་གཉིས་པོ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་དག་བྱའི་དྲི་མ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་བདག་ཏུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ལ་སོགས་པ་དང་བྲལ་བས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །གང་གི་ཕྱིར་འབྲས་བུ་དང་གཟུགས་སོགས་དེ་དག་གི་རྣམ་པར་དག་པར་རང་མཚན་ཐ་མི་དད་ཅིང་སྤྱི་མཚན་གྱི་ལྡོག་པ་ཐ་དད་པ་སོ་སོར་བཅད་དུ་མེད་པ་ཉིད་དེ། རང་དང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཐ་དད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ན་འབྲས་བུ་རྣམ་པར་དག་པས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པར་དག་པར་བརྗོད་དོ་ཞེས་སོ། །འདིའི་དོན་རྒྱུ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་འབྲས་བུ་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་དྲི་མས་རྣམ་པར་དག་པ་ན། བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་བསལ་བའི་དྲི་མ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེའི་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་ཀྱང་རྣམ་པར་དག་པས་ན་འབྲས་བུ་རྣམ་པར་དག་པས་གཟུགས་རྣམ་པར་དག་པར་བརྗོད་ཀྱི། སྤྱིར་ཡུལ་ཅན་དག་པས་ཡུལ་དག་ཅེས་བརྗོད་པ་མ་ཡིན་ཞེས་རོང་ཊཱི་ཀ་ལས་སོ། །འཕགས་བཞིའི་རྣམ་དག་དེ་དྲི་མས་རྣམ་པར་དག་པ་ན། དེའི་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་ཀྱང་དྲི་མ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དག་པ་ཡིན་ཞེས་པའོ། །འོ་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དྲི་མས་དག་པ་ན་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་དྲི་མས་དག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། རང་སྣང་ལ་འདོད་དེ། རང་སྣང་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས།

རྣམ་དག་གི་ཁྱད་པར་སོ་སོར་བསྟན་པ།

འོ་ན་དྲི་མ་གང་དང་གང་དག་པས་འཕགས་པ་གང་དག་གང་གི་རྣམ་དག་ཏུ་འཇོག་ཅེ་ན། རྣམ་དག་གི་ཁྱད་པར་སོ་སོར་བསྟན་པ་ལ་མཚམས་སྦྱོར་བ་ནི། རྣམ་པར་དག་པ་སྤྱིར་བརྗོད་ནས་ད་ནི་སོ་སོའི་ཁྱད་པར་ཉིད་དུ་ཕྱེ་སྟེ་བརྗོད་ཅེས་སོ། །

ཚིག

ཉོན་མོངས་ཤེས་བྱ་ལམ་གསུམ་གྱི། །
ཉམས་ཕྱིར་སློབ་མ་བསེ་རུ་དང་། །
རྒྱལ་སྲས་རྣམས་ཀྱི་དག་པ་སྟེ། །
སངས་རྒྱས་རྣམ་ཀུན་ཤིན་ཏུ་བ། །༣༩

ཞེས་སོ། །འགྲེལ་པ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། རང་རྒྱུ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་སྤངས་པ་དང་། དེ་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པའི་ཕྱོགས་གཅིག་པོ་གཟུང་བའི་དོན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྤངས་པ་དང་། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱི་སྒྲིབ་པ་གསུམ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྣམ་དག་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་དག་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་དག་པ་ཡིན་ནོ། །ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཐམས་ཅད་དུ་

སྤངས་པའི་ཕྱིར་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སྒོམ་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡི་རྣམ་དག་ཉིད་ནི་ལྷ་ན་མེད་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་དག་ཡིན་པར་འདོད་དོ་ཞེས་སོ། །འདིར་རྣམ་དག་སྒོམ་ལམ་འཆད་པའི་སྐབས་ཡིན་པས་འཕགས་པ་བཞིའི་རྣམ་དག་འཆད་པ་སྐབས་སུ་མ་བབ་བོ་སྙམ་ན། བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོ་རྣམ་དག་སྒོམ་ལམ་གྱི་སྤངས་པའི་ཁྱད་པར་བདེ་བླག་ཏུ་རྟོགས་པའི་ཆེད་དུ་འཕགས་པ་བཞི་ཆར་གྱི་རྣམ་དག་འཆད་དགོས་པས་དེའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །ཇི་ལྟར་རྟོགས་ཤེ་ན། རྣམ་དག་སྒོམ་ལམ་ཆོས་ཅན། རྣམ་དག་སྔ་མ་གཉིས་ལས་སྤངས་པའི་སྒོ་ནས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་ཏེ། རྣམ་དག་དང་པོས་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྤང་བྱ་ཙམ་ལས་མ་སྤངས། གཉིས་པས་ནི་རང་རྒྱལ་གྱི་སྤང་བྱ་ཙམ་ལས་མ་སྤངས་ཤིང་། ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་གཉིས་ཀྱི་སྟེང་དུ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་གྱི་སྤང་བྱར་གྱུར་པའི་མཐོང་སྤང་ཤེས་སྒྲིབ་དང་། རང་རྒྱུ་སྒོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱ་སྤངས་པས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱི་སྒྲིབ་པ་གསུམ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་དག་ལས་སྤངས་པའི་སྒོ་ནས་དམན་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲིབ་པ་མ་ལུས་པ་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་སོ། །

སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་དག་དེ་ཤིན་ཏུ་བ་སྒྲུབ་པ།

སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་དག་དེ་ཤིན་ཏུ་བ་སྒྲུབ་པ་ལ་མཚམས་སྦྱར་

བ་ནི། ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་སུ་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྣམ་པར་དག་པ་སྟོན་པའི་ཞར་ལ་སངས་རྒྱས་དང་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་དག་པ་གོ་རིམ་བཞིན་དུ། ཤིན་ཏུ་བ་དང་གཅིག་ཤོས་སུ་བཤད་པ་དེ་རྒྱུ་མཚན་ཇི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེ་ན། ཞེས་སོ། །དེའི་དོན་ནི། བྱང་སེམས་ཀྱི་རྣམ་དག་དེ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱི་སྒྲིབ་པས་དག་ཅེས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་དག་དེ་རྣམ་དག་ཤིན་ཏུ་བ་ཡིན་ཞེས་པའི་ཁྱད་པར་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱི་སྤང་བྱ་ལས་ལོགས་སུ་གྱུར་པའི་སྤང་བྱ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་སྐྱོན་མེད་དེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་རྣམ་དག་གིས་སྤངས་པའི་སྒྲིབ་པ་གསུམ་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྤང་བྱའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཉོན་སྒྲིབ་དང་། རང་རྒྱལ་གྱི་སྤང་བྱའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྤང་བྱའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་མཐོང་སྤང་དང་། སྒོམ་སྤང་གི་ཆ་སྔ་མ་ཡིན་ཞིང་། དེས་སྒོམ་སྤང་གི་ཆ་ཕྱི་མ་མ་སྤངས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་དག་དེས་དེ་སྤངས་པས་ཤིན་ཏུ་བ་འཇོག་པའི་ཕྱིར། སྔ་མས་དེ་མ་སྤངས་པ་དང་། ཕྱི་མས་སྤངས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་། དེ་ལ་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ནས་ས་དགུ་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་བར་དགུ་ཡོད་པ་ལས། སྔ་མས་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤང་བྱའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་སྒོམ་སྤང་ཤེས་སྒྲིབ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་སྤངས། ཕྱི་མས་སྒོམ་སྤང་ཤེས་སྒྲིབ་ཆུང་ངུའི་ཆུང་ངུ་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་དག་དེས་དེ་སྤངས་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་

བར་ཆད་མེད་ལམ་དགུ་པོ་དེས་ཁམས་གསུམ་གྱི་སྒོམ་སྤང་ཤེས་སྒྲིབ་དགུའི་དངོས་གཉེན་བྱེད་ནུས་པ་གང་ཞིག སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་དག་དེ་དེ་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པའི་རྗེས་སུ་བྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི།

ཛ་བ་ནི།

ས་དགུ་ལ་ནི་ཆེན་པོ་ཡི། །

ཆེན་པོ་ལ་སོགས་དྲི་མ་ཡི། །

གཉེན་པོ་ཆུང་ངུའི་ཆུང་ངུ་ལ། །

སོགས་པའི་ལམ་ནི་དག་པ་ཡིན། །༣༠

ཞེས་སོ། །འགྲེལ་པ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། ས་དགུ་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་དང་། བསམ་གཏན་བཞི་དང་། གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་སམ་གཟུགས་མེད་བཞི་སྟེ། ཁམས་གསུམ་ས་དགུ་པོ་དག་ལ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སྒོམ་སྤང་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་དགུ་དགུའི་སྤང་བྱ་ཡོད་པ་དེ་རྣམས་སྤོང་བར་བྱེད་པའི་གཉེན་པོའི་ངོ་བོ་ཡང་། གོ་རིམ་བཞིན་དུ་སྒོམ་པའི་ལམ་ཆུང་ངུའི་ཆུང་ངུ་ས་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པ་ནས་ས་བཅུ་པའི་བར་གྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་རྣམ་པ་དགུ་ཡོད་པ་དེ་དག་ནི་སྤང་བྱ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་རྣམ་པར་དག་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པ་དང་། ཉན་རང་གི་ནི་གཅིག་ཤོས་སུ་སྟེ་ཉི་ཚེ་བ་ཙམ་དུ་རྣམ་པར་དག་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་པར་དག་པ་ཤིན་ཏུ་བ་དང་ཉན་རང་གི་ནི་གཅིག་ཤོས་ཉི་ཚེ་བ་ཞེས་

བྱའོ་ཞེས་སོ། །འདི་ལ་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྣམ་དག་ཡིན་ན་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱི་སྒྲིབ་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པས་ཁྱབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། བྱང་སེམས་ཀྱི་རྣམ་དག་གི་མ་མཐའ་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ནས་ངོས་འཛིན་ལ། དེས་མཐོང་སྤང་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བཞི་ཀ་སྤངས་ཟིན་ཞིང་། དེའི་ནང་དུ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་སྤང་བྱའི་རིགས་འདུས་པའི་ཚུལ་ནི་སྔར་བསྟན་ཟིན་ཏོ། །

དྲི་མ་སེལ་ཚུལ་གྱི་ཀླན་ཀ་སྤོང་བ།

དྲི་མ་སེལ་ཚུལ་གྱི་ཀླན་ཀ་སྤོང་བ་ལ་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་དག་དེ་ཇི་ལྟར་ན་ཤིན་ཏུ་བ་ཡིན་ཏེ་དྲི་མ་སེལ་ཚུལ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཅེ་ན་ཞེས་སོ། །

རྩ་བ།

དེ་ལ་ཀླན་ཀ་སྤངས་པ་ཡིས། །
ལམ་ནི་འཇལ་དང་གཞལ་བྱ་དག །
མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཁམས་གསུམ་གྱི། །
གཉེན་པོ་ཉིད་དུ་འདོད་པ་ཡིན། །༧༡

ཞེས་སོ། །འགྲེལ་པ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། སྤང་གཉེན་གྱི་རིམ་པ་སྟོན་པ་དེ་ལ་གཉེན་པོ་ནི་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་སྐྱེ་བས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྤང་བྱ་ནི་ཆུང་ངུའི་ཆུང་ངུ་ལ་སོགས་པ་སྤོང་བར་རིགས་སོ་ཞེས་བྱ་བའི་

ཀླུན་ཀ་གོས་ལ་སོགས་པའི་དྲི་མ་ཕྲ་མོ་བསལ་བ་ལ་བཙོ་བླག་མཁན་ཆེ་ཐང་དུ་འབད་པའི་དཔེས་སྦྱངས་པའི་སྒོ་ནས་སྒོམ་པའི་ལམ་ཤིན་ཏུ་བ། ས་དགུ་ལ་ནི་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། ཇི་སྐད་བསྟན་པ་དེ། ཁམས་གསུམ་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་འཛིན་པ་དང་ཤེས་བྱ་གཟུང་བ་དག་མི་དམིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ནི། ཁམས་གསུམ་གྱི་སྤང་བྱ་མཐའ་དག་གི་གཉེན་པོའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་པར་དག་པ་ཤིན་ཏུ་བ་ཡིན་པ་རྣམ་པར་བཞག་གོ་ཞེས་སོ། །

སྐབས་ཀྱི་སྒོ་ནས་མཇུག་བསྡུ་བ།

གསུམ་པ་སྐབས་ཀྱི་སྒོ་ནས་མཇུག་བསྡུ་བ་ནི། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ཅེས་བྱ་བ་ལས་སྐབས་གཉིས་པའི་འགྲེལ་པ་རྣམ་པར་བཤད་པའོ།། །།

སྐབས་གསུམ་པ་གཞི་ཤེས་བཤད་པ།

འབྲེལ་འགོད་པས་མཚམས་སྦྱར་བ།

གསུམ་པ་གཞི་ཤེས་ལ་གསུམ་སྟེ། འབྲེལ་འགོད་པས་མཚམས་སྦྱར་བ་དང་། གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཆོས་རྒྱས་པར་བཤད་པ། སྐབས་ཀྱི་སྡོམ་ནས་མཇུག་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། གཞི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་གཉེན་པོའི་རབ་དབྱེ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་མེད་པར་ལམ་ལ་ཞུགས་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་མེད་པས་ལམ་ཤེས་ཀྱི་འོག་ཏུ་གཞི་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་འཆད་ཅེས་སོ། །

སྲིད་ཞི་ལ་མི་གནས་པའི་གཞི་ཤེས་གཉིས་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལ་བཞི་སྟེ། འཇུག་ཡུལ་གཞི་ཤེས། འཇུག་པ་སྦྱོར་བ། ཞུགས་འབྲས་མཐོང་ལམ། མཇུག་གསུམ་གྱི་དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

རྩ་བ།

ཚུ་རོལ་ཕ་རོལ་མཐའ་ལ་མིན། །

དེ་དག་བར་ན་མི་གནས་པ། །

དུས་རྣམས་མཉམ་པ་ཉིད་ཤེས་ཕྱིར། །

ཤེས་རབ་ཕ་རོལ་ཕྱིན་པར་འདོད། །༡

ཅེས་སོ། །འགྲེལ་པ་ལ་དངོས་བསྟན་གཉེན་པོ་གཞི་ཤེས་ནི། དུས་གསུམ་པའི་ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་རྣམ་པ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པས། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་ཉེ་བར་གྱུར་པར་འདོད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཆོས་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཚུ་རོལ་གྱི་མཐའ་འཁོར་བ་དང་། སྙིང་རྗེས་གཞན་དོན་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཕ་རོལ་གྱི་མཐའ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་སྟེ། གོ་རིམ་བཞིན་དུ་འཁོར་བ་ཕུང་པོ་རྒྱུན་གྱིས་རྟག་པ་དང་། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཕུང་པོ་ཆད་པའི་མཚན་ཉིད་དང་། གཉིས་པོ་དེ་དག་གི་བར་ན་ཡང་མི་གནས་པས་སྲིད་པ་དང་ཞི་བ་ལ་མི་གནས་པ་ཡིན་ནོ། །ཅ་བར་མ་བཤད་ཀྱང་ཀུན་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་སུ་གཉེན་པོ་གཞི་ཤེས་ལས་བཟློག་སྟེ་ཤུགས་ལ་བསྟན་པས། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་ལ་དུས་གསུམ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཡང་དག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་རིང་བར་གྱུར་པས། རང་གི་རྟོགས་པ་ཙམ་གྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཕྱིན་པ་དེ་ནི། གཞན་དོན་དུ་འཁོར་བར་འཇུག་ནུས་ཀྱི་སྙིང་བརྩེ་བ་དང་། རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། སྲིད་པ་དོར་བྱ་ཕུང་པོའི་དངོས་པོ་དང་། ཞི་བ་བླང་བྱ་ཕུང་པོའི་དངོས་པོ་མེད་པར་དམིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་འཁོར་བ་དོར་བྱ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་བླང་

བྱར་ཞེན་པའི་ཚུལ་གྱིས་གནས་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

རྟོད་སྤྱོད་གི་སྒོ་ནས་ཉེ་རིང་གི་གཞི་ཤེས་གཉིས་བཤད་པ།

ཉེ་རིང་གི་རྒྱུ་མཚན་ལ་རྟོད་པ་ནི། ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་ལུགས་ལས།

"རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་གང་། །དེ་ཉིད་ཁྱོད་ནི་སྟོང་པར་བཞེད། །"

ཅེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དུས་གསུམ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པ་ནི་གཞི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དོན་རྟོགས་པ་པོ་ན་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ནམ། ཇི་ལྟར་ན་ཉན་ཐོས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་དག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རིང་བ་དང་གཅིག་ཤོས་སུ་སྙེ་ཉེ་བར་འགྱུར་ཞེ་ན། དེའི་ལན།

ཛ་བ།
དེ་ནི་མཚན་མར་དམིགས་སྒོ་ནས། །
ཐབས་མ་ཡིན་པས་རིང་བ་སྟེ། །
དེ་ནི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ཡིས། །
ཡང་དག་ཉེ་བ་ཉིད་དུ་བཤད། །༣

ཅེས་སོ། །འགྲེལ་པ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། དཔེར་ན་སྒྱུ་མ་མཁན་གྱིས་སྤྲུལ་པའི་དངོས་པོ་རྟ་གླང་སོགས་སྣང་བ་ལ་དེའི་རང་གི་ངོ་བོ་མི་ཤེས་པས

རྟ་གླང་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོར་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་མི་སྣང་བ་བཞིན་དུ། ཐེག་ཆེན་གྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་བདེན་གཉིས་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ལ་སོགས་པ་ཐབས་ལ་མཁས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་སྤྲོས་པའི་མཚན་མ་དང་ལྡན་པར་རྟོགས་པས། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་གཟུགས་སོགས་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་མི་ཤེས་པ་རྣམས་ལ་དུས་གསུམ་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་མེད་དེ། རྒྱུ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་ཉན་རང་དེ་དག་ལ་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་རིང་བར་གྱུར་ཏོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ནི་དུས་ཡུན་རིང་མོ་ཞིག་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཡང་དག་པར་མགུ་བར་བྱས་པའི་མན་ངག་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ཅན། བདེན་པ་གཉིས་ལ་བརྟེན་པའི་ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པ་སྐྱེ་བའི་ཐབས་ལ་མཁས་པས། དངོས་པོར་མངོན་པར་ཞེན་པའི་འཁྲུལ་པའི་མཚན་མ་བསལ་བ་རྣམས་ལ་ནི། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དེ་ཉིད་དུས་གསུམ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་ལ་ཡུམ་འདི་ཡང་དག་པར་ཉེ་བར་འགྱུར་བས། དེས་ན་ཐབས་མ་ཡིན་པས་ནི་ཡུམ་ལ་རིང་བ་ཉིད་ཡིན་ལ། ཐབས་ཀྱིས་ནི་མི་རིང་བ་ཉིད་ཡིན་នོ་ཞེས་སོ། །

ཐུན་མིན་གྱི་འཆད་ཚུལ།

འདིར་ཡང་ཐུན་མིན་གྱི་འཆད་ཚུལ་ནི། ཚུ་རོལ་ཕ་རོལ་མཐའ་ལ་མིན། ཞེས་སོགས་ཚིགས་བཅད་འདིས་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་མཉམ་གཞག་གིས་བསྡུས་པའི་གཞི་ཤེས་བསྟན་ཏེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་མཐོང་སྒོམ་མཉམ་གཞག་དེ་ཉིད་སྐབས་གཉིས་པར་ལམ་གསུམ་སྐྱེ་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ལྡོག་པ་ནས་ལམ་ཤེས་སུ་བསྟན་ཟིན་ལ། དེ་ཉིད་འཁོར་འདས་བར་གསུམ་ལ་མི་གནས་པའི་ལྡོག་པ་ནས་སྐབས་གསུམ་པར་གཞི་ཤེས་སུ་བསྟན་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི་སྤྱ་མ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ལྟ་བུའི་མཉམ་གཞག་གི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཤེར་ཕྱིན་དེ། རྗེས་ཐོབ་ཏུ་མཚན་མར་དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་སྦྱིན་སོགས་ལ་སྤྱོད་ན། རྣམ་མཁྱེན་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་ལ་མི་མཁས་པས་རྣམ་མཁྱེན་ལ་རིང་བ་དང་། མཚན་མར་མི་དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་སྦྱིན་སོགས་ལ་སྤྱོད་ན་རྣམ་མཁྱེན་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པས་རྣམ་མཁྱེན་ལ་ཉེ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་ནི། དེ་ནི་མཚན་མར་དམིགས་སྒོ་ནས། །ཞེས་སོགས་ཚིགས་བཅད་གཅིག་གིས་བསྟན། དེས་ན་གཞུང་ནས་བསྟན་པའི་ཉེ་རིང་བཤད་གཞིར་བྱས་ནས། ཡུལ་གང་ལ་ཉེ་རིང་དུ་འཇོག་པ་ནི། སྐབས་དང་པོ་བསྟན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་ལ་འཇོག་དགོས་ཏེ། འདིར་རྣམ་མཁྱེན་འཐོབ་བྱ་དང་། ལམ་ཤེས་འཐོབ་བྱེད་དུ་བྱས་ནས་དེའི་ཡན་ལག་ཏུ་ཉེ་རིང་བརྗེ་བའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཉམས་ལེན་གང་ཉེ་རིང་དུ་འཇོག་པ་ནི། སྐབས་གཉིས་པར་བསྟན་

པའི་ལམ་ཤེས་དེ་ཉིད་འཇོག་དགོས་ཏེ། རྒྱུ་མཚན་སྔ་མ་དེའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་ཐ་སྙད་ནི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཐ་སྙད་བཛོད་དགོས་ཏེ། སྐབས་གཉིས་པའི་ལམ་ཤེས་དེ་ཉིད་འཁོར་འདས་བར་གསུམ་ལ་མི་གནས་པའི་ཕྱོག་པ་ནས་འདིར་གཞི་ཤེས་འཆད་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱུ་མཚན་གང་གིས་ཉེ་རིང་དུ་འཇོག་པ་ནི། རྗེས་ཐོབ་ཏུ་སྦྱིན་སོགས་ལ་སྤྱོད་པའི་ཚེ་མཚན་མར་མི་དམིགས་པ་དང་། དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་འཇོག་དགོས་ཏེ། མཚན་མར་མི་དམིགས་ན་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་འགྱུར་ཞིང་། མཚན་མར་དམིགས་ན་མཚན་འཛིན་གྱིས་བར་ཆོད་པ་ཡིན་པས་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་ཉམས་ལེན་རྒྱུན་ཆད་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ཉེ་རིང་དུ་འཇོག་ནུས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་། མཚན་མར་དམིགས་པའི་བློ་ནི། རྒྱུད་བླར།

"འཁོར་གསུམ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གང་། །དེ་ནི་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པར་འདོད། །"

ཅེས་པ་ལྟར་བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཚན་མར་མི་དམིགས་པའི་བློ་དེ་ནི་དེ་དང་འཛིན་སྟངས་དངོས་སུ་འགལ་བས་གཉེན་པོ་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་མདོ་དང་། ཉེ་སྣང་སོགས་དུ་མའི་དགོངས་པ་ཡང་ཡིན་ཞེས་གསུངས་སོ། །

མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་གཉེན་པོའི་གཞི་ཤེས་གཉིས་བཤད་པ།

མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་གཉེན་པོའི་དབྱེ་བ།

མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་གཉེན་པོའི་དབྱེ་བ་ལ་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་ལྟར་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་ཡུམ་ནི་འབྲས་ཡུམ་ལ་རིང་བར་གྱུར་པའི་སྒྲུབ་པ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་གྱི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཡིན་པར་བསྟན་པ་ནི་ཞེས་སོ།།

རྩ་བ།

གཟུགས་སོགས་ཕུང་པོ་སྟོང་ཉིད་དང་།།
དུས་གསུམ་གཏོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་དང་།།
སྦྱིན་སོགས་བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་རྣམས་ལ།།
སྤྱོད་པའི་འདུ་ཤེས་མི་མཐུན་ཕྱོགས། །༡

ཞེས་སོ། །འགྲེལ་པ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། གོ་སླ་བའི་ཕྱིར་གོ་རིམ་ཅུང་དཀྲུགས་ཏེ་འདི་ལྟར། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་སོགས་གཞན་གྱིས་ཀུན་ཏུ་བརྟགས་པའི་བདག་ལ་སོགས་པ་སྟོང་ཉིད་དུ་ལྟ་བ་དང་། དུས་གསུམ་པའི་ཆོས་ཐ་དད་དུ་འདུ་ཤེས་པ་དང་། སྦྱིན་སོགས་སོ་སྐྱེའི་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང་། འཕགས་པ་མི་སློབ་པའི་ཟག་པ་མེད་པ་དང་། འཕགས་པ་སློབ་པའི་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གཉིས་ཀའི་ངོ་བོ་རྣམས་ལ་སྒྲུབ་པའི་

འདུ་ཤེས་ནི། ཡུལ་གཞི་ལམ་བདེན་པའི་དངོས་པོར་མ་གྲུར་པ་ཐམས་ཅད་ལ་དངོས་པོར་དམིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན། ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་བདག་འཛིན་དང་། དུས་གསུམ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། སེར་སྣ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་གི་གཉེན་པོ་ཡིན་ན་ཡང་། གཞི་ལམ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞུགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉེན་པོ་གཞི་ཤེས་ཀྱི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །བྱང་སེམས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་དེས་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པས་གཉེན་པོ་ཡིན་པར་སྟོན་པ་ལ། གཞི་ལ་མཚན་འཛིན་གྱི་གཉེན་པོ་ཡིན་པ་ནི་འོག་འཇུག་པ་སྦྱོར་བའི་སྐབས་སུ་སྟོན་པ་ལ་དགོངས་ནས་འདིར་མ་གསུང་།

ལམ་ལ་མཚན་འཛིན་གྱི་གཉེན་པོ་ཡིན་པར་བསྟན།

ལམ་ལ་མཚན་འཛིན་གྱི་གཉེན་པོ་ཡིན་པར་སྟོན་པ་ལ་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་མཚན་འཛིན་ལས་བཟློག་སྟེ་དེའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པར་སྟོན་པ་ནི་ཞེས་སོ། །

རྩ་བ།

སྦྱིན་ལ་སོགས་ལ་ངར་འཛིན་མེད། །

གཞན་དག་དེ་ལ་སྦྱོར་བྱེད་པ། །

དེ་ནི་ཆགས་པའི་མཐའ་འགོག་པས། །

 རྒྱལ་ལ་སོགས་ལ་ཆགས་པ་ཕྲ། །༩

ཞེས་སོ། །འགྲེལ་པ་ནི། གཉེན་པོ་གཞི་ཤེས་ནི་འཁོར་གསུམ་རྣམ་པར་དག་པ་ཐོབ་པས་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་བདག་མེད་པར་རྟོགས་པས་རང་དེ་ལ་གནས་པ་དང་། གཞན་ཡང་དེ་ལ་སྦྱོར་བར་བྱེད་པ་ནི། གཞི་ལམ་གྱི་གནས་ལུགས་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྷ་སྤྱོད་ལ་ཆགས་པའི་ཚོགས་ཀྱི་གནས་སམ་ས་བོན་ཐམས་ཅད་བཀག་པས་མཚན་འཛིན་དངོས་ཀྱི་གཉེན་པོར་བླང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་གཉེན་པོ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །རྩ་བ་ཚིག་རྐང་བཞི་པའི་དོན་འབྲས་བུ་ལ་མཚན་འཛིན་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་པ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཕྱག་འཚལ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་མ་དད་པ་ལ་སོགས་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་མོད་ཀྱི། ཆགས་པ་ཕྲ་མོའི་ངོ་བོ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྤང་བྱའི་གཉེན་པོ་མ་ཡིན་པས་གཉེན་པོ་གཞི་ཤེས་ཀྱི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཡིན་ནོ། །

འབྲས་བུ་ལ་མཚན་འཛིན་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་པའི་སྒྲུབ་བྱེད།

བམ་པོ་གསུམ་པ། འབྲས་བུ་ལ་མཚན་འཛིན་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ནི། ཡང་ཇི་ལྟར་ཆགས་པ་ཕྲ་མོ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཡིན་ཞེ་ན།

རྩ་བ།

ཆོས་ཀྱི་ལམ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས། །

དབེན་པའི་ཕྱིར་ན་དེ་ཟབ་ཉིད། །

ཅེས་སོ། །འགྲེལ་པ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ཆོས་ཀྱི་རིགས་རྣམས་ངོ་བོ་ཉིད་ཁོ་ནས་སྟོང་པས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དེ་དག་ཟབ་ཅིང་སྤྲོས་པ་དང་བྲལ་བ་ཉིད་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་མཚན་མར་དམིགས་པ་ཡང་གཉེན་པོ་གཞི་ཤེས་ཀྱི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཡིན་ནོ། འོ་ན་དེ་དག་གཉེན་པོས་ཇི་ལྟར་སྤང་ཞེ་ན།

རྩ་བ།

ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་གཅིག་པར་ནི། །

ཤེས་པས་ཆགས་པ་སྤོང་བ་ཡིན། །༥

ཞེས་སོ། །འགྲེལ་པ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གཅིག་པ་ཁོ་ན་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། རང་བཞིན་མེད་པ་ཞེས་ཤེས་པ་འཛིན་པ་དང་ཤེས་བྱ་གཟུང་བ་རང་བཞིན་མེད་པར་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་གཅིག་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཡི་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་འབྲས་བུ་ལ་མཚན་མར་འཛིན་པའི་ཆགས་པ་སྤོང་བར་ནུས་པ་ཡིན་ནོ། །

ཟབ་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ནི། ཡང་ཇི་ལྟར་ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་

ཟབ་པ་ཡིན་ཞེ་ན།

རྩ་བ།

མཐོང་བ་ལ་སོགས་བཀག་པ་ཡིས། །

དེ་ནི་རྟོགས་པར་དཀའ་བར་བཤད། །

ཅེས་སོ། །འགྲེལ་པ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་མིག་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མཐོང་བ་ལ་སོགས་པ་དམིགས་པའི་དོན་མདོ་ལས་གསལ་བས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་པར་དཀའ་བ་ཉིད་དུ་བཤད་པ་དེའི་ཕྱིར། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་ཟབ་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཡང་དེ་ལྟར་རྟོགས་པར་དཀའ་བ་ཉིད་ཅི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན།

རྩ་བ།

གཟུགས་ལ་སོགས་པར་མི་ཤེས་ཕྱིར། །

དེ་ནི་བསམ་མི་ཁྱབ་པར་འདོད། །༦

ཅེས་སོ། །འགྲེལ་པ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་དོན་དམ་པར་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པའི་རྣམ་པའི་བར་གྱི་རང་བཞིན་འཛིག་རྟེན་པའི་ཚད་མ་གང་གིས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་མི་ཤེས་པས་བསམ་པ་ལས་འདས་པ་ཉིད་དུ་འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་ནི་རྟོགས་པར་དཀའ་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །

དོན་བསྡུ་བ་ནི། གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་ལྟར་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དང་

ལ་སོགས་པ་གཉེན་པོའི་རབ་དབྱེ་བརྗོད་ནས་མཇུག་བསྡུ་བར།

རྩ་བ།

དེ་ལྟར་ཀུན་ཤེས་ཉིད་ལུགས་ལ། །

མི་མཐུན་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་དག་གི། །

རྣམ་པར་དབྱེ་བ་མ་ལུས་པ། །

ཇི་སྐད་བཤད་པ་འདིར་ཤེས་བྱ། །༢

ཞེས་སོ། །འགྲེལ་པ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་སུ་གོང་དུ་བསྟན་པ་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཚུལ་གྱིས་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ཉན་ཐོས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་འཛིན་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་། གཞི་ཤེས་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཤེས་པར་བྱའོ་ཞེས་སོ། །

ཐེག་གསུམ་གྱི་ལྟ་བའི་ཁྱད་པར་དཔྱད་པ།

འདིར་ཐེག་གསུམ་གྱི་ལྟ་བའི་ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་དཔྱད་པ་ལ། དེ་ཡང་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ནི་གྲུབ་མཐའ་བཞི་པོ་རེ་རེ་ལ་ཡང་ཆ་ཚང་བ་རེ་ཡོད་པས། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བས་སེམས་བྱུང་མ་ཆགས་པའི་རང་བཞིན་འཕགས་པའི་རིགས་དེ་ཡོད་པའི་ཚེ།

"ཚུལ་གནས་ཐོས་དང་བསམ་ལྡན་པས། །བསྒོམ་པའི་ལམ་

ལ་རབ་ཏུ་སྦྱོར། །”

ཞེས་གཞི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་གནས་ཏེ་ཐོས་བསམ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཚེ་སྒོམ་པ་ལ་སྦྱོར་བའི་ཚུལ་ལ། འདོད་ཆགས་ཤས་ཆེ་བས་མི་སྡུག་པ་སོགས་ཞི་གནས་སྒོམ་པ་གྲུབ་ནས། ལྷག་མཐོང་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་བཞི་བསྒོམ་སྟེ། དེ་ལ་བདེན་བཞིའི་སྟེང་གི་མི་རྟག་ལ་སོགས་བཅུ་དྲུག་བསྒོམ་པ་ཚང་བས་དེ་ཉིད་ཚོགས་ཆུང་ངུས་ཚེ་གསུམ་ལ་སོགས་པར་བསྒོམ་ན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ། ཚོགས་འབྲིང་གིས་བསྐལ་པ་བརྒྱར་བསྒོམ་ན་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ། ཚོགས་ཆེན་པོས་བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་གསུམ་དུ་བསྒོམ་ན་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་འདོད་དེ། མཛོད་ལས།

“སྦྱར་བ་སྲིད་པ་གསུམ་གྱིས་མཐར། །”

ཞེས་སོགས་འབྱུང་བས་སོ། །དེས་ན་ཐེག་པ་གསུམ་ཆར་ལྟ་བ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་དེ། ཤེས་བྱ་གཞི་ལྔ་བདེན་པར་གྲུབ་པས་དེ་དག་བདེན་མེད་དུ་མ་རྟོགས་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། བདེན་བཞིའི་སྟེང་གི་མི་རྟག་ལ་སོགས་པ་བཅུ་དྲུག་རྟོགས་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལུགས་འདི་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ལ་ཕུང་པོ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་མི་དགོས་སོ། །

མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་ལ་ཕལ་ཆེར་སྔ་མ་དང་འདྲ་བ་ལས། མི་རྟག་ལ་སོགས་བཅུ་དྲུག་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་དེ་ཉིད་རང་ཉིད་གཅིག་པུར་འཁོར་བ་ལས་ཐར་པ་ཙམ་གྱི་ཆེད་དུ་བསྒོམས་ན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ། སངས་

རྒྱུས་དང་ཉན་ཐོས་མེད་པའི་ཞིང་ཁམས་སུ་རང་བྱུང་གི་བྱང་ཆུབ་མངོན་དུ་བྱེད་ཅེད་བསྒོམ་ན་རང་རྒྱལ་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ། སྙིང་རྗེའི་དམིགས་རྣམ་སྐྱེ་བ་དུ་མར་གོམས་པ་ལས་སེམས་ཉིད་སྙིང་རྗེའི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་ཏེ། འགྲོ་བ་ལ་ཕན་པར་བཞེད་པས་ཀུན་ནས་བསླངས་ཏེ། བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་གསུམ་དུ་བསྒོམས་ན་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་འདོད་དེ། རྣམ་འགྲེལ་དུ།

"བརྩེ་ལྡན་སྡུག་བསྔལ་གཞོམ་པའི་ཕྱིར། །"

ཞེས་སོགས་གསུངས་པས་སོ། །འདི་ལ་ཡང་ཐེག་པ་གསུམ་པོ་ལྟ་བ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་གཞི་དང་། ལྡན་པ་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པར་མཚུངས་ཤིང་། གཞི་གཞན་གསུམ་པོ་བདེན་པར་གྲུབ་པས་བདེན་མེད་དུ་མ་རྟོགས་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྟ་བ་རྟོགས་ཚུལ་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ལྟ་བ་གོམས་པ་ཤས་ཆུང་ཞིང་སྤྱོད་པ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་གྲོགས་དང་བྲལ་བས། ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་སྤངས་མ་ནུས་པས། བདེན་བཞིའི་གནས་ཚུལ་ལ་ཐུགས་གསལ་བ་རབ་ཀྱི་མཐར་ཕྱིན་པ་མ་ཐོབ་ལ། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ནི་དེ་ལས་བཟློག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་དུ།

"དེས་ན་ཐུགས་ཀྱང་གསལ་བའི་ཕྱིར། །རྒྱུ་ཡི་བག་ཆགས་
སྤངས་པ་ཡིན། །ཐུབ་ཆེན་གཞན་དོན་འཇུག་ཅན་
གྱིས། །བསེ་རུ་སོགས་ལས་ཁྱད་འདི་ཡིན། །"

ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལུགས་འདིས་ཀྱང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ལ་ཞུང་པོ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་མི་དགོས་པར་འདོད་དོ། །

སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ལ་ཉན་རང་གཉིས་སྤྱིར་གྱི་ལྟ་བ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་འབྲས་བུའི་ཁྱད་པར་སོ་སོར་ཐོབ་པར་འདོད་པས་ལྟ་བ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པར་འདོད་པར་རང་ས་དང་། བྱང་ས་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་གཉིས་དང་ཐེག་ཆེན་ལ་ནི་ལྟ་བའི་ཁྱད་པར་ཡོད་པར་འདོད་དེ། མདོ་རྒྱན་དང་། ཀུན་བཏུས་དང་། བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྡུས་རྣམས་སུ་རྣམ་གཡེང་གི་རྣམ་རྟོག་བཅུའི་གཉེན་པོར་ཤེར་ཕྱིན་བསྒོམ་པ་བཅུ་གསུངས་པ་ཡང་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལྟ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་དང་། ལུགས་འདི་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་གཉིས་སུ་བྱས་ནས། སྔ་མ་ནི་ཐེག་པ་འོག་མའི་རྟོགས་བྱ་དང་། ཕྱི་མ་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྟོགས་བྱར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་ཟག་གི་བདག་གི་ངོས་འཛིན་དང་། དེ་མེད་པའི་རྩུལ་ཕལ་ཆེར་གྲུབ་མཐའ་འོག་མ་གཉིས་དང་འདྲ་ཞིང་། མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་ནི་འདིར་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཁོ་ན་གང་ཟག་གི་གདགས་གཞིར་འདོད་པའོ། །

ཆོས་བདག་གི་ངོས་འཛིན་ནི། གཞན་དབང་དོན་ལ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཡིན་ཀྱང་། བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་སྣང་བས་གཟུང་འཛིན་གཉིས་པོ་དེ་ཉིད་ཆོས་ཀྱི་བདག་ཏུ་བྱས་ནས། གཞན་དབང་གི་སྟེང་དུ་དེས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་བདེན་པར་གྲུབ་པ་

ཞིག་ཡོད་པ་ལ། དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། ཡང་དག་མཐའ་དང་། མཚན་མ་མེད་པ་དང་། དོན་དམ་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཞེས་པའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལྔ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་རྟོགས་པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པར་འདོད་དོ། །དེས་ན་ལུགས་འདི་ལ་ཡང་གཞན་དབང་གི་སྟེང་དུ་ངར་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་གཟུང་བྱར་གྱུར་པའི་ང་ཙམ་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་དང་། གཟུང་འཛིན་གཉིས་སྟོང་གི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པར་འཇོག་པས། བདག་མེད་གཉིས་པོ་རྟོགས་པ་ལ་གཞན་དབང་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་མི་དགོས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་ཐེག་པ་གསུམ་ཆར་གྱིས་ཀྱང་གཞན་དབང་དང་ཡོངས་གྲུབ་བདེན་མེད་དུ་མ་རྟོགས་པར་མཚུངས་ཤིང་། གཟུང་འཛིན་གཉིས་སྟོང་གི་དེ་བཞིན་ཉིད་རྟོགས་པ་དང་། མ་རྟོགས་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་ལ་ལྟ་བའི་ཁྱད་པར་ཡོད་པར་འདོད་དོ། །

དབུ་མ་པའི་ལུགས་ལ། མདོ་ལས་ཇི་ལྟར་གསུངས་ཚུལ་ནི།

> "ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོར། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ལ་བསླབ་པར་འདོད་པས་ཀྱང་ཤེར་ཕྱིན་འདི་ཉིད་ལ་བསླབ་པར་བྱའོ། །རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་བསླབ་པར་འདོད་པས་ཀྱང་ཤེར་ཕྱིན་འདི་ཉིད་ལ་བསླབ་པར་བྱའོ། །"

ཞེས་སོགས་དང་།

"གང་དག་བདེ་གཤེགས་ཉན་ཐོས་འགྱུར་བར་བྱ་སྙམ་དང་། །རང་སངས་རྒྱས་དང་དེ་བཞིན་ཆོས་རྒྱལ་འགྱུར་འདོད་པ། །བཟོད་པ་འདི་ལ་མ་བརྟེན་ཐོབ་པར་མི་ནུས་ཏེ། །དཔེར་ན་ཕ་རོལ་ཚུར་རོལ་འགྲོ་ངོགས་མི་མཐོང་བཞིན། །"

ཞེས་ཐེག་པ་གསུམ་ཆར་གྱིས་ཤེར་ཕྱིན་ལ་བསླབ་དགོས་པར་གསུངས་ཤིང་། ཐེག་པ་འོག་མ་གཉིས་ཀྱིས་བསླབ་བྱའི་ཤེར་ཕྱིན་ཡང་།

"རབ་འབྱོར་ཐམས་ཅད་ནི་ཕྱི་དང་ནང་གི་ཆོས་རྣམས་ཇི་སྙེད་པ་འདི་ཙམ་ཡིན་ལ། དེ་དག་ཀྱང་ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་ཀྱི། ལམ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་མ་ཡིན་ལ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་མ་ཡིན་པས། དེའི་ཕྱིར་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །"

ཞེས་གཞི་ཕྱི་ནང་གི་ཆོས་སྐྱེ་མེད་དུ་རྟོགས་པ་ཙམ་ལ་གསུངས་སོ། །དེ་ཉིད་དགོངས་འགྲེལ་གཉིས་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་བཀྲལ་བའི་ཚུལ་ནི་མགོན་པོ་བྱམས་པས། མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཉན་ཐོས་ཀྱིས་གཞི་ཤེས་པར་གསུངས། སྐབས་དང་པོའི་སྦྱོར་ལམ་དང་། སྐབས་བཞི་པའི་མཐོང་ལམ་དང་སྒོམ་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོར་མཐོང་སྒོམ་གསུམ་ཉན་རང་གི་སྦྱོར་མཐོང་སྒོམ་

གསུམ་ལས་རྟོགས་པའི་སྒོ་ནས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པར་གསུངས། སྐབས་གཉིས་པར་ཉན་ཐོས་དང་། རང་རྒྱལ་དང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་གསུམ་གྱིས་རིམ་པ་ལྟར་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་། བདག་མེད་ཕྱེད་དང་གཉིས་དང་། བདག་མེད་གཉིས་ཆར་རྟོགས་པའི་རྣམ་གཞག་གསུངས། རྒྱུད་བླར།

"རང་བྱུང་རྣམས་ཀྱི་དོན་དམ་དེ། །དད་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྟོགས་བྱ་ཡིན། །ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་འོད་འབར་བ། །མིག་མེད་པས་ནི་མཐོང་བ་མེད། །"

ཅེས་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་ལས་གཞན་གྱིས་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་མཐོང་བ་མེད་པར་ཡང་གསུངས་སོ། །འཕགས་མཆོག་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས། རིན་ཆེན་ཕྲེང་བར།

"མེད་པ་པ་ནི་ངན་འགྲོར་འགྲོ། །ཡོད་པ་པ་ནི་བདེ་འགྲོར་འགྲོ། །ཡང་དག་ཇི་བཞིན་ཡོངས་ཤེས་པས། །གཉིས་ལ་མི་བརྟེན་ཐར་པ་ལགས། །"

ཞེས་དངོས་པོ་དོན་དམ་དུ་ཡོད་པར་འཛིན་ན་ཐར་པ་མི་ཐོབ་པར་གསུངས་ཤིང་།

"ཇི་སྲིད་ཕུང་པོར་འཛིན་ཡོད་པ། །དེ་སྲིད་དེ་ལ་ངར་འཛིན་ཡོད། །ངར་འཛིན་ཡོད་ན་ཡང་ལས་ཏེ། །དེ་ལས་ཡང་ནི་སྐྱེ་བ་ཡིན། །"

ཞེས་སོགས་ཕུང་པོ་ལ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་ཡོད་ན་གང་ཟག་ལ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་ངར་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་འབྱུང་ཞིང་། དེ་ལས་འཁོར་བ་འབྱུང་བས་འཁོར་བ་སྤངས་པ་ལ་ཕུང་པོ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་དགོས་པར་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ཐེག་པ་གསུམ་ཆར་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་ལ་ཐུན་མོང་དུ་ཕུང་པོ་བདེན་པའི་སྐྱེ་མེད་དུ་རྟོགས་དགོས་པར་བཞེད་དེ། རིན་ཆེན་ཕྲེང་བར།

“ཐེག་པ་ཆེ་ལས་སྐྱེ་མེད་བསྟན། །གཞན་གྱི་ཟད་པ་སྟོང་པ་ཉིད། །ཟད་དང་མི་སྐྱེ་དོན་དུ་ནི། །གཅིག་པས་དེ་ཕྱིར་བཟོད་པར་གྱིས། །”

ཞེས་གསུངས་སོ། །འོན་ཀྱང་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་ལ་ལྷ་བའི་ཁྱད་པར་ནི་ཤིན་ཏུ་ཆེ་སྟེ། ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ་ལས་གསུངས་པའི་ཆོས་དབྱིངས་དེ་མཐོང་ན་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་མཐོང་བར་བཞེད་པའི་ཕྱིར་དང་། བསྟོད་ཚོགས་སུ།

“མཚན་མ་མེད་པར་མ་རྟོགས་པར། །ཁྱོད་ཀྱིས་ཐར་པ་མེད་པར་གསུངས། །དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་ཐེག་ཆེན་ལས། །དེ་ནི་ཚང་བར་བསྟན་པ་ལགས། །”

ཞེས་ཉན་རང་གིས་མཚན་མེད་ཚང་བར་མ་རྟོགས་ཤིང་། ཐེག་ཆེན་གྱིས་དེ་ཚང་བར་རྟོགས་པར་གསུངས་ཤིང་། དེ་ཉིད་དཔལ་ལྡན་ཟླ་བས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྒྱས་པར་རྟོགས་མ་རྟོགས་ཀྱི་ཤེས་བྱེད་དུ་དྲངས་པར་མཛད་

པའི་ཕྱིར་རོ། །ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་གཉིས་ཀྱི་ལྟ་བའི་ཁྱད་པར་ཡང་། འཇུག་འགྲེལ་དུ།

"དེ་དག་ནི་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་གོང་དུ་འཕེལ་བའི་ཁྱད་པར་གྱིས་ཉན་ཐོས་རྣམས་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཕྱིར་དང་བསོད་ནམས་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་དང་། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལ་སོགས་པ་མེད་པས་ཡང་དག་པ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལས་དམན་པའི་ཕྱིར་ན་འབྲིང་པོ།"

ཞེས་ཉན་ཐོས་ལས་ཡེ་ཤེས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་ཤིང་། ཐེག་ཆེན་ལས་དམན་པའི་ཚུལ་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་བཞིན་དུ་དཔལ་ལྡན་ཟླ་བས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་དཔལ་ལྡན་ཟླ་གྲགས་ཀྱིས་འཇུག་འགྲེལ་དུ། ཉན་རང་གིས་ཆོས་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ལ། མདོ་སྡེ་ས་བཅུ་པའི་ལུང་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲུབ་པ་དང་། རིགས་པ་གཉིས་ཀྱིས་སྒྲུབ་པ་དང་། རིན་ཆེན་ཕྲེང་བའི་ལུང་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲུབ་པ་དང་། ཉན་ཐོས་ལ་བསྟན་པའི་མདོའི་ལུང་གིས་སྒྲུབ་པ་དང་། རྩ་ཤེར་གྱི་ལུང་ལ་བརྟེན་པའི་སྒྲུབ་པ་རྒྱས་པར་མཛད་པའི་མཐར། དེ་ལྟར་ན་ཐེག་ཆེན་བསྟན་པ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་པའི་ཐལ་བའི་ལན་དུ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བསྟན་པས་ནི་ཆོས་ལ་བདག་མེད་པ་ཙམ་འབའ་ཞིག་སྟོན་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་གྱི་འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་

ས་དང་། ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་། སྨོན་ལམ་དང་། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་དང་། ཡོངས་སུ་བསྔོ་བ་དང་། ཚོགས་གཉིས་དང་། བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱང་ཡིན་ནོ་ཞེས་དང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་གསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བསྟན་པ་ཡང་རིགས་པ་ཉིད་དེ། རྒྱས་པར་བསྟན་པ་བརྗོད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལས་ནི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་མདོར་མཚོན་པ་ཙམ་ཞིག་ཏུ་ཟད་དོ། །ཇི་སྐད་དུ་སློབ་དཔོན་གྱི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱིས།

"མཚན་མ་མེད་པར་མ་རྟོགས་པར། །"

ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །ཞེས་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་ལ་ལྷག་པའི་ཁྱད་པར་ཡོད་པ་ཡང་གསལ་པོར་གསུངས་སོ། །

དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་འདིར་ལྷག་པའི་ཁྱད་པར་ངོས་བཟུང་བ་ནི། ཉན་ཐོས་ཀྱིས་གང་ལ་བརྟེན་ནས་ངར་འཛིན་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་རྟེན་ཕུང་པོ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་ཏེ། ཕུང་པོ་ལ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་དེ་ཉིད་ཇི་སྲིད་ཡོད་ཀྱི་བར་དུ་ངའོ་སྙམ་པའི་འཛིན་པ་འབྱུང་ཞིང་། འཛིན་པ་དེ་ཉིད་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མ་རྟོགས་ཀྱི་བར་དུ་གང་ཟག་ལ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་ལོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལས་གཞན་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཁམས་གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་སྤང་བ་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ལུགས་

རྟོགས་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སྔར་གྱི་ལྟ་བ་དེའི་སྟེང་དུ་སྒྱུ་མ་ལ་སོགས་པའི་དཔེས་གཟུང་བ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་ཤིང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་གཟུང་བ་སོགས་དྲུག་པོ་ཡང་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་ཀྱང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་མ་རྟོགས་ཏེ། བདག་འཛིན་སྐྱེ་བའི་རྟེན་ཕུང་པོ་ལྔ་དང་། ཞེས་སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་སྐྱེ་བའི་རྟེན་གཟུང་བའི་ཡུལ་རྣམས་ལས་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་ཆོས་རང་བཞིན་མེད་པར་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཐེག་པ་ཆེན་པོས་ནི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྒྱས་པར་རྟོགས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་ནང་དང་ཕྱི་རོལ་ལ་སོགས་པ་སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་ཉི་ཤུས་མ་བསྡུས་པའི་ཆོས་གང་ཡང་མེད་པས་དེ་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པས་སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་གྱི་སྒོ་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པར་རྒྱས་པར་རྟོགས་པ་དང་། ཉན་ཐོས་ཀྱིས་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པ་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་དེའི་སྟེང་དུ་གཟུང་བ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་དེ་ཡང་སྤྲོས་པའི་མཐའ་བཞིའི་ནང་ནས། དང་པོ་ཁོ་ན་ཁེགས་པ་ཙམ་ཡིན་པ་ལ། ཐེག་པ་ཆེན་པོས་ནི། བདེན་པ་ཡོད་མེད་སོགས་ཀྱི་མཐའ་བཞི་ཆར་གྱི་མངོན་ཞེན་བཀག་ནས་སྤྲོས་བྲལ་རྟོགས་པས་ན་སྟོང་ཚུལ་རྣམ་པའི་སྒོ་ནས་ཡང་རྒྱས་པར་རྟོགས་པའོ། །

དེ་ཉིད་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོའི་དགོངས་པ་ཡིན་ཚུལ་ནི། སྔར་གོང་དུ་དྲངས་པའི་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོའི་ལུང་དེ་དག་གིས་གྲུབ་ཅིང་། མགོན་པོ་བྱམས་

པའི་དགོངས་པར་ཡང་གྲུབ་སྟེ། ཉན་ཐོས་ལ་གང་ཟག་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཙམ་ལས་མ་བཞག་ཀྱང་། དེ་ཉིད་ལ་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་དགོས་པ་ལ་དགོངས་ནས། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་མཐོང་སྒོམ་གསུམ་ཉན་རང་གི་དེ་གསུམ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་ཚུལ་སྟོན་པའི་སྐབས་རྣམས་སུ་མི་རྟག་ལ་སོགས་བཅུ་དྲུག་ལ་མངོན་ཞེན་བཀག་པའི་ཆ་ནས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པར་གསུངས་ཀྱི། ཕུང་པོ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ཆ་ནས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པར་གསུངས་པ་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར་དང་།

"མེད་པའི་རྣམ་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། །"

ཞེས་པའི་དོན་སྟར་བཤད་པ་བཞིན་དུ་བསྟན་བཅོས་ཉིད་ལས་བཤད་པས་ཀྱང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་སྒོམ་མཉམ་གཞག་གི་གནས་སྐབས་སུ་སྐྱེ་མེད་རྟོགས་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རང་རྒྱལ་གྱིས་དེའི་སྟེང་དུ་གཟུང་བ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱིས་དེའི་སྟེང་དུ་འཛིན་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཁྱད་པར་ནི་སྐབས་གཉིས་པར་གསལ་ཞིང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་གྱི་སྒོ་ནས་དང་། སྟོང་ཚུལ་རྣམ་པའི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པར་རྟོགས་ཚུལ་གཉིས་པོ་ཡང་། སྟོང་ཉིད་ཉི་ཤུ་རྟོགས་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ཞེས་པ་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་ཤིང་། སྐབས་དང་པོར་སྦྱོར་ལམ་དང་། སྐབས་གསུམ་པར་མཚན་འཛིན་མཐའ་དག་བཀག་པར་གསུངས་པ་ལས་ཤེས་སོ། །

འཕགས་མཆོག་ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ཚུལ་ཡང་། སྔར་གྱི་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་སོགས་ཀྱི་ལུང་དྲངས་པ་ལས་ཤིན་ཏུ་གསལ་ཞིང་། གཞན་ཡང་ཞི་བ་ལྷ་དང་། འཕགས་སེང་གཉིས་བཅས་བཞེད་པ་མི་མཐུན་པ་ཅི་ཡང་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །འོན་ཀྱང་ཐ་སྙད་འཇོག་ལུགས་ནི་མི་འདྲ་བར་སྣང་སྟེ། ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་གང་ཟག་བདེན་མེད་རྟོགས་པ་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་དང་། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པར་བྱས་ནས། ཉན་རང་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་བཞེད་ལ། བྱམས་ཆོས་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པས་ནི། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པ་དེ་ཉིད་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་བྱས་ནས། ཉན་ཐོས་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་མེད། རང་རྒྱལ་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་ཕྱེད་རྟོགས་པ་ཡོད། ཐེག་ཆེན་ལ་བདག་མེད་གཉིས་ཀ་རྟོགས་པ་ཡོད་པའི་ཐ་སྙད་མཛད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཐ་སྙད་མི་འདྲ་བ་གཉིས་འབྱུང་བའི་དགོས་པ་ནི། ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོར་ཐེག་པ་གསུམ་ཆར་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་འདོད་པས་ཤེར་ཕྱིན་ལ་བསླབ་པར་གསུངས་པའི་ཐེག་པ་ཐུན་མོང་བའི་ལྟ་བ་དང་། ཐེག་ཆེན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལྟ་བ་གཉིས་ཀ་གཏན་ལ་དབབ་པར་མཛད་པས། དེའི་ཚེ་དངོས་སྨྲ་བ་དག་གིས་ཉན་ཐོས་ཀྱིས་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་བདེན་མེད་དུ་མ་

རྟོགས་པར་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པར་འདོད་པ་དེ་བཀག་ནས་ཕྱུང་པོ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་དགོས་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་བདག་མེད་གཉིས་ཀ་རྟོགས་པའི་ཁྱད་པར་མཛད་དོ། །འདི་ལ་དགོངས་ནས་འཇུག་འགྲེལ་དུ། ཉན་ཐོས་ཀྱིས་རྟོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ལ་ཁམས་གསུམ་ན་སྤྱོད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་སྤོང་པའི་ཐབས་ཙམ་དུ་གསུངས་སོ། །མགོན་པོ་བྱམས་པས་ནི།

"གཞན་གྱིས་སྦྱོང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། །"

ཞེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཐེག་ཆེན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་གཏན་ལ་འབེབས་པར་མཛད་པས་བྱང་སེམས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་གཅིག་ཉིད་ལ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རྟོགས་རིགས་གསུམ་དུ་ཕྱེ་དགོས་པས་ཉན་ཐོས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མ་རྟོགས་པའི་རྣམ་གཞག་མཛད་དོ། །

འོ་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་མངོན་རྟོགས་གཅིག་ཉིད་ལ་རྟོགས་རིགས་གསུམ་དུ་འཇོག་པའི་དགོས་པ་གང་ཞེ་ན།

"རབ་འབྱོར། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་གང་ཡིན་པ་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་གང་ཡིན་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་གང་ཡིན་པའི་ལམ་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པར་བྱ་ཞིང་ལམ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པར་བྱའོ། །"

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ལམ་ཤེས་ཀྱི་ལམ་གསུམ་གྱི་དམིགས་རྣམ་སོ་སོར་ཤེས་

དགོས་ལ། དེའི་ཚེ་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ནང་དུ་བསྡུས་ནས། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ལ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་སྟེ། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལྟ་བའི་ཁྱད་པར་འཇོག་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཐེག་གསུམ་གྱི་ལྟ་བའི་ཁྱད་པར་དཔྱད་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

རྒྱུ་སྦྱོར་བ་བཤད་པ།

སྦྱོར་བའི་དབྱེ་བ།

གཉིས་པ་སྐབས་དོན་ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གྱུར་པའི་གཞི་ཤེས་ལ་གསུམ་སྟེ། རྒྱུ་སྦྱོར་བ། འབྲས་བུ་མཐོང་ལམ། སྒོམ་ལམ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ལ། སྦྱོར་བའི་དབྱེ་བ་དང་། སྦྱོར་བའི་མཉམ་པ་ཉིད་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། དེ་ལྟར་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་སོགས་པ་བརྗོད་ནས། གཞི་ཤེས་དེ་དག་རྣམ་པར་སྒོམ་པའི་སྦྱོར་བ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། སྦྱོར་བ་འཆད། ཅེས་སོ། །

རྩ་བ།

གཟུགས་སོགས་དེ་མི་རྟག་སོགས་དང་། །

དེ་མ་རྫོགས་དང་རབ་རྫོགས་དང་། །

དེ་ལ་ཆགས་པ་མེད་ཉིད་དང་། །

སྤྱོད་པ་བཀག་པའི་སྦྱོར་བ་དང་། །༨
མི་འགྱུར་བྱེད་པོ་མེད་ཉིད་དང་། །
བྱ་དཀའ་རྣམ་གསུམ་སྦྱོར་བ་དང་། །
སྐལ་པ་ཇི་བཞིན་འབྲས་ཐོབ་པས། །
འབྲས་ཡོད་འདོད་པ་དེ་དང་ནི། །༩
གཞན་ལ་རག་ལས་མིན་གང་དང་། །
སྣང་བ་རྣམ་བདུན་ཤེས་བྱེད་དོ། །

ཞེས་པ་སྟེ། ཚུ་རོལ་ཕ་རོལ་མཐའ་ལ་མིན། །ཞེས་པ་ནས། ཇི་སྐད་བཤད་པ་འདིར་ཤེས་བྱ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བྱང་སེམས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྟོགས་རིགས་དང་། ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་གཉིས་ལས། དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྤྱང་གཉེན་གྱི་རིམ་པ་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཡང་མཉམ་རྗེས་གཉིས་ལས། མཉམ་གཞག་གི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྤྱང་གཉེན་གྱི་རིམ་པ་སྐབས་གཉིས་པར་བསྟན་ཟིན་ནས། རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྤྱང་གཉེན་གྱི་རིམ་པ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། མཉམ་གཞག་གི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྤྱང་གཉེན་གྱི་རིམ་པ་དེ་ཡོད་པར་མཚུངས་ཀྱང་། རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྤྱང་གཉེན་གྱི་རིམ་པ་དེ་ཤེས་པ་དང་། མ་ཤེས་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་རྣམ་མཁྱེན་ལ་ཉེ་བ་དང་རིང་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཡག་རོང་གཉིས་ཀྱིས་མཉམ་གཞག་ཏུ་བཞེད། འདིར་སྦྱོར་བ་དང་

པོ་བཞི་ཡོགས་སུ་བཅད་ནས་ཞེན་སྤྱོད་བཀག་པར་རྩ་བར་གསུངས་པའི་དོན་ནི། བདེན་བཞིའི་སྟེང་གི་ཁྱད་ཆོས་ལ་ཞེན་སྤྱོད་བཀག་པས་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་ལ་ཞེན་སྤྱོད་བཀག་པར་མཚོན་ཏེ། གཟུགས་སོགས་ཞེས་པས་བདེན་པ་བཞི་བསྟན། དེ་མི་རྟག་སོགས། ཞེས་པས་སྡུག་བསྔལ་བདེན་པའི་ཁྱད་ཆོས་བསྟན། དེ་མ་རྫོགས་དང་ཞེས་པས་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པའི་ཁྱད་ཆོས་བསྟན། རབ་རྫོགས་དང་ཞེས་པས་འགོག་བདེན་གྱི་ཁྱད་ཆོས་དང་། དེ་ལ་ཆགས་པ་མེད་ཉིད་དང་། །ཞེས་པས་ལམ་བདེན་གྱི་ཁྱད་ཆོས་བསྟན། དེ་དག་ལ་ཞེན་སྤྱོད་བཀག་ནས་བསྒོམ་པའི་འབྲས་བུ་ལ། མཐོང་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་བདེན་བཞིའི་སྟེང་གི་རྟག་མི་རྟག་སོགས་ཀྱི་སྤྲོས་པ་སོ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་ཆོས་དབྱིངས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཕྱི་མ་དྲུག་གིས་རང་རྒྱལ་གྱི་རྟོགས་རིགས་ལ་ཞེན་སྤྱོད་བཀག་པ་སྟོན་ཏེ་དང་པོ་ལྔས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་གཟུང་བ་སོགས་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་སོགས་བསྟན་ཞིང་། སྣང་བ་རྣམ་བདུན་གྱིས་ནི་གཟུང་བ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

རོང་ཊཱིཀ་ལྟར་ན། སྦྱོར་བའི་ངོ་བོ་ནི་གཞི་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པའོ། །ཡུལ་གྱི་དབྱེ་བས་བཅུ་ལས། དང་པོ་བཞི་ནི། རང་བཞིན་གྱི་སྦྱོར་བ་སྟེ། གཞི་ལ་མཚན་མར་འཛིན་པ་མ་སྤངས་པ་དེ་སྲིད་དུ་བསྒོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དྲུག་ནི། གནས་

སྐབས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་སྟེ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྐྱེས་ན་བསྒོམ་ཞིང་། མ་སྐྱེས་ན་བསྒོམ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཚ་བས། སྤྱོད་པ་བཀག་པའི་སྦྱོར་བ་དང་། །ཞེས་པའི་སྤྱོད་པ་ནི་སྒྲུབ་པའི་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་སྟེ། བདེན་པར་ཞེན་པ་ཡིན་པས་དེ་བསལ་བ་ལ། སྤྱོད་པ་བཀག་པའི་སྦྱོར་བ་ཞེས་བར་གྱི་གསལ་བྱེད་བྱས་ཏེ་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱར་རོ། །

འགྲེལ་པ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། ཐ་མའི་གསལ་བྱེད། སྒྲུབ་པའི་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་བསལ་བའི་སྒོ་ནས། ཞེས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཀུན་ལ་སྦྱར་ཏེ། དང་པོ། རང་བཞིན་གྱི་སྦྱོར་བ་བཞི་ལས། དང་པོ་གཞིའི་ངོ་བོ་ལ་ཞེན་སྤྱོད་བཀག་པ་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་ནི། གཞིའི་ངོ་བོ་ལ་ཞེན་སྤྱོད་བཀག་པའི་སྦྱོར་བ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་སྟེ། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་སྒྲུབ་པའི་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་བསལ་བའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱས་ནས། གཉིས་པ་ཁྱད་པར་ལ་ཞེན་སྤྱོད་བཀག་པ་ནི། གཞིའི་ཁྱད་པར་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་མི་རྟག་པ་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ། བདེ་བ་དང་སྡུག་བསྔལ། བདག་དང་བདག་མེད། སྡུག་པ་དང་མི་སྡུག་པ། རྟག་པ་དང་མི་སྟོང་པ། མཚན་མ་ཡོད་མེད་ལ་སོགས་པ་དང་། གསུམ་པ་གཟུགས་སོགས་རྫོགས་མ་རྫོགས་ལ་ཞེན་སྤྱོད་བཀག་པ་ནི། ཡུལ་ཀུན་ཏུ་བཏགས་པའི་གཟུགས་སོགས་ནི་བཏགས་པ་ལྟར་གྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པའི་ཕྱིར་སོ་སོར་མ་རྫོགས་པ་

ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་སོགས་ནི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཚོགས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རྫོགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། འདིར་ཀུན་བརྟགས་སོགས་ཀྱི་དོན་དགོངས་འགྲེལ་དུ་གསུངས་པ་ལྟར་ན། རྒྱུ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་སྣང་བ་སྐྱེ་བའི་གཞིར་གྱུར་པ་རྒྱུ་རྐྱེན་གཞན་ལས་སྐྱེས་པའི་ཤེས་པ་འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་དུ་རྒྱུན་མ་ཆད་པ་ཞིག་ལ་གཞན་དབང་དུ་འཇོག་ཅིང་། དེ་ཉིད་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་གང་ཟག་དང་། གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་སྣང་བ་སྐྱེ་བའི་ཚེ་ན། དེ་ལྟར་སྣང་བའི་ཤེས་པ་དེའི་ཡུལ་གང་ཟག་དང་། གཟུང་འཛིན་གཉིས་ལ་ཀུན་བཏགས་སུ་འཇོག་པ་དང་། གཞན་དབང་གི་སྟེང་དུ་ཀུན་བཏགས་ཕོ་ནས་སྟོང་པའི་ཆ་ནས་སྟོང་ཉིད་དུ་བཞག་པ་ལ། རང་གི་ངོ་བོ་ཆོས་ལ་བདག་མེད་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། ཡང་དག་མཐའ་ལ་སོགས་པ་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལྔ་དང་ལྡན་པ་གང་ལ་དམིགས་ནས་བསྒོམ་ན་སྒྲིབ་པ་རྣམ་པར་དག་པར་འགྱུར་བའི་དམིགས་པ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་འཇོག་པར་གསུངས་སོ། །

བཞི་པ་སྤང་གཉེན་གྱི་དབྱེ་བ་ལ་ཞེན་སྤྱོད་བཀག་པའི་སྦྱོར་བ་ནི། ཡུལ་གཟུགས་སོགས་ལ་ཞེན་ཅིང་ཆགས་པ་དང་བཅས་པ་དང་ཆགས་པ་མེད་པ་དང་། གཉིས་པ་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་དྲུག་ལས། དང་པོ་མི་འགྱུར་བ་ལ་སྤྱོད་པ་བཀག་པ་ནི། ཡུལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་ཡུམ་ནི་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བ་དང་། གཉིས་པ་བྱེད་པོ་མེད་པ་ལ་སྤྱོད་པ་བཀག་

པ་ནི། ཡུལ་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་བྱེད་པ་པོ་ཉིད་དང་། གསུམ་པ་བྱ་དཀའ་རྣམ་གསུམ་ལ་སྦྱོད་པ་བཀག་པ་ནི། གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཀྱི་སྟེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕྱིར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་དུ་གོ་ཆ་བགོས་པའི་ཕྱིར། ཆེད་དུ་དཀའ་བ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕྱིར་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་རྒྱུད་ལ་སྦྱོར་བ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། སྦྱོར་བ་བྱ་དཀའ་བ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ལ་ཤེས་མཐོང་གིས་བལྟས་ནས་འདའ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ལས་བྱེད་པ་བྱ་དཀའ་བ་སྟེ། དེ་གསུམ་གྱི་ཁྱབ་པ་ནི། སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ལ་བྲི་གང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དེ་རྣམས་སྒྲུབ་པ་དཀའ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ན། ཡུལ་བྱ་དཀའ་བ་གསུམ་ཉིད་དང་། བཞི་པ་འབྲས་བུས་མི་སྟོང་པ་ལ་སྦྱོད་པ་བཀག་པ་ནི། ཡུལ་གདུལ་བྱའི་སྐལ་བ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པས་མི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་།

ལྔ་པ་སྲུང་བྱེད་གཞན་ལ་རག་ལས་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་ཞེན་སྦྱོད་བཀག་པ་ནི། ཡུལ་ཡུམ་ལ་སྦྱོད་པ་ནི་ནམ་མཁའ་ལྟར་སྲུང་བྱེད་གཞན་གྱི་རྐྱེན་གྱིས་མི་འགྲོ་བ་ཉིད་དང་། དྲུག་པ་སྣང་བ་རྣམ་བདུན་ལ་ཞེན་སྦྱོད་བཀག་པའི་སྦྱོར་བ་ནི། ཡུལ་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་རྣམས་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བག་ཆགས་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བའི་སྣང་བ་རྨི་ལམ་ལྟ་བུ་དང་། རྒྱུ་རྐྱེན་མཉམ་དུ་ཚོགས་པའི་སྣང་བ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་དང་། མེད་བཞིན་དུ་འགལ་

བ་ཡོད་པར་སྣང་བ་སྒྱིག་རྒྱུ་ལྟ་བུ་དང་། རྐྱེན་ལ་རག་ལས་པའི་སྣང་བ་བྲག་ཅ་ལྟ་བུ་དང་། འདྲ་བར་སྣང་ཡང་དངོས་སུ་མ་འཕོས་པའི་སྣང་བ་གཟུགས་བརྙན་ལྟ་བུ་དང་། རྟེན་མེད་པའི་སྣང་བ་དྲི་ཟའི་གྲོང་ཁྱེར་ལྟ་བུ་དང་། འགྲོ་འོང་སོགས་ཀྱི་བྱེད་པ་པོ་མ་ཡིན་པའི་སྣང་བ་སྤྲུལ་པ་ལྟ་བུ་རྣམས་སུ་ཤེས་པ་ལ་སྣང་བ་སྟེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་ནི། སྣང་བ་རྣམ་བདུན་ལ་སྒྲུབ་པའི་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་སྟེ། བདེན་ཞེན་མངོན་གྱུར་བ་བསལ་བའི་སྒོ་ནས་ཞེན་སྤྱོད་བཀག་པའི་སྦྱོར་བའོ། །དོན་བསྡུ་བ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་བཅུ་པོ་དེ་དང་དེ་ལ་སྦྱོར་བ་རྣམ་པ་བཅུ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྒོ་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པས་ཤུགས་ཀྱིས་ན་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་སྦྱོར་བ་ནི་ཇི་སྐད་བཤད་པ་ལས་བཟློག་སྟེ་སྦྱོར་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །

སྦྱོར་བའི་མཉམ་ཉིད་བཤད་པ།

གཉིས་པ་སྦྱོར་བའི་མཉམ་པ་ཉིད་ལ་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་སྦྱོར་བ་བསྒོམས་དགོས་པས། སྦྱོར་བའི་འོག་ཏུ་མཉམ་པ་ཉིད་འཆད། ཅེས་སོ། །

ཙ་བ།

གཟུགས་ལ་སོགས་ལ་རློམ་མེད་པ། །

རྣམ་བཞི་དེ་ཡི་མཉམ་པ་ཉིད། །༧༠

ཅེས་སོ། །འགྲེལ་པ་ནི། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་མཉམ་གཞག་གང་ཞིག གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་། ཁྱད་པར་སྟོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་མ་དང་། དབྱེ་བའི་སྤྲོས་པ་དང་། ཡུལ་ཅན་དྲི་བ་ལ་སོགས་པའི་རྟོགས་པའི་རློམ་པ་རྣམས། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པ་ནི་སྦྱོར་བའི་མཉམ་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །

འབྲས་བུ་མཐོང་ལམ་བཤད་པ།

མཚམས་སྦྱར་ཏེ་མདོར་བསྟན་པ།

གཉིས་པ། འབྲས་བུ་མཐོང་ལམ་ལ་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། སྦྱོར་བའི་མཉམ་པ་ཉིད་སོ་སོར་རྟོགས་ནས་དེའི་འོག་ཏུ་མཐོང་བའི་ལམ་བསྒོམ་དགོས་པས་མཐོང་བའི་ལམ་མི་དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་མདོར་བསྟན་པ་ནི་ཞེས་སོ། །

རྩ་བ།

སྡུག་བསྔལ་ལ་སོགས་བདེན་པ་ལ། །

ཆོས་ཤེས་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་དང་། །

བཟོད་ཤེས་སྐད་ཅིག་བདག་ཉིད་འདི། །

ཀུན་ཤེས་ཚུལ་ལ་མཐོང་བའི་ལམ། །༡༡

ཞེས་སོ། །འགྲེལ་པ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། ཡུལ་སྡུག་བསྔལ་ལ་སོགས་

པའི་བདེན་པ་བཞི་པོ་སོ་སོ་ལ་ཡུལ་ཅན་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་། ཆོས་ཤེས་པ་དང་། རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་། རྗེས་སུ་ཤེས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཡེ་ཤེས་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་གི་བདག་ཉིད་ནི། ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་སུ་བསྟན་པའི་མཐོང་ལམ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ།།

རྣམ་པའི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

རྣམ་པའི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། བདེན་པའི་རྣམ་པ་གང་ཡིན་ཅེ་ན། ཅེས་སོ།།

རྩ་བ།

གཟུགས་རྟག་མ་ཡིན་མི་རྟག་མིན།།
མཐའ་ལས་འདས་དང་རྣམ་དག་དང་།།
མ་སྐྱེས་མ་འགག་ལ་སོགས་དང་།།
མཁའ་འདྲ་ཆགས་པ་སྤངས་པ་དང་། །༡༣
ཡོངས་སུ་འཛིན་ལས་གྲོལ་བ་དང་།།
ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བརྗོད་མེད་དང་།།
གང་ཕྱིར་འདི་དོན་བརྗོད་པ་ཡིས།།
གཞན་ལ་སྦྱིན་དུ་མེད་པ་དང་། །༡༤
དམིགས་པ་མེད་པར་བྱེད་པ་དང་།།

ཤིན་ཏུ་རྣམ་དག་ནད་མི་འབྱུང་། །
ངན་སོང་ཆད་དང་འབྲས་བུ་ནི། །
མངོན་དུ་བྱ་ལ་མི་རྟོག་ཉིད། །༡༩
མཚན་མ་དག་དང་མ་འབྲེལ་དང་། །
དངོས་དང་མིང་དང་གཉིས་པོ་ལ། །
ཤེས་པ་སྐྱེ་བ་མེད་པར་ནི། །
ཀུན་ཤེས་ཉིད་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ། །༡༥

ཞེས་པ་སྟེ། སྦྱོར་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་བདེན་བཞིའི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་དང་། མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་ལ་ཞེན་པ་བཀག་ནས་བསྒོམ་པའི་མཐུས་རྟག་མི་རྟག་སོགས་ཀྱི་སྤྲོས་པ་སོ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་སྤྲོས་བྲལ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའོ། །

འགྲེལ་པ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡོན་ཉིད་དུ་གདོད་མ་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར། སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་ཉིད་དང་བྲལ་བས་ན། རྟག་པ་ཡང་མ་ཡིན། མི་རྟག་པ་ཡང་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་པའི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་ནི། སྡུག་བསྔལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པའོ་ཞེས་པའམ། ཡང་ན་དེ་ལྟ་བུའི་སྤྲོས་བྲལ་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་ནུས་ཞེས་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱར། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དོན་དམ་པར་སྡུག་བསྔལ་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་བ

མ་ཡིན་པའི་སྤྲོས་པ་དང་བྲལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ན། འཁོར་བ་རྟག་པ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཆད་པའི་མཐའ་དང་བྲལ་བ་རྟོགས་པ་དང་། དོན་གཞན་གྱི་བདག་གིས་སྟོང་པ་དང་མི་སྟོང་པའི་སྤྲོས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། དོན་དམ་པར་སྟོང་མི་སྟོང་གིས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། བདག་དང་བདག་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་ཡིན་པས་ན། མ་སྐྱེས་པ་དང་། མ་འགགས་པ་དང་། ཆགས་སོགས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། དད་སོགས་རྣམ་པར་བྱང་བ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་དག་ཡིན་ནོ། །སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུ་དང་རྒྱུ་མ་ཡིན་པའི་རང་བཞིན་གསོག་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། ཀུན་འབྱུང་གིས་བསྡུས་པའི་གཟུགས་སོགས་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་མེད་པ་ནམ་མཁའ་དང་འདྲ་བ་དང་། ཀུན་འབྱུང་བ་དང་། ཀུན་འབྱུང་བ་མེད་པ་དང་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར། དོན་དམ་པར་འདོད་ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། ཁྲོ་བ་སོགས་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་གདོད་ནས་སྤངས་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་དང་། རབ་ཏུ་མི་སྐྱེ་བ་དང་མ་འབྲེལ་བས་ན། སྡུག་བསྔལ་གྱི་འབྲས་བུ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའམ་ཀུན་ཏུ་ཆགས་པ་ལས་གྲོལ་བ་དང་། དོན་དམ་པར་རྒྱུན་དང་རྒྱུན་མ་ཡིན་པའི་སྤྲོས་པ་ལས་གྲོལ་བའི་ཕྱིར། རྒྱུན་ཡིན་མིན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོས་བརྗོད་དུ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཀུན་འབྱུང་བའི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་ནོ། །

གང་གི་ཕྱིར་འགོག་པ་དང་འགོག་པ་མེད་པ་དང་མ་འབྲེལ་བ་དེའི་

ཕྱིར། འགོག་པའི་བདེན་པའི་དོན་ཚིག་ཏུ་བརྗོད་པས་རྒྱུད་གཞན་ལ་སྨིན་དུ་མེད་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་ཞི་བ་དང་མ་ཞི་བའི་སྤྲོས་པ་མེད་པས། གང་གིས་ཀྱང་དམིགས་པ་མེད་པར་བྱེད་པ་སྟེ་མི་དམིགས་པ་དང་། ཀུ་ནོམ་པ་དང་ཀུ་ནོམ་པ་མ་ཡིན་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་ལས་འདས་ཤིང་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། ངེས་པར་འབྱུང་བ་དང་ངེས་པར་འབྱུང་བ་མེད་པ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ལྟ་བའི་ནད་ཐམས་ཅད་མི་སྐྱེ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། འགོག་པའི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་ནོ། །

ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་བདེན་ནི། ལམ་དང་ལམ་མ་ཡིན་པའི་སྤྲོས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་ངན་སོང་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ཆད་པ་དང་། རིགས་པ་དང་རིགས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་མ་འདྲེས་པའི་སྤྲོས་བྲལ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། རང་གི་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་མངོན་སུམ་དུ་བྱ་བའི་ཐབས་ལ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ཉིད་དང་། སྒྲུབ་པ་དང་སྒྲུབ་པ་མ་ཡིན་པའི་སྤྲོས་པ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་དོན་རྟོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་ལ་རྟོག་པའི་མཚན་མ་དང་མ་འབྲེལ་བ་དང་། ངེས་པར་འབྱིན་པ་དང་། ངེས་པར་འབྱིན་པ་མ་ཡིན་པ་མེད་པའི་སྤྲོས་བྲལ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན། བརྗོད་པར་བྱ་བ་དང་རྗོད་པར་བྱེད་པའི་ངོ་བོའི་མཚན་ཉིད་ཤེས་བྱ་དང་སྒྲ་གཉིས་ལ་བདེན་འཛིན་གྱི་ཤེས་པ་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ལམ་གྱི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་ཏེ། རྟག་

མི་རྟག་ལ་སོགས་པ་སྦྱོར་པ་སོ་གཉིས་དང་བྲལ་བ་དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཀུན་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་སུ་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་མཐོང་ལམ་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་པོ་དེ་དག་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་མཐོང་བའི་ལམ་ཡིན་ནོ། ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ནི་རྟག་མི་རྟག་སོགས་ཀྱི་སྦྱོར་བྲལ་དེ་ལས་བཟློག་པ་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་དག་ཏུ་བསྒོམ་པར་བྱ་བ་ནི། ཀུན་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཤུགས་ལ་བསྟན་པའི་མཐོང་བའི་ལམ་ཡིན་ནོ། །

སྒོམ་ལམ་མི་བསྟན་པའི་རྒྱུ་མཚན།

གསུམ་པ། སྒོམ་ལམ་མ་བསྟན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། ལམ་ཤེས་ཀྱི་སྐབས་ལྟར་འདིར་ཡང་མཐོང་ལམ་ལས་ལོགས་སུ་སྒོམ་ལམ་ཅིའི་ཕྱིར་མི་སྟོན་ཅེ་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་གཞན་དོན་དུ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། ཉན་ཐོས་ཀྱི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱ་བ་ནི་མ་ཡིན་པས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་གོམས་པར་བྱེད་པའི་སྒོམ་པའི་ལམ་ནི་མ་བསྟན་ཏོ་ཅེས་སོ། །དེའི་དོན་ཡང་། འདིར་མཐོང་ལམ་ནི་ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གྱུར་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མཐོང་ལམ་ཡིན་པས་དེའི་རྗེས་སུ་སྒོམ་ལམ་སྟོན་ན། ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་རྒྱུན་ལྡན་དུ་སྒོམ་པར་བྱེད་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་བསྟན་དགོས་ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཐེག

དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་གཞན་དོན་དུ་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཙམ་ཡིན་གྱི། མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ཟིན་རང་དོན་རྒྱུན་ལྡན་དུ་བསྒོམ་པར་བྱ་བ་ནི་མ་ཡིན་པས་དེ་ལྟ་བུའི་སྒོམ་ལམ་མེད་པས་མ་བསྟན་པར་གསུངས་སོ། །

མཁྱེན་གསུམ་གྱི་དོན་བསྡུ།

བཞི་པ། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་དོན་བསྡུ་བསྟན་པ་ལ། མཚམས་སྦྱོར་བ་ནི། དེ་ལྟར་རྒྱས་པར་བསྟན་ཟིན་ནས་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་དོན་མཐའ་དག་སྡུད་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་མཇུག་བསྡུ་བར། ཞེས་སོ། །

རྩ་བ།

དེ་ལྟར་འདི་དང་ཡང་འདི་དང་། །
ཡང་འདི་ཡིན་ཏེ་རྣམ་གསུམ་པོ། །
འདི་ནི་གནས་སྐབས་གསུམ་པོ་དག །
རྫོགས་པར་ཡོངས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན། །༧༨

ཞེས་སོ། །འགྲེལ་པ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། བཤད་མ་ཐག་པའི་ཚུལ་དུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་འདི་དང་། ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་འདི་དང་། ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་འདི་སྟེ། དེ་ལྟར་ལེའུ་གསུམ་གྱིས་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །

འདི་ལ་ཐུན་མིན་གྱི་འཆད་ཚུལ་ལྟར་ན། རྟོགས་པ་བསྟན་བྱ་ནི། དོན་བསྡུ་འདི་ལ་ལྟོས་ནས་བཤད་མ་ཐག་པའི་གཞི་ཤེས་འདི་དང་། གཞི་ཤེས་ལ་ལྟོས་ནས་བཤད་མ་ཐག་པའི་ལམ་ཤེས་འདི་དང་། ལམ་ཤེས་ལ་ལྟོས་ནས་ཡང་བཤད་མ་ཐག་པའི་རྣམ་མཁྱེན་འདི་འོ། །སློབ་དཔོན་གྱིས་སྔར་གྱི་འཆད་ཚུལ་གྱི་གོ་རིམ་དང་མཐུན་པར་ཅིག་དགོས་པར་དགོངས་ན་ཡང་། རྣམ་མཁྱེན་ནི་བཤད་མ་ཐག་པ་དང་འཆད་འགྱུར་གང་ཡང་མ་ཡིན་པས་འདི་ཞེས་སྨྲར་བ་མི་འཐད་དོ། །དེས་ན་དང་པོ་འདི་ལྟར་ཞེས་དང་། འོག་མ་གཉིས་ལ་འདི་ཞེས་པའི་ཚིག་གི་ནུས་པས་གོ་རིམ་སྔ་མ་ལས་མ་འདས་ཤིང་། མདོ་དང་། ཉིས་སྣང་དུ་ཡང་འདི་བཞིན་དུ་བཤད་དོ། །

རྟོགས་པ་སྟོན་བྱེད་ནི། ཁ་ཅིག་ལེའུ་གསུམ་ལ་རྟོགས་པ་སྟོན་བྱེད་དུ་འཆད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། འདིར་རྟོགས་པ་སྟོན་བྱེད་ནི་ལེའུ་གསུམ་རྟོགས་པའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་འབྱུང་བའི་དོན་བསྡུའི་མདོ་ཚིག་གསུམ་འབྱུང་བ་ལ་ངོས་འཛིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གོ་རིམ་བཟློག་པ་དགོས་པ་ཡང་། རྒྱས་བཤད་ཀྱི་སྐབས་སུ། རྣམ་མཁྱེན་དང་པོར་བསྟན་ནས། དོན་བསྡུའི་སྐབས་སུ་གཞི་ཤེས་དང་པོར་བསྟན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཡིན་སྙམ་ན། རྒྱས་བཤད་སྐབས་སུ་ནི་འབྲས་བུ་ལ་སྤྲོ་བ་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་དུ་རྣམ་མཁྱེན་དང་པོར་བསྟན་ལ། འདིར་ནི་མཁྱེན་གསུམ་རྣམ་པའི་གོ་རིམ་དང་མཚམས་སྦྱོར་བའི་ཆེད་དུ་གཞི་ཤེས་དང་པོར་བསྟན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

འོ་ན་མཁྱེན་གསུམ་རྒྱས་པར་བསྟན་པའི་མཇུག་ཏུ། མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་གཉིས་ཆར་ལས་མཁྱེན་གསུམ་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པའི་དགོས་པ་གང་ཞེ་ན། སྔར་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་པ་དེ་དག་ཀྱང་བསྡུས་ནས་བསྒོམ་དགོས་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་ལ། བསྡུ་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། རྣམ་པ་བརྒྱ་དང་བདུན་ཅུ་རྩ་གསུམ་བསྡུ་ཞེས་པ་ནི། འོག་རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་དང་འབྲེལ་བ་ཤེས་པའི་ཆེད་དུའོ། །དེ་ལྟར་བྱེད་ན་བདེན་བཞིའི་སྟེང་གི་སྒྲོས་པ་སོ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་མཐོང་ལམ་བསྟན་མ་ཐག་ཏུ་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་མཇུག་སྡུད་བསྟན་ཅིང་། དེའི་འོག་ཏུ་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བསྟན་པའི་དགོས་པ་ཡང་འགྲུབ་སྟེ། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་དེ་དག་ཀྱང་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞིའི་སྟེང་གི་རྣམ་པ་བསྡུ་བར་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་སོ། །

སྐབས་ཀྱི་སྒོ་ནས་མཇུག་བསྡུ་བ།

གསུམ་པ་སྐབས་ཀྱི་སྒོ་ནས་མཇུག་བསྡུ་བ་ནི། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ཅེས་བྱ་བ་ལས་སྐབས་གསུམ་པའི་འགྲེལ་པ་རྣམ་པར་བཤད་པའོ།། །།

སྐབས་བཞི་པ་རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་བཤད་པ།

འབྲེལ་འགོད་པས་མཚམས་སྦྱར་བ།

གཉིས་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཐབས་སྦྱོར་བ་བསྒོམ་པ་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བསྡུས་ནས་སྒོམ་པར་བྱེད་པ་རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་ལ་གསུམ་སྟེ། འབྲེལ་འགོད་པས་མཚམས་སྦྱར་བ་དང་། མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་རྒྱས་པར་བཤད་པ། སྐབས་ཀྱི་སྒོ་ནས་མདུག་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་ལྡན་པ་ཡིས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་ སྔར་ཐོས་བསམ་གྱིས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ནི། བསྒོམ་པས་རང་དབང་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དང་ལམ་དང་གཞི་ཤེས་པ་བསྡུ་བའི་སྒོ་ནས། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་སྒོམ་པར་བྱེད་པས། བསྒོམ་བྱའི་རྣམ་པ་ཀུན་མངོན་པར་རྫོགས་པར་རྟོགས་པ་འཆད་ཅེས་པའོ། །

རྣམ་པ་བཤད་པ།

མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བསྡུ་ཚུལ་མདོར་བསྟན།

གཉིས་པ་ནི། རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བའི་དོན་ཡང་རྣམ་པ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་རྩ་གསུམ་རྫོགས་པར་བསྒོམ་པ་ཡིན་པས་བསྒོམ་པའི་ཚུལ་ལ། སྒོམ་བྱུང་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཉམས་མ་སྐྱེས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྒོམ་རིམ་དང་། དེ་སྐྱེས་པའི་སྒོམ་རིམ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། མཁྱེན་གསུམ་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་དོན་རྣམ་པ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་རྩ་གསུམ་དུ་བསྡུ་བའི་ཚུལ། དེ་ལྟར་སྒོམ་པ་ལ་སྦྱོར་བ་པོའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག གང་ཟག་དེས་རྣམ་པ་དེ་སྒོམ་པའི་སྦྱོར་བ་ལ་འཇུག་ཚུལ། སྦྱོར་བ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་དང་ལྔ་ལས། དང་པོ་ནི། འོ་ན་སྔར་མཁྱེན་གསུམ་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་དོན་རྣམ་པར་བསྡུ་ན་རྣམ་པའི་ངོ་བོ་གང་། དབྱེ་ན་དུ་ཡོད་ཅེ་ན། འདི་ལ་མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། ངོ་བོ་ནི་གཞི་བདེན་བཞིའི་སྟེང་དུ་གནས་ཚུལ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཡིན་ལ། དབྱེ་ན། གཞི་བདེན་བཞིའི་སྟེང་དུ་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོགས་པ་དང་། གཞི་བདེན་བཞིའི་སྟེང་དུ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོགས་པ་དང་། གཞི་ལམ་བདེན་གྱི་སྟེང་དུ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོགས་པ་དང་གསུམ་ཡོད་ཅེས་སྟོན་པ་ནི།

རྩ་བ།

གཞི་ཤེས་པ་ཡི་བྱེ་བྲག་རྣམས། །
རྣམ་པ་ཞེས་བྱ་མཚན་ཉིད་དེ། །

ཀུན་མཁྱེན་ཉིད་ནི་རྣམ་གསུམ་ཕྱིར། །
དེ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་འདོད། །༡

ཅེས་སོ། །འགྲེལ་པ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། རྟག་པ་དང་བདེ་བ་ལ་སོགས་པར་འཛིན་པ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་བདེན་བཞིའི་རྣམ་པ་ལ། ལོག་ཞུགས་ཀྱི་གཉེན་པོའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མི་རྟག་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་དམིགས་པའི་བདེན་བཞི་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་རྣམས་ནི་རྣམ་པ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི། གཉེན་པོ་ཤེས་རྣམ་གྱི་མཚན་ཉིད་དེ། དེ་དག་ཀྱང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་བྱེ་བྲག་གིས་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་ནར་བཞེད་དོ། །ཞེས་སོ། །འདིར་བསྟན་གྱི་རྣམ་པ་དོན་རྣམ་དང་ཤེས་རྣམ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། བསྟན་བཅོས་རྩ་བར་ཡང་འདིར་དངོས་བསྟན་གྱི་རྣམ་པ་ལ་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་ངེས་པར་གསུངས་ཤིང་། དེ་གསུམ་ནི་ཤེས་རྣམ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། འགྲེལ་བྱེད་ཕལ་མོ་ཆེ་ཡང་དེ་ལྟར་བཞེད་པར་མཐུངས་པའི་ཕྱིར་ཤེས་རྣམ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་འདིར་མེད་པའི་རྣམ་པ་དེ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པ་རྟག་པ་མེད་པ་ཙམ་ལ་འཇོག་པར་མ་ཡིན་པར། དེ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ལ་བཞག་ནས། སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡང་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པར་རྟོགས་པའི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ལ་འཇོག་པར་བྱེད་དགོས་པས་ན། སྐབས་འདིར་དངོས་བསྟན་གྱི་རྣམ་པ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་རྩ་

གསུམ་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན། ཤེས་རྣམ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་དོན་དང་། ཞུགས་ལ་དོན་རྣམ་ཡང་བསྟན་པར་བྱ་དགོས། ཞེས་གསུངས།

གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་རྒྱས་བཤད།

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་མཚམས་སྦྱོར་བ་ནི། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་རྣམས་སྤྱིར་བསྟན་ནས། ད་ནི་ཁྱད་པར་དུ་སོ་སོའི་རྣམ་པ་འཆད་པ་ནི། ཞེས་སོ། །

རྩ་བ།

མེད་པའི་རྣམ་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། །
མི་གཡོ་བ་ཡི་རྣམ་པའི་བར། །
བདེན་པ་སོ་སོ་ལ་བཞི་དང་། །
ལམ་ལ་དེ་ནི་བཅོ་ལྔར་བཤད། །༡

ཅེས་པ་སྟེ། དེའི་དོན་ཡང་སྔར་གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་པ་དེ་ཉིད་རྣམ་པ་བསྡུ་ན། མེད་པའི་རྣམ་པ་སོགས་ཉེར་བདུན་དུ་འདུ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །དེ་ལ་བདེན་པ་དང་པོ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་དང་། ལམ་བདེན་གྱི་ལམ་དང་པོའི་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ་བཅུ་དྲུག་ནི། འཕགས་སེང་གཉིས་ཀྱིས་མངོན་པ་ལས་བཤད་པའི་མི་རྟག་ལ་སོགས་པ་བཅུ་དྲུག་

དང་སྦྱོར་བ་ལྟར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་ཏེ། མཉམ་གཞག་ཏུ་མེད་པའི་རྣམ་པ་སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་མི་རྟག་ལ་སོགས་བཅུ་དྲུག་ལ་ངེས་ཤེས་འདྲེན་ནུས་པ་ནི་ཉན་ཐོས་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་མེད་པའི་རྣམ་པ་སོགས་བཅུ་དྲུག་ནི་སྐྱེ་མེད་རྟོགས་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཡང་། བྱམས་ཆོས་ཀྱི་ལུགས་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པར་བསྟུས་ཤིང་། ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་དེ་ཉིད་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པར་བྱས་ནས་ཉན་ཐོས་ཀྱིས་ཀྱང་བདག་མེད་གཉིས་ཀ་རྟོགས་པར་བཞེད་པ་ནི་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

འགྲེལ་པ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། མཁྱེན་པ་གསུམ་ཡོད་པ་དེ་ལ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཉེར་བདུན་གསུངས་པ་ལས། རྟག་པའི་རང་བཞིན་མེད་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་སྐད་ཅིག་ལས་ལྷག་པར་མི་སྐྱེ་བ་དང་། བྱེད་པོ་བདག་གཞན་གྱིས་དབེན་པ་དང་། བདག་ཏུ་རྟོག་པས་མི་བརྫི་བ་དང་། སྡུག་བསྔལ་བསྐྱེད་པའི་གནས་མེད་པ་དང་། ནམ་མཁའ་ལྟར་འགྲོ་འོང་མེད་པ་དང་། རྟོག་དཔྱོད་ཀྱིས་བརྗོད་དུ་མེད་པ་དང་། ཡང་སྲིད་འབྱུང་རྒྱུན་མིང་བཞིའི་ཕུང་པོ་མེད་པ་དང་། དོན་དམ་པར་འགྲོ་བ་མེད་པ་དང་། གཉིས་སུ་འཛིན་པས་མི་འཕྲོགས་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་མི་ཟད་པ་དང་། རང་གི་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་རྣམ་པ་སྟེ་བཅུ་གཉིས་ནི། གོ་རིམ་བཞིན་དུ་སྡུག་བསྔལ་ལ་སོགས་པའི་བདེན་པ་གསུམ་

གྱི་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་མངོན་པ་ནས་གསུངས་པ་དག་དང་མཐུན་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ནོ། །ལམ་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་ནི། ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པའི་གཉེན་པོ་ཉིད་དུ་ཟག་པ་མེད་པའི་ལམ་གཅིག་དང་། ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་ཀྱང་བསྡུས་པས་དེའི་དེ་དག་གི་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པའི་གཉེན་པོ་ཉིད་དུ་སྒོམ་པའི་ལམ་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང་། མཉམ་གཞག་ཟག་པ་མེད་པ་གཉིས་ཡིན་པས་གཞི་ཤེས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ལམ་ལ་རྣམ་པ་གསུམ་མོ། །

གསུམ་ཡོད་པ་དེ་ལ་ལམ་དང་པོའི་རྣམ་པ་ལ། ཡང་དག་པ་ཉིད་དུ་བྱེད་པ་པོ་བདག་མེད་པ་དང་། བདག་ཉིད་མེད་པས་ཤེས་པ་པོ་མེད་པ་དང་། དམན་པ་ནས་མཆོག་ཏུ་འཕོ་བ་མེད་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་འདུལ་བ་མེད་པའི་རྣམ་པ་སྟེ་བཞི་ནི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ལམ་དང་རིག་པ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་དག་ཡིན་ནོ། །ལམ་གཉིས་པའི་རྣམ་པ་ལ། རང་རྒྱལ་སྒོམ་ལམ་པའི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུང་དོན་རྫི་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་དང་། སྒྲ་བརྙན་དང་། མིག་ཡོར་དང་སྨིག་རྒྱུ་དང་། སྒྱུ་མའི་རྣམ་པ་སྟེ་ལྔ་ནི། གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་། མ་སྐྱེས་པ་དང་། མ་འགགས་པ་དང་། གཟོད་མ་ནས་ཞི་བ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་མཚན་ཉིད་དེ་ངོ་བོར་རྟོགས་པ་ནི། སྣང་གཉེན་སོ་སོར་ངེས་པ་མེད་པས་སྤྱིར་ཐེག་པ་རང་གི་སྣང་བར་བྱ་བའི་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་གཟུང་བའི་རྣམ་

པར་རྟོག་པའི་གཉེན་པོར་གྱུར་པ་དག་ཡིན་ནོ། །ལམ་གསུམ་པའི་རྣམ་པ་ལ་རང་རྒྱལ་གྱི་མཐོང་སྒོམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་གཟུང་བ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་དང༌། དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་བྱང་བ་རང་བཞིན་མེད་པ་དང༌། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་གོས་པ་མེད་པ་དང༌། གཟུགས་སོགས་དབྱེ་བའི་སྤྲོས་པ་མེད་པ་དང༌། མངོན་ཞེན་གྱིས་རློམ་པ་མེད་པ་དང༌། རྟོགས་པ་ཐོབ་ཟིན་མི་གཡོ་བར་རྟོགས་པའི་རྣམ་པ་སྟེ་དྲུག་ནི། གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་གཟུང་བར་དོར་བྱ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང༌། གླང་བྱ་རྣམ་པར་བྱང་བ་དང༌། ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་དང༌། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་སྤྲོས་པ་དང༌། རང་གི་རྟོགས་པ་ལ་རློམ་པ་དང༌། ཐོབ་ཟིན་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམས་ཀྱི་སྤང་གཉེན་སོ་སོར་ངེས་པའི་གཉེན་པོར་གྱུར་པ་དག་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ལ་རྣམ་པ་བཅོ་ལྔ་སྟེ། སྤྱིར་ན་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་རྩ་བདུན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །

འདིར་ཡང་ལམ་བདེན་གྱི་ལམ་གཉིས་པའི་རྣམ་པ་ལྔ། གསུམ་པའི་རྣམ་པ་དྲུག་སྟེ་བཅུ་གཅིག་ནི་གཟུང་བ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་བློ་ཡིན་པས་རང་རྒྱལ་གྱི་རྟོགས་རིགས་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཉེར་བདུན་ལ་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་ནི་རྟོགས་རིགས་དང༌། ཐེག་དམན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་ནི་རྟོགས་པ་དངོས་ཡིན་ལ། ཐེག་དམན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་ལ་ཡང

རྟོགས་པ་དང་པོ་བཅུ་དྲུག་ནི། ཉོན་སྒྲིབ་ཀྱི་གཉེན་པོར་གྱུར་པའི་ལམ་ཟག་མེད་ཡིན་པས། དེ་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་སྒོམ་ཟག་མེད་གཉིས། རང་རྒྱལ་གྱི་མཐོང་སྒོམ་ཟག་མེད་གཉིས་ཉེ་བཞིར་ཡོད། ལམ་གཉིས་པའི་རྣམ་པ་ལྔ་ནི་ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་གི་གཉེན་པོར་གྱུར་པའི་ལམ་ཟག་བཅས་ཡིན་པས་རང་རྒྱལ་གྱི་སྒོམ་ལམ་རྗེས་ཐོབ་ཡིན་ནོ། །ལམ་གསུམ་པའི་རྣམ་པ་དྲུག་ནི། ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་གི་གཉེན་པོར་གྱུར་པའི་ལམ་ཟག་མེད་ཡིན་པས་རང་རྒྱལ་གྱི་མཐོང་སྒོམ་ཟག་མེད་གཉིས་ཡོད་དེ། །རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་གྱི་སྤང་བྱར་གྱུར་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་དེ་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་ལ་ལྟོས་ནས་མཐོང་སྤང་ཁོ་ན་ཡིན་ཀྱང་། རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ལ་ལྟོས་ནས་མཐོང་སྤང་དང་སྒོམ་སྤང་གཉིས་ཀ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་ཟག་པ་ཡོད་མེད་ཀྱི་དོན་ནི་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་སྣང་བ་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཁྱེ་བྲག་གིས་རྗེས་ཐོབ་དང་མཉམ་གཞག་ལ་འཇོག་པར་གསུངས་སོ། །

ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་རྒྱས་བཤད།

གཉིས་པ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་ལ་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། དེའི་འོག་ཏུ་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ། ཞེས་སོ། །

རྩ་བ།

རྒྱུ་དང་ལམ་དང་སྡུག་བསྔལ་དང་། །

འགོག་པ་ལ་ནི་གོ་རིམ་བཞིན། །
དེ་དག་བརྒྱད་དང་བདུན་དང་ནི། །
ལྔ་དང་བཅུ་དྲུག་ཅེས་བསྒྲགས་སོ། །༡

ཞེས་སོ། །རྩ་བ་ལ། སྔ་ཕྱིའི་རིགས་པས། འདོད་ཆགས་བྲལ་བ་ནས་བཟུང་ནས། །ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པའི་བར། །ཞེས་སྦྱར་ནས་བཤད་དོ། །

འགྲེལ་པ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། གཅིག་ཤོས་རྣམ་པར་བྱང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་བརྟེན་ནས། རིམ་པ་བཞིན་ཀུན་འབྱུང་བ་དང་། ལམ་གྱི་བདེན་པ་དག་ནི་རྒྱུ་ཡིན་ལ། སྡུག་བསྔལ་དང་། འགོག་པའི་བདེན་པ་དག་ནི་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་དོན་གྱི་སྒོ་ནས་བསྟན་ཏེ། ཀུན་འབྱུང་བ་དང་། ལམ་དང་། སྡུག་བསྔལ་དང་། འགོག་པའི་བདེན་པ་ལ། གྲངས་བཞིན་དུ་རྣམ་པ་བརྒྱད་དང་། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་བདུན་དང་། ལྔ་དང་། བཅུ་དྲུག་རྣམས་ཡིན་པར་ཧོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ། །

ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་སུམ་ཅུ་སོ་དྲུག་ཡོད་པ་དེ་ལ། ཡུལ་ལ་རྒྱབ་ཀྱིས་ཕྱོགས་ཏེ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་རྟོགས་པའི་རྣམ་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། ཡུལ་ལ་ཞེན་པའི་ཚུལ་གྱིས་མི་གནས་པ་དང་། སྤྲོས་པ་ཉེ་བར་ཞི་བ་དང་། འདོད་ཆགས་མེད་པ་དང་། ཞེ་སྡང་མེད་པ་དང་། གཏི་མུག་མེད་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་དང་། སེམས་ཅན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་རྣམ་པ་

དག་ནི་གོ་རིམ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ། སྤང་བྱ་ནི། རྒྱུ་གང་ཡིན་པ་སྟེ་འདོད་ཡོན་ལ་འདུན་པ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་། ཡང་སྲིད་པ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་དང་། ཀུན་འབྱུང་བ་གང་ཡིན་པ་སྟེ་འདོད་ཆགས་དང་། ཞེ་སྡང་དང་། གཏི་མུག་དང་། རབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་དང་། རྐྱེན་གང་ཡིན་པ་སྟེ་སེམས་ཅན་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་བརྒྱད་དོ། །སྤང་བྱ་བརྒྱད་པོ་དེ་རྣམས་ཀྱི་གཉེན་པོར་གྱུར་པ་ཡང་གོང་གསལ་ལྟར་གསུམ་དང་གསུམ་དང་། གཅིག་དང་། གཅིག་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པའི་གཉེན་པོ་ནི་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཡིན་ནོ། །རྟོག་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཚད་མེད་པའི་རྣམ་པ་དང་། འཁོར་འདས་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་དང་མ་འབྲེལ་བའི་རྣམ་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལྟར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཐ་མི་དད་པའི་རྣམ་པ་དང་། ཉན་རང་གི་ས་ལ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་མེད་པའི་རྣམ་པ་དང་། ཐམས་ཅད་སྟོང་པར་ཤེས་པས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་རྣམ་པ་དང་། ཤེས་པར་བྱར་མེད་པས་གཞལ་དུ་མེད་པའི་རྣམ་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ནམ་མཁའི་རང་བཞིན་དང་མཉམ་པས་ཆགས་པ་མེད་པའི་རྣམ་པ་དག་ནི། གོ་རིམ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་ཚད་མེད་པ་ཐམས་ཅད་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བགྲོད་པའི་གོ་སྐབས་འབྱེད་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་བདེན་གྱི་ལམ་དང་། ཇི་ལྟར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་གོ་སྐབས་འབྱེད་པ་དང་། རིགས་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། ཇི་ལྟར་རིགས་པ་ཡིན་པ་དང་། སྒྲུབ་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། ཇི་ལྟར་སྒྲུབ་པ་ཡིན་པ་

དང་། ངེས་པར་འབྱིན་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི། གཉིས་དང་། གཉིས་དང་། གཉིས་དང་། གཅིག་སྟེ་དེ་ལྟར་ན་ལམ་གྱི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་བདུན་ཡིན་ནོ། །

སྐད་ཅིག་གི་མི་རྟག་པའི་རྣམ་པ་དང་། འདུ་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྣམ་པ་དང་། དོན་གཞན་གྱི་བདག་གིས་སྟོང་པའི་རྣམ་པ་དང་། ངོ་བོར་གྱུར་པའི་བདག་མེད་པར་རྟོགས་པའི་རྣམ་པ་བཞི་ནི་རང་མཚན་གྱི་རྣམ་པ་དང་། ལྔ་པ་མཚན་ཉིད་གང་ཡང་མེད་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་སྤྱི་མཚན་གྱི་རྣམ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་རྣམས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ལྔ་ཡིན་ནོ། །

འགོག་བདེན་གྱི་འགོག་པའི་རྣམ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི། ནང་དང་ཕྱི་དང་ཕྱི་ནང་གཉིས་ཀའི་དངོས་པོ་ལ་མངོན་ཞེན་གྱི་དྲི་མ་རྣམས་སོ་སོར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་འགོག་པས། དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་ནང་དང་ཕྱི་དང་ཕྱི་ནང་གཉིས་ཀའི་སྟོང་པ་ཉིད་གསུམ་ནི་འགོག་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་ལ། དེ་གསུམ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་སྟེ་གསུམ་ནི་འགོག་པའི་རྣམ་པ་དང་། འགོག་བདེན་ཞི་བའི་རྣམ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི། བརྟགས་པའི་བདག་སྟོང་པ་དང་། སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་དང་། དོན་དམ་པ་དང་། འདུས་བྱས་དང་། འདུས་མ་བྱས་དང་། རྟག་པ་དང་ཆད་པའི་མཐའ་དང་། འཁོར་བ་ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པ་དང་། རྟོགས་པའི་ཆོས་དོར་བ་མེད་པ་རྣམས་ལ་

མངོན་པར་ཞེན་པ་དགག་པས། དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ཆེན་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། དོན་དམ་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། འདུས་བྱས་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། འདུས་མ་བྱས་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། མཐའ་ལས་འདས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། དོར་བ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་བརྒྱད་ནི་འགོག་ལྡན་ཞི་བའི་ངོ་བོ་ཡིན་ལ། སྟོང་པ་ཉིད་དེ་བརྒྱད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་སྟེ་བརྒྱད་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། འགོག་ལྡན་གྱ་ནོམ་པའི་རྣམ་པ་ནི། གཞན་གྱིས་ཀུན་ཏུ་བརྟགས་པའི་བྱེད་པ་པོ་དགག་པས། དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་ནི་གྱ་ནོམ་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་ལ། དེ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་གཅིག་དང་། འགོག་ལྡན་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་རྣམ་པ་ནི། ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་སོགས་ཡུལ་དུ་འཁྲུལ་པའི་བདག་ཉིད་བརྟགས་པ་ཙམ་དང་། གཟུགས་ཐུང་སོགས་མཚན་ཉིད་དང་འདས་མ་འོངས་སོགས་དུས་སུ་འཁྲུལ་པ་རྣམས་དགག་པས། དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། རང་གི་མཚན་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དང་མི་དམིགས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་གསུམ་ནི་ངེས་འབྱུང་གི་ངོ་བོའི་རྣམ་པ་ཡིན་ལ། དེ་གསུམ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་སྟེ་གསུམ་དང་། གང་དུ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་རྣམ་པ་ཡོ་ན་དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད། རང་དངོས་དང་གཞན་དངོས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་ཞེན་པ་དགག་པས། དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་

ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་གཅིག་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་འགོག་པའི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ནི་བཅུ་དྲུག་ཡིན་ལ། སྤྱིར་ན་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་སུམ་ཅུ་རྩ་དྲུག་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལྟར་སོ་དྲུག་པོ་བྱང་སེམས་སོ་སྐྱེའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་རྣམས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་རྣམ་པ་སོགས་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པ་ཡིན་གྱི་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་པས་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་དངོས་མ་ཡིན་ལ། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་རྣམས་ནི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་དངོས་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །འོ་ན་སྔར་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཉེར་བདུན་ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་བཞག་པ་ལྟར། འདིར་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་སོ་དྲུག་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་བཞག་དགོས་པ་ལས། ཀུན་འབྱུང་བདེན་པའི་རྣམ་པ་བརྒྱད་ནི། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་གཟུང་བ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་རྟོགས་རིགས་དང་། སྡུག་བསྔལ་བདེན་པའི་རྣམ་པ་དང་པོ་བཞི་མི་རྟག་སོགས་བཞི་རྟོགས་པའི་ཕྱོགས་པ་ནས་བསྟན་པས་དེ་དག་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། འདི་དག་སྟེར་ལམ་ཤེས་ཀྱི་སྐབས་སུ་རྒྱས་པར་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་པ་དེ་ཉིད་རྣམ་པར་བསྒོམ་པའི་སྐབས་ཡིན་པས། དེར་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རྟོགས་རིགས་གཏན་ལ་ཕབ་པ་དེ་འདིར་ཡང་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རྟོགས་རིགས་ཀྱི་རྣམ་པར་བསྒོམ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་མེད་པའི་རྣམ་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། །ཞེས་པ་དང་། ཟློས་པའི་སྐྱོན་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། དེར་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ

པའི་ཕྱོགས་པ་ནས་བསྟན། འདིར་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པའི་ཕྱོགས་པ་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་སྐབས་གཉིས་པར་ཡང་ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་བསྟན། སྐབས་གསུམ་པར་ཡང་ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་བསྟན་པ་གཉིས་ལ་ཟློས་པའི་སྐྱོན་མེད་པ་བཞིན་ནོ། །

རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་རྒྱས་བཤད།

གསུམ་པ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། དེའི་འོག་ཏུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ། ཞེས་སོ། །

ཙ་བ།

དྲན་པ་ཉེར་བཞག་ནས་བཟུང་སྟེ། །
སངས་རྒྱས་རྣམ་པའི་མཐར་ཐུག་རྣམས། །
ལམ་གྱི་བདེན་པའི་རྗེས་མཐུན་པར། །
ཀུན་མཁྱེན་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བས་ནི། །༤
སློབ་མ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་། །
སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་རིམ་བཞིན་ཏེ། །
སུམ་ཅུ་བདུན་དང་སུམ་ཅུ་བཞི། །
སུམ་ཅུ་རྩ་དགུ་དག་ཏུ་བཞེད། །༥

ཅེས་པ་སྟེ། དེའི་དོན་ཡང་སྐབས་དང་པོར་རྣམ་མཁྱེན་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་རྒྱས་པར་ཕབ་པ་དེ་ཉིད་སྒོམ་བྱུང་གིས་སྒོམ་པའི་ཚེ་རྣམ་པ་བརྒྱ་དང་བཅུར་བསྡུས་ནས་བསྒོམ་དགོས་སོ་ཞེས་པའི་དོན་ཏོ། །

དེ་ལྟར་བརྒྱ་དང་བཅུ་ལས། བྱང་སེམས་སོ་སྐྱེའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་རྣམས་ནི་རྣམ་པ་དེ་དག་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པ་ཙམ་ཡིན་པས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་དངོས་མ་ཡིན་ནོ། །ཉན་ཐོས་དང་། བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་གཞི་ཤེས་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་སོ་བདུན། ལམ་ཤེས་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་སོ་བཞི་རྣམས་ཀྱང་། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་དངོས་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ན་རྣམ་མཁྱེན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་འདིར་རྣམ་པ་བརྒྱ་དང་བཅུ་ཡོད་ན་དེ་བདེན་བཞི་གང་གི་རྣམ་པ་ཡིན་ཞེ་ན། ལམ་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་ནི། ལམ་གྱི་བདེན་པའི། ཞེས་པས་བསྟན། འཕགས་པ་གང་གི་རྟོགས་རིགས་ཡིན་ཞེ་ན། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་དེ་ལ་ཀུན་མཁྱེན་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་ནི། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་དང་རྗེས་སུ་མཐུན། ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་ནི་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་དང་རྗེས་སུ་མཐུན། སྟོབས་བཅུ་ལ་སོགས་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཕོ་ནའི་རྟོགས་རིགས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ནི། རྗེས་མཐུན་པ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྟོན་ཏོ། །

འོ་ན་སྔར་རྣམ་པ་ཙམ་ལ་ཀུན་མཁྱེན་གསུམ་དུ་ཕྱེ་ཟིན་བཞིན་

ད༽ སླར་ཡང་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་ལ་ཀུན་མཁྱེན་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་བཞག་པ་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་མཁྱེན་པ་གཞན་གཉིས་མེད་དམ་སྙམ་པའི་ལོག་རྟོག་འབྱུང་སྲིད་པས། དེ་དགག་པའི་ཆེད་དུ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་ཉིད་ལ་ཡང་མཁྱེན་པ་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བའོ། །དེས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་མཁྱེན་པ་གསུམ་ག་ཡོད་པ་གཞུང་འདིས་གྲུབ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་ཚེ་ཡང་མཁྱེན་གསུམ་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་ཕབ། རྣམ་པ་བསྡུ་བའི་ཚེ་ཡང་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་བསྡུས། སྦྱོར་བས་སྒོམ་པའི་ཚེ་ཡང་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་སྦྱོར་བ་བསྒོམས་པས། འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་པའི་ཚེ་ཡང་མཁྱེན་གསུམ་འབྱུང་བ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འོ་ན་སྔར་རྣམ་པ་ཙམ་ལ་ཀུན་མཁྱེན་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་དེ་ལ་ཉན་ཐོས་དང་། རང་རྒྱལ་གྱི་རྟོགས་རིགས་སོ་སོར་ཕྱེ་ནས་སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་ལ་སློབ་མ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སོ་བདུན་དང་རྗེས་མཐུན་པ་ཞེས་སྟོན་ནས། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་དང་རྗེས་མཐུན་པ། ཞེས་མི་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཡིན་སྙམ་ན། འདིར་ནི་སངས་རྒྱས་འཕགས་པས་རིགས་ཅན་གསུམ་ལ་ཆོས་འཁོར་བསྐོར་བའི་བདག་རྐྱེན་དུ་གྱུར་པའི་མཁྱེན་པ་སྟོན་པའི་སྐབས་ཡིན་པས། མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྐུས་

རིགས་ཅན་གསུམ་ལ་ཆོས་འཁོར་སྐོར་བའི་ཚེ། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཅན་དང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་གཉིས་ཀ་ཡང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགེ་འདུན་དུ་བསྡུས་ནས། ཀུན་ཤེས་ཉིད་ཀྱིས་ཉེར་ཞིར་ཁྲིད་པར་མཛད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །འོ་ན་དེའི་ཚེ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཅན་ལ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་མི་སྟོན་པ་ཡིན་ནམ་སྙམ་ན། དེའི་ཚེ་དེ་ལ་སྟོན་ཀྱང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་ལ་གཞི་ཤེས་སྟོན་པའི་ཁོངས་སུ་འདུས་པའི་ཕྱིར། དོན་འདི་ལ་དགོངས་ནས། གླིང་གཞིའི་སྐབས་སུ་ཐེག་དམན་གྱི་དགེ་འདུན་རྣམས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགེ་འདུན་དུ་བསྡུས་ནས་དེ་ཉིད། ཀུན་ཤེས་ཉིད་ཀྱིས་ཉེར་ཞིར་ཁྲིད་པར་མཛད་ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

འགྲེལ་པ་ནི། ཅེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་པའི་མཐར་ཐུག་པ་རྣམས་ནི། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱིས་བསྡུས་པའི་ལམ་གྱི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་པའི་སྒོ་ནས། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་ཐམས་ཅད་ཡར་ལྡན་དུ་བསྡུས་པའི་ཕྱིར། གྲངས་བཞིན་དུ་ཉན་ཐོས་རྣམས་ལ་རྣམ་པ་སུམ་ཅུ་རྩ་བདུན་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་སུམ་ཅུ་རྩ་བཞི་དང་། སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་སུམ་ཅུ་རྩ་དགུར་བཞེད་དོ། །ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །

གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་སོ་སོར་བཤད་པ།

གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་པ་དེ་ལ། དང་པོ། ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ལ་སྡེ་ཚན་བདུན་ཡོད་པ་ལས། དང་པོར་ལུས་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་ལ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པའི་ལམ་ཡིན་ལ། དགོས་པ་བདེན་པ་བཞི་ལ་འཇུག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། དམིགས་པ་ལུས་དང་། ཚོར་བ་དང་། སེམས་དང་། ཆོས་རྣམས་ལ། རྣམ་པ་རང་དང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་བརྟགས་ནས་བསྒོམ་པའི་ཚོགས་ལམ་ཆུང་ངུའི་མངོན་རྟོགས། ངོ་བོ་ཤེས་རབ་ལ་དམིགས་རྣམ་མི་བརྗེད་པའི་དྲན་པའི་མིང་གིས་བཏགས་པ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་སྟེ། དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པའི་རྣམ་པ་བཞིའོ། །དངོས་པོ་ལ་ཡོངས་སུ་རྟོག་པའི་ལམ་དེའི་འོག་ཏུ་དེ་ལྟར་ཞུགས་པ་ལ་བརྩོན་འགྲུས་འབྱུང་བས། གཉིས་པ་རྩོལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ལམ་ལ་མི་དགེ་བ་དང་། དགེ་བ་དག་སྐྱེས་པ་དང་། མ་སྐྱེས་པ་དག་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ཡང་དག་པར་སྤོང་བ་དང་། མི་བསྐྱེད་པ་དང་། སྤེལ་བ་དང་། བསྐྱེད་པའི་རྒྱུའི་ངོ་བོ་བརྩོན་འགྲུས་མཚུངས་ལྡན་བཅས་ཚོགས་ལམ་འབྲིང་གི་ཡང་དག་པར་སྤོང་བའི་རྣམ་པ་བཞིའོ། །བརྩོན་འགྲུས་དང་ལྡན་པ་ནི་སེམས་ལས་སུ་རུང་བ་ཉིད་དུ་བྱེད་པས། གསུམ་པ་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བའི་ལམ་ངོ་བོ་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ། གྲོགས་འདུན་པ་དང་། བརྩོན་འགྲུས་དང་། སེམས་

པ་དང་། དཔྱོད་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྒོང་བའི་འདུ་བྱེད་དང་ལྡན་པ་ཚོགས་ལམ་ཆེན་པོས་བསྡུས་པའི་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་རྐང་པའི་རྣམ་པ་བཞིའོ། །སེམས་ཡོངས་སུ་སྦྱངས་པར་བྱས་པ་ལ་དྲོ་བ་དང་རྩེ་མོའི་སྦྱོར་བ་འབྱུང་བས། བཞི་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པར་སྦྱོར་བའི་ལམ་ལ་དྲོ་བ་དང་རྩེ་མོའི་ངོ་བོ་ཉིད། དད་པ་དང་། བརྩོན་འགྲུས་དང་། དྲན་པ་དང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་དབང་པོའི་རྣམ་པ་ལྔའོ། །དྲོ་བ་ལ་སོགས་པ་ཐོབ་པ་ལ་བཟོད་པ་དང་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་འབྱུང་བས། ལྔ་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་དང་འབྲེལ་བའི་ལམ་ལ་བཟོད་པ་དང་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་གི་ངོ་བོ་ཉིད། དད་པ་དང་། བརྩོན་འགྲུས་དང་། དྲན་པ་དང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱི་རྣམ་པ་ལྔའོ། །དྲོ་བ་ལ་སོགས་པ་བཞི་རྟོགས་པ་ལ་བདེན་པ་མཐོང་བའི་ལམ་འབྱུང་བས། དྲུག་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ལམ་ལ་དྲན་པ་དང་། ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་དང་། བརྩོན་འགྲུས་དང་། དགའ་བ་དང་། ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་དང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་། བཏང་སྙོམས་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་གི་རྣམ་པ་བདུན་ནོ། །བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ལ་དེ་གོམས་པར་བྱེད་པ་སྒོམ་པའི་ལམ་འབྱུང་བས། བདུན་པ་རྣམ་པར་དག་པར་ངེས་པར་འབྱིན་པའི་ལམ་ལ་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་དང་། རྟོག་པ་དང་། ངག་དང་། ལས་ཀྱི་མཐའ་དང་། འཚོ་བ་དང་། རྩོལ་བ་དང་། དྲན་པ་དང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་

བརྒྱད་ཀྱི་རྣམ་པ་བརྒྱད་དེ། དེ་ལྟར་ན་སློབ་མ་ཉན་ཐོས་རྣམས་ལ་ཡོད་པའི་ཀུན་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་ལམ་གྱི་ཡོན་ཏན་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་ནི་སུམ་ཅུ་རྩ་བདུན་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ། ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ལ་གཉེན་པོའི་ལམ་ནི། ཕུང་པོ་ལྔ་ལ་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་དང་། ལྟ་བས་བྱས་པའི་བདག་གིར་ལྟ་བའི་གཉེན་པོ་དང་། ལྟ་བ་དེའི་རྒྱུ་མཚན་གྱི་སྐྱེ་ལྟ་བའི་རྒྱུ་བྱེད་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་གཉེན་པོ་དང་། ཁམས་གསུམ་ལ་བླང་བྱར་སྨོན་པའི་གཉེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུའི་སྤང་བྱ་གསུམ་གྱི་གཉེན་པོའི་ངོ་བོ་གསུམ་ཉིད་ལ་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་སྡུག་བདེན་གྱི་སྟོང་པ་དང་། བདག་མེད་པའི་རྣམ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་དང་པོའོ། །འགོག་པ་དང་། ལམ་གྱི་བདེན་པའི་རྣམ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་གཉིས་པའོ། །སྡུག་བདེན་གྱི་མི་རྟག་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་བ་དང་། ཀུན་འབྱུང་བའི་བདེན་པའི་རྣམ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་གསུམ་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། མཚན་མ་མེད་པ་དང་། སྨོན་པ་མེད་པ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་གསུམ་མོ། །སྤྲུལ་པའི་ལམ་ལ་གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་རྣམ་པར་མ་བཤིག་པ་དང་། རྣམ་པར་བཤིག་པའི་ཕྱིར། གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ནང་གཟུགས་ཅན་དང་། གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པར་འདུ་ཤེས་པས། ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་ཁ་དོག་བཟང་བ་དང་། ངན་པ་རྣམས་ལ་བལྟའོ་ཞེས་བྱ་བ་སྤྲུལ་པའི་སྒྲིབ་པའི་གཉེན་པོར་རྣམ་པར་ཐར་པ་འདི་གཉིས་དང་། གཟུགས་

སྡུག་པ་དང་མི་སྡུག་པ་སྒྱུལ་པ་ལ་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་དགའ་བ་དང་། མི་དགའ་བའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དེ་དག་གི་གཉེན་པོར་སྡུག་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ། གཟུགས་ཅན་གྱི་རྣམ་ཐར་གསུམ་ལས་འདི་མཆོག་ཡིན་པའམ་འཕགས་པ་རྣམས་འདི་ལ་ལན་མང་དུ་གནས་པས་ན། མདོར། ལུས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་ནས་རྫོགས་པར་བྱས་ཏེ་གནས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམ་པར་ཐར་པ་གཅིག་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་རྣམ་པར་ཐར་པའི་རྣམ་པ་གསུམ་མོ། །མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པའི་ལམ་ལ། ཐར་པ་དང་མཐུན་པར་གནས་པའི་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་ཏེ། གཟུགས་མེད་ཞི་བའི་རོ་མྱོང་གི་སྒྲིབ་པ་ལས་གྲོལ་བས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་ཡིན་པ་ལ་གཟུགས་མེད་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་རྣམ་པ་བཞི་དང་། འདོད་ཆགས་སོགས་ཞི་བར་གནས་པའི་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་ལ། ཟག་བཅས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་དང་ཚོར་བ་འགོག་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་རྣམ་པ་གཅིག་སྟེ་དེ་ལྟར་ན་རྣམ་པ་ལྔའོ། །

འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་ལ་བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་ཟག་མེད་ལམ་གྱི་རྟེན་བསམ་གཏན་བཞི་དང་། གཟུགས་མེད་པ་བཞི་དང་། འགོག་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་དག་སྟེ་དགུའོ། །འདིར་འགོག་པའི་སྙོམས་འཇུག་དབུ་མ་པ་དང་མཐུན་པར་བཤད་ཅེས། རོང་སྟོན་གསུངས། སྦྱོང་བའི་ལམ་ལ། སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ལྟ་བུ་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་གཅིག་ལ། ཡུལ་བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་རྟོགས་པས་བསྡུས་པ། ངོ་བོ་

ཉོན་མོངས་དང་མི་ལྡན་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་བཞིའོ། །འདིར་སྦྱོང་བའི་ལམ་ཡང་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ནས་རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་བར་བཅུ་པོ་རེ་རེ་ལ་ཡང་བཞི་བཞིར་དབྱེ་དགོས་པས། དེས་ན་སྟུག་བསྡོལ་ཆོས་བཟོད་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་ཡང་སྦྱོང་ལམ་བཞི་ཚང་བ་ནས་རྒྱུན་མཐའི་ཡེ་ཤེས་གཅིག་ཉིད་ལ་ཡང་སྦྱོང་ལམ་བཞི་ཚང་བའི་བར་རོ་ཞེས་གསུངས། སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་ལམ་ལ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་བསྒྲོད་པའི་ཐབས་ལམ་མ་ལུས་པ་བསྡུས་པའི་རྫོགས་པ་སྨྲིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྣམ་པ་བཅུ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་ལམ་གྱི་བདེན་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་སུམ་ཅུ་ཙ་བཞིའོ། །

གསུམ་པ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་ནི། སྟོབས་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ནི། རྟོགས་རིགས་ཤེན་ཏུ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་འཕགས་པ་གཞན་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལམ་གཅིག་པུ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་སྟེ་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་མ་ལུས་པ་དང་། ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་སྟེ་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་དང་། མོས་པ་སྣ་ཚོགས་ཏེ་སེམས་ཅན་གྱི་བསམ་པའི་ཚུལ་དང་། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དུ་མ་སྟེ་ཆགས་འཇིག་སོགས་དང་། དབང་པོ་མཆོག་དང་མཆོག་མ་ཡིན་པ་སྟེ་རྣོ་རྟུལ་སོགས་དང་། ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བའི་ལམ་སྟེ་

བྱང་ཆུབ་གསུམ་བགྲོད་པའི་ལམ་སོགས་དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བ་སྟེ་བསམ་གཏན་དང་སྙོམས་འཇུག་གི་རབ་དབྱེ་དང་། སྔོན་གྱི་གནས་རྗེས་སུ་དྲན་པ་སྟེ་ཚེ་རབས་སྔ་མ་རྣམས་དང་། འཆི་འཕོ་དང་སྐྱེ་བ་སྟེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱེ་འཆིའི་ཚུལ་དང་། ཟག་པ་ཟད་པ་སྟེ་ཟག་པ་ཟད་པའི་ངོ་བོ་དང་ཐབས་མ་ལུས་པ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་ཀྱི་རྣམ་པ་བཅུ་དང་། དེ་ལ་སྟོབས་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་མངོན་མཐོའི་ལམ་དང་། ཕྱི་མ་རྣམས་ཀྱིས་ངེས་ལེགས་ཀྱི་ལམ་སྟོན་པར་གསུངས། འཁོར་གྱི་དབུས་སུ་ང་ནི་སངས་རྒྱས་སོ་ཞེས་བདག་ཉིད་ཞལ་གྱིས་འཆེས་པ་སྟེ་དམ་བཅས་པ་དང་། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ཐར་པའི་བར་ཆད་བྱེད་པ་ཉིད་དུ་བརྗོད་པ་དང་། ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་ལམ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཉིད་དུ་རབ་ཏུ་བསྟན་པ་དང་། བདག་ཉིད་ཀྱི་ཟག་པ་ཟད་པ་ཉིད་དུ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་ལ་ཆོས་མཐུན་གྱི་རྒོལ་བ་པོ་མེད་པས་མི་འཇིགས་པའི་རྣམ་པ་བཞི་དང་། དམིགས་ཡུལ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་དང་། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དང་། ཡུལ་གྱི་སྐད་ཐ་དད་དང་། རྫས་ཡོད་བཏགས་ཡོད་སོགས་ཆོས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའི་ཡུལ་ལ་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་བཤད་བྱ་ཆོས་དང་། དོན་དང་། འཆད་བྱེད་ངེས་པའི་ཚིག་དང་། སྤོབས་པ་སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་པའི་རྣམ་པ་བཞི་དང་། སྐུ་ལ་འཁྲུལ་པ་དང་། གསུང་ལ་ཅ་ཅོ་དང་། ཐུགས་ལ་དྲན་པ་ཉམས་པ་དང་། ཐུགས་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་

དང་། འཕོར་འདས་ལ་ཐ་དད་པ་ཉིད་ཀྱི་འདུ་ཤེས་དང་། སོ་སོར་མ་བརྟགས་པར་གདུལ་བྱ་ཡལ་བར་འདོར་བའི་བཏང་སྙོམས་མི་མངའ་བའི་སྤྱོད་པ་མ་འདྲེས་པའི་རྣམ་པ་དྲུག་དང་། ཆོས་སྟོན་པའི་འདུན་པ་དང་། གདུལ་བྱའི་བྱ་བ་སྒྲུབ་པའི་བརྩོན་འགྲུས་དང་། མི་བརྗེད་པའི་དྲན་པ་དང་། ཆོས་ཉིད་ལ་རྩེ་གཅིག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་། སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ལས་ཉམས་པ་མི་མངའ་བའི་རྟོགས་པ་མ་འདྲེས་པའི་རྣམ་པ་དྲུག་དང་། སྐུ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱི་ཕྲིན་ལས་རྣམས་ཀྱི་ཀུན་སློང་ཡེ་ཤེས་སྔོན་དུ་འགྲོ་ཞིང་། དུས་ཀྱི་ཀུན་སློང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་ཕྲིན་ལས་ཀྱི་རྣམ་པ་གསུམ་དང་། འདས་པ་དང་། མ་འོངས་པ་དང་། ད་ལྟར་བྱུང་བ་ལ་ཉོན་སྒྲིབ་སྤངས་པས་མ་ཆགས་པ་དང་ཤེས་སྒྲིབ་སྤངས་པས་མ་ཐོགས་པར་འཇུག་པའི་ཡེ་ཤེས་མ་འདྲེས་པའི་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། དེ་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་རྣམ་པ་དག་དང་། དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་གཞན་དོན་དུ་དེ་བཞིན་ཉིད་སྟོན་པར་མཚུངས་པས། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བཤད་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་དང་། འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ཇི་ལྟར་བཞེད་པ་བཞིན་མངའ་དབང་བསྒྱུར་བའི་ཡེ་ཤེས་ནི། རང་བྱུང་གི་རྣམ་པ་དང་། ཇི་ལྟ་ཇི་སྙེད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་ཡེ་ཤེས

ནི། སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་དང་གསུམ་སྟེ། དང་པོ་ནི་ཇི་ལྟ་མཁྱེན་པ་དང་། གཉིས་པ་ནི་ཇི་སྙེད་མཁྱེན་པ། གསུམ་པ་ནི་ཐུན་མོང་ངོ་། །དེ་ལྟར་ན་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་ལམ་གྱི་རྟེན་ཅན་གྱི་རྣམ་པ་སུམ་ཅུ་རྩ་དགུའོ། །

སྤྱིའི་དོན་བསྡུ་ནི།

མཁྱེན་པ་གསུམ་ཡོད་པ་དེ་ལ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཉེར་བདུན་ནི། ཉན་ཐོས་སོགས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་མཉམ་གཞག་ཏུ་བསྒོམ་པར་བྱ་བའི་རྣམ་པ་ཡིན་པས་ཟག་པ་མེད་པ་དང་། གཞན་དོན་གྱི་ཆེད་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་རྣམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དག་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་སུམ་ཅུ་སོ་དྲུག་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་གཞན་དོན་དུ་སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱུ་ཉོན་མོངས་པ་ཤེན་ཏུ་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་བརྒྱ་དང་བཅུ་ནི། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པའི་བག་ཆགས་བཅས་ཏེ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྤངས་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་མངའ་བརྙེས་པའི་ཕྱིར་ཟག་པ་མེད་པ་ཁོ་ན་དག་ཡིན་ཏེ། རྣམ་

པ་རྣམས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྡོམས་ན་རྣམ་པ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་རྩ་གསུམ་ཡོད་དོ་ཞེས་སོ། །

སྦྱོར་བ་བཤད་པ།

སྒོམ་པ་ལ་སྦྱོར་བ་པོའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག

གཉིས་པ། རྣམ་པ་སྒོམ་པའི་སྦྱོར་བ་ལ་འཇུག་པ་པོའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་ལ། མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། སྦྱོར་བ་ཁྱད་པར་ཅན་དག་གི་རྣམ་པ་རྣམས་སྒོམ་དགོས་ན། སྦྱོར་བ་དེ་དག་ཀྱང་སྦྱོར་བ་པོ་བསྟན་པ་མེད་པར་ཇི་ལྟར་སྒོམ་པའི་ཚུལ་བརྗོད་པར་མི་ནུས་པས། སྦྱོར་བའི་སྔོན་དུ་ཡུམ་མཉན་པ་ལ་སོགས་པའི་སྣོད་སྦྱོར་བ་པོ་བསྟན། ཞེས་སོ། །

རྩ་བ།

སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་ལྷག་པར་བྱས། །
དེ་ལ་དགེ་བའི་རྩ་བ་བསྐྱེད། །
དགེ་བའི་བཤེས་ཀྱི་མགོན་བཅས་པ། །
འདི་མཉན་པ་ཡི་སྣོད་ཡིན་ནོ། །༦
སངས་རྒྱས་བསྙེན་དང་ཀུན་འདྲི་དང་། །
སྦྱིན་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་སོགས་སྤྱོད་པས། །

ལེན་དང་འཛིན་པ་ལ་སོགས་པའི། །
སྟོད་དུ་དམ་པ་རྣམས་བཞེད་དོ། །༧

ཞེས་སོ། །འགྲེལ་པ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། འདས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་སྦྱིར་དགེ་བའི་རྩ་བ་བསྐྱུན་ཅིང་འཁོར་གསུམ་རྣམ་པར་དག་པས་སྦྱངས་པ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ལ་ལུས་ཀྱིས་ཕྱག་དང་། ངག་གིས་བསྟོད་པ་ལ་སོགས་པའི་བསྙེན་བཀུར་གྱིས་མཉེས་པར་བྱ་བ་དང་། ཐེ་ཚོམ་གྱི་དོན་ཡོངས་སུ་འདྲི་བ་དང་། སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བཅུ་ཚུལ་བཞིན་སྒྲུབ་པ་དང་ལྡན་པ་དང་། ཕྱིའི་རྐྱེན་ཐེག་ཆེན་གྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དག་གིས་རྗེས་སུ་བཟུང་སྟེ་ཕྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་དང་ལྡན་པའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་རྣམས་ནི། གོ་རིམ་ཇི་ལྟ་བར་རྣམ་པ་བརྒྱ་བདུན་དུ་རྩ་གསུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་ཡུམ་མཁྱེན་གསུམ་འདིའི་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་མཉན་པ་དང་། ཚིག་བློ་ལ་འཛིན་པ་དང་། དོན་མི་བརྗེད་པ་དང་། ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་སྣོད་ཡིན་པར་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པ་བཞེད་དོ། །ཞེས་སོ། །འདིའི་དོན་གང་ཟག་གཅིག་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུན་ལ་དང་པོར་ཡུམ་ཉན་པ་དང་། དེ་ནས་ཚིག་བློ་ལ་ལེན་པ་དང་། དེ་ནས་དོན་མི་བརྗེད་པར་འཛིན་པ་སྟེ། གསུམ་ནི་མཁྱེན་གསུམ་ལ་ཐོས་པ་བྱེད་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ལ། དེ་ནས་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི་རྣམ་པ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་རྩ་གསུམ་དུ་བསྡུས་ནས་སེམས་པར་བྱེད་པའི་

བསམ་བྱུང་གི་གང་ཟག་ཡིན་པས་དེས་སྦྱོར་བ་སྒོམ་པ་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །མདོར་ན་འདིར་བསྟན་གྱི་གང་ཟག་དང་པོ་གསུམ་ནི་སྐབས་དང་པོ་གསུམ་དུ་བསྟན་པའི་མཁྱེན་གསུམ་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་དབབ་པའི་གནས་སྐབས་ཡིན་ལ། བཞི་པ་ནི་དེ་དག་རྣམ་པར་བསྒྲུ་བའི་གནས་སྐབས་ཡིན་པས་ད་དུང་སྦྱོར་བའི་ཡོན་ཏན་དང་། སྐྱོན་དང་མཚན་ཉིད་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་འཇུག་པར་བྱ་དགོས་སོ། །

དེས་རྣམ་པ་དེ་སྒོམ་པའི་སྦྱོར་བ་ལ་འཇུག་པའི་ཚུལ།

གསུམ་པ་གང་ཟག་དེས་རྣམ་པ་དེ་སྒོམ་པའི་སྦྱོར་བ་ལ་འཇུག་ཚུལ་ནི། འོ་ན་གང་ཟག་བཞི་པོ་དེ། ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་དབབ་པའི་དོན་རྣམ་པར་བསྒྲུས་ནས་སྦྱོར་བ་བསྒོམ་པ་ལ་འཇུག་དགོས་ན། ཡུལ་ཅན་སྦྱོར་བ་དེ་ལ་དབྱེ་ན་དུ་ཡོད་ཅེ་ན། ཉི་ཤུ་ཡོད་དོ་ཞེས་བསྟན་པ་ལ། མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། དེ་ལྟར་སྦྱོར་བ་པོ་བསྟན་ནས་སྦྱོར་བ་རང་གི་ངོ་བོ་བསྟན། ཞེས་སོ། །

ཅེ་ན།

གཟུགས་ལ་སོགས་ལ་མི་གནས་ཕྱིར། །
དེ་ལ་སྦྱོར་བ་བཀག་པའི་ཕྱིར། །
དེ་ཡི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཟབ་ཕྱིར། །
དེ་རྣམས་གཏིང་དཔག་དཀའ་བའི་ཕྱིར། །༤

དེ་དག་ཚད་ནི་མེད་ཕྱིར་དང་། །
ཚོགས་ཆེན་ཡུན་རིང་རྫོགས་པའི་ཕྱིར། །
ལུང་བསྟན་ཕྱིར་མི་ལྡོག་ཉིད་དང་། །
ངེས་འབྱུང་བར་ཆད་མེད་བཅས་དང་། །༩
བྱང་ཆུབ་ཉེ་དང་མྱུར་བ་དང་། །
གཞན་དོན་འཕེལ་མེད་འགྲིབ་མེད་ཕྱིར། །
ཆོས་དང་ཆོས་མིན་སོགས་མི་མཐོང་། །
གཟུགས་སོགས་བསམ་མི་ཁྱབ་མི་མཐོང་། །༡༠
གཟུགས་སོགས་དེ་ཡི་མཚན་མ་དང་། །
དེ་ཡི་ངོ་བོ་རྣམས་མི་རྟོག །
འབྲས་བུ་རིན་ཆེན་སྦྱིན་བྱེད་དང་། །
དེ་ནི་དག་པ་མཚམས་དང་བཅས། །༡༡

ཞེས་སོ། །འགྲེལ་པ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་མི་གནས་པ་སྟེ་ཡུལ་གཟུང་བར་མངོན་པར་མ་ཞེན་པ་དང་། གཟུགས་སོགས་དེ་དག་ལ་མི་སྦྱོར་བ་ཉིད་སྦྱོར་བ་ཡིན་པ་སྟེ་ཡུལ་ཅན་འཛིན་པར་མངོན་པར་མ་ཞེན་པ་དང་། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ན་སྟེ་གཞིའི་ཆོས་ཉིད་ཟབ་པ་དང་། ལམ་གྱི་ཆོས་ཉིད་གཏིང་དཔག་དཀའ་བ་དང་། རྣམ་པའི་ཆོས་ཉིད་

ཚད་མེད་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟར་རྟོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་གྲངས་ཇི་ལྟ་བཞིན་དུ་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཉམ་གཞག་ནི། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་མི་གནས་པའི་སྦྱོར་བ་དང་། མི་སྦྱོར་བའི་སྦྱོར་བ་དང་། ཟབ་པའི་སྦྱོར་བ་དང་། གཏིང་དཔག་དཀའ་བའི་སྦྱོར་བ་དང་། ཚད་མེད་པའི་སྦྱོར་བ་སྟེ་རང་བཞིན་གྱི་སྦྱོར་བ་ལྔ་ནི་ཚོགས་ལམ་ནས་རྒྱུན་མཐའི་བར་དང་། གནས་སྐབས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ལ་སྔ་མ་རྣམས་དོན་དང་། ཕྱི་མ་རྣམས་མིང་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་བསྟན་པ་ལ། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་སྤྱོད་པའི་ཚེ་སྐྲག་པ་སྐྱེ་སྲིད་པའི་སྒྲུབ་པ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་སྤྱོད་པའི་ཚེ། མི་སྐྲག་པའི་སྒྲུབ་པ་དང་། ཤེར་ཕྱིན་ཐོས་ནས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པར་མྱུར་དུ་ཡང་དག་པར་འཛིན་པའི་སྒྲུབ་པ་དང་། བདུད་བཞི་དང་ཉན་རང་གི་ས་ཡིས་བར་ཆད་ཀྱི་ཆོས་སྤོང་བའི་སྒྲུབ་པ་དང་། རྟག་ཏུ་ཟབ་མོའི་ཆོས་བསྒོམ་པའི་སྒྲུབ་པ་དང་། ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་གསར་དུ་ཐོབ་པ་ཀུན་གྱི་རྟེན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་དང་། མྱུར་དུ་འབྲས་བུ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་མངོན་པར་འགྲུབ་པར་འགྱུར་བའི་སྒྲུབ་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རབ་ཏུ་བསྐོར་བའི་སྒྲུབ་པ་དང་། གཟུགས་སོགས་འཕེལ་བ་དང་འགྲིབ་པ་མི་མཐོང་བའི་སྒྲུབ་པ་དང་། འདོད་པའི་ཁམས་སོགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་མི་དམིགས་པའི་སྒྲུབ་པ་དང་། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་རྣམ་པར་རློམ་པ་མེད་པའི་སྒྲུབ་པ་དང་། གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་། དེའི་མཚན་མ་སྤྱི་སོགས་དང་། དེའི་ངོ་བོ་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་མི་

རྫོག་པའི་སྒྲུབ་པ་དང་། འབྲས་བུ་དང་པོ་མཐོང་བ་རྒྱུན་ཞུགས་སོགས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་སྒྲུབ་པ་དང་། གཟུགས་སོགས་སྒྲིབ་པ་རྣམ་པར་དག་པའི་སྒྲུབ་པ་དང་། ཡུམ་འདྲི་བ་སོགས་ལ་ཟླ་བ་དང་ལོ་སྐོར་དུ་མངོན་པར་བརྩོན་པ་མི་འདོར་བའི་སྒྲུབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲུབ་པའི་རྣལ་འབྱོར་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱིས་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་བྱང་སེམས་དབང་རྟུལ་ཚོགས་ལམ་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ནི། ཚོགས་ཆེན་པོས་དུས་ཡུན་རིང་མོ་ཞིག་ནས་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་བའི་སྦྱོར་བ་ཡིན་པ་དང་། དེ་བཞིན་བྱང་སེམས་དྲོད་ཀྱི་ནི། ལུང་བསྟན་ཐོབ་པའི་སྦྱོར་བ་དང་། རྩེ་མོའི་ནི། ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་ཉིད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་དང་། བཟོད་པའི་ནི། ངེས་པར་འབྱུང་བའི་སྦྱོར་བ་དང་། ཆོས་མཆོག་གི་ནི། བར་ཆད་མེད་པའི་སྦྱོར་བ་དང་། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་ནི། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་ཉེ་བའི་སྦྱོར་བ་དང་། ས་གཉིས་པ་ནས་བདུན་པའི་བར་གྱི་ནི། མྱུར་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་སྦྱོར་བ་དང་། ས་བརྒྱད་པའི་ནི། གཞན་གྱི་དོན་གྱི་སྦྱོར་བ་དང་། འཕེལ་བ་དང་འགྲིབ་པ་མེད་པའི་སྦྱོར་བ་དང་། ཆོས་དང་ཆོས་མ་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པར་མི་དམིགས་པའི་སྦྱོར་བ་དང་། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་རྣམ་པ་འགོག་པའི་སྦྱོར་བ་དང་། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོར་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་སྦྱོར་བ་དང་། ས་དགུ་པའི་ནི། འབྲས་བུ་རིན་པོ་ཆེ་སྦྱིན་པའི་སྦྱོར་བ་དང་། ས་བཅུ་པའི་ནི། རྣམ་པར་དག་པའི་སྦྱོར་བ་

དང་། བྱང་སེམས་སོ་སྐྱེའི་རྣལ་འབྱོར་ནི། ས་མཚམས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་དང་རྣམ་པ་བཅོ་ལྔ་སྟེ་སྦྱོར་བ་ཉི་ཤུ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །ས་མཚམས་ཀྱང་སློབ་དཔོན་རང་གི་དགོངས་པ་ལྟར་བྲིས་པའོ། །

སྦྱོར་བའི་ཡོན་ཏན།

བཞི་པ་སྦྱོར་བ་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྟོན་དུ་ཤེས་དགོས་པའི་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་ལ་གསུམ་སྟེ། ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཡོན་ཏན། དོར་བར་བྱ་བའི་སྐྱོན། ཤེས་པར་བྱ་བའི་མཚན་ཉིད་དོ། །དང་པོ་ལ་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། ཡོན་ཏན་མཐོང་བ་སྔོན་དུ་བཏང་ནས་སྦྱོར་བ་རྣམས་ལ་ཤིན་ཏུ་གོམས་པར་བྱེད་པས་སྦྱོར་བའི་འོག་ཏུ་དེ་དག་གི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པ། ཞེས་སོ། །

རྩ་བ།

བདུད་ཀྱི་མཐུ་བཅོམ་ལ་སོགས་པ། །

ཡོན་ཏན་རྣམ་པ་བཅུ་བཞི་འོ། །

ཞེས་སོ། །འགྲེལ་པ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། དང་པོ་འབྲས་བུ་རྣམས་དང་། ཕྱི་མ་རྒྱུ་རྣམས་སྟོན་པ་ནི་རྣམ་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བསྒོམ་པ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བའི་བྱང་སེམས་ལ་བདུད་ཀྱི་མཐུ་བཅོམ་པའི་ཡོན་ཏན་དང་། དུས་རྟག་ཏུ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་དགོངས་ཤིང་མཁྱེན་པ་ཉིད་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་ཉིད་དུ་མཛད་པ་དང་། ཡང་དག་

པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་ཉེ་བར་གྱུར་པ་དང་། དོན་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་དང་མྱུར་བ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་དང་། ཤེར་ཕྱིན་སྤྱོད་པའི་ཡུལ་ལ་དཔྱད་པ་སྟེ་བྱང་ཕྱོགས་སོགས་བསྟན་པ་དང་། ཟག་པ་མེད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་སྨྲ་བའི་སྐྱེས་བུ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་དང་། རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལས་བདུད་ལས་ཀྱིས་མི་ཕྱེད་པ་ཉིད་དང་། སྦྱིན་སོགས་ཀྱི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཞན་རང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་སྐྱེ་བ་དང་། སྔོན་གྱི་སྨོན་ལམ་སོགས་དམ་བཅས་པའི་དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སྒྲུབ་པ་དང་། སྟོབས་ལ་སོགས་པ་འབྲས་བུ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང་། ཆོས་སྟོན་པ་ལ་སོགས་པས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་སྒྲུབ་པ་དང་། ཚེ་རབས་གཞན་དུ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཚང་བར་ངེས་པར་ཐོབ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་འབྱུང་སྟེ། དེ་ཡང་གྲངས་བཞིན་དུ་རྒྱུའི་གནས་སྐབས་སུ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་ཏེ་ནུས་པ་བསྐྱེད་པ་ཐོབ་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་དགོངས་ཤིང་མཁྱེན་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན་གྱིས་གཟིགས་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱུའི་ནུས་པ་ཉེ་བར་གྱུར་པ་ཉིད་དང་། བསྟོད་བཀུར་བསྔགས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཕན་ཡོན་ཆེན་པོ་ཐོབ་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྨིན་པ་སོགས་ཀྱི་བྱ་བ་བྱེད་པ་དང་། གཉིས་པོའི་ཆོས་ལམ་ཤེས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་གཏམ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བརྗོད་པ་དང་། མགོན་དང་

བཅས་པའི་བྱ་བ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གྲོགས་མཛད་པ་དང་། ཆོས་ཚོལ་བའི་དགའ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་པ་ཐོབ་པ་དང་། སྦྱོར་བ་དང་ལྡན་པའི་བྱང་སེམས་དེའི་དམ་བཅས་པའི་ཚིག་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་ཐོབ་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་ཟབ་མོ་མངོན་པར་འདོད་པ་ཐོབ་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་ནུས་པ་ཐོབ་པ་དང་། ད་ལྟ་ཡང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཚང་བར་རྙེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་དག་ཕྱིན་ཅི་ལོག་མ་ལོག་པའི་རྣམ་པའི་སྦྱོར་བ་བསྒོམ་པ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་ལ་འབྱུང་ཞིང་འཐོབ་པས་སྦྱོར་བའི་ཡོན་ཏན་བཅུ་བཞི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །

འདི་ནི་ད་ལྟར་སྦྱོར་བ་རང་ལ་ཡོད་པའི་ཡོན་ཏན་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས། བདུད་ཀྱི་མཐུ་བཅོམ་པ་ལ་སོགས་པ་མ་འོངས་པ་ན་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་ཡོན་ཏན་དཔོག་པར་བྱེད་པ་རྒྱུ་ཚོགས་གྲངས་ཚང་གི་རྟགས་ལས་འབྲས་བུ་འབྱུང་རུང་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གོ། །འོ་ན་མ་འོངས་པ་ན་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་འདིར་སྦྱོར་བའི་ཡོན་ཏན་དུ་བཤད་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་སྙམ་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེས་མཁྱེན་གསུམ་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་པ་དང་། དེ་ཉིད་རྣམ་པར་བསྒྱུ་བ་དང་། དེ་ཉིད་སྦྱོར་བས་བསྒོམ་དགོས་པར་བསྟན་པ་ན། བྱང་སེམས་དབང་རྟུལ་འགའ་ཞིག་སེམས་ཞུམ་པར་འགྱུར་བས། དེ་བསལ་ནས་ཕན་ཡོན་གྱི་སྒོ་ནས་སྤྲོ་བ་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་སའི་ཡོངས་སྦྱོང་མང་པོ་བསྟན་ནས་ས་བཅུ་པ

འབྲས་བུའི་སྒོ་ནས་བཤད་པ་དང་། སྒོམ་ལམ་རྩེ་སྦྱོར་སྒོམ་སྤོང་གི་གཉེན་པོའི་ལྡོག་པ་ནས་བསྟན་ནས། བར་ཆད་མེད་པའི་རྩེ་སྦྱོར་བསོད་ནམས་མང་པོའི་ལྡོག་པ་ནས་བསྟན་པ་བཞིན་ནོ། །

སྦྱོར་བའི་སྐྱོན།

གཉིས་པ་དོར་བར་བྱ་བའི་སྐྱོན་ནི། དེ་ལྟར་སྦྱོར་བ་བསྒོམས་པ་ལས་ཡོན་ཏན་འབྱུང་བར་ཤེས་ནས་སྒྲོ་བ་སྐྱེས་ཀྱང་གནས་སྐབས་སུ་བར་དུ་གཅོད་པར་བྱེད་པའི་སྐྱོན་ངོ་མ་ཤེས་ན་སྦྱོར་བ་མཐར་ཕྱིན་པར་མི་འགྱུར་བས། སྐྱོན་འདི་དང་འདི་དག་ནི་སྦྱོར་བ་སྒོམ་པ་ལ་བར་དུ་གཅོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་ཤེས་ནས་སྤོང་དགོས་སོ་ཞེས་སྟོན་པ་ལ། མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། ཡོན་ཏན་བཤད་ཟིན་པ་དེའི་འོག་ཏུ་ཡང་སྐྱོན་གང་ཞིག་ཡོངས་སུ་སྤངས་པས་སྦྱོར་བ་རྣམས་བསྒོམ་པར་བྱ་བ་ལ་སྦྱོར་བའི་བར་ཆད་བྱེད་པའི་སྐྱོན་གང་དག་ཅིག་ཡིན་ཅེ་ན། དེ་དག་གི་བར་ཆད་དུ་འགྱུར་བའི་སྐྱོན་བསྟན་པ། ཞེས་སོ། །

རྩ་བ།

སྐྱོན་ནི་བཅུ་ཚན་བཞིར་བཅས་པ། །

རྣུག་ཏུ་ངེས་པར་རྟོགས་པར་བྱ། །༧༡

ཞེས་སོ། །འགྲེལ་པ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ་སྤོབས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ

ལ། ཚོགས་ཆེན་པོས་ཡུན་རིང་མོ་ཞིག་ནས་ཡུམ་ཤེས་པ་ཐོས་པ་ན་དེས་སྐྱོ་བ་དང་། སྤོབས་པ་ཧ་ཅང་མྱུར་བ་ཉིད་ཀྱིས་སྔོན་དང་ཕྱི་མར་མ་དཔྱད་པར་ཤེས་པར་རློམ་པ་དང་། གནས་ངན་ལེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ལ་དགོད་པ་ལ་སོགས་པ་ལུས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་གྱིས་གཡེང་བ་དང་། ཡུལ་ལ་དགའ་བའི་ཆགས་པ་སོགས་སེམས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་གྱིས་གཡེང་བ་དང་། རིགས་པ་མ་ཡིན་པ་རྩེ་བ་དང་དགོད་པ་ལ་སོགས་པས་བསྐྱེད་པའི་ཁ་ཏོན་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་སྤོང་བའི་རྒྱུ་བདུན་ནི། བདག་ལུང་མ་བསྟན་ཏོ་ཞེས་ཡུམ་ལས་ཕྱིར་ཕྱོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་འཛིན་པ་ཉིད་དང་། རྒྱུ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཉམས་པ་སྟེ་ཐེག་ཆེན་སྤངས་ནས་ཐེག་པ་གཞན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱུར་འདོད་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་སྤངས་པས་གྲུ་ནོམ་པའི་འབྲས་བུའི་རོ་མྱོང་བ་ལས་ཉམས་པ་དང་། ཡུམ་ཐེག་ཆེན་དུ་མི་འཛིན་པ་དམན་པའི་སྡེ་སྣོད་འཛིན་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཐེག་པའི་མཆོག་ཀུན་ཏུ་འཛིན་པ་ཉམས་པ་དང་། རྟག་ཏུ་ཆེད་དུ་བྱ་བ་གཞན་དོན་ལས་ཉམས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བཅུ་ཚན་དང་པོའོ། །

ཡུམ་དོར་བས་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་འབྲེལ་བ་ཉམས་པ་དང་། གོང་ན་མེད་པའི་བདེ་བ་ཆོས་དང་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པ་དང་སྤྲུལ་པའི་སྐུ་ཐོབ་པ་ལས་ཉམས་པ་དང་། རྣམ་པར་གཡེང་བ་བརྒྱད་ནི། བུད་མེད་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་རྣམ་པ་མང་པོ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྤོབས་པ་འབྱུང་བ་དང་། ཡི་

གེར་འབྲི་བ་ལ་ཡུམ་འཛིན་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་། དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་ཡུམ་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་། ཡི་གེ་བྲིས་ཟིན་པ་ལ་ཡུམ་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་། ཡི་གེ་མེད་པ་ལ་ཡུམ་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་། ཡུལ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཆགས་སྡང་གི་མཚན་མ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། རྙེད་པ་དང་བཀུར་སྟི་དང་ཚིགས་སུ་བཅད་པའི་རོ་མྱོང་བ་དང་། ལམ་མ་ཡིན་པ་བདུད་ཀྱིས་བྱས་པའི་བསྟན་བཅོས་ལོག་པ་ལས་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ཚོལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བཅུ་ཚན་གཉིས་པའོ། །དེ་དག་ནི་རང་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་རྐྱེན་ཉི་ཤུ་ཡིན་པར་གསུངས།

མཐུན་རྐྱེན་མ་ཚང་བ་ཉེར་གསུམ་ནི། ཀྲངས་བཞིན་དུ་ཉན་པ་པོ་དང་འཆད་པོ་དག་སྔ་མ་དང་ཕྱི་མ་གང་ཡང་རུང་བ་དང་མངོན་པར་འབྲེལ་བས། ཉན་པ་པོ་འདུན་པ་ཆེ་བ་དང་། འཆད་པོ་སྙོམས་ལས་ཆེ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཚོགས་པའི་ཚོས་ལས་ཉམས་པ་དང་། ཉན་པ་པོ་ཡུལ་འདིར་འདོད་པ་དང་། འཆད་པ་པོ་ཡུལ་གཞན་དུ་འགྲོ་བར་འདོད་པས་འདུན་པའི་ཡུལ་ཐ་དད་པས་ཉམས་པ་དང་། ཉན་པ་པོ་འདོད་ཆེན་ཆུང་བ་དང་། འཆད་པ་པོ་འདོད་ཆེན་ཆུང་བ་མ་ཡིན་ཉིད་ཀྱིས་ཉམས་པ་དང་། ཉན་པ་པོ་སྦྱངས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་དང་། འཆད་པ་པོ་དེ་དང་མི་ལྡན་པ་དག་དང་། ཉན་པ་པོ་དགེ་བའི་ཚོས་ཅན་དང་། འཆད་པ་པོ་དགེ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཚོས་ཅན་ཉིད་དང་། ཉན་པ་པོ་གཏོང་བ་ལ་དགའ་བ་དང་། འཆད་པ་པོ་སེར་སྣ་བྱེད་

པ་དང་། ཉན་པ་པོ་སྨྲིན་པ་བྱེད་པ་དང་། འཆད་པ་པོ་མི་ལེན་པ་དང་། ཉན་པ་པོ་མགོ་སྨྐོས་པས་གོ་བ་དང་། འཆད་པ་པོ་རྣམ་པར་སྤྲོས་པས་གོ་བ་ཉིད་དང་། ཉན་པ་པོ་མདོ་ལ་སོགས་ཆོས་མངོན་པར་ཤེས་པ་དང་། འཆད་པ་པོ་མངོན་པར་མི་ཤེས་པ་ཉིད་དང་། ཉན་པ་པོ་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་དང་ལྡན་པ་དང་། འཆད་པ་པོ་དེ་དང་མི་ལྡན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བཅུ་ཚན་གསུམ་པའོ། །

དེ་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་ཉན་པ་པོ་ཐབས་ལ་མཁས་པ་དང་། འཆད་པ་པོ་ཐབས་མ་ཡིན་པ་ལ་མཁས་པ་དང་། ཉན་པ་པོ་གཟུངས་ཐོབ་པ་དང་། འཆད་པ་པོ་དེ་མ་ཐོབ་པ་དག་དང་། ཉན་པ་པོ་ཡུམ་ཡི་གེར་འབྲི་འདོད་པ་དང་། འཆད་པ་པོ་དེ་ཡི་གེར་འབྲི་མི་འདོད་པ་དག་དང་། ཉན་པ་པོ་འདོད་པའི་འདུན་པ་དང་བྲལ་བ་དང་། འཆད་པ་པོ་དེ་དང་མ་བྲལ་བའི་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་བཞི་དང་། རང་གཅིག་པུ་དང་འབྲེལ་བ་གཞན་དོན་དུ་ངན་སོང་གི་འགྲོ་བ་ལ་ཡིད་ཕྱིར་ཕྱོགས་པ་དང་། རང་དོན་དུ་བདེ་འགྲོར་འགྲོ་བ་ལ་ཡིད་བདེ་བ་སྟེ་གཉིས་དང་། དཔོན་སློབ་གཉིས་ཀ་དང་འབྲེལ་པ་བདུན་ནི། འཆད་པ་པོ་དང་ཉན་པ་པོ་དག་སྡུམ་དང་ཕྱི་མ་གང་ཡང་རུང་བ་དང་འབྲེལ་བས་གྲངས་བཞིན་དུ་འཆད་པ་པོ་གཅིག་པུ་དང་། ཉན་པ་པོ་འཁོར་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་ཉིད་དང་། འཆད་པ་པོ་གོ་སྐབས་མི་འབྱེད་པ་ཉིད་དང་། ཉན་པ་པོ་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བར་འདོད་པ་ཉིད་དང་། འཆད་པ་པོ་ཟང་ཟིང་ཙུང་ཟད་ཙམ་འདོད་པ་ཉིད་དང་། ཉན་པ་པོ་དེ་སྦྱིན་པར་མི་འདོད་པ་ཉིད་དང་། འཆད་པ་

པོ་སྲོག་གི་བར་ཆད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱོགས་སུ་དང་། ཉན་པ་པོ་དེ་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱོགས་སུ་འགྲོ་བ་བཞི་སྟེ་བཅུ་ཚན་བཞི་པའོ། །

དེ་བཞིན་དུ་འཆད་པ་པོ་སྨུ་གེ་བྱུང་བའི་ཕྱོགས་སུ་འགྲོ་བ་དང་། ཉན་པ་པོ་མི་འགྲོ་བ་དང་། འཆད་པ་པོ་ཚེམ་རྐུན་པ་ལ་སོགས་པས་དཀྲུགས་པའི་ཕྱོགས་སུ་འགྲོ་བ་དང་། ཉན་པ་པོ་དེར་མི་འགྲོ་བ་དང་། འཆད་པ་པོ་བསོད་སྙོམས་སོགས་འདོད་དེ་མཛའ་བོའི་ཁྱིམ་ལ་བལྟ་བས། ཉན་པ་པོ་ཡིད་མི་བདེ་བ་ཞེས་བྱ་བ་གསུམ་དང་། གཞན་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་རྐྱེན་གསུམ་ནི། ཆོས་དང་གང་ཟག་གི་བར་བདུད་ཀྱིས་སོ་སོར་འབྱེད་པའི་སྦྱོར་བ་དང་། སྒོམ་པ་བཙོས་མ་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་དུ་ཉེ་བར་སྟོན་པ་དང་། བདུད་ཀྱི་སྤྲུལ་པ་ལྷ་བུ་སྐྱབས་ཡུལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མ་ཡིན་པར་དགའ་བ་བསྐྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་གསུམ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་སྐྱོན་བཞི་བཅུ་རྩ་དྲུག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །སྐྱོན་འདི་དག་ཐལ་ཆེར་ལས་དང་པོ་པའི་ས་དང་སྦྱོར་བའི་ལམ་ནས་ཡོད་པར་གསུངས་སོ། །

སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད།

མཚམས་སྦྱོར་ཏེ་དབྱེ་བ་མདོར་བསྟན་པ།

གསུམ་པ་ཞེས་པར་བྱ་བའི་མཚན་ཉིད་ལ། མཚམས་སྦྱོར་བ་

ནི། གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ཡོན་ཏན་དང་སྐྱོན་བླང་བ་དང་དོར་བས་སྦྱོར་བ་རྣམས་བསྒོམ་པར་བྱ་བ་ནི། མཚན་ཉིད་ཤེས་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་ཡིན་པས། སྐྱོན་གྱི་འོག་ཏུ་སྦྱོར་བ་དེ་དག་གི་མཚན་ཉིད་བསྟན་ཅེས་སོ། །མཚན་ཉིད་དེ་ལ་ཡང་གང་ཞིག་མཚོན་པར་བྱེད་པ་སྟེ་བྱེད་སྒྲུབ་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་གསུམ་དང་། གང་མཚོན་པར་བྱ་བ་སྟེ་ལས་སྒྲུབ་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཅིག་སྟེ་བཞིར་ཡོད་དོ། །ཞེས་དང་པོ། དབྱེ་བ་མདོར་བསྟན་པ་ནི།

ཙ་བ།

གང་གིས་མཚོན་དེ་མཚན་ཉིད་དུ། །

ཤེས་བྱ་དེ་ཡང་རྣམ་པ་གསུམ། །

ཤེས་པ་ཁྱད་པར་བྱེད་པ་སྟེ། །

ངོ་བོ་ཉིད་གང་མཚོན་བྱ་ཡང་། །༡༣

ཞེས་སོ། །འགྲེལ་པ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་བྱེད་པར་སྒྲུབ་པས་ཏེ་འདིས་སྦྱོར་བ་རྣམས་མཚོན་པར་བྱེད་པས་ན་མཚན་ཉིད་དེ་རྟོགས་པའི་ཆ་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་དང་། ཁྱད་པར་བྱེད་ཆོས་ཀྱི་ཆ་ཁྱད་པར་གྱི་མཚན་ཉིད་དང་། གཞན་དོན་བྱེད་པའི་ཆ་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་དང་། མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་ལས་སུ་སྒྲུབ་པས་སྦྱོར་བ་དེ་རྣམས་མཚོན་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དེ། མཚན་ཉིད་དེ་ནི་རྣམ་པ་བཞིར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །འོན་བྱེད་སྒྲུབ་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་མཚན་ཉིད་ལ་

གསུམ་ཇི་ལྟར་དགོས་སྙམ་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་བར་མཚོན་པ་ལ་སྦྱོར་བའི་ངོ་བོ་ཤེས་རབ་རྫོགས་པའི་ཆ་དང་། ཐབས་ཕྱིན་ལས་ཀྱི་ཆ་ཟུང་དུ་འཇུག་པའི་སྒོ་ནས་སྦྱོར་བ་ཡིན་པས་ཤེས་རབ་རྫོགས་པའི་ཆ་མཚོན་པར་བྱེད་པ་ཤེས་མཚན་དང་། ཐབས་ཕྱིན་ལས་ཀྱི་ཆ་མཚོན་པར་བྱེད་པ་བྱེད་མཚན་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཉིད་ཐེག་ཆེན་དུ་མཚོན་པར་བྱེད་པ་ལ་ཐེག་དམན་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པར་མཚོན་དགོས་པས་དེ་ཉིད་ལ་ཁྱད་མཚན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མཚོན་པར་བྱ་བ་ལས་སྒྲུབ་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་མཚན་ཉིད་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ངོ་བོ་ཉིད་མཚན་བཅུ་དྲུག་སྟེ། དེ་ཉིད་མཚན་གཞིར་བྱས་ནས་སྤྱིར་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་བ་དང་། བྱེ་བྲག་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་སྦྱོར་བར་མཚོན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཞིབ་ཏུ་ཕྱེ་ན། མཚོན་བྱ་གང་། མཚོན་བྱེད་གང་གིས། མཚན་གཞི་གང་གི་སྟེང་དུ་མཚོན་པར་བྱེད་ཅེས་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་མཚོན་བྱ་ནི། གོང་དུ་བཤད་པའི་སྦྱོར་བ་ཉི་ཤུ་པོ་རེ་རེའི་སྟེང་དུ་ཡང་རང་གི་ངོ་བོ་སྤྱིར་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་བ་ཡིན་པ་དང་། བྱེ་བྲག་ཕྱེ་ན། མཁྱེན་པ་གསུམ་གྱི་སྦྱོར་བ་གསུམ་གསུམ་ཡོད་དེ། རང་གི་ངོ་བོ་རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རེ་རེས་ཀྱང་རྣམ་པ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་རྩ་གསུམ་པོ་ཀུན་རྫོགས་པར་སྒོམ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སྤྱིར་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་བ་དང་། བྱེ་བྲག་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་སྦྱོར་བ་གསུམ་ནི་མཚོན་པར་བྱ་བ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ། མཚོན་བྱེད་གང་གིས་མཚོན་པ་ལ་ཡང་སྦྱོར་བ་རང་གི་ངོ་བོ་མཚོན་པར་བྱེད་པའི་མཚོན་བྱེད་དང་། ཐེག་དམན་གྱི་སྦྱོར་བ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པར་མཚོན་པར་བྱེད་པའི་མཚོན་བྱེད་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཤེས་མཚན་དང་། བྱེད་མཚན་གཉིས་ཏེ་ཐབས་ཤེས་ཟུང་དུ་འཇུག་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །དེས་ནི་སྤྱིར་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་བ་ཙམ་མཚོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། བྱེ་བྲག་ཕྱེ་ན། གཞི་ཤེས་སྦྱོར་བའི་ཤེས་མཚན་དང་། བྱེད་མཚན་གཉིས་ཀྱིས་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་མཚོན་པར་བྱེད། ལམ་ཤེས་སྦྱོར་བའི་ཤེས་མཚན་དང་། བྱེད་མཚན་གཉིས་ཀྱིས་ནི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་མཚོན་པར་བྱེད། རྣམ་མཁྱེན་སྦྱོར་བའི་ཤེས་མཚན་དང་། བྱེད་མཚན་གཉིས་ཀྱིས་ནི། རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་སྦྱོར་བ་མཚོན་པར་བྱེད་དེ། ཤེས་མཚན་དང་། བྱེད་མཚན་སྟོན་པའི་གཞུང་རྣམས་ལས་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་ས་མཚམས་སོ་སོར་བཅད་པའི་གནད་ཀྱང་འདི་ཉིད་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི་སྦྱོར་བ་གསུམ་པོ་དེ་དག་ཀྱང་ཐེག་དམན་གྱི་སྦྱོར་བ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་ཏེ། བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་སྟེ། ཁྱད་མཚན་སྟོན་པའི་གཞུང་ལ་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་ས་མཚམས་སོ་སོར་མ་བཅད་པའི་གནད་ཀྱང་འདི་ཉིད་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་མཚན་གཞི་ནི། སྤྱིར་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་བ་ཙམ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་མཚན་

བཅུ་དྲུག་གི་སྟེང་དུ་མཚོན་པར་བྱེད། བྱེ་བྲག་ཐེག་ཆེན་གྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ནི་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་དབེན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་བཞིའི་སྟེང་དུ་མཚོན་པར་བྱེད། ལམ་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ནི་བྱ་དཀའ་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་སོགས་ལྔའི་སྟེང་དུ་མཚོན་པར་བྱེད། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་སྦྱོར་བ་ནི་དམིགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་སོགས་བདུན་གྱི་སྟེང་དུ་མཚོན་པར་བྱེད་དོ། །

གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་མཚན།

གཉིས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་བཞི་སྟེ། ཤེས་པ་དང་། ཁྱད་པར་དང་། བྱེད་པ་དང་། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དོ། །དང་པོ་ཤེས་མཚན་ལ་ཡང་གསུམ་ལས། དང་པོ་གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་མཚན་ལ། མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། མཚན་ཉིད་བཞི་ཡོད་པ་དེ་ལ་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་ལ་ཡང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བས་ཐ་དད་པ་གསུམ་ཡོད་པ་ལ། རེ་ཞིག་གཞི་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་བསྟན། ཅེས་སོ། །

རྩ་བ།

དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབྱུང་བ་དང་། །
འཇིག་རྟེན་འཇིག་མེད་བདག་ཉིད་དང་། །
སེམས་ཅན་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་དང་། །
དེ་བསྡུས་པ་དང་ཕྱིར་ལྡུས་དང་། །༡༩

མི་ཟད་པ་ཡི་རྣམ་པ་དང་། །
ཆགས་བཅས་སོགས་དང་རྒྱ་ཆེན་དང་། །
ཆེན་པོར་གྱུར་དང་ཚད་མེད་དང་། །
རྣམ་ཤེས་བསྟན་དུ་མེད་པ་དང་། །༡༥
སེམས་བལྟར་མེད་དང་ཤེས་པ་དེ། །
གཡོ་བ་ལ་སོགས་ཞེས་བྱ་དང་། །
དེ་ལས་གཞན་ཡང་དེ་དག་ནི། །
དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས། །༡༦
ཐུབ་པས་དེ་བཞིན་ཉིད་རྟོགས་ཏེ། །
གཞན་ལ་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་འདི། །
ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་སྐབས་ཀྱི། །
ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་བསྡུས་པ་ཡིན། །༡༧

ཞེས་སོ། །འགྲེལ་པ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། ཡུམ་ཤེས་པ་ལས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབྱུང་བར་ཤེས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཡང་དག་པ་ན་འཇིག་རྟེན་འཇིག་པ་མེད་པ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་བཞི་དང་། སེམས་ནང་དུ་བསྡུས་ཏེ་མཉམ་པར་གཞག་པ་དང་། དེ་ལས་བཟློག་སྟེ་སེམས་ཕྱིར་རྣམ་པར་གཡེང་བ་དང་། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པའི་སེམས་ཆོས་དབྱིངས་ལྟར་མི་ཟད་པའི་རྣམ་པ་དང་། སེམས་

འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། སོགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲས་བསྡུས་པ་སེམས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པས་སེམས་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་། དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་ཅིང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོན་ཏན་གྱི་རྟེན་དུ་མཉམ་པས་སེམས་རྒྱ་ཆེན་པོར་གྱུར་པ་དང་། གྲངས་ཚད་ཀྱི་གཞལ་མི་ནུས་པས་སེམས་ཚད་མེད་པ་དང་། དབང་པོའི་ཡུལ་དུ་སེམས་བསྟན་དུ་མེད་པ་དང་། དེ་ཁོ་ནར་སྤྱན་ལྟས་སེམས་བལྟར་མེད་པ་དང་། སེམས་གཡོ་བ་ལ་སོགས་པ་འདུ་བ་དང་། བཀྲམ་པ་དང་། བཅུམ་པ་དང་། དེ་ཡང་བདག་དང་འཇིག་རྟེན་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་ཀ་གཉིས་མིན་དུ་ལྟ་བ་བཞི་དང་། མཐའ་དང་ལྡན་མི་ལྡན་གཉིས་ཀ་གཉིས་མིན་དུ་ལྟ་བ་བཞི་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གྲོངས་ཕན་ཆད་འབྱུང་མི་འབྱུང་གཉིས་ཀ་གཉིས་མིན་དུ་ལྟ་བ་བཞི་དང་། ལུས་སྲོག་གཅིག་ཐ་དད་དུ་ལྟ་བ་གཉིས་ཏེ་བཅུ་བཞི་ལས་དང་པོ་གསུམ་གྲངས་ཅན་ལྟ་བ་མིང་ལ་གཡོ་བ་ཟེར། གཉིས་པ་གསུམ་རྒྱང་འཕེན་པའི་ལྟ་བ་མིང་ལ་འདུ་བ་ཟེར། གསུམ་པ་གསུམ་དང་བཅུ་གསུམ་པ་གཅེར་བུ་པའི་ལྟ་བ་མིང་ལ་བཀྲམ་པ་ཟེར། བཞི་པ་གསུམ་དང་བཅུ་བཞི་པ་གནས་མ་བུ་པའི་ལྟ་བ་མིང་ལ་བཅུམ་པ་ཟེར། གཡོ་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་དེ་གཞན་ལ་བསྟན་ཅིང་དེ་བཞིན་དུ་བཏགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། ཡུལ་

འདི་རྣམས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་རྟོགས་པའི་ཡུལ་ཅན་ཤེས་པའི་རྣམ་པའི་བྱེ་བྲག་བཅུ་དྲུག་གིས་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་རྣམས། ཉོན་མོངས་ཀྱིས་དབེན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་བཞིའི་སྟེང་དུ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་བ་ཡིན་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མཚོན་པས་ན། ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བསྡུས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །

ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་མཚན།

གཉིས་པ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་མཚན་ལ། མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། དེའི་འོག་ཏུ་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས། ཞེས་སོ། །

རྩ་བ།

སྟོང་ཉིད་མཚན་མ་མེད་བཅས་དང་། །

སྨོན་པ་རྣམ་པར་སྤངས་པ་དང་། །

སྐྱེ་མེད་འགག་པ་མེད་སོགས་དང་། །

ཆོས་ཉིད་རྣམ་པར་འཁྲུག་མེད་དང་། །༡༥

འདུ་མི་བྱེད་དང་རྣམ་མི་རྟོག །

རབ་དབྱེ་མཚན་ཉིད་མེད་ཉིད་ལ། །

ལམ་ཤེས་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་ཀྱིས་ནི། །

ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་བཞེད། །༡༥

ཅེས་སོ། །འགྲེལ་པ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། རྒྱུའི་མཚན་མ་མེད་པ་དང་། འབྲས་བུ་ལ་སྨོན་པ་མེད་པ་དང་། སྔར་མེད་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་། སྔར་ཡོད་འགག་པ་མེད་པ་དང་། སོགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲས་བསྡུས་པ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བ་མེད་པ་དང་། སྤང་བྱའི་དངོས་པོ་མེད་པ་དང་། མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སམ་གནས་པའི་རྟེན་མེད་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་ནམ་མཁའི་མཚན་ཉིད་དེ་དྲུག་དང་། བདག་ལ་སོགས་པ་སྒྲོ་འདོགས་པས་ཆོས་ཉིད་རྣམ་པར་འཁྲུག་པ་མེད་པ་དང་། རྒྱུ་རྐྱེན་གྱིས་འདུ་མི་བྱེད་པ་དང་། འདུས་མ་བྱས་པས་གང་དུ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་དང་། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སྣ་ཚོགས་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་བསྟན་པ་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའི་མཚན་ཉིད་དེ་དག་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་ཡུལ་བཅུ་དྲུག་པོ་འདི་རྣམས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་རྟོགས་པའི་ཡུལ་ཅན་ཤེས་པའི་རྣམ་པའི་ཁྱད་པར་བཅུ་དྲུག་གིས་བྱ་དཀའ་བ་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་རྣམས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་དག་ཏུ་མཚོན་པས་ན་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བསྡུས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །

རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཤེས་མཚན།

གསུམ་པ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཤེས་མཚན་ལ། མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། དེའི་

འོག་ཏུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཞེས་སོ། །

རྩ་བ།

དེ་ནི་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་བརྟེན་ནས། །
གནས་དང་གུས་པར་བྱ་བ་དང་། །
བླ་མ་ཉིད་དང་མཉེས་པ་དང་། །
དེ་ལ་མཆོད་དང་བྱེད་མེད་དང་། །༢༠
ཀུན་ཏུ་འཇུག་མཁྱེན་གང་ཡིན་དང་། །
མ་མཐོང་སྟོན་པར་མཛད་པ་དང་། །
འཇིག་རྟེན་སྟོང་ཉིད་རྣམ་པ་དང་། །
བརྗོད་དང་ཤེས་མཛད་མངོན་སུམ་མཛད། །༢༡
བསམ་མི་ཁྱབ་དང་ཞི་ཉིད་སྟོན། །
འཇིག་རྟེན་འདུ་ཤེས་འགོག་པ་ལ། །
རྣམ་པ་ཀུན་མཁྱེན་ཚུལ་ལ་ནི། །
ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅེས་བཤད་དོ། །༢༢

ཞེས་སོ། །འགྲེལ་པ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་སམ་ཡུམ་ལ་མངོན་པར་བརྟེན་ནས་མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པ་དང་། ཡུམ་སྟོན་པ་ན་གདན་རང་གིས་བཤམས་པ་སོགས་ཀྱིས་ཡུམ་ལ་གུས་པར་བྱ་བ་དང་། བཀའ

བཞིན་སྒྲུབ་པར་བཀུར་བར་བླ་མར་བྱ་བ་དང་། བསྙོད་བཀུར་གྱིས་མཉེས་པར་བྱ་བ་དང་། མེ་ཏོག་ལ་སོགས་པས་མཆོད་པ་དང་། དེ་ཁོ་ནར་བྱེད་པ་པོ་མེད་པར་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པ་ཉིད་དང་། གདུལ་བྱའི་དབང་གིས་ཡེ་ཤེས་དེ་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་ཐོགས་མེད་དུ་འགྲོ་བ་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་གཟུགས་སོགས་མ་མཐོང་བའི་དོན་སྟོན་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་སྟོན་པ་དང་། འཕགས་པ་བསྟུས་པ་རྣམས་བསྟུས་ནས་ཐོས་བསམ་གྱིསཤེས་རབ་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་འཇིག་རྟེན་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་བརྗོད་པ་དང་། བསྟུས་པ་རྣམས་ལ་འཇིག་རྟེན་པའི་སྒོམ་བྱུང་བསྐྱེད་ཆེད་འཇིག་རྟེན་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་མཛད་པ་དང་། བསྟུས་ནས་སྨིན་པ་རྣམས་ལ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་རྟོགས་པ་བསྐྱེད་ཆེད་འཇིག་རྟེན་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་མཐོང་བར་མཛད་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ཉིད་དུ་སྟོན་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་སྤྲོས་པ་ཐམས་ཅད་ཞི་བ་ཉིད་དུ་སྟོན་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་གྱི་དངོས་པོ་འགོག་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་མཚན་མར་འཛིན་པའི་འདུ་ཤེས་འགོག་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། ཡུལ་བཅུ་དྲུག་པོ་འདི་རྣམས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་རྟོགས་པའི་ཡུལ་ཅན་ཤེས་པའི་རྣམ་པའི་བྱེ་བྲག་བཅུ་དྲུག་གིས། དམིགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་སྦྱོར་བ་རྣམས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་དག་ཏུ་མཆོན་པས་ན་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱིས་བསྡུས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །

ཁྱད་མཚན་ལ་མཚམས་སྦྱོར་དང་མདོར་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་ཁྱད་མཚན་ལ། མཚམས་སྦྱོར་བ་ནི། གོང་དུ་བསྟན་པ་དེ་ལྟར་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་དགུས་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་སྦྱོར་བ་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་སོ་སོར་མ་བཅད་པ་སྤྱིའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་བརྗོད་ནས། ཤེས་པའི་རྣམ་པས་སྦྱོར་བ་གསུམ་དུ་ཡོངས་སུ་བཅད་པ་དེ་རྣམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་འོག་ཏུ་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པས་ཁྱད་པར་གྱི་མཚན་ཉིད་བཤད། ཅེས་སོ། །

དངོས་ཀྱི་དོན་ལ་མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ།

རྩ་བ།

བསམ་མི་ཁྱབ་སོགས་ཁྱད་པར་གྱིས། །
ཁྱད་ཞུགས་བདེན་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན། །
སྐད་ཅིག་མ་ནི་བཅུ་དྲུག་གིས། །
ཁྱད་པར་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་ཡིན། །༢༧

ཞེས་སོ། །འགྲེལ་པ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་དང་། མི་མཉམ་པ་དང་། གཞལ་དུ་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཁྱད་པར་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་སྡུག་བསྔལ་ལ་སོགས་པའི་བདེན་

པའི་ཡུལ་ཅན་ཚོས་དང་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་། ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་གི་ཁྱད་པར་བྱེད་ཆོས་བཅུ་དྲུག་གིས་མཐོང་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་དང་། ལ་སོགས་པ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་སྦྱོར་བ་དག་མཚོན་པས་ན་ཁྱད་པར་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །

དེ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། ཡང་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ལ་སོགས་པའི་ཁྱད་པར་གང་ཡིན་ཅེ་ན། བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་གསུམ་པོས་སྟོན། ཞེས་སོ། །

རྩ་བ།

བསམ་མི་ཁྱབ་དང་མི་མཉམ་དང་། །

གཞལ་དང་བགྲང་ལས་ཡང་དག་འདས། །

འཕགས་པ་ཀུན་སྡུད་མཁས་པ་ཡིས། །

རིག་བྱ་ཐུན་མོང་མིན་ཤེས་ཉིད། །༣༤

ཤེས་མྱུར་ཐྲི་དང་གང་མེད་དང་། །

སྒྲུབ་དང་ཡང་དག་འགྲུབ་པ་དང་། །

དམིགས་པ་རྟེན་དང་བཅས་པ་དང་། །

མཐའ་དག་པ་དང་ཡོངས་འཛིན་དང་། །༣༥

རོ་མྱོང་མེད་དང་ཁྱད་པར་ནི། །
བཅུ་དྲུག་བདག་ཉིད་ཤེས་བྱ་སྟེ། །
གང་གིས་ལམ་ནི་གཞན་དག་ལས། །
ཁྱད་དུ་འཕགས་པའི་ཁྱད་པར་ལམ། །༣༨

ཞེས་སོ། །འགྲེལ་པ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ་དེ་ཡང་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ལ་སོགས་པ་བཞི་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་དང་། ལ་སོགས་པ་བྱང་སེམས་གོང་མ་རྣམས་ཀྱིས་ལེགས་པར་ཡོངས་སུ་བཟུང་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཉན་རང་གི་བློས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ཉིད་དང་། གཞན་ཉན་རང་དང་མི་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་བྱ་བ་དང་ལྡན་པ་དང་། ཉན་རང་གི་བློའི་ཚད་མས་གཞལ་བ་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པ་དང་། གྲངས་ཀྱིས་བགྲང་བ་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཀུན་འབྱུང་ཆོས་བཟོད་སོགས་བཞི་ཡང་ནི། འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡར་ལྡན་དུ་སྡུད་པ་དང་། ཇི་ལྟ་ཇི་སྙེད་ཀྱི་དོན་ཟབ་མོ་སྐྱེས་བུ་མཁས་པས་རིག་པར་བྱ་བ་ཉིད་རྟོགས་པ་དང་། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་དངོས་པོ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་། ཐེག་པ་རང་ལུགས་ལ་ལྟོས་པའི་མངོན་པར་ཤེས་པ་ཉན་རང་ལས་ཤིན་ཏུ་མྱུར་བའི་ཤེས་པ་དང་། འགོག་པའི་ཡུལ་ཅན་བཞི་ནི། ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལ་བརྟེན་པའི་སྒྲོ་སྐུར་སྤངས་

པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བྲི་བ་མེད་པ་དང་གང་བ་མེད་པའི་ངོ་བོ་རྟོགས་པ་དང་། འཁོར་གསུམ་རྣམ་པར་དག་པས་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་རབ་ཏུ་སྒྲུབ་པ་དང་། གུས་པ་དང་རྟག་པར་ཡང་དག་པའི་སྦྱོར་བས་བསྐལ་པ་དུ་མར་བསྒྲུབས་པའི་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ཡང་དག་པར་འགྲུབ་པ་དང་། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པར་ཕྱི་ནང་གི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པ་དང་། ལམ་བདེན་གྱི་བཞི་ནི། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རིགས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་གྱི་རྟེན་དུ་ལྡན་པ་དང་། སྨོན་ལམ་ལ་སོགས་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་རྒྱུ་ཚོགས་དང་ལྡན་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་ཐབས་མཁས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་དང་། གཟུགས་སོགས་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་རོ་མྱོང་བ་མེད་པ་དང་། དེ་ལྟར་བཅུ་དྲུག་གི་བདག་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་སྡུག་བསྔལ་ལ་སོགས་པའི་བདེན་པ་བཞིའི་ཡུལ་ཅན་སྐད་ཅིག་མ་རྣམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བྱེད་ཆོས་ཡིན་ཏེ། ཁྱད་པར་བྱེད་ཆོས་བཅུ་དྲུག་པོ་གང་གིས་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་ལམ་རྣམས་ལས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་། ལ་སོགས་པའི་སྐྱེ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི། ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་སྐྱེ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དང་གཉིས་ནི་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཅན་གྱི་ལམ་ཡིན་པར་གྱུར་པས་ཁྱད་ཞུགས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ནི་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཁྱད་པར་དང་བྲལ་བའི་མངོན་པར་ཞེན་པ་ལ་

སོགས་སྐྱེ་བའི་མཚན་ཉིད་ཅན་སྤར་བཤད་པ་ལས་བཟློག་པ་ཉིད་ཀྱིས་གོ་སླ་བའི་ཕྱིར་མ་བཤད་དོ། །ཞེས་སོ། །

གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ལ་ཁྱད་མཚན་ཡོད་མེད་དཔྱད།

འདིར་གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ལ་ཁྱད་མཚན་ཡོད་མེད་དཔྱད་པ་ནི། ཉིས་སྣང་དུ་གསལ་ཁ་གང་ཡང་མ་གསུངས་པར་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཁྱད་མཚན་བཅུ་དྲུག་བཤད་པ་ལ། སློབ་དཔོན་གྱིས་ནི་གོང་གསལ་ལྟར་ལམ་ཤེས་དང་། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་སྦྱོར་བ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །དེའི་དགོངས་པ་ཡང་ཁྱད་མཚན་གྱིས་གཞན་ལྡན་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་མཚོན་པས་རང་གང་ལ་ལྡན་པའི་སྦྱོར་བ་དེ་གཞན་ཐེག་དམན་ལ་ལྡན་པ་རྣམ་པར་བཅད་དགོས་པས་སྦྱོར་བ་ཕྱི་མ་གཉིས་ལ་སྦྱར་བ་ཡིན་ཏེ། སྦྱོར་བ་ཕྱི་མ་གཉིས་ཐེག་དམན་ལ་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཙམ་ཐེག་དམན་ལ་ཡང་ཡོད་པས་དེ་ལ་ཁྱད་མཚན་སྦྱར་ན་ཐེག་དམན་ལ་ལྡན་པ་བཅད་དགོས་པ་ལས་དེ་གཅོད་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ་སྙམ་དུ་དགོངས་སོ། །འོན་ཀྱང་རྟོགས་རིགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ལ་ཁྱད་མཚན་མེད་དེ་དེ་ནི་ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རང་གི་ངོ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་ན་སྦྱོར་བ་གསུམ་ཆར་ལ་ཁྱད་མཚན་ཡོད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་བ་གཅིག་གི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར་དང་། ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་དེ་ཡང་མི་དམིགས་པའི་རྣམ་པས་ཟིན་པའི་སྒོ་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

བྱེད་མཚན་བཤད་པ།

གསུམ་པ་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་ལ་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། ཁྱད་པར་གྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པར་བཅད་པ་རྣམས་ཀྱི་བྱེད་པ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་གཉིས་ཀྱིས་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་བཤད། ཅེས་སོ། །

རྩ་བ།
ཕན་དང་བདེ་དང་སྐྱོབ་པ་དང་། །
མི་རྣམས་ཀྱི་ནི་སྐྱབས་དག་དང་། །
གནས་དང་དཔུང་གཉེན་གླིང་དང་ནི། །
ཡོངས་འདྲེན་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། །༣༧
ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་དང་ཐེག་གསུམ་གྱི། །
འབྲས་བུ་མངོན་སུམ་མི་བྱེད་དག །
ཐ་མ་རྟེན་གྱི་མཛད་པ་སྟེ། །
འདི་ནི་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན། །༣༨

ཞེས་སོ། །འགྲེལ་པ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ་མ་འོངས་པ་ལ་ཕན་པ་འགྲོ་

བ་རྒྱུད་ལྔ་ལས་ཡོངས་སུ་བཏོན་ཅིང་མྱང་འདས་ལ་འགོད་པ་དང་། ཚེ་འདིའི་ལུས་སེམས་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ལས་བཀྲོལ་ཞིང་མྱང་འདས་ཀྱི་བདེ་བ་ལ་འགོད་པ་དང་། ཡང་སྲིད་མི་ལེན་པར་བྱེད་པས་སྡུག་བསྔལ་མེད་པའི་ངོ་བོ་དང་། ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ཉིད་ཟག་མེད་ཀྱི་བདེ་བ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་མྱང་འདས་ཉེ་བར་བསྒྲུབས་ཏེ་སྐྱོབ་པའི་དོན་གྱིས་ན། ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་གདུལ་བྱ་ལ་ཕན་པ་ལ་སོགས་པ་ཉེ་བར་སྒྲུབ་པའི་སྐྱོར་བའི་བྱེད་པ་གསུམ་མོ། །

གདུལ་བྱ་ལྷག་མེད་མྱང་འདས་ལ་འགོད་པ་གཏན་དུ་ཕན་པ་ནི་སྐྱབས་ཀྱི་བྱེད་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུ་བདེན་འཛིན་ལས་བཟློག་པ་ནི་གནས་ཀྱི་བྱེད་པ་དང་། འཁོར་བ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་དཔུང་གཉེན་གྱི་བྱེད་པ་དང་། རང་དང་གཞན་གྱི་དོན་རྟོགས་པའི་རྟེན་གྱི་ངོ་བོ་ལ་འགོད་པ་གླིང་གི་བྱེད་པ་དང་། རང་དོན་ལ་སྲེད་པ་སྤང་བའི་དོན་དུ་གཞན་གྱི་དོན་སྒྲུབ་པ་ཡོངས་འདྲེན་གྱི་བྱེད་པ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་འབད་མེད་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཇུག་པ་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱི་བྱེད་པ་དང་། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱིས་རང་རང་གི་སྤང་བྱ་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་ཡང་རྟོགས་སྨིན་སྦྱང་གསུམ་མ་བྱས་ཀྱི་བར་དུ་འབྲས་བུ་མངོན་སུམ་དུ་མི་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་རྣམས་ནི། ལམ་ཤེས་ཀྱིས་གདུལ་བྱ་འདུལ་བའི་དུས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཡང་དག་པར་ཉེ་བར་སྒྲུབ་པའི་དོན་གྱིས

ན་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་ལ་སོགས་པའི་བྱེད་པ་བདུན་ཡིན་ནོ། །

རྣམ་མཁྱེན་གྱི་སྦྱོར་བས་གདུལ་བྱ་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་སྟོན་པ་ཉེ་བར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་དོན་གྱིས་ན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ལ་ནི་རྟེན་གྱི་མདོད་པ་གཅིག་སྟེ། གོང་དུ་བསྟན་པ་དེ་ལྟར་བྱེད་པའི་རྣམ་པ་བཅུ་གཅིག་པོ་དག་གིས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་སྦྱོར་བ་དག་མཚོན་པར་བྱེད་པས་ན་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །འདི་དག་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་གང་གི་མཛད་པ་ཡིན་ཅེ་ན། བྱེད་པ་བཅུ་གཅིག་པོ་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་སེམས་གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་ཡོད་མོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་བཤད་པ་ནི་བྱང་སེམས་ལ་ཡོད་པའི་ཆ་གཙུང་ངོ། །ཞེས་རོང་ཊཱི་ཀ་ཏུ་གསུངས་པ་ལྟར་ལེགས་གསུངས།

ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ།

བཞི་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལ། མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱས་པ་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་གང་ཡིན་ཅེ་ན། བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་གསུམ་གྱིས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བཤད། ཅེས་སོ། །

རྩ་བ།

ཉོན་མོངས་རྟགས་དང་མཚན་མ་དང་། །
མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་གཉེན་པོ་དག །
དབེན་དང་དཀའ་དང་ངེས་པ་དང་། །
ཆེད་དུ་བྱ་དང་མི་དམིགས་དང་། །༣༩
མངོན་པར་ཞེན་པ་བཀག་པ་དང་། །
དམིགས་པ་ཞེས་བྱ་གང་ཡིན་དང་། །
མི་མཐུན་ཐོགས་པ་མེད་དང་དེ། །
གཞི་མེད་འགྲོ་མེད་སྐྱེ་མེད་དང་། །༤༠
དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་མི་དམིགས་དང་། །
ངོ་བོ་ཉིད་བཅུ་དྲུག་དག་ཉིད། །
མཚོན་བྱ་ལྟ་བུར་མཚོན་པས་ན། །
མཚན་ཉིད་བཞི་པར་བཞེད་པ་ཡིན། །༤༡

ཅེས་སོ། །འགྲེལ་པ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་དབེན་པ་དང་། དེའི་འབྲས་བུའི་རྟགས་ལུས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་གྱི་ཉེས་པས་དབེན་པ་དང་། དེའི་རྒྱུའམ་མཚན་མ་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་གཙང་བདེ་རྟག་བདག་ཏུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པས་དབེན་པ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་འདོད་ཆགས་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་གཉེན་པོ་དག་སྟོང་སྟེ་དབེན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན་བྱང་སེམས་

ཀྱི་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་དབེན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་བཞིའོ། །

ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ནི། དོན་དམ་པར་མེད་པའི་སེམས་ཅན་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་བྱེད་པའི་གོ་ཆ་བགོས་པས་བྱ་དཀའ་བའི་ངོ་བོ་དང་། ཐེག་པ་གཞན་དུ་མི་ལྟུང་བའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་མཁྱེན་དུ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པའི་ངོ་བོ་དང་། ཡུན་རིང་པོ་བསྐལ་པ་དུ་མ་ནས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་མཆོག་ཆེན་པོ་གསུམ་ཉིད་ཀྱི་དོན་དུ་འབད་པས་ཆེད་དུ་བྱ་བ་མ་འཁྲུལ་པའི་ངོ་བོ་དང་། བསྒོམ་པར་བྱ་བ་དང་། སྒོམ་པ་པོའི་ཆོས་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཟབ་མོ་རྟོགས་པའི་ངོ་བོ་དང་། གཟུགས་སོགས་ལ་དངོས་པོར་མངོན་པར་ཞེན་པ་མཐའ་དག་བཀག་པའི་ངོ་བོ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། དེ་ལྟ་བུ་དག་ནི་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ལྔའོ། །

རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ནི། ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་དང་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་དངོས་པོའི་ཁྱད་པར་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པ་མ་ལུས་པ་ལ་དམིགས་པའི་ངོ་བོ་དང་། འཇིག་རྟེན་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུགས་ལ་ཚངས་པ་རྟག་པ་སོགས་སྒྲུབ་པའི་འཛིན་པ་ལས་བཟློག་སྟེ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་དུ་བསྟན་ཅིང་སྒོམ་པས་འཇིག་རྟེན་དང་མི་མཐུན་པའི་ངོ་བོ་དང་། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཐོགས་པ་མེད་པར་ཤེས་པའི་ངོ་བོ་དང་། དོན་དམ་པར་ཤེས་བྱ་དང་ཤེས་པ་མི་དམིགས་པས་གཞིའམ་རྟེན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ངོ་བོ་དང་། དེ་བཞིན་

ཉིད་རྟོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པའི་ཆོས་ཉིད་དམན་པ་ལས་མཆོག་ཏུ་འགྲོ་བ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ངོ་བོ་དང་། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་རྟོགས་པས་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་སྐྱེ་བ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ངོ་བོ་དང་། དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ་གཉིས་ཀ་མིན་པ་གསུམ་གྱི་ངོ་བོ་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པས་གཞིའི་དེ་བཞིན་ཉིད་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པའི་ངོ་བོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུ་དག་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་བདུན་ནོ། །གོང་དུ་བསྟན་པ་དེ་ལྟར་ངོ་བོ་ཉིད་བཅུ་དྲུག་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་སྦྱོར་བ་དག་མཚན་ཉིད་དང་། ལྡན་པ་བཞིན་དུ་མཚོན་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་ན་བཞི་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་བཞེད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་མཚན་ཉིད་ཐམས་ཅད་སྤྱིར་གཅིག་ཏུ་བསྡོམས་ན་ནི། ཤེས་མཚན་ཞེ་བརྒྱད། ཁྱད་མཚན་བཅུ་དྲུག བྱེད་མཚན་བཅུ་གཅིག ངོ་བོ་ཉིད་མཚན་བཅུ་དྲུག་སྟེ། མཚན་ཉིད་དགུ་བཅུ་རྩ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོ། །

ཐར་པ་ཆ་མཐུན་བཤད་པ།

མཚམས་སྦྱོར་དང་ངོ་བོ།

ལྔ་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་ལ། མཚམས་སྦྱར་

བ་ནི། ཐར་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ལྡན་པ་ཁོ་ན་ལ་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་སྦྱོར་བ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་འབྱུང་བས། ཐར་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་འཆད། ཅེས་སོ། །དེའི་དོན་ཡང་མཚན་ཉིད་ཀྱི་འོག་ཏུ་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་འཆད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། སྔར་མཁྱེན་གསུམ་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་དོན་རྣམ་པར་བསྒོམས་པ་ན།

“སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་ལྷག་པར་བྱས། །”

ཞེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་བཞི་པ་དེར་འགྱུར་ཞིང་དེས་སྦྱོར་བའི་དབྱེ་བ་དང་། ཡོན་ཏན་དང་། སྐྱོན་དང་། མཚན་ཉིད་ལ་མཁས་པའི་ཚེ་འདིར་བསྟན་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་སྐྱེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའོ། །འདིར་བསྟན་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་དེ་ཡང་ལྟ་བ་མཚན་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་། སྦྱོད་པ་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་ཡུལ་ལྔ་ལ་མཁས་པ་གཉིས་ཟུང་འཇུག་ཡིན་ནོ་ཞེས་ངོ་བོ་སྟོན་པ་ནི།

རྩ་བ།

མཚན་མེད་རབ་ཏུ་སྦྱིན་ལ་སོགས། །

ཡང་དག་སྒྲུབ་ལ་མཁས་པ་ནི། །

རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་རྟོགས་འདི་ལ། །

ཐར་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པར་འདོད། །༡༢

ཅེས་སོ། །འགྲེལ་པ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས

རབ་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་མཚན་མ་མེད་པར་དམིགས་པའི་ཤེས་པའི་རྣམ་པས། སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ནས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་ཐུག་པ་རྣམས་རང་གི་རྒྱུད་ལ་སྐྱེད་པར་མཁས་པ་ནི། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་པར་རྫོགས་པར་རྟོགས་པའི་སྐབས་འདི་ལ་ཐར་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །ཞེས་སོ། །

དེའི་དབྱེ་བ།

དབྱེ་བ་ལ་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། མཁས་པ་དེ་གང་ཡིན་ཅེ་ན། དེ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ། ཞེས་སོ། །

རྩ་བ།

སངས་རྒྱས་སོགས་དམིགས་དད་པ་དང་། །
སྦྱིན་སོགས་སྤྱོད་ཡུལ་བརྩོན་འགྲུས་དང་། །
བསམ་པ་ཕུན་ཚོགས་དྲན་པ་དང་། །
རྣམ་པར་མི་རྟོག་ཏིང་འཛིན་དང་། །༡༡
ཆོས་རྣམས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ། །
ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་དང་རྣམ་ལྔ། །
རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་རྣོན་པོ་ཡིས། །
རྟོགས་སླ་རྟུལ་པོས་རྟོགས་དཀར་བཞེད། །༡༢

ཅེས་སོ། །འགྲེལ་པ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། དད་པ་དང་། བརྩོན་འགྲུས་དང་། དྲན་པ་དང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་། ཤེས་རབ་ཕྱད་པར་དང་། བདེན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྒོམ་བྱུང་མ་ཐོབ་པས་དབང་པོའི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་ཡིན་པ། ཡུལ་གང་ལ་ཞེ་ན། གྲངས་བཞིན་དུ་དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་སོགས་ལ་རབ་ཏུ་དད་པ་དང་། སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྣམས་བསྒྲུབ་པར་སྤྲོ་བ་དང་། བསམ་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་སེམས་བསྐྱེད་ལ་སོགས་པ་རྟག་ཏུ་མི་བརྗེད་པ་དང་། འཁོར་གསུམ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་གནས་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་དང་སྤྱིའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་ནས་ཡུལ་རྣམ་པ་ལྔ་ལ་མཁས་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་འདིར་བསྟན་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ཡིན་ན། གནས་སྐབས་བླ་མེད་རྫོགས་བྱང་ལས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པས་ཁྱབ་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་ལྔ་ལ་མཁས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་མོད་ཀྱི་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐེག་པ་གཞན་གྱིས་བར་ཆད་མེད་པར་འཐོབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་དད་པ་ལ་སོགས་པ་ཆེན་པོ་རྣོན་པོ་ནི་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐེག་པ་གཞན་གྱི་བར་མ་ཆད་པར་ཤས་ཆེར་རྟོགས་པར་སླ་བས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་ལ། དད་སོགས་དེ་དག་རྟུལ་པོས་ནི་ཤས་ཆེར་ལྡོག་པས་རྟོགས་པར་དཀའོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པས་སོ། །དེ་ལྟར་བྱང་

སེམས་དབང་པོ་རྣོ་རྟུལ་གྱི་དད་སོགས་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་གྱིས་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་ཚུལ་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་ན། འབྲིང་པོ་རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས་ཅན་གྱི་དད་སོགས་རྣམས་ཀྱིས་ནི་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་རྟོགས་ལ། ཆུང་ངུ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་གྱི་དད་སོགས་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་རྟོགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་འཕངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །

འདིར་བསྟན་གྱི་དད་སོགས་ཆེན་པོ་ཉིད་ལ་རྣོ་རྟུལ་གཉིས་སུ་བྱས་ནས་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་རྟོགས་དཀའ་སླའི་ཁྱད་པར་ཕྱེ་བར་མཛད་པ་ནི་རྩ་བའི་དགོངས་པ་བླ་ན་མེད་པ་ཡིན་པ་དང་། དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་དགོས་པ་ཡང་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་དབང་པོ་རྣོ་རྟུལ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གནས་སྐབས་བླ་མེད་རྫོགས་བྱང་ལས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པས་ཁྱབ་པ་འོག་ཏུ་སྟོན་པར་འགྱུར་བས་ན། བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་ལ་ཕྱིར་ལྡོག་མི་ལྡོག་གཉིས་ཡོད་དོ། །ཞེས་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །

ཡང་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་སོགས་ཀྱི་ཡུལ་ལྟ་ལ་མཁས་པས་ནི་མ་ཁྱབ་སྟེ། སངས་རྒྱས་སོགས་ཀྱི་ཡུལ་ལྟ་ལ་མཁས་པའི་ཆེད་དུ་ཡུམ་ལ་ཐོས་བསམ་བྱེད་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་མཁྱེན་གསུམ་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ནས་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད་ལ་མཁས་པར་མ་གྱུར་པའི་བར་གྱི་ཐོས་བསམ་གྱི་བསྡུས་པའི་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་ནི་ཚོགས་ལམ་ཕལ་པ་

དང་། སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད་ལ་མཁས་པའི་ཚེ་སངས་རྒྱས་སོགས་ཡུལ་ལྔ་ལ་མཁས་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་སྦྱོར་ལམ་དྲོད་ཀྱི་རྟོགས་པ་མ་སྐྱེས་པའི་བར་ནི་བསྒོམས་པས་བསྡུས་པའི་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་ཁྱད་པར་ཅན་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །

ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་བཤད་པ།

ད་ནི་གཉིས་པ་སྒོམ་བྱུང་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཉམས་སྐྱེས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྒོམ་རིམ་ནི། ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ནས་ཐབས་མཁས་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་བར་གྱིས་སྟོན་ཏོ། འདི་ལྟར་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་ལྔ་ལ་མཁས་པའི་དད་སོགས་ལྔས་བསྡུས་པའི་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་རྒྱུན་ལྡན་དུ་བསྒོམས་པས་སྒོམ་བྱུང་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཉམས་སྐྱེས་པ་ན། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་སྐྱེས་པར་འཛོག་པར་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་གྱི་འོག་ཏུ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་སྟོན་པ་ལ། མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། ཐར་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་སྐྱེས་པའི་སྒྲོ་བ་ཅན་ལ་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པར་འབྱུང་བས་དེ་བཤད། ཅེས་སོ། །

ཙ་བ།

དྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་དམིགས་པ་འདིར། །

སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཡིན་པར་བསྟགས། །

དེ་དག་ཉིད་ལ་སེམས་མཉམ་སོགས། །
རྣམ་པ་དག་ནི་བཅུར་བཤད་དོ། །༡༥
བདག་ཉིད་སྡིག་པ་ལས་ལྡོག་ཅིང་། །
སྦྱིན་ལ་སོགས་ལ་གནས་པས་གཞན། །
དེ་དག་ཉིད་ལ་འགོད་པ་དང་། །
བསྔགས་པ་བརྗོད་དང་མཐུན་པ་ཉིད། །༡༦
རྩེར་གྱུར་དེ་བཞིན་བཟོད་པ་ནི། །
རང་གཞན་རྟེན་ཅན་བདེན་ཤེས་པ། །
ཆོས་མཆོག་དེ་བཞིན་སེམས་ཅན་རྣམས། །
སྨིན་བྱེད་སོགས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ། །༡༧

ཞེས་སོ། །འགྲེལ་པ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་པར་རྫོགས་པར་རྟོགས་པའི་སྐབས་འདི་ལ། ཆགས་སྡང་གིས་ཕྱོགས་རིས་སུ་མ་ཆད་པ་མཉམ་པའི་སེམས་དང་། ཚེ་འདིར་བདེ་བར་འདོད་པ་བྱམས་པའི་སེམས་དང་། ཕྱི་མར་བདེ་བར་འདོད་པ་ཕན་པའི་སེམས་དང་། དུས་ཀུན་ཏུ་ཁོང་ཁྲོ་བ་མེད་པའི་སེམས་དང་། རྣམ་པར་འཚེ་བ་མེད་པའི་སེམས་ཀྱི་རྣམ་པ་ལྔ་དང་། སྐྱེས་པ་དང་བུད་མེད་རང་ལས་རྒན་པ་རྣམས་ལ་ཕ་དང་མའི་སེམས་དང་། རང་དང་མཉམ་པ་རྣམས་ལ་སྤུན་དང་སྲིང་མོའི་སེམས་དང་། རང་བས་གཞོན་པ་རྣམས་ལ་བུ་དང་བུ་མོའི་སེམས་དང་། ཕན་འདོགས་

པའི་བཤེས་དང་། ཡིད་བརྟན་པའི་གྲོགས་ཀྱི་སེམས་དང་། ཕའི་ཕྱོགས་ཀྱི་གཉེན་དང་། མའི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྣག་གི་གཉེན་མཚམས་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རྣམ་པ་གཞན་ལྟས་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་ནི་བྲོ་བར་གྱུར་པ་ཡིན་པར་བཞེད་དོ།།

དབྱེ་ན་མང་ཡང་མདོར་བསྡུ་ན་བདག་ཉིད་མི་དགེ་བ་དང་། དགེ་བ་དག་ལ་གྲངས་བཞིན་དུ་སྤོང་བ་དང་ལེན་པའི་སྒོ་ནས་ལྡོག་པ་དང་ཞུགས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་དེའི་སྒོ་ནས། གཞན་རྣམས་ཀྱང་སྡིག་པ་ལས་ལྡོག་པ་དང་། དགེ་བ་ལ་གནས་པ་དག་ལ་སྦྱོར་བའི་སྒོ་ནས་འཛིན་དུ་འཇུག་པ་རྣམ་པ་གཉིས་དང་། གཞན་དག་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་ཞུགས་པ་ལ་ངག་གིས་བསྔགས་པ་བརྗོད་པ་དང་། སེམས་ཀྱིས་མཐུན་པར་བྱེད་པ་རྣམ་པ་གཉིས་པོ་འཇུག་བྱ་དང་། ལྡོག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་ནི་རྣམ་པ་མཐའ་ཡས་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་ནི་རྩེ་མོར་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ།།

འདིའི་དོན་ཐལ་ཏེ་བཤད་ན། བདག་ཉིད་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུ་སྲོག་གཅོད་སོགས་མི་དགེ་བ་བཅུ་སྤོང་བའི་སྒོ་ནས་ལྡོག་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་དེའི་སྒོ་ནས་གཞན་གདུལ་བྱ་རྣམས་སྡིག་པ་མི་དགེ་བ་ལས་ལྡོག་པ་ལ་སྦྱོར་བའམ་འགོད་པ་དང་། གཞན་བདག་ཉིད་བཞིན་དུ་ཞུགས་པ་ལ་ངག་གིས་བསྔགས་པར་བརྗོད་པ་དང་། སེམས་མཐུན་པས་དགའ་བར་བྱེད་པའི་རྣམ་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བདག་ཉིད་བདེ་བའི་རྒྱུ་དགེ་

བ་ཡིན་པར་འདོད་པའི་སྒོ་ནས་སྦྱིན་སོགས་དགེ་བ་ལ་ཞུགས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་དེའི་སྒོ་ནས་གཞན་གདུལ་བྱ་རྣམས་སྦྱིན་སོགས་དགེ་བ་ལ་སྦྱོར་བ་དང་། བདག་ཉིད་བཞིན་དུ་ཞུགས་པ་ལ་བསྔགས་བརྗོད་པ་དང་། མཐུན་པས་དགའ་བར་བྱེད་པའི་རྣམ་པ་དང་། སོགས་པས་བསྡུས་པ་བདག་ཉིད་བདེ་སྡུག་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞེན་པ་སྤོང་བའི་སྒོ་ནས་རྟེན་འབྲེལ་ལུགས་དང་མཐུན་མི་མཐུན་སྒོམ་པ་ལ་གནས་པའི་སྒོ་ནས་གཞན་གདུལ་བྱ་རྣམས་དེ་ལ་འགོད་པ་སོགས་འདྲའོ། །རྩེ་མོར་ཕྱུར་པ་ལ་འགོད་བྱེད་རང་དང་དགོད་བྱ་གཞན་གྱི་རྟེན་གྱི་དབྱེ་བས་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་ཕྱེ་བ་ཇི་ལྟ་བ་དེ་བཞིན་དུ། སྦྱོར་བ་དང་། བསྔགས་པར་བརྗོད་པ་དང་། མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་རྣམས་ཀྱི་རང་དང་གཞན་གྱི་རྟེན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་ལ་སོགས་པའི་བདེན་པ་ལ་དམིགས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་བདག་ཉིད་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བདེན་བཞི་ལ་དམིགས་ནས་སྡུག་བསྔལཤེས་པ་དང་། ཀུན་འབྱུང་སྤོང་བ་དང་། འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་དང་། ལམ་སྒོམ་པ་ལ་གནས་པའི་སྒོ་ནས། གཞན་གདུལ་བྱ་རྣམས་དེ་ལ་སྦྱོར་བ་སོགས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བདག་ཉིད་ཐེག་དམན་གྱི་འབྲས་བུ་ཤེས་པ་མངོན་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཤེས་པ་བསྐྱེད་ཅིང་དེའི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པའི་ཐབས་མཁས་ལ་གནས་པའི་སྒོ་ནས་གཞན་གདུལ་བྱ་རྣམས་དེ་ལ་སྦྱོར་བ་སོགས་དང་། བདག་ཉིད་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྐྱོན་མེད་པ་ལ་འཇུག་པ་ལ་གནས་པའི་སྒོ་ནས་གཞན་གདུལ་བྱ་རྣམས་དེ་ལ་སྦྱོར་བ་དང་། བསྔགས་པ་

བརྗོད་པ་དང་། མཐུན་པས་དགའ་བར་བྱེད་པའི་རྣམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་ནི་བཟོད་པ་ཡིན་ནོ། །

སྔ་མ་རྩེ་མོ་ལ་བཤད་པ་དེ་བཞིན་དུ་རང་དང་གཞན་གྱི་རྟེན་ཅན་ཕོ་ན་སྟེ། བདག་ཉིད་སེམས་ཅན་སྨིན་པར་བྱེད་པ་དང་གྲོལ་བར་བྱེད་པ་ལ་གནས་ཏེ། གཞན་གདུལ་བྱ་རྣམས་དེ་ལ་འགོད་པ་སོགས་དང་ལ་སོགས་པ་བདག་ཉིད་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མངོན་པར་ཤེས་པ་བསྐྱེད་པར་བྱ་ཞིང་གཞན་དེ་ལ་འགོད་པ་སོགས་དང་། བདག་ཉིད་ཀྱང་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཡེ་ཤེས་བསྐྱེད་པར་བྱ་ཞིང་། གཞན་དེ་ལ་འགོད་པ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་དག་གིས་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་ཡིན་ཏེ། དམིགས་རྣམ་གྱི་ཚུལ་དེ་ལྟར་ན་རྗེས་ཐོབ་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ཡིན་ནོ། །འདིར་ཡང་། སྦྱོར་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་ལ་ཡོན་ཏན་གྱི་ལྡོག་པ་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་ཡོད་པས། སྐབས་དང་པོར་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་ཀྱི་ལྡོག་པ་ནས་བསྟན། སྐབས་གཉིས་པར་ཉན་རང་གི་རྟོགས་རིགས་ཀྱི་ལྡོག་པ་ནས་བསྟན། སྐབས་གསུམ་པར་དེ་དག་ལ་ཞེན་སྤྱོད་བཀག་པའི་ལྡོག་པ་ནས་བསྟན། འདིར་ནི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་བསམ་སྦྱོར་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་ལྡོག་པ་ནས་བསྟན་པ་ཡིན། རྗེས་ཐོབ་ཏུ་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་ནས་ཕ་དང་མའི་སེམས་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེ་སྒོམ་པ་ན། སྐབས་འགའ་ཞིག་ཏུ་མཉམ་གཞག་གི་

ལྷ་བས་ཟིན་པའི་སེམས་ཅན་བཏགས་ཡོད་ཙམ་ལ་དམིགས་པ་ཡང་ཡོད་ཅིང་། དེའི་ཚེ་བདེན་འཛིན་མ་ཡིན་པའི་གཟུང་རྟོག་གཉིས་དང་། བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་ཅི་རིགས་པ་ངོ་བོར་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ། སྐབས་འགའ་ཞིག་ཏུ་མཉམ་གཞག་གི་ལྷ་བས་མ་ཟིན་པར་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་ནས་དགེ་སྡིག་གི་བླང་དོར་ལ་འགོད་པ་སོགས་ཡོད་ཅིང་། དེའི་ཚེ་བདེན་འཛིན་གྱིས་བསྡུས་པའི་གཟུང་རྟོག་གཉིས་དང་། རྫས་འཛིན་རྟོག་པ་ངོ་བོར་ལྡན་ནོ། །

འོ་ན་འདིར་རྗེས་ཐོབ་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་བསམ་སྦྱོར་གྱི་ལྡོག་པ་ནས་བསྟན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཞེ་ན། འོག་ཏུ་སྦྱོར་ལམ་ལ། གནས་སྐབས་བླ་མེད་རྫོགས་བྱང་ལས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་ཏུ་སྒྲུབ་པའི་གདན་ཚིགས་རྗེས་ཐོབ་ལུས་ངག་གི་སྦྱོད་པ་འཆད་པར་འགྱུར་པས། དེ་གང་ལ་ལྡན་པའི་སྦྱོར་ལམ་སྟོན་དགོསཤིང་། དེ་ཡང་སྦྱོར་ལམ་རྗེས་ཐོབ་ལ་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ན་སྐབས་དང་པོར་སྦྱོར་ལམ་དྲོད་སོགས་བཞི་རང་རང་གི་བདག་ཉིད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ།

"རྣམ་རྟོག་བཞི་པོ་ལྡན་བསྟན་པ། །"

ཞེས་གསུངས་ལ། རྣམ་རྟོག་བཞི་ལ་དངོས་བསྟན་སྒྲུབ་རྟོག་བཞི་དང་། ཤུགས་བསྟན་དགག་རྟོག་བཞི་ཡོད་པ་ལས། ཕྱི་མ་རང་གི་ངོ་བོར་ལྡན་ཚུལ་སྔར་བཤད་ཟིན་ཅིང་། དངོས་བསྟན་སྒྲུབ་རྟོག་བཞི་ནི་འདིར་བསྟན་གྱི་དྲོད་སོགས་བཞི་ལ་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་ལྡན་ཞིང་བསྟེན་པ་ཡིན་ཏེ། འདིར་བསྟན་དྲོད་

སོགས་བཞི་དམིགས་པ་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པར་མཚུངས་ཤིང་། རྣམ་པ་ཐོད་ཀྱི་སྐབས་སུ་མཉམ་པ་དང་། བྱམས་པ་སོགས་དང་། རྩེ་མོའི་སྐབས་སུ་རང་ཉིད་སྡིག་པ་ལས་བཟློག་ཅིང་དགེ་བ་ལ་གནས་པ་དང་། གཞན་དེ་ལ་སྦྱོར་བ་སོགས་དང་། བཟོད་པ་སོགས་སྐབས་སུ་རང་ཉིད་བདེན་པ་ཤེས་པ་ལ་གནས་ཤིང་གཞན་དེ་ལ་འགོད་པ་སོགས་དང་། ཆོས་མཆོག་གི་སྐབས་སུ་རང་ཉིད་སེམས་ཅན་སྨིན་གྲོལ་བྱེད་པ་ལ་གནས་ཤིང་གཞན་དེ་ལ་འགོད་པ་སོགས་སུ་བཤད་པས་དེ་དག་གིས་སྐབས་སུ་ཡུལ་གྱི་ཕྱོགས་སུ་ཞེན་པ་དང་། ཡུལ་ཅན་གྱི་ཕྱོགས་སུ་ཞེན་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་དོར་བྱའི་ཕྱོགས་སུ་ཞེན་པའི་ཚེ་གཞིའི་རྟེན་ཅན་གྱི་རྟོག་པ་དང་། བླང་བྱའི་ཕྱོགས་སུ་ཞེན་པའི་ཚེ་དེའི་གཉེན་པོའི་རྟེན་ཅན་གྱི་རྟོག་པ་གཉིས་ལྡན་ཞིང་བསྟེན་པ་ཡིན་ལ། དེ་རེ་རེ་ལ་ཡང་མཉམ་གཞག་གི་ལྟ་བས་མ་ཟིན་པ་དང་ཟིན་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་བདེན་འཛིན་ཡིན་མིན་གཉིས་གཉིས་ཡོད་དོ། །ཡུལ་ཅན་གྱི་ཕྱོགས་སུ་ཞེན་པ་ལ་མཉམ་གཞག་གི་ལྟ་བས་མ་ཟིན་པའི་བདེན་འཛིན་དང་། ཟིན་པའི་ཚེ་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་འཛིན་པ་ཡིན་པས་རྫས་འཛིན་རྟོག་པ་དང་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་ལྡན་ཞིང་བསྟེན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཞར་བྱུང་ནི། རྣམ་པ་དང་། ལམ་དང་། གཞི་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་སྒོམ་པའི་དབྱེ་བས་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་དང་པོ་རྣམ་པ་གསུམ་ལ་ལམ་གསུམ་བསྟན་

པ་ནི་འཇིག་རྟེན་པའི་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པར་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བས། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་མཐོང་བའི་ལམ་དང་། སྒོམ་པའི་ལམ་རྟོགས་པའི་ཆེད་ཡིན་ལ། རྣམ་པ་ཀུན་མངོན་པར་རྫོགས་པར་རྟོགས་པ་ལ་སོགས་པ་རྩེ་སྦྱོར་དང་མཐར་གྱིས་པའི་སྦྱོར་བའི་སྐབས་གསུམ་ལ་ནི། བསྒོམ་པ་གོང་ནས་གོང་གི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གྱིས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྒོམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་གྱིས་བསྡུས་པ་ས་བརྒྱད་པ་དང་། དགུ་པ་དང་། བཅུ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཟག་པ་མེད་པ་རྣམས་ས་རེ་རེ་བཞིན་དུ་ཆུང་ངུ་དང་། འབྲིང་དང་། ཆེན་པོ་རྣམས་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་བ་ཡིན་པས་དེ་དག་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བ་དགག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་ལ་སོགས་པའི་ཐ་སྙད་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་འདི་ནི་སློབ་དཔོན་ སྔ་མ་གཞན་གྱི་བཞེད་པ་བཀོད་པར་གསུངས་སོ། །

སློབ་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་ཚོགས་ངོས་བཟུང་བ།

དེ་ལྟར་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ཐོབ་ནས་གནས་སྐབས་བླ་མེད་རྫོགས་བྱང་ལས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པར་ངེས་པས་དེའི་འོག་ཏུ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་དགེ་འདུན་སྟོན་པ་ལ། མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་པའི་དགེ་འདུན་ལ་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་འབྱུང་བས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དགེ་འདུན་གྱི་

མཚན་ཉིད་འཆད། ཅེས་སོ། །

སློབ་པ་སོགས་སྨོས་པའི་དགོས་པ།

འདི་ཡང་ལུས་རྣམ་གཞག་ཏུ།

"སློབ་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་ཚོགས། །"

ཞེས་གསུངས་ལ། འདི་ལ་སློབ་པ་སྨོས་པའི་དགོས་པ། ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་སྨོས་པའི་དགོས་པ། ཚོགས་སྨོས་པའི་དགོས་པ། མཚན་གཞི་ངོས་བཟུང་བ་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་འཆད་པའི་སྐབས་འདིར་སློབ་པའི་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་དང་། མི་སློབ་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་གཉིས་ལས། འདིར་སློབ་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་སྟོན་ཞེས་པའི་དོན་ཏོ། །

གཉིས་པ་ནི།

"རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་རྣོན་པོ་ཡིས། །རྟོགས་སླ་རྟུལ་པོས་རྟོགས་དཀར་བཞེད། །"

ཅེས་པའི་སྐབས་སུ་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་ལ་གནས་སྐབས་རྫོགས་བྱང་ལས་ཕྱིར་ལྡོག་མི་ལྡོག་གཉིས་སུ་ཡོད་པར་བཤད་པས། བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་ཐོབ་ནས་ཀྱང་དེ་ལྟར་དུ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་ཐོབ་ནས་བསམ་སྦྱོར་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དམན་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མི་འཇུག་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྡེ་སྣོད་དུ། ཚོགས་སམ་དགེ་འདུན་དུ་འགྱུར་བ་ལ་དགེ་སློང་བཞི་ཡན་དགོས་པར་བཤད་པས་དེ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྦྱོར་མཐོང་སྒོམ་གསུམ་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་རེ་རེ་ཡང་ཚོགས་ལམ་དགེ་འདུན་ཡིན་ཞེས་བསྟན་པའི་ཆེད་ཡིན་ནོ། །

མཚན་གཞི་ངོས་བཟུང་བ།

བཞི་པ་ནི། དེའི་མཚན་གཞི་གང་ཡིན་ཞེ་ན། སྦྱོར་མཐོང་སྒོམ་གསུམ་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་རྣམས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ནི།

རྩ་བ།

ངེས་འབྱེད་ཡན་ལག་ནས་བཟུང་སྟེ། །

མཐོང་དང་སྒོམ་པའི་ལམ་དག་ལ། །

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གང་དག་གནས། །

དེ་འདིར་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་ཚོགས། །༡༨

ཞེས་སོ། །འགྲེལ་པ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། འཁོར་བའི་གཡུལ་ལས་རྒྱལ་བའི་དཔའ་བོ་གང་དག་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་བཞི་དང་། མཐོང་བའི་ལམ་དང་། སྒོམ་པའི་ལམ་འཆད་པར་འགྱུར་བ་ལ་རྟགས་ཉི་ཤུ་དང་། བཅུ་དྲུག་དང་། བརྒྱད་པོ་དེ་དང་དེ་རྟོགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་གནས་པ་དེ་དག་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སློབ་པའི་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་དགེ་འདུན་

ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ།། །།བམ་པོ་བཞི་པ།

གཞུང་འདིས་སློབ་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་ཚོགས་ཀྱི་མཚན་གཞི་ངོས་གཟུང་བ་ཙམ་ཡིན་གྱི་ཕྱིར་མི་ལྡོག་ཏུ་སྒྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་སྟོན་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གཏན་ཚིགས་ནི་གཞུང་འདི་ལས་འཕྲོས་ནས་གཞུང་འོག་མ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཇི་ལྟར་སྟོན་ཞེ་ན། སྦྱོར་མཐོང་སྒོམ་གསུམ་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་རྣམས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་ཚོགས་ཡིན་ན། དེ་དག་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡོད་དམ་མེད། མེད་ན་དམ་བཅའ་ཙམ་གྱིས་རྒོལ་བས་རྟོགས་ལྡན་ལ་ངེས་ཤེས་བསྐྱེད་མི་ནུས་ཤིང་ཡོད་ན་སྒྲུབ་བྱེད་དེ་གང་ཞེ་ན། དེའི་ལན་ལ་སྦྱོར་ལམ་དང་། མཐོང་ལམ་དང་། སྒོམ་ལམ་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པར་བསྒྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་ཉི་ཤུ་ཡོད་དོ། །ཞེས་མདོར་བསྟུས་ནས་སྟོན་པ་ལ་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། དེ་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མ་འདྲེས་པ་གང་ཞེ་ན། རེ་ཞིག་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་གཅིག་གིས་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ལ་གནས་པ་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བསྟན། ཞེས་སོ། །

རྩ་བ།

གཟུགས་ལ་སོགས་ལས་ལྡོག་སོགས་རྟགས། །

རྣམ་པ་ཉི་ཤུར་བརྗོད་པ་ཡིས། །

ངེས་འབྱེད་ཡན་ལག་ལ་གནས་པའི། །

ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་མཚན་ཉིད་འདི། །༡༨

ཞེས་སོ། །དེ་ཡང་ཚིག་རྐང་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་གཏན་ཚིགས་བསྟན། གསུམ་པས་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་བསྟན། ཕྱིར་མི་ལྡོག་ཅེས་པས་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་བསྟན། མཚན་ཉིད་འདི། ཞེས་པས་དངོས་སུ་བསྒྲུབ་བྱའི་དོན་བསྡུ་དང་། ཤུགས་ལ་ཁྱད་པར་བསྟན་ནོ། །འགྲེལ་པ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལས་ལྡོག་པ་དང་། ཐེ་ཚོམ་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་ཉི་ཤུས་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ལ་གནས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་མཚན་ཉིད་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །

དེའི་དོན་རྒྱས་བཤད།

དེའི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་ཡང་། སྦྱོར་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པར་བསྒྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་བཅུ་གཅིག་དང་། རྩེ་མོའི་རྟགས་དྲུག་དང་། བཟོད་པའི་རྟགས་གཉིས་དང་། ཆོས་མཆོག་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པར་བསྒྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་གཅིག་སྟེ་དེ་རྣམས་ངོ་བོ་ངོས་གཟུང་དང་བཅས་པ་ལ། མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། ཡང་གཟུགས་སོགས་ལས་ལྡོག་པ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་དེ་དག་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་དག་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་དྲུག་པོ་ནི་ཞེས་སོ། །

རྩ་བ།

གཟུགས་ལ་སོགས་ལས་ལྡོག་པ་དང་། །
ཐེ་ཚོམ་མི་དལ་ཟད་པ་དང་། །
བདག་ཉིད་དགེ་བ་ལ་གནས་ཤིང་། །
གཞན་དག་དེ་ལ་འགོད་པ་དང་། །༩༠
གཞན་གྱི་རྟེན་ཅན་སྦྱིན་སོགས་དང་། །
ཟབ་མོའི་དོན་ལའང་སོམ་ཉི་མེད། །
བྱམས་ལུས་སོགས་དང་སྒྲིབ་པ་ནི། །
རྣམ་པ་ལྔ་དང་མི་འགྲོགས་དང་། །༩༡
བག་ལ་ཉལ་ཀུན་འཇོམས་པ་དང་། །
དྲན་པ་དང་ནི་ཤེས་བཞིན་དང་། །
གོས་ལ་སོགས་པ་གཙང་བ་དང་། །
ལུས་ལ་སྲིན་འབུ་རྣམས་མི་འབྱུང་། །༩༢
གྱུ་སྒྱུ་མེད་སེམས་སྦྱངས་པ་དང་། །
ལེན་དང་སེར་སྣ་མེད་སོགས་དང་། །
ཆོས་ཉིད་ལྡན་པར་འགྲོ་ཉིད་དང་། །
སེམས་ཅན་དོན་དུ་དམྱལ་ཚོལ་དང་། །༩༣
གཞན་གྱིས་དབྲི་བར་མི་བཏུབ་དང་། །
ལམ་གཞན་ཉེ་བར་སྟོན་བདུད་ལ། །

བདུད་ཅེས་བྱ་བར་རྟོགས་པ་དང་། །
སངས་རྒྱས་དགྱེས་པའི་སྤྱོད་པ་སྟེ། །༩༩
རྟགས་ནི་ཉི་ཤུ་དེ་དག་གིས། །
ཐོད་དང་རྩེ་མོ་བཟོད་བཅས་དང་། །
ཆོས་མཆོག་རྣམས་ལ་གནས་པ་ནི། །
རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལས་མི་ལྡོག །༩༥

ཅེས་སོ། །དེ་ཡང་གཟུགས་ལ་སོགས་ལས་ལྡོག་པ་དང་། །ཞེས་པ་ནས། རྟགས་ནི་ཉི་ཤུ་དེ་དག་གིས། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་གཏན་ཚིགས། ཐོད་དང་རྩེ་མོ་བཟོད་བཅས་དང་། །ཆོས་མཆོག་རྣམས་ལ་གནས་པ་ནི། །ཞེས་པས་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན། རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལས་མི་ལྡོག །ཅེས་པས་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་བསྟན་ཏོ། །

འགྲེལ་པ་ནི། ཅེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ་ཐོད་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ལས་བདེན་ཞེན་མངོན་གྱུར་བ་ལྡོག་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པའི་དཀོན་མཆོག་གི་ཡོན་ཏན་ཤེས་ནས་དད་པ་ཐོབ་པས་ཐེ་ཚོམ་ཟད་པ་དང་། མི་ཁོམ་པར་མི་སྐྱེ་བའི་སྨོན་ལམ་འགྲུབ་པས་ལོག་པར་ལྟ་བ་དང་། དམྱལ་བ་དང་། ཡི་དྭགས་དང་། དུད་འགྲོར་སྐྱེ་བ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་མི་ཐོས་པ་དང་། ཡུལ་མཐའ་འཁོབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་དང་། དབང་པོ་མ་ཚང་བ་

དང་། གླིན་པ་དང་ལྐུགས་པའི་དངོས་པོ་དང་། ལྷ་ཚེ་རིང་པོར་སྐྱེ་བ་ཞེས་བྱ་བ་མི་ཁོམ་པ་བརྒྱད་ཟད་པ་དང་། སྙིང་རྗེའི་དབང་གིས་བདག་ཉིད་དགེ་བ་ལ་གནས་པ་དང་གཞན་དགེ་བའི་ཆོས་ལ་སྦྱོར་བ་དང་། བདག་དང་གཞན་དུ་བརྗེ་བའི་སེམས་ཐོབ་པ་ཉིད་ཀྱིས་སེམས་ཅན་གཞན་གྱི་ཡུལ་ལ་ཡོངས་སུ་བསྔོས་པའི་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་བསྒྲུབ་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པས་ཟབ་མོའི་དོན་ལ་ཡང་སོམ་ཉི་མི་བྱེད་པ་དང་། བསམ་སྦྱོར་གཉིས་ཀྱིས་གཞན་ལ་ཕན་པ་ཉིད་དུ་ཞུགས་པས་བྱམས་པའི་ལུས་དང་ངག་དང་ཡིད་ཀྱི་ལས་གསུམ་དང་ལྡན་པ་དང་། བསླབ་པ་གསུམ་གྱིས་སྦྱོར་བ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་ལྡན་པས་སྒྲིབ་པ་ལྔ་པོ། འདོད་པ་ལ་འདུན་པ་དང་། གནོད་སེམས་དང་། གཉིད་དང་། རྨུགས་པ་དང་། རྒོད་པ་དང་། འགྱོད་པ་དང་། ཐེ་ཚོམ་དག་དང་མི་འགྲོགས་པ་དང་། གཉེན་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་རྣམ་པར་བསྒོམས་པ་ཉིད་ཀྱིས་མ་རིག་པ་དང་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པའི་བག་ལ་ཉལ་བ་ཐམས་ཅད་འཇོམས་པ་དང་། སྣང་དོར་གྱི་གནས་ལ་རྟག་ཏུ་མ་གཡེང་བ་མཉམ་པར་གཞག་པ་ཉིད་ཀྱིས་དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་དང་ལྡན་པ་དང་། ཕྱི་ནང་གི་གཙང་སྦྲ་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་གོས་ལ་སོགས་པ་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་པ་གཙང་བ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། དོད་ཀྱི་རྟགས་རྣམ་པ་བཅུ་གཅིག་དང་། རྩེ་མོ་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ནི། དགེ་བའི་རྩ་བ་འཇིག་རྟེན་ཐམས་པ་ལས་མངོན་པར་འཕགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ལུས་ལ་སྲིན་བུའི་རིགས་བརྒྱད་ཁྲི་མི་

འབྱུང་བ་དང་། དགེ་བའི་རྩ་བ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སེམས་རྣམ་པར་དག་པ་ཐོབ་པས་ཉན་རང་གི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སོགས་སེམས་གྱ་གྱུ་མེད་པ་དེ་ཉེད་པ་དང་བཀུར་སྟི་ལ་སོགས་པ་ལ་མི་ལྟ་བ་ཡི་སེམས་ཐོབ་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་གོས་ཕྱག་དར་ཁྲོད་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་སྦྱངས་པའི་ཡོན་ཏན་ཡང་དག་པར་ལེན་པ་དང་། སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཁྱད་པར་མཆོག་ཏུ་བསྒྲུབས་པས་དེ་དག་དང་འགལ་བའི་སེར་སྣ་དང་འཆལ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་པ་མེད་པ་དང་གཟུགས་སོགས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་ཡང་དག་པར་སྟུད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་ཉིད་དང་མི་འགལ་བར་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་ལྡན་པར་བྱང་ཆུབ་ཏུ་འགྲོ་བ་དང་། སྙིང་རྗེས་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་བུ་བཞིན་དུ་བདག་ཉིད་ཀྱིས་འཛིན་པར་བྱས་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་གྱི་དོན་དུ་དམྱལ་བའང་འདོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་རྩེ་མོའི་རྟགས་རྣམ་པ་དྲོད་དང་། བཟོད་པ་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ནི་རང་གིས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་ལ་ཡིད་ཆེས་བརྟན་པོ་ཐོབ་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་བདུད་སོགས་གཞན་གྱི་མཐུས་དམན་ལམ་དུ་བཀྲིར་མི་བཏུབ་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཐོབ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཐབས་ཕྱིན་དྲུག་ཤེས་པ་ལ་མཁས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཕྱིན་དྲུག་དང་འགལ་ཞིང་ལམ་མ་ཡིན་པ་ལ་ལམ་ལྟར་བཅོས་ཏེ་ཉེ་བར་སྟོན་པའི་བདུད་ལ་བདུད་ཉིད་དུ་རྟོགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་བཟོད་པའི་རྟགས་རྣམ་པ་གཉིས་དང་། ཆོས་མཆོག་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་འཁོར་གསུམ་རྣམ་པར་དག་པ་ཐོབ་པས་སྤྱོད་པ་ཐམས་

ཅན་ལ་སངས་རྒྱས་དཀྱིས་པ་ཐོབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་ཆོས་མཆོག་གི་རྟགས་ཀྱི་རྣམ་པ་གཅིག་གིས་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་དྲོ་བ་དང་། རྩེ་མོ་དང་། བཟོད་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་མཆོག་རྣམས་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ལས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་ཡིན་པར་རྟགས་ཉི་ཤུ་པོ་འདི་དག་གིས་ཤེས་པར་བྱའོ་ཞེས་སོ། །

བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པར་སྒྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས།

གཉིས་པ་མཐོང་ལམ་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་ཏུ་སྒྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ལ། མཚམས་སྦྱོར་བ་ནི། ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་འོག་ཏུ་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་བྱང་སེམས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པར་སྒྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་དམ་རྟགས་ལ་མཉམ་གཞག་ཤེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་བཅུ་དྲུག་ནི།

རྩ་བ།

མཐོང་བའི་ལམ་ལ་བཟོད་པ་དང་། །
ཤེས་པའི་སྐད་ཅིག་བཅུ་དྲུག་ནི། །
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མི་ལྡོག་པའི། །
མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ། །༦༨

ཞེས་སོ། །འགྲེལ་པ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ་ཡུལ་སྡུག་བསྔལ་ལ་སོགས་པའི་

བདེན་པ་བཞི་ལ་དམིགས་པའི་སྒོ་ནས། ཆོས་དང་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་། ཤེས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མཐོང་བའི་ལམ་ལ་གནས་པ་རྣམས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། །ཞེས་སོ། །འོ་ན་མཉམ་གཞག་ཤེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་པོ་དེ་ཉིད་དང་པོ་ནས་གཏན་ཚིགས་སུ་འགྱུར་རམ་སྙམ་ན། དེ་ནི་མ་ཡིན་གྱི། དེས་དྲངས་པའི་རྗེས་ཐོབ་ལུས་ངག་གི་སྤྱོད་པ་བཅུ་དྲུག་པོ་དེ་དང་པོར་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་རྒྱས་པར་བསྟན་པ་ལ་མཚམས་སྦྱོར་བ་ནི། སྐད་ཅིག་མའི་རྣམ་པ་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཅེ་ན། རྣམ་པ་རྣམས་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་ལྔས་གསུངས་པ་ནི། ཞེས་སོ། །

རྩ་བ།

གཟུགས་སོགས་འདུ་ཤེས་ལྡོག་པ་དང་། །
སེམས་བརྟན་ཐེག་པ་དམན་དག་ལས། །
རྣམ་ལྡོག་བསམ་གཏན་ལ་སོགས་པའི། །
ཡན་ལག་ཡོངས་སུ་ཟད་པ་དང་། །༤༧
ལུས་སེམས་ཡང་བ་ཉིད་དང་ནི། །
འདོད་པ་སྤྱོད་ལ་ཐབས་མཁས་དང་། །
རྟག་ཏུ་ཚངས་པར་སྤྱོད་ཉིད་དང་། །
འཚོ་བ་རྣམ་པར་དག་ཉིད་དང་། །༤༨

ཕུང་སོགས་བར་ཆད་བྱེད་རྣམས་དང་། །
ཚོགས་དང་དབང་སོགས་བཅས་པ་ཡི། །
གཡུལ་འགྱེད་སེར་སྣ་ལ་སོགས་ལ། །
སྦྱོར་དང་རྗེས་སུ་སྦྱོར་བ་ཡི། །༤༩
གནས་པ་སོ་སོར་བཀག་པ་དང་། །
ཆོས་ནི་རྟུལ་ཙམ་མི་དམིགས་ཉིད། །
རང་གི་ས་ལ་ངེས་པ་ཉིད། །
ས་གསུམ་ལ་ནི་གནས་པ་དང་། །༥༠
ཆོས་ཀྱི་དོན་དུ་སྲོག་གཏོང་བ། །
དེ་འདྲའི་སྐད་ཅིག་བཅུ་དྲུག་ནི། །
བློ་ལྡན་མཐོང་བའི་ལམ་གནས་པའི། །
ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་དག་ཡིན། །༥༡

ཞེས་སོ། །དེ་དག་གི་རྟགས་ཆོས་དོན་གསུམ་ནི། མདོར་བསྟན་དུ། བཟོད་པ་དང་། ཤེས་པའི་སྐད་ཅིག་བཅུ་དྲུག་ནི། ཞེས་པས་གཏན་ཚིགས། མཐོང་བའི་ལམ་ལ། ཞེས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ། ཞེས་སྦྲེལ་བས་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན། མི་ལྡོག་ཅེས་པས་བསྒྲུབ་ཆོས། མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ། ཞེས་པས་དངོས་སུ་དོན་བསྡུ་དང་། ཤུགས་ལ་ཁྱབ་པ་བསྟན་ཏོ། །རྒྱས་བཤད་དུ། གཟུགས་སོགས་འདུ་ཤེས་ལྡོག་པ་དང་། ཞེས་པ་ནས། དེ་འདྲའི་སྐད་ཅིག

བཅུ་དྲུག་ནི། ཞེས་པའི་བར་གྱིས་གདན་ཚིགས། བློ་ལྡན་མཐོང་བའི་ལམ་གནས་པའི། །ཞེས་པས་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན། ཕྱིར་མི་ལྡོག ཅེས་པས་བསྒྲུབ་ཆོས། རྟགས་དག་ཡིན། །ཅེས་པས་དོན་བསྡུ་དང་། ཁྱབ་པ་བསྟན་ཚུལ་སྔར་བཞིན་ནོ། །

འགྲེལ་པ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ་མཐོང་ལམ་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ནི། གཟུགས་སོགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་སུ་བདེན་པར་རྟོག་པ་ལས་ལྡོག་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་ཐོབ་པས་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བརྟན་པ་ཉིད་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཁྱད་པར་ཅན་ཐབས་ཤེས་ཟུང་འབྲེལ་དུ་བསྒྲུབས་པས་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལས་སེམས་རྣམ་པར་ལོག་པ་དང་། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་མཐུས། བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་མཐོང་ཆོས་བདེར་གནས་ཀྱི་ཆེད་དུ་སྙོམས་པར་འཇུག་ཀྱང་ཁམས་གོང་མར་སྐྱེ་བའི་ཡན་ལག་ཡང་དག་པར་ཡོངས་སུ་ཟད་པ་ཞེས་བྱ་བ་བཞི་ནི། སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་རྣམ་པ་ཡིན་ནོ། །མཐོང་སྤོང་གི་མི་དགེ་བ་དང་བྲལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་ལུས་དང་སེམས་དགེ་བ་ལ་བཀོལ་དུ་རུང་བའི་ཡང་བ་ཉིད་ཐོབ་པ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་བསམ་པ་ཇི་

ལྟ་བ་བཞིན་གདུལ་བའི་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་མཐུས་མངོན་པ་ཞེན་པ་མེད་པར་འདོད་པ་ལ་ཉེ་བར་སྤྱོད་པ་དང་། ཡུལ་གྱི་ལོངས་སྤྱོད་ལ་ཞེན་པའི་ཉེས་དམིགས་མཐོང་བས་རྟག་ཏུ་ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པ་ཉིད་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་མི་བརྗེད་པ་ལ་དབང་བའི་སྐྱེས་བུ་དམ་པའི་ཆོས་དང་ལྡན་པ་ཉིད་ཀྱིས་འཚོ་བའི་ཡོ་བྱད་ཡང་དག་པར་རྣམ་པར་དག་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་བཞི་ནི། ཀུན་འབྱུང་བདེན་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་རྣམ་པ་ཡིན་ནོ། །

ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སྟོང་པ་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ལ་གནས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཕུང་པོ་དང་སྐྱེ་མཆེད་དང་ཁམས་རྣམས་ལ་དང་པོར་ཞེན་པ་སྦྱོར་བ་དང་། རྒྱུན་དུ་ཞེན་པ་རྗེས་སུ་སྦྱོར་བ་དག་ཏུ་མི་བྱའོ་ཞེས། དེ་ལྟར་སྡུག་ཀུན་ལ་དང་པོར་སྦྱོར་བ་དང་། འགོག་ལམ་ལ་རྗེས་སུ་སྦྱོར་བའི་ཚུལ་གྱིས་གནས་པ་སོ་སོར་བཀག་པ་དང་། །མཐོང་ལམ་གྱི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་བསལ་བར་བྱས་པ་ཉིད་ཀྱིས་མཐོང་ལམ་གྱི་རྟོགས་པའི་བར་ཆད་བྱེད་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་སྔ་མ་བཞིན་དུ་དང་པོར་ཞེན་པ་སྦྱོར་བ་དང་རྒྱུན་དུ་ཞེན་པའི་རྗེས་སུ་སྦྱོར་བའི་གནས་པ་སོ་སོར་བཀག་པ་དང་། ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་དེ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རྣམ་པ་རྟོགས་པའི་སྐྱོན་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་མདོ་ལས་དམག་གི་སྒྲས་གསུངས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱུ་ཚོགས་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་སྔ་མ་བཞིན་དུ་དང་པོར་ཞེན་པའི་སྦྱོར་བ་དང་། རྒྱུན་དུ་ཞེན་པའི་རྗེས་སུ་སྦྱོར་བའི་གཏམ་སྔེ་མིང་ཙམ་ལ་ཞེན་ཅིང་གནས་པ་སོ་

སོར་བཀག་པ་དང་། གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་དག་སྤང་བར་བྱ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ན་དབང་པོ་དང་གྲོང་ཁྱེར་ལ་སོགས་པའི་སྒོ། ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན། མདོ་ལས་གྲོང་གི་སྒྲས་བསྟན་པ་དབང་པོ་དང་། གྲོང་ཁྱེར་གྱི་སྒྲས་བསྟན་པ་དབང་རྟེན་དང་།

གྲོང་རྡལ་གྱི་སྒྲས་བསྟན་པ་དབང་ཡུལ་དང་། རྒྱལ་ཕྲན་གྱི་སྒྲས་བསྟན་པ་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ངམ་བདག་དང་བདག་གིར་ལྟ་བ་དང་། གཉེན་པོ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཏེ། སྤང་གཉེན་གཡུལ་འགྱེད་པའི་གཏམ་ལ་སྟོ་མ་བཞིན་དུ་དང་པོར་ཞེན་པའི་སྦྱོར་བ་དང་། རྒྱུན་དུ་ཞེན་པའི་རྗེས་སུ་སྦྱོར་བའི་གནས་པ་རྗེས་སུ་བཀག་པ་ཞེས་བྱ་བ་བཞི་ནི་འགོག་པའི་བདེན་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་རྣམ་པ་ཡིན་ནོ། །

སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཕར་ཕྱིན་ཁྱད་པར་ཅན་རྟོགས་པས་སེར་སྣ་དང་འཆལ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་པ་ལ་སྦྱོར་བ་དང་། རྗེས་སུ་སྦྱོར་བའི་གནས་པ་སོ་སོར་བཀག་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་གསུམ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པ་ཡིན་པས་རྟོགས་པའི་ཆོས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་སོགས་རྡུལ་ཙམ་ཡང་མི་དམིགས་པ་དང་། རང་གིས་རྟོགས་པ་ལ་གཞན་གྱིས་མི་འཕྲོག་པའི་མངོན་པར་ཡིད་ཆེས་པ་ཐོབ་པས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཀྱི་རང་གི་ས་གསུམ་ལ་ཐེ་ཚོམ་མེད་པར་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ངེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་གནས་པ་དང་། མཐའ་གཅིག་ཏུ

རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཆེད་དུ་གཞོལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་སྟེ། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་ཆོས་ཀྱི་དོན་དུ་སྦྱོག་གཏོང་བ་ནུས་པ་ཞེས་བྱ་བ་བཞི་ནི་ལམ་བདེན་གྱི་སྐད་ཅིག་མའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། བདེན་བཞིའི་ཡུལ་ཅན་བཅུ་དྲུག་ཏུ་ཕྱེ་བ་དེ་ལྟར་ན་བཟོད་པ་དང་ཤེས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་གིས་བསྡུས་པའི་ཡེ་ཤེས་འདི་རྣམས་མཉམ་གཞག་ཏུ་ཡང་དག་པར་ཐོབ་པ་ན། དེ་ཉིད་གཞན་ངོར་རྟགས་སུ་གྱུར་ཚུལ་ནི། མཉམ་གཞག་དེས་དྲངས་པའི་དག་པ་འཇིག་རྟེན་པ་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པར་མངོན་པར་མ་ཞེན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་བསྡུས་པ་མཉམ་གཞག་རང་དང་མཐུན་པའི་འབྲས་བུ་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་འདུ་ཤེས་བཟློག་པ་ལ་སོགས་པ་སྟོར་བཤད་པའི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་ཐ་སྙད་བཅུ་དྲུག་པོ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། འབྲས་བུ་ཐ་སྙད་དེ་རྣམས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མཐོང་བའི་ལམ་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པར་སྒྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་དག་ཡིན་ནོ། །

དེ་ཡང་བདེན་པ་མཐོང་བའི་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་ཐ་སྙད་ནི། སེམས་ཅན་གདུལ་བའི་དགོས་པའི་དབང་མ་གཏོགས་པར་ཡུལ་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་མཉམ་གཞག་གི་རྟོགས་པ་དང་མཐུན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་མཉམ་གཞག་ཤེས་བཟོད་ཀྱི་མིང་གིས་ཉེ་བར་བཏགས་ནས་བཤད་དོ། །མཉམ་གཞག་གིས་བཏགས་པའི་རྗེས་ཐོབ་དེ་ལྟར

མ་ཡིན་ན་རྣལ་འབྱོར་པའི་རྒྱུད་ལ་སོ་སོར་རང་གིས་རིག་པའི་སྐད་ཅིག་མ་རྣམས་ཇི་ལྟར་ན་གཞན་ངོར་ཡིད་ཆེས་པར་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་དག་ཡིན་ཏེ་མིན་ནོ་ཞེས་སོ། །

སྦྱོར་ལམ་གྱི་ཁྱད་པར་བྱེད་ཆོས།

གསུམ་པ་སྦྱོར་ལམ་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་ཏུ་སྒྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ལ། སྦྱོར་ལམ་གྱི་ཁྱད་པར་བྱེད་ཆོས། ཁྱད་གཞི་སྦྱོར་ལམ་གྱི་ངོ་བོ། དེ་དག་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་བ། གཏན་ཚིགས་དངོས་དང་བཞི། དང་པོ་ལ་མཚམས་སྦྱོར་བ་ནི། སྐྱེ་བའི་རིམ་པ་ལྟར་ན་མཐོང་ལམ་པའི་རྟགས་དེའི་འོག་ཏུ་སྦྱོར་པའི་ལམ་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་མཚན་ཉིད་བཤད་པར་བྱ་བ་དག་ཡིན་པ་ལས། ལུགས་ལས་ཁྱད་པར་མ་བཟུང་བར་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་བློ་མི་སྐྱེའོ། །ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རེ་ཞིག་ཐོག་མར་སྦྱོར་པའི་ལམ་གྱི་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་བསྟན། ཞེས་སོ། །

རྩ་བ།

སྦྱོར་པའི་ལམ་ནི་ཟབ་པ་སྟེ། །
ཟབ་མོ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས། །
ཟབ་པ་དེ་ནི་སྒྲོ་འདོགས་དང་། །
སྐུར་པའི་མཐའ་ལས་གྲོལ་བ་ཉིད། །༤༣

ཅེས་སོ། །འགྲེལ་པ་ནི། སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་མེད་ལ། སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་གཟུགས་སོགས་ལས་གཞན་པ་ཡང་མ་ཡིན་པས། གོ་རིམ་བཞིན་དུ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་པ་དང་། སྐུར་བའི་མཐའ་ལས་གྲོལ་བ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཟབ་མོ་སྟེ། སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ལ་སོགས་པ་མཚན་མ་མེད་པ་དང་། སྨོན་པ་མེད་པ་དང་། མངོན་པར་འདུ་བྱ་བ་མེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་ཟབ་མོ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ཟིན་པ་གོམས་པར་བྱེད་པ་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། འོག་ནས་འཆད་འགྱུར་གྱི་སྒོམ་པའི་ལམ་ནི་ཟབ་ཅིང་གཏིང་དཔག་དཀའ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །

ཁྱད་གཞི་སྒོམ་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་དང་དབྱེ་བ།

གཉིས་པ་ལ་ངོ་བོ་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། དེ་ལྟར་ཁྱད་པར་བསྟན་ནས་ཁྱད་པར་གྱི་གཞི་འཆད། ཅེས་སོ། །

རྩ་བ།

ངེས་འབྱེད་ཡན་ལག་དང་མཐོང་བའི། །
ལམ་དང་སྒོམ་པའི་ལམ་ཉིད་ལ། །
ཡང་དང་ཡང་དུ་སེམས་པ་དང་། །
འཇལ་དང་ངེས་རྟོག་སྒོམ་པའི་ལམ། །༥༡

ཞེས་སོ། །འགྲེལ་པ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ་ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་དང་སྒོམ་

པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་དག་གམ། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྦྱོར་བ་དང་དངོས་གཞི་དང་རྗེས་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་གོ་རིམ་བཞིན་དུ། ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཡན་ལག་ལ་སོགས་པ་མཐོང་བ་དང་སྒོམ་པའི་ལམ་གསུམ་ལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་སྦྱོང་སྟེ་ངེས་པར་མཐོང་བའི་དོན་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཟབ་མོ་རྣམས་ཡང་དང་ཡང་དུ་ཐོས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སམ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྦྱོར་བའི་དུས་ན་སེམས་པ་དང་། བསམ་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སམ་དངོས་གཞིའི་དུས་ན་འཇལ་བ་དང་། སྒོམ་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སམ་རྗེས་ལས་བྱུང་བས་ངེས་པར་རྟོག་པ་དག་ནི་སྒོམ་པའི་ལམ་རྒྱུན་ཆགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། སྒོམ་ལམ་དེ་ལ་རྣམ་པ་དུ་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན། ཞེས་སོ། །

རྩ་བ།

དེ་ནི་རྒྱུན་ཆགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །

ཆུང་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་རྣམས། །

ཆུང་ངུའི་ཆུང་སོགས་དབྱེ་བ་ཡིས། །

རྣམ་པས་རྣམ་པ་དགུར་བཞེད་དོ། །༥༩

ཞེས་སོ། །འགྲེལ་པ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ་ཞེས་ལུང་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་མུན་པ་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་ནི་སྣང་བ་ཆུང་ངུས་སེལ་ལ་མུན་པ་ཆུང་ངུ་ནི་

སྣང་བ་ཆེན་པོས་སེལ་ལོ་ཞེས་བྱ་བའི་སྤང་གཉེན་འཐད་པའི་དཔེས། སྤང་བྱའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལ་རྩ་བའི་དབྱེ་བ་ཆེན་པོ་དང་། འབྲིང་དང་། ཆུང་ངུ་རྣམས་རེ་རེ་ཞིང་། ཡན་ལག་གི་དབྱེ་བ་ཆེན་པོ་དང་། འབྲིང་དང་། ཆུང་ངུའི་བྱེ་བྲག་གིས་ཐ་དད་པ་དགུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པར་རྟོག་པ་དེ་དག་གི་གཉེན་པོ་རྩ་བའི་དབྱེ་བ་ཆུང་ངུ་དང་། འབྲིང་དང་། ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱང་རེ་རེ་ཞིང་ཡན་ལག་གི་དབྱེ་བ་ཡང་ཆུང་ངུ་དང་། འབྲིང་དང་། ཆེན་པོའི་བྱེ་བྲག་གིས་ཐ་དད་པ་དགུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་དོན་དམ་པར་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་དུ་ཟིན་ཀྱང་། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་རྣམ་པའི་སྒོ་ནས་ཕྱེར་བསྟན་པ་ལྟར་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་གཉེན་པོའི་དབྱེ་བ་ལ་གྲངས་བཞིན་དུ་སྟེ། དེ་ཡང་སྤང་བྱ་འདོད་པའི་ཁམས་ལ་སོགས་པ་ཁམས་གསུམ་ས་དགུ་དག་ཏུ་བརྟེན་པའི་དྲི་མའི་གཉེན་པོ་སྒོམ་པའི་ལམ་རྣམ་པ་དགུ་རྒྱུན་ཆགས་སུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་སྒོམ་པའི་ལམ་རྣམ་པ་དགུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །

དེའི་དབྱེ་བ་ལ་རྩོད་སྤོང་།

གསུམ་པ་དེ་དག་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་དབྱེ་བ་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ། རྩོད་པ་འགོད་པའི་སྒོ་ནས་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། རྒྱལ་བའི་ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་དེ་དང་དེ་ལས་སྒོམ་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་རེ་རེའི་དབང་དུ་མཛད་དེ། འབྲས་བུ་བསོད་ནམས་གྲངས་མེད་པ་དང་། གཞལ་དུ་མེད་པ་

དང་། ཚད་མེད་པར་སྐྱེ་བ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྒོམ་ལམ་གྱི་བྱེ་བྲག་རྣམ་པ་དགུ་ལས་མང་བ་མ་ཡིན་ནམ་སྙམ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ན་རྣམ་པ་དགུ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན་ཞེས་སོ། །ལན་ལ།

རྩ་བ།

གྲངས་མེད་ལ་སོགས་བསྟན་པ་རྣམས། །

དམ་པའི་དོན་དུ་བཟོད་མ་ཡིན། །

ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ནི་ཐུགས་བརྩེ་བའི། །

རྒྱུ་མཐུན་དེ་དག་ཐུབ་པ་བཞེད། །༥༥

ཅེས་སོ། །འགྲེལ་པ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། མདོ་ལས། སྒོམ་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་བསོད་ནམས་གྲངས་མེད་པ་དང་། གཞལ་དུ་མེད་པ་དང་། ཚད་མེད་པ་གསུམ་གསུམ་སྐྱེ་བར་བསྟན་པའི་ཚིག་ཏུ་བརྗོད་པའི་ངོ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་སྒོམ་ལམ་ལ་དགུ་ལས་གྲངས་མང་བ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། དོན་དམ་པར་ན་དབྱེ་བ་དེ་ལྟར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་སྒོམ་པའི་ལམ་ནི་གོང་དུ་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཟབ་མོ་རྟོགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་དོན་ཆུང་ངུའི་ཆུང་ངུ་ལྟ་བུ་གཅིག་དག་ཏུ་ཡང་བསོད་ནམས་གྲངས་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་སྣ་ཚོགས་པ་རབ་ཏུ་སྤྱིར་བར་བྱ་བ་ཡིན་པ་ལ། དོན་དམ་དུ་དེ་ལྟར་ལྡོག་པ་ལ་ལྟོས་ནས་སྒོམ་ལམ་གྱི་ཞེ་བར་བསྐྱེད་པའི་འབྲས་བུ་བསོད་ནམས་གྲངས་མེད་སོགས་ཐ་དད་པ་གསུམ་གསུམ་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོར་དབྱེ་བར་བྱ་བ་བཟོད་

པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ནི། མདོ་ལས་བཤད་ཆོས་གྲངས་མེད་དང་གཞལ་མེད་ལ་སོགས་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མདོ་ལས་ཇི་སྐད་བཤད་ཅིང་། བསྟན་བཅོས་སུ་བསྟན་པ་དེ་དག་ནི། ཐེག་པའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་སྒོམ་པའི་ལམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ལ་སྤྲོ་བ་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་དུ་འབྲས་བུ་ཆེན་པོ་སྐྱེ་བ་རབ་ཏུ་སྟོན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དམིགས་པ་མེད་པའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་རང་བཞིན་གྱི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་གོམས་པ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུར་གྱུར་པ་ཡིན་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་བཞེད་པས་སྒོམ་པའི་ལམ་མང་པོ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་སོ། །

མཐར་ཐུག་གི་བྱེད་ལས་ལ་རྩོད་སྤོང་།

གཉིས་པ་མཐར་ཐུག་གི་བྱེད་ལས་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྩོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ལ་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། སྒོམ་པའི་ལམ་ནི་ཟབ་པ་སྟེ། །ཞེས་པ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན་དེ་གོང་ནས་གོང་དུ་གོམས་པ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་བྱར་མེད་པ་མ་ཡིན་ནམ་སྙེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་སྒོམ་པའི་ལམ་གྱིས་ནི་ཉམས་འཕེལ་གྱི་ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་བྱེད་པ་ཁོ་ནའོ་སྙམ་པའི་སྐྱེ་བོ་བློ་གྲོས་དམན་པའི་ངོར་དོགས་པ་བསུ་བ་ལ་ཞེས་སོ། །

ཅ་བ།

དངོས་པོ་བརྗོད་དུ་མེད་པ་ལ། །
ཉམས་པ་དང་ནི་འཕེལ་མི་རུང་། །
སྒོམ་ཞེས་བྱ་བའི་ལམ་གྱིས་ནི། །
ཅི་ཞིག་ཉམས་ཤིང་ཅི་ཞིག་འཐོབ། །༥༨

ཅེས་སོ། །འགྲེལ་པ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོར་མངོན་པར་འདོད་པའི་ལམ་གྱི་དངོས་པོ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཡང་དག་པར་ན་དེ་ཉིད་དང་། གཞན་ཉིད་དང་གཉིས་ཀ་དང་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པ་ལ་སྒོམ་པ་ཡུལ་དུ་ཕྱིན་པར་བྱར་མེད་པའི་ཕྱིར། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དང་གཉེན་པོ་དག་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་འབྲལ་བ་དང་སྐྱེ་བར་མི་རུང་ངོ་། །རྒྱུ་མཚན་དེ་བས་ན་སྒོམ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ལམ་གྱིས་ནི། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཧྲོག་པ་ནི་ཅི་ཞིག་བོར། གཉེན་པོ་རྣམ་པར་བྱང་བ་ཚུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་དགུ་ནི་ཅི་ཞིག་འཐོབ་སྟེ་བོར་ཐོབ་ཙུང་ཟད་ཀྱང་མི་བྱེད་པ་ཉིད་ཡིན་པས་ཉེ་བར་འགོད་པར་མི་བྱ་བ་ཕོ་ནའོ་ཞེ་ན། ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ལན་ལ་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། ཇི་སྐད་བརྗོད་པའི་ཉེས་པ་དེ་ལྟར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར། ཞེས་སོ། །

རྩ་བ།

བྱང་ཆུབ་ཇི་ལྟར་དེ་བཞིན་དུ། །
འདི་ནི་འདོད་པའི་དོན་སྒྲུབ་བྱེད། །

བྱང་ཆུབ་དེ་བཞིན་ཉིད་མཚན་ཉིད། །
དེ་ཡང་དེ་ཡི་མཚན་ཉིད་བཞེད། །༥༧

ཅེས་སོ། འགྲེལ་པ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། རྩ་ཚིག་འོག་མ་གོང་དུ་བཏོན་ནས། དང་པོ་དཔེ་སྦྱར་བ་ནི། ཇི་ལྟར་རྐྱེན་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱར་མེད་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱིས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་གཟུང་འཛིན་གྱི་སྤྲོས་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ལ་སོགས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བདག་པོའི་རྐྱེན་ཙམ་གྱིས། གདུལ་བྱའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱི་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ཆེ་ཆུང་གི་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་གཟུགས་སྐུ་གཉིས་ཀྱིས་རང་བཞིན་གྱི་དོན་ཁྱད་པར་ཅན་སྣང་བའི་སེམས་བསྐྱེད་པའི་སྒོ་ནས་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་མངོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་འཐོབ་པར་བྱེད་པའོ། །གཉིས་པ་དོན་ལ་སྦྱོར་བ་ནི་དཔེ་བཞིན་དུ། བསྒོམས་པས་གློ་བུར་གྱི་དྲི་མ་དང་བྲལ་བའི་སྒོ་ནས་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་པའི་སྒོམ་པའི་ལམ་དོན་དམ་པར་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཅན་འདི་ཡང་། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་སྤང་གཉེན་ཉམས་འཕེལ་གྱི་བྱ་བ་བྱེད་དོ། །དོན་དམ་པར་ནི་ཉམས་པ་དང་འཕེལ་བ་དགག་པའི་ཚུལ་དུ་བཞེད་པས་དེའི་ཚེ་ཡུལ་གང་ལ་ཡང་སྦྱོར་བ་མེད་པ་ཉིད་སྦྱོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་ཉེས་པ་མེད་དོ་ཞེས་སོ། །

གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱེད་ལས་རྩོད་སྤོང་།

གསུམ་པ་གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱེད་ལས་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་རྩོད་པ་འགོད་པས་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། བདེན་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ལན་སྨྲ་བ་དེ་ལྟར་ཡིན་ནའང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་དོན་བྱེད་པར་མི་རུང་ངོ་སྙམ་པའི་དོགས་པ་བསུ་བ་ལ་ཞེས་སོ།།

རྩ་བ།

སེམས་ནི་སྔ་མས་བྱང་ཆུབ་པར།།

རིགས་མིན་ཕྱི་མས་ཀྱང་མ་ཡིན།།

ཞེས་སོ། འགྲེལ་པ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། སྔ་ཕྱིར་གྱུར་པའི་སེམས་རེ་རེ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་ཀྱི་དོན་མཐའ་དག་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར། སྔ་ཕྱི་རེ་རེས་ནི་བྱང་ཆུབ་པར་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འདོད་པའི་དོན་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པར་སྣང་བའི་སེམས་ཅིག་ཅར་བྱུང་བ་མང་པོ་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱུད་རེ་རེ་བའོ། །ཞེས་འབྱུང་བས་སེམས་དུ་མ་དུས་གཅིག་ཏུ་སྐྱེ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བླ་ན་མེད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་ལ་སོགས་པ་ནས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་

བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་བར་རྫོགས་པར་འགྱུར་བའི་རང་གི་ངོ་བོ་རིམ་གྱིས་འབྱུང་བའི་སེམས་བྱུང་བ་སྔ་ཕྱིར་གྱུར་པ་མང་པོ་ཚོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་དེ་བྱུང་མ་ཐག་ཏུ་སྔ་ཕྱིར་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མེད་པ་ཉིད་དུ་འཇིག་པས་ན་ཕན་ཚུན་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་ཇི་ལྟར་དོན་ཁྱད་པར་ཅན་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ལ་སོགས་པ་སྣང་བའི་སེམས་བསྐྱེད་པའི་སྒོ་ནས་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པའི་དོན་བྱེད་ཅེ་ན། ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ལན་ལ་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། རྩོད་པ་དེ་ནི་ཡང་དག་པར་མ་ཡིན་པས་ལན་སྟོན་པ་ཞེས་སོ། །

རྩ་བ།

མར་མེའི་དཔེ་ཡི་ཚུལ་གྱིས་ནི། །

ཟབ་མོའི་ཆོས་ཉིད་རྣམ་པ་བརྒྱད། །༥༡

ཅེས་སོ། །འགྲེལ་པ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། དཔེ་ཇི་ལྟར་ན་མར་མེའི་མེ་ལྕེ་དང་སྙིང་པོ་གཉིས་འདུས་ཏེ་ཕྲད་པའི་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་ལ་རང་གི་རྒྱུས་མེ་ལྕེ་དང་མར་མེའི་སྙིང་པོ་ཕན་ཚུན་གྱི་སྒོ་ནས་དུས་མཉམ་དུ་ཕྲད་པ་ཙམ་ཞིག་བསྐྱེད་པས་སྙིང་པོ་སྲེག་པའི་ཁྱད་པར་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་ཅན་ཉིད་དུ་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར། སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་མཚན་ཉིད་སྲེག་པར་བྱེད་པ་དང་བསྲེག་པར་བྱ་བ་མེད་ལ། དེ་བཞིན་དུ་མེ་ལྕེ་དང་སྙིང་པོ་བསྲེག་བྱ་སྲེག་བྱེད་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་སྐྱེ་བའི་སྐད་ཅིག

མ་གཉིས་པ་ལ་ཡང་རྟག་ཏུ་ཡོད་པ་ལ་སོགས་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བས་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་འབྱུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་མཚན་ཉིད་སྲེག་པར་བྱེད་པ་དང་བསྲེག་པར་བྱ་བ་མེད་དོ། །

རྒྱུ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱིར་ལྟོས་མེད་དུ་བསྲེག་བྱ་སྲེག་བྱེད་དུ་མི་འཐད་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། གང་གི་ཚེ་རྐྱེན་ཉིད་འདི་པ་ཙམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཀྱི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་མ་བརྟགས་གཅིག་པུར་ཉམས་དགའ་བ་ཉིད་དུ་སྔ་ཕྱི་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུར་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་མར་མེའི་མེ་ལྕེ་དང་སྙིང་པོ་གཉིས་ཀ་ཕྲད་པའི་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་ལ་ལྟོས་ནས། དེས་བྱས་པ་སྙིང་པོ་བསྲེག་པ་ལ་མཐུ་ཐུལ་དུ་ཕྱིན་པ་དང་ལྡན་པའི་ཁྱད་པར་ཅན་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པ་ཡོད་ན། དེའི་ཚེ་སྔ་མ་རྒྱུ་གཞན་མེད་པར་ངང་གིས་ཞིག་པར་གྱུར་ཀྱང་རྒྱུ་མེ་ལྕེའི་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་དང་འབྲས་བུ་སྙིང་པོ་རྫོགས་པ་དག་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་དུས་མཉམ་དུ་སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པར་དམིགས་པས་སྲེག་པར་བྱེད་པ་དང་བསྲེག་པར་བྱ་བ་དག་ཡོད་དོ། །དེ་བས་ན་མེ་ལྕེ་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོས་ཀྱང་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་ལ་མ་ལྟོས་པར་སྙིང་པོ་མ་བསྲེགས་ལ། སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པས་ཀྱང་མེ་ལྕེའི་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་ལ་མ་ལྟོས་པར་སྙིང་པོ་མ་བསྲེགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་མར་མེའི་དཔེའི་ཚུལ་གྱིས། དོན་སེམས་བསྐྱེད་པ་

སོགས་སྐད་ཅིག་མ་སྔ་ཕྱིར་གྱུར་པ་གཉིས་ཡུལ་བྱང་ཆུབ་གཅིག་བསྐྱེད་པ་ལ་ཕན་པར་ཉེ་བར་སྦྱོར་བ་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ལྟར་ལེན་པས་མེ་ལྕེའི་སྐད་ཅིག་མ་སྔ་མ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པའམ་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་སོགས་དངོས་པོ་ཚད་ཡོད་པ་ཞིག་སྣང་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྔ་མ་ལ་བརྟེན་ནས། སྔ་མ་དེ་ལ་སྣང་བའི་དོན་གྱིས་དབེན་པ་སྔ་མ་ལས་ལྷག་པར་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་དོན་སྣང་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་སྐྱེ་བའི་རིམ་པས་སྒྲིབ་པ་མཐའ་དག་སྤངས་པའི་བྱང་ཆུབ་འཐོབ་པར་རིགས་སོ། །ཇི་སྐད་སྨོས་པའི་མར་མེའི་དཔེ་པོ་ནས་ཟབ་མོའི་ཆོས་ཉིད་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཀྱང་མི་འགལ་བར་ཤོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་སོ་ཞེས་སོ། །

སྒོམ་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་དངོས།

བཞི་པ་སྒོམ་ལམ་གྱི་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་དངོས་ལ། མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། སྒོམ་པའི་ལམ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ཟབ་མོ་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཡུལ་གང་ལ་ཡིན་ཅེ་ན་ཞེས་སོ། །

རྩ་བ།

སྐྱེ་བ་དང་ནི་འགག་པ་དང་། །
དེ་བཞིན་ཉིད་དང་ཤེས་བྱ་དང་། །

ཤེས་དང་སྤྱོད་དང་གཉིས་མེད་དང་། །
ཐབས་མཁས་པ་ལ་ཟབ་པ་ཉིད། །༥༩

ཅེས་སོ། །འགྲེལ་པ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། སེམས་སྐད་ཅིག་སྔ་མ་དང་ཕྱི་མ་དག་གིས་ཀྱང་ལྟོས་མེད་དུ་བསྐྱེད་པ་མ་ཡིན། རྒྱུ་སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱིའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པས་ཀྱང་བསྐྱེད་པ་མ་ཡིན་ལ། ཐ་སྙད་དུ་བསྒོམས་པས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་དོན་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་བསྐྱེད་དོ། །ཞེས་བྱ་བ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ལ་ཡོད་པའི་ཟབ་པ་དང་། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་བྱུང་བ་ཙམ་ཉིད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པས་དོན་དམ་དུ་འགག་པ་མེད་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འགག་གོ། །ཞེས་བྱ་བ་འགག་པ་ལ་ཡོད་པའི་ཟབ་པ་དང་། སློབ་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དེ་བཞིན་ཉིད་གོམས་པར་བྱས་ཀྱང་ཐབས་ཀྱིས་དེ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་དོ། །ཞེས་བྱ་བ་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་ཡོད་པའི་ཟབ་པ་དང་། དོན་དམ་པར་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་སྒྲུབ་ཏུ་མེད་ཀྱང་། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་དུ་མ་རྗེས་སུ་སྒྲུབ་བོ། །ཞེས་བྱ་བ་ཤེས་བྱ་ལ་ཡོད་པའི་ཟབ་པ་དང་། མཐོང་བྱ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཅིར་ཡང་མཐོང་བ་མེད་པ་ཉིད་དོན་དམ་པ་མཐོང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ཤེས་པ་ལ་ཡོད་པའི་ཟབ་པ་དང་། ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་པ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་སྦྱིན་སོགས་ལ་སྤྱོད་པའོ། །ཞེས་བྱ་བ་སྤྱོད་པ་ལ་ཡོད་པའི་ཟབ་པ་དང་། མཚན་མ་

ཡོད་མེད་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་ལམ་སྦྱིན་སོགས་ཐམས་ཅད་སྒྲུབ་པོ། །ཞེས་བྱ་བ་གཉིས་སུ་མེད་པ་ལ་ཡོད་པའི་ཟབ་པ་དང་། བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལ་དོན་དམ་པར་དེའི་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཉིད་མི་ཐོབ་པོ། །ཞེས་བྱ་བ་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ལ་ཡོད་པའི་ཟབ་པ་སྟེ། རྟོག་གེའི་བློས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ཐོབ་པའི་སྒོ་ནས་ཕན་ཚུན་འགལ་བ་ལྟར་སྣང་ཡང་མི་འགལ་བའི་དོན་སྒྲུབ་ཅིང་རྟོགས་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཡིན་པས་ཟབ་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །སློབ་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་ཚོགས་མཚན་ཉིད་དང་བཅས་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ་ཞེས་སོ། དེ་དག་ནི་སློབ་དཔོན་གྱིས་ཇི་ལྟར་བཀྲལ་བའི་ཚུལ་ལོ། །

གཞན་གྱི་དོན་ཁ་བསྐང་བ་ལ་སྒོམ་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་གཏན་ཚིགས་མདོར་བསྟན་པ།

གཞན་གྱི་དོན་ཁ་བསྐང་བ་ནི། སྒོམ་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་གཏན་ཚིགས་མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སྒོམ་པའི་ལམ་ནི་ཟབ་པ་སྟེ། ཞེས་སོགས་ཚིགས་བཅད་གཅིག་སྟེ། སྒོམ་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་གཏན་ཚིགས་དེ་གང་ཞེ་ན། ཟབ་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་པ་ནི། ཚིག་རྐང་དང་པོས་བསྟན། ཟབ་པ་དེ་གང་ཞེ་ན། མཉམ་གཞག་ཏུ་ཟབ་མོ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་དྲངས་པའི་སྒྲོ་སྐུར་དང་བྲལ་བའི་དོན་དཔོག་པར་

བྱེད་པའི་རྗེས་ཐོབ་ལུས་ངག་གི་སྤྱོད་པ་དེ་གཉན་ཚིགས་སུ་གྱུར་པའི་ཟབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་ནི། ཚིག་རྐང་ཕྱི་མ་གསུམ་གྱིས་བསྟན་ཏོ། །ཚིགས་བཅད་འདིས་བསྟན་དོན་གཞན་ཡང་ཐེག་པ་འོག་མའི་སྒོམ་ལམ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཚུལ་ལ་སྦྱར་བ་དང་། གྲུབ་མཐའ་འོག་མའི་འདོད་པ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཚུལ་ལ་སྦྱར་བ་སྟེ། དེ་གསུམ་ག་ཡང་གཞུང་གི་དོན་ལ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉན་ཚིགས་གང་ལ་ལྡན་པའི་གཞི་སྒོམ་ལམ་ངོས་བཟུང་བ།

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། གཉན་ཚིགས་གང་ལ་ལྡན་པའི་གཞི་སྒོམ་ལམ་ངོས་བཟུང་བ་དང་། དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤངས་ཏེ་སྒྲོ་སྐུར་དང་བྲལ་བའི་ཚུལ་སྒྲུབ་པ། དེས་གྲུབ་པའི་སྒྲོ་སྐུར་དང་བྲལ་བའི་གཉན་ཚིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་ངོ་བོ་ནི། ངེས་འབྱེད་ཡན་ལག་དང་མཐོང་བའི། ཞེས་སོགས་ཚིགས་བཅད་གཅིག་དང་། དབྱེ་བ་ནི། དེ་ནི་རྒྱུན་ཆགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་ཚིགས་བཅད་གཅིག་གིས་བསྟན་ཏོ། །དེ་ལ་འདིར་བསྟན་སྒོམ་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ནི། སྦྱོར་མཐོང་སྒོམ་གསུམ་གྱི་མཉམ་གཞག་གིས་གནས་སྐབས་སུ་མཐོང་ཟིན་གྱི་ཟབ་མོའི་དོན་ལ་སེམས་འཇལ་རྟོགས་གསུམ་བྱེད་པའི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལྟར་བསྟན་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་སྐབས་འདིར་སྒོམ་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་གཉན་ཚིགས་

རྗེས་ཐོབ་ལུས་ངག་གི་སྤྱོད་པ་གང་ལ་ལྡན་པའི་སྒོམ་ལམ་སྟོན་པ་སྐབས་ཀྱི་དོན་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་མཐོང་མཉམ་གཞག་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པར་མ་ཟད་ཐེག་ཆེན་སྒོམ་ལམ་མཉམ་གཞག་གཅིག་ཀྱང་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྒོམ་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་གཏན་ཚིགས་དེ་མཉམ་གཞག་ཏུ་ཟབ་མོ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ཟིན་རྒྱུན་ལྡན་དུ་གོམས་པས་དྲངས་པའི་སྒྲོ་སྐུར་དང་བྲལ་བའི་རྗེས་ཐོབ་ལུས་ངག་གི་སྤྱོད་པ་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་བུའི་སྒོམ་ལམ་དེ་ལ་དབྱེ་ན་ཆུང་ངུའི་ཆུང་ངུ་ལ་སོགས་པ་དགུར་ཡོད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་མཉམ་གཞག་དེ་ལ་དྲི་མ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་དགུའི་གཉེན་པོར་ལམ་ཆུང་ངུའི་ཆུང་ངུ་ལ་སོགས་པ་དགུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྱབ་སྟེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་མཉམ་གཞག་རེའི་རྗེས་སུ་མཉམ་གཞག་ཏུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཟིན་པའི་ཟབ་མོའི་དོན་ལ་སེམས་འདྲལ་རྟོགས་གསུམ་བྱེད་པའི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་མཁྱེན་པ་རེ་རེ་རྒྱུན་ཆགས་སུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

བསོད་ནམས་གྲངས་མེད་སོགས་མི་བསྐྱེད་པར་ཐལ་བའི་རྩོད་སྤོང་།

གཉིས་པ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་རྩོད་པ་སྤོང་བ་དང་། སྐུར་བ་འདེབས་པའི་རྩོད་པ་སྤོང་བ་གཉིས། དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ་བསོད་ནམས་གྲངས་མེད་སོགས་མི་བསྐྱེད་པར་ཐལ་བའི་རྩོད་པ་སྤོང་བ་དང་། སྤང་གཉེན་ཉམས་

འཕེལ་གྱི་བྱ་བ་མི་བྱེད་པར་ཐལ་བའི་རྩོད་པ་སྤོང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གང་ལ་རྩོད་པའི་ཡུལ། དེ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་རྩོད་པ། དེ་སྤང་ནས་སྒྲོ་འདོགས་དང་བྲལ་བའི་ཚུལ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཟབ་མོ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས། ཞེས་པའི་སྐབ་དེ་བཞིན་པ་ལའོ། །

གཉིས་པ་ནི། གྲངས་མེད་ལ་སོགས་བསྟན་པ་རྣམས། །ཞེས་པའི་ཚིག་རྐང་གཉིས་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སློབ་ལམ་ཆོས་ཅན། འབྲས་བུ་བསོད་ནམས་གྲངས་མེད་སོགས་མི་བསྐྱེད་པར་ཐལ། དོན་དམ་པར་དེ་མི་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དོན་དམ་པར་ཟབ་མོ་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སློབ་ལམ་དེས་འབྲས་བུ་བསོད་ནམས་གྲངས་མེད་སོགས་སྐྱེད་པར་གྲུབ་པས། དོན་དམ་པར་དེ་བསྐྱེད་པར་གྲུབ། དེ་གྲུབ་པས་སློབ་ལམ་དོན་དམ་པར་ཡོད་པར་གྲུབ་བོ། །ཞེས་པ་ནི་སྒྲོ་འདོགས་པའི་རྩོད་པའོ། །གསུམ་པ་ནི། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ནི་ཐུགས་བརྩེ་བའི། །ཞེས་སོགས་ཚིག་རྐང་གཉིས་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སློབ་ལམ་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པར་ཟབ་མོ་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིན་ཡང་། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འབྲས་བུ་བསོད་ནམས་གྲངས་མེད་གཞལ་མེད་སོགས་བསྐྱེད་པ་མི་འགལ་ཏེ། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བསྐྱེད་ཅིང་བསོད་ནམས་གྲངས་མེད་གཞལ་མེད་སོགས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཐུགས་རྗེ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སློབ་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་བསོད་ནམས་གྲངས་མེད་སོགས་བསྐྱེད་པར་གྲུབ་པས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སློབ

ལམ་དེ་དོན་དམ་པར་ཡོད་པར་མི་གྲུབ་བོ། །ཞེས་པ་ནི་སྒྲོ་འདོགས་ལས་གྲོལ་བའི་ཚུལ་ལོ། །

སྟོང་གཉེན་ཉམས་འཕེལ་གྱི་བྱ་བ་མི་བྱེད་པར་ཐལ་བའི་རྩོད་སྤོང་།

གཉིས་པ་ལ་ཡང་སྤར་ལྔར་གསུམ་ལས། དང་པོ་གང་ལ་རྩོད་པའི་ཡུལ་ནི། ཟབ་མོ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས། ཞེས་སློམ་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་དོན་དམ་པར་སྟོང་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་དང་། ཚུང་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་རྣམས། ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་སྤང་བྱ་དགུའི་གཉེན་པོར་སློམ་ལམ་དགུའི་གྲངས་ངེས་པར་བསྟན་པ་ལའོ། །གཉིས་པ་ནི། དངོས་པོ་བརྗོད་དུ་མེད་པ་ལ། ཞེས་སོགས་ཚིགས་བཅད་གཅིག་སྟེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སློམ་ལམ་ཆོས་ཅན། སྤང་གཉེན་ཉམས་འཕེལ་གྱི་བྱ་བ་མི་བྱེད་པར་ཐལ། དོན་དམ་པར་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་དངོས་པོ་བརྗོད་དུ་མེད་ན་སྤང་གཉེན་ཉམས་འཕེལ་གྱི་བྱ་བ་བྱེད་པ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་སློམ་ལམ་དེས་སྤང་གཉེན་ཉམས་འཕེལ་གྱི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ཡང་སྒྲོ་འདོགས་པའི་རྩོད་པའོ། །

གསུམ་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཇི་ལྟ་དེ་བཞིན་དུ། །ཞེས་སོགས་ཚིགས་བཅད་གཅིག་སྟེ། དེ་ཡང་། བྱང་ཆུབ་དེ་བཞིན་ཉིད་མཚན་ཉིད། །བྱང་ཆུབ་ཇི་ལྟ་དེ་བཞིན་དུ། །ཞེས་པས་དཔེ་བསྟན། དེ་ཡང་དེ་ཡི་མཚན་ཉིད་

བཞེད། །འདི་ནི་འདོད་པའི་དོན་གྲུབ་བྱེད། །ཅེས་པས་དོན་བསྟན་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་དོན་དམ་པར་ཟབ་མོ་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིན་ཡང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སྣང་གཉེན་ཉམས་འཕེལ་གྱི་བྱ་བ་བྱེད་དེ། བྱང་ཆུབ་སྐུ་གསུམ་པོ་དེ་དོན་དམ་པར་གཟུང་འཛིན་གྱི་སྤྲོས་པ་དང་བྲལ་བའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་ཡང་། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་གཟུང་འཛིན་གྱི་སྤྲོས་པ་བསྟན་ནས་གདུལ་བྱའི་དོན་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་དེས་སྣང་གཉེན་ཉམས་འཕེལ་གྱི་བྱ་བ་བྱེད་ཀྱང་བདེན་པར་གྲུབ་པར་མི་འགྲུབ་བོ། །ཞེས་པ་ནི་སྒྲོ་འདོགས་ལས་གྲོལ་བའི་ཚུལ་ལོ། །

སྐུར་འདེབས་ཀྱི་རྩོད་སྤོང་།

གཉིས་པ་སྐུར་འདེབས་ཀྱི་རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ། གང་ལ་རྩོད་པའི་ཡུལ། དེ་ལ་སྐུར་པ་འདེབས་པའི་རྩོད་པ། དེ་སྤངས་ཏེ་སྐུར་འདེབས་ལས་གྲོལ་བའི་ཚུལ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། འདི་ནི་འདོད་པའི་དོན་སྒྲུབ་བྱེད། །ཅེས་པ་ལའོ། །

གཉིས་པ་ནི། སེམས་ནི་སྔ་མས་བྱང་ཆུབ་པར། །རིགས་མིན་ཕྱི་མས་ཀྱང་མ་ཡིན། །ཞེས་པ་སྟེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྒོམ་ལམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་བླ་མེད་བྱང་ཆུབ་མི་བསྐྱེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་སྐད་ཅིག་སྔ་མས་ཀྱང་དེ་མི་བསྐྱེད། ཁྱོད་ཀྱི་སྐད་ཅིག་ཕྱི་མས་ཀྱང་དེ་མི་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ནི་སྐུར་

འདི་བས་ཀྱི་རྩོད་པའོ། །གཞུང་གི་དངོས་བསྟན་གྱི་རྩོད་པ་ནི་འདི་ཉིད་དོ། །

གསུམ་པ་ནི། མར་མེའི་དཔེ་ཡི་ཚུལ་གྱིས་ནི། ཞེས་སོགས་ཚིག་རྐང་གཉིས་ཏེ། མར་མེའི་དཔེའི་ཚུལ་གྱིས་འོག་ནས་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ཟབ་མོའི་ཆོས་ཉིད་རྣམ་པ་བརྒྱད་མི་འགལ་བར་རྟོགས་པའི་ནང་ནས་དང་པོ་སྐྱེ་བ་ཟབ་པ་མི་འགལ་བར་རྟོགས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་འདིའི་རྩོད་པའི་ལན་དེ་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ཞེ་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱི་རེ་རེ་པོ་ནས་ཀྱང་བླ་མེད་བྱང་ཆུབ་མི་བསྐྱེད། དེ་དག་མེད་པར་ཡང་བླ་མེད་བྱང་ཆུབ་མི་བསྐྱེད་ཀྱང་སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱི་ཕན་ཚུན་ལྟོས་ནས་བླ་མེད་བྱང་ཆུབ་སྐྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། མར་མེའི་སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱི་གང་རུང་རེ་རེ་པོ་ནས་སྡོང་བུ་སྣུམ་ལྡན་རྫོགས་པར་མི་བསྲེག དེ་དག་མེད་པར་ཡང་རྫོགས་པར་མི་བསྲེག་ཀྱང་སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱི་ཕན་ཚུན་ལྟོས་ནས་སྡོང་བུ་སྣུམ་ལྡན་རྫོགས་པ་བསྲེག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ནི། སྐུར་འདེབས་ལས་གྲོལ་བའི་དོན་ནོ། །

སྒྲོ་སྐུར་དང་བྲལ་བའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ།

གསུམ་པ་སྒྲོ་སྐུར་དང་བྲལ་བའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ནི། སྐྱེ་བ་དང་ནི་འགག་པ་དང་། །ཞེས་སོགས་ཚིགས་བཅད་གཅིག་སྟེ། མདོར་བསྟན་ན། སྒོམ་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་གཏན་ཚིགས་དེ་ཟབ་པ་ཡིན་པ་དང་ཟབ་པ་དེ་སྒྲོ་སྐུར་དང་བྲལ་བར་བསྟན་ན། གཏན་ཚིགས་ཟབ་པ་དེ་ལ་དབྱེ་ན་

དུ་ཡོད། དེ་སྒྲོ་སྐུར་དང་བྲལ་བའི་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། གཏན་ཚིགས་ཟབ་པ་དེ་ལ་དབྱེ་ན། སྐྱེ་བ་ཟབ་པ་སོགས་བརྒྱད་ཡོད་ཅིང་། སྒྲོ་སྐུར་དང་བྲལ་བའི་ཚུལ་ཡང་སྐྱེ་བ་ཟབ་པ་ལ་མཚོན་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱི་གང་ རུང་རེ་རེ་ཁོ་ནས་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་བསྐྱེད་པ་དང་། དེ་དག་མེད་པར་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་བསྐྱེད་པ་ནི་སྒྲོ་འདོགས་ཡིན་ལ། སྤྱིར་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་མི་བསྐྱེད་པ་ནི་སྐུར་འདེབས་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་ལས་གྲོལ་བའི་སྐྱེ་བ་ནི། སྐྱེ་བ་སྒྲོ་སྐུར་ལས་གྲོལ་བའི་ཕྱིར་ན་ཟབ་པའི་དོན་ཏེ། འོག་མ་བདུན་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་སྦྱར་བར་བྱའོ། །འོ་ན་དེ་དག་གི་རྟགས་ཚོས་དོན་གསུམ་གཞུང་གང་དང་གང་གིས་བསྟན་ཞེ་ན། སྒོམ་པའི་ལམ་ནི་ཟབ་པ་སྟེ། །ཞེས་སོགས་དང་། སྐྱེ་བ་དང་ནི་འགག་པ་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གཏན་ཚིགས་བསྟན། བློ་ལྡན་སྒོམ་པའི་ལམ་གནས་ཀྱི། །ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་དག་ཡིན། །ཞེས་པས་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དང་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དང་དོན་བསྡུ་བསྟན་ནོ། །གཞུང་དེ་དངོས་སུ་འདིར་མ་གསུངས་ཀྱང་སྦྱོར་མཐོང་གཉིས་ཀྱི་གཞུང་གི་ཤུགས་ལ་ཤེས་པར་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ལྟར་ན་འདིར་བསྟན་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་གཏན་ཚིགས་བཞི་བཅུ་ཞེ་བཞི་པོ་སྦྱོར་མཐོང་སྒོམ་གསུམ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་ཙམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་སམ་དབང་པོའི་རིམ་པས་འཇོག གཏན་ཚིགས་རང་གི་ངོ་བོ་ཡང་འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་གསུམ་པོ་གང་ཞིག

ཡིན། གང་ཟག་རང་ངོར་གདྭན་ཚིགས་སུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནམ་གདུལ་བྱ་གཞན་གྱི་ངོར་གདྭན་ཚིགས་སུ་འགྱུར་བ་ཡིན་སྙམ་དུ་རྒོལ་བ་རྟོགས་ལྡན་ལ་དོགས་པ་གསུམ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །དང་པོའི་ལན་ནི། ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ནི། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ཟུང་དུ་འཇུག་པའི་སྟོང་ཉིད་ལ་སྒོམ་བྱུང་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་མཉམ་གཞག་ཡིན་ལ་དེ་མ་ཐོབ་པའི་སྦྱོར་མཐོང་སྒོམ་གསུམ་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སྦྱོར་མཐོང་སྒོམ་གསུམ་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་གཏན་ཚིགས་ཐོབ་སྟེ། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་གཏན་ཚིགས་གང་རུང་གཅིག་མ་ཐོབ་པའི་སྦྱོར་མཐོང་སྒོམ་གསུམ་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་མེད་པ་གང་ཞིག རེ་རེས་ཀྱང་ཕྱིར་མི་ལྡོག་ཏུ་སྒྲུབ་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོགས་པ་གཉིས་པའི་ལན་ནི། གཏན་ཚིགས་བཞི་བཅུ་ཞེ་བཞི་པོ་རེ་རེའི་སྟེང་དུ་ཡང་རྗེས་ཐོབ་ལུས་ངག་གི་སྤྱོད་པའི་རྟགས་ལས་མཉམ་གཞག་གི་རྟོགས་པ་དཔོག་པའི་ཚེ་ན་འབྲས་བུའི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ཏེ། འབྲས་བུ་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་རྒྱུ་སྔོན་དུ་སོང་བར་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྟོང་ཉིད་ལ་སྒོམ་བྱུང་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་མཉམ་གཞག་གི་རྟགས་ལས་ཐེག་པ་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆོད་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འབྱུང་རུང་དཔོགས་པའི་ཚེ་ན་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་ཚོགས་གྲངས་ཚང་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་འབྲས་བུ་འབྱུང་རུང་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་བུའི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་རྟགས་སུ་བཀོད་

པ་ལས་གནས་སྐབས་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཚེ་ན་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ཏེ། ཕན་ཚུན་སྤང་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་ཟླ་དམིགས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་གནས་སྐབས་བླ་མེད་རྫོགས་བྱང་ལས་ཕྱིར་ལྡོག་པ་བཀག་པ་ཙམ་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འོ་ན་རྟགས་སྦྱོར་ཇི་ལྟར་སྙམ་ན། གཟུགས་སོགས་ལ་བདེན་ཞེན་མངོན་འགྱུར་བ་ལྡོག་པའི་ རྗེས་ཐོབ་ལུས་ངག་གི་སྤྱོད་པ་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་པའི་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་འདི་ཆོས་ཅན། སྟོང་ཉིད་ལ་སྒོམ་བྱུང་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་མཉམ་གཞག་ཐོན་དུ་སོང་སྟེ། དེ་ལྟ་བུའི་རྗེས་ཐོབ་ལུས་ངག་གི་སྤྱོད་པ་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ནི་འབྲས་རྟགས་སོ། །དེ་གྲུབ་ནས་གང་ཟག་དེ་ཆོས་ཅན། ཐེག་པ་གཞན་གྱི་བར་མ་ཆོད་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འབྱུང་དུ་རུང་སྟེ། སྟོང་ཉིད་ལ་སྒོམ་བྱུང་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་མཉམ་གཞག་གི་རྟོགས་པ་ཚང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ནི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་སོ། །དེ་གྲུབ་ནས་གང་ཟག་དེ་ཆོས་ཅན། གནས་སྐབས་བླ་མེད་རྫོགས་བྱང་ལས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་སྟེ། ཐེག་པ་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆོད་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འབྱུང་དུ་རུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ནི་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་སོ། །

དོགས་པ་གསུམ་པའི་ལན་ནི། རྗེས་ཐོབ་ལུས་ངག་གི་སྤྱོད་པའི་རྟགས་ལས་མཉམ་གཞག་གི་རྟོགས་པ་དཔོག་པ་རྣམས་ནི་གཞན་ངོར་རྟགས་སུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ་སྟེ། རང་རྒྱུད་ལ་མཉམ་གཞག་མྱོང་བས་གྲུབ་པས་རྟགས

གྱིས་སྒྲུབ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉན་ཚོགས་ཕྱི་མ་གཉིས་ལ་རང་ངོར་རྟགས་སུ་འགྱུར་བ་དང་། གཞན་ངོར་རྟགས་སུ་འགྱུར་བ་གཉིས་གཉིས་ཡོད་དེ། རང་རྒྱུད་མཉམ་གཞག་སྐྱེས་ནས་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ཁྱབ་འབྲེལ་ངེས་པའི་ཚེ་རང་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་ངོར་ནི་སྔར་གྱི་གཉན་ཚོགས་གསུམ་བརྒྱུད་བགོད་པའི་རིགས་པས་ཤེས་པས་སོ། །དེ་ལྟར་སློབ་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་ཚོགས་བཤད་ཟིན་ནས། དེའི་འོག་ཏུ་སྲིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་སོགས་གསུམ་འཆད་པ་ལ། འཕགས་སེང་གཉིས་ཆར་གྱིས་ས་བདུན་པ་མན་ཆད་ཀྱི་བྱང་སེམས་ལ་སློབ་པའི་དགེ་འདུན་གྱི་ཐ་སྙད་མཛད་ནས། སྔར་གྱི་གཉན་ཚོགས་རྣམས་ས་བདུན་པ་མན་ཆད་ཀྱི་གཉན་ཚོགས་སུ་བཞེད་ཅིང་། དག་པ་ས་གསུམ་གྱི་བྱང་སེམས་ལ་མི་སློབ་པའི་དགེ་འདུན་གྱི་ཐ་སྙད་མཛད་ནས་སྦྱོར་བ་གསུམ་པོ་དེ་དག་གི་ཉམས་ལེན་དུ་བཞེད་དོ། །

འོན་ཀྱང་སྒོམ་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་གཉན་ཚོགས་རྣམས། དེ་ནི་རྒྱུན་ཆགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་སྒོམ་ལམ་དགུ་ཆར་ལ་ལྟོན་པ་ནི། རྩ་བ་དང་། སློབ་དཔོན་གྱི་འགྲེལ་པ་གཉིས་ཀའི་དགོངས་པ་ཡིན་པས་ས་བདུན་པ་མན་ཆད་ཀྱི་བྱང་སེམས་ལ་སློབ་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་དང་། དག་སའི་བྱང་སེམས་ལ་མི་སློབ་པའི་ཐ་སྙད་མཛད་པ་ཤིན་ཏུ་དཀའ་གསུངས།

སྲིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་བཤད་པ།

ཐུན་མིན་གྱི་ཉམས་ལེན་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན།

འོ་ན་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་སྦྱོར་བ་གསུམ་འཆད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཡིན་སྙམ་ན། སྦྱོར་མཐོང་སྒོམ་གསུམ་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་གཏན་ཚིགས་ཐོབ་པ་ན། དེ་དག་ཉམས་ལེན་གྱི་རིམ་པ་ལ་མི་ལྟོས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྤྱིར་ས་བཅུའི་རྗེས་ཐོབ་ཡོངས་སྦྱོང་གི་ཉམས་ལེན་ནི་སྐབས་དང་པོར་བསྟན་ཟིན། མཉམ་གཞག་སྒྲིབ་པ་སྦྱོང་བའི་ཉམས་ལེན་ནི་སྐབས་ལྔ་པར་འཆད་པར་འགྱུར་བས། འདིར་དག་ས་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཉམས་ལེན་སྦྱོར་བ་གསུམ་བསྟན་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ཆོས་སྐུའི་རྒྱུ་སྲིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཉམས་ལེན་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། སྲིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་དོན་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ཡང་འཁོར་འདས་ལ་བཟང་ངན་ཐ་དད་དུ་འཛིན་པའི་རྣམ་རྟོག་འབྱུང་མི་སྲིད་པ་ལ་འཇོག་དགོས་ཤིང་། ས་བདུན་པ་མན་ཆད་ཀྱི་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་རྟོག་འབྱུང་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ན་དག་སའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཉམས་ལེན་དུ་གྲུབ་བོ། །

རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྱི་སྦྱོར་བ་དངོས་པོས་བཟུང་ཞིང་དེ་ལ་ཀླན་ཀ་སྤོང་བ།

གཉིས་པ་རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྱི་སྦྱོར་བ་དངོས་པོས་བཟུང་ཞིང་དེ་ལ་ཀླན་ཀ་སྤང་བ་ལ། མཚམས་སྦྱར་ནི། སློབ་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་ཚོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཐོབ་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཉིད་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་འབད་པ་ཡིན་པས། སངས་རྒྱས་ཉིད་ཐོབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་འཁོར་བ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་མཉམ་པ་ཉིད་བརྗོད་པར་བྱ། ཞེས་སོ། །

ཙ་བ།

ཆོས་རྣམས་རྨི་ལམ་འདྲ་བའི་ཕྱིར། །

སྲིད་དང་ཞི་བར་མི་རྟོག་པ། །

ལས་མེད་ལ་སོགས་ཀླན་ཀ་ཡི། །

ལན་ནི་ཇི་སྐད་བཤད་པར་ཟད། །༦༠

ཅེས་སོ། །འགྲེལ་པ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། དག་སའི་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ཡང་འཁོར་བ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བ་རིམ་པ་བཞིན་མི་མཐུན་པ་དང་གཉེན་པོ་རྣམས་བདེན་པ་མེད་པར་སེམས་ཀྱི་སྣང་བརྙན་ཙམ་གྱི་ངོ་བོས་རྨི་ལམ་དང་འདྲ་བ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་བ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དག་ལ་ཐ་དད་པ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པས་ན་སྲིད་ཞི་མཉམ་པ་ཉིད་དོ། །དེ་ལ་ཀླན་ཀ་སྤོང་བ་ནི། འོ་ན་རྨི་ལམ་དང་འདྲ་བ་ཉིད་ཡིན་ན་དེ་ན་མི་དགེ་བཅུ་

དང་སྨྲིན་པ་ལ་སོགས་པ་མེད་པས་གཉིད་མ་ལོག་པའི་གནས་སྐབས་ན་ཡང་གཉིད་ལོག་པའི་གནས་སྐབས་བཞིན་དུ་དེ་དག་མེད་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེས་བྱ་བའི་ཀླན་ཀ་རྣམས་ཀྱི་ལན་ནི། ཇི་ལྟར་ཕྱིར་རོལ་གྱི་དོན་བདེན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་སྨྲ་བའི་ཉན་ཐོས་སྡེ་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་ལ་འདུས་བྱས་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་གསོད་བྱེད་སུས་ཀྱང་གསད་བྱ་སུ་ཡང་བསད་པ་མེད་དེ། གསོད་བྱེད་སོགས་ཀྱི་རྒྱུ་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་སྲོག་ནི་རང་གི་ངང་གིས་འཇིག་པ་ཡིན་ལ་རང་གི་གྲུབ་པའི་མཐའ་སྟོན་པའི་གཞུང་མཛོད་ལས་ཀྱང་།

“འཇིག་རྟེན་སྣ་ཚོགས་ལས་ལས་སྐྱེས། །”

ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། སྔོན་ལས་ཀྱི་འཕེན་པ་ཟད་དེ་འཆི་བ་ལས་གསོད་བྱེད་གཞན་གྱིས་བསད་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། གསོད་པ་པོ་སྣང་བ་ནི་རང་གི་ལས་ཀྱིས་སྤྲུལ་པ་འདོད་པའི་ཕྱིར། དོན་དམ་པར་སུས་ཀྱང་སུ་ཡང་བསད་པ་མེད་པ་དང་། མ་བརྟག་པར་གསོད་བྱེད་ལ་ལྟོས་པས་མ་བསད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ལ། དོན་དམ་པར་སྐད་གཅིག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ནོར་ལ་དབང་བའི་ལས་ཟད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སུས་ཀྱང་སུ་ཡི་ནོར་བླངས་པ་ཡང་མེད། མ་བླངས་པ་ཡང་མ་ཡིན། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱོགས་ལ། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སྲོག་དང་ནོར་གྱི་རྒྱུན་འཇུག་པ་དང་འགལ་བའི་དངོས་པོ་བསྐྱེད་པ་ལ་གསོད་པ་དང་ལ་སོགས་པ་ནོར་བླངས་ཏེ་བརྐུས་པ་སོགས་རྟོགས་པའི་སྒོ་ནས། ཚུལ་

བཞིན་མ་ཡིན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། ཚུལ་བཞིན་ཡིད་བྱེད་ལ་སོགས་པ་དང་ལྡན་པ་ལ་མི་དགེ་བ་ལ་སོགས་པ་དགེ་བ་སོགས་འཛོག་པ་དང་འདྲ་བར་སྤྱོག་གཅོད་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པར་འཛོག་པ་དེ་བཞིན་དུ་དབུ་མ་པའི་ལུགས་ལ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རྨི་ལམ་དང་འདྲའང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་འཆིང་བ་མཐའ་དག་མ་ཉམས་པ་རྣམས་ལ་རང་ལ་དགེ་སྡིག་སོགས་སུ་སྣང་བ་དེ་དང་མཐུན་པའི་དོན་གྱི་དངོས་པོ་ལ་སོགས་པ་ལ་དགེ་སྡིག་སོགས་སུ་མངོན་པར་ཞེན་པས་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་སོགས་སུ་མངོན་པར་འཛོག་གོ།

ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་ལན་དེ་དང་དེ་ལས་ཕྱོགས་གཞན་ཉིས་སྣང་སོགས་ནས། འཕགས་པ་རྣམ་གྲོལ་སྡེ་སོགས་ཀྱིས་གསུངས་སོ་ཞེས་བྱ་བར་ཡོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ། །དེས་ན་རྟགས་མ་ངེས་ཤིང་དཔེ་ཡང་མ་གྲུབ་སྟེ། གཞན་ཡང་ཉི་ཁྲི་པ་ལས།

“རྨི་ལམ་སེམས་ནི་གཉིད་ཀྱིས་ཉམས། །དེས་ན་འབྲས་བུ་འདྲ་མ་ཡིན། །”

ཞེས་བྱ་བས་རྨི་ལམ་གྱི་དཔེ་ཡིས་ནི་སད་པའི་སྐབས་སུ་ལས་མེད་པར་མ་གྲུབ་བོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྨི་ལམ་ན་ཡང་དགེ་བ་དང་། མི་དགེ་བ་སྤྱད་པར་རྨིས་པ་ནི། སད་པའི་གནས་སྐབས་ན་ཀྱེ་མ་བྱས་སོ་ལེགས་པར་བྱས་སོ་ཞེས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བྱས་ན། རྗེས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་མངོན་པར་ཞེན་

པའི་གསོས་ཀྱིས་ལས་ཡོངས་སུ་གསོས་ཏེ་ལས་སོག་པར་ཤེར་མདོ་ལས་ཀྱང་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ན་ཡང་དཔེ་མ་གྲུབ་པས་འཁོར་བ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ནི་མཉམ་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་སོ། །

ཞིང་དག་པའི་སྦྱོར་བ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་གཟུགས་སྐུའི་རྒྱུ་ཞིང་དག་པའི་སྦྱོར་བ་ལ་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། འཁོར་འདས་གཉིས་ཀ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་བསྒོམ་པ་ནི་རང་གི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དུ་སངས་རྒྱས་སུ་འགྱུར་བས། སྲིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་བསྟན་པ་དེའི་འོག་ཏུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་དག་པ་འཆད། ཅེས་སོ། །

ཚ་བ།

སེམས་ཅན་འཇིག་རྟེན་དེ་བཞིན་དུ། །

སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་མ་དག་པ། །

དེ་ལ་དག་པར་བསྒྲུབ་པ་ཡིས། །

སངས་རྒྱས་ཞིང་ནི་དག་པ་ཉིད། །༧༡

ཅེས་སོ། །འགྲེལ་པ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། སེམས་ཅན་དང་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་བྱེ་བྲག་གིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་རྣམ་པ་གཉིས་ལ་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་འཇིག་རྟེན་བཀྲེས་པ་དང་སྐོམ་པ་དང་མི་དགེ་བ་སྤྱོད་པ་སོགས་དང་། སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་རྗོ་བ་དང་ཚེར་མ་དང་གཙང་རོང་ལ་སོགས་

པ་ཉིད་ཀྱིས་མ་དག་པ་གང་ཡིན་པ་དེའི་གཉེན་པོར་རིམ་པ་བཞིན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དུ་ལྷའི་ཟས་གོས་སོགས་ཀྱི་ཉེ་བར་སྤྱོད་པ་དང་ལྡན་ཞིང་དགེ་བ་བཅུ་སོགས་ལ་སྤྱོད་པ་དང་། གསེར་གྱི་ས་ཕྱོགས་དང་ལག་མཐིལ་ལྟར་མཉམ་པ་ལ་སོགས་པ་དག་པ་བསྐྱེད་པའི་དོན་དུ་ཕར་ཕྱིན་དྲུག་ལ་སྤྱོད་པའི་སྒོ་ནས། སྣོད་བཅུད་ཀྱི་ཞིང་རྣམ་པར་དག་པ་སྒྲུབ་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་རྣམ་པར་དག་པའི་སྦྱོར་བའོ། །ཞེས་སོ། །ས་བདུན་པ་མན་ཆད་དུ་ཞིང་སྦྱོང་བར་གསུངས་པ་ནི། མ་འོངས་པ་ན་རང་ཉིད་འཚང་རྒྱ་བའི་ཞིང་དེ་ན། སྣོད་བཅུད་ཀྱི་སྐྱོན་མེད་པར་བྱའོ་སྙམ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཙམ་ཡིན་ཞིང་། འདིར་ནི་རང་འཚང་རྒྱ་བའི་སྣོད་བཅུད་ཀྱི་ཞིང་དེའི་རྒྱུ་དགེ་རྩ་དངོས་སུ་བསྒྲུབ་པ་ཡིན་པས་དེ་ནི་དག་སའི་ཁྱད་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས།

ཐབས་མཁས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་བཤད་པ།

གསུམ་པ་ཕྲིན་ལས་ཀྱི་རྒྱུ་ཐབས་མཁས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ལ་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། རང་གིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་རྣམ་པར་དག་པ་བསྒྲུབ་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ས་ན་གཞན་དོན་བྱེད་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པས་གདུལ་བྱའི་སྐལ་བ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་བྱ་དགོས་པས་ཞིང་དག་སྦྱོར་གྱི་འོག་ཏུ་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་སྦྱོར་བ་འཆད། ཅེས་སོ། །

རྩ་བ།

ཡུལ་དང་སྦྱོར་བ་ཅན་འདི་ནི། །
དགྲ་རྣམས་ལས་ནི་འདས་པ་དང་། །
མི་གནས་ཇི་བཞིན་ཤུགས་དང་ནི། །
ཐུན་མོང་མ་ཡིན་མཚན་ཉིད་དང་། །༨༢
མ་ཆགས་པ་དང་མི་དམིགས་དང་། །
མཚན་མ་སྨོན་ལམ་ཟད་པ་དང་། །
དེ་ཡི་རྟགས་དང་ཚད་མེད་པ། །
ཐབས་ལ་མཁས་པ་རྣམ་པ་བཅུ། །༨༣

ཞེས་སོ། །འགྲེལ་པ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ནི་འཆི་བ་མེད་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པ་ལ་བར་ཆད་ཀྱི་ཆོས་ལས་ཡང་དག་པ་བརྒལ་བས་ལྷ་ལ་སོགས་པའི་བདུད་བཞི་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པའི་རང་བཞིན་དུ་མཉམ་པ་ཉིད་རྣམ་པར་བསྒོམས་པས་མི་གནས་པར་གནས་པ་གྲུབ་པ་དང་། གཞན་དོན་བྱེད་པའི་སྔོན་གྱི་སྨོན་ལམ་གྲུབ་པས་གཞན་གྱི་དོན་སྔོན་གྱི་ཤུགས་ཀྱིས་འཕངས་པ་ལྟར་བྱེད་པ་དང་། ཉན་རང་གིས་བྱ་དཀའ་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྤྱོད་པ་ཐམས་ཅད་ཤིན་ཏུ་གོམས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཉན་རང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དང་། ཆོས་དཀར་པོ་རྣམས་མི་དམིགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སྒོ་ནས་དྲི་མས་རྣམ་པར་དག་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་འཛིན་པ་མེད་

པ་དང་། རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་གནས་པ་ཉིད་ཀྱི་བདག་དང་ཆོས་མི་དམིགས་པ་དང་། རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་མཚན་མ་མེད་པ་ལ་གནས་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་མཚན་མའི་སྤྲོས་པ་མེད་པ་དང་། རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་སྨོན་པ་མེད་པ་ལ་གནས་པ་ཉིད་ཀྱིས་འཁོར་བའི་ཆོས་གང་ལ་ཡང་སྨོན་པ་མེད་པ་དང་། གཞན་གྱིས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་ལས་རྩོམ་པའི་དྲི་བ་སྟོན་དུ་བཏང་བ་ཅན་གྱི་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་ཀྱི་ཆོས་བརྗོད་པ་ལ་མཁས་པས་རང་ཉིད་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པར་གཞན་གྱིས་གོ་བར་བྱེད་པའི་རྟགས་དང་། རིག་པའི་གནས་ལྔ་སོགས་ཀྱི་ཡུལ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཚད་མེད་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་སྐྱེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ཡུལ་ཐབས་ལ་མཁས་པ་རྣམ་པ་བཅུ་པོ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་མངོན་སུམ་དུ་བྱ་བ་ལ་དུས་དང་དུས་མ་ཡིན་པར་ཤེས་པའི་ཐབས་ཤེས་ཟུང་འཇུག་གི་སྦྱོར་བ་ནི་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་སྦྱོར་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །

འདིར་མངོན་དུ་བྱ་རྒྱུའི་ཡུལ་ཐབས་མཁས་བཅུ་པོ་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ལ། དེ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་དུས་དང་དུས་མ་ཡིན་པར་ཤེས་པའི་སྦྱོར་བ་ནི། ཐབས་མཁས་ཀྱི་སྦྱོར་བར་འཇོག་ཅིང་། དེ་ནི་དག་སའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཉམས་ལེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

སྐབས་ཀྱི་སྒོ་ནས་མཇུག་བསྡུ་བ།

གསུམ་པ། སྐབས་ཀྱི་སྒོ་ནས་མཇུག་བསྡུ་བ་ནི། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ཅེས་བྱ་བ་ལས་སྐབས་བཞི་པའི་འགྲེལ་པ་རྣམ་པར་བཤད་པའོ།། །།

སྐབས་ལྔ་པ་རྩེ་སྦྱོར།

རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བའི་འོག་ཏུ་རྩེ་སྦྱོར་འཆད་པའི་རྒྱུ་མཚན།

གཉིས་པ་རྩེ་མོའི་སྦྱོར་བ་ལ་གསུམ་སྟེ། རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བའི་འོག་ཏུ་རྩེ་སྦྱོར་འཆད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང་། རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྱི་རྩེ་སྦྱོར་དངོས་བཤད། སྐབས་ཀྱི་སྒོ་ནས་མཇུག་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་དོན་གྱི་འབྲེལ་ནི། བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པས་རྣམ་པ་བརྒྱ་དང་བདུན་ཅུ་རྩ་གསུམ་རྫོགས་པར་བསྒོམས་པས་བསྒོམ་བྱའི་དོན་ལ་སྒོམ་བྱུང་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཉམས་སྐྱེས་པའི་ཚེ། རྩེ་སྦྱོར་ཏུ་འཛོག་པའི་ཕྱིར་ན་རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བའི་འོག་ཏུ་རྩེ་སྦྱོར་འཆད་དོ། །ཚིག་གི་འབྲེལ་ནི། སློབ་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་ཚོགས། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་སློབ་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་གཏན་ཚིགས་དང་། དེ་ཡི་རྟགས་དང་། ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་མི་སློབ་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་གཏན་ཚིགས་བསྟན་པ་ན་རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་སྒོམ་པ་ལས་རྩེ་སྦྱོར་ཐོབ་པའི་རྟགས་གང་ཞེ་ན། དེ་ནི། རྨི་ལམ་ན་ཡང་ཆོས་རྣམས་ཀུན། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྟོན་པས་རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བའི་མཇུག་གི་གཞུང་གིས་རྩེ་སྦྱོར་གྱི་གཞུང་གི་ཐོག་མ་འདྲེན་པའོ། །

རྟགས་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་མཚམས་སྦྱར་བ།

གཉིས་པ་རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྱི་རྩེ་སྦྱོར་དངོས་ལ་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་རྣམ་པ་བརྒྱད་དེ་སྦྱོར་ལམ་རྩེ་སྦྱོར་བཞི་དང་། མཐོང་ལམ་རྩེ་སྦྱོར། སྒོམ་ལམ་རྩེ་སྦྱོར། བར་ཆད་མེད་པའི་རྩེ་སྦྱོར། བསལ་བྱ་ལོག་སྒྲུབ་རྣམས་སོ། །དེའི་དང་པོ། སྦྱོར་ལམ་རྩེ་སྦྱོར་རྟགས་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བསྟན་པ་ལ་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་པར་རྫོགས་པར་རྟོགས་པ་ཐོབ་པ་ལ་རབ་ཀྱི་མཐར་ཕྱིན་པའི་རྩེ་མོའི་རྟོགས་པ་འབྱུང་བས་གོ་སླ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རྟགས་ལ་སོགས་པ་བསྟན་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བའི་རྩེ་མོའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་འཆད། ཅེས་སོ། །

རྟགས་ཀྱི་རྩེ་སྦྱོར་བཤད་པ།

འདི་ལ་རྟགས་དང་། རྣམ་འཕེལ་དང་། བརྟན་པ་དང་། སེམས་ཀུན་ཏུ་གནས་པ་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི།

རྩ་བ།

རྨི་ལམ་ན་ཡང་ཆོས་རྣམས་ཀུན། །
རྨི་ལམ་ལྟ་བུར་ལྟ་ལ་སོགས། །
རྩེ་མོར་ཕྱིན་པར་སྦྱོར་བའི་རྟགས། །
རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་དག་ཏུ་བཞེད། །༡

ཅེས་སོ། འགྲེལ་པ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། སྦྱོར་ལམ་དྲོད་ལ་གནས་པའི་

བྱང་སེམས་དབང་རྣོན་ལ་རྩེ་སྦྱོར་ཐོབ་སྟེ། བདག་མེད་པའི་ལམ་ལ་ཤིན་ཏུ་གོམས་པའི་ཕྱིར། རྨི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ན་ཡང་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྨི་ལམ་དང་འདྲ་བ་དང་། སྒྲ་བརྙན་དང་འདྲ་བ་ལ་སོགས་པར་ལྟ་བ་དང་། ཕྱུལ་དུ་བྱུང་བའི་བློ་གྲོས་ཀྱི་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་ས་ལ་དགའ་བའི་སེམས་མི་བསྐྱེད་པ་དང་། རང་ངམ་གཞན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པར་གྱུར་ནས་འཁོར་ལ་ཆོས་སྟོན་པ་ལ་སོགས་པ་མཐོང་བ་དང་། རང་ངམ་གཞན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་རྣམ་པར་འཕྲུལ་པས་ནམ་མཁར་འགྲོ་བ་སོགས་དམིགས་པ་དང་། རྨི་ལམ་མཐོང་བའི་རྐྱེན་གྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྨི་ལམ་དང་འདྲ་བར་སྟོན་པའི་སེམས་སྐྱེ་བ་དང་། རྨི་ལམ་དུ་དམྱལ་བ་དང་ཡི་དྭགས་ལ་སོགས་པའི་སེམས་ཅན་མཐོང་བ་སྟོན་འགྲོ་བ་ཉིད་རང་གི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དུ་ངན་སོང་སྟོང་བའི་རྒྱུ་ཡིན་པར་རྗེས་སུ་དྲན་པ་དང་། རྨི་ལམ་དུའམ་སད་པའི་གནས་སྐབས་དག་ཏུ་གྲོང་ཁྱེར་ལ་སོགས་པ་མེ་ཡིས་འཚིག་པར་རབ་ཏུ་ཞི་བར་བྱེད་པའི་བདེན་པའི་བྱིན་བརླབས་གྲུབ་པ་དང་། གནོད་སྦྱིན་ལ་སོགས་པ་མི་མ་ཡིན་པའི་གནོད་པ་མེད་པར་བྱེད་པའི་བདེན་ཚིག་གྲུབ་པ་དང་། རང་ཉིད་ཀྱི་མངོན་པར་ཤེས་པས་ཕ་རོལ་བདུད་ཀྱི་མཐུ་གནོན་ནུས་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པ་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བདག་མེད་པར་ཤེས་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་སློབ་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་མངོན་པར་ཞེན་པ་མེད་

པ་དང་། ཡུམ་ལ་སློབ་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ལ་ཉེ་བར་གྱུར་པ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་ནི་རྩེ་མོའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཐོབ་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གྱི་རྟགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །

རྣམ་འཕེལ་གྱི་རྩེ་སྦྱོར་བཤད་པ།

གཉིས་པ་རྣམ་འཕེལ་ལ་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། དེ་ལྟར་རྟགས་ཀྱིས་མཚོན་པའི་རྣམ་པར་འཕེལ་བ་རྣམ་པ་དུ་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན། རྣམ་པར་འཕེལ་བ་འཆད། ཅེས་སོ། །

རྩ་བ།

འཛམ་བུ་གླིང་གི་སྐྱེ་བོ་སྙེད། །
སངས་རྒྱས་མཆོད་པའི་དགེ་ལ་སོགས། །
རྣམ་མང་དུ་ནི་དཔེར་མཛད་ནས། །
རྣམ་འཕེལ་བཅུ་དྲུག་བདག་ཉིད་དོ། །༣

ཞེས་སོ། །འགྲེལ་པ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། འཛམ་བུའི་གླིང་དང་ལ་སོགས་པ་གླིང་བཞི་དང་སྟོང་གཅིག་དང་སྟོང་གཉིས་དང་སྟོང་གསུམ་གྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཇི་སྙེད་ཀྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་མཆོད་པ་བས་རྩེ་མོའི་ཞེར་ཕྱིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བསོད་ནམས་ལྷག་པ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་རྩེ་སྦྱོར་གྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཉིད་མཚན་དུ་རྩེ་གཅིག་

ཏུ་ཡིད་ལ་བྱེད་དེ་བསྒོམ་པ་དང་། མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ལ་ལྷག་པར་མོས་ཤིང་མི་འདིགས་པའི་བཟོད་པ་ཐོབ་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་པར་བྱ་བ་འབྲས་བུ་དང་བྱང་ཆུབ་པར་བྱེད་པའི་ལམ་གྱི་ཆོས་རྣམས་བདེན་པར་མི་དམིགས་པ་དང་། ཉན་རང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་འཛམ་བུའི་གླིང་གི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དགེ་བ་བཅུ་ལ་སོགས་པ་དང་གཟུགས་མེད་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ཐོབ་པ་ལས་རྩེ་སྦྱོར་ལ་འཇུག་པ་བསོད་ནམས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་དང་། དཀར་ཕྱོགས་ཀྱི་ལྷའི་རིས་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་འོང་ཞིང་བྱང་ཆུབ་ལ་བསྐུལ་བ་དང་། བདུད་ཐམས་ཅད་ནུས་པ་མེད་པར་བྱས་ཏེ་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པ་དང་། སྟོན་པ་དང་འདྲ་བར་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་ཞུགས་པའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ལ་ཀུས་པར་བྱས་ཏེ་བསླབ་པ་མཚུངས་པར་གནས་ཤིང་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཕྱི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་བསོད་ནམས་རྣམ་པ་བརྒྱད་དང་། ཡང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཐབས་ལ་མཁས་པས་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་བསླབ་པ་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་། རྩེ་སྦྱོར་ཐོབ་ནས་ཉན་ཐོས་སོགས་ཀྱི་རིགས་འདིག་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཅན་དུ་ငེས་པར་འགྱུར་བ་དང་། འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཉིད་འཐོབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་སེམས་བསྐྱེད་ལ་སོགས་པ་ནུས་པ་གཞན་ལས་ལྷག་པ་དང་། སྦྱིན་སོགས་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སེར་སྣ་སོགས་ཀྱི་སེམས་མི་སྐྱེ་བ་དང་། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དང་ལྡན་པར་རྟོག་པའི་སེམས་མངོན་ཞེན་ཅན་

རབ་ཏུ་མི་སྐྱེ་བ་དང་། རྩེ་མོའི་ཤེར་ཕྱིན་ཏུ་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཀུན་བསྡུས་པར་ཤེས་པ་དང་། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ཕྲུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཐམས་ཅད་འཐོབ་པ་དང་། ཤེར་ཕྱིན་ལ་བསླབ་པས་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་ཉེ་བར་གྱུར་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནང་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་བསོད་ནམས་གཞན་རྣམ་པ་བརྒྱད་དང་། མེ་ཏོག་ལ་སོགས་པས་འཛམ་བུའི་གླིང་ལ་སོགས་པའི་སེམས་ཅན་ཇི་སྙེད་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་མཆོད་པའི་དགེ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་མང་པོ་དཔེར་མཛད་ནས་བསོད་ནམས་གོང་ནས་གོང་དུ་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྩེ་མོའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་གནས་སྐབས་བཅུ་དྲུག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་རྣམ་པར་འཕེལ་བ་ཡིན་නོ་ཞེས་སོ། །

བརྟན་པའི་རྩེ་སྦྱོར་བཤད་པ།

གསུམ་པ་བརྟན་པ་ལ་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། དེ་ལྟར་བསོད་ནམས་རྣམ་པར་འཕེལ་བས་རྣམ་པར་སྤེལ་བའི་རང་དབང་དུ་གྱུར་པ་རབ་ཀྱི་མཐར་ཕྱིན་པའི་མཚན་ཉིད་རྣམས་ནི་ངེས་པར་བརྟན་པ་ཡིན་པས་ངེས་པར་བརྟན་པ་འཆད། ཅེས་སོ། །

རྩ་བ།

ཀུན་མཁྱེན་ཉིད་གསུམ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི། །
ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་བླ་མེད་པ། །

སེམས་ཅན་དོན་ཡོངས་མི་གཏོང་བ། །
བརྟན་པ་ཞེས་ནི་མངོན་པར་བརྗོད། །༣

ཅེས་སོ། འགྲེལ་པ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། བསོད་ནམས་འཕེལ་བའི་རིམ་པ་དེ་ལྟར་ཐོབ་པས་གཞན་དོན་བྱེད་པའི་ཡང་དག་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་རྟོགས་པའི་བཟོད་པའི་གནས་སྐབས་ན། གཞན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་བསལ་འདོད་ཀྱི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ངོ་བོས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་བའི་མཚན་ཉིད་ནི་ངེས་པར་བརྟན་པ་སྟེ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་སྔར་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་ཆོས་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་གོང་དུ་སྨོས་པ་རྣམས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་བསྔོ་བ་བླ་ན་མེད་པ་ནི་རང་དོན་རྟོགས་པ་ངེས་པར་བརྟན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །

སེམས་ཀུན་ཏུ་གནས་པའི་རྩེ་སྦྱོར་བཤད་པ།

བཞི་པ་སེམས་ཀུན་ཏུ་གནས་པ་ལ་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། དེ་ལྟར་བཟོད་པས་ངེས་པར་བརྟན་པར་བྱེད་པས། རྟོགས་པ་ངེས་པར་བརྟན་པར་འགྱུར་བའི་མཚན་ཉིད་ནི། སེམས་ཀུན་ཏུ་གནས་པ་ཡིན་པས་སེམས་ཀུན་ཏུ་གནས་པ་འཆད། ཅེས་སོ། །

རྩ་བ།

གླིང་བཞི་པ་དང་སྟོང་དག་དང་། །
སྟོང་གཉིས་གསུམ་དག་དཔེར་མཛད་ནས། །
བསོད་ནམས་མང་པོ་ཉིད་ཀྱིས་ནི། །
ཏིང་འཛིན་ཡོངས་སུ་བསྒྲགས་པ་ཡིན། །༩

ཞེས་སོ། །འགྲེལ་པ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། ཚད་མེད་པའི་དངོས་པོ་ནི་སྲང་ཚད་ཀྱིས་གཞལ་བར་ནུས་སོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚུལ་གྱིས་གླིང་བཞི་པ་ལ་སོགས་པ་སྟོང་གསུམ་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་རྣམས་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི། ས་རྡོའི་སྲང་གྲངས་དང་རྡུལ་ཕྲེགས་ཀྱི་གྲངས་རྣམས་སོ་སོར་དཔེར་མཛད་ནས་དེ་དག་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་ཤིང་ཚད་ལས་འདས་པའི་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་མང་པོ་ཉིད་ཀྱིས་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མཚན་ཉིད་བརྗོད་པ་ནི་སེམས་ཀུན་ཏུ་གནས་པ་ཡིན་ནོ། །རྟགས་དང་རྣམ་འཕེལ་ལ་སོགས་པ་བཞི་པོ་དེ་དག་ནི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་དྲོ་བ་ལ་སོགས་པ་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་བཞིའི་ངོ་བོ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ་ཞེས་སོ། །

མཐོང་ལམ་རྩེ་སྦྱོར་བཤད་པ།

འཇུག་པ་དང་ལྡོག་པ་གཟུང་རྟོག་མདོར་བསྟན།

གཉིས་པ་མཐོང་ལམ་རྩེ་སྦྱོར་ལ། སྤང་བྱ་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྣམ་རྟོག་ངོས་གཟུང་བ་དང་། གཉེན་པོ་མཐོང་ལམ་རྩེ་སྦྱོར་ངོས་གཟུང་བ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ལ་གཟུང་རྟོག་དང་། འཛིན་རྟོག་གཉིས། དང་པོ་ལ་འཇུག་པ་གཟུང་རྟོག་དང་། ལྡོག་པ་གཟུང་རྟོག་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དགུ་དགུར་ཕྱེ་བ་དང་བཅས་པ་མདོར་བསྟན་པ་ལ། མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་འོག་ཏུ་མཐོང་བའི་ལམ་སྟེ། དེ་ལ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་རྟོག་པ་གཉེན་པོ་དང་བཅས་པ་རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་པས་རེ་ཞིག་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་གཟུང་བར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་པོ་འཆད། ཅེས་སོ། །

རྩ་བ།

འཇུག་པ་དང་ནི་ལྡོག་པ་ལ། །
གཟུང་བའི་རྣམ་རྟོག་སོ་སོར་དེ། །
དགུ་ཡི་བདག་ཉིད་ཇི་བཞིན་ཡུལ། །
མིན་པའི་བདག་ཉིད་དག་ཤེས་བྱ། །༥

ཞེས་སོ། །འགྲེལ་པ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། འཇུག་པ་བྱ་བ་དང་། ལྡོག་པ་བྱ་བ་ནི། རིམ་པ་བཞིན་མཚན་མར་མི་དམིགས་པ་དང་དམིགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དག་ལ་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་

པའི་ཚོས་ལེན་པ་འདོད་པ་དང་འདོར་བར་འདོད་པའི་སྒོ་ནས་འཇུག་བྱ་དང་ལྡོག་བྱར་གཟུང་བའོ། །ཞེས་གཟུང་བར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མཐོང་སྤོང་གི་ཉོན་མོངས་པ་དང་འདྲ་བ་མཐོང་ལམ་རྩེ་སྦྱོར་གྱི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་པ་ངོ་བོ་ཉིད་སོགས་ཡུལ་གྱི་དབྱེ་བས་སོ་སོར་རྣམ་པ་དགུ་དགུ་ཡོད་པ་ནི། ཡུལ་གྱི་དངོས་པོ་དང་མ་འབྲེལ་བར་འཇུག་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཡུལ་གྱི་གནས་ཚུལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྣང་བའི་ཕྱིར། ཡུལ་གྱི་གནས་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མ་ཡིན་པར་འཛིན་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་དག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱའོ་ཞེས་སོ། །

སྐབས་དང་པོར་གཟུང་རྟོག་ལ་གཞིའི་རྟེན་ཅན་དང་། དེའི་གཉེན་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་ཐ་སྙད་དངོས་སུ་གསུངས་ཤིང་གཞིའི་རྟེན་ཅན་གྱི་གཟུང་རྟོག་གི་དོན་ཡང་། རང་ཡུལ་དེ་མ་རིག་པ་སོགས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཆོས་དང་། ཐེག་དམན་གྱི་ལམ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་བྱང་གི་ཆོས་ཡིན་ཀྱང་རུང་སྟེ་དེ་ལ་དམིགས་ནས་དོར་བྱའི་གཟུང་བར་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་རང་རྒྱལ་ལམ་གྱི་སྤང་བྱའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་གཞིའི་རྟེན་ཅན་དང་། བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་སྤང་བྱའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་གཞིའི་རྟེན་ཅན་གྱི་གཟུང་རྟོག་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མ་རིག་པ་སོགས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ཆོས་ལ་དམིགས་ནས་དོར་བྱའི་གཟུང་བར་མངོན་པར་ཞེན་པ་འདི་ཡིན་ཏེ། ལམ་གསུམ་པའི་སྐབས་སུ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་དང་། ཞེས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་གཟུང་བ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་བློ་རང་རྒྱལ་ལམ་

གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཐེག་དམན་གྱི་ལམ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་བཟློག་བྱར་མངོན་པར་ཞེན་པ་འདི་ཡིན་ཏེ། ཉན་ཐོས་དང་རང་རྒྱལ་གྱིས་དེ་ལྟར་ཞེན་པ་མེད་པ་བྱང་སེམས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་ཞེན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་གཉིས་ལས་ཕྱི་མ་ནི་འདིར་བསྟན་ལྡོག་པ་གཟུང་རྟོག་གིས་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་དེའི་གཉེན་པོའི་རྟེན་ཅན་གྱི་རྟོག་པའི་དོན་ནི། རྣམ་བྱང་གི་ཆོས་ལ་བླང་བྱའི་གཟུང་བར་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཐེག་དམན་གྱི་རྣམ་བྱང་གི་ཆོས་ལ་དེར་ཞེན་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་རྣམ་བྱང་གི་ཆོས་ལ་དེར་ཞེན་པ་གཉིས་ལས། སྔ་མ་ནི་རང་རྒྱལ་ལམ་གྱི་སྤང་བྱའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་གཟུང་རྟོག་ཡིན་ཏེ། ལམ་གསུམ་པའི་རྣམ་པའི་སྐབས་སུ་རྣམ་པར་བྱང་བ་མེད་པ་དང་། ཞེས་དང་དེའི་སྤང་བྱར་རྣམ་བྱང་གི་གཟུང་བར་རྟོག་པ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་ནི་བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་སྤང་བྱའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་གཟུང་རྟོག་ཡིན་ཏེ། དེ་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་ཐེག་དམན་གྱི་རྒྱུད་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་གཉིས་ལས་སྐབས་དང་པོར་དེ་གཉིས་སོ་སོར་མ་ཕྱེ་བར། དེའི་གཉེན་པོའི་རྟེན་ཅན་ཞེས། དེ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱི་འཛིན་པར་བྱེད་ལ་ཕྱི་མ་དེ་ཉིད་སྐབས་འདིར་འཇུག་པ་གཟུང་རྟོག་ཏུ་བསྟན་ཏོ། །

རྫས་བཏགས་ཀྱི་འཛིན་རྟོག་མདོར་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་འཛིན་རྟོག་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་རྫས་འཛིན་རྟོག་པ་ནི། བདེན་འཛིན་ཡིན་ལ། དེ་ལ་གང་ཟག་གི་དབང་དུ་བྱས་པའི་རྫས་འཛིན་རྟོག་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་རྫས་འཛིན་རྟོག་པ་གཉིས་ལས། སྔ་མ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དང་། ཕྱི་མ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྤང་བྱའི་རིགས་ཡིན་པ་སྟར་བཤད་ཟིན་ཅིང་། སྐབས་དང་པོར་དེ་གཉིས་སོ་སོར་མ་ཕྱེ་བར་རྫས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་ཞེས་གསུངས་ལ། སྐབས་འདིར་ནི་མདོར་བསྟན་དུ་སྔ་མ་དངོས་སུ་བསྟན་ཏེ། སེམས་ཅན་རྫས་དང་བཏགས་ཡོད་པ། །རྣམ་རྟོག་འཛིན་པ་དག་ཏུ་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱས་བཤད་དུ་ནི་ཕྱི་མ་དངོས་སུ་བསྟན་ཏེ་དེའི་ཡུལ་དེ་ལ་འཛིན་འདོར་སོགས་ཆོས་དགུར་ཕྱེ་ནས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་ནི། བྱང་སེམས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྤང་བྱ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་དམན་གྱིས་ཡུལ་ལ་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་ཞེན་པའི་བློ་དེ་སྤོང་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་གང་ཟག་གི་དབང་དུ་བྱས་པའི་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་གཉིས་ལས། སྐབས་དང་པོར་དེ་གཉིས་སོ་སོར་མ་ཕྱེ་བར་བཏགས་པའི་རྟེན་ཅན་ཞེས་གསུངས་ལ་སྐབས་འདིར་མདོར་བསྟན་དུ་སྔ་མ་དངོས་སུ་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་བཤད་དུ་ཕྱི་མ་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཚུལ་ནི་སྔར་དང་འདྲའོ། །

དེ་ལྟར་འཛིན་རྟོག་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་། དབྱེ་ན་དགུར་ཡོད་དོ་ཞེས་མདོར་བསྟུས་ཏེ་བསྟན་པ་ལ་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། དེ་ལྟར་གཟུང་བ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ཕྱོགས་གཉིས་བསྟན་ནས་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་པོ་འཆད། ཅེས་སོ། །

རྩ་བ།

སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་འཕགས་དབྱེ་བས། །

སེམས་ཅན་རྫས་དང་བཏགས་ཡོད་པར། །

རྣམ་རྟོག་འཛིན་པ་དག་ཏུ་འདོད། །

དེ་དག་སོ་སོར་དགུ་བདག་ཉིད། །༥

གལ་ཏེ་གཟུང་དོན་དེ་བཞིན་མེད། །

དེ་དག་གང་གི་འཛིན་པར་འདོད། །

དེ་ལྟར་དེ་དག་འཛིན་པ་ཡི། །

ངོ་བོས་སྟོང་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། །༦

ཞེས་སོ། །འགྲེལ་པ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་དང་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་འཕགས་པའི་གང་ཟག་གི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་སྐྱེས་བུ་རྫས་སུ་ཡོད་པ་དང་བཏགས་པར་ཡོད་དོ་སྙམ་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་འཛིན་པ་དག་ཡོད་པས་འཛིན་པར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མཐོང་ལམ་སྐྱེ་བའི་གེགས་བྱེད་པར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཐོང་ལམ་རྩེ་སྦྱོར་གྱི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་པ་ཡུལ་གྱི་དབྱེ་

བས་སོ་སོར་རྣམ་པ་དགུ་དགུ་ཡོད་པ་ནི། རིགས་པས་དཔྱད་པ་གང་གི་ཚེ་རྟོག་པ་དེ་དག་གི་དངོས་པོར་གྱུར་པ་གཟུང་བའི་དོན་ཇི་ལྟར་གཟུང་བ་དེ་བཞིན་དུ་གཟུང་བའི་ངོ་བོར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཅེས་བྱ་བ་དེའི་ཚེ། ཡུལ་གང་གི་ཡང་གནས་ཚུལ་འཛིན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་རྟོག་པ་དེ་དག་ནི་ཡུལ་གྱི་གནས་ཚུལ་འཛིན་པའི་ངོ་བོས་དབེན་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་པས་ཡུལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྣང་བའི་ཕྱིར། ཡུལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་འཛིན་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་དག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །འདིར།

> "སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་འཕགས་དབྱེ་བས། །སེམས་ཅན་རྫས་དང་
> བཏགས་ཡོད་པར། །"

ཞེས་པའི་གཞུང་གིས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་རྫས་འཛིན་རྟོག་པ་ནི་སོ་སྐྱེ་ཁོ་ནའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་དེ། དེ་གང་ཟག་གི་དབང་དུ་བྱས་པའི་རྫས་འཛིན་རྟོག་པ་ཡིན་པ་གང་ཞིག འཕགས་རྒྱུད་ན་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དངོས་བསྟན་གྱི་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་འཕགས་པ་ཁོ་ནའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་དེ། དེ་གང་ཟག་གི་དབང་དུ་བྱས་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་ཡིན་པ་གང་ཞིག སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའི་རྒྱུད་ལ་གང་ཟག་གི་དབང་དུ་བྱས་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འཇུག་པ་གཟུང་རྟོག་རྒྱས་བཤད།

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་འཇུག་པ་གཟུང་རྟོག་ལ་ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དགུར་ཕྱེ་བ་ལ་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་པོ་འཇུག་པའི་རྟེན་ཅན་ཇི་ལྟར་རྣམ་པ་དགུ་ཡིན་ཞེ་ན། ཞེས་སོ། །

རྩ་བ།

ངོ་བོ་ཉིད་དང་རིགས་དང་ནི། །
ལམ་ནི་ཡང་དག་འགྲུབ་པ་དང་། །
ཤེས་པའི་དམིགས་པ་མ་འཁྲུལ་དང་། །
མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་གཉེན་པོ་དང་། །༨
རང་གིས་རྟོགས་དང་བྱེད་པ་དང་། །
དེ་ཡི་ལས་བྱའི་འབྲས་བུ་ལ། །
འཇུག་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་གྱི། །
རྣམ་རྟོག་དེ་ནི་རྣམ་དགུར་འདོད། །༩

ཅེས་སོ། །འགྲེལ་པ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི། དོན་དམ་པར་ཕར་ཕྱིན་དྲུག་དབེན་པས་དབེན་པ་བྱང་ཆུབ་མ་རྟོགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སངས་རྒྱས་སུ་བསྒྲོད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡུལ་དེ་ལ་སྐྱོན་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཟུང་བར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་འཇུག་པར་བྱའོ། །ཞེས་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱར་ཏེ། རིགས་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི། ས་བརྒྱད་པ་མི་གཡོ་བ་

དང་དགུ་པ་ལེགས་པའི་བློ་གྲོས་ལ་སོགས་པ་ལ་རིམ་གྱིས་འཇུག་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་སུ་ངེས་པ་དང་། ཡང་དག་པར་འགྲུབ་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་གྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒྱུར་མ་ལྟ་བུར་རྟོགས་པས་མཐོང་བ་ལ་སོགས་པའི་ལམ་ཡང་དག་པར་འགྲུབ་པ་དང་། དམིགས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི། དམིགས་པ་སྣང་བརྟན་ཙམ་རྣམ་པར་རིག་པ་ཉིད་དུ་ཟད་པས་ལམ་གྱི་ཤེས་པའི་དམིགས་པ་མ་འཁྲུལ་བ་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་གཉེན་པོའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི། ཡོན་ཏན་དང་སྐྱོན་མཐོང་བ་སྤོང་དུ་འགྲོ་བའི་བླང་བར་བྱ་བ་དང་དོར་བར་བྱ་བ་ཉིད་ཀྱིས་གཉེན་པོ་ལེན་པ་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་འདོར་བ་དང་། རང་གི་རྟོགས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི། ལམ་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་དྲི་མ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་རང་གི་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྟོགས་པ་ཐོབ་པ་དང་། བྱེད་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི། རྒྱུ་དམན་ཅིང་འབྲས་བུ་ཕྲ་ནོམ་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་ས་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཐག་སྲིང་བར་བྱེད་པ་དང་། ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི། གདུལ་བྱའི་བསམ་པ་ཇི་ལྟ་བ་དང་མཐུན་པར་སྤྲུལ་ཏེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཚུལ་སྟོན་པ་ལ་སོགས་པས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་གྱི་ལས་བྱེད་པ་དང་། བྱ་བ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི། ཡང་དག་པ་ངེས་ལེགས་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་གདུལ་བྱའི་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་ཐེག་ཆེན་གྱི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་དགོད་པར་བྱ་བའི་འབྲས་བུ་ལ་སྐྱོན་མེད་

པ་ཉིད་ཀྱི་གཟུང་བར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་འཇུག་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་པོ། ཐ་སྙད་དུ་སྐྱོན་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་འཇུག་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་ཡུལ་དགུ་ལ་དམིགས་པའི་ཡུལ་ཅན་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དགུ་པོ་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་སྦྱོར་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱིས་མངོན་གྱུར་སྤང་བར་བྱ་བར་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །

ལྡོག་པ་གཟུང་རྟོག་རྒྱས་བཤད།

གཉིས་པ་ལྡོག་པ་གཟུང་རྟོག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་པ་ལྡོག་པའི་རྟེན་ཅན་དེ་ལྟར་རྣམ་པ་དགུ་ཡིན་ཞེ་ན། ཞེས་སོ། །

རྩ་བ།

སྲིད་དང་ཞི་བར་ལྷུང་བའི་ཕྱིར། །
རྟོགས་པ་དམན་པ་ཉིད་དང་ནི། །
ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་མེད་པ་དང་། །
ལམ་གྱི་རྣམ་པ་མ་ཚང་དང་། །༡༠
གཞན་གྱི་རྐྱེན་གྱིས་འགྲོ་བ་དང་། །
ཆེད་དུ་བྱ་བ་ལོག་པ་དང་། །
ཉི་ཚེ་བ་དང་སྣ་ཚོགས་ཉིད། །

གནས་དང་འཇུག་ལ་སྔོངས་པ་དང་། །༡༡
རྗེས་ལ་འགྲོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ། །
རྣམ་རྟོག་དགུ་ཡི་བདག་ཉིད་འདི། །
ལྡོག་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་ཏེ། །
ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་ཡིད་ལས་འབྱུང་། །༡༢

ཞེས་སོ། །འགྲེལ་པ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། རྟོགས་པ་དམན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི། དམིགས་པ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་འཁོར་བ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་ཏུ་ལྷུང་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཉན་རང་གི་ལམ་ནི། རྟོགས་པ་དམན་ལ་ཉེས་པ་དང་བཅས་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཟུང་བྱ་མིན་པར་ལྡོག་པར་བྱའོ་ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཉན་རང་ནི་ཕྱིའི་ཡོངས་འཛིན་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་སྟོན་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་། ནང་གི་ཡོངས་འཛིན་ཐབས་ལ་མཁས་པ་དང་བྲལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་མེད་པའི་རྣམ་པར་རྟོགས་པ་དང་། ཉན་རང་གི་ལམ་ནི། མི་རྟག་སོགས་སུ་ཞེན་ཅིང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་མཐའ་དག་གི་གཉེན་པོ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སྒྲུབ་པའི་ལམ་མ་ཚང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་སོགས་པའི་གདམས་ངག་ལ་ལྟོས་པ་དང་བཅས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སློབ་དཔོན་གཞན་གྱི་རྐྱེན་གྱིས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་འགྲོ་བ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། གཞན་དོན་གྱི་བསམ་པ་མ་དག་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་

མཆོག་ཉིད་ཀྱི་སེམས་ཆེན་པོ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ཆེན་པོ་གསུམ་ལ་མི་འཇུག་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ལོག་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པའི་གཉེན་པོ་ཙམ་ཉིད་ཀྱིས་ཉི་ཚེ་བའི་ལམ་གྱི་བྱེད་པ་ཅན་ཡིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། མི་རྟག་སོགས་སུ་དམིགས་པ་དང་བཅས་པ་ཉིད་ཀྱིས་འབྲས་བུ་དང་པོ་རྒྱུན་ཞུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་རྟོག་པ་ཐ་དད་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། མ་རིག་པའི་བག་ལ་ཉལ་བ་ཐམས་ཅད་མ་སྤངས་པ་ཉིད་ཀྱི་གདུལ་བྱ་ཇི་ལྟར་གནས་པ་དང་། དེའི་ཡུལ་དུ་འགྲོ་བ་མི་ཤེས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། རྗེས་ལ་འགྲོ་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ནི་ཐམས་ཅད་སྟོང་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དུ། དམན་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཐམས་ཅད་བསྒྲོད་ཟིན་པ་ཉིད་ཀྱི་མཇུག་ཏུ་འགྲོ་བ་ཡིན་པ་ལ་ཉེས་པ་དང་བཅས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བྱང་སེམས་ཀྱིས་གཟུང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་ལྡོག་པར་བྱའོ་ཞེས། གཟུང་བར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་པ་ལྡོག་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་བླང་བར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་འབྱུང་བ་རྣམ་པ་དགུ་པོ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་སེམས་དང་། སེམས་ལས་བྱུང་བ་འཇུག་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱིས་སྤང་བར་བྱ་བ་མཐོང་ལམ་གྱི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཡིན་པར་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །

རྫས་འཛིན་རྟོག་པ་རྒྱས་བཤད།

གསུམ་པ་རྫས་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའི་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་པོ་སྐྱེས་བུ་རྫས་སུ་ཡོད་པའི་རྟེན་ཅན་དེ་ལྟར་རྣམ་པ་དགུ་ཡིན་ཞེ་ན། ཞེས་སོ། །

རྩ་བ།

འཛིན་པ་དང་ནི་འདོར་བ་དང་། །
ཡིད་ལ་བྱེད་དང་ཁམས་རྣམས་ནི། །
གསུམ་པོ་དག་དང་ཉེར་འབྲེལ་དང་། །
གནས་དང་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་། །༡༣
ཆོས་ཀྱི་དངོས་པོ་བརྟགས་པ་དང་། །
ཆགས་པ་དང་ནི་གཉེན་པོ་དང་། །
ཇི་ལྟར་འདོད་བཞིན་འགྲོ་ཉམས་ལ། །
འཛིན་པ་དང་པོར་ཤེས་པར་བྱ། །༡༤

ཞེས་སོ། །འགྲེལ་པ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། ཡུམ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སྒྱུ་མ་བཞིན་དུ་ཡོན་ཏན་འཛིན་པ་དང་སྐྱོན་གཏོང་བའི་ཟབ་མོ་ལ་དམིགས་ནས་དོན་དམ་པའི་དངོས་པོར་ཞེན་པའི་བློ་ནི་འཛིན་པ་དང་འདོར་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། འཛིན་གཏོང་གི་རྒྱུ་ཡང་དག་པ་ཉིད་དུ་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་

པར་ཐ་སྙད་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། མཚན་མར་ཡིད་ལ་བྱས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཁམས་གསུམ་ཆར་དང་གཅིག་ཏུ་ཉེ་བར་འབྲེལ་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། གཟུགས་སོགས་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་ནས་ཅིར་ཡང་མི་གནས་པའི་ཚུལ་གྱིས་གནས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། དངོས་པོ་ལ་མངོན་པར་མ་ཞེན་པའི་སྒོ་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་བདེན་མེད་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། རྫས་སུ་ཡོད་པ་ཅི་ཡང་མེད་པས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་བརྡར་བཏགས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཤེས་པའི་འཁོར་གསུམ་དུ་མ་ཆགས་པས་མངོན་པར་མ་ཞེན་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྦྱིན་སོགས་ལ་ཆགས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། འཁོར་འདས་མཉམ་པ་ཉིད་བསྒོམ་པའི་གཉེན་པོ་ཉིད་ཀྱིས་བླང་དོར་ཐ་དད་པར་འཛིན་པའི་གཉེན་པོའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། ཇི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་འགྲོ་བ་ཉམས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི། ཡུམ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སྟོང་ཉིད་སྙིང་རྗེའི་སྙིང་པོ་ཅན་ཡང་དག་པར་མཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་དུ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་འགྲོ་བར་ཐོགས་པ་དང་བཅས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྟེ། ཡུལ་དེ་དག་ལ་དམིགས་ནས་དོན་དམ་པའི་དངོས་པོར་མངོན་པར་ཞེན་པའི་བློ་ཡིན་པས་སྐྱེས་བུ་རྫས་སུ་ཡོད་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་པོ་རྣམ་པ་དགུ་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་སྦྱོར་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་མངོན་འགྱུར་སྤང་བར་བྱ་བར་བཞེད་

པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །

བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་རྒྱས་བཤད།

བཞི་པ་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་ལ། དྲི་བས་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་པ་སྐྱེས་བུ་བཏགས་པར་ཡོད་པའི་རྟེན་ཅན་ཇི་ལྟར་རྣམ་པ་དགུ་ཡིན་ཞེ་ན། ཞེས་སོ། །

ཙ་བ།

ཆེད་བཞིན་ངེས་པར་མི་འབྱུང་དང་། །

ལམ་ལ་ལམ་མིན་ངེས་འཛིན་དང་། །

འགོག་དང་བཅས་པའི་སྐྱེ་བ་དང་། །

དངོས་པོ་ལྡན་དང་མི་ལྡན་དང་། །༡༥

གནས་དང་རིགས་ནི་འཇིག་པ་དང་། །

དོན་དུ་གཉེར་དང་རྒྱུ་མེད་དང་། །

ཕྱིར་རྒོལ་བ་ནི་དམིགས་པ་ལ། །

འཛིན་པའི་རྣམ་རྟོག་གཞན་ཡིན་ནོ། །༡༦

ཞེས་སོ། །འགྲེལ་པ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། ཉན་རང་གི་ལམ་ནི་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ཆེན་པོ་གསུམ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ངེས་པར་མི་འབྱུང་བ་ལ་

བཏགས་པའི་དངོས་པོར་མངོན་པར་ཞེན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། ཉན་རང་གི་ས་རང་གི་མངོན་པར་འདོད་པའི་ཞི་བདེ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ལམ་དུ་མེད་པས་ལམ་གཞན་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཁྱེན་པ་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལམ་ལ་ལམ་མ་ཡིན་པར་ངེས་པར་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་ནི་འདུས་བྱས་ཡིན་པས་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ངོ་བོས་སྐྱེ་བ་དང་འགག་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། མཚན་འཛིན་གྱི་བར་ཆད་མེད་པ་དང་གཅིག་ཤོས་བར་ཆད་དང་བཅས་པ་རྣམས་སུ་སྣང་བ་ཉིད་ཀྱིས་དག་སའི་ཡེ་ཤེས་ནི་ལམ་གྱི་དངོས་པོ་མཉམ་རྗེས་ཀྱི་གནས་སྐབས་མཐའ་དག་ལ་ལྡན་པ་དང་། མ་དག་ས་བདུན་དུ་དེ་ལྟར་མི་ལྡན་པ་སྟེ་དབྱེ་བ་དང་བཅས་པའི་རྣམ་པ་རྟོག་པ་དང་། ནམ་མཁའ་ལ་གནས་པའི་བྱ་དང་འདྲ་བ་གནས་བྱའི་རྟེན་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་མི་གནས་པའི་ཚུལ་གྱིས་གནས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་སྙིང་རྗེ་དང་གདམས་ངག་བཟུང་བ་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་ནས་དམན་པའི་བསམ་པ་ལྡོག་པས་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་རིགས་འཛིག་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཆོས་གཞན་མེད་པས་དོན་དམ་པར་བྱང་ཆུབ་འདོད་པ་མེད་པའམ་དོན་དུ་གཉེར་བ་མེད་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། དོན་དམ་པའི་བདེན་པར་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒྲོས་བྲལ་ཡིན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་བུ་བྱང་ཆུབ་ལ་རྒྱུ་མེད་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། ཕྱིར་

གྲོལ་བ་ལ་དམིགས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི། ཐ་མལ་པ་ནི་སེར་སྣ་ལ་སོགས་པ་ཕྱིན་དྲུག་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཤིན་ཏུ་གོམས་པར་བྱས་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་བདུད་ལ་སོགས་པ་ཕྱིར་གྲོལ་བའི་དངོས་པོ་དམིགས་པ་སྟེ། ཡུལ་དེ་དག་ལ་བཏགས་པའི་དངོས་པོར་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཉིད་ཀྱིས་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་པ་སྐྱེས་བུ་བཏགས་པར་འཛིན་པ་རྣམ་པ་དགུ་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་འཇུག་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱིས་སྤང་བར་བྱ་བར་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིན་པོའི་དབྱེ་བ་ནི་གོང་དུ་བཤད་པའི་ཚུལ་དེ་ལྟར་ན་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་དགུས་དངོས་སུ་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྣམ་རྟོག་རྣམ་པ་བཞི་ཉིད་ལས་སོ་སོར་མཐོང་བའི་ལས་ཀྱི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་རྣམ་པ་དགུ་དགུར་ཕྱེ་བ་ཡིན་ལ། ཤུགས་ལ་རྟོག་པ་དེ་དག་སྤང་བ་ཉིད་དུ་གཉེན་པོ་སྦྱོར་བ་འཇུག་པ་རྣམ་པ་བཞི་ཡང་སྤང་བྱ་དེ་བཞིན་དུ་རེ་རེ་ལ་དགུ་དགུས་དབྱེ་བས་ཐ་དད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་ཤོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ་ཞེས་སོ། །

མཐོང་ལམ་རྩེ་སྦྱོར་གྱི་རྒྱུ།

གཉིས་པ་གཉེན་པོ་མཐོང་ལམ་རྩེ་སྦྱོར་ངོས་གཟུང་བ་ལ། མཐོང་ལམ་རྩེ་སྦྱོར་གྱི་རྒྱུ། དེའི་འབྲས་བུ་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ། རྣལ་མ་མཐོང་ལམ་རྩེ་སྦྱོར་དངོས་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། དེ་ལྟར་མཐོང་

བའི་ལམ་ལ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་གཉེན་པོ་དང་བཅས་པ་བསྟན་ནས་འབྲས་བུ་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་འགྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ངོ་བོ་མཐོང་བའི་ལམ་ལྡན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྒྱུ་གསུམ་པོ་གང་དང་བཅས་པར་བཞེད་པའི་རྒྱུ་གང་ཡིན་པ་དེ་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་གཅིག་གིས་བསྟན། ཞེས་སོ། །

རྩ་བ།

བྱང་ཆུབ་ལ་གཞན་སྟོན་པ་དང་། །
དེ་ཡི་རྒྱུ་ནི་ཡོངས་གཏོང་དང་། །
དེ་ཐོབ་བར་ཆད་མེད་པའི་རྒྱུ། །
བསོད་ནམས་མང་པོའི་མཚན་ཉིད་དོ། །༡༧

ཞེས་སོ། །འགྲེལ་པ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། འོག་ནས་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་བྱང་ཆུབ་ལ་གདུལ་བྱ་གཞན་དག་མཐོང་བའི་ལམ་ལ་སོགས་པ་རབ་ཏུ་སྟོན་པས་རབ་ཏུ་འགོད་པ་ནི་རྒྱུའམ་རྐྱེན་གཅིག་ཡིན་ནོ། །བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱུ་མཚན་ཏེ་ཕ་ནར་གདུལ་བྱ་དེ་དག་ལ་ཡང་དག་པའི་ཚིག་དང་། ངག་དང་། དོན་དང་། མན་ངག་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡང་དག་པར་སོ་སོར་གཏོང་ཅིང་རབ་ཏུ་སྦྱིན་པ་ནི་རྒྱུའམ་རྐྱེན་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ། །བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་འཐོབ་པར་བྱེད་པའི་འགལ་རྐྱེན་གྱིས་བར་ཆད་བྱར་མེད་པའི་རྒྱུ། མཐོང་ལམ་གྱིས་བསྡུས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་མཉམ་གཞག་ཏུ་རང་གིས་སྒོམ་པ་དང་། རྗེས་ཐོབ་ཏུ་གཞན་

ལ་སྟོན་པ་ལ་སོགས་པའི་བསོད་ནམས་ཆེས་མང་བའི་མཚན་ཉིད་ནི་རྒྱུའམ་རྐྱེན་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །

དེའི་འབྲས་བུ་དབུ་མ་པའི་ལུགས་ཀྱི་བྱང་ཆེན་ངོས་བཟུང་བ།

གཉིས་པ་དེའི་འབྲས་བུ་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་དབུ་མ་པའི་ལུགས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་འདོད་ཚུལ་ལ། དྲི་བས་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། གང་གི་དོན་དུ་མཐོང་བའི་ལམ་རྒྱུ་དེ་ལྟ་བུ་དང་བཅས་པར་བཞེད་པའི་འབྲས་བུ་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་དེ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པས་འབྲས་བུ་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་འཆད། ཅེས་སོ། །

ཙ་བ།

དྲི་མ་ཟད་དང་མི་སྐྱེ་བའི། །

ཡེ་ཤེས་བྱང་ཆུབ་ཅེས་བརྗོད་དེ། །

ཟད་མེད་སྐྱེ་མེད་ཕྱིར་དེ་དག །

གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱ། །၇༨

ཞེས་སོ། །འགྲེལ་པ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པའི་དྲི་མ་སྤང་སྐྱེས་པ་དང་མ་སྐྱེས་པ་འབྱུང་རུང་བདེན་པ་ཉིད་དུ་དངོས་པོ་སྦྱ་བས་བརྟགས་པ་རྣམས་ནི། དབུས་མཐའ་ལས།

"ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལས་མ་གཏོགས་པར། །འདི་ལྟར་ཆོས་

ཡོད་མ་ཡིན་ཏེ། །”

ཞེས་འབྱུང་བས། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་བཞིན་དུ་སྣང་ཡོད་འགགས་པ་དང་། སྣང་མེད་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རམ། ངོ་བོ་ལ་དམྱོད་པ་གཅིག་དུ་མ་བྲལ་བ་དང་། རྒྱུ་ལ་དཔྱོད་པ་རྡོ་རྗེའི་གཟེགས་མ་དང་། འབྲས་བུའི་མཚན་མ་ལ་དཔྱོད་པ་ཡོད་མེད་སྐྱེ་འགོག་ལ་སོགས་པའི་རིགས་པས་འཐད་པའི་བདེན་པའི་དངོས་པོ་གང་ཅི་ཡང་མེད་པས་ནམ་མཁའི་པད་མ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་དོན་དམ་པར་འགག་པ་དང་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། གོ་རིམ་བཞིན་དུ་སྒྲིབ་གཉིས་ཀྱི་དྲི་མ་རྣམས་གདོད་མ་ནས་ཟད་པ་དང་། གདོད་མ་ནས་མི་སྐྱེ་བའི་ཚུལ་ལ་དེ་དང་དེར་ཤེས་པའི་ཤེས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྟོགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་རྟོགས་པ་ཅན་གྱི་བདག་ཉིད་ནི་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ཡིན་པར་བརྗོད་དོ། །ཞེས་སོ། །

དངོས་སྨྲའི་ལུགས་དངོས་སྟོབས་རིགས་པས་དགག་པ།

གཉིས་པ་དངོས་སྨྲ་བའི་ལུགས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་འདོད་ཚུལ་དགག་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རིགས་པས་དགག་པ་ལ་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། དངོས་སྨྲ་བ་གང་དག་ཀུན་འབྱུང་གི་དངོས་པོ་གཉེན་པོས་འཇིག་པའི་བསམ་པས་ཟད་པ་ལ་ཟད་དོ་སྙམ་

པའི་ཤེས་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་ཕུང་པོའི་དངོས་པོ་གཉེན་པོས་སྐྱེ་འགྲོ་བཅད་ནས་མི་སྐྱེ་བའི་བསམ་པས་མི་སྐྱེ་བ་ལ་མི་སྐྱེའོ་སྙམ་པའི་ཤེས་པ་ནི་རིམ་པ་ལྟར་ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པར་བརྗོད་ཅིང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱང་ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བཤེས་པ་ཡིན་པར་བརྗོད་པ་དེ་དག་ལ་ནི། དྲི་མ་བདེན་པ་ཟད་པ་དང་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ཕོ་ནས་དེ་ལྟ་བུཤེས་པ་དེ་བྱང་ཆུབ་ཡིན་པར་ཧུང་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པས་གསུངས་པ། ཞེས་སོ། །

ཚ་བ།

འགོག་པ་མེད་པའི་རང་བཞིན་ལ། །

མཐོང་ཞེས་བྱ་བའི་ལམ་གྱིས་ནི། །

རྣམ་པར་རྟོག་རིགས་ཅི་ཞིག་ཟད། །

སྐྱེ་མེད་རྣམ་པ་ཅི་ཞིག་འཐོབ། །༡༩

ཅེས་སོ། །འགྲེལ་པ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་འབྱུང་སྐྱེས་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་ཕུང་པོ་མ་སྐྱེས་པ་དག་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ཟད་པ་དང་སྐྱེ་བའི་གེགས་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་མ་སྐྱེས་པ་འགོག་པ་དང་། སྐྱེས་པ་ཟད་པའམ་བྲལ་བ་དེ་དོན་དམ་པར་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོའི་རང་བཞིན་ཡིན་པར་འདོད་ན་དངོས་པོ་བདེན་པ་མེད་པ་ལ་ལོག་པར་བདེན་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཁྱེད་རྣམས་ཀྱིས་འདོད་པ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་སྤང་བྱ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་སྐྱེས་པ་ནི་གཉེན་པོས་

ཅི་ཞིག་ཟད་ཅིང་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་སྔར་མ་སྐྱེས་པ་ནི་གསར་དུ་ཅི་ཞིག་སྐྱེས་ཏེ། ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་དངོས་སྨྲ་བའི་འདོད་རྩུལ་ནི་མི་འཐད་པ་དེའི་ཕྱིར་ཁོ་བོ་ཅག་གི་ཟད་མེད་སྐྱེ་མེད་སྟོན་པའི་གཞུང་ལུགས་ཁོ་ན་ཁས་བླང་བར་བྱའོ་སྙམ་དུ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །

ཁས་བླངས་འགལ་བས་དགག་པ།

གཉིས་པ་ཁས་བླང་འགལ་བས་དགག་པ་ལ་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། དྲི་མ་གདོད་ནས་ཟད་སྐྱེ་མེད་པ་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ། དྲི་མའི་ཆོས་ཡང་དག་པར་ཡོད་པ་ཁས་ལེན་ན་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྤངས་པ་ངོ་མཚར་ཆེ་བའི་གནས་ཡིན་ནོ་ཞེས་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པས་གསུངས་པ། ཞེས་སོ། །

རྩ་བ།

གཞན་གྱིས་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་ཡོད་ལ། །
ཤེས་བྱ་ལ་ཡང་སྟོན་པ་ཡི། །
སྒྲིབ་པ་ཟད་པར་བརྗོད་པ་གང་། །
དེ་ལ་ཁོ་བོ་མཚར་དུ་བརྩིས། །༣༠

ཅེས་སོ། །འགྲེལ་པ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པས་ཉེར་

ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་བདག་གིས་སྟོང་པའི་ཕྱིར་བདག་མེད་དོ་སྙམ་དུ་བསྒོམ་པས་བསྒོམ་པའི་སྟོབས་གྲུབ་པ་ན་ཉོན་མོངས་པའི་རྩ་བ་ཕུང་པོ་ལ་བདག་ཏུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཡོངས་སུ་བོར་ནས་བདག་མེད་པར་རྟོགས་སོ། །

དེ་ལྟར་བསྒོམ་པའི་ཚུལ་ཡང་བདག་དེས་དབེན་པའི་ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པའི་ཆོས་ཅན་ལ་ཡང་དག་པར་དམིགས་ཏེ་བསྒོམ་མོ། །ཡང་སྔོན་པོ་དང་དེ་འཛིན་པའི་བློ་དག་རྫས་གཞན་མེད་དོ། །ལྷན་ཅིག་དམིགས་པར་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཕུང་སོགས་སུ་སྣང་བ་འདི་དག་ནི་སེམས་ཙམ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ནི་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་ཅིང་བསྒོམས་པ་ན། འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཡོངས་སུ་མ་བོར་བས་མ་སྤངས་ཀྱང་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་སྤངས་ཏེ། གཟུང་བ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ནས་ལྟོས་ས་གཟུང་བ་མེད་ན་ལྟོས་ཆོས་འཛིན་པ་ཡང་མེད་དོ་སྙམ་དུ་ངེས་པར་སེམས་པས་འཛིན་པའི་རྣམ་པའི་མཚན་ཉིད་རྣམ་པ་རིག་པ་ཙམ་དུ་མངོན་པར་འཛིན་པ་དེ་ཡང་བསལ་ཏེ། གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་འབའ་ཞིག་པ་འདི་ཡང་དག་པར་ཡོད་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་ངེས་པར་བྱས་ན། དགག་བྱ་སྤྱ་མ་མ་ཟད་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཡང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྒྱུ་མ་བཞིན་དུ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་སྟེ། ཡང་དག་པར་ན་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་

པ་ལ་སོགས་པར་བརྟག་པའི་ངོ་བོ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་བསྒོམས་པས་བསྒོམ་པའི་སྟོབས་གྲུབ་པ་ན། ཁ་ཅིག་ལ་ནོར་བུ་དང་དངུལ་ལ་སོགས་པའི་ནང་དུ་གཟུགས་བརྙན་སྣང་ཡང་བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་པ་བཞིན་དུ་འཁྲུལ་པའི་མཚན་མ་བདེན་འཛིན་མཐའ་དག་སྤངས་པ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་བདག་ཉིད་དུ་སྣང་བའི་བློ་སྦྱོར་བའི་མཐའ་བཞིར་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་སོ་སོར་རང་གིས་རིག་པར་བྱ་བ་ཅི་ཞིག་ལྟར་ཡང་དག་པར་སྐྱེས་པ་ན། རྣལ་འབྱོར་པས་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་ཡང་དག་པར་སྤང་ངོ་། །

གལ་ཏེ་དངོས་པོ་དོན་དམ་དུ་མེད་པ་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ནམ་མཁའ་ཐོགས་བཅས་ཀྱི་རྫས་མེད་པ་ཙམ་གྱི་ངོ་བོ་འཛིན་པ་འདོར་དུ་མེད་པ་བཞིན་སྟོང་བྱེད་གཉེན་པོ་བསྐྱེད་དུ་མེད་པ་དང་། སྤང་བྱ་སྤང་དུ་མེད་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་གཟུང་འཛིན་དང་བྲལ་བའི་སྐད་ཅིག་མའི་ཆོས་ཤེས་པ་ཙམ་གྱི་ངོ་བོ་དང་། གཟུགས་སོགས་ཤེས་བྱའི་མཚན་ཉིད་རྣམས་གལ་ཏེ་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་གྱུར་ན་དེའི་ཚེ་གཉེན་པོ་བསྒོམས་པས་ནམ་མཁའ་བཞིན་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་དྲི་མ་དེ་དག་ལ་གནོད་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་གཞན་དག་གིས་དངོས་པོར་མངོན་པར་ཞེན་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ནི་མི་ལྡོག་པས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྤངས་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། དྲི་མའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་བདེན་པ་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པ་

གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གཞི་དྲི་མ་གཅིག་ལ་ཕན་ཚུན་འགལ་བའི་དོན་ཁས་ལེན་པས་ཕོ་བོས་ངོ་མཚར་དུ་བརྗེས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །

གྲོལ་བར་འདོད་པས་སྟོང་ཉིད་ལ་འཇུག་པར་གདམས་པ།

གསུམ་པ་གྲོལ་བ་འདོད་པས་སྟོང་ཉིད་ལ་འཇུག་པར་གདམས་པ་ལ། མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། དེ་ལྟར་དངོས་པོ་དོན་དམ་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱོགས་བསལ་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱོགས་བརྟན་པོར་མཛད་པས་ཐར་པ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་འདི་ཁོ་ན་ཁས་བླང་བར་བྱའོ་ཞེས་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པས་གནས་པའི་ཕྱོགས་སྟོན་ཞེས་སོ། །

རྩ་བ།
འདི་ལ་བསལ་བྱ་ཅི་ཡང་མེད། །
གཞག་པར་བྱ་བ་ཅུང་ཟད་མེད། །
ཡང་དག་ཉིད་ལ་ཡང་དག་ལྟ། །
ཡང་དག་མཐོང་ན་རྣམ་པར་གྲོལ། །༢༡

ཞེས་སོ། །འགྲེལ་པ་ནི། གང་གི་ཕྱིར་དངོས་པོར་རང་བཞིན་ཡོད་ན་དེར་མངོན་པར་ཞེན་པ་ལས་གྲོལ་བར་མི་འཐད་པ་དེའི་ཕྱིར། སྣང་བའི་ཆོས་གང་ལ་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་སྐུར་བ་འདེབས་པའི་སྒོ་ནས་དང་། དོན་དམ་དུ་ཡོད་དོ་ཞེས་སྒྲོ་འདོགས་པའི་སྒོ་ནས་རིམ་པ་བཞིན་སྣང་བའི་ངོ་བོ་བསལ་བ་དང་

དོན་དམ་གྱི་ངོ་བོ་བཞག་པར་མ་བྱས་པར་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་དག་པར་ཡོད་པའི་ངོ་བོ་འདི་ཉིད་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོར་བརྟག་པར་བྱ་སྟེ། བསལ་བཞག་སྤངས་ནས་རང་བཞིན་མེད་པར་བསྒོམ་པ་དེ་ལྟར་ན་སྒྱུ་མའི་གླང་པོས་སྒྱུ་མའི་གླང་པོ་གཞན་ཞིག་ཕམ་པར་བྱས་པ་བཞིན་དུ་དངོས་འཛིན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལྡོག་པས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་ན་སྒྲིབ་གཉིས་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་སོ། །

རྣལ་མ་མཐོང་ལམ་རྩེ་སྦྱོར་གྱི་ངོ་བོ།

གསུམ་པ་རྣལ་མ་མཐོང་ལམ་རྩེ་སྦྱོར་དངོས་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། དེ་ལྟར་མཐོང་ལམ་རྩེ་སྦྱོར་སྟོན་པའི་ཞར་ལ་འོངས་པ་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་གསུམ་གྱི་དོན་བརྗོད་ནས་རྣལ་མ་མཐོང་བའི་ལམ་ཉིད་སྟོན། ཞེས་སོ། །

རྩ་བ།

སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་རེ་རེར་ནི། །

དེ་དག་ཕན་ཚུན་བསྡུས་པ་གང་། །

སྐད་ཅིག་གཅིག་པའི་བཟོད་པ་ཡིས། །

བསྡུས་པ་དེ་འདིར་མཐོང་བའི་ལམ། །༢༢

ཞེས་སོ། །འགྲེལ་པ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། བསྡུ་བྱ་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་པོ་དག་སོ་སོར་སྤྱོད་བྱེད་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཕར་ཕྱིན་དྲུག་གི་ངོ་བོ་རེ་རེར་སྡེ་མ་གོ་སྐབས་ཏུ་བསྟན་པ་བཞིན་དུ་ཕན་ཚུན་བསྡུས་པ་གང་ཡིན་པ། དེ་ཡང་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པ་སྡུག་བསྔལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པས་བསྡུས་པ་འཁོར་གསུམ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་དྲི་མས་རྣམ་པར་དག་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ། དྲུག་ཚན་དྲུག་གིས་རྣམ་པ་སུམ་ཅུ་རྩ་དྲུག་ཅན་སྐྱེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྩེ་མོའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་འདིར་མཐོང་བའི་ལམ་ཡིན་ནོ། །མཐོང་ལམ་རྩེ་སྦྱོར་དེ་སྐྱེས་པ་ན་འདོད་པ་དང་། གཟུགས་དང་། གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་ཀྱི་དབྱེ་བས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བཞི་པོ་སོ་སོར་རྣམ་པ་དགུ་དགུ་ཉིད་ཀྱིས་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བརྒྱ་རྩ་བརྒྱད་སྤངས་པས་མཐོང་སྤང་རྟོག་པ་དེ་དག་གིས་ཀྱུར་བསྡུས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་བརྒྱ་རྩ་བརྒྱད་སྤངས་པ་ཡང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་འཐོབ་བོ་ཞེས་སོ། །

དེའི་ཁྱད་པར་གྱི་ལམ།

གཉིས་པ་དེའི་ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་ལ་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། མཐོང་ལམ་གྱི་རྟོགས་པའི་རྒྱུན་དེ་ལ་དབང་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་རྟོགས་པའི་རྒྱུན་དེ་ཉིད་ཁྱད་

པར་གྱི་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་ཡང་དང་ཡང་དུ་སྒོམ་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅས་པས་གསུངས་པ། ཞེས་སོ། །

རྩ་བ།

དེ་ནས་སེང་གེ་རྣམ་བསྒྱིངས་པའི། །
ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྙོམས་ཞུགས་ནས། །
རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྱུང་ལུགས་མཐུན་དང་། །
ལུགས་མི་མཐུན་ལ་རྟོག་པར་བྱེད། །༡༡

ཅེས་སོ། །འགྲེལ་པ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། མཐོང་ལམ་ཐོབ་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་དེ་མཐོང་སྤང་གི་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པའི་འཇིགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་ཐར་བརྒྱད་དང་སྙོམས་འཇུག་དགུའི་ངོ་བོ་ཏིང་ངེ་འཛིན་སེང་གེ་རྣམ་པར་བསྒྱིངས་པ་དེ་ལ་སྙོམས་པར་ཞུགས་ནས་དུས་ཕྱིས་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་འཁོར་བ་རྒྱུ་འབྲས་སྡུག་ཀུན་གྱི་བདེན་པ་དང་། རྣམ་བྱང་རྒྱུ་འབྲས་འགོག་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ལ་མཁས་པའི་ཆེད་དུ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ལ་མ་རིག་པའི་རྐྱེན་གྱིས་འདུ་བྱེད་རྣམས་སོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ལུགས་དང་མཐུན་པ་དང་། དེས་འཕངས་པ་མ་རིག་པ་འགགས་པས་འདུ་བྱེད་འགག་པའོ། །ཞེས་སོགས་རྣམ་བྱང་གི་ལུགས་དང་མཐུན་པ་དང་། སྐྱེ་བ་འགག་པས་རྒ་ཤི་འགག་གོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་བྱང་གི་ལུགས་དང་མི་མཐུན་པ་དང་། དེས་འཕགས་པ་རྒ་ཤི་གང་ལས་

བྱུང་ན་སྐྱེ་བ་ལས་བྱུང་ངོ་། །ཞེས་སོགས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ལུགས་དང་མི་མཐུན་པར་ཡང་དག་པར་རྟོག་གོ། །ཞེས་སོ། །དེ་དག་ནི་སློབ་དཔོན་གྱིས་ཇི་ལྟར་བཀྲལ་བའི་ཚུལ་ལོ། །

ཐུན་མིན་གྱི་འཆད་ཚུལ།

ཐུན་མོང་མིན་པའི་འཆད་ཚུལ་ལྟར་ན། མཐོང་ལམ་གྱི་རྒྱུ། གཉེན་པོས་སྤང་བྱ་སྤོང་བའི་ཚུལ། གཉེན་པོ་མཐོང་ལམ་རྩེ་སྦྱོར་དངོས་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། བྱང་ཆུབ་ལ་གཞན། ཞེས་སོགས་ཚིགས་བཅད་གཅིག་གིས་སྟོན། གཉིས་པ་ལ་དབུ་མ་པའི་ལུགས་ཀྱི་དྲི་མ་སྤོང་ཚུལ་འཐད་པ། དངོས་སྨྲ་བའི་ལུགས་ཀྱི་དྲི་མ་སྤོང་ཚུལ་མི་འཐད་པ། ཤེས་བྱེད་ཀྱི་ངག་དང་སྦྱར་བ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། མཐོང་ལམ་རྩེ་སྦྱོར་དེས་སྤང་བཤད་པའི་སྤང་བྱ་རྣམ་རྟོག་སུམ་ཅུ་རྩ་དྲུག་སྤོང་བ་ཡིན་ན། གཉེན་པོས་སྤང་བྱ་སྤོང་བའི་ཚུལ་དེ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། སྤྱིར་གཉེན་པོས་སྤང་བྱ་སྤོང་ཚུལ་ནི། སྤང་བྱའི་དྲི་མ་གདོད་མ་ནས་ཟད་པ་ལ་ཟད་པ་དང་། མི་སྐྱེ་བ་ལ་མི་སྐྱེ་བར་རྟོགས་པས་སྤོང་བ་ཡིན་གྱི་སྔར་ཡོད་གཉེན་པོས་གསར་དུ་ཟད་པ་དང་། སྔར་ཡོད་སྐྱེ་འགྲོ་ཆོད་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྤོང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ནི། དྲི་མ་ཟད་དང་། ཞེས་སོགས་ཚིག་རྐང་གཉིས་ཀྱིས་སྟོན། དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་སྔར་ཡོད་གཉེན་པོས་གསར་དུ་ཟད་པ་མེད་པ་དང་། སྔར་མེད་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་

པ་ནི། ཟད་མེད་སྐྱེ་མེད། ཅེས་སོགས་ཚིག་རྐང་གཉིས་ཀྱིས་སྟོན། རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་མཐོང་ལམ་རྩེ་སྦྱོར་དེས་ཀྱང་མཐོང་སྤང་གི་རྣམ་རྟོག་གི་རིགས་སྤང་ཡོད་གསར་དུ་ཟད་པ་མེད་པ་དང་། སྐྱེ་མེད་ཀྱི་རྣམ་པ་འགོག་བདེན་གསར་དུ་འཐོབ་པ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། མཐོང་སྤང་གི་དྲི་མའི་རིགས་རྣམས་གདོད་མ་ནས་འགོག་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ནི། འགོག་པ་མེད་པའི་རང་བཞིན་ལ། ཞེས་སོགས་ཚིགས་བཅད་གཅིག་གིས་སྟོན།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་མིན་པར་དྲི་མ་བདེན་པར་ཡོད་པ་ཕྱིས་གཉེན་པོས་བཅོམ་པར་བྱས་པ་ཡིན་ན། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཤེས་སྒྲིབ་སྤངས་པ་དང་། ཤེས་སྒྲིབ་བདེན་པར་ཡོད་པ་ཁས་བླངས་ནང་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ནི། གཞན་གྱིས་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་ཡོད་ལ། །ཞེས་སོགས་ཚིགས་བཅད་གཅིག་གིས་སྟོན། གསུམ་པ་ནི། དྲི་མ་རྣམས་སྤང་ཡོད་གཉེན་པོས་བསལ་བར་བྱ་རྒྱུ་ཡང་མེད། གཉེན་པོས་དྲི་མ་སྤངས་པའི་འགོག་བདེན་སྤང་མེད་གསར་དུ་གཞག་ཏུ་ཡང་མེད། ཅེས་པ་ནི། འདི་ལ་བསལ་བྱ་ཅི་ཡང་མེད། ཅེས་སོགས་ཚིགས་བཅད་གཅིག་གིས་བསྟན་ཏོ། །

གསུམ་པ་གཉེན་པོ་མཐོང་ལམ་རྩེ་སྦྱོར་དངོས་ནི། སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་རེ་རེ་ནི། །ཞེས་སོགས་ཚིགས་བཅད་གཅིག་གིས་སྟོན། འོ་ན་གོང་དུ་མཐོང་ལམ་ཐམས་ཅད་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་གི་སྒོ་ནས་བཤད་པ་ཡིན་ན། སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་པོ་ཐམས་ཅད་མཐོང་ལམ་རྩེ་སྦྱོར་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། གོང་དུ

རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ངེས་ཤེས་འདྲེན་པའི་མཉམ་གཞག་ཙམ་གྱི་ལྡོག་པ་ནས་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། འདིར་མཐོང་ལམ་རྩེ་སྦྱོར་ནི། མཐོང་སྤང་མ་ལུས་པ་གཅིག་ཅར་དུ་སྤོང་བར་བྱེད་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པས་སྔར་བཤད་པའི་ཤེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་གི་ནང་ནས་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་དེ་ཉིད་ཁོ་ན་མཐོང་ལམ་རྩེ་སྦྱོར་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ནི། ཚིག་རྐང་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་སྟོན། འོ་ན་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་དེ་སྟོང་ཉིད་སྤྲོས་བྲལ་ལ་མཉམ་པར་གཞག་པ་ཡིན་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་ན་དེ་ལ་ཕར་ཕྱིན་གཞན་རྣམས་མ་ཚང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྔར་གོ་སྒྲུབ་ཀྱི་སྐབས་སུ་སྦྱིན་སོགས་ཕར་ཕྱིན་རེ་རེའི་ནང་དུ་ཡང་ཕར་ཕྱིན་གཞན་རྣམས་ཚང་བར་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཉམས་ལེན་དེ་ཉིད་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་མངོན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་པས། བྱང་སེམས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ཀྱི་ནང་དུ་ཕར་ཕྱིན་རེ་རེ་ཡང་ཕར་ཕྱིན་དྲུག་ལྡན་དུ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཉམས་ལེན་དེ་ཚང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ནི་ཚིགས་རྐང་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་སྟོན། དེའི་ཁྱད་པར་ལམ་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་སེང་གེ་རྣམ་བསྒྲིངས་དང་། སྦྱོར་བ་སེང་གེ་རྣམ་བསྒྲིངས་གཉིས་ནི་མཐོང་ལམ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་ལྟར་ན་མཉམ་གཞག་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པོ་དེའི་རྗེས་དེ་ནས་ཞེས་པའམ་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་ཏུ་ངེས་པ་ལྟར་ན་བར་ཆད་མེད་ལམ་

སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པོ་དེའི་རྗེས་སུ་སྣང་བཤད་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་སྐད་ཅིག་མ་བཅོ་ལྔ་པོ་དེ་འབྱུང་བ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པས། མཉམ་གཞག་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་པོ་རྫོགས་པའི་རྗེས་དེ་ནས་རྗེས་ཐོབ་ཀྱིས་བར་མ་ཆོད་པར་ཐོག་མར་རྣམ་ཐར་བརྒྱད་དང་སྙོམས་འཇུག་དགུ་ལ་ལུགས་མཐུན་དང་ལུགས་མི་མཐུན་དུ་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་མཐོང་ལམ་གྱི་ཁྱད་པར་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་གྱུར་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་སེང་གེ་རྣམ་བསྒྲིངས་སྒོམ་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་པ་ནི། དེ་ནས་སེང་གེ་རྣམ་བསྒྲིངས་པའི། ཞེས་སོགས་ཚིགས་རྐང་གཉིས་ཀྱིས་བསྟན། དགོས་པ་ཅིའི་ཕྱིར་དུ་ཞེ་ན། མཐོང་ལམ་རྩེ་སྦྱོར་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་རྣམ་ཐར་བརྒྱད་དང་། སྙོམས་འཇུག་དགུ་ཐོབ་པ་དེ་ལ་དབང་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུའོ། །ཅིའི་ཕྱིར་སེང་གེ་རྣམ་པར་བསྒྲིངས་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། མཐོང་སྤང་སྒྲིབ་པ་གཉིས་ཀྱིས་འཇིགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ལས་སྐབས་འདིར་རྟེན་འབྲེལ་ལ་རྟོག་རྩལ་གྱི་མདོ་ཚིག་མི་འབྱུང་ཡང་རྗེ་བཙུན་གྱིས་བར་སྐབས་འདིར། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྱུང་ལུགས་མཐུན་དང་། ཞེས་སོགས་རྟེན་འབྲེལ་ལ་རྟོག་རྩལ་ཚིགས་རྐང་གཉིས་གསུངས་པ་དེ་དགོས་པའི་དབང་གིས་ཡིན་ལ། དགོས་པ་ཡང་མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག་དང་སྒོམ་ལམ་མཉམ་གཞག་གཉིས་བར་མ་ཆད་དུ་འབྱུང་ངམ་སྙམ་པའི་དོགས་པ་བཟློག་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་གམ་བཅུ་དྲུག་རྫོགས་པའི་རྗེས་དེ་

མ་ཐག་ཏུ་ཁྱད་པར་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་སེང་གེ་རྣམ་བསྒྲིངས་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་འབྱུང་ཞིང་། དེའི་རྗེས་སུ་རྟེན་འབྲེལ་ལ་རྟོག་པས་མཚོན་ནས་མདོ་སྡེ་ས་བཅུ་པར་བཤད་པའི་ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ཕྲག་བཅུ་གཉིས་དང་། སྐབས་གཉིས་པ་དང་། གསུམ་པ་དང་། ཁྱད་མཚན་གྱི་སྐབས་སུ་བཤད་པའི་མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་གིས་དྲངས་པའི་ངེས་ཤེས་བཅུ་དྲུག་པོ་རྣམས་དང་། ཕྱིར་མི་ལྡོག་གི་རྟགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བཤད་པའི་མཐོང་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་གཏན་ཚིགས་རྣམས་དང་། ཡོངས་སྦྱོང་བཅུ་ལ་སོགས་པ་ས་དང་པོའི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མ་ལུས་པ་འབྱུང་ལ། དེ་ནས་སྒོམ་སྤང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྤོང་བ་ལ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་སྦྱོང་དགོས་པས་སྦྱོར་བ་སེང་གེ་རྣམ་བསྒྲིངས་དང་། དངོས་གཞི་ཐོད་རྒལ་རྣམས་འབྱུང་བར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་སེམས་སོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

སྒོམ་ལམ་རྩེ་སྦྱོར་བཤད་པ།

གང་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བའི་རྟེན།

གསུམ་པ་སྒོམ་ལམ་རྩེ་སྦྱོར་ལ། གང་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བའི་རྟེན་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པའི་སྒོམ་ལམ་རྩེ་སྦྱོར། དེ་དག་གི་གནས་སྐབས་སུ་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། དེ་

ལྟར་མཐོང་བའི་ལམ་ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་དང་བཅས་པ་བརྗོད་ནས་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སྤོང་བ་དང་། ལ་སོགས་པ་བརྟེན་པ་ཡོན་ཏན་ནི། རྟེན་སྒོམ་ལམ་གྲུབ་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་ཡིན་ན་གོ་སླ་བས་ཡོན་ཏན་གྱི་རྟེན་སྒོམ་པའི་ལམ་འཆད། ཅེས་སོ། །

རྩ་བ།

འགོག་དང་བཅས་པའི་སྙོམས་འཇུག་དགུར། །
རྣམ་པ་གཉིས་སུ་སོང་འོངས་ནས། །
འདོད་པའི་གཏོགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས། །
མཉམ་གཞག་མིན་པའི་མཚམས་བཟུང་སྟེ། །༣༤
ཐོད་རྒལ་དུ་ནི་སྙོམས་འཇུག་པ། །
གཅིག་དང་གཉིས་གསུམ་བཞི་དང་ལྔ། །
དྲུག་དང་བདུན་དང་བརྒྱད་བརྒལ་ནས། །
འགོག་པའི་བར་དུ་མི་འདྲར་འགྲོ། །༣༥

ཞེས་སོ། །འགྲེལ་པ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། སྦྱོར་བ་སེང་གེ་རྣམ་བསྒྲིངས་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་བཟུང་སྟེ་འགོག་པའི་བར་དུ་སོང་ནས་དེའི་འོག་ཏུ་འགོག་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་བར་དུ་འོངས་ཏེ། དེ་ལྟར་ལུགས་དང་མཐུན་པ་དང་ལུགས་དང་མི་མཐུན་པ་གཉིས་ཀྱིས། བསམ་གཏན་བཞི་དང་། གཟུགས་མེད་པ་

བཞི་དང་། འགོག་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་དགུ་ལ་ལུགས་དང་མཐུན་པར་སོང་ཞིང་ལུགས་མི་མཐུན་དུ་ལོངས་ནས་དེ་ནས་ཐོད་རྒལ་གྱི་དངོས་གཞི་ཚུང་ངུ་ནི། སེང་གེ་རྣམ་བསྒྱིངས་ཡར་འགྲོ་བསྟན་པས་གོ་སླ་བ་ལ་དགོངས་ནས་དངོས་སུ་མ་བཀོད་པར་གསུངས། ཐོད་རྒལ་འབྲིང་པོ་ནི། ཡང་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སྙོམས་པར་ཞུགས་ཏེ། དེ་ལས་ལངས་ནས་འགོག་པ་ལའོ། །

དེ་བཞིན་དུ་འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་བར་ལས་རེ་རེའི་མཇུག་ཏུ་འགོག་པ་ལ་སྙོམས་པར་ཞུགས་ཏེ་དེ་ལས་ལངས་ནས་ཉེ་བས་དེ་མ་ཐག་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་སྲིད་རྩེ་ལ་དམིགས་ཏེ་འཇུག་གོ། །འདིས་འབྲིང་པོ་རྫོགས་སོ། །ཆེན་པོ་ནི། དེ་ནས་འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པར་རྣམ་པར་གཡེང་བ་དེ་ཉིད་ཐུན་མཚམས་ཀྱི་ངོ་བོར་བཞག་ནས་ཐབས་མཁས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ལངས་ཏེ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་མཉམ་པར་མ་གཞག་པ་དེ་ལྟ་བུ་དེ་མངོན་དུ་བྱས་ནས་འདོད་སེམས་དེའི་འོག་ཏུ་འགོག་པ་ལའོ། །དེ་ནས་མཉམ་པར་མ་གཞག་པ་ལའོ། །དེའི་འོག་ཏུ་འགོག་པ་གཅིག་ཕུ་བོར་ལ་འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་སྐྱེ་མཆེད་ལའོ། །དེ་ནས་མཉམ་པར་མ་གཞག་པ་ལའོ། །དེ་ནས་འགོག་པ་དང་སྲིད་རྩེ་གཉིས་བོར་ལ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ལའོ། །དེ་ནས་མཉམ་པར་མ་གཞག་པ་ལའོ། །དེ་བཞིན་དུ་བརྒྱད་ཀྱི་བར་དུ་བོར་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལའོ། །དེ་ནས་མཉམ་པར་

མ་གཞག་པ་ལའོ། །དེ་ལྟར་གཅིག་ལ་སོགས་པ་བོར་ནས་བསམ་གཏན་བཞི་དང་། གཟུགས་མེད་བཞི་དང་། འགོག་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་མ་ཐུག་གི་བར་དུ་མཉམ་རྗེས་རིགས་མི་འདྲ་བ་སྤེལ་བའི་སྒོ་ནས་འགྲོ་བས་ན་མི་འདྲ་བར་འགྲོ་བ་ཐོད་རྒལ་གྱི་སྙོམས་པ་འཇུག་པ་ལ་དབང་བ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཐོད་རྒལ་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པས་ན་སྒོམ་པའི་ལམ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །དེང་ངེ་འཛིན་འདི་དག་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ནུས་པ་མཐོང་ལམ་རྩེ་སྦྱོར་གྱི་སྐབས་སུ་ཐོབ་པ་ལ་དགོངས་ནས་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོར་མཐོང་ལམ་རྩེ་སྦྱོར་གྱི་ཁོངས་སུ་བསྡུ་བར་གསུངས་ཀྱི། ས་དང་པོའི་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་མངོན་དུ་འགྱུར་བ་ལ་དགོངས་ནས་འཕགས་སེང་གཉིས་ཀྱིས་སྒོམ་ལམ་རྩེ་སྦྱོར་གྱི་ཁོངས་སུ་བསྡུ་བར་གསུངས་སོ། །འོན་ཀྱང་སྒོམ་ལམ་རྩེ་སྦྱོར་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྒོམ་སྤང་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་སྤང་གཉེན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འཇུག་པ་གཟུང་རྟོག

གཉིས་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པའི་སྒོམ་ལམ་རྩེ་སྦྱོར་ལ། སྤང་བྱ་རྣམ་རྟོག་དང་། སྤོང་བྱེད་གཉེན་པོ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། གཟུང་རྟོག་དང་། འཛིན་རྟོག་གཉིས། དང་པོ་ལ་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། དེ་ལྟར་སྒོམ་པའི་ལམ་བརྗོད་ནས་དེ་ལ་སྤང་བའི་ཕྱིར་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བཞི་བརྗོད་དགོས་པས། རེ་ཞིག་གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་པོ་འཇུག་

གཟུང་རྟོག་པ་ནི། ཞེས་སོ། །

རྩ་བ།

མདོར་བསྡུས་རྒྱས་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས། །
བཏང་བས་ཡོངས་སུ་མ་བཟུང་དང་། །
དུས་གསུམ་ཡོན་ཏན་མེད་པ་དང་། །
ལེགས་པའི་ལམ་ནི་རྣམ་གསུམ་ལ། །༢༨
གཟུང་བའི་རྣམ་རྟོག་འདི་གཅིག་སྟེ། །
སྤྱོར་བའི་རྣམ་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན། །

ཞེས་སོ། །འགྲེལ་པ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཚིག་མདོར་བསྡུས་པ་ལ་དགའ་བའི་གདུལ་བྱ་སེམས་ཅན་དབང་རྣོན་རྗེས་སུ་འཛིན་པས་ཆོས་མདོར་བསྡུས་བསྟན་པ་ལ་དམིགས་ཏེ་འཇུག་བྱར་ཞེན་པའི་གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། རྣམ་པར་སྤྲོས་ཏེ་རྒྱས་པར་བསྟན་པ་ལ་དགའ་བའི་སེམས་ཅན་དབང་རྟུལ་རྗེས་སུ་འཛིན་པས་ཆོས་རྒྱས་པར་བསྟན་པ་ལ་འཇུག་བྱར་ཞེན་པའི་གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཇི་སྐད་བཤད་པ་བཞིན་སྦྱིན་སོགས་ཀྱི་དོན་ལ་ནན་ཏན་མི་བྱེད་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མགོན་དང་བཅས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བཏང་སྟེ་ཡོངས་སུ་མ་བཟུང་ཡང་། ནན་ཏན་བྱེད་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བཟུང་བ་ལ་འཇུག་བྱར་ཞེན་པའི་གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། མཐོང་ལམ་གྱི་དུས་ན་སྟོན་བྱུང་བ་འགགས་ཟིན་པ་ཉིད་

གྱིས་ན་སྦྱོར་བའི་ལམ་གྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་དོན་དམ་པར་མེད་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་ལ་འཇུག་བྱར་ཞེན་པའི་གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། ཡང་དག་པར་ན་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་དང་མི་ལྡན་པས་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་མེད་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་ལ་འཇུག་བྱར་ཞེན་པའི་གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། མ་འོངས་པ་རང་གི་ངོ་བོ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྒོམ་པའི་ལམ་གྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་དོན་དམ་པར་མེད་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པར་འགྱུར་བ་ལ་འཇུག་བྱར་ཞེན་པའི་གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། གཟུགས་སོགས་ལ་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་སོགས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བློ་འགོག་པས་ཞི་བ་ཉིད་ལ་སོགས་པ། ཡ་མ་བརླ་དང་གསོག་དང་སྙིང་པོ་མེད་པར་རྟོགས་པས་ཐེག་ཆེན་གྱི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པར་སྦྱོར་བའི་ལམ་འཇུག་བྱར་ཞེན་པའི་གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ནམ་མཁའ་ལྟར་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་བསྒྲུབ་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་བའི་ལམ་ལ་འཇུག་བྱར་ཞེན་པའི་གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་སྟོང་པ་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ནས་དེ་རྒྱུན་ལྡན་དུ་སྒོམ་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྒོམ་པའི་ལམ་ལ་འཇུག་བྱར་ཞེན་པའི་གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་དགུ་དང་བཅས་པའི་གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་པོ་འཇུག་པའི་རྟེན་ཅན་སྒོམ་ལམ་གྱི་སྦྱོར་བའི་གནས་སྐབས་འདིར་སྤང་བར་བྱ་བ་ཉིད་ཀྱིས་

ན། གཉེན་པོ་ནི་སྒོམ་པའི་ལམ་གྱི་སྦྱོར་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་རྣམ་པ་དགུའོ་ཞེས་སོ། །

ལྡོག་པ་གཟུང་རྟོག

གཟུང་བའི་རྣམ་རྟོག་གཉིས་པ་ལ་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། དང་པོ་བསྟན་ནས་གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་པ་འཆད། ཅེས་སོ། །

རྩ་བ།

གཉིས་པ་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས། །

འཇུག་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་བཞེད་དེ། །༣༧

སེམས་མི་སྐྱེ་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི། །

སྙིང་པོ་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་དང་། །

ཐེག་པ་དམན་པ་ཡིད་བྱེད་དང་། །

རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཡིད་མི་བྱེད། །༣༨

སྒོམ་དང་སྒོམ་པ་མེད་པ་དང་། །

དེ་དག་ལས་ནི་བཟློག་ཉིད་དང་། །

ཇི་བཞིན་དོན་མིན་རྣམ་རྟོག་པ། །

སྒོམ་པའི་ལམ་ལ་ཤེས་པར་བྱ།།༣༩།

ཞེས་སོ། །འགྲེལ་པ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། ཚིགས་རྐང་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་

འགྲེལ་པ་མཐའ་ནས་འབྱུང་། ཉན་རང་གི་ཚོགས་ལམ་དུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་སོགས་པ་དང་བྲལ་བས་བླ་མེད་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་མི་སྐྱེ་བས་ལྡོག་བྱར་ཞེན་པའི་གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་གཞན་དོན་གྱི་ཆེད་སངས་རྒྱས་ལ་དམིགས་པའི་བསོད་ནམས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་མེད་པས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྙིང་པོ་ཆོས་སྐུ་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། ཉན་ཐོས་སྦྱོར་ལམ་པ་ནི་གནས་སྐབས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་ངེས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཉན་ཐོས་དེའི་ཐེག་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། རང་རྒྱལ་སྦྱོར་ལམ་པ་ནི་གནས་སྐབས་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཅན་ངེས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རང་རྒྱལ་དེའི་ཐེག་པ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། ཉན་རང་གི་མཐོང་ལམ་དུ་ཐབས་ཤེས་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བསྒྲུབས་ཏེ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་མེད་པས་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། ཉན་རང་གི་སྒོམ་ལམ་དུ་གཟུགས་སོགས་ཕུང་པོ་ལ་མི་རྟག་སོགས་སུ་དམིགས་པ་དང་བཅས་པ་ཉིད་ཀྱིས་མི་རྟག་སོགས་སུ་བསྒོམ་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། ཉན་རང་གི་མི་སློབ་ལམ་དུ་མི་རྟག་སོགས་ཀྱི་དམིགས་པ་སླར་སྒོམ་པ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་མི་རྟག་སོགས་སུ་སྒོམ་པ་མེད་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། ཆོས་ཉིད་ལ་དམིགས་པ་ཡང་མེད་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ལ་མི་དམིགས་པ་ཡང་མེད་པས་སྦྱོར་བྲལ་སྒོམ་པ་ཡང་མེད་མི་

རྟག་སོགས་སུ་སྒོམ་པ་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། ཉན་རང་གིས་ནི་མི་རྟག་པ་སོགས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་མངོན་པར་ཞེན་པས་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་པས་ལྡོག་བྱར་ཞེན་པ་ཉིད་ལ་གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་པ་ལྡོག་པའི་རྟེན་ཅན། སྒོམ་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་དེ་ན་སྤང་བར་བྱ་བ་ཉིད་ཀྱིས་གཉེན་པོ་ནི་སྒོམ་པའི་ལམ་གྱི་རྩེ་སྦྱོར་གྱི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་འཇུག་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་དབྱེ་བས་རྣམ་པ་དགུའོ་ཞེས་སོ། །

འཛིན་རྟོག་དང་པོ་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་འཛིན་རྟོག་ལ་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། དེ་ལྟར་གཟུང་རྟོག་གཉིས་པ་བསྟན་ནས་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལ་གཉིས་ཡོད་པའི་དང་པོ་བསྟན། ཞེས་སོ། །

རྩ་བ།

སེམས་ཅན་བཏགས་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་དང་། །
ཆོས་བཏགས་པ་དང་སྟོང་མིན་ཉིད། །
ཆགས་དང་རབ་འབྱེད་བདག་ཉིད་དང་། །
དངོས་པོར་བྱེད་དང་ཐེག་གསུམ་དང་། །༡༠
ཡོན་ནི་དག་པ་མ་ཡིན་དང་། །

སྤྱོད་པ་རྣམ་པར་འཕྲུགས་པ་ལ། །
འཛིན་པར་བྱེད་པ་དང་པོར་དེ། །
ཤེས་པར་བྱ་བ་བསྒྲུགས་པ་ཡིན། །༣༡

ཞེས་སོ། །འགྲེལ་པ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། འཕགས་པ་ལ་རྫས་སུ་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་བློ་མི་སྐྱེ་བས་སོ་སྐྱེ་ནི་སེམས་ཅན་ཞེས་ཐ་སྙད་དུ་བཏགས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། ཕྱི་དོན་མེད་པར་གཟུགས་སོགས་ནི་སེམས་ལ་སྣང་བ་ཙམ་དུ་ཟད་པའི་ཕྱིར་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། གཞི་ལམ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་ཆོས་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སྟོང་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་གཟུང་བ་ལ་སོགས་པའི་མངོན་པར་ཞེན་པ་མ་སྤངས་པས་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ལ་ཆགས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ནི་གཟུགས་སོགས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་རྟོགས་པས་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། ཉན་ཐོས་ནི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་གསུམ་ལ་དམིགས་པར་མི་བྱེད་པས་དངོས་པོའི་འཛིན་པ་དང་ལྡན་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་བྱེད་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། བྱང་སེམས་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱིས་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་

རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། སོ་སྐྱེ་ནི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་འཕགས་ལམ་ལ་ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་མ་ཞུགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོན་ཡོངས་སུ་མ་དག་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པར་འཁོར་གསུམ་དམིགས་པ་དང་བཅས་ཏེ་བསླབ་པས་སྤྱོད་པ་རྣམ་པར་འཕྲུགས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམས་ལ་ངོ་བོ་ནི་སྔ་མ་མཐོང་ལམ་དུ་བསྟན་པ་བཞིན་དུ་ཡུལ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་མངོན་པར་ཞེན་པས་གནས་སྐབས་འདིར་སྤང་བར་བྱ་བའི་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ། གཉིན་པོ་ནི་སྒོམ་པའི་ལམ་གྱི་སྦྱོར་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་གྱི་དབྱེ་བས་རྣམ་པ་དགུའོ། །ཞེས་སོ། ། བམ་པོ་ལྔ་པ།

འཛིན་རྟོག་གཉིས་པ་མདོར་བསྟན།

འཛིན་རྟོག་གཉིས་པ་ལ་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། དེ་ལྟར་འཛིན་རྟོག་དང་པོ་བསྟན་ནས་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་པ་འཆད། ཅེས་སོ། །འདི་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་མདོར་བསྟན་པ་ནི།

རྩ་བ།

སེམས་ཅན་བཏགས་དང་དེ་རྒྱུ་ཡི། །
ཡུལ་ཅན་དེ་ཡིས་རྣམ་འཛོམས་པས། །
སྒོམ་པའི་ལམ་དང་འབྲེལ་བ་ཡི། །
མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཞན་རྣམ་པ་དགུ། །༡༢

ཞེས་སོ། །འགྲེལ་པ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། སྒོམ་པའི་ལམ་གྱི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་པ་གཟུགས་སོགས་ཕུང་པོ་ལ་སེམས་ཅན་དུ་བཏགས་པ་དང་། སེམས་ཅན་དེར་རྣམ་པར་བཞག་པའི་རྒྱུ་ཕུང་པོའི་རྒྱུན་སྣང་བ་ཙམ་གྱི་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ། སྒོམ་པའི་ལམ་གྱིས་ཡང་དག་པར་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒོམ་ལམ་དེ་དང་སྤང་གཉེན་དུ་འབྲེལ་བ་ལ་རྣམ་པ་དགུའོ། །ཞེས་སོ། །

དེ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། ཅི་ལྟར་རྣམ་པ་དགུ་ཡིན་ཅེ་ན། བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་གསུངས་པ། ཞེས་སོ། །

རྩ་བ།
བདག་ཉིད་ངེ་བཞིན་ཀུན་མཁྱེན་ནི། །
གསུམ་གྱི་སྒྲིབ་པ་རྣམ་གསུམ་དང་། །
ཞི་ལམ་དེ་བཞིན་ཉིད་སོགས་དང་། །
མཚུངས་པར་ལྡན་དང་མི་ལྡན་དང་། །༡༡
མི་མཉམ་སྡུག་བསྔལ་ལ་སོགས་དང་། །
ཉོན་མོངས་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་། །

གཉིས་སུ་མེད་ལ་ཀུན་རྨོངས་ལ། །
རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཐ་མར་བཞེད། །༡༩

ཅེས་སོ། །འགྲེལ་པ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། སོ་སྐྱེ་ཐ་མལ་པ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་རྒྱུ་འབྲས་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་པས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་སྦྱོང་བ་ལ་ཀུན་ཏུ་རྨོངས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་པས་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་སྦྱོང་བ་ལ་ཀུན་ཏུ་རྨོངས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། གཞི་ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་པས་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་སྦྱོང་བ་ལ་ཀུན་ཏུ་རྨོངས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། གཉེན་པོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་པས་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤང་བྱ་ཐམས་ཅད་ཞི་བའི་ལམ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ལ་ཀུན་ཏུ་རྨོངས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། ཆོས་ཅན་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་བྱ་དང་ཆོས་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་དག་ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་པས་གཟུགས་སོགས་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་སོགས་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དབྱེར་མེད་པ་དང་། མི་ལྡན་པ་དབྱེར་མེད་མ་ཡིན་པ་ལ་ཀུན་ཏུ་རྨོངས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། བར་ཆད་ཀྱི་བདུད་ལ་སོགས་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་དངོས་པོ་མེད་པར་ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་པས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་ཐེག་དམན་དང་མི་མཉམ་པ་ཉིད་ཤེས་པ་ལ་ཀུན་ཏུ་རྨོངས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། མི་རྟག་སོགས་

ཀྱི་དོན་ལ་སྒྲ་ཇི་བཞིན་དུ་འཛིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྟུག་བསྔལ་ལ་སོགས་པའི་བདེན་པ་ཤེས་པ་ལ་ཀུན་ཏུ་རྨོངས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ཀུན་རྟོག་ལས་བྱུང་བའི་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་པས་ཉོན་མོངས་པའི་རང་བཞིན་ཤེས་པ་ལ་ཀུན་ཏུ་རྨོངས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་མཚན་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་པས་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་མེད་པ་ཤེས་པ་ལ་ཀུན་ཏུ་རྨོངས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམས་ལ་སྤྱི་མ་མཐོང་སྤང་དུ་བསྟན་པ་བཞིན་དུ་སྤང་བྱའི་ངོ་བོ་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཐ་མ། གཉེན་པོ་ནི་སྒོམ་པའི་ལམ་གྱི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་འདྲུག་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་བར་ཆད་མེད་ལམ་དབྱེ་བ་རྣམ་པ་དགུར་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉེན་པོའི་དབྱེ་བ་ཡང་སྒོམ་པའི་ལམ་གྱི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམ་པ་བཞི་པོ་དེ་དག་སྤང་བ་ཉིད་དུ་གཉེན་པོ་སྦྱོར་བ་དང་འཇུག་པ་རྣམ་པ་བཞི་ཡང་སྤང་བྱ་དེའི་དབྱེ་བས་ཐ་དད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་ཤོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ་ཞེས་སོ། །འདིར་བསྟན་སྒོམ་སྤང་རྟོག་པ་བཞི་པོ་འདི་དག་བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་སྤང་བྱའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་ཐེག་དམན་གྱི་སྤང་བྱའི་རིགས་ནི་མེད་དེ། ཐེག་དམན་གྱི་སྤང་བྱའི་རིགས་མ་ལུས་པ་ས་དང་པོ་ནས་སྤངས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

སྦྱོང་བྱེད་གཉེན་པོའི་ངོ་བོ།

གཉིས་པ་སྦྱོང་བྱེད་གཉེན་པོ་ལ། རང་གི་ངོ་བོ་ནི་སྐབས་གཉིས་པར།

"ས་དགུ་ལ་ནི་ཆེན་པོ་ཡི། །"

ཞེས་པར་བསྟན་ཟིན་པ་ལ་དགོངས་ནས་འདིར་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། སྤང་གཉེན་སྦྱོར་བའི་ཚིག་ནི། གཟུང་རྟོག་གི་སྐབས་སུ། སྒོམ་པའི་ལམ་ལ་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་དང་། འཛིན་རྟོག་གི་སྐབས་སུ་སྒོམ་པའི་ལམ་དང་འབྲེལ་བ་ཡི། ཞེས་པས་སྟོན་ཏོ། །འོ་ན་འདིར་བསྟན་སྒོམ་ལམ་རྩེ་སྦྱོར་དེ། ས་དགུ་ལ་ནི་ཆེན་པོ་ཡི། ཞེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་མཉམ་གཞག་བར་ཆད་མེད་ལམ་དགུ་པོ་ཡིན་ན། ལུས་རྣམ་གཞག་ཏུ།

"སྒོམ་པ་ཞེས། །བྱ་བའི་ལམ་ནི་སོ་སོ་ལ། །རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམ་བཞི་ཡི། །གཉེན་པོ་རྣམ་པ་བཞི་དང་ནི། །"

ཞེས་བཞིར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་སྙམ་ན། མི་འགལ་ཏེ་དགུར་ཕྱེ་བ་ནི་ཁམས་གསུམ་ས་དགུ་རེ་རེ་ལ་སྒོམ་སྤང་ཤེས་སྒྲིབ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་སོགས་དགུ་དགུ་ཡོད་པས་དེ་དག་རིམ་པ་བཞིན་སྤོང་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ས་མཚམས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཕྱེ་བ་ཡིན་ལ། བཞིར་ཕྱེ་བ་ནི་སྔར་བཤད་པའི་མཉམ་གཞག་བར་ཆད་མེད་ལམ་རེ་རེས་ཀྱང་རང་གི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྒོམ་སྤང་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བཞིའི་ས་བོན་སྤོང་བའི་གཉེན་པོ་བྱེད་པས་ལྡོག

པའི་སྒོ་ནས་ཕྱེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་ས་གཉིས་པའི་མཉམ་བཞག་སྒོང་བ་གཉེན་པོ་གཅིག་ཉིད་ལ་ཡང་སྤང་བྱ་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྣམ་རྟོག་གཞིའི་གཉེན་པོ་བྱེད་པའི་ཆ་ནས་བཞི་དང་། དེ་བཞི་ལ་ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་སོ་དྲུག་ཡོད་པས་གཉེན་པོ་ཡང་སོ་དྲུག དེ་དག་ལ་ཁམས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བརྒྱ་རྩ་བརྒྱད་ཡོད་པས་དེའི་གཉེན་པོ་ཡང་བརྒྱ་རྩ་བརྒྱད། ས་ཡི་སྒོ་ནས་སུམ་བརྒྱ་དང་ཉེར་བཞི་ཡོད་པས་དེའི་གཉེན་པོ་ཡང་སུམ་བརྒྱ་དང་ཉེར་བཞི། དེ་བཞིན་དུ་ས་བཅུ་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་བར་རྣམས་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་ཡོད་པས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྡོམས་ན་སྒོམ་ལམ་རྩེ་སྦྱོར་ལ་ཉིས་སྟོང་དང་དགུ་བརྒྱ་བཅུ་དྲུག་ཡོད་དོ། །

དེ་བཞིན་དུ་མཐོང་ལམ་རྩེ་སྦྱོར་ལ་ཡང་སྤང་བྱ་མཐོང་སྤང་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྣམ་རྟོག་བཞིའི་ས་བོན་གྱི་གཉེན་པོ་བྱེད་པའི་ཆ་ནས་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་གཅིག་པུ་དེ་ཉིད་ལ་བཞི་དང་། སོ་དྲུག་གི་གཉེན་པོའི་ཆ་ནས་སོ་དྲུག་དང་། བརྒྱ་རྩ་བརྒྱད་ཀྱི་གཉེན་པོའི་ཆ་ནས་བརྒྱ་རྩ་བརྒྱད་དང་། སུམ་བརྒྱ་དང་ཉེར་བཞིའི་གཉེན་པོ་བྱེད་པའི་ཆ་ནས་སུམ་བརྒྱ་དང་ཉེར་བཞི་ཡོད་པ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེ་དག་གི་སྐབས་སུ་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན།

གསུམ་པ་དེ་དག་གི་སྐབས་སུ་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་མཚམས་སྦྱོར་

བ་ནི། སྔ་མ་མཐོང་ལམ་གྱིས་མཐོང་སྤང་སྤངས་པ་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བརྒྱ་རྩ་བརྒྱད་སྤངས་པ་དང་དུས་མཉམ་པ་ཁོ་ནར་དེ་དག་གིས་བསྡུས་པ་ཉོན་མོངས་པ་བརྒྱ་རྩ་བརྒྱད་སྤངས་པས་ཡོན་ཏན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཐམས་ཅད་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྒོམ་པའི་ལམ་ལ་གནས་པ་ལ་བརྟེན་ཏོ། །ཞེས་བྱ་བ་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་དག་གིས་གསུངས་པ། ཞེས་སོ། །

རྩ་བ།

ཡམས་ནད་འདི་རྣམས་ཟད་ནས་ནི། །

ယུན་རིང་ལོན་ནས་དབུགས་ཕྱིན་ལྟར། །

རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བ་ཡི། །

བདེ་སྐྱབ་ཡོན་ཏན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་ཀུན། །༣༥

རྒྱ་མཚོ་ཆེ་ལ་ཆུ་བོ་བཞིན། །

འབྲས་བུ་མཆོག་གི་སྣ་བ་ཡི། །

སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་དེ་ལ་ནི། །

རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་བརྟེན་པར་བྱེད། །༣༦

ཅེས་སོ། །འགྲེལ་པ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། སྒོམ་པའི་ལམ་ལ་ཡུན་རིང་དུ་གོམས་པས་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་རིགས་བཞི་པོ་མཚོན་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཡམས་ཀྱི་ནད་དུ་གྱུར་པ་དང་འདྲ་བ་འདི་རྣམས་ཟད་ནས་ཡོན་ཏན་གྱི་གེགས་བྱེད་པ་མེད་པས་ནད་ཟད་ནས་བདེ་བ་རྙེད་པ་ལ་དགའ་བས་

དབུགས་ཕྱིན་པ་ཐོབ་པ་བཞིན་དུ། དམིགས་མེད་ཀྱི་སྙིང་རྗེས་གཞན་གྱི་དབང་དུ་གྱུར་པས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བའི་བདེ་བ་བསྐྱེད་པར་མཁས་པའི་ཡོན་ཏན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱིས་བསྡུས་པ་ཐམས་ཅད་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ལ་ཆུ་བོ་གང་གཱ་དང་པཀྵུ་ལ་སོགས་པ་དག་འབབ་པ་བཞིན་དུ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྒོམ་པའི་ལམ་ལ་གནས་པ་སྲིད་ཞིའི་རྒུད་པ་སེལ་བའི་མྱང་འདས་ཀྱི་འབྲས་བུ་རབ་ཀྱི་མཐར་ཕྱིན་པ་དེ་དག་གིས་མཛེས་པར་གྱུར་པ་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་དུ་འོང་བའི་རྣམ་པས་འབད་རྩོལ་མེད་པར་བརྟེན་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་སོ། །འདིར་སྤྱར་མཐོང་སྒོམ་གྱི་རྩེ་སྦྱོར་གཉིས་པོ་གཉེན་པོ་ལ་འབད་རྩོལ་གྱི་ལྟོག་པ་ནས་བསྟན་པ་ན་དེ་དག་ལ་འབད་རྩོལ་ལ་མི་ལྟོས་པའི་ཡོན་ཏན་ཡོད་པ་མིན་ནམ་སྙམ་པའི་དོགས་པ་བསལ་བའི་ཕྱིར། དག་སར་འབད་རྩོལ་ལ་མི་ལྟོས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ལྡོག་པ་སྟོན་པའི་ཕྱིར་གཞུང་འདི་དག་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། འབད་རྩོལ་ལ་མི་ལྟོས་པའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག འབད་རྩོལ་ལ་མི་ལྟོས་པའི་རྒྱུ། འབད་རྩོལ་ལ་མི་ལྟོས་པའི་ཡོན་ཏན། འབད་རྩོལ་ལ་མི་ལྟོས་པའི་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་ནི། འབྲས་བུ་མཆོག་གི་སྣ་བ་ཡི། །སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་དེ་ལ་ནི། །ཞེས་པའི་རྐང་པ་གཉིས་ཀྱིས་སྟོན་ཏེ། དག་སའི་བྱང་སེམས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཡམས་ནད་འདི་རྣམས་ཟད་ནས་ནི། །ཡུན་རིང་ལོན་ནས་དབུགས་ཕྱིན་ལྟར། །ཞེས་པས་སྟོན་ཏེ། ཡམས་ནད་ཟད་ནས་ཡུན་རིང་པོ་ལོན་ཏེ་ལུས་

སྤོབས་རྒྱས་པར་བྱེད་པའི་གེགས་བྱེད་པ་མེད་པས། རང་གི་ངང་གིས་རྒྱས་པ་བཞིན་དུ་སྒོམ་སྤང་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྣམ་རྟོག་ཟད་ནས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རྟོགས་རིགས་རང་གི་ངང་གིས་གེགས་མེད་པར་ཡར་ལྡན་དུ་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བ་ཡི། །བདེ་སྒྲུབ་ཡོན་ཏན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་ཀུན། །ཞེས་པས་སྟོན་ཏེ། རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་དོན་སྒྲུབ་པའི་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རྟོགས་རིགས་སོ། །བཞི་པ་ནི། རྒྱ་མཚོ་ཆེ་ལ་ཆུ་བོ་བཞིན། །རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་བརྟེན་པར་བྱེད། །ཅེས་པས་སྟོན་ཏེ། རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ལ་ཆུ་བོ་བཞི་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རྟོགས་རིགས་རྣམས་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

བར་ཆད་མེད་པའི་རྩེ་སྦྱོར་བཤད་པ།

ངོ་བོ་ངོས་གཟུང་བ།

བཞི་པ་བར་ཆད་མེད་པའི་རྩེ་སྦྱོར་ལ་གཉིས་ཏེ། གཉེན་པོ་བར་ཆད་མེད་རྩེ་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལོག་རྟོག་བསལ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ངོ་བོ་ལ་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། རྟེན་སྒོམ་པའི་ལམ་གྱི་རྩེ་སྦྱོར་གྱི་རྗེས་ལ་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གྱི་རྩེ་སྦྱོར་འབྱུང་བ་ཡིན་པས་བར་ཆད་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་འཆད། ཅེས་སོ། །

རྩ་བ།

སྟོང་གསུམ་སྐྱེ་བོ་ཉན་ཐོས་དང་། །
བསེ་རུའི་རྟོགས་པ་ཕུན་ཚོགས་དང་། །
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྐྱོན་མེད་ལ། །
བཀོད་པའི་དགེ་བ་དཔེར་མཛད་ནས། །༡༧
བསོད་ནམས་མང་པོ་ཉིད་ཀྱིས་ནི། །
སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་བར་མེད་དེ། །
བར་ཆད་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན། །
དེ་ནི་རྣམ་པ་ཀུན་མཁྱེན་ཉིད། །༡༨

ཅེས་སོ། །འགྲེལ་པ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། མདོ་ལས། བྱང་སེམས་འགའ་ཞིག་གིས་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྐྱོན་མེད་པ་མཐོང་བའི་ལམ་ལ་བཀོད་ནས། བསོད་ནམས་བསྐྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དཔེར་མཛད་ནས་དེ་བས་བར་ཆད་མེད་རྩེ་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པར་བསོད་ནམས་གྲངས་མང་བ་ཉིད་ཀྱིས་དངོས་འབྲས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ། སངས་རྒྱས་ཉིད་ཡིན་པས་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཉིད་ལམ་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆད་པར་འཐོབ་པའི་བར་ཆད་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འདིར་བར་ཆད་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཅེས་

བྱའོ། །ཞེས་སོ། །འདིའི་སྐབས་སུ་མདོ་ལས། སྟོང་གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྐྱོན་མེད་པ་ལ་བཀོད་པའི་དགེ་བ་དཔེར་བྱས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་དེ་ལས་བསོད་ནམས་མང་བར་དངོས་སུ་བསྟན་ནས། སྦས་དོན་ལ་བར་ཆད་མེད་པའི་རྩེ་སྦྱོར་བསྟན་པ་ལ། བསྟན་བཅོས་སུ་དཔེ་དེ་ཉིད་དང་། སྦས་དོན་བར་ཆད་མེད་པའི་རྩེ་སྦྱོར་སྦྱར་ནས། དེ་ཉིད་དེ་ལས་བསོད་ནམས་མང་བར་བསྟན་པ་ནི། སྟོང་གསུམ་སྐྱེ་བོ་ཉན་ཐོས་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན། དེ་ཡང་མདོ་ལས། རྣམ་མཁྱེན་བསོད་ནམས་མང་བར་དངོས་སུ་བསྟན་པས་བར་ཆད་མེད་པའི་རྩེ་སྦྱོར་བསོད་ནམས་མང་བར་ཤུགས་ལ་བསྟན་ནུས་པ་ཡིན་ཏེ། དངོས་འབྲས་བསོད་ནམས་མང་བར་དངོས་སུ་བསྟན་པས་དངོས་རྒྱུ་བར་ཆད་མེད་པའི་རྩེ་སྦྱོར་བསོད་ནམས་མང་བར་ཤུགས་ལ་སྟོན་ནུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བར་ཆད་མེད་པའི་དོན་ཡང་རང་གི་དངོས་འབྲས་རྣམ་མཁྱེན་བསྐྱེད་པ་ལ་ཆོས་གཞན་གྱི་བར་མ་ཆོད་པ་ལ་འཇོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ནི། དེ་ནི་རྣམ་པ་ཀུན་མཁྱེན་ཉིད། ཅེས་པས་སྟོན་ཏོ། །འདི་ལྟར་བསྟན་པའི་དགོས་པ་ཡང་མཐོང་སྒོམ་ལམ་གྱི་རྩེ་སྦྱོར་གཉེན་པོའི་ལྡོག་པ་ནས་བསྟན་པ་ན་གདུལ་བྱ་འགའ་ཞིག་སེམས་ཞུམ་པར་འགྱུར་བས་དེ་བསལ་ནས་སྤྲོ་བ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཕན་ཡོན་གྱི་སྒོ་ནས་བར་ཆད་མེད་པའི་རྩེ་སྦྱོར་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །

དེའི་དམིགས་པ་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་དེའི་དམིགས་པ་རྣམས་བསྟན་པ་ལ་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ནི་དམིགས་རྣམ་གྱིས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་ཡིན་པས་བར་ཆད་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཞེས་གང་གསུངས་པ་དེའི་དམིགས་པ་ལ་སོགས་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་ཅེ་ན། བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པས་དམིགས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པ། ཞེས་སོ། །

རྩ་བ།

འདི་ཡི་དམིགས་པ་དངོས་མེད་དེ། །
བདག་པོ་དྲན་པ་ཡིན་པར་བཞེད། །
རྣམ་པ་ཞི་ཉིད་འདི་ལ་ནི། །
རབ་ཏུ་སྨྲ་རྣམས་བརྒྱུད་མར་རྒོལ། །༡༨

ཞེས་སོ། །འགྲེལ་པ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། བར་ཆད་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་འདིའི་དམིགས་པའི་རྐྱེན་ནི། གཟུགས་སོགས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པའི་དངོས་པོ་མེད་པ་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། །བདག་པོའི་རྐྱེན་ནི་རྒྱུན་མཐའ་མན་ཆད་ཀྱི་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་དམིགས་རྣམ་མ་བརྗེད་པའི་དྲན་པ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཐམས་ཅད་ཞི་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །བར་ཆད་མེད་རྩེའི་དམིགས་པ་སོགས་ཀྱི་

གནས་འདི་ལ་ནི་གཉིང་དཔག་དཀའ་བའི་རྒྱུ་མཚན་གྱི་ཕྱིར། རྟོག་གེ་རབ་ཏུ་སྨྲ་བ་བདེན་གཉིས་ཀྱི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་མ་རྟོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྐྲན་ཀའི་གྲོལ་བ་བརྒྱུད་མར་འབྱུང་བས་བདེན་གཉིས་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་ཐབས་ལ་མཁས་པས་དེ་དག་བསལ་བར་བྱ་སྟེ། སྐྲན་ཀ་འབྱུང་བར་བསྟན་པ་འདིས་ནི་འདིའི་ཟབ་པ་ཉིད་བསྟོད་དོ་སྙམ་དུ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །

བསལ་བྱ་ལོག་སྒྲུབ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལོག་རྟོག་བསལ་བ་ལ་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། བདེན་གཉིས་ཇི་ལྟར་གནས་པ་ཕིང་དུ་ཆུད་པའི་བློའི་ནོར་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ལོག་པར་རྟོག་པ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་བསལ་བས་ཧིང་ངེ་འཛིན་དེ་བསྐྱེད་པར་བྱ་ཞེ་ན། ཧིང་ངེ་འཛིན་གྱི་འོག་ཏུ་ལོག་པར་རྟོག་པ་བསྟན། ཅེས་སོ། །

རྩ་བ།

དམིགས་པ་འཐད་དང་དེ་ཡི་ནི། །

ངོ་བོ་ཉིད་ངེས་གཟུང་བ་དང་། །

རྣམ་ཀུན་མཁྱེན་ཉིད་ཡེ་ཤེས་དང་། །

དམ་པའི་དོན་དང་ཀུན་རྫོབ་དང་། །༩༠

སྦྱོར་དང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་པོ་དང་། །

ཐབས་བཅས་ཐུབ་པའི་རྟོགས་པ་དང་། །

ཕྱིན་ཅི་ལོག་ནི་ལམ་བཅས་དང་། །
གཉེན་པོ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དག་དང་། །༤༧
མཚན་ཉིད་དང་ནི་སྒོམ་པ་ལ། །
སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་ལོག་རྟོག་པ། །
རྣམ་པ་ཀུན་མཁྱེན་ཉིད་རྟེན་ཅན། །
རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་དག་ཏུ་བཞེད། །༤༨

ཅེས་སོ། །འགྲེལ་པ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཁམས་དག་དངོས་པོ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་དམིགས་པ་འཐད་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་གཟུགས་སོགས་རང་བཞིན་མེད་པའི་ཕྱིར་དམིགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ངེས་པར་གཟུང་བ་མེད་པ་དང་། དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་མི་དམིགས་པས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་མེད་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་གཉིས་མེད་པ་དང་། སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་མི་དམིགས་པས་དེ་ལ་སྦྱོར་བ་མེད་པ་དང་། རྟོགས་པར་བྱ་བའམ་ཤེས་པར་བྱ་བ་མེད་པས་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་མེད་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་མིང་དུ་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་ཟད་པས་ཆོས་དཀོན་མཆོག་མེད་པ་དང་། ཕྱི་དོན་གྱི་གཟུགས་ལ་སོགས་པར་དམིགས་པ་བཀག་པས་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་མེད་པ་དང་། སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་མི་དམིགས་པས་ཐབས་ལ་མཁས་པ་མེད་

པ་དང་། རྟོགས་བྱ་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་དང་གཉིས་ཀའི་ངོ་བོ་རྟོགས་པ་བཀག་པས་དེ་དག་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མཁྱེན་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་མེད་པ་དང་། སྦྱོར་བ་རྣམ་པར་བཞག་པའི་མི་རྟག་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བསྟན་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྟག་པ་ལ་སོགས་པར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་མེད་པ་དང་། ཉན་རང་གི་ལམ་རྣམ་པར་བསྒོམས་པའི་འབྲས་བུ་མངོན་སུམ་དུ་མི་བྱེད་པས་ཉན་རང་གི་ལམ་སྒོམ་པ་མེད་པ་དང་། དོར་བར་བྱ་བ་དང་བླང་བར་བྱ་བ་མེད་པས་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དང་གཉེན་པོ་དག་མེད་པ་དང་། མཚན་གཞི་ཆོས་ཅན་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་མེད་པས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་དང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་མེད་པ་དང་། བསྒོམ་བྱ་རང་དང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་མི་འཐད་པས་ཡུམ་སྒོམ་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་དོ། །ཞེས་སྐྱེ་བོ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་མི་ཤེས་པའི་རྟོག་གེ་རབ་ཏུ་སྨྲ་བ་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལོག་པར་རྟོག་པ་གཞི་གཅིག་ལ་ཕན་ཚུན་འགལ་བའི་དོན་བསྒྲུབས་པས་མི་འཐད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཐེ་ཚོམ་གྱི་ངོ་བོ་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཡུལ་ཅན་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་རྟེན་ཅན་ཡུལ་གྱི་དབྱེ་བས་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་གདུལ་བྱ་ཉེ་བ་ན་གནས་པའི་ལོག་པར་རྟོག་པ་བཅུ་དྲུག་གོ། །

དེ་བས་ན་ཀུན་རྫོབ་སྒོ་ཅན་གྱི་ཀླན་ཀ་དང་དོན་དམ་པའི་སྒོ་ཅན་གྱི་ཀླན་ཀ་ལ། གོ་རིམ་བཞིན་དུ་དོན་དམ་པ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྒོ་ནས་ལན་

གདབ་དགོས་པས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དགེ་བ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་བདེན་པ་གཉིས་ཀ་ལ་བརྟེན་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པས་འགལ་རྐྱེན་ལོག་རྟོག་རྣམ་པ་སྟོང་དུ་སྣེ་ཡང་ནས་ཡང་དུ་བསལ་བ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་སྒོ་ནས་མཐུན་རྐྱེན་དམིགས་རྣམས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ངེས་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་དག་པར་བསྐྱེད་ནས་བར་ཆད་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །

སྐབས་ཀྱི་སྒོ་ནས་མཇུག་བསྡུ་བ།

གསུམ་པ། སྐབས་ཀྱི་སྒོ་ནས་མཇུག་བསྡུ་བ་ནི། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ཅེས་བྱ་བ་ལས་སྐབས་ལྔ་བའི་འགྲེལ་པ་རྣམ་པར་བཤད་པའོ།། །།

སྐབས་དྲུག་པ་མཐར་གྱིས་པའི་སྦྱོར་བ།

འབྲེལ་གྱི་སྒོ་ནས་མཚམས་སྦྱར་བ།

གསུམ་པ་མཐར་གྱིས་པའི་སྦྱོར་བ་ལ་གསུམ་སྟེ། འབྲེལ་གྱི་སྒོ་ནས་མཚམས་སྦྱར་བ་དང་། མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཚོས་ཀྱི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པར་བཤད་པ། སྐབས་ཀྱི་སྒོ་ནས་མཇུག་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། རྩེ་མོའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྗེས་ལས་སྐྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་སོ་སོ་བ་མཁྱེན་གསུམ་གྱིས་བསྡུས་པའི་ཚོས་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་བསྡུས་པ་རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་དོན་རྣམས་སྔར་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པའི་རིམ་པ་ལྟར་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ཡིད་ཀྱིས་བཀླགས་ནས་བརྟན་པོར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རྣམ་པ་སྒོམ་པར་བྱེད་པས་མཐར་གྱིས་པའི་སྦྱོར་བ་འཆད། ཅེས་སོ། །

འདིར་ཡང་རྩེ་སྦྱོར་གྱི་འོག་ཏུ་མཐར་གྱིས་པའི་སྦྱོར་བ་འཆད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། རྩེ་སྦྱོར་གྱིས་བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མ་ལུས་པ་སྤངས་ཀྱང་མཐར་གྱིས་པའི་སྦྱོར་བས་ཡོན་ཏན་མངོན་པར་བསྒྲུབ་པ་མེད་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་སྤངས་པ་ཕྱོགས་གཅིག་པར་འགྱུར་གྱི་རྟོགས་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་མི་འགྲུབ་པས་དེ་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་དུ་མཐར་གྱིས་པའི་སྦྱོར་བ

བསྒོམ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས།

མཚོན་བྱེད་ཆོས་ཀྱིས་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ནི།

རྩ་བ།

སྦྱིན་པ་ཤེས་རབ་བར་དག་དང་། །
སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་དྲན་དང་ཆོས། །
དངོས་མེད་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ནི། །
མཐར་གྱིས་པ་ཡི་བྱ་བར་བཞེད། །༧

ཅེས་སོ། །འགྲེལ་པ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། ཐབས་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ཕྱི་མ་བཞི་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ནང་དུ་འདུས་པའི་ཕྱིར། སྦྱིན་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་འཁོར་གསུམ་རྣམ་པར་དག་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་དྲུག་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པས་རབ་དགའ་ལ་སོགས་པ་ས་བཅུ་ཡང་དག་པར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་དང་། དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་གི་རྣམ་པ་དང་། འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་སྟེ། དོན་དམ་པར་དྲན་པ་མེད་པའི་ཚུལ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་སངས་རྒྱས་རྗེས་སུ་དྲན་པ་ནི། དེའི་རྒྱུ་ལམ་རྣམ་པ་གསུམ་པོའི་སྒོ་ནས་དྲན་པ་སྟེ་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ངེས་

པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་རྗོད་པར་བྱེད་པ་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་སོགས་ཀྱི་མིང་དང་། མཐོང་བའི་ལམ་རྗོད་པར་བྱེད་པ་བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་གི་མིང་དང་། སྒོམ་པའི་ལམ་རྗོད་པར་བྱེད་པ་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་དེ་རྒྱུ་ལམ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་དྲན་པ་དང་། ཡང་ལམ་ནི་ཆོས་སྐུའི་ཕྲིན་ལས་ཡིན་པས། ཕྲིན་ལས་བྱེད་པ་པོའི་སྒོ་ནས་རྗེས་སུ་དྲན་པ་ནི་སངས་རྒྱས་རྗེས་སུ་དྲན་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་དང་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་ཆོས་རྣམས་བླང་བྱ་དང་དོར་བྱ་དང་བཏང་སྙོམས་སུ་བྱ་བའི་ཚུལ་དོན་དམ་པར་དྲན་པ་མེད་ཅིང་། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་རྗེས་སུ་དྲན་པ་ནི་ཆོས་རྗེས་སུ་དྲན་པ་དང་། སྔ་མ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་དགེ་འདུན་རྣམས་སོ་སོའི་ཡོན་ཏན་གྱི་སྒོ་ནས་རྗེས་སུ་དྲན་པ་ནི་དགེ་འདུན་རྗེས་སུ་དྲན་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པ་གསུམ་སོ་སོའི་ཡོན་ཏན་གྱི་སྒོ་ནས་རྗེས་སུ་དྲན་པ་དང་། གཏོང་བ་ལ་གཏོང་བ་དང་། གཏོང་བ་ཆེན་པོ་དང་། ཤིན་ཏུ་གཏོང་བ་གསུམ་མོ། །

ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་དང་མི་འཇིགས་པའི་སྦྱིན་པ་རྣམས་སོ་སོའི་ཡོན་ཏན་གྱི་སྒོ་ནས་རྗེས་སུ་དྲན་པ་དང་། མཐོ་རིས་ཀྱི་ལྷའམ་དེར་སྐྱེས་པའི་འཕགས་པ་རྣམས་ནི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱིས་སྐྱེས་པས་བདག་གིས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་བྱ་སྙམ་པའམ། རང་གི་ལྷག་པའི་ལྷ་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཡོན་

ཏན་མདོ་ལས་ཇི་ལྟར་བསྟན་པ་ལྟར་རམ། དཀར་ཕྱོགས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་རང་གི་ལམ་སྒྲུབ་པའི་དཔང་པོར་དྲན་པ་ནི་ལྷ་རྗེས་སུ་དྲན་པ་དང་། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པའི་དངོས་པོ་མེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་ཡོང་དུ་ཆུད་པས་རྟོགས་པ་སྟེ། བཅུ་གསུམ་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འདིར་མཐར་གྱིས་པའི་སྦྱོར་བ་ཉམས་སུ་བླང་བའི་བྱ་བར་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །ཕར་ཕྱིན་ཕྱི་མ་བཞི་ནི། བསྔོ་བས་དགེ་རྩ་མི་ཟད་པར་བྱེད་པ་ཐབས་དང་། མང་པོར་སྐྱེལ་བ་སྟོབས་དང་། སྨོན་ལམ་འགྲུབ་པ་སྨོན་ལམ་དང་། ཆོས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་སྨིན་པར་བྱེད་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་རྣམས་སོ། །

སྐབས་ཀྱི་སྒོ་ནས་མཇུག་བསྡུ་བ།

གསུམ་པ་ནི། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ཅེས་བྱ་བ་ལས་སྐབས་དྲུག་པའི་འགྲེལ་པ་རྣམ་པར་བཤད་པའོ།། །།

སྐབས་བདུན་པ་སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱོར་བ།

འབྲེལ་གྱི་སྒོ་ནས་མཚམས་སྦྱར་བ།

བཞི་པ་སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱོར་བ་ལ་གསུམ་སྟེ། འབྲེལ་གྱི་སྒོ་ནས་མཚམས་སྦྱར་བ་དང་། མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པར་བཤད་པ། སྐབས་ཀྱི་སྒོ་ནས་མཇུག་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། མཐར་གྱིས་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་སྟར་རྣམ་པར་བསྒོམས་པའི་དགོས་པ་ནི། བསྒོམ་བྱའི་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་གཅིག་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ན་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་དུ་འགྱུར་བ་ཞིན་ཏུ་གོམས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡིན་ལ། དེ་བསྒོམས་པས་བརྟན་པ་ཐོབ་པ་ན་དེ་དག་ཉིད་ལས་ཟག་མེད་ཀྱི་ཆོས་གཅིག་མངོན་དུ་བྱས་པ་ན་ཟག་མེད་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་གིས་བསྒོམས་ཏེ་མངོན་དུ་བྱེད་ནུས་པར་གྱུར་པས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་མངོན་པར་རྫོགས་པ་བྱང་ཆུབ་པའི་སྦྱོར་བ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སོ། །

རྣམ་སྨིན་མིན་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱོར་བ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལ། དེ་ཡང་རྟོགས་བྱའི་སྒོ་ནས་གཉིས་དང་། རྟོགས་ཚུལ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་གཉིས་ཏེ་རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་ནི། རྣམ་

པར་སྨིན་པ་མ་ཡིན་པ་ཟག་པ་མེད་པའི་རྟོགས་རིགས་གཅིག་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཚེ། དེ་དང་རིགས་མཐུན་པའི་ཟག་པ་མེད་པའི་རྟོགས་རིགས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་མངོན་དུ་བྱེད་ནུས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་མངོན་པར་རྫོགས་པ་བྱང་ཆུབ་པ། ཞེས་མཚམས་སྦྱར།

ཚ་བ།

སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་རེ་རེས་ཀྱང་། །

ཟག་མེད་ཆོས་ཀུན་བསྡུས་པའི་ཕྱིར། །

ཐུབ་པའི་སྐད་ཅིག་གཅིག་པ་ཡི། །

རྟོགས་པ་འདི་ནི་ཤེས་པར་བྱ། །༡

ཞེས་སོ། འགྲེལ་པ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། དབུ་མའི་གཞུང་ལུགས་ལས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་གཅིག་པ་ལ་དགོངས་ནས།

"དངོས་གཅིག་དངོས་པོ་ཀུན་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད། །དངོས་ཀུན་དངོས་པོ་གཅིག་གི་ངོ་བོ་ཉིད། །གང་གིས་དངོས་གཅིག་དེ་བཞིན་ཉིད་མཐོང་བ། །དེ་ཡིས་དངོས་ཀུན་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་མཐོང་། །"

ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་དེ་ཡང་རྣམ་པར་སྨིན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཆོས་གཅིག་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་ན་དེའི་བསྡུ་བྱ་ཟག་མེད་ཀྱི་ཆོས་

ཐམས་ཅད་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་དོན་ཏེ། ནགས་ཚལ་གྱིས་ཤ་པ་བསྡུས་པ་ལྟར་མང་པོས་གཅིག་བསྡུས་པ་འབབ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་གཅིག་གིས་མང་པོ་བསྡུས་པའང་ཡོད་དེ། བསྡུ་བྱེད་ཟག་མེད་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུན་མཐའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་དམིགས་པར་བྱ་བའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་དངོས་པོ་སོ་སོར་ངེས་པར་འཛིན་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་བྲལ་བའི་ངོ་བོས། བསྡུ་བྱ་ཟག་མེད་ཀྱི་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ནས་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུའི་བར་གྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་བསྡུས་པའི་ཕྱིར། རྒྱུན་མཐའ་ལ་གནས་པའི་ཐུབ་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྟོགས་པ་ནི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་སྦྱོར་བའོ། །ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

ཡང་ཇི་ལྟར་ན་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་གཅིག་དམིགས་ན་ཟག་པ་མེད་པ་ཐམས་ཅད་བསྡུས་པ་ཡིན་ཅེ་ན། འདིག་རྟེན་པའི་དཔེ་ཡིས་བསྟན་པ་ལ།

རྩ་བ།

ཇི་ལྟར་སྐྱེས་བུས་ཟོ་ཆུན་རྒྱུད། །

རྫོག་ཐབས་གཅིག་གིས་བསྐྱོད་པ་ན། །

ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་འགུལ་བ་ལྟར། །

སྐད་ཅིག་གཅིག་ཤེས་དེ་བཞིན་ནོ། །༣

ཞེས་སོ། །འགྲེལ་པ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། དཔེར་ན་སྐྱེས་བུས་རྡོག་ཐབས་གཅིག་གིས་བསྐྱོད་པ་ན་བཟོ་བོ་མཁས་པས་སྔོན་བཟོ་ལེགས་པར་བྱས་པའི་མཐུས་ཐོ་ཚུན་གྱི་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་དུས་གཅིག་ཏུ་འགུལ་བ་དེ་བཞིན་དུ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པར་སྒྱུར་ཅིག་ཅེས་པའི་སྔོན་གྱི་སྨོན་ལམ་གྱི་འཕེན་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་རོ་གཅིག་པ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུའི་མཐུས་རྒྱུན་མཐའི་སྐབས་སུ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཡོན་ལ་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་གཅིག་དམིགས་ན་དེ་དང་རིགས་མཐུན་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །

རྣམ་པར་སྨིན་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱོར་བ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལ་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། དེ་ལྟར་དང་པོ་བསྟན་ནས་གཉིས་པ་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཟག་པ་མེད་པར་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་སྦྱོར་བ་ནི། ཞེས་སོ། །

རྩ་བ།

གང་ཚེ་ཆོས་དཀར་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །

རང་བཞིན་ཤེས་རབ་ཕ་རོལ་ཕྱིན། །

རྣམ་སྨིན་ཆོས་ཉིད་གནས་སྐབས་སྐྱེས། །

དེ་ཚེ་སྐད་ཅིག་གཅིག་ཡེ་ཤེས། །༧

ཞེས་སོ། །འགྲེལ་པ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། གང་གི་ཚེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གཉེན་པོ་བསྒོམས་པས་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་ན། རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཕྱོགས་གནས་ཡོངས་སུ་འགྱུར་ནས་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གནས་སྐབས་དྲི་མ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་དཔེར་ན་སྟོན་ཀའི་ཟླ་བའི་འོད་བཞིན་དུ་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་དཀར་བའི་ངོ་བོ་རྒྱུན་མཐའི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་སྐྱེས་པ་དེའི་ཚེ། དུས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་འབད་མེད་ལྷུན་གྲུབ་ཏུ་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་གནས་སྐབས་སུ་གྱུར་པའི་ཟག་པ་མེད་པ་རྣམས་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་མཐར་ཐུག་རྒྱུན་མཐའི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་སྦྱོར་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །འདིར་རྣམ་པར་སྨིན་པ་མ་ཡིན་པ་དང་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་རྟོགས་པ་ཞེས་པའི་དོན་ནི། མ་དག་ས་བདུན་གྱི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ལ་རྣམ་པར་སྨིན་པ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བརྗོད་དེ། མངོན་པ་བ་དག་གིས། རྣམ་པར་སྨིན་པ་མ་ཡིན་པའི་སྦྱོར་བྱུང་གི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཚེ་འདིར་འབད་རྩོལ་ལ་ལྟོས་པར་འདོད་པ་དང་འདྲ་བས། འདི་ཡང་མཚན་འཛིན་གྱི་བར་ཆད་དང་བཅས་པས་འབད་རྩོལ་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དག་པ་སའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ལ་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ཞེས་བརྗོད་དེ། མངོན་པ་བ་དག་གིས། རྣམ་པར་སྨིན་པའི་འབྲས་བུ་དེ་སྔ་མའི་

ལས་ཉོན་གྱིས་ཚེ་འདིར་འབད་རྩོལ་མེད་པར་གྲུབ་པ་འདོད་པ་ལྟར། འདི་ཡང་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་དབང་བསྒྱུར་ཐོབ་པས་འབད་རྩོལ་ལ་མི་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡོན་ཏན་དེ་གཉིས་ཀྱི་རིགས་རྒྱུན་རྒྱུན་མཐའི་གནས་སྐབས་སུ་ཡོད་པ་ལ་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྫོགས་པའི་རིགས་སུ་འཇོག་གོ། །

མཚན་ཉིད་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱོར་བ་བཤད་པ།

གསུམ་པ་ལ་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། དེ་ལྟར་གཉིས་པ་བསྟན་ནས་གསུམ་པ་མཚན་ཉིད་མེད་པར་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་སྦྱོར་བ་ནི། ཞེས་སོ། །

རྩ་བ།
སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་སྤྱོད་པ་ཡིས། །
ཆོས་ཀུན་རྨི་ལམ་འདྲར་གནས་ནས། །
ཆོས་རྣམས་མཚན་ཉིད་མེད་པ་ཉིད། །
སྐད་ཅིག་མ་ནི་གཅིག་གིས་རྟོགས། །༤

ཞེས་སོ། །འགྲེལ་པ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། ཟོན་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྨི་ལམ་ལྟ་བུར་གོམས་པས་ཚོགས་གཉིས་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་བྱས་ནས་རྟོགས་པའི་གནས་སྐབས་ན། ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་ལ་

སོགས་པ་རྣམ་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཐོང་ལ། སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་བསྡུབས་པས་གནས་ཏེ། སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ངེས་པར་རྟོགས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལོ་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་མཚན་ཉིད་མེད་པའོ། །ཞེས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བའི་ངོ་བོའི་ཆོས་རྣམས་མཚན་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པའི་རྣལ་འབྱོར་མཐར་ཐུག་ཡིན་པས་ན། རྒྱུན་མཐའི་ཡེ་ཤེས་ནི། སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་སྦྱོར་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །

གཉིས་སུ་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱོར་བ་བཤད་པ།

བཞི་པ་ལ་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། དེ་ལྟར་གསུམ་པ་བསྟན་ནས་བཞི་པ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་སྦྱོར་བ་ནི། ཞེས་སོ། །

རྩ་བ།

རྨི་ལམ་དང་ནི་དེ་མཐོང་ཉིད། །

གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་མི་མཐོང་ལྟར། །

ཆོས་རྣམས་གཉིས་སུ་མེད་པ་ཡི། །

དེ་ཉིད་སྐད་ཅིག་གཅིག་གིས་མཐོང་། །༥

ཞེས་སོ། །འགྲེལ་པ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། རྒྱུ་ནི་དུས་ཡུན་རིང་པོ་ཞིག་

ནས་བར་ཆད་པ་མེད་པར་གཉིས་སུ་སྣང་བ་སྤོང་བ་ལ་གོམས་པ་དབང་དུ་གྱུར་པས་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་སྣང་བའི་བག་ཆགས་དྭངས་ནས་ཕྱུང་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གང་གི་ཚེ་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་ཚུལ་དུ། རྨི་ལམ་ལ་གཟུང་བ་དང་རྨི་ལམ་མཐོང་བ་ལ་འཛིན་པ་མཐོང་བའི་ཚུལ་དུ་གཟུང་འཛིན་ཐ་དད་པར་མི་མཐོང་བ་དེའི་ཚེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཕྱི་ནང་གི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་མེད་པ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཁོ་ནས་རྟོགས་པ་ན་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་སྦྱོར་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །

འདིར་སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱོར་བའི་ངོ་བོ་ནི་རྒྱུན་མཐའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ལ། དེ་ལ་མཚན་ཉིད་དོན་ལྡོག་མི་འདྲ་བའི་སྒོ་ནས་བཞིར་ཕྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་སྨིན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་གཅིག་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཚེ་དེ་དང་རིགས་མཐུན་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་ཐམས་ཅད་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་མངོན་དུ་འགྱུར་བ་དང་། རྣམ་པར་སྨིན་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་གཅིག་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ན་དེ་དང་རིགས་མཐུན་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་ཐམས་ཅད་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་མངོན་དུ་འགྱུར་བ་དང་། ཡེ་ཤེས་དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་བྱ་རྟོགས་པའི་ཚུལ་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཚན་ཉིད་མེད་པར་རྟོགས་པ་དང་། གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ལྡོག་པ་ནས་སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱོར་བ་བཞི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་གཞག་པའི་ཕྱིར་རོ། །

སྐབས་ཀྱི་སྡོ་ནས་མཇུག་བསྡུ་བ།

གསུམ་པ་སྐབས་ཀྱི་སྡོ་ནས་མཇུག་བསྡུ་བ་ནི། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ཅེས་བྱ་བ་ལས་སྐབས་བདུན་པའི་འགྲེལ་པ་རྣམ་པར་བཤད་པའོ།། །།

སྐབས་བརྒྱད་པ་འབྲས་བུ་ཆོས་སྐུ།

སྤྱི་དོན་ལ་སྐད་ཅིག་མའི་འོག་ཏུ་འབྲས་བུ་ཆོས་སྐུ་འཆད་པའི་རྒྱུ་མཚན།

གསུམ་པ་འབྲས་བུ་ཆོས་སྐུ་ལ་སྤྱིའི་དོན་དང་། འགྲེལ་པའི་དོན་གཏན་ལ་ཕབ་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་སྐད་ཅིག་མའི་འོག་ཏུ་འབྲས་བུ་ཆོས་སྐུ་འཆད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང་། རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྱི་འབྲས་བུ་ཆོས་སྐུ་དངོས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱོར་བ་དེས་རང་གི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་སྨིན་པ་ནས་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུའི་བར་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་པ་ལ་འབྲས་བུ་ཆོས་སྐུར་འཇོག་པའི་ཕྱིར་ན་དེའི་འོག་ཏུ་དེ་བཤད་དོ། །

སྤྱིར་ཕར་ཕྱིན་ཐེག་པར་སྐུ་གཅིག་ཏུ་གཞག་ཚུལ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྤྱིར་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ལུགས་ཀྱི་སྐུའི་རྣམ་གཞག །ཁྱེ་བྲག་ཏུ་གཞུང་འདིའི་དགོངས་པ་ངེས་པར་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ལ། སྐུ་གཅིག་ཏུ་བཞག་པ། གཉིས་སུ་བཞག་པ། གསུམ་དུ་བཞག་པ། བཞི་དང་ལྔར་རྟོག་པའི་ཚུལ། མཚན་བཏགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དཔྱད་པ་དང་ལྔ་ལས། དང་

པོ་ནི། གསེར་འོད་དམ་པར།

“ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་དགེ་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པའི་ཕྱིར་དེ་བོན་ཉིད་དང་། ཡང་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་ཙམ་དུ་གནས་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཞེས་བྱའོ། །སྔ་མ་གཉིས་ནི་བཏགས་པ་ཙམ་མོ། །ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ནི་ཡང་དག་པ་སྟེ་སྐུ་དེ་གཉིས་ཀྱི་གཞི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཆོས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལས་གུད་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །”

ཞེས་དང་། གཞན་དོན་མོས་པ་ཆུང་འབྲིང་གི་ཤེར་མདོ་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་གསུངས་སོ། །

གཉིས་སུ་གཞག་པའི་ཚུལ།

གཉིས་པ་ནི། རྒྱུད་བླར།

> “རང་དོན་གཞན་དོན་དོན་དམ་སྐུ་དང་ནི། །དེ་ལ་བརྟེན་པ་
> ཀུན་རྫོབ་སྐུ་ཉིད་དེ། །བྲལ་དང་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་འབྲས་བུ་
> ནི། །ཡོན་ཏན་དབྱེ་བ་དྲུག་ཅུ་བཞི་འདི་དག །”

ཅེས་སྐུ་ལ་རང་དོན་དོན་དམ་པའི་སྐུ་དང་། གཞན་དོན་ཀུན་རྫོབ་པའི་སྐུ་གཉིས་དང་། ཡོན་ཏན་ལ་བྲལ་བའི་ཡོན་ཏན་དང་། རྣམ་པར་སྨིན་པའི་ཡོན་ཏན་གཉིས་སུ་ཕྱེ་ནས་སྐུ་གཉིས་ལ་ཡོན་ཏན་གཉིས་པོ་སོ་སོར་བརྟེན་པར

བཤད་ཅིང་། ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་ཀྱང་། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པར།

"དགེ་བ་འདི་ཡིས་སྐྱེ་བོ་ཀུན། །བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་ཚོགས་

རྫོགས་ཏེ། །བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་ལས་བྱུང་བའི། །དམ་པ་སྐུ་

གཉིས་ཐོབ་པར་ཤོག །"

ཅེས་གསུངས་སོ། །

གསུམ་དུ་བཞག་པའི་ཚུལ།

གསུམ་པ་ནི། རྒྱུད་བླར།

"རིགས་འདི་གཉིས་ལས་སངས་རྒྱས་ཀྱི། །སྐུ་གསུམ་ཐོབ་

པར་འདོད་པ་ཡིན། དང་པོའི་སྐུ་ནི་དང་པོ་སྟེ། །གཉིས་པ་

ཡིན་ནི་ཕྱི་མ་གཉིས། །"

ཞེས་དང་། མདོ་རྒྱན་ལས།

"སྐུ་གསུམ་དག་གིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི། །སྐུ་བསྡུས་པར་ནི་ཤེས་

བྱ་སྟེ། །"

ཞེས་དང་། གཞུང་འདི་དང་། ཐེག་བསྡུས་དང་། མངོན་པ་ཀུན་བཏུས་སོགས། ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་གཞུང་ལུགས་ཕལ་ཆེ་ལས་སྐུ་གསུམ་དུ་གསུངས་ཤིང་། མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་ཀྱང་། སྐུ་གསུམ་ལ་བསྟོད་པ་མཛད་དོ། །

བཞི་དང་ལྔར་རྟོག་པའི་ཚུལ།

བཞི་པ་ནི། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་བྱེད་ཁ་ཅིག་སྐུ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་དང་། ཆོས་སྐུ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་ནས་སྐུ་བཞིར་འདོད་པ་དང་། ཆོས་བཤེས་ཀྱིས། དེ་ལྟར་བཞིར་ཕྱེ་བའི་ལོངས་སྐུ་ལ་ཡང་ས་བཅུ་པའི་བྱང་སེམས་ཁོ་ན་ལ་སྣང་བའི་ལོངས་སྐུ་ཆེན་པོ་དང་། ས་དང་པོ་ཡན་ཆད་ལ་སྣང་བའི་ལོངས་སྐུ་ཕལ་པ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་ནས་ལྔར་བྱེད་པ་དང་། ཁ་ཅིག་སྤྲུལ་སྐུ་ལ་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་སྤྲུལ་སྐུ་དང་། རྣམ་པར་སྨིན་པ་མ་ཡིན་པའི་སྤྲུལ་སྐུར་ཕྱེ་ནས་ལྔར་བྱེད་པ་སོགས། སྐུ་བཞི་དང་ལྔའི་གྲངས་ངེས་བྱེད་པ་ནི། སློབ་དཔོན་རིན་པོ་ཆེ་བསོད་ནམས་རྩེ་མོས། ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ལུགས་ལ་ཡེ་ཤེས་བཞི་དང་སྐུ་གསུམ་དུ་བཤད་པ་ཡིན་གྱི་ཡེ་ཤེས་ལྔ་དང་སྐུ་བཞིར་བྱེད་པ་ནི་རྡོ་རྗེ་ཐེག་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་ཆོས་ཡིན་པར་གསུངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བཀག་ཟིན་ཏོ། །

མཚན་བཏགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་དཔྱད་པ།

ལྔ་པ་ནི། གཞུང་ལུགས་འགའ་ཞིག་ལས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་ལ་གསུམ་དུ་གསུངས་པ་དང་། འགའ་ཞིག་ལས་གཟུགས་སྐུ་གཉིས་སྐུ་བཏགས་པ་བར་གསུངས་པས་ཇི་ལྟར་བྱ་སྙམ་ན། གནད་ཀྱི་དོན་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ་སངས་རྒྱས་རང་སྣང་ལ་དབྱིངས་དང་ཡེ་ཤེས་རོ་གཅིག་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་གཅིག་པུར་

གནས་ཏེ། རང་སྣང་ལ་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་དབྱིངས་དང་ཡེ་ཤེས་རོ་གཅིག་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐུར་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལ་དགོངས་ནས་གསེར་འོད་དམ་པར། སྐུ་གཞན་གཉིས་བཏགས་པ་བར་གསུངས་ཤིང་། རྡོ་རྗེ་གཅོད་པར།

"མཚན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པར་བལྟ་བར་མི་བྱ་བ།"

སོགས་གསུངས་སོ། །གདུལ་བྱའི་གཞན་སྣང་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གཟུགས་སྐུ་གཉིས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ཏེ། གདུལ་བྱའི་ངོར་ཕྲིན་ལས་མཛད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་མཚན་ཉིད་པ་གཅིག་ཡོད་དགོས་ཤིང་། དེ་ཡང་གདུལ་བྱའི་བློ་ལ་ཤར་བའི་གཟུགས་སྐུ་གཉིས་ལ་འཇོག་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་དགོངས་ནས་རྒྱུད་བླར། རང་དོན་དོན་དམ་པའི་སྐུ་དང་། གཞན་དོན་ཀུན་རྫོབ་པའི་སྐུ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་ནས་ཕྱི་མས་ཕྲིན་ལས་མཛད་པ་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཕྲིན་ལས་སུ་འཇོག་ཅིང་། དེ་ཡང་སྐུ་སྔ་མ་དེའི་གཟུགས་བརྙན་ཙམ་ཡིན་གྱི། སྐུ་སྔ་མ་ལྟར་མཚན་ཉིད་པ་མིན་པའི་ཚུལ་རྒྱས་པར་གསུངས་སོ། །

མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་འདི་ཡང་སྐུ་གསུམ་ལ་ཕྲིན་ལས་ཉེར་བདུན་སྦྱོར་བའི་སྐབས་ཡིན་པས། གདུལ་བྱའི་གཞན་སྣང་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གཟུགས་སྐུ་གཉིས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་མཚན་ཉིད་པ་བཤད་དེ། ཕྲིན་

ལས་དངོས་སུ་མཛད་པའི་སངས་རྒྱས་ནི། གཟུགས་སྐུ་གཉིས་ལས་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མདོར་ན་སངས་རྒྱས་རང་གི་གནས་ལུགས་འཆད་པའི་ཚེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་མཚན་ཉིད་པ་ཆོས་སྐུ་གཅིག་པུ་ཡིན་ཏེ། ལོངས་སྤྲུལ་གཉིས་ཀྱང་མཚན་དང་དཔེ་བྱད་ཀྱིས་སྤྲས་པའི་གཟུགས་སྐུ་ལ་མི་འཇོག་པར་ཡེ་ཤེས་ཕྱི་མ་གསུམ་ལ་འཇོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །གདུལ་བྱའི་ངོར་འཕྲིན་ལས་མཛད་པའི་ཚུལ་འཆད་པའི་ཚེ་མཚན་དང་དཔེ་བྱད་ཀྱི་སྤྲས་པའི་གཟུགས་སྐུ་གཉིས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་མཚན་ཉིད་པར་འཇོག་སྟེ། དེའི་ཚེ་གདུལ་བྱའི་བློ་ངོར་སྣང་ཚུལ་གྱི་རྣམ་གཞག་འཆད་པའི་སྐབས་ཡིན་ཞིང་། གདུལ་བྱའི་ངོར་གཟུགས་སྐུ་གཉིས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་སུ་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཞུང་འདིའི་དགོངས་པ་སྐུ་བཞིར་ཕྱེ་བ་ལ་དཔྱད་པ།

གཉིས་པ་ཅེ་བྲག་ཏུ་གཞུང་འདིའི་དགོངས་པ་ངེས་པར་བྱ་བ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་སྐུ་བཞིར་ཕྱེ་བའི་ལུགས་བརྗོད་ཅིང་། དེ་ལ་དཔྱད་པར་བྱ་བ་ནི། སློབ་དཔོན་གྱི་འགྲེལ་བ་འདིའི་དངོས་བསྟན་དང་། གསེར་གླིང་པ། ཆོས་བཤེས་སོགས་འགའ་ཞིག་ཆོས་སྐུ་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་ལ་སྐུ་བཞིར་གྲངས་ངེས་ཤིང་། མཛད་པ་ཕྲིན་ལས་ནི་ཞར་བྱུང་ཡིན་པར་བཞེད་ལ། ལུས་རྣམ་གཞག་ཏུ།

“ངོ་བོ་ཉིད་ལོངས་རྫོགས་བཅས་དང་། །དེ་བཞིན་གཞན་པ་

སྤྲུལ་པ་ནི། །ཆོས་སྐུ་མཛད་པ་དང་བཅས་པ། །”

ཞེས་པའི་ཆོས་སྐུ་ནི། དབྱེ་བའི་ཡ་གྱལ་གྱི་ཆོས་སྐུ་ཡིན་ཞིང་། མཇུག་ཏུ་སྨོས་པའི་དགོས་པ་ནི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་ཁོ་ན་དང་མཛད་པ་སྦྱར་བའི་ཆེད་ཡིན་ཅེས་བཞེད་དོ། །འདི་ནི་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ཕར་ཕྱིན་ཐེག་པར་འཆད་པའི་ཚེ་གཞུང་གི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་སྐུ་མཛད་པ་དང་བཅས་པ། ཞེས་པའི་ཆོས་སྐུ་དེ་དབྱེ་བའི་ཡ་གྱལ་གྱི་ཆོས་སྐུ་མ་ཡིན་གྱི། ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དང་དེ་རྣམས་བརྒྱད། ཅེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཆོས་སྐུ་དང་སྦྱར་བའི་ཚིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མངོན་པར་རྟོགས་པ་གཞན་བདུན་ལ་ལུས་དང་སྦྱར་བའི་ཚིག་རེ་རེ་ཡོད་པ་ལྟར། འདི་ལ་ཡང་ངེས་པར་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ན་མཛད་པ་ཕྲིན་ལས་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་གཅིག་ཏུ་བགྲང་དགོས་པས། དེ་ལུས་དང་སྦྱར་བའི་ཚིག་གི་མཇུག་ཏུ་འབྱུང་བ་མི་འཐད་དོ་སྙམ་ན་འདིའི་དོགས་པ་སེལ་བའི་ཆེད་དུ། རྣམ་ཀུན་མངོན་རྫོགས་རྟོགས་པ་སྟེ། །འདི་ནི་ཐབས་མཁས་བཅས་པ་ཡིན། །ཞེས་པའི་གཞུང་དེ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ལུས་རྣམ་གཞག་ཏུ་ཆོས་སྐུ་ཐ་མར་སྨོས་པ་དེ་ཚིགས་བཅད་སྦྱོར་བདེ་བའི་ཆེད་ཡིན་ནོ་སྙམ་ན། དེ་ལྟར་ན། དེ་བཞིན་གཞན་པ་སྤྲུལ་པ་ནི། །ཞེས་སྨོས་མི་རིགས་པར་སྤྲུལ་པ་དང་། ཞེས་སྨོས་རིགས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་གཉིས་ཚིགས་བཅད་སྦྱོར་བདེ་མི་བདེའི་ཁྱད་པར་མེད་པ་གང་ཞིག་ནི་ཞེས་པའི་ཚིག་དེས་སྐུ་སྔ་མ་གསུམ་པོ་དེ་ཆོས་སྐུའི་

མཚན་གཞིར་སྟོན་ཅིང་། དང་ཞེས་པས་སོ་སོར་འབྱེད་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

སྐུ་གསུམ་འདོད་པའི་ལུགས་བརྗོད་ཅིང་དེ་ཉིད་དོན་ལ་ངེས་པའི་ཚུལ།

གཉིས་པ་སྐུ་གསུམ་དུ་འདོད་པའི་ལུགས་བརྗོད་ཅིང་དེ་ཉིད་དོན་ལ་ངེས་པའི་ཚུལ་ནི། སློབ་དཔོན་གྱི་འགྲེལ་ཆེན་གྱི་བསྡུ་བའི་སྐབས་དང་། ཨ་བྷ་ཡ། ཤཱནྟི་པ་སོགས་ཆོས་སྐུ་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་ལ་སྐུ་གསུམ་མཛད་པ་ཕྲིན་ལས་དང་བཅས་པ་བཞིར་ངེས་པར་མཛད་དོ། །འདི་ལ་སྐུ་གསུམ་གྱི་ངོ་བོ་མདོར་བསྟན་པ་དང་། ཡོན་ཏན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་ལ་ངོ་བོ་མདོར་བསྟན་པ་ནི། ཐུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་ནི། ཞེས་སོགས་ཚིགས་བཅད་གཅིག་དང་། འོག་གི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན། ཞེས་པ་སྟེ། ཐུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་ནི། །ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན། ཞེས་འབྲེལ་ལོ། །ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དེ་ཡང་། སྭབྷཱ་ཝ་ཀཱ་ཡ། ཞེས་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་ཡིན་པ་ལས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རྐྱེན་ཏ་མི་མངོན་པར་བྱས་ནས་སྭབྷཱ་ཀཱ་ཡ་ཞེས་ཆོས་ཀྱི་སྐུར་བཞག་པ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་དེ་གང་ཞེ་ན། ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་དང་། སློ་བུར་དྲི་བྲལ་དང་། རང་བཞིན་རྣམ་དག་གསུམ་དབྱེར་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ནི། ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་གང་དག །ཅེས་སོགས་རྐང་པ་གསུམ་གྱིས་སྟོན། ཡོན་ཏན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི། དེ་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་ཟག་མེད་ཀྱི་ཆོས་དེ་དག་གང་ཞེ་ན། བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་མཐུན་ཚད་མེད་

དང་། །ཞེས་པ་ནས། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཉིད་དང་། །ཞེས་པའི་བར་རོ། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཉིད་ནི། །ཞེས་སྨོས་ན། སྡེ་ཚན་ཉེར་གཅིག་པོ་ཡོ་ན་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྐུར་འགྱུར་བས་དེ་སྟོང་བའི་ཆེད་དུ་དང་ཞེས་འབྱེད་པའི་སྒྲར་གསུངས་སོ། །ཟག་མེད་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་ཉོན་མོངས་མེད་པ་དང་། སྨོན་གནས་མཁྱེན་པ་གཉིས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དེ་གཉིས་ལས་ཁྱད་པར་འཕགས་པ་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ། ཉན་ཐོས་ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ལྟ། །ཞེས་སོགས་དང་། སངས་རྒྱས་སྨོན་ནས་མཁྱེན་པ་ནི། །ཞེས་སོགས་སོ། །སྨོན་མཁྱེན་རྟག་ཏུ་གནས་པ་ལ་རྟོད་པ་སྤོང་བ་ནི། རྒྱུ་ནི་ཡོངས་སུ་སྨིན་གྱུར་ནས། །ཞེས་སོགས་ཚིགས་བཅད་གཉིས། ཁྱབ་རྟག་གཉིས་ཀ་ལ་རྟོད་པ་སྤོང་བ་ནི། དེ་ལྟར་མཛད་པ་རྒྱ་ཆེའི་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་ཚིགས་བཅད་གཅིག་གོ། །

གཉིས་པ་ལོངས་སྐུ་ལ་ངོ་བོ་མདོར་བསྟན་པ་ནི། མཚན་ནི་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་དང་། །ཞེས་སོགས་ཚིགས་བཅད་གཅིག་སྟེ། མཚན་བཟང་སོ་གཉིས་དང་། དཔེ་བྱེད་བརྒྱད་ཅུས་སྤྲས་ཤིང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་ལ་རྫོགས་པར་ལོངས་སྤྱོད་པའི་མཚན་ཉིད་སུམ་ལྡན་དུ་བཤད་དོ། །ཡོན་ཏན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་མཚན་བཟང་ནི། ཕྱག་ཞབས་འཁོར་ལོའི་མཚན་དང་རུས་སྦལ་ཞབས། །ཞེས་སོགས་ཚིགས་བཅད་ལྔས་བསྟན། དེའི་རྒྱུ་ནི། འདི་ལ་མཚན་ནི་གང་གང་གིས། །ཞེས་སོགས་ཚིགས་བཅད་གསུམ་གྱིས་བསྟན། དཔེ་བྱད་ནི། ཐུབ་པའི་སེན་མོ་ཟངས་མདོག་དང་། །ཞེས་སོགས་ཚིགས་བཅད་བཅུ

གཉིས་ཀྱིས་བསྟན་ཏོ། །

གསུམ་པ་སྤྲུལ་སྐུ་ལ་ངོ་བོ་མདོར་བསྟན་པ་ནི། གང་གིས་སྲིད་པ་ཇི་སྲིད་བར། །ཞེས་སོགས་ཚིགས་བཅད་གཅིག་སྟེ། དུས་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་གནས་ཀྱི་བར་དུ། ཡུལ་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་ལ། གང་ལ་གང་འདུལ་གྱི་ཕན་པ་སྣ་ཚོགས་མཉམ་དུ་མཛད་པ་སྟེ་ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་ནོ། །དེ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བའི་ཚུལ་བསྟན་པས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་དེ་རྒྱུན་ཆད་པ་སྲིད་དམ་སྙམ་པའི་དོགས་པ་ཟློག་པའི་ཕྱིར་དུ་རྒྱུན་མི་འཆད། ཅེས་གསུངས་སོ། །ཡོན་ཏན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི། ཕན་པ་སྣ་ཚོགས་མཛད་པ་དེ་ཕྲིན་ལས་ཉེར་བདུན་དང་དོན་གཅིག་པར་དགོངས་ནས་ལོགས་སུ་མ་བསྟན་ཏོ། །མཛད་པ་ཕྲིན་ལས་ནི། དེ་བཞིན་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་འདི། །ཞེས་སོགས་ཏེ། གདུལ་བྱ་ལམ་གྱི་རྟེན་ལ་འགོད་པ་ནས་མི་གནས་པའི་མྱང་འདས་ལ་འགོད་པར་བྱེད་པའི་བར་ཉེར་བདུན་ནི་སྐབས་འདིའི་ཕྲིན་ལས་དངོས་ཡིན་ལ་བྱ་བའི་ལས་ཉེར་བདུན་ཡང་དེར་བསྡུའོ། །འོ་ན་ཕྲིན་ལས་ཉེར་བདུན་པོ་དེ་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་གཞན་དུ་བསྟན་པ་མི་འཐད་པར་འགྱུར་རོ་སྙམ་ན་སྐྱོན་མེད་དེ། སྤྲུལ་སྐུ་ཁོ་ནའི་ཕྲིན་ལས་མ་ཡིན་པར་སྐུ་གསུམ་ཆར་གྱི་ཕྲིན་ལས་ཡིན་ནོ། །ཞེསཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ལོགས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐུ་གསུམ་ཆར་གྱི་ཕྲིན་ལས་སུ་ཇི་ལྟར་འགྱུར་སྙམ་ན། སྦྱོར་བཞི་སྒོམ་པའི་རྣམ་སྨིན་དེ་སངས་རྒྱས་རང་སྣང་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུར་འགྱུར་ཞིང་དེ་ཉིད་བྱང་སེམས་

འཕགས་པ་ལ་ལོངས་སྐུ་དང་། རིགས་ཅན་གསུམ་ལ་སྤྲུལ་སྐུར་སྣང་ཞིང་དེས་ཕྲིན་ལས་འདི་དག་མཛད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་སྐུ་གསུམ་ཆར་གྱི་ཡོན་ཏན་རྒྱས་བཤད་དུ་འགྱུར་གྱི་སྤྲུལ་སྐུའི་ཡོན་ཏན་རྒྱས་བཤད་དུ་མི་འགྱུར་རོ་སྙམ་ན། ཉེར་བདུན་པོ་འདི་དག་དངོས་སུ་མཛད་པ་པོ་ནི་སྤྲུལ་སྐུ་ཡིན་པས་དེའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ན་སྐྱོན་མེད་དོ། །

འདི་ལ་དགོངས་ནས་ཉིས་སྣང་ལས། །དེ་བཞིན་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་འདི། །ལས་ནི་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་འདོད། །ཅེས་པའི་ཚིག་རྐང་གཉིས་སྤྲུལ་སྐུའི་ས་ཕོངས་སུ་སྦྱར་བ་མཛད་དོ། །བསྟན་བཅོས་འདིའི་ཐོག་མར་གླེང་གཞིའི་འགྲེལ་པ་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཕྲིན་ལས་ཉེར་བདུན་ཚང་བས་དེ་དག་གི་དོན་མངོན་རྟོགས་བརྒྱད་དུ་འདུས་པ་ལ། དེ་ཉམས་སུ་བླངས་པས་འབྲས་བུ་སྐུ་གསུམ་འབྱུང་ཞིང་། དེ་ལས་ཕྲིན་ལས་ཉེར་བདུན་འབྱུང་ལ་དེ་ཉིད་ཀྱང་གླེང་གཞིའི་ཚུལ་གྱིས་མཛད་པ་ལས་མ་འདས་པས་མཛད་པ་ཕྲིན་ལས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱུན་མི་འཆད་པ་མཚོན་པའི་ཆེད་དུ་ཐོག་མར་མཆོད་བརྗོད་དང་། མཇུག་ཏུ་ཕྲིན་ལས་སྨོས་པ་ཡིན་ནོ། །

འགྲེལ་པའི་དོན་ལ་འབྲེལ་གྱི་སྒོ་ནས་མཚམས་སྦྱར་བ།

གཉིས་པ་འགྲེལ་པའི་དོན་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་འབྲེལ་གྱི་སྒོ་ནས་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱོར་བའི་

འོག་ཏུ་ཆོས་སྐུ་གསུངས་ཏེ། སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་རྣམ་པར་བསྒོམས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་ལ་འབྲས་བུ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཉིད་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ་ཞེས་སོ། །

ངེན་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་ཞར་བྱུང་དང་བཅས་ཏེ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ངེན་སྐུ་བཤད་པ་དང་། ཞར་བྱུང་མཛད་པ་ཕྲིན་ལས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དེ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བས་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་པས། དང་པོ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་བསྟན་པ་ནི། ཞེས་སོ། །

རྩ་བ།

ཐུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་ནི། །
ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་གང་དག །
ཐོབ་གྱུར་རྣམ་ཀུན་རྣམ་དག་པ། །
དེ་དག་རང་བཞིན་མཚན་ཉིད་ཅན། །༡

ཞེས་སོ། །འགྲེལ་པ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། ཐུབ་པ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱང་ཡིན་ལ་སྐུ་ཡང་ཡིན་པས་ན་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཡི་དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་ལ་སོགས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་

ཉིད། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ན་ཟག་པ་མེད་པ། ཉོན་ཤེས་ཀྱི་དྲི་མ་རྣམས་གློ་བུར་བ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཉེན་པོས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་རྣམ་པར་དག་ཅིང་། གདོད་མ་ནས་དྲི་མའི་རང་བཞིན་གྱིས་དབེན་ཅིང་རྣམ་པར་དག་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་སྟེ་དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤངས་པ་དང་རྟོགས་པ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་འདི་ཉིད་ཡིན་ཏེ། སྐུ་འདི་ནི་གསར་དུ་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱིས་བཅོས་མ་མ་ཡིན་པའི་དོན་གྱིས་ན་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་སེམས་ཀྱི་དྲི་མ་སྦྱངས་པའི་སྒོ་ནས་འཐོབ་ཀྱི། ལམ་གྱིས་གསར་དུ་བྱས་པ་ནི་མ་ཡིན་པས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པས་ཐོབ་པ་བཞག་པ་ཡིན་ནོ། །

ཅི་སྐུ་གསུམ་པོ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་ལས་གཞན་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། སྐུ་ལྷག་མ་གསུམ་པོ་དོན་དམ་པར་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པས་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་དང་ཐ་མི་དད་ཀྱང་ཡང་དག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སྣང་བ་ཇི་ལྟར་གདུལ་བྱའི་མོས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་ནི། སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ་དང་། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་སྤྲུལ་པའི་སྐུར་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ལུགས་ལས།

"སྟོང་ཉིད་ཅེས་བྱ་ཤེས་པ་ལས། །གཞན་ནི་འགའ་ཡང་ཡོད་

མིན་ཏེ། །གང་ཕྱིར་དབེན་པ་དབེན་གྱུར་ལས། །ཐ་མི་དད་པ་

ཉིད་དུ་འདོད། །"

ཅེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་དེའང་རང་གི་ངོ་བོ་ཐ་མི་དད་ཀྱང་ཀུན་

རྫོབ་ཏུ་སྣང་ཚུལ་གྱི་མཐུའི་བྱེ་བྲག་གིས་སྐུ་ལྷག་མ་གསུམ་པོ་ཐ་དད་པར་རྣམ་

པར་བཞག་གོ། །ཞེས་སོ། །

ཟག་མེད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལ་མཚམས་སྦྱོར་བ་ནི། དེ་ལྟར་སྐུ་དང་པོ་བསྟན་ནས་

གཉིས་པ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་འདིའི་རང་བཞིན་ནི་སྤྲོས་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་

ཉིད་ཉོན་མོངས་པའམ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པས་ན། ཟག་པ་མེད་པའི་དྲན་

པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་ནི། ཞེས་སོ། །

ཚིག

བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་མཐུན་ཚད་མེད་དང་། །

རྣམ་པར་ཐར་དང་མཐར་གྱིས་ནི། །

སྙོམས་འཇུག་དགུ་ཡི་བདག་ཉིད་དང་། །

ཟད་པར་བཅུ་ཡི་བདག་ཉིད་དང་། །༢

ཟིལ་གྱིས་གནོན་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ནི། །

རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་རྣམ་བརྒྱད་དང་། །
ཉོན་མོངས་མེད་དང་སྨོན་མཁྱེན་དང་། །
མངོན་ཤེས་སོ་སོར་ཡང་དག་རིག །༣
རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དག་བཞི་དང་། །
དབང་བཅུ་དང་ནི་སྟོབས་བཅུ་དང་། །
མི་འཇིགས་པ་ནི་བཞི་དག་དང་། །
བསྲུང་བ་མེད་པ་རྣམ་གསུམ་དང་། །༤
དྲན་པ་ཉེར་གཞག་རྣམ་གསུམ་དང་། །
བསྙེལ་བ་མི་མངའི་ཆོས་ཉིད་དང་། །
བག་ཆགས་ཡང་དག་བཅོམ་པ་དང་། །
སྐྱེ་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་། །༥
ཐུབ་པ་ཁོ་ནའི་མ་འདྲེས་ཆོས། །
བཅོ་བརྒྱད་བཤད་པ་གང་ཡིན་དང་། །
རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཉིད་དང་། །
ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན། །༦

ཞེས་སོ། །འགྲེལ་པ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། ༡) དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་ལ་སོགས་པ་ནས། འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པའི་བར་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི། སངས་

རྒྱུས་ཚོས་ཀྱི་སྐུ་ཡིན་ཏེ། གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་བའི་ཡེ་ཤེས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འོག་མ་རྣམས་ལའང་དེ་ལྟར་རིག་པར་བྱ་བ་དང་། ༢༽སྔ་མ་སྐབས་དང་པོ་ནས་བསྟན་པ་བཞིན་དུ་བྱམས་པ་ལ་སོགས་པ་ཚད་མེད་པ་ཚངས་པའི་གནས་པ་རྣམས་གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པའི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་སོགས་དང་། ༣༽བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་ནང་གཟུགས་ཅན་དང་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པར་འདུ་ཤེས་པས་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་ཆུང་ངུ་དང་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་ལྟ་བ་ཞེས་བྱ་བ་གཉིས་དང་། སྡུག་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ལུས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་ཏེ་རྫོགས་པར་བྱས་ནས་གནས་པ་ཞེས་བྱ་བ་གཅིག་དང་། ནམ་མཁའ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཉིས་ལ་དམིགས་ནས་མཐའ་ཡས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གཉིས་དང་། ཐོགས་བཅས་སོགས་ཀྱི་དམིགས་པ་ཅི་ཡང་མེད་པ་དང་། འདུ་ཤེས་རགས་པ་མེད་ཅིང་འདུ་ཤེས་ཕྲ་བ་མེད་པ་མིན་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ཅེས་བྱ་བ་སྟེ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་བཞི་དང་། དགག་བྱ་འདུ་ཤེས་དང་ཚོར་བ་འགོག་པ་ཞེས་བྱ་གཅིག་སྟེ། དེ་ལྟར་རྣམ་པར་ཐར་པ་བརྒྱད་དང་།

༤༽གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སོགས་པ་བཞི་དང་། གཟུགས་མེད་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་བཞི་དང་། འགོག་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་དགུ་དང་། ༥༽བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་དམིགས་པའི་སྣང་བ་མཐའ་ཡས་པར་སྒྲོ་བར་

བྱེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན། ཟད་པར་ས་དང་། ཆུ་དང་། མེ་དང་། རླུང་སྟེ་བཞིའི་དམིགས་པ་གཟུགས་དང་རེག་བྱའི་སྐྱེ་མཆེད་གཉིས་ཀ་ཅན་དང་། སྔོན་པོ་དང་། སེར་པོ་དང་། དམར་པོ་དང་། དཀར་པོ་སྟེ་བཞིའི་དམིགས་པ་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཅན་དང་། ནམ་མཁའི་དམིགས་པ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་དམིགས་པ་ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་ཁྱབ་པར་སྒྲོ་བའི་ཕྱིར་ན་ཟད་པར་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་རྣམ་པ་བཅུ་དང་།

༨ ༽རྣལ་འབྱོར་པ་ནང་གཟུགས་ཡོད་པ་དང་གཟུགས་མེད་པར་འདུ་ཤེས་པ་དག་གིས་སོ་སོར་ཆུང་ངུ་སེམས་ཅན་གྱི་གཟུགས་ལྟ་བུ་དང་། ཆེན་པོ་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ལྟ་བུའི་རྣམ་པ་དག་ཏུ་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་བཟང་བ་དང་ངན་པ་སོགས་རྣམས་ལ་བལྟ་ཞིང་། གཟུགས་དེ་དག་ཟིལ་གྱིས་མནན་ནས་ཞི་གནས་ཀྱིས་ཤེས། ལྷག་མཐོང་གིས་མཐོང་། ཞེས་བྱ་བ་བཞི་ནི་རྣམ་ཐར་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་དང་། ནང་གཟུགས་མེད་པར་འདུ་ཤེས་པ་དག་ཁོ་ནས་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་སྔོན་པོ་དང་། སེར་པོ་དང་། དམར་པོ་དང་། དཀར་པོ་དག་ཟིལ་གྱིས་མནན་ནས་ཞི་གནས་ཀྱིས་ཤེས། ལྷག་མཐོང་གིས་མཐོང་། ཞེས་བྱ་བ་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་མཚུངས་ལྡན་ཅན་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། དེ་ལྟར་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པའི་སྐྱེ་མཆེད་རྣམ་པ་བརྒྱད་དང་། ༧ ༽ཕ་རོལ་གྱི་རྒྱུད་དུ་གཏོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་དགྲའི་རྒྱུན་

བྲུངས་ནས་འབྱིན་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཅེས་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་། ༨༽ཡང་དག་པར་མཚན་མ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་ཞིང་མངོན་པར་ཞེན་པའི་ཆགས་པ་བཅོམ་པའི་སྒོ་ནས་གདུལ་བྱའི་ཐེ་ཚོམ་སེལ་བར་མཛད་པའི་སྨོན་ལམ་གྲུབ་པས་གདུལ་བྱའི་དོན་དུ་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་པ་དང་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཇི་སྲིད་པའི་གནས་སྐབས་སུ་འཇུག་ནུས་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྨོན་གནས་མཁྱེན་པ་དང་། ༩༽སྔར་བཤད་པའི་མངོན་པར་ཤེས་པ་དྲུག་དང་། ༡༠༽སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞི་དང་། ༡༡༽རྟེན་ལེན་པ་དང་གཏོང་བ་དང་གནས་པ་ལ་འདོད་དགུར་སྤྱོད་པ་དང་། དམིགས་པ་སྤྲུལ་པ་དང་སྒྱུར་བ་དག་དང་། ཐུགས་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་མངའ་བརྙེས་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་གཟུངས་ཀྱི་སྒོ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར་སྒྲིབ་པ་མེད་པ་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་ཡོངས་སུ་དག་པ་བཞི་དང་།

༡༢༽ཚེའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་བྱིན་གྱིས་བརླབས་ན་བསྐལ་པའམ་དེ་ལས་ལྷག་པར་གནས་པའི་ནུས་པ་ཐོབ་པ་ནི་ཚེ་ལ་དབང་བ་དང་། ཇི་ལྟར་བཞེད་པ་ལྟར་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྲངས་མེད་པ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་ནུས་པ་ནི་སེམས་ལ་དབང་བ་དང་། ནོར་གྱི་ཆར་འབེབས་ནུས་པ་ནི་ཡོ་བྱད་ལ་དབང་བ་དང་། གོང་མར་སྨྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས་འདོད་པར་སྨིན་པར་བསྒྱུར་བ་སོགས་ནི་ལས་ལ་དབང་བ་དང་། བསམ་གཏན་ལས་མ་ཉམས་བཞིན་དུ་འདོད་

པར་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ནི་སྐྱེ་བ་ལ་དབང་བ་དང་། ས་ཆུ་ལ་སོགས་པ་གང་མོས་
པ་དེར་བསྒྱུར་བ་ནི་མོས་པ་ལ་དབང་བ་དང་། གཞན་དོན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་
པར་བྱེད་པའི་སྨོན་ལམ་གྲངས་མེད་པར་འགྲུབ་པ་ནི་སྨོན་ལམ་ལ་དབང་བ་
དང་། གདུལ་བྱ་འདུལ་བའི་ཐབས་རྫུ་འཕྲུལ་སྣ་ཚོགས་སྟོན་པ་ནི་རྫུ་འཕྲུལ་
ལ་དབང་བ་དང་། སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་པ་བཞི་ཕུལ་བྱུང་མཐར་ཕྱིན་པ་ནི་
ཡེ་ཤེས་ལ་དབང་བ་དང་། གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་སོགས་ཆོས་
ཀྱི་སྒོ་མཐའ་ཡས་པ་སྟོན་པ་ནི་ཆོས་ལ་དབང་བ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་དབང་བཅུ་
དང་། ༡༣༽སྤང་བཤད་པའི་སྟོབས་བཅུ་དང་། ༡༤༽མི་འཇིགས་པ་བཞི་
དང་། ༡༥༽དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་
ཡོངས་སུ་དག་པ་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འདི་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ཀུན་ཏུ་
སྤྱོད་པ་གཞན་གྱིས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་བསྙེངས་པས་བཅབ་པར་བྱའོ་སྙམ་
པའི་དགོངས་པ་མི་མངའོ་ཞེས་བྱ་བ་བསྲུང་བ་མེད་པ་རྣམ་གསུམ་དང་།

༡༦༽ཆོས་སྟོན་པ་ན་ཉན་པར་འདོད་པ་དང་། ཉན་པར་མི་འདོད་
པ་དང་། གཉིས་ཀ་ལ་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་དང་། ཁོང་ཁྲོ་བ་
དང་། གཉིས་ཀས་དབེན་པ་ཁོ་ནར་བཏང་སྙོམས་སུ་དྲན་པ་དང་ལྡན་པར་
གནས་སོ། །ཞེས་བྱ་བ་དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་རྣམ་པ་གསུམ་དང་། ༡༧༽
སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པའི་དུས་ལས་མི་འདའ་བའི་མཚན་ཉིད་ཅེས་བྱ་
བ་བསྙེལ་བ་མི་མངའ་བའི་ཆོས་ཉིད་དང་། ༡༨༽ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་

སྒྲིབ་པའི་བག་ལ་ཉལ་གྱི་ངོ་བོའི་ས་བོན་སྤངས་པས་བག་ཆགས་ཡང་དག་པར་བཅོམ་པ་དང་། ༡༩ ༽སྐྱེ་བོ་མཐའ་དག་ལ་ཕན་པའི་བསམ་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་སྐྱེ་བོ་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ཉིད་དང་། ༢༠ ༽སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་དང་། ༢༡ ༽རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དང་། དང་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲས་བསྡུས་པ་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་སྔར་བཤད་པ་དག་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་ལ་སོགས་པ་སྒྲོས་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་གནས་གྱུར་པས་གྱུར་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཆོས་སྐུར་མངོན་པར་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མཁན་པོ་རྣམ་སྣང་དང་། ཡེ་ཤེས་ཟླ་བ་སོགས་ཁ་ཅིག་གིའོ། །

གཞན་སྐུ་གསུམ་འདོད་པ་དག་ནི། ཐུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་ནི། །ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་གང་དག །ཐོབ་གྱུར་རྣམ་ཀུན་རྣམ་དག་པ། །དེ་དག་རང་བཞིན་མཚན་ཉིད་ཅན། །ཞེས་བྱའི་སྒྲ་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་རྣམས་ཁོ་ན་ཁས་བླངས་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་ནི་དེ་དག་གི་རང་བཞིན་སྐྱེ་བ་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ཀྱང་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་ཡིན་པ་ལ་ཆོས་སྐུའོ་ཞེས་ངོ་བོའི་རྒྱུན་མི་མངོན་པར་བྱས་ནས་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་རྣམ་པར་བཤད་ནས། ཆོས་ཀྱི་སྐུ་གང་དག་གི་རང་བཞིན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཡིན་པའི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་དེ་དག་ཀྱང་གང་དག་ཅིག་ཡིན་ཞེ་ན། བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་མཐུན་ཚད་མེད་

དང་། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་དོ། །

གཞན་སྐུ་བཞིར་འདོད་པ་དག་ན་རེ། དེ་དག་གི་ལྟར་ན་རྣལ་འབྱོར་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་དོན་ཁྱད་པར་ཅན་སྣང་བ་བསྐྱེད་པའི་སྒོ་ནས་གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པས་གྱུར་པ་ཆོས་སྟོན་པ་ལ་སོགས་པའི་དོན་གྱི་བྱ་བ་མཛད་པ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་གདོན་མི་ཟ་བར་ཁས་བླང་དགོས་པ་རྣམས་ཇི་ལྟར་བསྟུ་ཞེས་ཟེར་རོ། །སྐུ་གསུམ་འདོད་པ་ཁག་ཅིག་ན་རེ། ངོ་བོ་ཉིད་ལོངས་རྫོགས་བཅས་དང་། །དེ་བཞིན་གཞན་པ་སྤྲུལ་པ་ནི། །ཆོས་སྐུ་མཛད་པ་དང་བཅས་པ། །རྣམ་པ་བཞིར་ནི་ཡང་དག་བརྗོད། ཅེས་བྱ་བའི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་ལས་ངོ་བོ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་སྒྲའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲ་མི་འབྱུང་བས་སྐུ་ནི་གསུམ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །གཞན་སྐུ་བཞིར་འདོད་པ་དག་ན་རེ། དགོས་པ་ཉེ་བར་བསྟན་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་དང་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་སྦྱར་བའི་དོན་བྱས་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཁོ་ན་དང་མཛད་པ་སྦྱར་བའི་ཕྱིར་དེ་སྐད་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ཕྱོགས་གཞན་ནས་སྐུ་བཞིར་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་དང་མི་འགལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ་ཞེས་སོ། །

ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ཏིང་འཛིན་ཞན་རང་ལས་ཁྱད་པར་འཕགས་ཚུལ།

ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་སྨོན་གནས་མཁྱེན་པ་ཉན་རང་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་བསྟན་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཁྱད་པར་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་ཞེས་སོ། །

རྩ་བ།

ཉན་ཐོས་ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ལྟ། །

མི་ཡི་ཉོན་མོངས་ཡོངས་སྤོང་ཉིད། །

གྲོང་སོགས་སུ་དེའི་ཉོན་མོངས་རྣམས། །

རྒྱུན་གཅོད་རྒྱལ་བའི་ཉོན་མོངས་མེད། །༢

ཅེས་སོ། །འགྲེལ་པ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ནི། བདག་མཐོང་བ་ལས་འགའ་ཞིག་གི་ཉོན་མོངས་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ན་མི་རུང་ངོ་ཞེས་བསམས་ནས་ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྙོམས་པར་ཞུགས་ནས། མིའི་ཉོན་མོངས་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་ཡོངས་སུ་སྤོང་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ནི། དེ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་སྟེ། གྲོང་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེ་བོ་མཐའ་དག་གི་ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱུན་དྲུངས་ནས་འབྱིན་པར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །

སྨོན་ནས་མཁྱེན་པ་ཉན་རང་ལས་ཁྱད་པར་འཕགས་ཚུལ།

གཉིས་པ་ལ་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་སྨོན་གནས་ཤེས་པ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྨོན་གནས་མཁྱེན་པ་ཁྱད་པར་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ། །ཞེས་སོ། །

རྩ་བ།

སངས་རྒྱས་སྨོན་གནས་མཁྱེན་པ་ནི། །

ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་དང་ཆགས་སྤངས་དང་། །

ཐོགས་པ་མེད་དང་རྟག་གནས་དང་། །

དྲི་བ་ཀུན་ལན་འདེབས་པར་བཞེད། །ཊ

ཅེས་སོ། །འགྲེལ་པ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྨོན་གནས་མཁྱེན་པ་ནི། ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པ་སྟེ། དེ་ཡང་འབད་རྩོལ་གྱི་མཚན་མ་མེད་པ་ཉིད་དུ་རང་གི་ངང་གིས་འཇུག་པ་དང་། དངོས་པོ་ལ། མངོན་པར་མ་ཞེན་པས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་བག་ཆགས་དང་བཅས་ཏེ་སྤངས་པས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པ་དང་། འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་བར་གནས་པའི་ཕྱིར་གཞན་དོན་ལ་རྟག་ཏུ་གནས་པ་དང་། ཡང་དག་པའི་སོ་སོར་རིག་པ་བརྙེས་པས་དྲི་བ་ཀུན་གྱི་ལན་འདེབས་པར་མཛད་པ་ཡིན་པར་བཞེད་དོ། །ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་ཡི་སྨོན་གནས་མཁྱེན་པ་ནི་ཇི་སྐད་བཤད་པ་ལས་བཟློག་པ་ཉིད་

ཀྱིས་དེ་ལྟར་ཁྱད་པར་ལྡ་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །

ཆོས་སྐུ་རྟག་པ་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་བ།

ཆོས་སྐུ་རྟག་པ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ལ་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། རྟག་ཏུ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ལ་བཞུགས་ན་ཡང་། རྟག་ཏུ་ཇི་ལྟར་ན་གཞན་གྱི་དོན་མི་མཛད་ཅེས་བྱ་བའི་རྩོད་པའི་ལན་གདབ་པའི་ཕྱིར་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ། ཞེས་སོ། །

རྩ་བ།

རྒྱུ་ནི་ཡོངས་སུ་སྨིན་གྱུར་ནས། །

གང་དང་གང་ལ་གང་དང་ནི། །

གང་ཚེ་བྱ་བ་ཕན་གྱུར་པ། །

དེ་དང་དེ་ལ་དེ་སྣང་ངོ་། །༩

ཞེས་སོ། །འགྲེལ་པ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། གདུལ་བྱ་གང་ཞིག་ཆོས་སྟོན་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་སོགས་པ་དང་ཕྲད་པས་སྟོན་བསྐྱེད་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བའི་ས་བོན་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པ་ལ་དམིགས་པའི་རྒྱུ་ཡོངས་སུ་བརྟས་པར་གྱུར་ནས་སེམས་ཅན་གང་ལ་གང་གི་དུས་སུ་ཆོས་བསྟན་པ་ལ་སོགས་པ་མཛད་པས། ཡུན་དུ་འཁོར་པའམ་ཕན་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཚེ་དེའི་དོན་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྟོན་གྱི་སྨོན་ལམ་གྲུབ་པས། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་དང་

དེར་སྣང་བ་དང་འཚམས་པར་དོན་གྱི་བྱ་བ་མཛད་པས་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་ལྟར་ཉེ་བར་གནས་ཀྱང་། འགའ་ཞིག་ལ་མི་སྣང་བ་ནི་རང་གི་ལས་ཀྱི་ཉེས་པས་བསྐྱིད་པ་ལ་སངས་རྒྱས་སྣང་བ་སོགས་ཀྱི་རྒྱུ་མ་ཚང་བས་འབྲས་བུ་སྨིན་པར་མཛད་པར་མི་སྣང་ངོ་སྙམ་དུ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །

དེའི་དཔེ་བསྟན་པ།

དེའི་དཔེ་བསྟན་པ་ལ་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། དེ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་སྙམ་པ་ལ་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པས་དཔེ་བསྟན། ཞེས་སོ། །

རྩ་བ།

ལྷ་ཡི་རྒྱལ་པོས་ཆར་ཕབ་ཀྱང་། །

ས་བོན་མི་རུང་མི་འབྲུངས་ལྟར། །

སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་བྱུང་གྱུར་ཀྱང་། །

སྐལ་བ་མེད་པས་བཟང་མི་མྱོང་། །༡༠

ཞེས་སོ། །འགྲེལ་པ་ནི། དཔེར་ན་ལྷའི་དབང་པོས་ཆར་ཕབ་ཏུ་ཟིན་ཀྱང་ཉེལ་ལ་སོགས་པའི་ས་བོན་འགའ་ཞིག་རུལ་བའི་ངོ་བོ་ལ་སོགས་པས་ས་བོན་མི་རུང་བར་གྱུར་པ་ལ་མྱུ་གུ་མི་འབྲུངས་པ་དེ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་གདུལ་བྱའི་ཡིད་ལ་རེ་བ་མཐའ་དག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་མཁས་པ་རྣམས་འཛིག་རྟེན་

དུ་བྱུང་ཡང་གདུལ་བྱ་སྐལ་པ་མེད་པས་དམ་པའི་ཆོས་ཉན་པ་ལ་སོགས་པའི་བཟང་པོ་ཐོབ་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོ། །

རྟག་ཁྱབ་གཉིས་ཀ་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་བ།

རྟགས་ཁྱབ་གཉིས་ཀ་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ་རྩོད་པ་འགོད་པའི་སྒོ་ནས་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ནི་ཤཱཀྱ་སེང་གེ་ལ་སོགས་པ་རྣལ་འབྱོར་པ་སོ་སོར་ངེས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྟེན་ལ་ཡོད་པ་དང་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཇི་ལྟར་ན་ཁྱབ་པ་དང་རྟག་པ་ཞེས་ཀྱང་བརྗོད་ཅེ་ན། བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་དེ་གསུངས་པ། ཞེས་སོ། །རྩོད་པ་འདི་ནི། ཐོགས་པ་མེད་དང་རྟག་གནས་དང་། །ཞེས་པ་ལས་འཕྲོས་པའོ། །

རྩ་བ།

དེ་ལྟར་མཛད་པ་རྒྱ་ཆེའི་ཕྱིར། །
སངས་རྒྱས་ཁྱབ་པར་ངེས་པར་བརྗོད། །
དེ་ཉིད་ཟད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། །
རྟག་པ་ཞེས་ཀྱང་བརྗོད་པ་ཡིན། །༧༧

ཞེས་སོ། །འགྲེལ་པ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་དང་དེ་ལ་དེ་སྣང་ངོ་ཞེས་དེ་ལྟར་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཐམས་ཅད་དུ་སྣང་བའི་སྒོ་ནས་བྱ་བ་མཛད་པ་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱུན་ཆགས་སུ་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་པར་

བཞུགས་ཀྱང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ཟད་པ་མི་མངའ་བའི་ཕྱིར་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་ཁྱབ་པ་དང་། རྟག་པ་ཞེས་མངོན་པར་བརྗོད་དོ་ཞེས་སོ། །

ལོངས་སྐུ་བཤད་པ།

མཚམས་སྦྱར་ཏེ་མདོར་བསྟན།

གསུམ་པ་ལོངས་སྐུ་ལ་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། དེ་ལྟར་སྐུ་གཉིས་བསྟན་ནས་གསུམ་པ་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ་གཟུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མཚན་དང་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་འབར་བ་ནི། ཞེས་སོ། །འདི་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་མདོར་བསྟན་པ་ལ།

རྩ་བ།

མཚན་ནི་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་དང་། །
དཔེ་བྱད་བརྒྱད་ཅུའི་བདག་ཉིད་འདི། །
ཐེག་ཆེན་ཉེ་བར་ལོངས་སྤྱོད་ཕྱིར། །
ཐུབ་པའི་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་སྐུར་བཞེད། །༧༢

ཅེས་སོ། །འགྲེལ་པ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། འཆད་པར་འགྱུར་བའི་མཚན་ནི་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་དང་། དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བརྒྱན་པའི་སྐུ་འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ས་བཅུ་པ་ལ་བཞུགས་

པ་རྣམས་དང་། ཐབས་གཅིག་ཏུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཀྱི་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་དགའ་བ་དང་བདེ་བ་ཟིན་ཏུ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པ་ཉེ་བར་ལོངས་སྤྱོད་པའི་སྐུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །

མཚན་བཟང་རྒྱས་བཤད།

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་མཚན་བཟང་རྒྱས་བཤད་ལ་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། མཚན་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་པོ་དེ་དག་གང་དག་ཅིག་ཡིན་ཅེ་ན། བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་ལྔ་ནི། ཞེས་སོ། །

རྩ་བ།

ཕྱག་ཞབས་འཁོར་ལོའི་མཚན་དང་རུས་སྦལ་ཞབས། །

ཕྱག་དང་ཞབས་སོར་དྲ་བས་འབྲེལ་བ་དང་། །

ཕྱག་ནི་ཞབས་བཅས་འཇམ་ཞིང་གཞོན་ཤ་ཆགས། །

འདི་ཡི་སྐུ་ནི་བདུན་དག་མཐོ་བ་དང་། །༡༣

སོར་མོ་རིང་དང་རྟིང་ཡངས་སྐུ་ཆེ་དྲང་། །

ཞབས་འབུར་མི་མངོན་སྤུ་ནི་གྱེན་དུ་ཕྱོགས། །

བྱིན་པ་ཨེ་ན་ཡའི་འདྲ་ཕྱག་རིང་མཛེས། །

མདོམས་ཀྱི་སྦ་བ་སྦུབས་སུ་ནུབ་པའི་མཆོག །༡༤

པགས་པ་གསེར་མདོག་པགས་པ་སྲབ་པ་དང་། །
སྤུ་ནི་རེ་རེ་ནས་གཡས་ལས་འཁྱུངས་དང་། །
ཞལ་མཛོད་སྤུས་བརྒྱན་རོ་སྟོད་སེང་གེའི་འདྲ། །
འདི་ཡི་དཔུང་པའི་མགོ་ཟླུམ་ཐལ་གོང་རྒྱས། །༧༥
འདི་ལ་རོ་མི་ཞིམ་པའང་རོ་མཆོག་སྣང་། །
སྐུ་ནི་ཉྱ་གྲོ་དྷ་ལྟར་ཚུ་ཞེང་གབ། །
གཙུག་ཏོར་དབུར་ལྡན་ལྗགས་རིང་མཛེས་པ་དང་། །
ཚངས་དབྱངས་འགྲམ་པ་སེང་གེའི་འདྲ་དང་ཚེམས། །༧༦
ཤིན་ཏུ་དཀར་དང་ཚད་མཉམ་ཐགས་བཟང་དང་། །
གྲངས་ནི་བཞི་བཅུ་ཐམ་པ་ཚང་བ་དང་། །
སྤྱན་ནི་མཐོན་མཐིང་སྤྱན་རྫི་བ་མཆོག་གི། །
འདྲ་བ་འདི་དག་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་མཚན། །༧༧

ཞེས་སོ། །འགྲེལ་པ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། བླ་མ་རྣམས་ལ་སྐྱེལ་བ་དང་བསུ་བ་ལ་སོགས་པ་བྱས་པས་ཕྱག་དང་ཞབས་འཁོར་ལོའི་རྩིབས་སྟོང་ལྡན་ཕྱེད་དང་བཅས་པ་རྫོགས་པའི་མཚན་དང་ལྡན་པ་ཉིད་དང་། ཞེས་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་ལྟར་རིག་པར་བྱ། སྡོམ་པ་ཡང་དག་པར་བླངས་པ་ལ་བརྟན་པོར་སྲུང་བ་ཉིད་ཀྱིས་རུས་སྦལ་བཞིན་དུ་ཞབས་ཤིན་ཏུ་མཉམ་པར་གནས་པ་ཉིད་དང་། བསྡུ་བའི་དངོས་པོ་བཞི་བསྟེན་པས་ཕྱག་དང་ཞབས་ཀྱི་སོར་མོ་

ངང་པའི་རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུར་དྲ་བར་འབྲེལ་པ་ཉིད་དང་། བཟའ་བ་དང་བཅའ་བ་ལ་སོགས་པ་གྲོ་ནོམ་པ་བྱིན་པས་ཕྱག་དང་ཞབས་ཤིང་བལ་ལྟར་འཇམ་ཞིང་གཞོན་ཤ་ཆགས་པ་ཉིད་དང་། སྦྲང་རྩི་ལ་སོགས་པའི་བལྡག་པ་དང་བཏུང་བ་ལ་སོགས་པ་ཤིན་ཏུ་གྲོ་ནོམ་པ་བྱིན་པས་ཕྱག་གི་བོལ་གཉིས་དང་། ཞབས་ཀྱི་བོལ་གཉིས་དང་། ཐལ་གོང་དཔུང་བགོ་གཉིས་དང་། ལྟག་པའི་ཕྱོགས་མཐོ་བའི་ཕྱིར་བདུན་མཐོ་བ་ཉིད་དང་། གསད་པར་བྱ་བ་ལས་ཐར་བ་བྱས་པས་སོར་མོ་རིང་བ་ཉིད་དང་། འཚོ་བ་ལ་ཕན་བཏགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྟིང་པ་ཡངས་པ་ཞབས་ཀྱི་བཞི་ཆ་ཕྱིར་འཕགས་པ་ཉིད་དང་། སྲོག་གཅོད་པ་སྤངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྐུ་ཆེ་ཞིང་དྲང་བ་ཉིད་དང་། འདི་སྟོན་པ་རང་གི་ཁྲུ་ཕྱེད་དང་བཞི་ཡིན་པར་སྟོན་པའི་ཁྲུ་གང་ལ་མི་ཚད་དང་ལྡན་པའི་ཁྲུ་གསུམ་ཡོད་པས་སྟོན་པའི་སྐུ་ཚད་འཛམ་བུའི་གླིང་གི་མི་ཚད་དང་ལྡན་པའི་ཁྲུ་ཕྱེད་དང་བཅུ་གཅིག་གོ།

དགེ་བའི་ཆོས་ཡང་དག་པར་བླངས་པས་ཞབས་ཀྱི་ལོང་བུ་ཕྱིར་མི་མངོན་པ་ཉིད་དང་། དགེ་བ་ཡང་དག་པར་བླངས་པ་སྤེལ་བས་སྐུའི་སྤུ་གྱེན་དུ་ཕྱོགས་པ་ཉིད་དང་། རིག་པ་དང་བཟོ་ལ་སོགས་པ་གུས་པར་བྱས་ཏེ་བྱིན་པས་བྱིན་པ་རི་དྭགས་ཨེ་ན་ཡའི་ལྟ་བུ་དང་། ནོར་བདོག་པ་ལ་སློང་བ་པོའི་སྐྱེ་བོ་ཕྱིར་མ་སྤངས་པས་ཕྱག་རིང་ཞིང་མཛེས་པ་སྐུ་མ་བཏུད་བཞིན་པུས་མོའི་ལྷ་ངར་སླེབས་པ་ཉིད་དང་། སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་ཡང་དག་པར་ལེན་དུ་འཇུག་པ་དང་། གསང་བའི་གསང་ཚིག་བསྲུངས་པས་

མདོམས་ཀྱི་སྦ་བ་སྦུབས་སུ་ནུབ་པ་གླང་ཆེན་ལྟ་བུ་ཉིད་དང་། གདིང་བར་གྱུ་ནོམ་པ་བྱིན་པས་མདོག་གསེར་དང་འདྲ་བཤིན་ཏུ་དྭངས་པ་ཉིད་དང་། ཁང་བཟང་ལ་སོགས་པ་དམ་པ་བྱིན་པས་པགས་པ་འཇམ་ཞིང་གསེར་སྦྱངས་པ་ལྟར་རྡུལ་གྱིས་མ་གོས་པ་ཉིད་དང་། འདུ་འཛི་ལ་སོགས་པ་ཡོངས་སུ་སྤངས་པས་བུ་ག་གཅིག་རེ་ལ་སྤུ་རེ་རེ་ནས་གཡས་ཕྱོགས་སུ་ལེགས་པར་འཁྱིལ་པ་ཉིད་དང་། སྐྱེ་བོ་བླ་མ་ཐམས་ཅད་གནས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་བཀོད་པས་ཞལ་མཛོད་སྤུས་བརྒྱན་པ་སྟེ། སྨིན་མཚམས་སུ་སྤུ་དཀར་འཇམ་གཡས་སུ་འཁྱིལ་པ་ལ་ཉི་ཟླ་ལས་ལྷག་པའི་འོད་དང་བཅས་པ་ཉིད་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཁ་དྲག་གི་ཚིག་གིས་ཁྲེད་དུ་མ་བསད་པས་རོ་སྟོད་འཕེལ་ཁ་ཆེ་བ་སེང་གེའི་འདྲ་བ་ཉིད་དང་། སྙན་པར་སྨྲ་བ་དང་ལེགས་པར་སྨྲ་བའི་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་བྱས་པས་དཔུང་མགོ་མཁྲིན་པ་དང་འབྲེལ་ཞིང་ཤིན་ཏུ་ཟླུམ་པ་ཉིད་དང་། སྨན་ལ་སོགས་པ་བྱིན་པས་ཐལ་གོང་རྒྱས་པ་ཉིད་དང་། སྐྱེ་བོ་ནད་པའི་གཡོག་བྱས་པས་རོ་བྲོ་བའི་མཆོག་མཁྱེན་པ་ར་ཆས་རུལ་པ་ཡང་རོ་མཆོག་དང་ལྡན་པ་ཉིད་དང་། ནགས་ཚལ་དང་ཀུན་དགའ་ར་བ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པ་ཡང་དག་པར་ལེན་དུ་བཙུག་པས་ཤིང་ནྱགྲོདྷ་ལྟར་ཆུ་ཞིང་གབ་པ་ཁྲུན་དང་འདོམ་ཚད་མཉམ་པ་ཉིད་དང་། གཙུག་ལག་ཁང་ལ་སོགས་པ་ལྷག་པར་བྱིན་པས་དབུའི་གཙུག་ཏོར་ཕལ་བའི་སོར་བཞི་འཕགས་པ་དང་ལྡན་པ་ཉིད་དང་། འཇམ་པོ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པས་ལྗགས་རིང་བ་ཞལ་

དཀྱིལ་ཁེབས་པ་ཉིད་དང་། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སེམས་ཅན་ལ་དམ་པའི་ཆོས་གོ་བར་བྱས་པས་ཚངས་པའི་དབྱངས་ཉེ་རིང་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མཉམ་པར་ཐོས་པ་ཉིད་དང་། ཚིག་ཀྱལ་པ་སྤྲངས་པས་འགྲམ་པ་སེང་གེའི་འདྲ་བ་མེ་ལོང་ལྟར་ལྷུམ་པ་ཉིད་དང་། སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་ལ་བཀུར་བ་ལ་སོགས་པ་མཛད་པས་ཚེམས་དཀར་བ་ཉིད་དང་། འཚོ་བ་རྣམ་པར་དག་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཚེམས་མཉམ་པ་ཉིད་དང་། བདེན་པའི་ཚིག་ཀུན་ཏུ་སྤྱིད་པས་ཚེམས་ཐགས་བཟང་བ་སྟེ་བར་མཚམས་མེད་པ་ཉིད་དང་། ཕྲ་མའི་ཚིག་སྤྲངས་པས་ཚེམས་ཡས་མས་སུ་ཉི་ཤུ་རེ་སྟེ་བཞི་བཅུ་མངའ་བ་ཉིད་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བུ་གཅིག་པ་དང་འདྲ་བར་བལྟས་པས་སྤྱན་མཐོན་མཐིང་སྟེ་སྔོ་ནག་ཏུ་ཡོད་པ་ཉིད་དང་། ཁོང་ཁྲོ་བ་ལ་སོགས་པ་མེད་པར་བལྟས་པས་རྫི་མ་བ་མཆོག་གི་ལྟ་བུ་སྟེང་འོག་མ་འདྲེས་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་སོ། །

དེ་དག་འགྲུབ་པའི་རྒྱུ།

དེ་དག་འགྲུབ་པའི་རྒྱུ་ལ་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། རྒྱུ་གྲུབ་པས་མཚན་འགྲུབ་པོ་ཞེས་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ། ཞེས་སོ། །

རྩ་བ།

འདི་ལ་མཚན་ནི་གང་གང་གི།

སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་གང་ཡིན། །

དེ་དང་དེ་ནི་རབ་རྫོགས་པས། །

མཚན་ནི་འདི་དག་ཡང་དག་འགྲུབ། །༡༨

ཅེས་སོ། །འགྲེལ་པ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། མཚན་དེ་དག་གང་གིས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་གང་ཡིན་པ་དེ་རབ་ཏུ་རྫོགས་པས་མཚན་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་པོ་འདི་དག་འབྱུང་ངོ་། །ཞེས་སོ། །

དེ་རྒྱས་པར་བསྟན་པ་ལ་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། རྒྱུ་དེ་གང་ཡིན་ཅེ་ན། དེའི་འོག་ཏུ་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་གཉིས་དག་གིས་བསྟན། ཞེས་སོ། །

རྩ་བ།

བླ་མ་སྐྱེལ་ལ་སོགས་པ་དང་། །

ཡང་དག་བླངས་པ་བརྟན་པ་དང་། །

བསྡུ་བ་བསྟེན་དང་ཕྱུ་ནོམ་པའི། །

དངོས་པོ་སྦྱིན་དང་གསད་བྱ་བ། །༡༩

ཐར་བར་བྱེད་དང་དགེ་བ་ནི། །

ཡང་དག་བླངས་པ་སྤེལ་ལ་སོགས། །

སྒྲུབ་བྱེད་རྒྱུ་ཡི་མཚན་ཉིད་དེ། །

མདོ་ལས་ཇི་སྐད་འབྱུང་བ་བཞིན། །༢༠

ཞེས་སོ། །འགྲེལ་པ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་འདི་གཉིས་ནི། གོང་ཉིད་དུ་མཚན་བཟང་རྒྱས་པ་བཤད་པར་ན་བཀྲོལ་ཟིན་པས་ཡང་དུ་མི་བྲིའོ། །ཞེས་སོ། །

དཔེ་བྱད་རྒྱས་བཤད།

གཉིས་པ་དཔེ་བྱད་རྒྱས་བཤད་ལ་མཚམས་སྦྱོར་བ་ནི། དེ་ལྟར་མཚན་རྣམས་བརྗོད་ཟིན་ནས་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱིས་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུ་རྣམས་གསུངས་པ། ཞེས་སོ། །

རྩ་བ།

ཐུབ་པའི་སེན་མོ་ཟངས་མདོག་དང་། །
མདོག་སྣུམ་མཐོ་དང་སོར་མོ་རྣམས། །
ཟླུམ་རྒྱས་བྱིན་གྱིས་ཕྲ་བ་དང་། །
རྩ་མི་མངོན་དང་མདུད་པ་མེད། །༢༡
ལོང་བུ་མི་མངོན་ཞབས་མཉམ་དང་། །
སེང་གེ་གླང་ཆེན་བྱ་དང་ནི། །
ཁྱུ་མཆོག་སྟབས་གཤེགས་གཡས་ཕྱོགས་དང་། །
མཛེས་གཤེགས་དྲང་དང་འཁྲིལ་བག་ཆགས། །༢༢
བྱི་དོར་བྱས་འདྲ་རིམ་པར་མཚམས། །

གཙང་དང་འཛུམ་དང་དག་པའི་སྐུ། །
མཚན་ནི་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་། །
སྐུ་ཡི་ཁོ་ལག་ཡངས་ཤིང་བཟང་། །༢༣
གོམ་སྙོམས་པ་དང་སྤྱན་གཉིས་ནི། །
དག་དང་གཞོན་ཤ་ཅན་ཉིད་དང་། །
སྐུ་ཞུམ་མེད་དང་རྒྱས་པ་དང་། །
ཤིན་ཏུ་ཁྲིམས་པའི་སྐུ་ཉིད་དང་། །༢༤
ཡན་ལག་ཤིན་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་དང་། །
གཟིགས་པ་སྒྲིབ་མེད་དག་པ་དང་། །
དཀུ་ཟླུམ་སྐབས་ཕྱིན་མ་རྙོངས་དང་། །
ཕྱང་ངེ་བ་དང་ལྟེ་བ་ནི། །༢༥
ཟབ་དང་གཡས་ཕྱོགས་འཁྱིལ་བ་དང་། །
ཀུན་ནས་བལྟ་ན་སྡུག་པ་དང་། །
ཀུན་སྤྱོད་གཙང་དང་སྐུ་ལ་ནི། །
སྨེ་བ་གནག་བག་མེད་པ་དང་། །༢༦
ཕྱག་ནི་ཤིང་བལ་ལྟར་འཇམ་དང་། །
ཕྱག་རིས་མདངས་ཡོད་ཟབ་རིང་དང་། །
ཞལ་ནི་ཧ་ཅང་མི་རིང་དང་། །

མཚུ་ནི་བིམ་པ་ལྟར་དམར་དང་། །༢༧
ལྷུགས་མཉེན་པ་དང་སྲབ་པ་དང་། །
དམར་དང་འབྲུག་གི་སྒྲ་ཉིད་དང་། །
གསུང་མཉེན་འཇམ་དང་མཆེ་བ་ཟླུམ། །
རྣོ་དང་དཀར་དང་མཉམ་པ་དང་། །༢༨
ཕྲིན་གྱིས་ཕྲ་དང་ཤངས་མཐོ་དང་། །
མཆོག་ཏུ་དག་པ་དག་དང་ནི། །
སྤྱན་ཡངས་པ་དང་རྫི་མ་སྟུག
པདྨའི་འདབ་མ་འདྲ་བ་དང་། །༢༩
སྨིན་ཚུགས་རིང་དང་འཇམ་པ་དང་། །
སྟུམ་དང་སྤུ་ནི་མཉམ་པ་དང་། །
ཕྱག་རིང་རྒྱས་དང་སྙན་མཉམ་དང་། །
ཉམས་པ་རྣམ་པར་སྤངས་པ་དང་། །༣༠
དཔྲལ་བ་ལེགས་པར་འབྱེས་པ་དང་། །
དབྱེས་ཆེ་བ་དང་དབུ་རྒྱས་དང་། །
དབུ་སྐྲ་བུང་བ་ལྟར་གནག་དང་། །
སྟུག་དང་འཇམ་དང་མ་འཛིངས་དང་། །༣༡
མི་བཤོར་དྲི་ཞིམ་སྐྱེས་བུ་ཡི། །

ཡིད་ནི་འཕྲོག་པར་བྱེད་པ་དང་། །
དཔལ་གྱི་བེའུ་དང་བཀྲ་ཤིས་ནི། །
སངས་རྒྱས་དཔེ་བྱད་བཟང་པོར་བཞེད། །༡༢

ཅེས་སོ། །འགྲེལ་པ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་སེན་མོ་ཟངས་ཀྱི་མདོག་ལྟ་བུ་ཉིད་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཕན་པའི་ལྷག་པའི་བསམ་པ་ཉིད་ཀྱིས་སེན་མོ་མདོག་སྣུམ་པ་ཉིད་དང་། རིགས་ཀྱི་མཆོག་ལས་སྐྱེས་པས་སེན་མོ་མཐོ་བ་ཉིད་དང་། ཚུལ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོར་མོ་རྣམས་ཟླུམ་པ་ཉིད་དང་། དགེ་བའི་རྩ་བ་བསགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོར་མོ་རྣམས་རྒྱས་པ་ཉིད་དང་། ཡང་དག་པར་མཐར་གྱིས་ཞུགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོར་མོ་རྣམས་བྱིན་གྱིས་ཕྲ་བ་ཉིད་དང་། ལུས་ལ་སོགས་པའི་ལས་དང་འཚོ་བ་རབ་ཏུ་བསྲུངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྩ་ཕྱིར་མི་མངོན་པ་ཉིད་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་མདུད་པ་གྲོལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་རྩ་མདུད་མེད་པ་ཉིད་དང་། ཤིན་ཏུ་སྦས་པའི་ཆོས་ཀྱི་བློ་གྲོས་ཅན་གསང་བའི་གནས་ཟབ་མོ་རྟོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ལོང་བུ་ནང་མ་མི་མངོན་པ་ཉིད་དང་། བགྲོད་དཀའ་བའི་གནས་ཐམས་ཅད་ལས་སྐྱེ་བོ་རྣམས་སྒྲོལ་བར་མཛད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཞབས་མི་མཉམ་པ་སྐེ་རིང་ཐུང་མེད་པ་ཉིད་དང་། མི་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པ་ལ་མཁས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སེང་གེའི་སྟབས་སུ་གཤེགས་པ་ཉིད་དང་། གླུ་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པ་ལ་མཁས་པ་ཉིད་ཀྱིས་གླང་པ་ཆེའི་སྟབས་སུ

གཤེགས་པ་ཉིད་དང་། ནམ་མཁའ་ལ་གཤེགས་པར་མཁས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ངང་པའི་སྟབས་སུ་གཤེགས་པ་ཉིད་དང་། སྐྱེས་བུའི་ཁྱུ་མཆོག་ཏུ་མཁས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཁྱུ་མཆོག་གི་སྟབས་སུ་གཤེགས་པ་ཉིད་དང་། སྐོར་ཕྱོགས་ཀྱི་ལམ་དང་མཐུན་པར་གཤེགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཡས་ཕྱོགས་སུ་ལྡོག་ཅིང་གཤེགས་པ་ཉིད་དང་། མཛེས་པར་མཁས་པ་སྟེ་བལྟ་ན་སྡུག་པ་ཉིད་ཀྱིས་མཛེས་པར་གཤེགས་པ་ཉིད་དང་། རྟག་ཏུ་སེམས་ལ་གྱུ་གྱུ་མི་མངའ་བ་ཉིད་ཀྱིས་མི་གཡོ་བར་དྲང་པོར་གཤེགས་པ་ཉིད་དང་། ཡོན་ཏན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པ་མཛད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྐུ་འཁྲིལ་བག་ཆགས་པ་སྟེ་སྐུ་ཤ་རྒྱས་པ་ཉིད་དང་། སྡིག་པའི་ཆོས་དང་མ་འབགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྐུ་བྱི་དོར་བྱས་པ་ལྟ་བུ་ཉིད་དང་། གདུལ་བྱ་དང་འཚམས་པའི་ཆོས་སྟོན་པར་མཛད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྐུ་རིམ་པ་འཚམས་པ་ཉིད་དང་།

སྐུ་ལ་སོགས་པ་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པ་གཙང་བའི་ཕྱིར་སྐུ་རྣམ་པར་དག་པ་ཉིད་དང་། ཐུགས་ཐུགས་རྗེ་ཅན་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སྐུ་འཇམ་པ་ཉིད་དང་། ཐུགས་རྣམ་པར་དག་པའི་ཕྱིར་སྐུ་རྣམ་པར་དག་པ་ཉིད་དང་། ཆོས་འདུལ་བ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་སྟེ་དྲི་མ་འཛོམས་བྱེད་ཀྱི་ཆ་ཤས་རྫོགས་པའི་ཕྱིར་མཚན་རྫོགས་པ་ཉིད་དང་། ཡངས་ཤིང་མཛེས་པའི་ཡོན་ཏན་རྫོགས་པའི་ཕྱིར་སྐུའི་ཁོ་ལག་ཡངས་པ་སྟེ་ཁྱོན་ཆེ་ཞིང་བཟང་བ་ཉིད་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཐུགས་སྙོམས་པའི་ཕྱིར་གོམ་པ་སྙོམས་པ་ཉིད་དང་། རྣམ་པར་དག་པའི་ཆོས་

སྟོན་པའི་ཕྱིར་སྤྱིན་རྣམ་པར་དག་པ་ཉིད་དང་། ཆོས་གོ་སླ་བར་སྟོན་པའི་ཕྱིར་སྐུ་ཤིན་ཏུ་གཞོན་ཤ་ཅན་ཉིད་དང་། ཐུགས་རྟག་ཏུ་མ་ཞུམ་པའི་ཕྱིར་སྐུ་ཞུམ་པ་མེད་པ་ཉིད་དང་། དགེ་བའི་རྩ་བ་ཡང་དག་པར་འཕགས་པའི་ཕྱིར་སྐུ་རྒྱས་པ་ཉིད་དང་། ཡང་སྲིད་པ་ཟད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྐུ་ཤིན་ཏུ་གྲིམས་པ་སྟེ་ཤ་མི་ལྷོད་པ་ཉིད་དང་། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་ཕྱེ་བ་སྟོན་པར་མཛད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེས་པ་སྟེ་ལྷུ་ཚིགས་སོགས་རིང་ཐུང་མེད་པ་ཉིད་དང་། ཚིག་གི་དོན་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པར་སྟོན་པས་གཟིགས་པ་རབ་རིབ་མེད་ཅིང་རྣམ་པར་དག་པ་ཉིད་དང་། སློབ་མ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པར་སྒྱུར་པ་ཉིད་ཀྱིས་དཀུ་ལྟེ་བའི་འོག་ནས་ཟླུམ་པ་ཉིད་དང་། འཁོར་བའི་སྐྱོན་གྱིས་མ་སྦགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་དཀུ་སྐབས་ཕྱིན་པ་སྟེ་སྐེད་པ་འཚམས་པ་ཉིད་དང་། ང་རྒྱལ་གྱི་འགྱིང་བག་བཅོམ་པ་ཉིད་ཀྱིས་དཀུ་མ་རྙོངས་པ་སྟེ་སྐེད་པ་ཏ་ཅང་རིང་བ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དང་། ཆོས་ཟད་པ་རྣམ་པར་བཟློག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱལ་ཕྱང་ངེ་བ་སྟེ་སྐེད་པ་མཐོ་དམའ་མེད་པ་ཉིད་དང་། ཆོས་ཟབ་མོ་རྟོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ལྟེ་བ་ཟབ་པ་སྟེ་གཏིང་རིང་བ་ཉིད་དང་། སློབ་མ་རང་གི་གདམས་ངག་ལ་མཐུན་པར་འཛིན་པར་འགྱུར་བ་ཉིད་ཀྱིས་ལྟེ་བའི་རི་མོ་གཡས་ཕྱོགས་སུ་འཁྱིལ་བ་ཉིད་དང་། འཁོར་ཀུན་ནས་མཛེས་པར་སྒྱུར་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཀུན་ནས་མཛེས་པ་ཉིད་དང་།

ཐུགས་གཙང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པ་གཙང་བ་ཉིད་དང་། གདུལ་བྱ་འདུལ་བའི་དུས་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ཀྱིས་འདུལ་བ་དང་བྲལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་སྐུ་ལ་སྨེ་བ་དང་གནག་བག་མེད་པ་ཉིད་དང་། ལུས་ལ་སོགས་པ་ཟློ་མདོག་བདེ་བ་ཐོབ་པའི་ཆོས་སྟོན་པར་ཐོབ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱག་ཤིང་བལ་ལྟར་ཤིན་ཏུ་འཇམ་པ་ཉིད་དང་། མདངས་ཡོད་པའི་དགེ་སྦྱོང་ཆེན་པོ་བརྙེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཕྱག་གི་རི་མོ་མདངས་ཡོད་པ་ཉིད་དང་། ཆོས་ཟབ་མོ་ལ་གནས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཕྱག་གི་རི་མོ་ཟབ་པ་ཉིད་དང་། ཕྱི་རྗེས་སུ་ཡང་དག་པར་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ཆོས་སྟོན་པར་མཛད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཕྱག་གི་རི་མོ་རིང་བ་ཉིད་དང་། བསླབ་པ་རབ་ཏུ་མང་པོ་ཀུན་སྟོན་པར་མཛད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཞལ་ཧ་ཅང་མི་རིང་བ་ཉིད་དང་། འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་གཟུགས་བརྙན་དང་འདྲ་བར་རྟོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་མཆུ་བིམ་པ་ལྟར་དམར་བ་ཉིད་དང་། ཚིག་འཇམ་པོས་འདུལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ལྗགས་མཉེན་པ་ཉིད་དང་། ཡོན་ཏན་འཐད་པ་མང་བ་ཉིད་ཀྱིས་ལྗགས་སྲབ་པ་ཉིད་དང་། ཆོས་འདུལ་བ་བྱེས་པའི་སྐྱེ་བོ་བདག་དང་བདག་གི་བ་ལ་ཆགས་པ་ཅན་གྱིས་གཏིང་དཔག་དཀའ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ལྗགས་དམར་བ་ཉིད་དང་། བསྙེངས་པ་སྟེ་འཇིགས་པ་ཐམས་ཅད་མི་མངའ་བ་ཉིད་ཀྱིས་འབྲུག་གི་སྒྲ་དང་ལྡན་པ་ཉིད་དང་། སྙན་པ་ལ་སོགས་པར་གསུངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་གསུང་སྙན་ཅིང་མཉེན་ལ་འཇམ་པ་ཉིད་དང་། སྲིད་པ་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བ་སྟེ་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་བསྡམས་པ་ཉིད་ཀྱིས་མཆེ་བ་ཟླུམ་པ་ཉིད་དང་། སྐྱེ་

པོ་གདུལ་དཀའ་བ་དུག་གསུམ་ཤས་ཆེ་བ་འདུལ་བར་མཛད་པ་ཉིད་ཀྱིས་མཆེ་བ་རྣོ་བ་ཉིད་དང་།

ཆོས་འདུལ་བཤིན་ཏུ་དཀར་བ་སྐྱེ་དྲི་མ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་མཆེ་བ་དཀར་བ་ཉིད་དང་། ཉེ་རིང་མེད་པ་མཉམ་པའི་ས་ལ་གནས་པ་ཉིད་ཀྱིས་མཆེ་བ་མཉམ་པ་ཉིད་དང་། མཐར་གྱིས་མངོན་པར་རྫོགས་པ་ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་སྟོན་པར་མཛད་པ་སྐྱེ་གདུལ་བྱ་བསྟན་པ་ལ་རིམ་གྱིས་འཇུག་པར་མཛད་པ་ཉིད་ཀྱིས་མཆེ་བ་བྱིན་གྱིས་ཕྲ་བ་ཉིད་དང་། ཤེས་རབ་མཆོག་ལ་གནས་པ་ཉིད་ཀྱིསཤངས་མཐོ་བ་ཉིད་དང་། སྐྱེ་བོ་གཙང་མ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཉིད་ཀྱིསཤངས་གཙང་བ་ཉིད་དང་། ཆོསཤིན་ཏུ་ཟབ་ཅིང་གྲངས་མེད་པས་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་སྤྱན་ཡངས་པ་ཉིད་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་ཚོགས་དྲངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྫི་མ་སྟུག་པ་ཉིད་དང་། ལྷ་མིའི་འགྲོ་བ་གཞོན་ནུ་མ་ཐམས་ཅད་མངོན་པར་མགུ་བ་ཉིད་ཀྱིས་སྤྱན་དཀར་ནག་འབྱེསཤིང་པདྨའི་འདབ་མ་རངས་པ་ལྟ་བུ་ཉིད་དང་། རྟག་ཏུ་ཕྱི་རྗེས་སུ་སྐྱེ་མ་འོངས་པར་དེ་ལྟར་འགྱུར་བར་གཟིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྨིན་ཚུགས་རིང་བ་ཉིད་དང་། ཆོས་འདུལ་བ་འཇམ་པོ་ལ་མཁས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྨིན་མ་འཇམ་པ་ཉིད་དང་། ཐུགས་ཀྱི་རྒྱུད་དགེ་བས་བརླན་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྨིན་མ་སྣུམ་པ་ཉིད་དང་། ཀུན་ཏུ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྐྱོན་གཟིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྨིན་མའི་སྤུ་མཉམ་པ་ཉིད་དང་། མཆོག་ཏུ་གནོད་པ་སྐྱེ་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་བཟློག་པར་མཛད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཕྱག་རིང་ཞིང་རྒྱས་པ་ཉིད་

དང་། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་གཡུལ་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱོན་མཉམ་པ་ཉིད་དང་།

སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་མ་ཉམས་པར་མཛད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱོན་གྱི་དབང་པོ་མ་ཉམས་པ་ཉིད་དང་། ལྟ་བ་དྲུག་ཅུ་རྩ་གཉིས་སོགས་ལྟ་བས་བྱས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བ་ཉིད་ཀྱིས་དཔྲལ་བའི་མཚམས་ལེགས་པར་འབྱེས་པ་ཉིད་དང་། དམིགས་པར་སྨྲ་བ་ཐམས་ཅད་འཇོམས་པར་མཛད་པ་ཉིད་ཀྱིས་དཔྲལ་བ་དབྱེས་ཆེ་བ་ཉིད་དང་། སྨོན་ལམ་གྱི་མཆོག་གཞན་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་དབུ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ཉིད་དང་། ཡུལ་གྱི་དགའ་བ་བཟློག་པར་མཛད་པ་ཉིད་ཀྱིས་དབུ་སྐྲ་བུང་བ་ལྟར་གནག་པ་ཉིད་དང་། མཐོང་བ་དང་སྒོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བའི་བག་ལ་ཉལ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་དབུ་སྐྲ་སྟུག་པ་ཉིད་དང་། བསྟན་པ་བློ་འཇམ་པོས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་དབུ་སྐྲ་འཇམ་པ་ཉིད་དང་། ཐུགས་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པས་མ་འཁྲུགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་དབུ་སྐྲ་མ་འཛིངས་པ་ཉིད་དང་། རྟག་ཏུ་ཚིག་མི་རྩུབ་པ་ཉིད་ཀྱིས་དབུ་སྐྲ་མི་བཤོར་བ་སྙེ་གྱེན་དུ་ཟིང་བ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་གི་མེ་ཏོག་བཀྲམ་པ་ཉིད་ཀྱིས་དབུ་སྐྲ་དྲི་ཞིམ་པ་ཉིད་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མཛེས་པར་གྱུར་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཕྱག་དང་ཞབས་དཔལ་གྱི་བེའུ་ནི་རྡོ་རྗེ་རྭ་ཆགས་པ་ལྟ་བུའི་རི་མོ་མཐེ་བོང་གི་ངོས་ལ་ཡོད་པ་དང་། བཀྲ་ཤིས་པ་ནི་ཞབས་མཐིལ་དུ་རི་མོ་གྲུ་

བཞི་ཡོད་པ་དང་། གཡུང་དྲུང་འཁྱིལ་བ་ནི་སོར་མོའི་ཞབས་སུ་རི་མོ་རིམ་པ་བདུན་ཡོད་པས་བརྒྱན་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །

སྤྲུལ་སྐུ་བཤད་པ།

བཞི་པ་སྤྲུལ་སྐུ་ལ་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། དེ་ལྟར་སྐུ་གསུམ་བསྟན་ནས། བཞི་པ་སྤྲུལ་པའི་སྐུ་བྱིས་པའི་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་དང་ཐུན་མོང་བ། ཞེས་སོ། །

རྩ་བ།
གང་གིས་སྲིད་པ་ཇི་སྲིད་བར། །
འགྲོ་ལ་ཕན་པ་སྣ་ཚོགས་དག །
མཉམ་དུ་མཛད་པའི་སྐུ་དེ་ནི། །
ཐུབ་པའི་སྤྲུལ་སྐུ་རྒྱུན་མི་འཆད། །༡༡

ཅེས་སོ། །འགྲེལ་པ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་གང་གིས་དུས་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་བར་ཡུལ་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་དུ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་འདོད་པའི་དོན་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་མཛད་པའི་སྐུ་དེ་ནི་རྒྱུན་ཆགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་སྤྲུལ་པའི་སྐུ་རྒྱུན་མི་འཆད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །

མཛོད་པ་ཕྲིན་ལས་བཤད་པ།

མཚམས་སྦྱོར་བའི་སྒོ་ནས་ཕྲིན་ལས་ཉེར་བདུན་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་ཞར་བྱུང་མཛད་པ་ཕྲིན་ལས་བསྟན་པ་ལ་མཚམས་སྦྱོར་བ་ནི། དེ་ལྟར་རང་བཞིན་གྱི་ཁྱད་པར་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུའི་བདག་ཉིད། རྒྱུའི་ཁྱད་པར་སྦྱོར་བ་བཞི་བསྒོམས་པའི་སྟོབས་ལས་བྱུང་བ། ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་སེམས་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་ཉིད་དུ། ངོ་བོའི་ཁྱད་པར་ཡེ་ཤེས་དང་མཚན་དཔེ་ལ་སོགས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་རབ་ཏུ་བརྟགས་པའི་སྐུ་གསུམ་བསྟན་ནས། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡེ་ཤེས་ཅན་གདུལ་བྱ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ་ལ་སོགས་པར་སྣང་བ་བསྐྱེད་པའི་སྒོ་ནས་དོན་བྱ་བ་མཛད་པས་ན་གདུལ་བྱའི་སྐྱེ་བོ་རང་གི་སྣང་བ་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྲིན་ལས་དེའི་བདག་པོའི་རྐྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་རྣམས་ནི་ཆོས་སྐུའི་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །

རྩ་བ།

དེ་བཞིན་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་འདིའི། །
ལས་ནི་རྒྱུན་མི་ཆད་པར་འདོད། །
འགྲོ་རྣམས་ཞི་བའི་ལས་དང་ནི། །
བསྡུ་རྣམ་བཞི་ལ་འགོད་པ་དང་། །༡༩
ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་བཅས་པ་ཡི། །

རྣམ་པར་བྱང་བ་རྟོགས་པ་དང་། །
སེམས་ཅན་རྣམས་དོན་ཇི་བཞིན་གྱི། །
དོན་དང་ཕ་རོལ་ཕྱིན་དྲུག་དང་། །༡༥
སངས་རྒྱས་ལམ་དང་རང་བཞིན་གྱིས། །
སྟོང་པ་ཉིད་དང་གཉིས་ཟད་དང་། །
བརྡ་དང་དམིགས་པ་མེད་པ་དང་། །
ལུས་ཅན་རྣམས་ནི་ཡོངས་སྨིན་དང་། །༡༦
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་དང་ནི། །
མངོན་པར་ཞེན་པར་ཟློག་པ་དང་། །
བྱང་ཆུབ་ཐོབ་དང་སངས་རྒྱས་ཞིང་། །
རྣམ་པར་དག་དང་ངེས་པ་དང་། །༡༧
སེམས་ཅན་དོན་ནི་ཚད་མེད་དང་། །
སངས་རྒྱས་བསྟེན་སོགས་ཡོན་ཏན་དང་། །
བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་ལས་རྣམས་ནི། །
ཆུད་མི་ཟ་དང་བདེན་མཐོང་དང་། །༡༨
ཕྱིན་ཅི་ལོག་ནི་སྤངས་པ་དང་། །
དེ་གཞི་མེད་པའི་ཚུལ་དང་ནི། །
རྣམ་པར་བྱང་དང་ཚོགས་དང་ནི། །

འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས་པ་ལ། །༡༩
ཐ་དད་ཡོངས་སུ་མི་ཤེས་དང་། །
སྒྲ་ངན་འདས་ལ་འགོད་པ་སྟེ། །
ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཡི་ཕྲིན་ལས་ནི། །
རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་བདུན་དུ་བཞེད། །༩༠

ཅེས་སོ། །

ལམ་གྱི་རྟེན་ལ་འགོད་ཚུལ།

འགྲེལ་པ་ནི། འདི་ལ་ལམ་གྱི་རྟེན་དང་། ལམ་དང་། ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་བཀོད་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། གདུལ་བྱ་ལ་ཕྲིན་ལས་ཀྱི་དང་པོར་འགྲོ་བ་བཟང་པོ་ལྷ་མི་དང་བཟང་པོ་མ་ཡིན་པ་ངན་སོང་གསུམ་སོགས་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་མེད་པར་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་འགྲོ་བ་རྣམས་ཉོན་མོངས་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་རབ་ཏུ་ཞི་བའི་ཕྲིན་ལས་ཀྱིས་ལམ་གྱི་རྟེན་ལ་འགོད་པར་མཛད་ནས།

ལམ་ལ་འགོད་པའི་ཚུལ།

གཉིས་པ་དེ་ནས་ལམ་ལ་འགོད་པ་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་ཚོགས་ལམ་ལ་འགོད་པ་ལ། སྦྱོར་བ་རྣམ་དག་ལ་འགོད་པ་ནི། སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་

བསྡུ་བའི་དངོས་པོ་བཞི་ལ་བཀོད་དེ། ལྔ་བ་རྣམ་དག་ལ་འགོད་པ་ནི། ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བ་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་གཉེན་པོ་རིམ་པ་བཞིན་དོར་བ་དང་བླང་བར་བྱ་བའི་སྒོ་ནས་རྟོགས་པ་ལ་བཀོད་པར་མཛད་ནས་སྤྱོད་པ་ལ་གཞན་དོན་གྱི་སྤྱོད་པ་རྣམ་དག་ལ་འགོད་པ་ནི། སྒྱུ་མ་མཁན་སྒྱུ་མ་ལ་ཆགས་སྡང་མེད་པ་བཞིན་དུ་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་དང་སྡང་བ་ལ་སོགས་པས་རྣམ་པར་དབེན་པ་ཉིད་ཀྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཏེ་གཞན་གྱི་དོན་བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཇི་ལྟ་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་སྤྱོད་པ་རྣམ་དག་ལ་བཀོད་དེ་རང་དོན་གྱི་སྤྱོད་པ་རྣམ་དག་ལ་འགོད་པ་ནི། གཞན་དོན་གྱི་སྤྱོད་པ་དེའི་རྗེས་ལ་རང་གི་དོན་འཁོར་གསུམ་རྣམ་པར་དག་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་ལ་གོམས་པ་ལ་བཀོད་པའོ། །གཉིས་དོན་གྱི་སྤྱོད་པ་རྣམ་དག་ལ་འགོད་པ་ནི། རང་དོན་གྱི་སྤྱོད་པ་དེའི་འོག་ཏུ་རང་དང་གཞན་གཉིས་ཀའི་དོན་གྱི་མཚན་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་གྱི་གཙོ་བོ་སྡེ་དགེ་བ་བཅུའི་ལས་ཀྱི་ལམ་ལ་བཀོད་པའོ། །

གཉིས་པ་སྦྱོར་ལམ་ལ་འགོད་པ་ནི། ཚོགས་ལམ་གྱི་རྗེས་དེ་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་གོམས་པ་ལ་བཀོད་པའོ། །གསུམ་པ་མཐོང་ལམ་ལ་འགོད་པ་ནི། སྦྱོར་ལམ་དེའི་རྗེས་ལ་སྦྱིན་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ས་དང་པོ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བ་རྟོགས་པའི་མཚན་ཉིད་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཆོས་ལ་

བཀོད་པའོ། །བཞི་པ་སྒོམ་ལམ་ལ་འགོད་པ་ནི། ས་དང་པོའི་རྗེས་དེ་ནས་ཚོགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་རྒྱུར་གྱུར་པས་ས་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པ་ལྔ་པའི་བར་ལ་བཀོད་པ་སྟེ། ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བཞི་ལ་བརྟེན་ནས་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདར་བཏགས་པའི་ཤེས་པ་ལ་འགོད་དོ། །ཕར་ཕྱིན་དང་པོ་ལྔ་ལ་བརྟེན་པ་དེ་བཞིན་དུ་རིམ་གྱིས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ས་དྲུག་པ་ལ་བཀོད་དེ་ཤེས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་དངོས་པོར་མངོན་པར་ཞེན་པའི་མཚན་ཉིད་ཆོས་ཐམས་ཅད་དམིགས་སུ་མེད་པར་རྟོགས་པ་ལ་བཀོད་པའོ། །ས་དྲུག་པ་དེའི་འོག་ཏུ་ས་བདུན་པ་ལ་བཀོད་དེ་ཐབས་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་རྣམས་སྒྲིབ་པ་སྤང་རུང་སོགས་སུ་ཡོངས་སུ་སྨིན་པར་བྱེད་པ་ལ་འགོད་པའོ། །ས་བདུན་པའི་རྗེས་དེ་ནས་སྟོབས་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ས་བརྒྱད་པ་ལ་བཀོད་དེ་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་ལ་འགོད་པའོ། །བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རྗེས་དེ་ནས་ས་བརྒྱད་པ་དེ་ཉིད་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་སྤངས་པ་ལ་འགོད་པའོ། །ས་བརྒྱད་པ་དེའི་རྗེས་ལ་ས་དགུ་པ་ལ་བཀོད་དེ་སྨོན་ལམ་གྱི་ཕ་རོལ་ཕྱིན་པའི་མཐུས་གཟུགས་ཀྱི་སྐུར་བྱང་ཆུབ་པ་ལ་འགོད་པའོ། །

ས་བཅུ་པ་ཐོབ་མ་ཐག་པ་ལ་བཀོད་པ་ནི། ས་དགུ་པ་དེའི་འོག་ཏུ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ས་བཅུ་པ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་

ཞིང་སྣ་ཚོགས་རྣམ་པར་དག་པར་བྱས་ཏེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་འོད་ཟེར་གྱི་དབང་བསྐུར་བའི་ས་ལ་བཀོད་ནས། ཡང་ས་བཅུ་པ་དེ་ཉིད་ལ་སྐྱེ་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པའི་ས་ལ་བཀོད་པ་སྟེ་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མར་རང་གི་ངོ་བོ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སོ་སོར་ངེས་པར་མཛད་པ་དང་། ཕྱོགས་བཅུའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་དུ་སངས་རྒྱས་མཆོད་པ་སོགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དྲུང་དུ་ཉེ་བར་འགྲོ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་བཀོད་དོ། སྲིད་པ་ཐ་མ་ལ་བཀོད་པ་ནི། ས་བཅུ་པ་ཐོབ་མ་ཐག་པ་དང་སྐྱེ་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པ་ལ་བཀོད་པ་དེ་ལྟ་བུའི་རིམ་པས་ཡང་ས་བཅུ་པའི་གནས་སྐབས་དེ་ཉིད་ལ་ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་བྱང་ཆུབ་མཐའ་དག་འདྲེན་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱུའི་ཡན་ལག་ལ་འགོད་པ་དང་། ཚོགས་གཉིས་ཀྱི་འབྲས་བུ་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་ངེས་པས་ལས་དང་འབྲས་བུར་འབྲེལ་པ་ཆུད་མི་ཟ་བ་ལ་འགོད་པ་དང་། བདེན་པ་བཞིའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པར་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་རྟོགས་པ་ལ་འགོད་པ་དང་། བདེན་འཛིན་སོགས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པ་ལ་འགོད་པ་དང་། ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་གཞི་ས་བོན་མེད་པར་ཉིད་དུ་སྤངས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་འགོད་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་དག་ཅིང་འོད་གསལ་བའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྣམ་པར་དག་པ་བྱང་བ་ལ་འགོད་པ་

དང་། སློ་བུར་གྱི་དྲི་མ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་པར་བྱང་བའི་རྒྱུ་ཚོགས་ལ་འགོད་པ་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་ཅན་འདུས་བྱས་དང་། ཆོས་ཉིད་འདུས་མ་བྱས་ཐ་མི་དད་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ལ་བཀོད་ནས།

ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་འགོད་ཚུལ།

གསུམ་པ་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་འགོད་པ་ནི། གདུལ་བྱ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ས་ལ་འགོད་པ་སྟེ་མཐའ་གཉིས་ལ་མི་གནས་པའི་མྱ་ངན་ལ་འདས་པ་ལ་འགོད་པར་མཛད་དོ། །ཕྲིན་ལས་ཀྱི་རིམ་པ་དེ་ལྟར་ན་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་བཞིན་དུ་ཆོས་སྐུ་འདིའི་ཕྲིན་ལས་རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་རྩ་བདུན་ཡང་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་བར་འཇུག་པར་བཞེད་པས་མཛད་པ་ཕྲིན་ལས་རྒྱུན་མི་འཆད་པ་ཡིན་ནོ། །རིམ་པ་གཞན་མཚོན་པའི་ཚུལ་ཡང་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་པོ་བསྟན་པའི་སྐབས་དང་། ཐ་མ་ཆོས་སྐུའི་ཕྲིན་ལས་བསྟན་པའི་གོ་རིམ་སྟེ་ས་མཚམས་བསྟན་པའི་རིམ་པས་ལྷག་མ་བར་གྱི་ཚིག་གི་དོན་རྣམས་ཀྱི་གོ་རིམ་སྟེ་ས་མཚམས་ཀྱང་ཤོང་དུ་ཚུད་པར་བྱ་སྟེ། ཚིག་མང་དུ་དོགས་པས་སེང་བཟང་བདག་གིས་ནི་མ་བྲིས་སོ་ཞེས་སོ། །

སྐབས་ཀྱི་སྒོ་ནས་མཇུག་བསྡུ་བ།

གསུམ་པ་སྐབས་ཀྱི་སྒོ་ནས་འཇུག་བསྡུ་བ་ནི། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ཅེས་བྱ་བ་ལས་སྐབས་བརྒྱད་པའི་འགྲེལ་པ་རྣམ་པར་བཤད་པའོ།། །།

བར་པ་ལ་དད་པ་ལ་བརྒྱད་དུ་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་བར་པ་ལ་དད་པ་ལ་དྲུག་ཏུ་བསྟན་པའམ། མདོ་འཆད་ཐབས་ཀྱི་མན་ངག་ལྔའི་ནང་ནས་མཚམས་སྦྱར་ལ། དང་པོ་འགྲེལ་པས་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། རྒྱས་པ་ལ་དགའ་བའི་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་གདགས་པར་དེ་ལྟར་དོན་བརྒྱད་ཀྱི་སྒོ་ནས་རྣམ་པར་བཤད་ནས། ཡང་གཞན་དུ་བར་པ་ལ་དགའ་བ་ལ་དྲུག་ཏུ་རྣམ་པར་བསྡུས་ཏེ་བཤད་པ་ནི་ཞེས་སོ། །ཤེས་རབ་ཕ་རོལ་ཕྱིན་པ་ནི། དངོས་པོ་དྲུག་གི་ཡང་དག་བཤད། །ཅེས་དྲངས་ཏེ།

རྩ་བ།

མཚན་ཉིད་དེ་ཡི་སྦྱོར་བ་དང་། །
དེ་རབ་དེ་ཡི་གོ་རིམ་དང་། །
དེ་མཐའ་དེ་ཡི་རྣམ་སྨིན་ནི། །
དོན་བསྡུས་གཞན་ཏེ་རྣམ་པ་དྲུག །༧

ཅེས་སོ། །འགྲེལ་པ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། དང་པོར་བསྟན་པའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་

ནི། སེམས་བསྐྱེད་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་སུམ་ཅུ་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མངོན་པར་མཚོན་པའི་གནས་ཉིད་ཡིན་པས་ལས་སྒྲུབ་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། །འདི་ར་ཉིར་སྣང་ལས།

"ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་ནི། མཚན་ཉིད་པའི་ཤེས་

རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའོ། །"

ཞེས་གསུངས་སོ། །མཁྱེན་གསུམ་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་རྗེས་སུ་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྟོགས་པ་རང་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་འདིས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་བསྒོམ་པ་ལ་སྦྱོར་བས་ན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་པར་རྫོགས་པར་རྟོགས་པ་ནི། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་སྦྱོར་བའོ། །མཁྱེན་གསུམ་སྒོམ་པ་ལ་སྦྱོར་བའི་རྗེས་དེ་ནས་དེ་ལ་ཤིན་ཏུ་གོམས་པས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྤོང་བའི་རྟོགས་པ་ལ་མཐུ་ཐུལ་དུ་ཕྱུང་བར་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་རྩེ་མོའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ནི། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་རབ་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཡིན་ནོ། །རྟོགས་པ་རབ་ཏུ་ཕྱུར་པའི་རྗེས་དེ་ནས་སྔར་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་དངོས་པོ་ངེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་མཁྱེན་གསུམ་སོ་སོ་བ་དང་། མཐའ་དག་རྣམ་ཀུན་རྩེ་སྦྱོར་དག་ཏུ་རྣམ་པར་བསྒོམས་པའི་དོན་སླར་ཡང་གཞུང་སྤོང་བར་བྱེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་མཐར་གྱིས་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ནི། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་གོ་རིམ་གྱི་གནས་སྐབས་ཡིན་ནོ། མཐར་གྱིས་པའི་རྗེས་དེ་ནས་བློའི་ནུས་པ་མཐར་

ཐུག་པས་ན་སྦྱོར་བའི་ནུས་པ་ཁྱད་པར་དུ་འགྲོར་མེད་པས་ཡང་དག་པར་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་ནི། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་མཐར་ཐུག་པའི་གནས་སྐབས་ཡིན་ནོ། སྦྱོར་བའི་ནུས་པ་མཐར་ཐུག་པ་དེ་ནས་མཁྱེན་གསུམ་བསྒོམས་པ་དེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པས་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་མཛད་པ་དང་བཅས་པ་ནི། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ཡིན་ནོ། ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཚུལ་དེ་ལྟར་ན་ཡུམ་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་བསྡུས་པ་བརྒྱད་ལས་གཞན་རྣམ་པ་དྲུག་སྟེ། རྒྱས་པ་ནི་སྔ་མ་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་བཤད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །

བསྡུས་པ་ལ་དད་པ་གསུམ་དུ་བསྟན་པ།

གསུམ་པ་ལ་བསྡུས་པ་ལ་དད་པ་ལ་གསུམ་དུ་བསྡུ་བའམ་བཤད་ཐབས་ཀྱི་མན་ངག་ལྟའི་ནང་ནས་བརྒྱལ་ལན་ལ་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། བར་པ་ལ་དགའ་བའི་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་གདགས་པ་དེ་ལྟར་དོན་བསྡུས་པ་དྲུག་གི་སྒོ་ནས་རྣམ་པར་བཤད་ནས་ཡང་མདོར་བསྡུས་པ་ལ་དགའ་བའི་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་གདགས་པར་གཞན་དུ་རྣམ་པར་བཤད་པ་ཞེས་སོ། ཤེས་རབ་ཕ་རོལ་ཕྱིན་པ་ནི། །དངོས་པོ་གསུམ་གྱི་ཡང་དག་བཤད། །ཅེས་དྲངས་ཏེ།

རྩ་བ།

ཡུལ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་རྒྱུ། །

སྦྱོར་བ་བཞི་ཡི་བདག་ཉིད་དང་། །
ཆོས་སྐུ་ཕྲིན་ལས་འབྲས་བུ་ནི། །
དོན་བསྡུས་གཞན་ཏེ་རྣམ་པ་གསུམ། །༣

ཞེས་སོ། །འགྲེལ་པ་ནི། དང་པོར་བསྟན་པའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི། ཐོས་བསམ་གྱི་གདན་ལ་ཕབ་ནས་བསྒོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འཇུག་པའི་ཡུལ་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་ནོ། །ཡུལ་དེ་ལ་ཇི་ལྟར་རབ་ཏུ་སྦྱོར་ཞེ་ན། དེའི་འོག་ཏུ་བསྟན་པའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་པར་རྫོགས་པར་རྟོགས་པ་ལ་སོགས་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་རྣམ་པ་བཞི་ནི། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ལ་འཇུག་པའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པས་སྦྱོར་བ་ཡིན་ནོ། །སྦྱོར་བ་དེ་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་པའི་རྒྱུ་དེའི་འབྲས་བུ་ཅི་ཞིག་ཡིན་ཅེ་ན། དེའི་འོག་ཏུ་བསྟན་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཕྲིན་ལས་དང་བཅས་པ་ནི། སྦྱོར་བཞི་བསྒོམས་པས་འཐོབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབྲས་བུ་ཡིན་པས། རྒྱལ་བའི་ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་པ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱི་དོན་བསྡུས་པ་སྔ་མ་ལས་གཞན་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། རྒྱས་པ་ནི་སྔ་མ་བརྒྱད་དུ་ཕྱེ་བ་དེ་ཡིན་བཞིན་དུ་བཤད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །ཉིར་སྣང་ལས་ནི།

"ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་ནི་ཡུལ་ཡིན་ནོ། །མངོན་པར་རྟོགས་པ་བཞི་ནི་རྒྱུ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་ཀྱི་སྐུ་རྣམ་པ་གསུམ་ནི་དེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ལ། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཉི་ཤུ་རྩ་

བདུན་ནི་དེའི་ཕྱིན་ལས་ཡིན་ནོ། །"

ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཡུམ་གསུམ་བརྗོད་བྱ་གཅིག་ཏུ་བསྟན་པ།

གསུམ་པ་བསྟན་བཅོས་འགྲེལ་པ་མཐར་ཕྱིན་པར་བསྟན་པ་ལ་ལྔ་ལས། དང་པོ་ཡུམ་གསུམ་བརྗོད་བྱ་གཅིག་ཏུ་བསྟན་པ་ནི།

ལ་ལ་ལས་དོན་གཞན་ལས་ཚིག །
གཞན་ལས་རྣམ་གྲངས་མིང་གིས་ཏེ། །
མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཡུམ་ཀུན་ལའང་། །
དོན་བསྡུས་དེ་ཙམ་ཤེས་པར་བྱ། །
དེ་ལྟར་མིན་ན་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །
རིམ་པ་ལེགས་པར་བསྡུས་མ་ཡིན། །
དེ་ལ་བསྡུས་སོགས་རབ་དབྱེ་བས། །
ཁྱད་པར་ཡོད་པར་ཁོ་ནར་ཟད། །

ཅེས་གསུངས་ཏེ། ཡུམ་གྱི་མདོ་ལ་ལ་ལས་ཏེ། བརྒྱད་སྟོང་ལས་ནི། མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་ཀྱི་དོན་ཙམ་དུ་ཚང་བར་བསྟན་པ་དང་། གཞན་ཏེ་ཡུམ་བར་མ་ལས་ནི། དོན་མ་ཟད་ཚིག་ཙམ་དུ་ཡང་ཚང་བར་བསྟན་པ་ལ། གཞན་ཡུམ་རྒྱས་པ་ལས་ནི། དོན་རེ་རེ་བཞིན་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་དུ་མས་བཤད་པའི་

ཕྱིར། མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཡུམ་གསུམ་པོ་ཀུན་ལ་འང་། བརྗོད་བྱའི་དོན་བསྡུས་པ་མངོན་རྟོགས་བརྒྱད་པོ་དེ་ཙམ་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །བརྒྱད་དུ་བསྡུས་པ་དེ་ལྟར་མིན་ན་ཡུམ་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་རིམ་པ་བསྟན་བཅོས་འདིས་ལེགས་པར་བསྡུས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཟློས་པའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཡུམ་གསུམ་པོ་དེ་ལ་ཚིག་གིས་བསྡུས་པ་དང་འབྲིང་པོ་ལ་སོགས་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བས། ཁྱད་པར་ཡོད་པར་ཧོ་ན་ཟད་དོ། །

འགྲེལ་པ་ཇི་ལྟར་བརྩམས་པའི་ཚུལ།

གཉིས་པ་འགྲེལ་པ་ཇི་ལྟར་རྩོམ་པའི་ཚུལ་ནི།

འཕགས་པ་རྣམ་པར་གྲོལ་སྡེ་ཡི། །
མཐུ་ཡིས་དོན་མཐོང་སློ་ནས་ནི། །
གོ་བར་སླ་ཕྱིར་ཚིག་དང་ནི། །
ངག་སོགས་སྦྱོར་བ་མ་བྱས་པར། །
མཁན་པོ་ཡང་དག་རྣམ་སྣང་མཛད། །
བླ་མ་བཟང་ལ་ཕྱག་འཚལ་ནས། །
ཚིག་ལེའུར་བྱས་པའི་དོན་གསལ་བ། །
འདི་ནི་སེང་གེ་བཟང་པོས་བྱས། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། འཕགས་པ་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་སྡེ་ཡི་ལེགས་པར་བཤད་

པའི་མཐུ་ཡིས་ཡུམ་དོན་མཐོང་བའི་སྒོ་ནས་ནི། དགོས་པ་གོ་བར་སླ་བའི་ཕྱིར་དུ་ཡུམ་གསུམ་པོ་ཚིག་རེ་རེ་དང་ནི། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ངག་སོགས་སྦྱར་བའི་མདོ་སྦྱོར་མ་བྱས་པར་དོན་ཡང་དག་བླངས་ནས་ནི། མཁན་པོ་ཡང་དག་རྣམ་སྣང་མཛད་བླ་མ་བཟང་པོ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ཞིང་གནང་བ་ཞུས་ནས། ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་བ་འདི་ནི་སེང་གེ་བཟང་པོས་བྱས་སོ། །

བརྩམས་པའི་དགེ་བ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྔོ་བ།

གསུམ་པ་བརྩམས་པའི་དགེ་བ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྔོ་བ་ནི།

དེ་ལྟར་བསྡེབས་ལས་བྱུང་བ་ཡི། །
དགེ་བ་བདག་གིས་གང་ཐོབ་པ། །
དེ་ཡིས་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། །
བདེ་གཤེགས་ཤེས་རབ་ཐོབ་པར་ཤོག །

ཅེས་གསུངས་ཏེ། འགྲེལ་པ་དེ་ལྟར་ཚིག་རབ་ཏུ་བསྡེབས་པ་ལས་བྱུང་བའི་དགེ་བ་བདག་གིས་གང་ཞིག་ཐོབ་པ། དེ་ཡིས་སྐྱེ་བོ་མ་ལུས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ནི་མཐར་ཐུག་གི་འཐོབ་བྱ་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་ཤེས་རབ་ཐོབ་པར་ཤོག།

ནོངས་པའི་དོན་ལ་བཟོད་པ་གསོལ་བ།

བཞི་པ་ནོངས་པའི་དོན་ལ་བཟོད་པ་གསོལ་བ་ནི།

ཤེས་རབ་མི་གསལ་བསྟན་བཅོས་ཀུན། །
ཕྱི་རོལ་གྱུར་བདག་གང་ན་ཞིག །
འཕགས་བློའི་སྤྱོད་ཡུལ་བདག་ཉིད་ཆེའི། །
བསྟན་བཅོས་དོན་ནི་གང་ན་ཡིན། །
འོན་ཀྱང་སྤྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་ལ། །
རང་དང་གཞན་གྱི་དོན་གྱི་ངོར། །
བདག་གིས་འབད་བགྱིས་ནོངས་པ་ལ། །
སྐྱེ་བོ་མཁས་རྣམས་བཟོད་པར་མཛོད། །

ཅེས་གསུངས་ཏེ། ཤེས་རབ་མི་གསལ་བའི་ཕྱིར་ན་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན་ཀུན་བློ་ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་ན་སེང་བཟང་བདག་གི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་གང་ན་ཞིག་ཡིན་ཏེ་མིན་ལ། འོ་ན་སུ་ཞིག་གི་སྤྱོད་ཡུལ་ཡིན་ཞེ་ན། འཕགས་པ་བྱམས་པའི་བློའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཏེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན་ནི་ཁྱེས་བློའི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་གང་ན་ཡིན། འོན་ཀྱང་སྤྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་ལ། རང་གི་རྟོགས་པ་མི་བརྗེད་པ་དང་གཞན་གྱི་རྒྱུད་ལ་རྟོགས་པ་བསྐྱེད་པའི་དོན་གྱི་ངོར། བདག་གིས་འབད་པར་བགྱིས་པས་འགྲེལ་པ་འདི་ལ་ནོར་བའི་ནོངས་

པ་གང་ཞིག་བྱུང་བ་ལ། སྐྱེ་བོ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཟོད་པར་མཛོད་ཅིག

ཡུམ་དོན་རྟོགས་པའི་དུས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བརྗོད་པ།

ལྔ་པ་ཡུམ་དོན་རྟོགས་པའི་དུས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བརྗོད་པ་ནི།

ཀྱེ་མ་གཞུང་ལུགས་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས། །
དུབ་པ་བདག་གིས་ངལ་གསོའི་གནས། །
ཤེས་རབ་ཕ་རོལ་ཕྱིན་པའི་ལུགས། །
རིང་མོ་ཞིག་ནས་མཐོང་བ་ཡིན། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ངོ་མཚར་བས་ཀྱེ་མ་གཞུང་ལུགས་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་ཡིད་སུན་ཞིང་དུབ་པ་བདག་གིས་ངལ་གསོ་བའི་གནས་སུ་གྱུར་པ་ནི། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ལུགས་འདི་ཁོ་ན་ཡིན་པར་དུས་ཡུན་རིང་མོ་ཞིག་ནས་བློ་སྦྱངས་པས་ན་མཐོང་བ་ཡིན་ནོ། །

ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ཅེས་བྱ་བའི་འགྲེལ་པ་སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོས་མཛད་པའི་རྣམ་བཤད་ཚིག་དོན་རབ་ཏུ་གསལ་བ་ཞེས་སོ། །ཞེས་སོ། །

བསྒྱུར་བ་མཐར་ཕྱིན་པ་མཇུག་གི་དོན།

གསུམ་པ་བསྒྱུར་བ་མཐར་ཕྱིན་མཇུག་གི་དོན་ནི། བསྟན་པ་སྔ་དར་

གྱི་དུས་སུ་རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་བི་དྷཱ་ཀ་ར་པྲ་བྷཱ་སྟེ་རིག་པའི་འབྱུང་གནས་དང་། ཞུ་ཆེན་གྱི་ལོ་ཙཱ་བ་བནྡེ་སྐ་བ་དཔལ་བརྩེགས་ཀྱིས་བསྒྱུར་ཅིང་ཞུས་ཏེ་འཆད་ཉན་གྱི་སྒོ་ནས་གཏན་ལ་ཕབ་པའོ། །སླད་ཀྱི་པཎྜི་ཏ་དཔལ་གོ་མི་འཆི་མེད་ལ་སོགས་པ་དང་། ལོ་ཙཱ་བ་རྔོག་པ་དགེ་སློང་བློ་ལྡན་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ལེགས་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པའོ། །

སྨོན་ཚིག་དང་མཇུག་བྱང་།

རྒྱལ་བའི་རྒྱལ་ཚབ་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པའི་གསུང་། །
རྒྱལ་ཡུམ་ཤེར་ཕྱིན་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ་གྱི། །
སྦས་དོན་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་ནི། །
བསྟན་བཅོས་འདི་ལ་འཇུག་རྣམས་སྐལ་བ་བཟང་། །
དེ་ཉིད་མདོ་དང་སྦྱར་ཞིང་བཀྲལ་བ་ལ། །
བྱམས་མགོན་ཉིད་ཀྱིས་གནང་བ་ཇི་བཞིན་དུ། །
བརྩམས་པར་གྲགས་པའི་སེང་བཟང་འགྲེལ་ཆུང་འདི། །
ཡུམ་དོན་གསལ་ལ་ཐུན་མོང་མིན་པར་ངེས། །
འདི་ཡི་ཚིག་དོན་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བས། །
བླུན་རྨོངས་བདག་འདྲའི་སྤྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་མོད། །
དམ་པའི་མན་ངག་མཁས་པའི་ལེགས་བཤད་ལ། །

བརྟེན་ནས་བྲིས་པས་ནོངས་པ་ཆུང་སྙམ་སེམས། །
སྔོན་བྱོན་མཁས་མང་ལེགས་བཤད་ཉི་མ་ཡིས། །
བསྟན་བཅོས་པདྨོའི་དགའ་ཚལ་བཞད་པ་ན། །
བྱིས་བློ་རྨོངས་པའི་མེ་ཁྱེར་སྲིན་འབུས་ཀྱང་། །
ལད་མོར་བྱེད་པར་གཟུར་གནས་ཁྲེལ་བའི་རྒྱུ། །
འོན་ཀྱང་རང་ཉིད་བརྗེད་ངས་གསོ་བ་དང་། །
ཡུམ་དོན་ཟབ་མོར་བག་ཆགས་འབྲེལ་འཛོག་ཆེད། །
བྲིས་པ་ཡིན་མོད་སྐལ་མཉམ་འགའ་ལ་ཡང་། །
ཅུང་ཟད་ཕན་པར་འགྱུར་སྲིད་སྙུ་ཡིས་འགོག །
འདིར་འབད་ལེགས་བྱས་གང་ཞིག་ཐོབ་པ་དེས། །
ཡོངས་འཛིན་མཆོག་རྣམས་ཐུགས་དགོངས་རྫོགས་པ་དང་། །
བསྟན་འཛིན་ཞབས་བརྟན་རྒྱལ་བསྟན་དར་ཞིང་རྒྱས། །
འགྲོ་ཀུན་བྱམས་པའི་ཞབས་དྲུང་སྐྱེ་བར་ཤོག །

ཞེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་ཚིག་དོན་གྱི་སྙིང་པོ་གསལ་བའི་མེ་ལོང་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི། གཙོ་བོ་རང་ཉིད་ཀྱི་དྲན་པ་གསོ་བའི་ཆེད་དང་། ལས་དང་པོ་པ་རང་དང་མཉམ་པ་འགའ་ལའང་ཅུང་ཟད་ཕན་ཏུ་རེ་ནས་སློབ་དཔོན་གྱི་འགྲེལ་ཆུང་དོན་གསལ་གྱི་ཚིག་གོ་དཀའ་བ་རྣམས། ཀུན་

མཁྱེན་རིང་སྟོན་ཆེན་པོའི་རྣམ་བཤད་དང་། དེ་ལས་ཅུང་མ་གསལ་བ་རྣམས་གཡག་སྟོན་གྱི་འགྲེལ་པ་དང་། འཇུ་མི་ཕམ་གྱི་མཆན་འགྲེལ་དང་། མཁན་པོ་གཞན་དགའི་མཆན་འགྲེལ་སོགས་ལ་བརྟེན་ཅིང་། གཙོ་བོ་གཞུང་གི་བརྗོད་བྱའི་སྤྱི་བབས་དང་། སྤྱི་ཕྱིའི་འབྲེལ། ས་བཅད། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་འཇོག་ཚུལ། མཐའ་དཔྱད་སོགས་ནི། ཀུན་མཁྱེན་མཁས་པའི་དབང་པོ་གོ་རམས་པ་བསོད་ནམས་སེང་གེའི་ཤེར་ཕྱིན་དཀའ་འགྲེལ་སྨྲས་དོན་ཟབ་མོ་གཏེར་གྱི་ཁ་འབྱེད་ལས་ཇི་ལྟར་འབྱུང་བའི་མཁས་པ་སྨྲ་མའི་བཞེད་པའི་རྣམ་གྲངས་དང་། དེ་དག་གི་མཐའ་དཔྱད་སོགས་ཀྱི་སྒྲོས་པ་རྣམས་བཞག་སྟེ། གཞུང་གི་དགོངས་དོན་སྙིང་པོར་གསུངས་པ་རྣམས་གསལ་བར་བཀོད་པ་ནི། ཐར་རྩེ་མཁན་ཆེན་བྱམས་པ་ནམ་མཁའ་ཀུན་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་དང་། རྡོ་རྗེ་འཆང་འཇམ་དབྱངས་ཆོས་ཀྱི་བློ་གྲོས་སོགས་ཀྱི་ཞབས་རྟུལ་ལ་སྤྱི་བོས་རེག་ཅིང་། རྫོང་སར་ཁམས་བྱེའི་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོའི་མཁན་ཆེན་མདོ་སྲིབ་པ་ཐུབ་བསྟན་རྒྱལ་མཚན་གྱི་གསུང་སྐྱེས་ཀྱི་གྲལ་མཐར་གནས་ཤིང་རྩོང་རྟུལ་སྙོམ་ལས་མཁན་བྱ་བཏང་པ་མདོ་སྲིབ་པ་ངག་དབང་ཀུན་དགའ་དབང་ཕྱུག་ཅེས་པས། སྔར་མཁན་ཆེན་བཀའ་དྲིན་ཅན་གྱི་ཞལ་སྔ་ནས་གཞུང་འདི་ལན་གསུམ་ཙམ་ཉན་པ་དང་། སྤྱི་ཕྱིར་དོན་གཉེར་ཅན་ཅི་རིགས་ལ་ཐེངས་ཁ་ཤས་ཅི་ཤེས་འཆད་ཁྲུལ་ཡང་བྱས། རྗེས་སོར་རབ་བྱུང་བཅུ་བདུན་པའི་ས་འབྲུག་ལོར་ བླེར་རྫོང་སར་སློབ་གྲྭ་བ་རྣམས་ལ་རང་གིས་

གང་ཤེས་ཞིབ་ཁྲིད་ཐེངས་གཅིག་བསྒྲིགས་པའི་ཞོར་དུ་བྲིས་པར་ལོ་དེའི་ཟླ་བ་༩ པའི་ཚེས་ ༢༢ རྒྱལ་བ་ལྔ་ལས་བབས་པའི་དུས་བཟང་གི་ཉིན་གྲུབ་པར་བསྒྲིགས་པ་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་སྤྱི་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡུལ་དུས་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་དར་ཞིང་རྒྱས་པའི་རྒྱུར་གྱུར་ཅིག བོད་རྒྱལ་ལོ་༢༡༡༤ སྤྱི་ལོ་ ༡༩༨༧ བཀྲ་ཤིས་ཤོག །

རྫོང་སར་མཁན་ཆེན་ཀུན་དགའ་དབང་ཕྱུག་གི་གསུང་འབུམ།

འཕགས་ཡུལ་རྫོང་སར་བཤད་གྲྭ་ཆོས་ཀྱི་བློ་གྲོས།

ཀུན་དབང་གསུང་འབུམ་ཞུ་སྒྲིག་ཁང་།

ཆོས་ཀྱི་བློ་གྲོས་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་།

སྤྱི་ལོ་ 2015 ལོར། དཔར་གཞི་དང་པོ་བསྒྲིགས།

སྤྱི་ལོ་ 2016 ལོར། དཔར་ཐེངས་དང་པོ་བཏབ།

དེབ་ཚད། 14.3cm / 20.6cm

ཡིག་གཟུགས། Monlam Unicode 3.1